

MEHMET AKİF İNAN
ESERLERİ

ŞAİR, MÜTEFEKKİR, SENDİKACI
MEHMET AKİF İNAN
E S E R L E R İ

II. CİLT

Her türlü yayın hakları Eğitim-Bir-Sen'e aittir.

Eğitim-Bir-Sen Yayınları : 55
Edebiyat Dizisi : 13

Eğitim-Bir-Sen Adına Sahibi
Ahmet GÜNDOĞDU / Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni
Ali YALÇIN / Genel Başkan Yardımcısı

Yayın Kurulu
Ahmet Gündoğdu
Ahmet Özer
Esat Tektaş
Murat Bilgin
Ali Yalçın
Teyfik Yağcı
Ramazan Çakırcı

Hazırlayan
Hıdır YILDIRIM

Tashih
Kasım GEZEN

tasarım / ertan güldibi
baskı / semih ofset 0312 341 40 75
baskı adeti / 2000
baskı tarihi / 2015 Ocak
ISBN: 978-975-6153-48-2 (Tk. No)
ISBN: 978-975-6153-50-5 (2. Cilt)

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi
G.M.K Bulvarı Ş. Daniş Tunalgil Sokak No: 3/13 Maltepe/ANKARA
Tel: (0312) 231 23 06 - Faks: (0312) 230 65 28
www.egitimbirsen.org.tr
e-posta: egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr

MİRASI KUŞANMAK - BASKI TARİHLERİ

- I. Baskı, 2009, Eğitim-Bir-Sen Yayınları
- II. Baskı, 2015, Eğitim-Bir-Sen Yayınları

İSLÂM DÜNYASI VE ORTADOĞU - BASKI TARİHLERİ

- I. Baskı, 2009, Eğitim-Bir-Sen Yayınları
- II. Baskı, 2015, Eğitim-Bir-Sen Yayınları

AYDINLAR, BATI VE BİZ - BASKI TARİHLERİ

- I. Baskı, 2009, Eğitim-Bir-Sen Yayınları
- II. Baskı, 2015, Eğitim-Bir-Sen Yayınları

İÇİNDEKİLER

MİRASI KUŞANMAK..... 15-271

İnanmak.....	17
Din ve Felsefe.....	19
Kanmamak İçin.....	21
Halk Düşmanlığı mı?.....	23
Uhud Dersi.....	26
Mirası Kuşanmak.....	29
Biz İşimize Bakalım.....	32
Neler Olmaz.....	35
Kur'an'ı Okumayan Bir Müslüman Millet.....	38
Sloganlaşıyor İnsan.....	41
Slogan Değil Tebliğ.....	44
Tebliğci, Yani Müslüman.....	47
Bu Can Gövdeye Konuktur.....	50
Bir Anarşist Göster Dindar Olsun.....	53
Emir Vaki Olunca.....	56
Ölmek.....	59
Kurban Diye.....	61
Hicret.....	63
Hitabe.....	65
Üslûbunu Bulmak.....	68
Sır.....	70
Her Şey Bize Aykırı.....	73
Dünya İnsanı.....	75
Mücahit Şövalye Değildir.....	77

Fitneyi Tüketmek.....	80
Fitne Tez Tükenir.....	82
Hâl Sârîdir	84
Bir Faaliyet Tarzı.....	87
Hitabe.....	90
Bunca Yıldan Sonra.....	95
Hitabe.....	99
Hitabe.....	105
Her Şeyimiz Ayrıdır	108
Bir Sohbet	111
Kaçamadı Kimse Elinden	114
Nasıl Cemaatin Daveti.....	117
Garip Dindarlıklar.....	120
Kur'an'sız Müslümanlık.....	123
Candır Hediyesi Müminin	126
Adın Müslüman.....	129
Bir Muhasebe Musahabesi Daha.....	131
Bilsek Ne Hâldeyiz	134
Lanet.....	137
İslâm Dışına Bakışımız	139
Yasak Olmayan Yasaklanmaz.....	141
Severim Cami Cemaatini	143
İflah Etmez Bu Dert	145
Davet İslâm'a Olmalı	148
Devlet Olmayınca.....	151
Karikatürize Ederek Çürütmek	154
Memleket Sahipleri	158
İslâm'ı Yaşamak.....	161
Derneklere Derim ki.....	163
Fetva Üzerine	166

Spor Var Spor Var	169
Kur'an Gerçeği	172
En İyi Tebliğ Yaşamaktır	175
Ayasofya.....	178
Irmak.....	181
İslâm Gençliği Üzerine	184
Umut Bu Dağın Ardında	187
Peygamber Diyor ki.....	190
Yeniden Düşünelim.....	193
Tövbeye Gel.....	196
Bizim İşimiz	199
Bari Çocuklara Kıymayın.....	201
Nasıl İnsana Muhtacız?.....	204
Konuşmaya Açık Olmak.....	207
Ramazanı Ramazan Bilseydik.....	209
Müslüman Cömerttir	211
Yol Peygamberindir.....	214
Kur'an Öğrenelim	217
Biz Neredeyiz Onlar Nerede	220
İç Donatım.....	223
Müslümanın Özel Hayatı.....	226
Uzarlarda.....	228
Cemaat Olmak.....	230
Cemaat Modeli.....	233
Kolay Değil.....	235
Ne Küskünlük Ne de Saldırganlık	238
Nefis	240
Nefis İhtiyarlamaz	243
Ölümü Anmak.....	246
Habere İnanmak.....	249

Döner Dolaşır Zaman	252
Ey Âlemlere Rahmet İçin Gönderilen	255
Yiyeceğin Helali	257
Bayram Çevresinde	260
Helal-Haram Çizgisi.....	263
Bayram.....	265
Kurbanın Mesajı	267
Bitecek Bu Fitneler Ya	269
Makineleşmek.....	271

İSLÂM DÜNYASI VE ORTADOĞU.....275-411

Kıbrıs ve Ötesi.....	277
Birleşirsek	280
Ortadoğu Aşısı.....	282
Yine Ortadoğu	284
Temele Alınmalıdır	287
Bir Hatıra	290
Dünya Ne ki?.....	293
Ayak Sesleri	296
Önce Biz Kalkacağız.....	299
İğreti Bir Devlet	302
Esir Türkler.....	305
Kıbrıs ve İsrail Aynı Davadır.....	308
Birleşmiş Milletler'in Esiri.....	311
Kandırmayın Beni	314
Onur Kazanmaya Doğru	317
Gelecek Birliğindir	320
Küfür, Nifak ve İslâm	323
Kıbrıs'a İhtiyacımız Var.....	326

Müslüman Sosyalist Ol (!).....	329
Ne Adına Emperyalizme Karşı.....	332
Ekonomi ve İslâm.....	335
Yeni Sesler.....	338
Dünya İslâm'a Gebe.....	340
Hem Irk Hem İdeoloji.....	343
İslâm Konferansı.....	345
Selam Doğu'nun Erlerine.....	348
Müslüman Düşünürlerin Genel Eğilimi.....	351
Afgan Bir Efgan Oldu.....	354
İslâm Birliği.....	356
Maske.....	358
Çağın Çağrısı.....	361
Mukaddes Kudüs.....	363
Kudüs Bir Kurtuluş Savaşına Çağırıyor Müslümanı.....	366
İslâm Birliği.....	369
Bu Hüzün Bölgesi Bir Umut Bölgesidir.....	371
Yöneliş.....	374
İran Manzarası.....	376
Ortadoğu'ya Ayrıcalık.....	379
Ortadoğu İçin.....	381
Ortadoğu'ya Öncü Lazım.....	384
Bir Musibet Bin Derstir.....	387
Kudüs Her Şeyimizdir.....	389
Kudüs Müslümanlarındır.....	391
Bir Musibet veya Bir Hayır İmkânı.....	394
Eski Dünya Yeni Dünya.....	396
Ortadoğu Nasıl Sömürülüyor?.....	399
Ortadoğu Nasıl Anlayışla Karşılasın.....	402
İsrail'e Yaklaşma.....	405
“Tarihi Bağlar” Konusu.....	408
Büyük Birliğe Doğru.....	411

AYDINLAR, BATI VE BİZ415-613

Millî Benlik.....	417
Kurtuluş	419
Kalkarsak Ayağa.....	421
Yanmayan Kalmadı	424
Kontrol Altına Almak	426
Yeni Batıcılık	429
Ah Gelenek.....	432
İnsan Bu	434
Batı Minderi.....	437
Bir Yeni Dönem	440
Aydını Bulmak.....	443
Redd-i Miras	445
Devrim Üstüne	447
Devrimin Borcu.....	450
Ne mi Yapmalıyız?	452
Onlar Tükendi.....	455
Bitmiştir Aydın	458
Batı'nın Korkusu	461
Hafıza	464
Rönesans Bir İslâm Düşmanlığıdır	467
İkinci Güdüm.....	470
Skolastik Dönem.....	473
Yorum.....	476
Hem Müslüman Hem Laik.....	478
Yeni Dünya Sancısı.....	480
Cehalet Yahut İhanet.....	483
Laiklik	486
Tekrar Çılgık	489

Sebep Kalkıyor mu Acaba?.....	492
Sırtlan.....	495
Batı Uygarlığının İnsanı.....	497
Kozlarım Kırılınca.....	499
Çağımız İnsanı Gönüllü Esir.....	502
Alışmışlar Bir Kere.....	505
Soyguncular.....	508
Mecbur mu Batı ?.....	511
Evine Dön.....	514
Osmanlı Ruhu.....	517
Toplu İrtidat.....	520
Yalan Söylerler.....	522
Onlar ve Biz.....	524
“İslâmcı” Sözü.....	527
Fitnenin Kaynağı.....	529
Üç Dönem.....	532
Halk Kıyafetinin Düşmanları.....	535
Bu Dam Çökmek Üzeredir.....	537
Fitneye Karşı Halk.....	539
Nereden Nereye Geldi Toplum -I.....	541
Nereden Nereye Geldi Toplum -II.....	543
Nasıl Kurtuluruz ?.....	546
Batı Kulüp Nedir?.....	549
Yarınlar Kimindir?.....	551
Ülkeyi Kurtarmak.....	554
Müslümanların Gazete Çıkarması Yasaktı.....	557
Aydın Yıktı Bizi.....	560
Cumhuriyet Aydınları Yahut Marksizmin Fideligi.....	563
Ne Zaman Anlayacağız Batı'yı?.....	566
Ayna.....	568

Bizden Beklenen	571
Türkiye'den Beklenen	574
Ermeni Terörü Çevresinde	577
Yâr Gelir Dura Dura	580
Batılığa Hâlâ Devam mı?	583
Refah Oltası	586
Geri Kalmış Ülkenin Aydınları	588
Emperyalizm Yankısı	591
Meşrutiyet Aydını	594
Ayağa Kalkış Dönemi Başlayacaktır	597
Meşrutiyet'le Gelen	600
"Aydın" Üzerine	603
Gerçek Aydın Kimdir?	606
Dengeyi Kurmak	608
Geçmiş Tahlil	611
Tefekkürün Kaynağı	613

MİRASI KUŞANMAK

İNANMAK

Gayrette hasbilik ve samimiyet, yalnız inanmakla mümkündür. Ki asıl muvaffakiyet, bu mümkünün içerisinde! İnanmadan başarıya ulaşmada, hile ve tesadüf bariz unsur olduğu hâlde bunda, soylu bir mücadele var! Olmazlar kalesini yıkabilecek topun adı, asil inançtır. Hakikatin çıplak dolaşmayı sevdiği, hakikatin er geç zuhur edeceği; bâtılın daima yıkılmaya mahkûm olacağı realitesine inanmak, insanoğlunun vatan ve millet uğrunda omuzladığı ideali oluşturan başlangıç noktası!

Müdafa ettiğimiz davanın gerisinde kendi beyanlarımız, kendi tebessümlerimiz gizli ise, sadece şahsımızın saltanatını süsleyen bir içten pazarlık ve toz pembe hayal var ise, içteki nur bâki değilse evvela nefsimiz için adi bir “Hüvelbâki” beklemek gerek!

Bir büyüğün bir karasevdalisına “İnan da bir odun parçasına inan!” şeklindeki yüce manalar yüklü söz dizisi, ne büyük bir hakikatin kapısını işaretliyor: İnanma hassası olduktan sonra ölümsüz gerçeğe tırmanma başlar...

İnanmanın, insanı erİştirdiği sadakat, hiçbir ukalanın düsturuna benzemez... İnananın hr mayası madem hayat seyrinde mutlaka bir esaret mniasında sendeleyecektir, o hâlde, “esiri olmada gerçek hürriyet” gizli olan inancın eŐiđine sağ ayağı atmak lazım! Ki mağlubiyette bile bir i huzuru olsun ve başı kadere bağlansın. Zira inançsızlığın mağlubiyeti, beyne kurşun siktiracak kadar zavallıcadır. Hâlbuki hakikat yolunun karıncası, “mrnn vefa edemeyeceği” ayartmasına(!) “bu yolda ölmek de mi yok”la cevap verir.

En büyük seferberlik, inancı yükseltme, inceltme, Őmullendirme, Őuurlandırıp Őekillendirme seferberliğidir.

Görülemeyen veya mhimsenmeyen eksik, işte budur! Bütün sancularımız, kıvrım kıvrım burada mahpus.

“Vur kazmayı dağa Ferhat

Çoğu gitti azı kaldı.”

Hilâl, Ekim 1962

DİN VE FELSEFE

Din; sonsuz bir kurtuluşa açılan büyük bir kapı...

Felsefe; kapılar önünde körlük ve boşboğazlıklar...

Din; aklın mahdudiyetine dayanarak saadet için Büyük Sahib'e iltica ve teslimiyet feraseti...

Felsefe; şuuru yitirten gururun adi ve arsız direnişleri...

Din; hakiki ölçülere bağlı, sınıfsız ve kardeş bir insanlık yetiştiren mektep...

Felsefe; küçüklük ve büyüklük kavgasının, itham ve tezvîr müessesesinin diploma kalpazanlığı...

Din; inanç ve aklın, mana ve madde kardeşliği...

Felsefe; tefekkürün zina veledi...

Din; tastamamlık ve yerli yerindelikler yekûnu...

Felsefe; eksikler içerisinde enayilik defterini koltuklayıp imzalatma tablosu...

Din; teslimiyet ve hakkaniyet düsturunda gönlün ve bedeninin hizmet ve gayret seferberliği...

Felsefe; benliğin, insanoğluna kefen biçen içten pazarlıklı kavgalar ve kendini beğenmişlikler hengâmesi...

Din; "Allah'a gel!" nidasında hakikat tellallığı...

Felsefe; "Bana gel!" feryadı içerisinde esaret ve putperestlik çığırkanlığı...

Din; düzen ve iman saltanatını tesis formülü...

Felsefe; düzen ve imanı dinamitleme ameliyesi...

Düşünülebilir ki "Neden gerekti?" bunlar. Düşünülsün ki bütün içtimai meselelerin müracaatgâhı bu iki müessese... Çengel çengel sorulara bunlardan cevap istemekte insanoğlu...

Ve nizam çerçevemizi biz, işte böyle işaretliyoruz. Çok iyinin, iyiye düşmanlığı kadar yüceler yücesi ve inceler incesi bir mesele bu.

Hareket, bu prensiplerden çıkagelmiştir hep.

Hilâl, Nisan 1963

KANMAMAK İÇİN

Münkir ve münafıkların sözlerine, işlerine kanmamak için “basiretli mümin” olmak lazımdır. İman da, basiret de bilgiyle güçlenir. Bilmenin, ilmin önemine dair ayetleri, hadisleri hatırlayalım. Bâtıla, şeytana kanmamak için “bilmeye” mecburuz. İmâm-ı Âzam “İlmim olmasaydı şeytan beni kandırmıştı.” buyuruyor.

Bilmek, ama neyi bilmek? “Her şeyin ilmi, cehlinden üstündür.” ölçüsünü unutmuyarak “Ya Rabbi bana eşyanın hakikatini bildir.” duasını, Yüce Peygamberimize uyarak biz de yapmalıyız. Her şeyin hakikatini anlamaya, tanımaya çalışmak mesleğimiz olmalı. İmâm-ı Rabbânî “Küfrün kaynağını tanıyın.” buyuruyor.

Güçlü olmak için “bilmek” zorundayız. Küfürle, bâtulla savaşımız olduğu için onları da bilmeliyiz. Önce kendi hakikatimizi, yani peygamberden peygambere geçerek son peygamberde tamamlanan İlahî Nizamı bilmeye, tanımaya yönelmeliyiz. Ve sonra bütün olayları, eşyayı bu idrak, bu bilgiyle yorumlamalıyız, çözümlemeliyiz. İslâm olmanın, insan olmanın icabı budur. Yüce Allah: “Ben insanı, eşya ve hadiseleri zapt ve teshir etsin diye, kendime halife olarak yarattım.” buyuruyor kutsal kitabımızda.

Önümüzde sergilenen her sözü, her davranışı, her dünya görüşünü, İslâm'ın getirdiği ölçülerin aydınlığında değerlendirmektir, hükme bağlamaktır görevimiz.

Karşımızda hangi konu ve davranış olursa olsun, onu çözümlemede İslâm'ın bir sözü, tavrı, cevabı yoktur sanmak, insanı küfre götürür.

İnsan zekâsının bile ortaya koyduğu her dünya görüşünde olayları ve eşyayı bir çözümleme farkı ve açısı varken Allah nizamını bundan yoksun görmek akla sığar mı?

Öyle farklı ve yeni bir meseleyle karşılaşırız ki İslâm'ın ona kesin bir çözüm getirmediğini sanırız. Getirmiştir. Çünkü Müslümanın açısı ve tavrı bellidir; kendi dünya görüşünün anlamı, ruhu, geleneği içinde yaşarak çözer meseleyi...

İslâm'ın bilgisinden, mana ve ruhundan haberli olunca insan, aldanmaz. Tanzimat'tan beridir bundan yoksun yetiştiriliyor insanımız. Bu idrakten, bakış açısından yoksun yetiştiği için de bâtılla hakikati, kendine uygun olanı gereği gibi ayıramıyor. Küfrün iyi ambalajlanmış sözlerini, göz aldatıcı tavrı ve yaşantısını, hiç de kendine aykırı görmeden benimseyebilir. Bu durum, politikadan fikre, sanata kadar her alanda böyle...

Bazı siyasal doktrinlerle İslâm arasında bir ayniyet, benzerlik ya da yekdiğerini tamamlayıcılık görmek, bu yanlıgı cümlesindedir. Birçok İslâm ülkesi buna örnektir. Anayasalarında "Sosyalist İslâm Devleti" hükmü yazılı devletler bu yanlıgı devletleştirmişlerdir.

İslâm ayrı bir düzendir, onun dışındakiler ayrı. İnsan da öyle; Müslüman vardır, küfürde olanlar vardır ve "küfür ehli, bir millettir." İslâm ve Müslüman ne bir başkasıyla birleşir ne de içinde ayrılık ve aykırılık kabul eder.

Küfrü de, İslâm'ı da iyi tanımalıyız.

Yeni Devir, 16 Mart 1977

HALK DÜŞMANLIĞI MI?

İslâm, insanın nasıl olmasını ister? Yani Müslümanın özellikleri nelerdir? Hemen herkesin bir çırpıda sıralayabileceği bu özelliklerden bazılarını söyleyelim:

Müslüman, Allah'tan korkar. Bu yüzden elinden, dilinden kimseye zarar gelmez. Eğriye eğri, doğruya doğru der. Kimsenin kalbini kırmamaya çalışır. İnsanları sever. Helali haramı tanır. İşinde, ticaretinde hile yapmaz. Kimsenin malında, canında, ırzında gözü yoktur. Tokgözlüdür. Yardımseverdir. Müsrif değildir. Kanaat sahibidir. Sabırlıdır. Sıkıntıya katlanmasını bilir. Kadere inanmıştır. Vatanperverdir. Çalışkandır. Yurt uğruna şehitliği en büyük rütbe bilir.

Daha sayabilirsiniz.

Ortaya ne çıkıyor?

İdeal bir insan tipi çıkmıyor mu?

Bu bizim insanımızdır işte. Anadolu insanı yani...

Üstelik bir de geleneği gereği, düzen kendisine aykırı bile olsa başkaldırmayı bilmiyor ya da denemiyor, kuzu gibi.

Sorunuz, hangi düzen, hangi devlet, vatandaşlarının böyle muti insanlardan oluşmasını istemez?

Başkaldırma nedir, anarşi nedir bilmeyen, devletin kendine yüklediği görevleri canla başla yerine getirmeye çalışan böyle vatandaş, hangi düzene ters düşer ki?

Hâl böyleyken, gerçekten de her düzen ve ülke için âdeta ideal olması gereken bu insan tipi, neden ülkemizde hep horlanmıştır. Ne istemişler Batıcılar, devrimciler bu insandan? Bu insanın Müslümanlığından ne zarar görmüşlerdir? Kendisinden olan ulû'l-emre itaat edegeldiği için, bu itaat geleneğini kendisine aykırı olanlara karşı da devam ettirdiği hâlde, devrimcilerin tekerleğine çomak sokmadığı hâlde niye aşağılamışlar kendisini?

Meydanlarda, kitaplarda, gazetelerde hep bu insan hakaretlere uğramıştır. Kazma dişli, kirpi sakallı, iri patlak gözlü, kalın vücutlu, davul göbekli, ayağı poturlu, başında takke, elinde koca taneli tepih, arkasında peçeli dört kadın bulunan bir tip olarak resmedilen bu insandır. Yazılarla, karikatürlerle sürekli olarak iğrenç gösterilen, kaba, kültürsüz, cahil, menfaatperest, şehvet düşkününü ilan edilen bu insandır.

Bunun sebebi nedir? Bu halk düşmanlığının sebebi nedir?

Bunun bir tek sebebi var: Hiçbir ülkede eşi ve benzeri görülmeyen kuduz bir din düşmanlığı! Azgın din düşmanı oldukları için halka düşmandırlar bunlar.

Her şeye rağmen halkla, dini tecrit edemedikleri için düşmandırlar.

Halk, onlara karşı çıksa da çıkmasa da düşmandırlar. Çünkü onlar Allah'a savaş açmışlardır. Allah'ın nizamının kalıntısına bile düşmandırlar. Halk, onlara düşmanlık duymasa bile bu, onların düşmanlığını azaltmıyor. Bu noktaya dikkat isterim: Halk bağlı bulunduğu inancı şuurla, gerekli olan şuurla sürdürmese bile, onlara hatta şimdi dost olsa bile, onlar yine en azgın şekilde halka düşmanlıkta devam edeceklerdir. Çünkü bir gün, günlerden bir gün, "Ya şuurlanırsa bu halk" diye ödleri kopmaktadır.

Ayağa kalkar bir gün bu halk! Döner yurdum gül bahçesine. Uyanır inancın erleri; yönelir Kur'an'ın sesine...

"Sanma bu tekerlek kalır tümsekte!"

Yeni Devir, 9 Mayıs 1977

UHUD DERSİ

Müslüman yenilmez, Uhud Savaşı'na hangi Müslüman yenilgi gözüyle baktı? Bedir Savaşı nasıl parlak bir zaferse Uhud da o zaferi tamamlayan hikmetli bir derstir, bir imtihandır. O imtihandan başarılı çıkmadır ki sonunda Mekke'nin fethi yatar.

Başarıyı da başarısızlığı da Allah'tan bilir Müslüman. İnsansa ancak kendisine düşeni yerine getirmekle yükümlüdür. “Devesini sımsıkı bağlamak”tan sorumludur insan ancak. Sonunda takdir ne ise gelir bulur yerini. Takdire razı olandır Müslüman.

Bir başarısızlığa uğrayınca Müslüman, Allah'ın bu takdirine baş eğerek, kendi kendini sorguya çeker. İnsan olarak yaratılmasından gelen eksiklerle düştüğü yanlışlıkları bulmaya çalışır. Ve bulur da. Yanılgılarını, hesabındaki aldanmaları yakalar hemen Müslüman. Çünkü “Bir mümin iki defa aldanmaz.” Çünkü “Müminin basiretinden sakınız.” buyruluyor.

Ümitsizliğe düşmez Müslüman. En büyük günahı işlese de ümitsizliğe düşmeye izin yoktur. Ve aslolansa bir daha günah işlememektir.

Sürekli bir ümit çağılayanıdır Müslüman. Sürekli bir “müjdecı”dir Müslüman. “Rahmetim, gazabımı geçmiştir.” buyurmuyor mu Allah? O’nun gazabını da düşünerek rahmetine layık işlere koyulmalıdır Müslüman.

Bir temkin makamındadır Müslüman. Dengelidir. Mübalağası yoktur Müslümanın. “Müjdelemek” ayrıdır; azı çok, çoğu az göstermek ayrıdır. Sözünde de, işinde de ifratı, tefriti yoktur Müslümanın. “Sizden önceki kavimler ifrat ve tefrit yüzünden helak oldular.” hikmetini bilir Müslüman. Sevinçte de, üzüntüde de şarttır denge. Ama sürekli sevinç ve mutluluk gösterisi içinde olmak yoktur. Toplumun derdini yüklenmiş kişi, nasıl mutluluk şarkıları söyler? Komşusu açken nasıl rahat uyur? Başkasının derdiyle dertlenmeyen Müslüman olur mu? Önderimiz “Ben hüzün peygamberiyim.” buyurmadı mı? Görüldü mü hiç, ömründe kahkahayla güldüğü Peygamberimizin?

Önderi, peygamberdir her alanda Müslümanın. Peygamber’in de görevi “tebliğ”dir. İnancının yayılması yolunda yürüyecektir Müslüman. Baş iş, inancı insanlara ulaştırmaktır. İnanç yayıcılarını, yani tebliğcileri çoğaltmaktır. Halk, tebliğcilerin çabasıyla inanca bağlanır çünkü. İslâm aydınını çoğaltmaktır işi Müslümanın. Aydın olmayınca halk da olmaz. Neden “iki Ömer’den birini” istedi Peygamberimiz. Şu veya bu kabileyi değil de iki Ömer’den birini. Çünkü iki Ömer de toplumun aydını, ileri geleni idiler de ondan. Ömer’le tamamlanacaktı kadro.

Müslüman yenilmez, dedik. Yenilgi gibi görülen olaylar aslında onun için, kendi kendini bir yeniden gözden geçirmesi yolunda bir imtihandır, mühlettir. Yavuz Selim’in babasına karşı kaybettiği savaştan sonra, hemen hükümdarlığa davet edildiğini düşünelim. İnebahtı Savaşı’ndan sonra, bir yılda yapılarak denize indirilen büyük Osmanlı Donanması’nı düşünelim. Başarısızlık, liyakati gölgelemez. Yeter ki liyakat bulunsun. Müslüman liyakat sahibidir. Osmanlı, bir

kaleyi terk etmek zorunda kalınca, düşmanla yaptığı protokole şu ifadeleri koyardı: “İşbu kaleyi şimdilik size emanet bırakıyoruz, ona iyi bakın. Bir gün gelip sizden onu geri alacağız, yerli yerinde bulmazsak cezanız büyük olur.”

Alınır bu ülke bir gün, eğer imtihandan muvaffak çıkarsak.

Yeni Devir, 10 Haziran 1977

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

MİRASI KUŞANMAK

İslâmi Talebe Teşkilatları Federasyonu'nun 4. Genel Konferansı'nda gençlere şöyle hitap etmek isterdim:

Arkadaşlar, Kardeşler,

Aynı inancın emzirdiği çocuklarız. Aynı güneşin ışığını bölüşüyoruz, aynı secdenin çizgilerini taşıyoruz alnımızda.

Hepimiz İslâm uygarlığının üyeleriyiz. İslâm'dır yankılanan yüreklerimizde. Aynı binanın taşları gibiyiz, aynı ailenin çocuklarıyız, aynı uygarlık terbiyesiyle yaşıyoruz. Hepimiz kardeşiz ve aynı uygarlık dünyası içinde yaşamak sorumluluğu altındayız.

Yeryüzünde iki topluluk vardır. İnancımıza göre: Müslümanlar ve Müslüman olmayanlar... Birlik emredilmiştir bizler için.

Ülkelerimizin mutlu geleceği, İslâm düşüncesinin bir kadro oluşturmaya bağlıdır. Böyle bir kadronun var olmaması için, yeryüzünün belli başlı fitne merkezlerinde engeller örülmektedir.

Menfaat bölüşmeleri veya çelişmeleri dolayısıyla dünya devletleri ve ideolojileri arasında zaman zaman baş gösteren paktlaşmalar veya çatışmalar, aslında bizi ne ümide ne de telaşa düşürmelidir. Biz bütün bu görüntülerin dışında ve ötesinde kendi bildirimizi diriltmenin ve kendi birliğimizi gerçekleştirmenin kavgasına koyulmalıyız. Yönümüzü başkaları çizmemelidir ve başkalarını göz önünde bulundurarak kendimize yön vermemeliyiz.

Yönümüzü, inancımızın buyrukları doğrultusunda çizmek zorundayız. Taktik ve stratejimizi dünya görüşümüzün içinde aramalıyız. Ümit, inancımızın ta kendisidir.

Müslümana Müslümandan başka dost yoktur. Dışımızdaki dünya küfür ehlidir ve bir millet gibidir. “Kâfirlerden dost edinmeyiniz.”

İslâm inancının ve birliğinin sürekli vecdini yaşamalıyız. Bu vecd ve bilinçle yoğrulmuş aydınların sayısını çoğaltmalıyız. Ülkelerimizin aydın çoğunluğu inancımıza ters düşmüştür. Batı, ülkelerimizi vurmak için önce aydınlara el atmıştır. Satın aldığı, aldattığı veya ürettiği aydınlar aracılığıyla ülkelerimiz üzerinde sultanını sağlamıştır. Küçük bir aydın zümredir ülkelerimizi Batı yedeğine sokan.

Aydınları değiştirmeye ve inancımızın yeni aydınlarını yetiştirmeye yönelik kuruluşlarımız, yayınlarımız olmalıdır. Ve İslâm aydınlarını, yazarlarını, sanatçılarını, bütün ülkelerimizde tanıtmalı, yaygınlaştırmalıyız. Özellikle çağdaş sanat ve düşünce adamlarımızı iyice izleyelim. Bu yolla kadro oluşur. Bir kitap akımı ve akını başlasın ülkelerimiz arasında.

Seyahatlerimiz birbirimize olsun. İslâm ülkelerini dolaşalım.

İçimizde tarihin rüzgârı gezinsin.

Uygarlığımızdır, tarihimizdir bizi bütünleştirecek olan.

Bu mirasımızı almanın elbirliği içinde olmalıyız. Elimizden kaçırılan, harcanan mirasımızı almaya mecburuz. Önce bu mirasa hak sahibi olmanın ispatına koyulalım. Liyakat belirtelim, öylece alalım mirasımızı.

Bu mirası alamazsa İslâm ülkeleri, müflistir.

Oysa, “Şeytan müflistir.” Mümin müflis olamaz, vesselam...

Yeni Devir, 4 Temmuz 1977

BİZ İŞİMİZE BAKALIM

Bizi aktüalite yönlendirmemelidir.

Bizim yönümüzü inancımız çizmelidir. İncamızın stratejisi açısından aktüaliteyi değerlendirmeliyiz.

Belli bir plan ve programımız olmalıdır. Sağlam ve güvenli adımlar atmamız. Ne kadar zamanda, ne kadar yol almamız gerektiğinin hesabını yapmalıyız.

Gelişine oynamak işimiz değil bizim.

Olayların akıntısına kapılırsak, her yeni olay için yeni taktikler keşfetmek durumuna düşersek, elimizden kaçır ipin ucu. Aktüalitenin değirmeni öğütür bizi. Olayların hengâmesinden başımızı kurtaramayız. Asıl yürüteceğimiz dava, arka planda kalır.

Oysa biz, öncelikle bir dava güden insanlarız. Tamamen ayrı, farklı, yeni bir hüviyetimiz vardır. Alışlagelmiş insanlardan değiliz. Bilenegelen şeyler söylemiyoruz. Ayrı bir kavgamız ve yöntemimiz var. Toplum bu kavgaya hazırlıklı değil, bilinçli değil. Özellikle aydın keşimde ağırlığımız yok. Kavgamız için gerekli kalelerden yoksunuz.

Tanzimat'tan bu yana uygulanan düzen bizim işimizi güçleştirmiştir. Düşüncemiz gündemden kaldırılmıştır. Aydınlar bize aykırı bir yapıda oluşturulmuştur. Bütün kurumlar bize terstir. Halk aldatılmıştır, yanlışla saplandırılmıştır, bilinci çarpıtılmıştır.

Biz yeni bir uyanmanın, ayağa kalkmanın davasındayız.

Tarihî misyonumuzu, çağdaş anlamda yeniden yüklenmenin davacılarıyız.

İnsanoğlunun ruhunda meknuz olan bir nizamı, zamana ve mekâna işlemenin işçileriyiz.

Ama insanımız bu nizama yabancı ve aykırı bir duruma getirilmiştir. En azından doktordan kaçan bir çocuk durumundadır. İnsanımız bize karşı. Kendimizi ve ilacımızı anlatmak bize düşüyor.

Çarenin ve devanın bizim nizamımızda olduğunu anlatmalıyız.

Ve en başta bunu anlatacak aydınlar yetiştirmeliyiz. Bunları yazacak, yayacak organlarımız, kuruluşlarımız olmalıdır.

Düşüncemizin aydın adaylarını gençlik içinde aramalıyız.

Bütün zamanımızı bir gençliğin eğitimine ayırmamız gerekiyor. Düşüncemizi, kavgamızı sırtlayacak olan gençliktir. Düşüncemizin gençliğini yoğurmaktır baş görevimiz. Aydın bir kadroya kavuşmanın tek yolu gençliğe yönelmektir.

Gençliği olan, gençliği kazanan düşünce ve eylem hızla ülkeyi kuşatır. Halka ulaşmanın yolu da gençlikten geçiyor. Yani aydından geçiyor. Halk yığınlarını aydınlar etkiler, aydınlar yönlendirir. Aydınların da harmanlandığı yer gençliktir.

Halkla yola çıkılmaz, aydın olmayınca. Bir düşünce diri, güçlü bir aydın kadroya kavuşmamışsa, yalnız halkın sağduyusuna dayanarak, güvenerek yola çıkarsa ya da halkın hoşuna gidecek sözlerle vaatlerle yetinirse başarıya ulaşamaz. Aydını kazanmaktır aslolan, aydına kavuşmaktır.

Aydını da, halkı da oluşturma yolunda, inancımızın yöntemlerini uygulamalıyız. Bizim dışımızdakilerin geçtiği yollardan geçemeyiz. Zemin yoklamalarımız bize mahsus olmalıdır. Aktüalitenin önümüze sergilediği yollardan, yöntemlerden uzak durarak; sakin, dengeli ve hesaplı olarak, yani inancımızın metodunun gerektirdiği biçimde bir nesli oluşturmak, bir kamuoyu geliştirmek yükünün altındayız.

Yeni Devir, 5 Temmuz 1977

NELER OLMAZ

Savaş alanımızı kendimiz seçmeliyiz.

Olayların bizi sürüklemesine kaptırırsak, emrivakilere göre kendimize yön verirse, hiçbir özelliğimiz kalmaz, gücümüz erir.

Her dünya görüşünün ayrı bir mücadele anlayışı, ayrı bir stratejisi ve taktiği vardır. Bir dünya görüşü, sonuna kadar kendi yöntemi-ne bağlı kalmak zorundadır. Her dünya görüşünde başarıya ulaşma yöntemi farklıdır. Her inancın kendi özünü koruması, yöntemini korumasıyla sağlanır. Bir liberal görüş, sosyalist taktikleriyle iktidara gitme yolunu denemez mesela.

Her düşünce biçiminin savaşı ayrıdır. Başkasının alanına girmez. Kendi alanına çeker hasımlarını, kendi oyununa getirmek ister.

Biz başkalarının oyununa gelmemek için kendi alanımızı iyice seçmeliyiz.

Gündelik olayların sağanağı altında kalarak, asıl görevimizi unutmamalıyız. Aktüalitenin telaşına kapılmamalıyız. Küçük nailiyetlerle

avunacak vaktimiz yoktur. Güçlenmenin ve başa geçişmenin uzun vadeli hesapları içinde olmalıyız. Asıl görevimiz güçlenmedir bizim. Kendi dünya görüşümüze uygun biçimde çoğalmanın, örgütlenmenin yoluna girmeliyiz. “Bugünün tavuğu yarının kazından iyidir,” diye düşünemeyiz. Ganimet yarışına düşersek savaşı kaybederiz.

Geçmişten, yanılığardan ders almalıyız. “Mümin iki defa aldanmaz.”

Savaş hazırlığı yapılmadan, savaşa çıkılmaz. Bir manga askeri bir tümen karşısında savaşa sokmak akıl kârı değildir. “Düşmana aynı silahla mukabele etmek” için, güçlenmek, hazırlanmak gerekir. Aynı silahla mukabele etmek, aynı yöntemi uygulamak değildir. Yöntemimiz ayrı. Ayrı yöntemimizle kuvvet dengelemesini, güç üstünlüğünü sağlamalıyız.

Bir imtihandan geçiyoruz. Başarıyla geçmeye mecburuz bundan. Bir emanet yüklüüz çünkü. Emanet inancımız uygarlığımızdır.

İnancımıza çok ters düşen bir ortam içindeyiz. Bizim olmayan bir alandayız yani. Çok dikkatli olmalıyız. Bu alanda savaşabilir miyiz? Harap bir binanın tamirat işçisi olabilir miyiz? Yoksa biz ayrı projeleri olan bir mimar değil miyiz? Düşünelim...

Biz statükocu değiliz. Yeni baştan inşa edicileriz biz. Tanzimat’tan beri devam edegelen bu alanda, bugünkü bu tamir şantiyesinde çalışarak karnımızı mı doyuralım, yoksa kendi alanımızı bularak kendi inşaatımıza mı koyulalım?

İnsanımızı yeni baştan inşa, uygarlığımıza uygun olarak insanımızı inşadır aslanan bizim için.

Dava insanla kaim, insan inançla insandır. İnancımızın sürgün edildiği ya da istismar edildiği alanlarda oyalanmayalım.

Şöyle bir kenara çekilir de Tanzimat'tan beri gelen tarihî yanlışlığa ve her sahadaki çöküntüye, tereddiye:

– “İşte bütün bunlar, insanımızın hilkatine ters düşen denemelerin ve uygulamaların yüzündendir. Helak olmaya doğru götürülüyoruz. Selamet, bizim millî nizamımızdadır!” diye haykırırsak ve bu haykırışı yurt çapında yankılandırırsak, neler olmaz!

Yeni Devir, 8 Temmuz 1977

KUR'AN'I OKUMAYAN BİR MÜSLÜMAN MİLLET

Ülkemizde Kur'an-ı Kerim'i okumayan milyonlarca genç var bugün. Hatta milyonlarca orta yaşlı insanımız var, yine Kur'an'ı yüzünden okuyamayan.

Nüfusu hızla artan ülkemizin çocukları arasında Kur'an'ı bilenlerin yüzdesi gittikçe düşmektedir.

Bu dehşet karşısında irkilmiyorsak insanlıktan çıkmışız demektir. Çocuklarımızın karnını doyurmaktan, sırtını giydirmekten ve geçimlerini sağlayacak bir meslek sahibi kılmaktan başka, onlara karşı bir görevimiz yoksa sonu hüsrandır hepimizin.

Aklımızı başımıza toplayalım. Nefsimizi de, neslimizi de öz elimizle ateş denizine atıyoruz.

Olanca gücümle bağıyorum: Ülkemizin temel sorunu budur. Bugün dinini, kitabını tanımayan bir millet oluşturuyoruz. Yere batsın ekonomisi de, fabrikası da, önce insan lazım. Kendini bilen, Rabbi bilen, uygarlığına sahip çıkan insan lazım, millet lazım bize yani. Millet lazım, milliyetperver lazım. Sen milliyetine bağlı milleti bul, gerisi kolaydır. Memleketi yüceltecek insanı bul önce, onu yetiştir.

Din duygusundan, dinî hayattan yoksun millet, millet değildir. Canavar sürüsüdür. Anarşi unsurudur.

Allah'tan korkalım, millete acıyalım artık.

Dinini, kitabını tanımayan bir nesil, varlığımızın, yurdumuzun bekçisi olamaz.

Bu milletin çocuklarının hayırlı evlatlar olması, kitaplarını tanımakla, onu okuyabilmekle mümkün olabilir.

Bu ihtiyaca cevap vermek için Kur'an kurslarının mevcut olduğunu söylemeyiniz; ayıptır, bir avutmacadır, yutturmacadır Kur'an kursları düzeni... Her sokakta, hatta her apartmanda bir Kur'an kursu açsanız yine bu mesele hallolmaz. En dindar aileler bile çocuklarını Kur'an kurslarına gönderme konusunda biraz da mecburi bir gevşeklik içindedirler; bir yanda okul, öte yanda Kur'an kursu, yürümüyor birlikte. Çocuğun tabii istirahat zamanını Kur'an kursu ile işgal ettirme düzeni, yorgunu yokuşa sürmekten başka bir şey değildir. Tatil aylarında gel çocuğu kursa gönder, hangi eğitim düzeninde vardır işi böyle hafife alış? Buna yasak savma derler, ne çocuk için caziptir bu düzen ne de ebeveyn için kolaydır, yaz ayları çocuk için olduğu kadar, aileler için de istirahat ve seyahat aylarıdır. Öyle sapa bir döneme koyarsan kursu, ne ciddi ilgi gösterilir, ne de ilgi gösterilse gereken faydayı sağlar.

Kısacası gerek aileler gerekse çocuklar için bir ikinci iş gibi sürdürülürse Kur'an kursları, bu açıkçası biz Kur'an öğretilmesini kendimize konu etmemişiz, demektir.

Göstermelik kurslarla göz boyacılığı yapılmaktadır. "Faik"çilik oynanmaktadır.

Hani “Camiye gidene engel olan mı var?” veya “Sana zorla içki içiren mi var?” gibilerinden konuşan bazı düzen savunucusu uyurgezerler vardır ya, onlar şimdi kalksınlar bin defa “Efendim yurdumuzda şu kadar Kur’an kursu var, isteyen çocuğunu göndersin hükûmet bu konuda görevini yapmıştır, kurslar açmıştır.” şeklinde varsın konuşsunlar. Gerçek şudur: Ülkemizde Kur’an öğretimi yapılmıyor. Konu geçiştirilmektedir, ciddiyetle, samimiyetle meseleye eğilinmemiştir.

Bu işe önem verildiğine nasıl inanırım bilir misiniz? Fiilen, resmen ilk ve orta dereceli okullara Kur’an-ı Kerim dersi konursa inanırım. Gayrısı lafügüzaftır...

Yeni Devir, 7 Ağustos 1977

SLOGANLAŖIYOR İNSAN

Kelama tahammülü kalmamış kimsenin.

Yalnız, inandığı bir dava uğruna sokaklara dökülen, evleri, bankaları basan, uçakları kaçırın, can alan, can verenler değil, onları bir ölçüde çekip çevirenlerde, bu insanlara yön verenlerde bile, tahammül yok kelama.

Farzımuhal bir meydana toplasanız bunları ve harika bir kelimayla gerçeğin şahdamarını gösterseniz bile boşunadır, yuhalanmadan başka cevap alamazsınız, kafalarındaki betonları kıramazsınız, sabit kararlarından geri çeviremezsiniz.

Seçim mitinglerini düşününüz. Partilerin büyük kalabalıkları toplamak için nelere başvurduklarını hatırlayınız. Bu biriken yığınların içinden, konuşmacıyı dinledikten sonra ikna olan, siyasal tercihini değiştiren insanların çıkacağına ihtimal veriyor musunuz? Konuşmacıya zaten taraftar olanların bir yeniden bilenmelerinden ve karşı olanların da fikirlerinde sabitleşmelerinden başka bir sonuç alınıyor mu dersiniz?

Hiç sanmıyorum.

Önyargıların değiştirilmesi kolay değil.

Kimseler kendini değiştirmeye niyetli görünmüyor. Dinleyerek, okuyarak, düşünerek kendine yol bulmuş, yön çizmiş insanlar çok azdır.

Kelamın gireceği, etkileneceği hiçbir kapı bırakmıyor insanlar kendilerinde. İdrak kapılarına kilit üstüne kilit vurulmuş.

Şu veya bu sebeple kurduğu herhangi bir ilgi yüzünden, âdeta içinin boş bulunduğu bir anda, psikolojik şartlama sonucunda, rastladığı birkaç slogana, nasıl oluyorsa bağlanıyor birden insan ve artık sonuna kadar ısrar ediyor bu birden bağlanverdiği düşüncede veya harekette. Zamanla da bu bağlantı bir fikrisabite, hatta fanatik bir görüntüye bürünüyor.

İnsan, toplum bu cins bağlantılarla kazanılıyor günümüzde. Yani propagandayla, sloganlarla.

Bir slogan savaşdır gidiyor; bir fikir, bir bilinç kavgası değil. Kimse- nin öyle uzun boylu dinlemeye, düşünmeye vakti yok.

İnandığı davanın gürül gürül mücadelesini verenlerin birçoğuna bakınız, fikir ve irade seviyesi bakımından acınacak kadar fakara durumdadırlar. Belli sloganların çerçevesi içinde dönüp dururlar. Ve kendilerine aykırı hiçbir fikre, diyalektiğe karşı anlayışlı, tahammüllü değildirler. Yakalandıkları ökseden kurtulamadan ömürlerini tüketir giderler. Hatta, kişiliğinden “emin” buldukları insanlar bile hitap etse kendilerinin fikrisabitlerine aykırı bulunca onu bile reddederler rahatlıkla. Tıpkı, Muhammedü'l-Emîn diye bildikleri hâlde, çalınan kampanyaya toplanan Mekkeli müşriklerin, o kelam harika-

sındaki hakikatleri, fikrisabitlerine aykırı buldukları için rahatlıkla, hatta hiddetle reddetmeleri gibi...

Dün, küfrün kalplerini mühürlediği insanları, bugün sloganlar mühürlüyor. Küfrün yeni aleti, sloganlardır günümüzde.

Slogan savaşı, demokrasinin keşfidir.

Demokrat ülkelerde, demokratik kuruluşlar olan siyasal partiler, halkı kendi kümelerine çekmek için sürekli olarak sloganlar keşfediyorlar. Yöntemleri bu. Hızlı ve kestirmeden taraftar kazanmanın yöntemi slogan keşfetmektir. Makine çağına ayak uydurarak, çok hızlı bir hayat yaşayan çağdaş insanı, durup dinlemeye, düşünmeye vakti olmayan insanı, sürekli olarak sloganlarla şartlayarak çoğalma, büyüme yolunu seçmiştir demokratik kuruluşlar. İnsanlara uzun uzun bir şeyler söylemeye, onları ikna etmeye, eğitmeye, bu demokratik kuruluşların öyle bol bol vakitleri yok, tahammülleri de yok. Onlar için gerekli olan “oy”dur çünkü. Bu oy’u ne kadar kısa vadede kazanırsa o kadar başarılıdır çünkü. Hızla, iktidara erişmesidir aslolan çünkü.

Bu, insanın ağırlığını, haysiyetini hiçe saymanın ta kendisi değil midir? Bir istismar yarışı değil midir?

Yeni Devir, 24 Ağustos 1977

SLOGAN DEĞİL TEBLİĞ

İslâm'da slogan yarışı yoktur. Yani propaganda yoktur. Kişileri, toplumları, kendi tarafına çekmek adına, her yol meşru değildir.

İslâm'da tebliğ vardır. Tebliği hakkıyla yerine getirmek vardır. Veda haccında Peygamber, o sahabe kalabalığına: “Size İslâm’ı tebliğ ettim mi?” diye sorar. “Evet!” cevabını alınca, “Allah’ım sen de şahit ol!” diyerek tamamlar nutkunu.

Aslanan tebliğdir İslâm'da. Kendini ancak tebliğle yükümlü görür. Allah, tebliğ yolunda karşılaştığı meşakkate karşılık Peygamberine “Biz hidayeti istediğimize nasip eyleriz.” buyurarak Müslümanların tebliğ stratejilerini göstermiştir. “Dinde zorlama yoktur.” emri de bu strateji ve taktik meyanındadır.

İslâm’ın hızla yayılmasındaki hikmet de bundandır.

Müslüman, çoğalmak, yayılmak hevesiyle başkalarının başvurduğu yollara başvuramaz.

Her dünya görüşünün genişleme, taraftarlarını çoğaltma yolu ayrıdır. Bu alanda en hakça, insanca yol İslâm’ındır.

Bazı aklıevveller, İslâm devletlerinin, özellikle Osmanlı Devleti'nin zapt ettiği yerlere Müslümanlığı cebir ve zor kullanarak götürmediğini tenkit ederler. O ülkelerin halklarının içimizde erimedikleri, Müslüman edilmedikleri için zamanla bize başkaldırdıklarını bir suçlama konusu olarak ileriye sürerler. Ne kadar yanlış ve duygusal bir iddia! İslâm'ın tebliğ müessesesine aykırı yöntemleri istemek Müslümanlık değildir. Kaldı ki İslâm yüz milyonlara varan cemaatini, İslâm'ın tebliğ metoduna bağlı kaldığı için kazanmıştır. Misyonerlik de yoktur İslâm'da. Düşünülün ki Hıristiyanların en örgütlü biçimde Afrika'yı Hıristiyanlaştırma çabalarına rağmen, oralarda hem de kendiliğinden yayılan din İslâm olmuştur. Eğer biz, Afrika'nın son yüz yıllarda Müslümanlaşmasını kendi başına bırakmasaydık da İslâm'a uygun tebliğle yanaşabilseydik, kazancımız kim bilir ne kadar büyük olurdu.

Bıkmadan, usanmadan durup uzun uzun anlatmaktır Müslümanın tebliği.

Hiddete kapılmadan “yumuşak konuşarak” anlatmaktır. “Akıllarına göre konuşarak anlatmaktır.” Büründüğümüz örtülerin altından kalkarak insanları çağırmasıdır. Korkutarak değil, sevdirecek çağırmasıdır. “Gazabı aşan rahmet”ten bahsederek çağırmasıdır.

Çağrımıza gelmedikleri, uymadıkları zaman, hatta bize silah çektikleri zaman, yakınlarımızı telef edip ağzımızı kan çanağına döndürdükleri zaman bile yılmamaktır, paniğe kapılmamaktır, onların bu yaptıklarını “bilmediklerine” hamletmektir İslâm'ın tebliği...

Tebliğ yolunda “savaşı istemek” yoktur; ama bir kere de savaşa girildi mi, “zırhımızı çıkarmak” da yoktur, aynı silahla mukabele vardır. Öldürürken bile zulüm yoktur, haddi aşmak yoktur tebliğ yolunda, cihatta.

Müslümanın tebliği nasihattir, nasihattir, nasihattir. İşbu nasihat, en üstün diyalektikle yapılmalıdır. Allah'ın kelimasına, Peygamber'in hadisine layık düşen üstün bir üslûpla, üstün bir belagatle yapılmalıdır bu tebliğ. Bütün İslâm bilginlerinin ve sanatçılarının malik oldukları yüce üslûbu, diyalektiği düşünelim bir.

Gelgeç bir propagandacı, fırsatları durup kollayan, sloganlarla düşüp kalkan biri değildir tebliğci. İnsan avlama işi değildir tebliğ. İnsanı kutsal bir varlık sayarak, onu eğitmek, değiştirmek yoludur tebliğ. İnsan yoğurmak, nesil yetiştirmektir tebliğcinin görevi. Günübürlük propaganda, slogan yarışı, kısa gün ticareti, bir ikbal kavgası değildir tebliğcinin yolu. El çabukluğu, açığözlülük yarışı değildir tebliğ.

Çağımız, başkaları, öteki kuruluşlar başvuruyorlar diye aynı yöntemleri kullanmaya kalkarsa İslâm tebliğcisi, yenik düşer. Ötekilerin alanına girer, ötekilerin oyununa gelmiş olur.

Çağı da düzeltmektir, onun da yanılığını yok etmektir özelliği tebliğcinin. İş kolaya almamalıdır, kendi yöntemiyle yürümelidir İslâm tebliğcisi, vesselam...

Yeni Devir, 25 Ağustos 1977

TEBLİĞCİ, YANİ MÜSLÜMAN

İslâm tebliğcisi İslâm ahlakı üzere olmayınca, etkili olamaz. Allah işletmez onun sözünü kalplere.

Bir köle, efendisinin kendisini azat etmesi için, İmâm-ı Âzam'dan köle azat etmenin faziletini anlatan bir vaazda bulunmasını rica eder. Çünkü o efendi, İmâm-ı Âzam'a çok itibar etmektedir. Büyük İmam, aradan bir hayli zaman geçtikten sonra, o kölenin beklediği vaazda bulunur. Ve efendisi de kendisini, gerçekten tahmin ettiği gibi azat eyler. Fakat köle, İmam'ın bu yolda vaazda bulunması için neden bir süre beklediğini anlayamamıştır. Gelir, sorar. İmamın cevabı şu olur:

– O zaman benim de bir kölem vardı. Bu vakayı önce kendi nefsimde yaşamalıydım ki konuşma hakkım doğsun ve sözüm dinlensin. Önce kendi kölemi azat ettim, sonra tavsiyede bulundum, bu yüzden zaman geçti.

İslâm tebliğcisi gösterişçi olamaz, böbürlenemez, nefsini başkasının-kindenden üstün tutamaz, tevazu ehlidir.

Hız. Ömer'in, kölesiyle aynı deveyi bölüşerek İslâm'ın teslim alacağı Kudüs'e geldiğini düşünelim. Şehirler de, insanlar da, ülkeler de te-vazua, adalete teslim olurlar önce.

İbadetinde de gösterişten uzaktır tebliğci, işlediği hayırlarda da.

İslâm tebliğcisi, halkın sırtına binmez, halkı sırtına alır. Nefsi ve soyu soppu adına ikbali yüklenmez.

Hulefâ-yi Râşidîn'in, hilafeti birbirine nasıl ikram ettiklerini düşünelim. Hız. Ömer'in oğlu Abdullah'ı hilafetten muaf tutmak için nasıl çırpındığını hatırlayalım. Hız. Ebubekir'in halife olunca: "İçinizde en ehli olmadığım hâlde, beni seçtiniz, doğru yola gittiğim sürece bana uyunuz, aksi takdirde bana itaat etmeyiniz." şeklindeki ilk konuşmasını hatırlayalım.

İslâm tebliğcisi servet ve şöhretten kaçınır.

Peygamberimiz: "Fukaralığım övüncümdür." diye buyurmadı mı? Öldüklerinde ailesine yiyecek olarak sadece bir miktar arpa bırakmışlardı, onu da zırhlarını birine rehin bırakarak.

Hız. Ebubekir'in iki elbisesi yoktu.

Hiçbir İslâm büyüğü güzel evlerde oturmuyordu. Değil haramdan, helalden bile sakınıyorlardı. Hız. Ali: "Ben dünyanın haramından geçtim, helalinden de geçtim." buyurmuştu.

Güzel güzel, çeşit çeşit binekleri de yoktu.

İmâm-ı Âzam, devrinin ünlü bir taciriydi, zengindi, ama işbu servetin nimetlerinden yararlanmada alelade bir insandan daha çok yararlanmıyordu. Kumaş tüccarıydı ama kat kat elbiseleri, güzel gü-

zel evleri, binekleri yoktu. Serveti, insanların geçinmesine bir vasıta olması için kendisine tevdi edilmiş bir emanet sayıyordu.

Ve beğenmediği düzen içinde, kadılık görevini bile kabul etmiyordu. Yoktu ikbalde gözü, geçim bakımından da muhtaç değildi.

Sözünde, vaadinde dosdoğrudur tebliğci.

Birçok kavim, insanlar mübalağaya, ifrata gittikleri için helak olmuşlardır, bunu bilir. Yapamayacağını söylemez, söylediğini yapar. Çünkü tebliğci bilir ki “vaat, borç gibidir”.

İnsanların, devletluların hoşuna gidecek biçimde konuşmaz tebliğci. Doğruyu söyler, Allah’tan korkar, onun hoşnutsuzluğunu kollar. “Hakikat karşısında susan dilsiz şeytandır.”

Bilgili olmaya mecburdur tebliğci, “Bildiği ile amel etmeyenin cehennemlik” olduğuna inanmıştır. Riyayı bilmez, riyakârı dost edinmez. Dosdoğru söylenen söz nefesine ağır gelmez.

Ehliyet sahibi olması gerektiği gibi, ehliyete de itibar eder. “İşin, ehli olmayanların eline geçmesinin kıyamet alameti olduğunu” bilir.

Tebliğcilik, yani Müslümanlık kolay değildir ama hiç zor da değildir...

Yeni Devir, 26 Ağustos 1977

BU CAN GÖVDEYE KONUKTUR

Farzımuhal biri ilan etse ve dese ki:

– Birkaç gününü benim hizmetime verecek bir işçi arıyorum. Kendisine gördüreceğim iş, asla onur kırıcı bir iş değildir. Ve karşılığında da şu kadar milyon vereceğim.

Böyle bir işçiliğe talip olmayacak insan düşünebiliyor musunuz? Hepimiz koşarız değil mi? Ne var ki topu topu birkaç gün çalışacağız ve hayal edemeyeceğimiz kadar ücret alacağız, helalinden...

Öyle de: Hepimizi yaratan bir Allah vardır ve bir kısa imtihan süresi olarak bize bir dünya hayatı vermiştir, bu mühlet içinde de nasıl davranmamızı elçileri aracılığıyla bizlere bildirmiştir ve öylece davranmanı mükâfatlandıracağını vaat eylemiştir.

Ne kârlı bir ticaret değil mi?

Ve hem bu dünya hayatı, ebedî hayata kıyasla birkaç gün hükmünde bile değildir. Şunun şurasında 60-70-80 seneyi, yani ömrümüzü “insan” gibi geçirirsek, milyar senelerden daha uzun, yani sonsuz hayatı

temin etmek vardır ve bu dünya hayatını emri ilahîye muvafık yaşamak hem zor da değildir, hem mükâfatı da çok büyüktür.

Bizden birkaç günümüzü isteyip de karşılığında milyonlarca lira vaat edenden daha emin, daha katidir.

Öleceğimize inanırız, hesap verme gününe inanırız, “bir miskal hayrın da, şerrin de zayı olmayacağına” inanırız da, neden bir türlü “adam”, yani Müslüman olamayız gerektiği gibi?..

Dilimizle söylediğimizin, gözümüzle gördüğümüzün, kulağımızla işittiğimizin hakikatine, dehşetine, bütün varlığımızla teslim olmuyoruz. İçimizin bütün istidatlarını Hakk'ı idrake ve ona teslim yöneltemiyoruz.

Sürekli olarak hakikatin idraki ve vecdi içinde olur Müslüman.

Bir ibret ormanında yol alandır Müslüman.

Kabristanda yatanlar aynen kendisidir, aç gezen, yoksul dolaşan kendisidir, yetimin gözyaşlarından sorumlu kendisidir, işlenen katlden, uygulanan zulümlerden kendisini sorumlu sayan, nefsini sigaya çekendir Müslüman. Yeryüzünden, yeraltından, bulutlardan, ağaçlardan, insanlardan sorumludur.

Çünkü bütün evrene ilahî mesajı ulaştırmakla görevlendirilmiştir Müslüman.

Bu dünya hayatı, işbu görevleri yerine getirmesi için tayin edilmiş bir müddettir.

Kendisine bu dünyada da, öte dünyada da bağışlanan sonsuz nimetin küçük karşılığını, bu görevleri yerine getirmekle cevaplamak yükü altındadır.

Görevli bir misafirdir dünyada insan. Misafirliği süresince bütün evren kendisinin emanetindedir. Oturduğu ev emanettir, çoluk çocuğu emanettir, canı emanettir; eşya, tabiat, insan, mevki, mansıp hep emanettir.

Bu emanetler üstünde sahiplik iddia edemez o.

“Mal sahibi, mülk sahibi

Hani bunun ilk sahibi.”

Tek sahip Allah'tır. İnanmış gibi görünmek değil, aynen inanmış olmaktadır Müslümanlık. “İnanmak” ve onu “yaşamak”tır Müslümanlık.

Öyle inanmak ki kendi ellerinin kendi vücuduna ait olduğundan daha emin olarak inanmak; eliyle dokunduğundan, gözüyle gördüğün eşyanın gerçekten var olduğuna inandığından daha kavi olarak inanmak! Neye? Şimdi var olduğuna, bir gün öleceğine ve hesap vereceğine... Bu dünyanın bir imtihan yeri olduğuna, hizmet için gönderildiğine, bu fâni hayatın, ebedî hayatın bir tarlası olduğuna...

Sen bu cihan mülkünü Kaftan Kafa tuttun tut

Ya bu âlem malını oynayuben yuttun tut

Ömrün senin ok gibi yay içinde dopdolu

Dolmuş oka ne durmak ha sen anı attın tut

Yüzyıllar hoşluk ile ömrün olursa Yunus

Son ucu bir nefestir geç andan unuttun tut.

Yeni Devir, 27 Ağustos 1977

BİR ANARŞİST GÖSTER DİNDAR OLSUN

Hangi partiye oy vermiş olursan ol, hangi meslekten olursan ol, yaşın ve cinsiyetin ne olursa olsun, sana söylüyorum ey Anadolu insanı, eğer gerçekten anarşiden şikâyetin varsa, okullardaki can güvenliğinden emin olamayarak tedirginsen “Nereden gelirse gelsin zorbalığa karşıyım.” diyorsan, dinle beni: Bana bir anarşist göster, hayır, bana dindar bir anarşist göster!

Ve de ki:

– İşte filan, dindar bir aileden, iyi bir terbiye alarak yetişmiştir, ama anarşiye alet olmuştur: Hırsızlık yapmıştır, ırz düşmanlığı yapmıştır, banka soymuştur.

Çevresinde iyi, güvenilir, Müslüman olarak bilinen, hangi ailenin çocuğu, seni, bu toplumu rahatsız eden bir fiil içinde bulunmuştur?

O hâlde sen, neden çocuğunu Kur’an kursuna göndermedin? Neden okullara din dersi konmasından bir garip rahatsızlık duyuyorsun? Her İmam-Hatip Okulunun açılması, her cami yapımı, neden seni tedirgin eder? Neden din kültürü edinmek, İslâmî bir yaşayış, senin konun olmaktan çıkmıştır?

Neden, çocuğunun geçimini sağlamaktan, onu iyi bir meslek sahibi kılmaktan başka, hiçbir şeye ihtiyacı yokmuş gibi davranıyorsun?

Söyle şimdi, zamandan, gençlikten, anarşiden şikâyete hakkın var mı?

Müslümandan, Müslümanlıktan öcü gibi bahsedenlerin etkisiyle, sen de bir acayip âdeme döndün, farkında mısın bunun? Bu hâlin kimlerin ekmeğine yağ sürdü, kimlere, hangi düşüncelere bilerek veya bilmeyerek fidelik oldun, düşünsene.

Özünü eleştirmeye yönel bir.

Toplumunu iyice bir tanı, onu da yeniden eleştir.

Sokakta kızını, karını rahatsız eden, hayatı sana korkulu kılan bir Müslüman genç tanıyor musun?

Polisin tanıyor mu?

Adliyen tanıyor mu?

Partin tanıyor mu?

Hükûmet, devlet tanıyor mu?

Ama sizler, her fırsatta durup dururken Müslümanı karaladınız, onu ilkel buldunuz, onu cahil buldunuz, onunla alay ettiniz. Hatta işinizi gücünüzü bırakıp onunla uğraştınız. Hatta bu uğraşmayı iş ettiniz kendinize. Onun tespihini, sakalını, duasını, ibadetini, ticaretini, giyim kuşamını, okuduğu kitapları iş ettiniz kendinize. Dert açtınız başına.

Onun varlığını, çağdaşlaşmanıza engel gördünüz.

Ne yapmalı şimdi size bilmem, ne yapmalı şimdi seni bilmem ki...

Hâlâ bildiğin yolda devam edecek misin? Hâlâ kendi elinle kendini ateşe atmaya devam edecek misin?

Hâlâ maç hastalığını; kahve, gazino hastalığını koruyacak mısın?

Hâlâ maç hastalığın, kahve, gazino hastalığın, hâlâ televizyon iptilan, magazin merakın çağdaş Türk müziği tutkun, aile gezmelerin, giyim kuşam merakın, yaz tatili merakın, hâlâ “turist döviz kaynağıdır” düşüncen, hâlâ “Araplar bizi arkadan vurdu” fikrin, hâlâ “çağdaş uygarlık düzeyi” inancın, hâlâ “din ayrı dünya ayrı” zannın, hâlâ “düşünce özgürlüğü” kanaatin devam edecek mi?

Ama yine soruyorum sana, söyle bana, göster bana arsız, hırsız, anarşist bir Müslüman göster!

Ya acımalı sana, ya yüzüne tükürmeli senin!...

Yeni Devir, 12 Eylül 1977

EMİR VAKİ OLUNCA

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Milleti yanımızda bulunca her şey değişir.

İnkılabımızın adı, milleti kendi kendinden haberdar etmektir. Bu, uyutulan deviyandırmaktır. Bu dev uyanırsa, bize omuz verirse, fethin yolu açılır ancak. Önce bu deviyandırmalı, ona hafızasını iade etmeliyiz.

Bu deviyandıracak olanlar ise ancak gençliğimizdir. Gençliği düzenleyip kol kol salmalıyız yurdun dört bir yanına.

Bu dev'e, yani insanımıza, o anlatmalıdır bizi de, ihanetleri de, Batı'yı, Batıcıyı gençten duymalı, tanımalı millet. Ancak gence güvenir bir millet, ona inanır. Herkesten çok, gence kulak verir millet. Çünkü istikbal demek gençlik demektir, bunu bilir millet. Gençlik sahip çıkarsa kendisine, istikbalden emin olabilir ancak toplum. Gençliğin sözünde ve eyleminde seyreder istikbalin manzarasını.

Milleti yanımıza almalıyız.

Kim gençliğini millete gönderirse ona teveccüh ediyor millet.

Batı'yı da, Batıcıyı da ihtırma, millete dayanmayla, onu yanımıza almayla mümkündür.

Millet bize inanırsa, güvenirse, bir kurtuluş savaşı verdiğimizizi görürse; küçük, gündelik siyaseti aşan bir inkılabın güdücüsü olduğumuza şahit olursa, ancak o zaman yanı başımızda saf tutar.

Her şeye rağmen, bize kulak vermeyecek kadar çürümemiştir, yozlaşmamıştır bu millet. İçinin bir yerlerinde, küller altında kalmış olsa bile, bir inanç ve hamle kıvılcımı taşımaktadır. Bunu yangına dönüştürebiliriz.

Mesela ağır sanayi mi kurmak istiyoruz?

Önce millet inanmalı buna. Onun güvenini sağlamalıyız. Bu sağlandıktan sonra, sesi duyulmaz ve güvenilmez olur sanayiye karşı çıkanların. Sayımız az bile olsa, onlara değil, bize yönelirler. Bize karşı olanları sustururlar, zorlarlar.

İnsandan soyutlanmış bir ekonomi düşünülemez.

Yani, önce bizim insanımız inanmalı ağır sanayinin gereğine. Batı'nın da, Batıcının da karşısına, halkın güven ve desteğini almış olarak çıkabilirsek, tasarımız ciddiye alınır. Milletın kararlı tutumu, devlete dış dünyada itibar sağlar ancak. Millete rağmen hiçbir eylem gerçekleşemez. Batı, ilgi kurduğu ülkelerle, onların kamuoyuna uygun düşecek bir tarzda düzenler politikasını. Çünkü bir ülkenin halkı tarafından redde uğramanın, kendisi için ne büyük zararlar taşıdığını bilir. Bükemediği eli öpmek, Batı'nın geleneğindedir. Bizi büsbütün kaybetmek istemez, onun için bizi, halkımızı bir sanayi kurma konusunda kesin bir kararlılık içinde görürse, tutumunu değiştirerek, razı da olur, yardımda da bulunur. Onun yardımını bile, aslında yine birçok art hesaplara dayanır, ama biz de aklımızı iyi kullanırsak, kendi hesabımıza zararlı çıkmayız bu işten.

Uzun sözün kısası, Batı bizim ağır sanayiye geçmemize asla razı olmadığı hâlde, biz milletçe bu işte kararlı durursak, o da ister istemez, bir ölçüde bile olsa, yelkenlerini suya indirecektir. Batı'yı tanıyanlar için, bu söylediklerimiz tutarsız sözlerden değildir. Bize düşen, bu konuda bütün halkımızı aynı düşüncede şartlamak, inandırmak ve bu güçle Batı'ya yönelmek, anlaşma zemini araştırmaktır.

Ayrıca, bir de Batı'nın, kendi iç rekabetlerini, yekdiğerleriyle çatışan pazar kavgalarını hesaba katarsak, bunu da bir iyice değerlendirsek ağır sanayi kurma çalışmalarımız müspet bir yola girebilir.

Yeni Devir, 5 Kasım 1977

ÖLMEK

Rahmetle anılan ölümler vardır. Hele şehitler vardır ki onları ölümlerden saymayız. Allah katında rızıklanırlar. Ne yüce makamdır şehitlik.

Gaziler yol olsa destana doğru.

Şehitler gözümde aynen bayraktar.

Şehadet özlemi iman kemaline işarettir. Hâlid bin Velîd, yatağında ölmenin huzursuzluğunu dile getirerek göçenlerdendir. Ömer, Osman, Ali (r.a.) hazretleri şehadet müjdesini, bilincini destanlaştırarak yürüdüler.

İslâm'ın yayılmasındaki sürat, şehadete talip olan yiğitlerin rüzgârından yayıldı ve dikkat buyrulsun ki 50 yılda dört bir bucağa ulaşan İslâm'ın ışığı şehit sayısı akıllara durgunluk verecek kadar az olduğu hâlde yayıldı. Şehadet göze alınınca yiğitlik gerçeğini buluyor, zafer hızını kazanıyor ve bizzat ölüm sayısı ise azalıyor.

Öyle ölümler de vardır ki ölümü yeni bir azap ülkesine götürür. Ölen, milletinin de, dünyanın da sevincine, rahat bir nefes almasına sebep olur. Cehennemde ebedî kalıcı olan ölümler vardır.

Kimdir bunlar?

Allah bilir... Kul da bilir. Kul kendisine Allah'ın vahyettiği ölçüler içinde cehennem ehlinin kimler olacağını anlar, bilir.

“Ölümlerinizi rahmetle anınız.” hikmetinin dışında kalanlar için rahmet dileyemez Müslüman. Ömrü boyunca Allah'la savaşa girmiş olan için rahmet dilenemez, şeytana yoldaşlık edenlere lanet borcu vardır. Firavunların, Nemrutların, Şeddatların ve onların takipçilerinin yeri Allah'ça da, kulca da malumdur.

Mümin bilinenlere rahmet dilenir.

Müslümanlar, günahkâr bile olsalar, yine rahmet dilenir. Taksiratının affolması niyaz edilir, o kadar.

Yeni Devir, 11 Kasım 1977

KURBAN DİYE

“Kurban olayım” sözünde öyle derin ve soylu bir fedakârlık duygusu var ki... Yüzlerce şiirimize de giren bu iki kelimelik ifade, diyebilirim ki, insanımızın en belirgin hasletini, diğerkâmlığını, ruh çevresini, en veciz biçimde yansıtan bir hassasiyet ve anlam çağlaya-nını taşıyor içinde.

Rahmetli Fethi Ağabey, ne kadar güzel söylerdi bunu. Bir iç alış verişini tasdik mührü gibi gelip ve insanın insana kurban olmayı meslek edinmesi, kemal yolunda bulunduğunun resmidir.

Sahabe-i kiramın gelip Resulullah'ın önünde: “Anam babam sana feda olsun” ifadesi, canlarından daha aziz bildiklerine, varlıklarını feda etmeye, kurban kılmaya amade olduklarının ilanı, insan olma haysiyetinin doruk noktasını gösterir. Anamızdan, babamızdan, çocuklarımızdan ve nefsimizden çok Resulullah'ı sevmedikçe tam iman etmiş biri olmamız mümkün mü? O Peygamber ki iki kurbanı taşır soyunda.

*Gerçi İsmail'e kurban gökten inmiş kadr için
Hak bilir kadr için İsmail ona kurban olur.*

Biri Hz. İsmail, diğeri Abdullah'tır bu kurbanların. Ne güzel anlatır Osman Sarı'nın beyti, hem Hz. İbrahim'in bu kurban eylemini hem Uhud'u:

*Bir İbrahim bıçağı ikiye biçer taşı
Sevgili nasıl kırdı kutlu dışın taş senin.*

Canını, sevgili uğruna kurban kılmanın en ince söyleyişleri Fuzûlî'ye aittir. “*Can ne kim anı kurban etmeyen canana*” vecdini haysiyetini hep onda buluyoruz.

*Yılda bir kurban keserler halk-ı âlem ıyd için
Dem be dem saat be saat ben senin kurbanımın*

İnsan olmak kurban olmayı seçmiştir. Şehadet, kurban oluşun bir destanı değil mi?

Kurbanlarımızın ulvi teslimiyetine uyan boyun uzatışlarına eş bir eylemle, kendimizi kurban kılmaya kararlı mıyız?

Dostlarımıza kurban olmaya var mıyız?
Ülkeye kurban olmayı seçmiş miyiz?

Mana yolunun yolcularına nefsimizi kurban vermenin hasreti içimizde yankılanıyor mu?

Kısacası Allah davasının kurbanları mıyız?

Değilsek, evet değilsek, şu boynuna bıçağı kavuşturan kurban kadar olsun haysiyetimiz yok demektir. Bastığımız toprak bizden hicap ediyor demektir. Eşyalarımız, ailemiz, her şeyimiz, içinde bulduğumuz ihanetin yasını tutuyor demektir.

Yolumuzu seçmeliyiz. Kurban olma yoludur, er kişilerin yolu.

Yeni Devir, 26 Kasım 1977

HİCRET

Hicret, İslâm inancının devletini kurma hadisesidir. İslâm'ın ki-
şiye yalnız en ileri bir inanma ve yaşama biçimi değil, onunla
birlikte bir devlet nizamı da getirilmiş olduğunun, bizzat peygamber-
inin öncülüğünde, bir ispatıdır hicret.

İslâm, bir hicret hareketinden sonra, zamana ve mekâna nakşoldu-
ğuna göre, ey Müslüman anlamalısın ki, o dönemin Mekke'si gibi,
vatan eğer gurbetleşirse, sen dahi, o vatani gerçek vatan çapına ulaş-
tırmak için muhitten merkeze gelip zapt etmek için, bir hicreti göze
alarak, inancına kucak açan bir gurbeti vatan edinebilirsin...

Bu hikmet açısından hicret, bir savaş esnasında geriye çekilir gibi
yaparak, düşmanı çember içine almak taktiğidir.

Dikkat buyurulsun ki hemen hemen her peygamberin hayatında bir
hicret hadisesi vardır. Ve her hicrette, peygamberlerin yolunda gi-
denler için, iç içe hikmetler ve ölçüler pırıldar. Ve her biri hicret eri
olan Hz. İbrahim, Hz. Musa ve Hz. İsa'nın hicretlerindeki derin an-
lamların hepsini en yoğun biçimde, Hatemü'l-Enbiyâ'nın hicretinde

görmekteyiz. Bu hicrette, yolların devlete açılması hususunda, gerçekleştirilen ön çalışmaların, bir kadro kurulması yolunda uygulanan yöntemlerin ve alınan sonuçların en ulvi örnekleri sergilenmiştir.

Bir zulüm beldesinde açlığa, susuzluğa mahkûm edilen, sırtı kırbaç darbeleriyle dilim dilim doğranan insanların, inançları uğruna, nasıl bir dayanma ve direnme gücü gösterdiklerinin destanına, bu dönemde rastlıyoruz.

Sayısı kırkı bulunca inanmışların, artık bir millet gibi davranmaya yönelmelerinin gereğini de bu dönemde görüyoruz.

Bir aslan celadetiyle peygamberinin yatağına uzanan, peygamberden sonra baş sırayı alan bir sadakatle yol arkadaşlığına çıkan bir kadro belirince gerçekleşen hicretin, hızla büyük bir devlete ve fetihlere ulaşacağını ibretli bir örnek olarak aklımızdan çıkarmayalım.

Amaca ulaşmak için izlenecek yol, Peygamber'in uyguladığıdır. Peygamber'in hayat kronolojisi, Müslümanın, her devirde uygulayacağı tebliğ yönteminin sıralamasını ihtiva eder. Gerek Kur'an'ın inzal sırası gerekse onun tebliğcisinin davranışları ve emirleri, Müslümanların metodunu oluşturur.

İlk Müslümanların takındığı gayret kuşağını biz de kuşanırsak, hicretin derin anlamını canevimizde duyarsak, şimdi bizzat kendisi hicrette olan İslâm davasının bize teveccüh edeceğini unutmamalıyız. Önce bizim liyakat belirtmemiz gerekiyor. Biz layık olursak dava gerçekleşecektir.

Çünkü ilahî vaadde hulf yoktur, vesselam.

Yeni Devir, 29 Kasım 1977

HİTABE

(Aşağıda okuyacağımız hitabe, 13 Ocak 1978 gecesi MTTB'nin düzenlediği Gençlik Gecesi'nde irat edilmiştir.)

Arkadaşlar,

Siz ey her biri bir servete değışilmeyecek kadar aziz ve değerli gençler, siz ey ümidimizin vesilesi kardeşlerim.

Zaman döne dolaşa sizlerin var olduğu bir çağa getirdi bizi. Sizler vakti kudretinde bulunduran yüce halkımızın bizlere emanetisiniz. Size sahabet, yurda sahabettir; size sahabet insanlığa sahabettir. Yani Allah davasının yükü altına girmektir.

Sizleri gelecek zamanlar için hazırlamaktır görevimiz, kutsal emaneti daha ileri alanlara götürebilmemiz için hazırlanmanıza, bizi aşmanıza, can ile rehber olmanın şuuruyla kuşanmak bekleniyor bizden.

Sizleri, özel günübirlik çıkarları uğrunda kullanmak isteyenlere ve bu tutumlarını bir dava gereği gibi gösterenlere karşı da uyarmanın, korumanın sorumluluğu, vebali altındayız.

Çünkü sizler, bir yangın meydanından geçmiş, yanmış ama harap olmamış, helak olmamış bir gençlik topluluğunu temsil ediyorsunuz. Bu yangın meydanı ülkemizdir. Bir yandan kendi yaralarınızı saracak, öte yandan bu yangının yıkımlarını onaracaksınız. Bu ülkenin imarını gerçekleştirecek kadro sizlersiniz. Sizin inancınız ve kazanacağınız ehliyettir ancak, bu yurdu, Ortadoğu'yu, bütün yeryüzünü kurtaracak olan. İhtiyacımız, inancınıza ve iktisap edeceğiniz ehliyetedir.

Ehliyetin yolu bilgidir. Bilgi ise tahsille elde edilir. Tahsil ise okumaktır.

Bu ülke kurtulmasın diye, insanlık kurtulmasın diye okumanıza engeller diken, sizi sokağa dökmek isteyen eylemler, sizin ciddiyet ve vakarınızı zedelemesin.

Muhteva sahibi bir vesiledir devirler boyu ihtiyacımız, hasretimiz. Bu bakımdan heder olmamaya mecbursunuz. Siz de kayıp gidererseniz, Meşrutiyet'ten beridir sokaklarda, meydanlarda heba olan nesiller gibi siz de erir gidererseniz, çok uzak vadelerde asılı kalır davamız.

Delilikten bir şube olan delikanlılığın menfi şevkini, büyüyen yüreğinizle, davanızın kutsiyetini düşünerek yenilgiye uğrattınız.

Bunlar birer mesken tavsiyesi değil, sonuç alıcı bir stratejinin telkididir.

Yetişeceksiniz, birer dava tebliğcisi olarak yetişeceksiniz. Göreviniz kavga değil, kavgalarla oyalanmak değil, davayı, davanın asliyetine uygun metotla, diyalektikle tebliğ etmektir, temsil etmektir. Bizler davamızın büyüklüğüne, yüceliğine, güzelliğine yaslanarak, ona la-yık düşen bir diyalektikle onu tebliğ edersek, yüreği mühürlü olanların dışında herkes teslim olur, uyar bize. Biz önce bize düşeni yerine getirelim.

Bir nokta kaldı.

Biz, bize düşeni yerine getirirken, biz kati olarak kavgadan, dövüşten yana bulunmadığımız hâlde, yani biz beladan delik delik kaçarken, davamızın gereği sulh ile, aşk ile insanımıza yönelirken, bela gelirse üstümüze, onu defetmenin, onu kahretmenin, onun belini bir daha kaldıramayacak şekilde ezmenin de hesabı ve hazırlığı içinde olmaya mecburuz. Biz savaş isteyenlerden değiliz, ama savaş da kaçınılmaz olunca, ondan yüz çeviricilerden de değiliz. Zırhı giyersek, giydirirlerse sırtımıza, savaşın sonunu alıncaya kadar çıkmaz üzerimizden. Ölüm ne ki inanmış insan için, ölümümüz şehadet olsun.

Yeni Devir, 15 Ocak 1978

ÜSLÛBUNU BULMAK

Bir hükümdar varmış, bu hükümdar bir rüya görür. Bu rüyasını yorumlatmak için tabirciler arattırır. Ünlü bir tabirci gelerek rüyayı dinler, telaşa düşer, rüyanın dehşeti karşısında. Şöyle bir yorum getirir hükümdara der ki:

– Efendim, bu müthiş bir rüyadır. Sizi büyük felaketler bekliyor. Peş peşe ailenizin bütün üyelerini kaybedeceksiniz. Eşinizin, çocuklarınızın, hatta torunlarınızın bile ölümlerine şahit olacaksınız.

Bu yorum karşısında hükümdar çılgına döner, kendisine felaketinin haberini veren tabircinin de başını vurdurtur.

Vezirleri, hükümdarı teskin etmeye çalışır. Yorumcunun isabetsizliğini, bilgisizliğini anlatırlar. Başka bir rüya tabircisi bulurlar. Bu ikinci tabirci oldukça akıllı biridir. Rüyayı dinler, dinlerken yüzünde bir sevinç belirir. Sıra yorumuna gelince mutlu bir çehreyle hükümdara der ki:

– Efendim, çok güzel, hayırlı bir rüya görmüşsünüz. Size müjdelersun, Allah size çok uzun bir ömür bağışlamış. Çok uzun yıllar tahtınız tacınızla muammer olacaksınız. Bu o kadar uzun bir ömür

olacak ki çoluk çocuğunuzdan, hatta torunlarınızdan bile daha çok yaşayacaksınız.

Hükümdar ziyadesiyle sevinir. Tabirciye izzetiikramda bulunur. Yorum bakımından sonuçları aynı kapıya çıkmış olsa bile, hükümdar bu ikinci yorumdan memnun olmuştur.

Niçin anlattık bu hikâyeyi?

Üslûbun önemini belirtmek için anlattık. İnsanoğluna laf anlatırken, bunu en münasip ifadelerle yapmak gerektiğini söylemek için anlattık bu hikâyeyi.

Üslûbunu bulmak, üslûbunu iyi seçmek meselenin özünü kaybettirmeyecek tek yoldur. Kötü bir anlatım, bir davanın asliyetini bile rahnedar eder.

“Herkesin aklına göre konuşunuz.” buyruğu, bir üslûp özeni içinde olmamıza emirdir.

Bediüzzaman da: “Her söylediğiniz doğru olsun, ama her doğruyu, her yerde söylemeyin.” demiyor mu?

Üslûbunu bulmak katiyen hakikati saklamak, ikiyüzlülük etmek değildir. En münasip ve sonuç alıcı diyalektiği bulmaktır. Daveti güzel yapmak, kalpleri yumuşatmaktır. Hz. Musa’ya, Firavun’la konuşurken yumuşak konuşmasını emretmiyor mu Allah?

Biz, bize düşeni, emredileni yerine getirmeye mecburuz. Mukadderat ise Allah’ın elindedir.

Yeni Devir, 27 Ocak 1978

SIR

Kâinat bir sırlar manzumesidir. İnsan, hayvan, bitki, cansızlar hep birer esrar mecmuasıdır, esrar içinde devreyler ilahî bir sır ummanında bütün varlık, hatta yokluk.

Akıllı adamsa bu sırra hayran olandır, hayrette olandır. Çözülen, çözüldüğü sanılan her sırrın arkasında, bir başka sırlarla yüz yüze gelmektedir insan. Kalktığı sanılan her sır perdesinin altında, yeni sır perdeleri vardır. Gelişen keşifler, aslında malumları değil meçhulleri çoğaltmaktadır. Bilinen her şey, binlerce bilinmeyeni de yedeğinde getiriyor. Bu bakımdan gerçek bilgin, bildiklerinin bilmedikleri yanında ne kadar küçük kaldığının idrakinde olan adamdır.

Peygamberimizin: “İlmin şehri ben isem, anahtarı Ali'dir.” diye buyurduğu Hz. Ali'nin şu sözüne bakınız: “Bilmediklerimi ayağımın altına alsaydım, başım göğe ulaşırdı.”

Sokrat'ın bir sözü var, diyor ki: “Benim başkalarından akıllı olmamın sebebi, bilmediğimi bilmemdir; onlar her şeyi bildiklerini sanıyorlar, bense bilmediklerimizin ne kadar çok olduğunu biliyorum.”

Zaten felsefe nedir? Meçhulü kurcalama işi değil mi? Her kurcalanan meçhul, sırrından insana bazı kırıntılar veriyor, o kırıntılarsa insanı daha büyük ve güç sırların kapısına götürüyor.

Bütün varlığı, iç içe sırların kuşattığını en derin şekilde fahmedenler, dâhilerdir.

Bir başpapaz, Einstein'a soruyor:

“Bütün bu keşifler, metafiziğin bütün sırlarını çözecek, değil mi?”
Einstein:

“Biz metafiziğin değil, ancak eşyanın bazı sırlarını çözmeye çalışıyoruz.” diye cevaplıyor.

Sır olmasaydı, hayat nasıl olurdu?

İnsanoğlu kaza ve kaderi bilseydi, istikbalini seyredebilseydi, ne zaman öleceğini bilseydi ne olurdu?

Tıp, bütün hastalıkları sebep ve devasıyla keşfetseydi, eşyanın, evrenin hiçbir sırrı kalmasaydı, insanın çalışması, iradesi neyi halle me-mur kılınırdı acaba?

Her şeyde bir sır var.

Her insanın bir sırrı var. Her çocuğun, her delikanlının, her genç kızın bir sırrı, sırları var. Her şair, sırrından umuma nişan verir. Ha-şim: “Muzlim şeceristan arasında / Estrar ile yekpâre münevver / Bir yoldur sana açılmış derdim” diyor okuyanlarına.

Otel odalarının terlikleri bile bir sırrı sürükler, öyle söylüyor Üs-tad.

Kelimelere bir sır tevdi etmek ya da kelimelerin sırrını keşfetmek mesleğidir şiir. Hem esrar ile hemhal olmaya ne var ki zaten?

Her ailenin bile bir sırrı yok mudur, çocuklarına dahi duyurmayacağı, duyurmasının doğru olmadığı?

Her devletin de sırrı vardır. Devlet sırrları mıncıklandığı zaman devlet, devlet olmaktan çıkmıştır artık.

Yeni Devir, 6 Şubat 1978

HER ŞEY BİZE AYKIRI

Bir köŐe baŐında durarak, gelip geçenlere bakıp dūŐunsek “Acaba bakıp giden bu kalabalıkların kaçta kaı bizim dūŐuncemizden ve eylemimizden haberlidir?”

İnsanların bir anda doldurup boŐaltıverdiđi büyük salonları, stadyumları, üniversiteleri, fabrikaları, stadyumları, daireleri aklıma getirelim. Binlerce arı uğultusunun yan yana gelerek acayip bir orkestra oluŐturmuŐçasına çalıŐan iŐyerlerinin gürültüleri evleriyle rızık bölgesi arasında siyah bir kordon ekilmiŐçesine gidip gelen bir karınca ordusunun ahengini andıran insan selleri, ne dūŐünürler, neyi iŐlerler?

Su dolabına bađlanmış ihtiyar ve çilekeŐ bir beygirin nasibine eŐ, gayriiradi bir hayatın yeknesak gelgitlerine mi mahkūmdur dersiniz milyonlarca insan?

Kendi dıŐında kendine hâkim bir avuç düzen koyucusu ve yürütücüsünün belirlediği bir çizgi içinde idame-i devr görevine mi memurdurlar? Bu bir avuç insanın izin verdiği nispette konuŐmak, ruhsat tanıdığı kadar dūŐünmek, razı geldiği ölçüde geinebilmekten baŐka iddiaları, tasarıları yok mudur?

Bu insanlar bir çocuğun kurşundan askerleri midir, yoksa satranç ustalarının piyonları mı? Kulaklarına ulaşacak sesleri tayin edenler, okullarında okudukları dersleri tespit kılanlar, televizyondaki filmle-ri yapanlar, oturdukları apartmanları dikenler, piyasanın fiyatlarını ayarlayanlar hep bu ustalar olmalı. Bütün bu kalabalıkları yönlendi-ren, yöneten onlar.

Bu kalabalıklara sesimizin ulaşmasına engeller koyanlar da onlar. Bunca engellere rağmen sesimiz bu engelleri delerek, kalabalıklara yetişebildiği zaman tasdik değil de reaksiyonla karşılaşsın diye tedbir almış olanlar yine onlar.

Nasıl aşacağız bu iç içe barikatları?

Bu şelaleyi, gerisin geriye, döküldüğü noktaya iade etmek, bu nehrin yönünü değiştirmek nasıl olacak?

Yalnız unutturulmuş olan bir şarkıyı söylemiyoruz insanlara; duy-dukları zaman peşin bir retle karşılayacakları bir nağmedir dilimiz-deki.

Bu talanı nasıl çevireceğiz, bu tarlayı nasıl kurtaracağız, insanlarla ne zaman yüz yüze gelebileceğiz?

Bu betonlaşmış buzların erimesi lazım.

Bu insanların değişmesi, bu dönme dolabın durması lazım.

Çağın, ayağa kalkması lazım. İşimiz budur bizim.

O kadar zor, öyle aykırı şartlar içinde yaşıyor ki bilinçli Müslüman, bu duruma bakarak, İslâm'ın gerçekleşemeyeceğini ya da en azından kendinin göremeyeceğini ya da kendinin göremeyeceği kadar uzak bir zaman sonunda gerçekleşeceği zannına düşebilir.

Yeni Devir, 24 Şubat 1979

DÜNYA İNSANI

Olmayan, tanınmayan, bilinmeyen bir şeye, ihtiyacın da duyulmayacağı tabiidir.

Otomobili, telefonu bilmeyen bir dünyada bu araçlara elbette ihtiyaç belirtmeyecektir. Bugün birçok araç, bizi kendisine muhtaç duruma getirmişse bu, o araçlar var olduğu, günlük hayatımıza karıştığı içindir.

İnsanların bir eşyaya ihtiyacı, o eşyanın keşfinden sonradır.

Ferdî deha, toplumun bilmediği, tanımadığı, dolayısıyla somut olarak ihtiyacını çekmediği, fakat farkında olmadan için için muhtaç durumda olduğunu simgeleyen ihsasları algılayarak keşfini gerçekleştirir. Bu keşfin gerçekleştirilmesi sonunda toplum âdeta bu keşfi şiddetle bekliyormuş gibi onu benimser ve ona muhtaç biçimde örgütler kendini.

Keşiflerin toplumsal bir ihtiyaç olarak gerçekleştirildiğini ileri sürerler, kâşiflerin bu ihtiyacı en derin şekilde hisseden kişiler olduğunu kabul ediyorlar. Toplumun, ne olduğunu iyice kestiremediği, adını koyamadığı, ama muhtaç olduğunu çok müphem olarak gizli-

den gizliye hissettirdiği hususlar, bilginler tarafından keşifle cevaplandırılıyor.

İster toplumun derinden derine ihtiyaç duyduğu bir hususu cevaplamak anlamında gerçekleşsin, isterse kişisel dehanın tamamen özel çabası sonunda gerçekleşmiş olsun, gerçek şu ki insanların şuurlu olarak bir keşfin sonuçlarına muhtaç biçimde örgütlenmesi, keşiften sonra değişen toplumsal ortamın yeni şartlamasıyla ilgilidir.

Kısacası, buluşlar, zamanla kendini insanlara bir ihtiyaç şeklinde kabul ettiriyor.

Çağımızda, yaygınlık kazanan birçok teknik keşif, âdeta her milleti eşit nispette kendine muhtaç toplumlar hâline getirmiştir.

Bir Amerikalı kadar, bir Pakistanlı da otomobile muhtaçtır bugün.

Hiçbir toplumun uygarlık farkı, eşyaya duyduğu ihtiyacı etkilemiyor artık. Teknik, milletleri de, kişileri de birbirine birçok bakımdan eşit noktaya ulaştırdı.

Bu durum, ulusal farkları en geniş ölçüde etkileyen, yönlendiren ve törpüleyen bir olgudur şimdi.

Giderek yeni bir dünya vatandaşı doğuyor sanki. Ortak kaygılar, ortak ihtiyaçlar, hatta ortak bir ahlak ve dil belirliyor sanki.

Bu durum, tamamen özel folklor ve sanatlar üzerinde de kendini göstermektedir.

Yeni Devir, 7 Mart 1978

MÜCAHİT ŞÖVALYE DEĞİLDİR

Nefsimizi terbiye etmeden, davaya hizmette başarılı olacağımızı sanmayalım. Nefsini terbiye etmemiş adamın çabaları, mücahitlik taslamaktan başka bir şey değildir. Gerçek mücahitse, mücahitlik taslamaz; caka satmaya edebi izin vermez çünkü.

Mücahit, edep ve hayâ sahibi olandır önce. Mücahit hizmet eder, hizmeti anlatır, münasip bir davetle Müslümanları çağırır hizmete. Ama mücahit asla kendini, kendi kahramanlıklarını anlatmaz, nefsine takdir ve tasdik beklemez kimseden. Kendi ismini bayraklaştırmaktan hayâ duyar. Bir tevazu ve edep içinde hizmet görür.

Böbürlenmek bir cahiliye âdetidir.

Düşman karşısında kuvvetli görünmek için böbürlenmeye, kibirli davranmaya verilen cevazla; hizmetlerini ona buna anlatarak itibar toplamaya çalışmak ayrı ayrı şeylerdir. Birisine İslâm'ın izzeti için izin vardır; ötekiye şiddetle menedilmiştir.

Savaşta aldığı yaraları, önüne gelene göstermek, takdir toplamak, gerçek gaziliğin şanından değildir. Mükâfatı kuldan bekleme kadar götürür insanı.

Nefsin çeşitli hileleri vardır. Suret-i haktan görünerek nice açmazlara düşürür nefis insanı. Hizmet zannı ve şevkiyle, nefsin ve şeytanın tuzağına düşmek de vardır.

Gerçek savaşçı, uğradığı mezalimi anlatarak alaka toplamaktan korkar asıl. Çünkü gerçek savaşçı alaka toplamak için mücadeleye girmemiştir. Tarih boyunca birçok İslâm büyüğü, ün sağlamak için zindanlara girmedi, canlarını vermediler. Davalarının gereğini işlediler sadece. Bu gereği yerine getirirlerken, her türlü meşakkate ve zulme de kahramanca göğüs gerdiler. Hele hele hiçbiri, zulme uğramaya talip olarak hizmet yolu aramadı. Zulme ve belaya talip olamaz çünkü Müslüman. Müslüman yalnız hizmete taliptir. Ama o, hizmetini yerine getirirken zulüm ve bela gelip kendisini bulabilir. Kaderinde belaya uğramak varsa gelir bulur kendisini; ama asla kendisi çağırılmaz belayı. Belayı tahrik etmez, uyuyan fitneyi uyandırmaz o. Müslüman her zaman için belaya uğrayabilir, buna hazırlıklıdır, korkmaz bundan; fakat bu, belayı davet etmek değildir asla! Korkmamak ayırdır, belayı celp etmek ayırdır.

Belayı celp etmeye izin yoktur. Kimse nefsin ateşe atma hakkına sahip değildir. Eğer yoluna ateş çıkarsa, kader sayar bunu, katlanır ve savaşır, ama bizzat kendisi ateşi arayamaz.

İntihar yoktur çünkü.

Kahramanlık adına kahramanlık yoktur.

Her Müslüman kahraman olmaya mecburdur. Ölümden korkmaya mecburdur. Ama kahramanlığa, ölüme, zindana talip olmaya bilhassa mecburdur.

Nefsin hoşuna giden hizmet, güme gitmiştir. İsterse sonunda canını vermek olsun. Mücahit, şövalye değildir.

Nefsin memnun olduğu bütün hayır ve hasenat nasıl ki sahibine cehennemde yer hazırlamaktan başka bir şeye yaramıyorsa nefsin seveceği dünyevi itibar getirici eyleme dönük olmak da öyledir.

İfrat da yoktur, tefrit de Müslümana. İtidaldir, teennidir emrolunan. Ne itidal zannıyla korkaklık, meskenet, ne de cihat zannıyla şövalyelik yoktur Müslüman için. Nefsin, deliliğin eylemi değildir cihat. Nefsinin, deliliğinin eylemini cihat diye ilan ve buna iştirak talebiyse maceracılıktır ki en azından nefis azgınlığıdır bu da. Velvele, yaygara değil, tebliğdir Müslümana düşen. Tebliğ yolunda uğradığı meşakkati vesile ederek kahramanlık taslamak ve prim toplamak değildir gerçek mücahidin işi. Nam, nişan, rütbe, para ve pula dönüştürülen mücadele cihat değil, terbiye görme-miş nefsin debelenmesidir ancak.

Yeni Devir, 17 Mart 1978

FİTNEYİ TÜKETMEK

Fitne, ihlas ve bilginin eksik olduğu bir ortamda gelişme fırsatı bulur.

İhlas eksikliği derken, bunun da tabanında nefsanîyet yattığını bilelim. İhlas, nefsi terbiye görmüş adamda bulunur.

Nefsi terbiyenin yollarından bir yol da bilgidir. Ama bilgi tek başına kalırsa bazen nefsi terbiye etmek şöyle dursun, hatta onu azdırmaya bile vesile olur.

Kişinin, kendi kendini başkalarından üstün kılmak için bilgi edinmesi, kınanmıştır inancımızda. Böyle bilgi, kibri arttırmaya, kişinin şeytanını güçlendirmeye yardımcıdır.

Bilgi, Allah yolunda hizmet etmeyi, disipline bağlayan bir idrak ile tahsil edilmeyince, fitnenin hizmetine girer. Aslında böyle bilgi için, “cahil” ifadesini kullanmaktır en doğru olan. Cehalet, bilgisizlik değildir yalnızca. Müslümanların “Ebû Cehil” diye tanıdığı kişiyi düşünelim. Hakikat bilgisinden yoksundu Ebû Cehil. İslâm’ın ölçüleri dışından bakılınca, zamanının kültürce ileri gelenlerindendi oysa. Ama hatta fitnenin başkahramanı oldu bilindiği gibi.

İhlas eksikliğinin çok çeşitli birçok tezahürü var.

Öyle bir kargaşa ortamı yaşanmış ki kıymet hükümleri öyle zedelenmiş ki inanç eğitimi ve terbiyesi veren kurumlar ortadan kalkmış, bu eğitim ve terbiye işi, bir bakıma kapanın elinde kalmış. Hâl böyle olunca, çeşitli hizipler belirmiş. Her hizip, hakikat temsilcisi olarak yalnızca kendisini görmüş, gayrısını zararlı bulmuş. Bu yüzden gayrısına karşı, halis bir tutum ve bakış içinde yer almamış.

İşte bu boşluktan da giren ihlas eksikliği bir yerde fitneye de yardımcı oluyor.

Oysa içinde bulunduğumuz kargaşa, aslında, bizim dışımızdakilerce oluşturulmuş bir düzen sonucunda var olduğu için, Müslümana düşen, böyle bahtsız bir ortamda teşekkül edivermiş olan hiziplere karşı merhametle, yardımla, hiç olmazsa hüsnüzanla bakmak olmalıdır. Bu iftirakı, birer hayır vesilesi olarak görmeye başlarsak dâhili fitne tükeneyeği gibi küfrün de anına ot tıkanır elbet.

Yekdiğerimize iyi niyetle bakmak, yolumuzda ihlas üzere olmaktır bize düşen.

Yeni Devir, 18 Mart 1978

FİTNE TEZ TÜKENİR

Söyleyecek sözü olmayan, yani müktesebi bulunmayan kişinin yapacağı tek iş kalıyor galiba, ona buna sataşmak, kavga çıkarmak. Böylece varoluşunun bilincine eriyor zahir!

Konuşacağı sözü bulunmayan için, fitne ortamı, bol bir malzeme yığındır. Geniş geniş anlatacağı söz imkânı verir kendisine. Böyle bir ortamda mütefekkir ve mücahit geçinmenin yolunu da bulur böyleseleri, hem de en ucuz tarafından. Böyleselerine, fitne ortamı bir laf denizidir. O, bu denize atlamış olduğu hâlde, orada yüzdüğü hâlde, çevreye, işbu denizi kurutmak için ona girdiği izlenimini de vermeye çalışmaktan geri durmaz.

Fitneye karışarak fitne kurutulamaz. Onun dışında kalarak akıllı, dengeli bir tebliğle kurutulur fitne. Tenkit ve münazara yoluyla değil, doğruları sürekli tebliğle üstesinden gelinir fitnenin. Muarız edinecek değil, muvafık davetle yani.

Sözü olan, ehliyeti bulunan bu yolu seçer. Kimselere sataşmaz, gayrısının yanlışını arayıp bulmaktan, onu hırpalamaktan vazgeçerek, kendi doğrularını anlatmaya çalışır. Anlattığı bu doğrular yaygınlık kazandıkça, fitne de azalmaya, zayıflamaya yüz tutacaktır.

Fitnenin temel sebeplerinden biri de meydanlardan müdir fikrin çekilmesi, yani otoritenin kaybolmasıdır. Ortada toplayıcı, derleyici, herkesin itibar gösterip bağlı olduğu bir müdir fikir, müdir müessesse kalmayınca; meydanları nevezuhur hevesliler istila ediyor. Şevk ve heyecan sahibi, ama ehliyetten mahrum kişiler beliriyor. Bunlar hep kargaşa ortamında yetiştikleri için, düzenli bir eğitimden geçme fırsatı bulamamış, gerekli temel bilgileri tahsil edemediklerinden, bir mücadeleyi sırtlanma gayretinde sayısız yanlışlıklara düşüyorlar ve farkında olmadan fitnenin çoğalmasına yardım ediyorlar.

Devrimler öyle bir sam yeli estirmiş ki ortada ne otorite bırakmış ne de otoriteye ihtiyaç fikrini. Bu yüzden bir tesadüf ve talih eseri gibi şurada burada kendiliğinden beliriveren nevezuhurlar kaplamış her yanı. Tabiri caizse horozlar değil piliçler; boğalar değil danalar çıkıvermiş ortaya. Horozları, boğaları kesmişler, susturmuşlar çünkü ötekiler. Başsız, yani otoritesiz bırakmaya çalışmışlar.

Onların bizi getirip bıraktığı bir ortamda kavga veriliyor şimdi. Ve onların istediği şekilde, ölçülerde mücahitlik yapılıyor. Onların otoriteyi ortadan kaldırmak, ortalığı bir kör dövüşüne çevirme tasarıları, mahsulünü vermiştir. Otoriteye muhtaç olduğumuz fikrinden mahrum olarak, herkes bir ayrı bayrak açmış. Devlet yıkılmış, beylikler kavgası başlamıştır. Herkes, beyliğinin etrafında büyük bir devlete gidilmesini istiyor. İltihak etmeyi düşünen yok.

Ne mi olur?

Şu olacağı benzer ki işbu beyliklerden çapulla iştilgal edenler hızla yıkılırlar. Evvel başta bu olur. Bu işin heyheycileri, kuru gürültücüler, şövalye geçinenleri, menfaat tacirleri en erken vadelerini dolduranlardan olurlar. Bunlar ortadan kalkınca kısmî bir sükûnet, denge belirir.

Geriye kalanlardansa en ehliyetlileri arasında müsabakayı kazanan biri devleti bütünler.

Yeni Devir, 19 Mart 1978

HÂL SÂRÎDİR

Yayınlarımızla çok yakından ilgilenen bir arkadaşımız Ankara'ya gelmişti. Kendisiyle Akabe Yayınevi'nde buluşarak bir hayli konuştuk. Gönlümüzü hoş eyleyen birçok şeyler anlattı, taze umutlar verdi bize.

İnanmış adamın, inancını yaşayan adamın hâli, gerçekten bir başka oluyor; karşısındakini etkilememesi mümkün değil. Rahmetli Fethi Ağabey, "Hâl sârîdir." derlerdi. Elhak ki öyle! Hakk'ın boyasıyla boyanmış adam nasıl ki her tavriyla ve sözüyle belli oluyorsa, girdiği her meclise edep ve hikmet ışıklarını ulaştırıyorsa, şeytanla yoldaş olan kişi de öylece her gittiği yere fışkfücurunu götürmekte, çevresini şartlayarak kendine ortaklar edinmektedir.

Bir toplulukta bulunanlardan kimin bir galip vasfı varsa o vasfı hızla o topluluğu da etkiliyor. Ârif bir kişinin bulunduğu cemaatte malayani şeylerin konuşulması mümkün mü? Tersinden, hayâsız bir adamın bulunduğu bir mecliste de hep edep dışı sözler konuşulmaz mı? Umumiyetle böyledir bu: Gövde başa göre davranıyor. Bir cemaatin başı nasılsa üyeleri de ona uygun oluyorlar. Zaten bu uygunluk ve uyum olmazsa o cemaat, cemaat olmaz ki.

Baş, çok mühim.

Böyle olunca, görevimizin ne olduğu kendiliğinden beliriyor hemen: İyi bir baş etrafında toplanmak.

Konuyu, basit ve somut örneklerle düşünelim: Eğer bir şehirde, hizmet, çalışmalar iyi yürüyorsa mutlaka o şehirde bu işleri yürüten iyi, yetenekli birileri var da ondandır. Çevresine çekidüzen veren birileri olmayınca, o cemaatte diri bir şuur ve dengeli bir faaliyetin belirmesi imkânsızdır.

Ehliyetli bir insan, çevresine diğer ehliyetli kişileri de hızla toplar. Herkesin liyakatine göre görev bölümü yapar. Hiç kimseyi hizmet dışı tutmaz; herkesi kabiliyetine uygun işlerle aktif hâlde bulundurur. Yani mevcut malzemeyi en iyi şekilde değerlendirir.

Tarihimizde de sayısız örnekler var buna. Mesela, Fatih gibi bir yüce sultandan devleti devraldığı hâlde, Bayezit Han zamanında büyük fetihler yapılamaz. Çünkü durağan mizaçlı biridir kendisi ve babası gibi cihangir yaradılışlı bir hükümdar değildir. Oysa oğlu Yavuz Selim Han, tahta geçince, aynı devlet, dünyanın en büyük fetihlerini gerçekleştirir. Çünkü bir Yavuz, bir Bayezit Han değildir. İkinci Abdülhamit Han'ı düşünelim: Yenilgilerden çıkmış, artık çökme devri yaşayan bir devlet, onun elinde hiç toprak kaybına uğramadan, maliye ve maarif alanında büyük hamleler gerçekleştirerek ayakta durur ve yeniden dünyada ağırlığını hissettirirken, bir fırka gelir, aynı devleti on yılda ite köpeğe kaptırır.

Evet, balık baştan kokuyor önce çünkü.

Konuyu en küçük dernekçilikten başlayarak, devlete kadar büyütelim; göreceğiz ki başlar nasıl davranmışsa gövdeler, ayaklar, onu işlemiştir.

Arkadaşım, bulunduğu şehirdeki faaliyeti anlatırken, bütün anlatıklarında, kendisi tevazu göstererek bahsetmemiş olsa bile, aynıyla kendi varlığının, şahsında temerküz etmiş bulunan müdir fikrin, ışıltılarını gördüm. Bir billur fanus gibi çevresini aydınlatan bizzat kendisiydi. O fanus orada değilken, bir karanlık dönem yaşıyordu çünkü orası, biliyoruz.

Bulduğu yerden kendini mesul sayan hizmet erleri çıkınca, o yer yoluyla yürüyordur, demektir. O rahmetli Ağabeyimiz de, güvendiği kişilere yazdığı mektuplarda hep: “Orada sen varsın, orası senden sorulur artık.” diye yazardı.

Ah, her yerde bir kişimiz olsa. “Hâl sârîdir” çünkü.

Yeni Devir, 29 Mart 1978

BİR FAALİYET TARZI

O arkadaşım diyordu ki:

“Çok önemli kitaplar çıkıyor, iyi dergilerimiz var, gerçekten güzel yazılar yazılıyor Türkiye’de. Bunlara, okunmuyor diyemem. Bizim çevrede okunuyorlar. Her yerde de okunuyor. Okunuyor ve bir şeyler oluyor.”

“Düşüncemize dinamizm getiren, bu tür çalışmalardır. Bunlar okunmadan bu memlekette bir kavga vermek, yel değirmenlerine saldırmak gibidir. Dikkat edin, nerede Don Kışotluk varsa, mutlaka, okuma tansiyonunun düşük olduğu yerlerdir orası. Eğer okuyorlarsa bile, tıpkı Don Kışot gibi okuyor olmalıdır.”

“Ama bu okuma faaliyeti çok daha yoğunlaşmalıdır. Daha hızlı yol almaya mecburuz çünkü.”

“Bu okuma kampanyasını bizim derneklerimiz üstlenmelidir. Her derneğimizden en az bir kişi fiilen bu görevi yüklenmelidir. Gazete, dergi ve kitabeviyle o muhatap olmalıdır.”

“Bunu duyurun herkese, her şehirden, kasabadan, dernekten bir arkadaş çıksın, yazışsın; kendisine gitsin yayınlar. Haftada birkaç saatini bu meseleye ayıracak bir arkadaş çıkabilir her yerden. Her yerde bir kitapçı dükkânına sahip olmaktan daha iyi sonuçlar alır, böyle bir arkadaş bulunursa. Çünkü kitapçı ancak taleplere cevap verir, tavsiye ve telkinden daha çok. Oysa yayınlarımız sürekli şekilde tavsiye edilmelidir. Okunması ve yayılması için direnç gösterilmelidir.”

“Ayrıca, yalnız okumak da yetmiyor, üzerinde düşünmek ve konuşmak lazım. Hepimiz okuyoruz, okuduklarımızı bilgi ambarımıza doldurmakla yetiniyoruz. Eğer böyle olmasaydı, çıkan bu kadar gazete, dergi, kitap, cemaatimiz üzerinde daha derin etkiler bırakırdı. Bu kadar okunmaya rağmen, toplumumuzda daha büyük değişiklikler olmuyorsa bu okuduklarımız pek hazmedilmemiş demektir. Hazmetmek üzerinde düşünmekle, konuşmakla, onu hayatımıza bağlamakla olur.”

“Okuduklarımız üzerinde konuşmak, onları daha iyi anlamının bir yoludur.”

“Bir akşam bizim derneğe gittim. Bir arkadaşımız, etrafındakilere gazetenizden bir yazıyı okuyordu. Aynı yazıyı birkaç saat önce evimde okumuştum. Mecburen ve nezaketen orada da dinledim. Yazı bittikten sonra, nasıl olduysa, bir tartışma başladı. Birkaç arkadaş uzun uzun, bu konu etrafında konuştular. Konuşmalar, yazının sınırlarını çok aşan çeşitli örneklemelere, değişik fikirlere götürüyordu oradakileri. Ben o akşam hayretle dinledim söylenenleri. Dikkat ediyordum, yazıyı daha önce okuduğumda, bende hiç de belirmemiş olan yeni fikir çağrışımları oluyordu içimde şimdi. Yazının tekrar okunması, üzerinde konuşulması, bilgilerimizi ambarlarından çıkarıp gündeme getirmemize vesile olmuştu. Bunu keşfettim o akşam.”

“Şimdi artık hep öyle yapıyoruz. Bir konferans, seminer faaliyeti-miz olmadığı akşamlar, ben ya bir kitaptan veya gazeteden, okumuş

olduğum bir metni etrafımdaki arkadaşlara okuyorum, arkasından tartışmaya başlıyoruz. Çok zaman yazıyı bile çok aşan fikirlere, sonuçlara ulaşıyoruz. Kişilerin konuşmak suretiyle içlerindeki bilgilerin, fikirlerin bir düzen ve dengeye ulaştığına, kesin ve vazih bir hüviyet kazandığına şahidim. Düşünce, konuşularak, savunularak muallakta kalmaktan kurtuluyor.”

“Bunun faydasına şahit olduktan sonra, bu tür faaliyeti, biz daha bir disipline bağladık. Her akşam, bir arkadaşımız, bir yazı okuyor, bu yazı çevresinde bir müzakereye başlıyoruz. Ve her akşam hepimiz, hemen hemen aynı hakikatleri paylaşan arkadaşlar olarak, daha bilinçli ve daha keskinleşmiş bir cemaat hâline geldiğimizi görüyoruz.”

Yeni Devir, 30 Mart 1978

HİTABE

(27 Nisan 1978 günü saat 20'de Spor ve Sergi Sarayı'nda İslâmî gençlik kuruluşlarının ortaklaşa düzenledikleri "Müslüman Katliamını Protesto" gecesinde verilen hitabedir.)

Gençler, Kardeşlerim,

Ey, üzerinde kutsal bir emanet bulunduğunun şuurunu bir vecd çağlayanı hâlinde taşıyan inanç savaşçıları. Ey yüreğini, bütün yeryüzü Müslümanlarının bir buluşma alanı hâline getirmiş olan nesil. Ey İslâm olmanın sevinciyle birlikte, dünya Müslümanlarının derdiyle dertli bulunan, bir hüznün zırhını kuşanmış millet. Ey İslâm milletinin çocukları.

Siz, ilk insanla başlayan İslâm inancının bugünkü neslisiniz. Elest meclisinde vermiş olduğunuz vadin mesuliyetini, sizi bu çağda ete kemiğe büründüren Yüce Varlığa karşı, bu çağda yerine getirmenin yükü altında olarak, imtihana tâbi tutuluyorsunuz.

İlk insanın yanı başında beliren günahla, onu izleyen küfrün günümüzdeki uzantıları, bu çağda cevabını sizde bulacak, yenilgisine sizinle uğrayacaktır. Siz yüce bir mirasa malik bir millet, onlarsa sürekli olarak hezimetlere, gazaplara müstahak olagelmiş bir başka millettir. Tarih boyunca siz muvaffak, onlar münhezim oldu hep. Sizin yenilgi

gibi görünen vakalarınızda bile, bir ders ve ibretin, dolayısıyla nihai muvaffakiyetin ışıkları parıldarken onların başarılarında bile azim yenilgilerinin tohumları yaşadı. Sizler Nuh, Hud, İbrahim, Şuayip, Musa, Zekeriya, Yusuf, İsa ve nihayet İki Cihan Sultanı'nın neslinden ve davasındansınız, onlarsa bütün bunlara karşı ve her defasında yenik düşmüş koldan geliyorlar.

Onlar, kendilerine verilen her mühlet sonunda mutlaka helak oldular; sizlerse her çektiğiniz meşakkat sonunda muhakkak galip oldunuz.

Küfrün her saltanat ve şaşaaşı geçici olmuştur. Çağlarının kudret ve kuvvet imi olan Nemrutlar, Şeddadlar, Firavunlar, Ebû Cehiller nasıl ki muzmahil oldularsa, bu çağın da küfür kutupları öylece yıkılıp gidecektir bir gün. Âdetullah budur çünkü.

Arkadaşlar!

Bugün küfrün kuşatması altında yaşıyor Müslüman. Küfür, kendine tanınan vade gereği, tek bir millet hâlinde, hiç kimsenin değil, Müslümanın boğazına sarılmıştır çağımızda. Tarihi bir intikamı almanın vahşeti içinde her yandan İslâm âlemine darbeler indirmektedir.

Bir milyar Müslümanın her ferdi, korkunç cinayetlerin tehdidi altındadır. Bizzat devletleri ya bu cinayetle meşgul veya bizzat devletleri bu cinayetlerin en belalisına maruzdur. Devletlerinin bu nasibini ayrıyla milletleri de sırtlanmıştı. Yani İslâm milleti, tarihinin en zorlu dönemlerinden birini yaşıyor bu çağda.

Bir milyar Müslümanın, yan yana gelmesi hâlinde nasıl ihtişamlı bir kuvvet manzumesi olacağını dehşetini yaşayan küfür dünyası, fizik olarak tüketilmesi imkânsız bulunan bu milyar insanı, ezeli dava-

sından iraklaştırmanın gayretine düşmüştür. Onu ayrı bir millet olmanın bilincinden soymaya yönelmiştir bütün çabası küfrün. İslâm milleti, ayrı bir millet olduğunun, yani ayrı bir uygarlığa ve nizam malik bulunduğu bilincini yitirmedikçe yani kâlû beladaki vaadini unutmamakça, hiçbir yenilgide sürekli olarak kalıcı değildir. Küfür, bunu bildiği için, bu can damarlarından koparmaya çalışıyor Müslümanı nice zamandır. O, bu can damarından kopunca, bir milyarlık kemiyet ağırlığını da bir anda kaybetmiş olacaktır çünkü. O, bu tarihî mirasını reddetmediği sürece, bir milyar değil, bir tek kişi bile olsa, küfrün korkulu rüyalar görmesine yeter çünkü.

Görülmektedir ki küfür, olanca imkânıyla İslâm dünyasının üzerine çullanmıştır, bütün hile ve hud'aları Müslümana müteveccihtir.

Bu, şu manaya gelir ki İslâm dünyası hayatiyetini korumaktadır. Bütün zaafına rağmen Müslümanlar hâlâ bir varlıktır. Küfür, onları tehlikesiz hâle getirememiştir, cansız kılamamıştır.

Onların, Müslümanlardan el çekmemesi, vazgeçmemesi bunu gösteriyor. İslâm dünyası hâlâ küfür milleti için bir tehlike olmak vasfını koruyor.

Osmanlı Devleti'ni ve onun şahsında İslâm birliğini parçalamış olmalarına rağmen, bu her parça, dağılan bir vücudun azâları gibi, kokup çürümedi istedikleri kadar. Her azâ, gittikçe hayat hücrelerinden bir kısmını kaybetmiş olmasına rağmen, çürümedi büsbütün.

İşte küfür dünyası, son altmış yıldır, bu vücudun ayrı düşen her parçasını, ayrı ayrı çürütmenin hileleriyle meşguldür.

Çeşitli hileler imal ediyorlar.

Dost görünerek hilelerini icra ediyorlar. Onları birbirine düşürerek hilelerini işletiyorlar. Silahla üstüne vararak kırmayı deniyorlar.

Ekonomik ablukadan, ambargoya kadar, kredi fonlarından, siyasal ve kültürel antlaşmalara kadar her hareketleri bu hile cümlesindedir.

Kıbrıs'tan Keşmir'e kadar, Filistin'den Habeşistan'a kadar; Türkistan'dan, zenci Müslümana kadar bütün coğrafya, bütün yeryüzü Müslümanları ve halkı Müslüman olan bütün devletler bu hilelerin oyun alanlarıdır, uygulama alanlarıdır.

Ey Müslüman,

Ey tükenmeyen, tükenmeyeceği ilahî bir vaat olan Müslüman! Küfrün bu ruh ve can almaya yönelmiş bulunan bu savletleri, iyi bil ve yakîn getir ki onun, yani bizzat küfrün birer tükeniş çığlıklarıdır. Bu çok güçlü ve gücünün doruk noktasında gibi görülen ve saldıran küfür, kendi içinden almış olduğu öldürücü yaraların hırsı, şaşkınlığı, vahşeti ve paniği içinde sana saldırılarını yapmaktadır.

Çöken küfür uygarlığının çatırtılarını duymuyor musun? Çürüyen, eriyen, tükenen bir dünya olmuştur Batı bugün. Göz kamaştırıcı saltanatı, ölüm öncesinde görülen geçici bir canlılığın görüntüleridir. Zevale yüz tutmuş; kendi içinde bin mezhebe bölünmüş, tıpkı ferdinin yaşadığı bunalım, güvensizlik ve inançsızlığı yaşayan bir dünyadır küfür âlemi. Bu çok güçlü ve aynı zamanda çok çürümüş görüntüsüyle Nemrut ve Firavun dönemlerini hatırlatan küfür dünyası, geçmişteki örnekleri gibi helak olmanın arifesindedir. Küfür dünyasının bu tükenişi, uygarlığın geçirdiği ölümcül kriz, tekniğin hiçbir payandasıyla önlenemez değil. Hatta bizzat bu teknik, bu servettir onun krizini çoğaltan, uygarlığını helak kılan.

Batı'nın bu helakinde, İslâm dünyasının açık bir dahli olmamıştır. İslâm dünyasına yenik düşme gibi bir durumun sonucunda tükenmiyor Batı. Kendi tabii oluşu ve gelişi içinde tükeniyor. Batı'yı biz sarsarak hırpalamıyoruz. Hatta onlar hırpalıyor hâlâ bizi, hem son vahşi ve zalim sadmelerle. Ama buna rağmen tükeniyor, bitiyor Batı, yani küfür. Kendi kendine mahvoluştur onun durumu.

Bizse Batı'ya hiçbir galip durumu görülmeyen bizse, şimdilerde bir uyanma, dirilme dönemine giriyoruz.

Ezilmeler, yenilmelerle dolu, ama canlılığı her şeye rağmen tükenmeyen bir nasiple, özümüzde yaşattığımız tohumu ağaca dönüştürmenin sancılarını yaşıyoruz.

Ayağa kalkmanın denemeleri içindeyiz.

Batı'nın kendi başına çürüyüşü, eriyişi de bizim dirilmemizin hızını çoğaltacak sebeplerden bir sebeptir. Baş sebepten ilahî vaadin bize sunulmuş, bize yapılmış olması. "Çünkü bâtil daima yok olacaktır."

İslâm dünyasının ayağa kalkış arifesinde bulunduğu bariz tezahürleri nelerdir?

Halkı Müslüman olan devletler, anayasalarını mı değiştirdiler? Fitri yasalarına uygun olarak bir eğitim düzeni mi geliştirdiler, kurumlar mı oluşturdular? Kendi aralarında yeni ve sağlam paktlar mı kurdular? Sermaye ve bircümle güçlerini mi birleştirdiler?

Hayır!

Peki, bunlar olmadıysa nasıl bir ayağa kalkıştan bahsediyoruz?

Arkadaşlar!

Ayağa kalkışın bir tek tezahürü var İslâm dünyasında. Bir gençlik fıskırışına vatan olmuştur bugün İslâm ülkeleri. Taraf-ı ilahîden bir gençlik hediye edilmiştir bize bugün. Tek tezahür budur. Yetmez mi? Gençliği olansa muvaffak ve muzaffer olur ancak.

Gençler, siz Allah davasının askerlerisiniz.

Selam olsun size!

Yeni Devir, 30 Nisan -1 Mayıs 1978

BUNCA YILDAN SONRA

Yirmi yıldır yazıyorum.

Yirmi yıldır anlatıyorum.

Kaderin beni içine aldığı, bu yirmi yıllık fikir ve sanat hayatıma, dışarıdan bir gözlemci olarak baktığımda, gördüğüm bir tek belirgin çizgi var: Bunca zamandır hep aynı doğruları yansıtmaya çalışmışım. Hatta yalnız esasta değil, ayrıntılarda bile aynı istikamet üstünde yol almışım. Bu durumu, kendi hesabıma, bir fazilet notu olarak düşürmek amacıyla değil, bir gerçeği vurgulamak adına kaydediyorum. Yoksa aslanan, kişinin elan içinde bulunduğu durumdur bizce.

Davaya sonradan gelmiş biri değilim yani. Aile ve kültür çevresi bakımından, aşağı yukarı gözümü dava içinde açtım. Hayatın, fikrin, çeşitli yollarından geçe geçe nihayet İslâm davasında karar kılmış, bir gelişim olmadı bazıları gibi. Önümde hazır bulduklarımı daha ileri götürmek düştü bana sadece.

İşte yirmi yıldır hep daha ileriye gitmenin, götürmenin çabasını gösterir durumum. Budur benim sancım, işim.

Bu geçen yirmi yıl, ülkemizde fikir, sanat ve politikada kavga veren yüzlerce kişiyle karşılaştırmıştır beni. Ne kadar gazete ve dergi çıktıysa, ne kadar dernek ve parti kurulduysa, hemen hemen hepsiyle

ilgilerim oldu. Binlerce gün ve gecelerim bu ilgilerle doldu. Şahit olduğum birçok gazete ve derginin satın alınma ve çıkma çalışmaları, birçok dernek ya da siyasi partinin kurulma ve yönetilme toplantıları, faaliyeti ülkemizdeki bütün sağ kesimin yirmi yıllık bilcümle serencamı hakkında, bir hayli görgü, tecrübe ve kanaatlere sahip kıldı beni.

Yazılarım, konuşmalarım bütün bu birikimlerin menşurundan geçerek tezahür etmiştir. Bu birikimler, ta delikanlı yaşımdan beri içinde bulunduğum davayla dengelenmiş olarak zuhur etme mevkiinde olmuştur.

Şimdi görüyorum ki bir hayli uzun mesafeler almışız. Birçok yanlış adımlara, yanlışlıklara, çelişme ve çelmelere rağmen bu dava yirmi yıldan çok menzil almıştır. Bir miskal hayır bile zayı olmamıştır.

Dün olduğu gibi bugün de bazı yanlış adımlara, ters taktiklere rastlamıyor değiliz çevremizde. Ne var ki bunların açtığı oyuklar, yapılmakta olan inanç hisarını öyle sanıldığı kadar zedeliyor değil.

Yürüyen dava, her yıl biraz daha geniş halkalara kavuşa kavuşa, aydınlığın şafağına gelip dayanmıştır.

Gönül elbette ister ki Türkiye’de yürütülen İslâm davası, bir tek ve büyük bir koro birliği ve ahengi içinde olsun. Biz bu şartı ve ortamı bulamadık.

Bulamazdık, çünkü toptan kırılma ve kıyıma uğramış bir davanın ve neslin uzantısıyız. Bütün iç ve dış fitnelerin yayılım ateşi altında biz kalmışızdır.

Kırık dökük hâllerimiz, zaman zaman yaşadığımız panik, yanlış ve ters adımlar, şaşkınlıklar, bu fitnelerin üstümüzden başımızdan silkeleyemediğimiz kalıntılarıdır.

Bu yangından herhangi bir yeri yanmamış kimse bırakmadı düşmanlarımız çünkü.

Bu duruma rağmen, birçoğumuzun ancak yanından kenarından tuttuğumuz bu dava, ilahî vaat gereği gerçekten hiç umulmadık alanlara ulaşmıştır. Büyük gelişme göstermiştir.

Bizler fil önündeki körler gibi oyalanırken, âdeta bizzat fil, kendi kendinin fil olduğunu ilan etmiş, bizleri temin etmiş gibi. Böyle olduğu hâlde, hâlâ fili tekzibe çabalayanlarımız da var.

Demem şu ki her şeye rağmen kazançtayız.

Bu kazancı katlaya katlaya çoğaltmanın yolu, eskisi kadar zor değil artık.

Şimdilerde, bir derlenme toplanma yoluna girmemizi engelleyecek fitneleri tanıyan, daha çok insanımız var. Şuurlu kadrolarımız oluşmuştur.

Yapılması gereken şudur:

Çevremizdekilerden, içlerinde yanlış adımlar atanları gündeme getirerek, bunları münakaşa ve kavga konusu yapmak yerine; birliği, bütünleşmeyi hedef tutan bir genel çağrıya koyulmalıyız.

Sürekli olarak doğrularımızı anons etmeliyiz.

Onunla bununla uğraşmaktan, münazara ve münakaşadan hayır çıkmıyor.

Yirmi yıldır, hiçbir kişiyi ve kuruluşu alenen muhatap alarak hakkında, aleyhinde bir tek satır yazmadım, konuşmadım. Tarzı, edası, stratejisi bize uygun olmayan hiç kimseyle mücadeleye koyulmadım. Elimden geldiğince, doğru bildiklerimi yansıtmaya çalıştım sadece.

Başkasının söz ve davranışını konu etmedim, kendi sözüm varsa, onu söyledim. Gördüm ki söyleyeceği sözü olmayanlar, onun bunun dedikodusuyla meşgul hep.

Bunca yılın soğuşunu sıcakını görmüş biri olarak da herkese teklifim, temennim budur, vesselam.

Yeni Devir, 21 Mayıs 1978

HİTABE

(29 Mayıs 1978 günü akşamı MTTB Genel Merkezi'nin İstanbul'da düzenlediği Fetih Gecesi'nde verilen hitabedir.)

Hiçbir zaferini resmî ve millî bayram günü olarak ilan etmeyen, gösterdiği olağanüstü kahramanlıkların hepsine, görevini yerine getirmek gözüyle bakan, kahramanlığına milleti meddah ve alkışçı kılmaktan titizlikle kaçınan; kısacası cihada inancının emri olarak koşan, şehadet özlemiyle vuruşan, kazandığı nam ve şanı, şahsının putlaştırılmasına vesile kılınmaması için edep, hayâ ve tevazu perdeleriyle peçelemede destanî bir hassasiyet gösteren bir milletin çocukları, sevgili arkadaşlarım!

Ey nebilerin, velilerin, şehitlerin, fatihlerin, sadıkların, âşıkların vârisi, hayrülhalefi gençler!

Takdir ve tebrik yolunda size yöneltilecek hiçbir hitabın, sizi kibrin ve nefis emniyetinin bataklığına çekmeye vasıta olamayacağına inancını taşıdığım için, izin veriniz, üzerinde bulunduğumuz mualla makamın, ruhunuza nakşettiğiniz ulvi gayenin, içinizde yankılanan nur çağlayanlarının, kutsal bir emanet olarak sırtınıza vurduğunuz yükün, yarınlara taşımak uğruna can ve baş koyduğunuz davanın, ilahî emir ve nehiylerle çerçevelediğiniz gençliğinizin ilancısı olayım. Çünkü sizde var olan bu hususların ilanı ve izahı, bizzat aziz

davamızın en müşahhas tebliği mahiyetindedir. Sizi anlamak ve anlatmak, şerhleri defetmek gayretleri meyanındadır. Sizlerin ilan edilmesi, bir davanın ve insanın mevcudiyetini ispat hükmündedir. Bir nizamın, bu çağ içinde yürürlük kazanabileceğinin ümit ve hüccetini göstermektedir. Sizin için destanlar yazılmalıdır ki bir millete davetiye göndermenin görevi yerine getirilmiş olsun. Bir milleti sizinle özdeş kılmanın yollarından bir yol, sizi anlatmaktır, sizi tanıtmaktır. Sizinle, gençliğimizi, milletimizi mayalandırmanın hizmetine dava demişiz. Sizin renginize boyanan bir milleti milletimiz olarak görmenin iştiağıyla, içimizde yangıların ayini vardır. Çünkü siz, Rabbin boyasıyla boyanmış bir gençsiniz. Çünkü siz, İslâm milletinin azâlarıdır. Siz, peygamberden peygambere yürüye gelen inancın, bu çağ içindeki temsilcilerisiniz. Yeryüzünü aydınlatacak olan ilahî fener alayının askerleri sizlersiniz bu çağda. Sizlersiniz ve sizlerle omuzdaş olan, şu anda burada yer işgal etmeseler de mana antenleri, içinde bulunduğunuz bu vecdi aynıyla onlara da taşıyarak, aynı hassasiyeti sizinle bölüşen öteki Müslümanlardır. Siz bu kadroyla bir milyar Müslümanın ümidi ve yüz akısınız. Siz bu kadroyla yeryüzü insanına, insanlık haysiyetini kuşandıracak kahramanlarıdır.

Hakikatte size öyle büyük güçler hediye kılınmıştır ki sözler öldükten sonra da, aynı hizmeti yürütmenizin lütfu ve bağıışı içindedir. Nasıl ki her hizmetinizde, gayb ricalinden imdatçı ordular yanınızdaysa, arkanızdaysa öylece sizler dahi, bu imtihan dünyasından öteye geçiverince, evlat kardeşlerinizi yalnız bırakmayacaksınız... Meleklerin ve bilcümle has mümin ervahının beyaz libaslar içinde, cins atlarla imdada geliverdikleri gibi, sizler de en çağdaş silahlarla yardıma gelmeyecek misiniz? Kâfirlerin bile dünya gözleriyle gördükleri ve ellerinde can verdikleri böyle hak ordularımız vardır bizim!

Belde-i tayyibeden kılınan İstanbul'u alıp gülzar yapan, yeryüzü Müslümanlarının yürek bağıyla bağlandığı bir kutlu kent hâline gelen bu şehri, küfür dünyasının küfrünü başına geçirecek ulu emir-

lerin karargâhlığına hediye ve emanet eyleyen yüce Fatih'in, eşsiz dünyevi silahlarla donatılmış ordusunun başsilahşorları, bu gayb ordusundan değil miydi?

Bir izn-i ilahîyle, altına uzanıverdiği toprağı Akşemseddîn'e haber veren Peygamber sancaktarı şehit sahabi ve bilcümle, surlar dibinde toprağı üstüne yorgan eylemiş belki yüzlerce sahabi, yattıkları yerden kalkarak gelip İslâm ordusu içinde saf tutmadılar mı? Ya biz neden bu kutlu sancaktar Eba Eyyub'a "Sultan" demişizdir; bir sultan gibi ordusunun başında bulunmadıysa, bu feth-i mübine katılmadıysa?

Sen ey İstanbul, ancak İslâm'a teslimiyetin keşfettirdiği en keskin ve haşmetli silahlarla ve bu teslimiyetin tescili olan mana erlerinin işti-rakiyle kazanılmış öyle yüce bir beldesin ki asırlarca İslâm milletinin gözünde, kavuşulmak istenen en aziz sevgili olarak yaşamıştın. Öyle ki İslâm milleti sana olan aşkını, bir Peygamber buyruğunun somut örneğine müştak bir ruh hâlinin olanca vecdini ve tahassürünü yan-sıtan ifadelerle ilan eyledi. Ve sen ey İstanbul, müminlerin kalbinde, yeryüzündeki bir menzil-i maksut olarak asırlarca güneş gibi parla-dıktan sonra, ismi, son Peygamber'in ismi olan delikanlıdan bir yiğit emîre ve onun güzel askerlerine nasip oldun. Bu yüzden yeryüzünde "Fatih" olarak adlandırılan tek insan oldu seni Müslümanlara mekân eyleyen. Ne mutlu sana ki Fatih'e tevdi eyledin kendini ve ne mutlu Fatih'ine ki bu şerefe kendisi erdi!

Ey aziz şehir, kutlu İstanbul! Sen, zamanlarca dünya Müslümanları-nın devletine bir timsal olarak yaşadın. Senin merkezinde halkalan-dı Müslümanlar. İslâm düşmanlarınıninsa kin ve nefret merkeziydin. Bu iki zıt merkezi kuvvetin verdiği savaştan, senin âşıkların başarı-sız çıktı. Seni merkezilikten çıkarmak kavgasının mensupları galebe çalmış göründüler. İslâm düşmanı olan İstanbul düşmanları, bir nice zamandır muratlarına ermiş gibidirler. Kapkara ruhlu kâfirler en kara şehirlerin başına taşlar örerken, senin hakkın ve nasibin olan

tacın, yerlere yuvarlandı. Sen şirazesiydin İslâm ülkesinin, şimdi kopuk ve dağınıktır bu ülkeler. Bu kopuk ve dağınıklığın sonucu olarak, İslâm ülkeleri küfrün sömürü alanları oldu. İslâm ülkelerinin kurtuluşu için görünen yol, senin ruhun ve manen etrafında, yeneden ayağa kalkarak fetih yolculuğuna çıkmaktır. Bu fetih yolculuğundaysa yol gösterici güçlerden bir güç de bizzat Fatih'in kendisidir, yani onun mirasıdır.

Bu topraklar üzerinde, yani hem de Fatih'in şu toprakları üzerinde, Fatih'in mirasına sahip ve hem layık nesilse sizlersiniz.

Fatih'le birleşen mananız, yeryüzü Müslümanlarına da ulaşırsa yeni fetihler girer yürürlüğe!

O hâlde gaye, sizi, yani taşıdığınız manayı yaymak ve yaygınlaştırmaktır dört bir yana.

Gençler!

Umudumuz sizlersiniz. Varlığımızın her hücresi size bağlanan umudun, size olan ihtiyacın en canhıraş feryadı içindedir. İçimizin yangını, İslâm dünyasının yangını, sizin şifa ve hayat taşıyan Mesihî nefesinizin ulaşmasını bekler.

Geçici bir zaman için küfre verilen müddetin, ilahî vaadin tahakkuku size emanet olunmuştur diye yakın getirerek sizin ellerinizle son bulacaktır diye inanıyoruz.

Kendi kendinizin kadrini iyice bilmelisiniz.

Rabbin bir süre için küfre verdiği bu müddet zarfında, taşlara çalınan alın, senin alnındır. Çağ dışı bir garibe ilan edilen uygarlık, senin uygarlığındır, senin nizamındır. Ayaklar altında kalan bu yurtlar ve üzerinde gezinen insanlar senindir. Tanzimat'tan beridir dönen bir talihin girdabındasın. Abdülhamit Han'a kıyıdıktan sonra, baş

gösteren anaforda çırpınan insanlar, senin milletindir. Birinci Cihan Savaşı'yla birlikte dünyevi bir mahşerin içinde yanan insanlar bizimidir. 60 sene önce vali gönderdiğin memleketlere şimdi ancak büyükelçiler yollamaktasın. Büyükelçi gönderdiğin bu ülkeler de hep sana benzer bir kaderi yaşıyor. Küfrün tasallut ve saldırısıyla hırpalanan yurtlar olmuştur İslâm ülkeleri.

Gençler!

Düşen bayrak, burada düşmüştür. Fatih'in bu şehrinde düşmüştür. Kişi düştüğü yerden kalkar misali, doğruluşlar, düzenlenip saf tutuşlar bu noktadan başlamalıdır. Fatih'in komşuları sizlersiniz. Yıkım olanca şiddetiyle sizin başınızda başladı önce. Fatih'in şehrini dağıtmak, İslâm dünyasına merkez olmayı onun elinden almak, onun komşularını yıldırma; hâsılı Fatih'in mana güneşini küfür bulutlarıyla kapamakla başladılar işe.

Gençler!

Hiçbir bulut güneşin önünde sürekli olarak kalıcı değildir. İlahî bir ders gereği, küfrün kazançlı görüldüğü bu müddet, hitama ermenin sınır çizgisine gelip dayanmıştır.

Gören göz için gün ışımıştır. Vaad-i ilahîden hüccetler vardır elimizde; küfrün zeval bulacağına; hakkın gelip bâtılın zail olacağına dair. Bu vaatlerin sahibi Allah, vaadinden dönücü değildir. O, rahîm, kerim, emîn ve âdildir. Onun bize merhamet ve bağıışı, bizim nefsimize ve evlatlarımıza gösterdiğimiz merhametten çok ziyadedir.

Bir zamandır bize uğrayan musibetlerse dersler alıp yeni dirilmelere koyulmamız içindir. Kendisine layık halifeler, kullar olmamız içindir. Cemaliyle birlikte, celalinin de tecelli eyleyeceğinin ispatı zımındandır, başımıza gelen felaketler.

Tıpkı safalar gibi, felaketler de haktır. Âdemoğullarına ibret olsun diyedir.

Sizler, felaketlerden, bela ve musibetlerden dersler çıkarmış, ibretler almış, idrakli ve nasibi yüce bir nesilsiniz, kurtulmuş nesillere remizsiniz.

Siz sıkı durursanız, çoğalırsanız zafer yakındır. Öyle yakın ki zafer, Allahuâlem, sizlerin dahi saçlarınızın ak pak olmadığı bir yakın gelecekte teveccüh kılacaktır size. O ay parçası alınlarınızı şükür secdesine koyacağınız günleri şimdiden görüyor gibiyim.

Yeni Devir, 1-2 Haziran 1978

HİTABE

Gençler!

Sonsuz ve sürekli bir akış içindeki zaman, bugün de sizi “gençlik” olarak tespit etmiştir. Bu zaman, sizin gençliğinizin zamanıdır.

Zaman nedir?

“Zaman bir hızdır ve yıldızlar akan

Esmeyen günler ve gece üstünden”

Zaman, döne dolaşa, sizi genç olarak bulduğu bir vakitte dolanıyor şimdi. O, dolanmasına devam edecektir. Bugün sizi genç diye belirleyen bu zaman, bir başka vakitte, bugün çocuk olanları, genç olarak bulacak, daha sonraki bir günde de sizin evlatlarınıza genç diyecektir.

Yaratılışı ve görevi budur zamanın.

O her an tükenip her an var olan hilkati içinde, “Ol” emrini aldığı demden beridir, daimi olarak bir gençliğin geçit resmine şahit olmaktadır.

Şimdi siz onun önünden geçiyorsunuz.

Sizin her adımınız, gençliğinizi bir adım daha geride bırakırken, o her an ölen ve doğan varlığıyla size selam durmaktadır.

Ondaki bu her an doğuş ve ölüm, öyle erişilmez bir süratle cereyan ediyor ki insanoğlu onu ölen ve doğan bir varlık değil, yekpare bir yaratık sanıyor. Tıpkı içindeki renk cümbüşünü göremediğimiz için güneşin, beyaz renkli olduğunu sanmak gibi. Tıpkı vücudumuzda her an ölen ve yaratılan milyonlarca hücrenin bu kaderini bilmeden, izleyemeden yaşadığımız gibi.

Zaman, yekpare ve durağan bir yaratık değil.

Onun, akışını bize gösteren somut delillerin biri hatıralarımızdır, tarihtir.

Kendisine tanınan kaderi, hükmü yaşayarak bu vakit zincirine asılı, geçmişte kalmış ânlarınızı düşünün. Hani, demin buradaydılar, yaşıyordunuz, onun içindeydiniz, şimdi nerededir?

Çocukluğunuz nerede kaldı?

Nasıl büyük bir hızla kayıp gitti?

Bir gün gelecek, “Gençliğim nerede kaldı?” diyeceksiniz. Farkına varmadığınız bir hızla geçen zaman, zincirine gençliğinizi de takarak ötelerde, arkalarda kalacaktır.

Gençler!

Bu hızla geçen zaman, bu ağızımızdan çıkan her kelimeyi bile hızla hatıralara ilikleyen zaman aralığından hitap ediyorum. Zamanın akış hikmetine bakarak söyleyecek olursam, sözlerim önünüzden geçen bir trenin penceresinden söylenen sözler gibidir. Bu tren ise beni ebedî yolculuğa götüren trendir. Aslında siz de bir trendesiniz. Öylece konuşuyoruz.

Gençler, “Her nefis ölümü tadacaktır.” Ve her nefis hesaba çekilecektir. Bir miskal bile olsa hiçbir hayır ve şer, karşılıksız bırakılmayacaktır hesap gününde.

Zaman nasılsa geçiyor. Bu zamanı hayra mahsus bir biçimde sürdürelim. Ne kadar uzun gibi gelse bile, bu zaman aslında öyle kısa ki...

Onu yüz yıl sayın siz

Ömür yirmi dört saat

Hele ebedî hayata nispetle, bir nefeslik bir an bile değil bu ömür. Biri sonsuz kadar, sonsuz bir genç hayatı, öteki sayılı senelere bağlanmış bir zaman parçasını belirlediği hâlde; ne ilahî lütuftur ki “Bu dünyaya öte dünyanın bir tarlası” sayılıyor; bu çok kısa kulluk süresine, bu imtihan süresinin karşılığında, nihayetsiz bir hayat ve nimetler bağışlanıyor. Bir’e mukabil sonsuz milyarlar karşılanan esrarlı bir ticaret...

Ey bu kesin ticaretten hisse almak isteyen, yani ilahî lütfu talip olan insan, o hâlde ne bekliyorsun?

Sana Ulu Bağışçı'nın gösterdiği yola yönel de “Gir cennetine!”

Ey genç, asıl senden, bilhassa senden isteniyor bu! Bir dava idrakinin ve hizmetinin geleneğini bu yaşta temellendirmelisin. Gençliğinin kadrini bilmek, şükürünü göstermek noktasında bulunuyorsun. Yükünse, kaldıracağın kadardır. Bu yükten çekinme. Nefsine yenik düşme. Şedit azaba uğrayacak nesillerden olma. Bizim sana muhtaç olduğumuzdan çok, daha ziyade sen Allah'a, O'nun emirlerine muhtaçsın. Önce sen olmalısın, kurtulmalısın ki bizim de kurtuluşumuzun vesileleri bulunsun. Zamanı zapt ve teshir için halife olarak gönderildin. Zaman içindeki yerini almanın zamanını yaşıyorsun şimdi. Unutma, geçen zaman geri gelmiyor.

Yeni Devir, 14 Haziran 1978

HER ŞEYİMİZ AYRIDIR

Bir Müslüman, etrafını çevreleyen bütün İslâm dışı şartları toptan reddetmedikçe, onun İslâm'la ilgisi dar bir sınır içinde kalmış demektir.

Müslümanın ilk görevi reddetmektir bu bakımdan. Dışarıdan gelen, Batı'dan gelen ne varsa istisnasız hepsi redde dâhil olacak hususlardandır. Bu ret konusunda geçirilecek en ufak bir tereddüt bile, İslâm'ın ayrıcalığını; onun kendine mahsus bir nizam olduğunu, “ağyârını mâni, efradını câmi” ayrı bir dünya ve dünya görüşü haysiyeti taşıdığını kavramamış olmaya delildir.

Müslüman, bir ıslahatçı değildir. Batı'nın düzenini, bu düzenin tabii bir sonucu olan olumsuz problemlerini ıslaha memur değildir. Batı metninin bir tashihçisi değildir; kendi nizamının, bildirisinin gerçekleştiricisi olmalıdır Müslüman. Batı'nın ve Batıcı düzenlerin bünyevi hastalıklarına, yaralarına pansuman yapmak bizim işimiz olamaz. İşimiz o bünyeyi reddetmektir, ortadan kaldırmaktır; karşılığında, kendi kendimizi gerçekleştirmektir.

Kendi gerçekleşimimizi engellemek, düşünmemizi kesintiye uğratmak adına, bizi kendi yolumuzdan alıkoymak için önümüze seri-

legelen oyunlar cümlesindedir, reddetme duygusunu yitirmek ve islahatçılık.

Batıcılığın Müslümana bıraktığı alan çok küçüktür. İslâmî hayatı ortadan kaldırmanın bütün tedbirleri alınmıştır. Bıraktığı alansa, İslâmî bir hayatı gerçekleştirmemize asla yeterli değil. Onun bize bıraktığı alan, ancak belli ibadetlerimizi yapmaya ve ancak yine belli ev içi hayatımızı yarım yamalak korumaya bile yetmeyecek kadar küçük bir alandır. Yani kendisine asla zarar vermeyecek çok sınırlı, o bile yaralı, birkaç alan bırakmıştır bize Batıcılık. Müslüman, kendine bırakılan bu alanlarla, aydınlığa çıkmanın yolunu bulamaz.

Müslüman, kendine bırakılmış bu alanların bile tuzaklarla dolu olduğunu bilmelidir. Oyalandırıldığını bilmelidir. Bunlarla teselli olmak, Müslümanın eylemine, direnişine en büyük engellerdendir.

Peygamber nasıl ki Cahiliyeye ait ne varsa hepsini ayağının altına alarak işe başladıysa Müslüman da Batı kökenli olan her şeyi retle işe koyulmalıdır.

Batı'dan gelenler uzun bir tarihî safahat belirttiği için, bu zehir uygun aralıklarla bedenimize şırınga edildiğinden, vücudumuzun taşıdığı hastalıkları teşhis yanılığarı içindeyiz. Alıştık bu zehirlerin çoğuna. İslâmî bir hayata aykırı görmediğimiz, bu hassamızı yitirdiğimiz birçok bölümler var hayatımızda. Olağan karşılıyoruz nice Batı kökenli bâtil şeyi.

İslâmî bir hayatı, bütün unsurlarıyla önce kendi şahsında ve evinde tam anlamıyla gerçekleştirmedikçe, küfrün artık tabii gelen, o çok zor veya teferruat gibi görülen aykırılıkların cümlesini reddetmedikçe, hiçbir mesafe almaya aday olamaz Müslüman.

Kendimize ve evimize bakalım ilkin. Bir Batılı kişi ve evle ayniyet içinde olan neyimiz varsa, bütün ev eşyalarımızdan, davranışlarımız kadar her şeyi reddedelim önce. Ya da en azından, bunların İslâmî hayatın gereç ve gerekleri olmadığını bilincinde olalım. Bütün bunların önümüze kurulmuş tuzaklar olduğunu bilelim. İstikrahla bakalım onlara. Bizim sitemizde onların asla yerinin olmadığını düşünelim. Sitemizin modeliyse bizzat Allah Resulü'nün temellendirdiği sitedir şüphesiz.

Yeni Devir, 15 Temmuz 1978

BİR SOHBET

Bursa'dan mektup yazan Ahmet Aktaş diyor ki:

“Gençliğimizin, yani bizim meselelerimize gösterdiğiniz yakın ilgi bizi çok memnun etti. Allah razı olsun. Cemaatimizin meselesi aslında bir bütündür. Ne var ki içinde yaşamaya mecbur bırakıldığımız sistem nesillerimiz arasına bazı anlayış farkları koymuştur. Aynı inancı paylaşan biz Müslümanlar bile kendi aramızda var olan, nesil farkına dayalı bulunan farklı anlayış ve düşünceleri ortadan kaldıramamaktayız. Gerek gençlerimizin kendi aralarındaki düşünce ayrılıkları, gerekse gençlerimizle büyüklerimiz arasındaki anlayış farkı dağınıklığımızda etken rol oynamaktadır.”

Ahmet Aktaş'ın 3 ve 4. cümlelerini bütün Müslüman kuruluşların kapısına bir levha hâlinde yazsak yeridir. Bütün Müslümanlar bir tek millet olduğuna göre, elbette bütün meseleleri de birdir ve bir bütündür Müslümanların. Bir nesil farkından gelen ayrılığımız, farkımız da yoktur. Müslüman bir genç, annesiyle babasıyla bir ayırılık içinde olabilir mi? İslâm'ı layıkıyla bilen ve yaşayanlar arasında ayırılık ne demek, bir ayniyet olabilir ancak. Çünkü İslâm, zamana ve nesle

göre değişiklik ihtiva eden bir din değildir, her çağ için geçerli, değişmeyen, eskimeyen bir nizamdır. Kur'an ve sünnet, hem atalarımızın, hem bizim, hem de çocuklarımızın kurtuluş reçetesidir.

Nesiller arasındaki aykırılık, ancak beşerî sistemlerin tabii bir sonucudur. Kendini insan aklının sınırlı imkânlarına teslim eden toplumlarda görülür nesiller arasındaki çatışmalar. Sürekli olarak değişen veya gelişen insan aklı, onun bulgusu elbette kendinden önceki dönemi yanlış, yetersiz ve eksikli bulacak ve o döneme göre şartlanmış olan nesliyle, kendi arasında büyük uçurumlar görecektir.

Bu bakımdan Müslümanlar arasındaki nesil farkı, asla bir görüş, düşünüş farkı biçiminde tezahür edemez. Ne daha önceki nesille ne de çağdaşlarıyla arasında bir düşünce aykırılığı olamaz Müslümanda. Eğer bir fark varsa bu bağlı oldukları nizamla tamamen ilgisiz, yani ve ancak o nizamı anlama ve yorumlamada düştükleri kişisel veya hizipler arası yanlışlar, ayrılıklar, rekabetler sebebiyledir. İslâm'ı olduğu gibi değil, zannettikleri gibi görmek temayülündendir. Bu durumsa hep fetret devirlerinde görülür. Ve bir müdir fikrin zuhuruna kadar bu kargaşalık devam eder.

Ahmet Aktaş devam ediyor:

“Bazı genç kardeşlerimiz inancımızı yayma ve yaşama hususunda farklı metotları kabullenmişler. Bir kısmı duvarlara slogan yazma, afiş yapıştırma, marş ve slogan söyleme vb. gibi çalışmalara ağırlık verilmesini isterken, bazıları da fikrî yöne ağırlık verilmesini istemektedirler (kitap okumak, sohbet, tartışma gibi). Bu iki farklı düşünüş, bence bir birlik sağlanamamasının ana nedenidir.”

Bu iki farklı davranış, aslında, birliği zedelememelidir. Zamanı ve yeri iyice düşünüldükten sonra her ikisine de ihtiyaç olabilir. Bir Müslüman öncelikle düşünce alanında tamamlanmaya çalışacak, öte

yandan da kendini ilan etmenin yollarını kollayacaktır. Onun için, küçük ayrıntıları temel aykırılıklar şeklinde görmeyelim. Uzlaşmaya ve bütünleşmeye çalışalım. Kendimizi ve yekdiğerimizi ihlasla tashihe yönelelim.

Ve aramızda nesil çatışması söz konusu olamayacağı için büyüklerimizin söz ve nasihatlerine kulak verelim. Hepinize, zaman ve yerine göre uygun davranışı tavsiye edecek olan bilgili ve tecrübeli büyükleriniz vardır, çevrenizde bile.

Yeni Devir, 20 Temmuz 1978

KAÇAMADI KİMSE ELİNDEN

Her varlığı, her durumu “din”le kuşatılmış görmeyen var mı?

Kendini dinle ilgili olarak düzenlememiş, ne bir fikir, ne bir rejim, ne bir sanat ne de –en basitinden bile olsa– herhangi bir tavır vardır.

Din, yalnız dindarın değil, dinsizin de temel meselesidir. Din düşmanlığı, aynıyla, din vakasıyla uğraşmak, kavgalaşmak değil midir?

Laisizmden, Marksizme kadar her şey, kendine konu olarak dini seçmiştir.

Dindarın teslimiyetinden, dinsizin kudurganlığına kadar her teza-hürde yankılanan dindir.

Bir profesör bilirim: On bir ay eviyle işyeri arasında gider gelir. Ramazan bir dedi mi, artık bir ay müddetle, her allahın günü ikindiden akşama kadar, onu mutlaka ağzında sigara olduğu hâlde Kızılay caddesinde, bir aşağı bir yukarı gezinirken görürüm. Ramazan boyunca, her gün saatlerce, aynı caddede, sigarasıyla birlikte dolanıp durur.

Tanınmışlığımızı kullanarak bana selam veren bu ırzı kırığa, bir gün açıkça sövdüm. Sözlerimi, çevresine bir selam jestiymiş gibi göstermek pişkinliğiyle, duymazdan gelerek, başıyla yine selamladı beni. Derdi davası, ramazandan böylece hınç almak herifin. “Ben dinsizin tekiyim” deyip de meselelerinin dışına atmıyor dini. İlla uğraşacak.

Tersinden bile olsa, bütün uğraşısı din oluyor dinsizlerin.

Yok ezan Türkçeleşsin, yok camilere sıra konulsun diye yırtınanların hepsine bakın; bu sarsak ruhlu ve “hayvandan da aşağı” olan “kör ve sağır”ın hiçbirisi bizzat kendilerinin teklif ettiği biçimde de olsa, ömründe hiç tapınmış mıdır?

Dindarlara karşı çıkan sıradan bir adamın gerekçelerine, bahanelerine hiç tanık oldunuz mu? Kimisi hacca gidişlerin istismar edildiğini, hacıların kılık kıyafetlerinin utanılacak kadar kötü olduğunu, dindarların zamana uymadığını ileri sürüp dururlar. Kimisi kendi kıyafetinin edepsizliğini meşru göstermek telaşıyla başını örtenleri müfrit bulur. Sürekli olarak dindarları suçlayan bilhassa sıradan adamın, dinle gerçekten, ne çok alış veriş vardır. Kendisinin, ailesinin, soyunun sopunun nasıl dinli imanlı olduklarını anlatır dururlar hep. Aşağılık, eksiklik duygularını aşma heyecanı ile ipe sapa gelmez laflar ederler.

Cumhuriyetçi, laik ve çok Kemalist ünlü bir şairle konuşuyordum bir gün bir Müslüman elçiliğin davetinde. Adam elindeki içki bardağıyla, kendisinin öyle dindar, inançlarına öyle bağlı olduğunu anlatıyordu ki sorma gitsin. Yanı başımızda duran yarı çıplak karısını göstererek, onun oruç bile tuttuğunu; filan sağcı prof.un ramazanda içki içtiği hâlde kendisinin asla içmediğini böbürlenerek anlattı durdu. Bu garip Müslümanlık şovu, yanımdaki hikâyeci İsmail Kılıoğlu’nu bir hayli eğlendirmişti o gün, “Bu nasıl Müslümanlıktır?” diye.

Kimisi böyle Müslüman vatandaşların; ne yârdan ne serden vazgeçiyorlar işte!

Kimisi de durmuş cenk ediyor Allah'la.

Velhasılıkelam dinle uğraşmayan kimse yok.

Baksanıza televizyon bile “dinsel yayın”(!) yapmıyor mu?

Devletlularımız “Bayram mesajları” yayınlamıyorlar mı? Müslim ya da gayrimüslim bir sürü firma, ilerici gazetelerle bayram tebriklerinde bulunmuyorlar mı?

Orucunu yiyen nice hanımlar beyler, bayram dedi mi, tıkır tıkır ziyaretlere gidip çene alın temasıyla eller öpmüyorlar mı?

İşin açığı, bayram günlerinde, evinin kapısına; “Dinsiz olduğum için, benimle bayramlaşmaya kimse gelmesin” diye fiilen levha asan Ataç Usta bile dini şöyle bir tarafa koyarak başı kulağı rahat bir hayat yaşayamadı.

Elinden kimsecikler kaçamadı dinin.

Yeni Devir, 3 Eylül 1978

NASIL CEMAATİN DAVETİ

Müslüman bir topluluk içinde yaşadığı hâlde, kişi kendisini “cemaat”ten sorumlu saymıyorsa onun yaşadığı Müslümanlık, İslâm’ı hiç tanımayan bir ortamda yaşayan münferit bir Müslümanın hayatına benzer.

Münferit bir Müslümanınsa hayatında uygulanma imkânı bulan İslâm, ancak İslâm’ın bazı hükümleri olabilir. Münferit Müslüman olsa olsa ancak, fertten istenen görevleri yerine getirebilir. Dinin, toplum nizamına dair hükümlerine şahit olma imkânı yoktur onun. Bu yüzden İslâm’ın bütünüyle uygulanışına şahit ve muhatap değildir münferit Müslüman.

Böyle bir kişinin durumu, âdeta yeryüzünde kendisinden başka hiçbir Müslümanın kalmadığı bir ortamda yaşamak gibidir. Gerçekte, böyle mücerret bir durum ve olay olmadığına göre, yani her Müslüman, idrakleri sınırlı bile olsa, bir Müslüman toplulukta yaşadığına göre, münferit bir İslâmî hayatı sürdürme hakkı yoktur. Çevresinde ya bilinçli bir cemaat oluşturmaya ya da mevcut cemaate üye olmaya mecburdur. İslâm’ın hükümlerinin ya daha büyük bir bölümü ya da tümü, ancak böylece uygulanma alanı bulacaktır. Cemaatin teşekkülüyle artacak görev ve sorumluluklar vardır çünkü.

Din yalnız kişisel bir mukavele değil, toplumsal bir düzendir. İslâm'ın davetine uyarak Müslüman olan fert, kendisini belli bir cemaatin üyesi olarak sayacak, böylece dinin tümüyle uygulandığında kendini hisse sahibi bilecektir.

Cemaat olma şuuru bulunmayan Müslümanın İslâm'ı o kadar eksiktir ki dinin her türlü eksiklikten münezzeh olduğu hakikatine uyarak, böylelerinin İslâm'ına “İslâm” dememek gerekir. Böyleleri, kişisel ibadetlerine engel olmayan her türlü küfür düzenine de razıdırlar. Yaşadıkları toplumda geçerli olan “menhiyat”, kendilerine zor kullanılarak uygulanmayınca, düzene hiçbir itirazları da yoktur. Bunlar, kendi nefislerini bazı dinî yasaklardan koruyabilince bu durumlarını yeterli, hatta tamam bir Müslümanlık örneği saymak gibi bir nefis “emniyeti”ne düşmüşlerdir. Böylelerinde din, sadece kişisel bir “vicdan” olayıdır. Dini toplumdan soyutlayarak kişisel bir ruhî konfor ve bu konforun tamamlayıcı manzumesinden olarak bazı merasimlerin ircana indirgeyen laisizm de dindarları bu duruma getirmeyi amaçlamıştır zaten. Bu duruma gelmiş olan dindarların, hatta örgüt hâline gelmesi bile laisizmi rahatsız etmez. Gerçek laikler bu tür örgütlere yardımcıdırlar da. Bu sınır içinde kurulan örgütleri, ibadethane yaptırma ve koruma derneklerini, vakfiyeleri, kurulu düzenlerinin temelini sağlamlaştırma çabalarından sayarlar.

Böyle toplulukların, yani kuruluşların, cemaatleşmeyi sağlayıcı bir fonksiyonu olmadıktan başka, cemaatleşmeyi engelleyici, onun gerçek yönünü çarpıtıcı etkinlikleri de vardır. Dinin öz hakikatini, gayesini, kendine temel yapmayan kişilerin ve örgütlerin, dine hizmet zannıyla ortaya koydukları her eser ve yapı, laisizmin sevdirilmesine yarayabilir yalnızca.

O hâlde Müslüman, ne öteki Müslümanlardan kopuk, münferit bir kişidir ne de İslâm'ın öngördüğü cemaatleşmeden gayri bir cemaatin ya da örgütün mensubudur. O, sürekli olarak bir cemaatle birlikte

İslâm'ı tebliğ eden ve bu tebliğ sonucunda güçlenen cemaatin, bütün İslâmî hükümleri uygulayacağı noktalara ulaşmasında rol almış kişidir. Rahmet böyle cemaatin üzerinedir ancak ve davetin, amel-in doğrusu, emredileni de böylece yerine getirilmiş olur. Fussilet Sûresi'nin 33. ayetinin buyruğu içinde yer alınmalıdır: “Ben gerçek Müslümanlardanım deyip amel işleyerek Allah'a (ibadete) çağıran kimseden daha güzel sözlü kim var?”

Yeni Devir, 4 Eylül 1978

GARİP DİNDARLIKLAR

Kaçamadı kimse dinin elinden, elhak!

Bir gün bir profesör bana demişti ki:

– Mesela ben, oruç tutuyorum; yok sigara içmişim, yok sakız çiğ-nemişim hiç bozular mu orucum? Mideme bir şey gidiyor mu ki? Abdest alıyorum mesela, bir yerim çiziliyor kan geliyor; hiç abdest bozular mu böyle şeyle. Dinimizi böyle yobazlıklardan ayıklamalı-yız! Akıl mantık dinidir, bizim dinimiz.

Bu profesöre, o gün hiç cevap vermedim. Hangi perçeminden tuta-bilirdim kelin?

Yine günlerden bir gündü. Dindar(!) ünlü bir vatandaşın, bir güzel-lik kraliçeliği de kazanmış bulunan monden-entelektüel kırması ve de bir “tarikat” bağlısı kızı, bana sormuştu:

– Yaz günlerinde filan otelde havuza giriyorum. Tabii ki bikini giyi-yorum. Bu durumda abdestim bozular mu, bozulmaz mı?

Bu kızcağıza bir cevap verdim ki burada yazmam. Çok merak eden-ler Erdem Bayazıt’a sorup öğrensinler.

Ne tırnağının ojesinden ne de gusül meselesinden vazgeçemeyen cici bayanlara hiç rastlamadınız mı?

Kadınli erkekli mevlit merasimlerinde, çantalarından çıkardıkları süslü yaşmakları, saçlarının ucuna ilıstiriveren, “o çok dindar”(!) hanımıcıkları görmüşlüğünüz oldu mu?

Babalarının ya da yakınlarının cenaze merasimine mutlaka gelen ve mutlaka namazını kılmayan beyefendilere şahit olmayanınız var mı?

Niye, “Benim ölümü camiye götürmeyin!” diye vasiyet etmez bazı adamlar; “Ben mevlit falan istemem” demezler, neden?

Bayramlarda o cicili fistanlarıyla yakınlarının mezarını ziyarete giden insancıklar, ne menem insanlardır, “Bu bizim yaptığımız ne nenedir, ne lahana turşusu” diye neden düşünmezler?

Aslında ne dinsizliğe razılar ne de dindarlığa.

Bir garip mahluk insan.

Dine gereğince inanmak, onun gereklerini yerine getirmek, kendine giran gelen nice insan var ki komik, garip bir yığın bâtıla inanırlar. Bu bâtıla olan inançlarını da fitratın muhtaç olduğu din ihtiyacının yerine kaim kılmışlardır. Putçuluklar da öyle değıl mi?

Putçuluklar da, öteki dinsizler de, hep konuları din olan sapkınlıklar.

Dinden kaçmak bile, bizzat dine karşı bir tavır alıştır; dini kendi dışına itmekte dahi, yakayı dinin elinden kurtaramamak var.

“Allah'ın varlığı veya yokluğu benim meselem değıldir.” diyen Bertrand Russell, uzun uzun din üzerine spekülasyon yapmaktan geri durmaz.

Anlaşılan, ne kaçmak ne düşmanlık, hiçbirini, dinin elinden yakayı kurtarmak olmuyor.

Sıradan bir kişiden, ileri derecede bir aydına kadar herkes için durum bu. Bir dine inanıyorlar, inanıyorlar da bu din ne menem dindir, orası başka!

Dini kendi hakikatine uygun anlamda idrakle, ona teslim olunmayınca, fitri eğilimin etkisiyle taslanan dindarlıkların kâffesi bâtıldır, insanoğlu bu bâtılla iştigalinde, din duygusunu tatminle müteselli olmayı kolluyor ama nâfile. Elhak ki böyle yarım yamalak, eğri büğrü dindarların hiçbirisi mutlu değildir.

Yeni Devir, 7 Eylül 1978

KUR'AN'SIZ MÜSLÜMANLIK

İslâm inancının gençliğini yetiştirecek olan biziz. Kendimizden, yani inananlardan başka hiç kimse yoktur Müslüman bir gençliğin yetişmesini kendine amaç edinen.

Bu laik düzeni ve onun imkânlarını yeterli bulmak mevkiinde olmaz bilinçli Müslüman. Bu düzen, elbette ki bilinçli Müslüman yetiştirmeyi amaçlamadı asla. Hatta nasıl insanlar üretmeyi hedeflemiş bulunduğu malum.

Şunu söylemek istiyorum.

Gençliğimize, evlatlarımıza İslâm'ı öğretmek ve yaşatmak, bizzat kendimizin üstleneceği bir görev olmuştur.

Bu görevi yerine getiriyor muyuz?

Başkalarına söylemiyorum, İslâm'ı kendine dava edinmiş olanlardır sözüm: Kendi çocuklarımıza, yakınlarımızın çocuklarına, kardeşlerimize İslâm'ı öğretmeye çalışıyor muyuz? Onların bu yoldaki çabalarını denetliyor muyuz?

Onlara, Kur'an-ı Kerim'i okuyabilmeleri için gayret gösteriyor muyuz?

Kur'an okumasını bilmeyen bir gençlik yetişti.

Bunların içinde bizim çocuklarımız da var. İslâmcı bir düşüncede yerini almış olan gençlerimizden de Kur'an'ı yüzünden okuyamayanlar az değil. Olmaz böyle şey, ama olmuş! Bu düzen Kur'an öğretimini, görev bellemediği için, öğretmedi gençlere. Ailelerimiz de ihmal eyledi bu öğretimi. Bu yüzden Kur'an'ı bilmeyen bir gençlik oluştu. İçinde dindar aile çocukları olan büyük bir gençlik kesimi Kur'an'ı okuyamıyor.

Bu acı gerçeği aşmaya, değiştirmeye mecburuz.

Kabahati ona buna yıkmakla mesele hallolmuyor.

Bilmiyorsak öğrenmeliyiz. Bilhassa gençlerimize, kendi çocuklarımıza öğretmeliyiz Kur'an'ı.

Gençlik kuruluşlarımız, her şeyden önce Kur'an-ı Kerim, eski yazı kursları açmalıdır. Çocuklarına özel öğretici isteyen ailelere, Kur'an-ı Kerim öğretmeni bulmaya çalışmalıdırlar. Gençlik kuruluşlarımız, buldukları bölgede, "evlere Kur'an öğretmeni" göndermeye hazır olduklarını ilan etmelidir. Hatta bizzat kendileri, gidip Müslüman aile reisleriyle konuşarak çocukları için Kur'an öğretmenine ihtiyaçları olup olmadığını sorsunlar.

Her İmam-Hatipli, Kur'an öğretmenliğine talip olsun. Hem bu derneklerde, hem evlerde gidip Kur'an öğretmenliğine hazır olduğunu bildirsün, dersler okutsun.

En büyük hizmet, eylem budur bugün.

Yüzlerce dernekten ve İmam-Hatipliden böyle bir faaliyete başladıklarına dair müjdelere almak istiyorum.

Allah'ın kelamını okutmaktan, okumaktan büyük bir hizmet var mı?

Bize bir gençlik, hakiki bir gençlik getirecek damar budur. Böyle bir gençliğin yetiştiricisi olmak görevini yüklenenlerin başında, Kur'an öğreticileri olacaktır.

Kur'an'ı hamil olmayınca, İslâm davası mı olurmuş? Bizi Kur'an'dan koparanlara cevabımız, Kur'an'ı yüklenmekle olsun.

Yeni Devir, 28 Temmuz 1978

CANDIR HEDİYESİ MÜMİNİN

“Size diyorum ki tarihe dost, tekrar ediyorum, ama bir yerde diyeceğim ki ölüme dost olunuz! Ahiret dünyada başladığına göre, dünya ve ahiret tefriki bizim izafi değerlerimiz olduğuna göre, biz onu, dünya ve ahireti kendimiz tefrik ettiğimize göre, bir de bir olduğuna göre, ölüm ve yaşama diye iki ayrı şey olmadığına göre, ezel ve ebet beraberliği, tevhidî olduğuna göre, o zaman nasıl kendimize dost olmak mecburiyetindeyse ölüme de dost olmak mecburiyetindeyiz. Çünkü ölüm insana gözünün akının siyahına yakınlığından daha yakındır.

“Peygamber-i Ekber ‘Ölüm insana gözünün akının siyahına olan yakınlığından daha yakındır.’ buyuruyor ve asıl daha güzeli, yine Peygamber-i Ekber buyuruyorlar ki ‘Ölüm insanın tuhfe-i cânıdır.’ sahibine, Rabbine hediye etmesidir, tuhfedir.”

Birdenbire kendisini çok göresim geldiği bir anda, bu hasretimin etkisiyle açıp tekrar okumaya başladığım “Dostluk Üzerine” konuşmasında, yukarıdaki sözleri söylemiş Rahmetli Fethi Gemuhluoğlu Ağabeyimiz, ölüm hakkında.

Ben bu satırları okurken, daha doğrusu o bu satırlarda konuşurken, hatta saatlerce süren bir muhavereye dalmışken, bir ara dünya, zaman ve tarihin beni silkelemesi üzerine, farkına vardım ki şu an, tamı tamına, Onun Hakk'a yürüyüşünün yıldönümü dakikalarındır. *Suphanallah ve bi hamdike ve rahmetike ya erhame'r-rahîmin*. İçime, bir hüznün kâsesi içinde şükrün, merhametin aydınlığı akıtıldı. Enbiyâ Sûresi'nde buyrulduğu gibi: “Her nefis ölümü tadacaktır. Sizi bir imtihan olarak kötülük ve iyilikle deneyeceğiz. Hepiniz de sonunda bize döndürüleceksiniz.” Mülk Sûresi'nde de buyrulur: “Amelce hanginiz daha güzeldir diye, sizi imtihan etmek için hem ölümü, hem hayatı icat eden O'dur. O, azizdir, gafurdur.” Biz dahi şahidiz ki Rahmetli, bu imtihan dünyasında hep hayır işledi ve hayra talip oldu. İnsanlara karşı gösterdiği dostlukta ölçüsü, rehberi, aynen kendi ifadeleriyle şöyleydi:

“Dost ol kişidir ki, öldürülmesi muhakkak ve mukarrer olan gecede Peygamber-i Ekber'in yatağında yatar, Şah-ı Velayettir. Dost ol kişidir ki, mağara arkadaşıdır, yâr-ı gârdır, Ebû Bekir'dir. Ve bütün delikleri tıkadıktan sonra yılan gelmesi muhtemel son deliği tabanı ile tıkar ve oradan O'nu yılan ısıtır.” Kişi, sevdiğiyle haşrolacağına göre, yine şehadet ederiz ki Fethi Ağabey'in kendine örnek, önder tanıdıkları, ölçü belledikleri, muhabbetiyle hemhal oldukları bunlardı. “Dostluk Üzerine” konuşmasına şöyle başlamışlar: “Evveli, âhiri, zâhiri, bâtını selamlarım. El-Evveli Allah, El-Âhiri Allah, El-Batını Allah, Ez-Zâhiri Allah, Sahibi selamlarım, Sahib-i Hakiki'yi selamlarım. Sağımı, solumu, önümü, ardımı selamlarım. ‘Levlake’ sırrının mazharını selamlarım. Validesini, Hadice Validemi, Fatıma Validemi selamlarım. Çehar-ı yâr-ı güzini selamlarım. Erkân-ı Erbaa'yı, Selman'ı, Mikdad'ı, Ammar-ı Yâsir'i selamlarım. İmameyn-i muhteremeyni selamlarım. Taife-i Ecinneyi selamlarım, müminlerini ve Müslimlerini. Ve sizi selamlarım.”

İşbu selama muhatap olan hepimizden mukabele ve dua diliyorum bu er kişi ağabeyimiz için. Cum'a Sûresi'nde buyrulur ki: “De ki: Ha-

beriniz olsun, o kaçıp durduğunuz ölüm, muhakkak gelip size kavuşacaktır. Sonra hem gizliyi, hem aşikârı bilen Allah'a döndürüleceksiniz de O size neler yaptığınızı haber verecektir.” O hâlde mümine düşen, ömrünün bu dünyadaki bölümünü, Hak rızasına uygun düşecek olan cihatla geçirmektir. Mümin ferden ve cemaatiyle birlikte her an cihat üzere olmakla yükümlüdür. Cihat üzere olan kişiler için elbette “öldü” diyemeyiz. Onlar bu dünyanın perdesini aralayarak öteye geçivermişlerdir ve Rabbin nimetleriyle rızıklanmaktadırlar.

Eserini vaktiyle Fethi Ağabeyimize adanmış olan *Sebeb ey* şairi de kitabını şu beyitle noktalamıştı:

Ölüm bize ne uzak bize ne yakın ölüm,

Ölümsüzlüğü tattık bize ne yapsın ölüm.

Yeni Devir, 14 Eylül 1978

ADIN MÜSLÜMAN

Cemaat olmaya koyulmuş Müslümana, bir tek ad konabilir: Müslüman! Ancak bu Müslümana aittir tam ve kâmil olma liyakati. Böyle bir Müslüman, toplumun adlandırdığı ve önem verdiği herhangi bir meslek şöhreti veya lafzıyla değil, öncelikle ve daima “Müslüman” olarak tanınacak ve anılacaktır. Mesleği, kişi için ancak geçimini sağlama aracı; Müslümanlığı ise temel işi, gayesi ve farikası olacak.

Müslümanın Müslümana eşitlenişinin ilk basamağı bu addır. Bu adı alanlar arasında hemen başlayacak olan rütbe farkını getirecek olan yarışın adıysa takva.

Hız. İsa'nın tebliğ ettiği dine giren müminlere, putperest Roma, diri diri yakmak, aslanlara parçalatmak gibi zulümleri uygulamak için: “Sen kimsin ve nesin?” diye sorguya çekerken yalnız şu cevabı alıyordu:

- Hıristiyanım!

Adları, unvanları, savunmaları, hatta eylemleri, bu bir tek kelime içindeydi.

Mümin için, inancının adıyla adlanmaktan daha yüce bir unvan mı olur?

“Müslüman”, vücudumuzun, işimizin, amacımızın adı olunca, güçlü bir cemaat olmaya doğru ilk adımları atmış olacağız. Adımız Müslüman olunca, bâtıl düzenlerin bizi getirip bıraktığı darboğazlarda oylanmayız, onun bizi mecbur kıldığı siyasi tercih farklarında tükenmeyiz, erimeyiz. Çünkü bir tek aç ve amaç çevresinde toplanmış oluruz.

Adımız Müslüman olunca, aktüalitede “şuculuk, buculuk” diye isimlendirilen, hiziplerin yaftası altında değilizdir artık. Bir ve bütün hâle geliriz.

Adımız Müslüman olunca, “şer” ve “ehven-i şer” tayininin açmazları, bizi parçalamaları son bulur.

Adımız Müslüman olunca, kökü Hz. Âdem'e kadar ulaşan inanmışlar zümresiyle birlikte, en büyük milletin kendimiz olduğunun gerçeği, sevinci, umudu kucaklar bizi. Yerimizi, konumumuzu, yükümüzü tanırız. Kâinatı, tarihi, uygarlığı aslı hüviyetiyle kavramış oluruz. Küfürle, küfür ehli olan milletle zamanlar boyu verdiğimiz savaşlar, yeniden anlam kazanır. Çağ içindeki işlevimize, en doğru anlamı ve özü taşımış oluruz. Üstümüzdeki emanetlerin, birer Peygamber emaneti, uygarlığımızın “vahiy uygarlığı” olduğunun bilinci nakşolur yüreğimize.

Evet, Müslümanların aralarındaki iftirakı yok etmenin ilk basamağı, Müslümanın şunun bunun adamı veya yardımcısı değil, kendine ait olan apayrı bir davanın güdücüsü olduğunun idraki, her Müslümanın, kendini yalnızca “Müslüman” olarak bellemesiyle mümkün.

Yeni Devir, 17 Eylül 1978

BİR MUHASEBE MUSAHABESİ DAHA

Bazı Müslümanlar, İslâm davasının gerçekleşmesini mevcut İslâmî hiziplerin birleştirilmesiyle ilgili görüyorlar. Çeşitli gruplara bölünmüş bulunan Müslümanlar, kendi hizip gayretini bırakarak kitap ve sünnetin hakemliğine teslim olmalıdırlar, deniyor. Aralarında ittifak etsinler isteniyor. Bütünleşelim, tek bir sevk ve idare etrafında toplanılsın, diyorlar.

MİRASI KUŞANMAK

Elhak ki doğrudur!

Doğrudur, ama bunun realize edilmesi, hele şimdilerde, imkânsız çapta zor. Bu zorluğa rağmen, elbette bu kabil dilek ve çabalar devam etmeli. Bu yolda gösterilecek çabaların, en azından aradaki gerginliklerin azalmasına yararı olacaktır. Belki bu kanaate ulaşan, yani birleşmenin gerçekleşmesini şart gören bir kamuoyu da oluşur. Bu kamuoyu zamanla hizip sahiplerini de etkiler, mümkündür.

Lakin derim ki eğer bir meseleyi realize etmede büyük zorluklar varsa onu tehir etmeyi de bilelim. Grupları birleştirme çabaları, gruplar arasındaki gerginliği çoğaltmaya sebep olacaksa bu işten

şimdilik vazgeçelim. Her grup, birleşmeyi ancak kendi mihveri etrafında olursa kabul edecek görünüyorsa, bu kanaatte elan bir direnme içindeyse sizin birleştirme çabalarınız ancak keskin kavgalara yol açabilir. Bir meseleye öncelik vermek, onun çarçabuk haline kâfi gelmez.

Bir işi zorlamak doğru değil. Vakıaların tabiatını iyi tanınmalıyız. Kaş yapayım derken göz çıkarılmamalı. Bir meseleye yönelişte, takdim ve tehirler yerlerine oturmalıdır; sıralamayı yanlış yapmayalım. Yanlış sıralamada inat gösterilirse daha birçok uyuyan fitne uyanır sonra.

İyi dilek ve çaba üzere olmak, yeterli değildir. Vakit ve şartları da iyi hesap etmeli.

Birleşme konusunda kamuoyumuz tam hazırlanmamışsa yani tabanda bir ittifak sağlanmamışsa, birleşmenin vakti ve şartları doğmamış demektir. Çünkü hizipleri şartlayacak, sıkıştırarak olan kuvvet, kamuoyudur, yani İslâm cemaatidir. Üst düzeydeki birleşme, cemaatin tazyiki olmadan mümkün görünmüyor bugün. Hiziplerin üst düzeyi, hizip gayretkeşliğinde kararlı gibidirler çünkü. Kendi hiziplerini yaymakla ferah buluyorlar. En hayırlı faaliyeti kendilerinin gösterdiği inancı ve şevki içindedirler. Bu bakımdan ittifakın önce bu üst seviye ve çevrede gerçekleşmesi yakın bir ihtimal değil. Hizbin en ucunda bulunanlar üsttekilerdir. Tabandakilerden daha çok onlar ifrat noktasındadır. Oysa tabandakiler daha mülayim. Üsttekilerin ifratı, şartlaması, tabana doğru indikçe şiddet dozunu büyük ölçüde kaybediyor da âdeta “kraldan fazla kralcı” gibi davranan bazı kişi ve çevreler varsa da bunlar, büyük yekûn belirtmezler, istisnalardır.

Onun için en çıkar yol, bu birleştirme fikrine önce tabanı muhatap kılmaktır.

Tabanı muhatap alışı dikkat edilmesi, itina gösterilmesi gereken husus, asla bu hiziplere çatmamak olmalıdır. Bu yalnız hizip taraftarlarının damarını kabartmamak için değil, davamızın hakikati gereği bu hiziplere sahip çıkmamız içindir. Gerçekten, bütün İslâmî grupları sahiplenmelidir Müslümanlar. Bu sahipleniş asla, onların bizimle kavgalaşmalarına meydan vermemek gibi yüzeysel duygulara, hesaplara dayanmamalı. İnanarak, severek, yani samimiyetle benimsemeli ve sahiplenilmeli. Çünkü işin hakikati o ki bugün İslâm davasında bilinçli ve diri ne kadar insan varsa, hemen hemen hepsi, bu İslâmî hiziplerin, grupların gösterdiği büyük çabaların sonunda oluşmuştur. Batıcı düzenlerin gündemden kaldırdığı İslâm'ı diri tutmanın soylu mücadelesini veren bunlardır. Şartların ve imkânların elverdiği nispette ve yeteneklerinin ölçüsünde ihlasla kavga verenlerin hakkını ketmetmek haramzadeliktir.

Amma, aslanan da hizipleri tek ve bütün bir İslâm davası çevresinde toplamaktır nihayet.

Bu toplayış öncelikle tabandan başlamalı.

Hizip uçlarını ilk elde yan yana getirmek mümkün görünmüyorsa yapılacak iş, önce tabanı birliğe hazırlamak olmalı, ki onların taziykiyle yukarılarda birleşme olsun.

Eğer hizip güdücüleri de bugün birleşme noktasında değillerse bile, hiç olmazsa yekdiğerine karşı musalaha içinde olmalıdır –ki bugün böyle bir sulhun sağlanması çok önemlidir ve ilk merhale bu olmalıdır– işte o zaman mesele uygun bir mecraya kavuşur.

Yeni Devir, 20 Eylül 1978

BİLSEK NE HÂLDEYİZ

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Kavga çıkarmaksızın, dövüğe girmeksizin düşüncemizi yaymanın yolu yok mudur?

Kendi davamızın, eylemimizin doğruluğunu ispatlamak, illa bizim gibi düşünmeyen ve davranmayan kişileri ve kuruluşları suçlamakla mı mümkün?

Dikkatleri üzerimizde toplamak için gariplikler yapmaya, sağa-sola laf atmaya mecbur muyuz?

Ah şu dikkatleri çekmek, özellikle çağımızın bir genel şartı oldu.

Sokakları dolduran insanlara bakınız. Kılık kıyafetlerinden davranışlarına kadar her şeyleri âdeta onun-bunun dikkatini toplama yarışı içinde olduklarını ilan ediyorlar.

Her türlü yayın organı, her türlü metain ya da kurumun propaganda, yani dikkat toplama aracı olarak çalışmakta. Yok aslında birbirimizden farkımız, ama biz bilmem ne bankasıyız, diye bir reklam vardı televizyonda. Siz bu reklamı, reklamına şahit olduğunuz her şey için genelleyiniz. Gerçekten de birbirinden hiç farklı olmayan nice eşya, hep kendini en iyinin en iyisi olarak tanıtılmaktadır.

Yukarıdaki banka reklamının hakşinas, tarafsız görüntülü ifadesi bile, ama biz yine de şu bankayız, diyerek kendine bir üstünlük payı ayırmaktan geri kalmıyor. Aynı işi yaptıkları, aynı metayı ürettikleri hâlde, “bize gelin, bizi alın” anlamına gelen propagandacılık, çağımızın çok tabii karşılanan bir yöntemi olmuştur.

Bir kurum veya meta, bizzat kendinde olan farklılığı, üstünlüğü belirtmek gayesine dayandırırsa reklamını, bu onun hakkı olabilir. Yani “Ben şuyum, özelliklerim de budur.” derse, bu tabiidir. Varlığından çevreyi, müşterisini haberdar edebilir. Ama bu rekabet duygusuyla, bencillikle emsallerinin hakkını gölgelemek gibi tamamen kapitalist düzenin tabiatından olan bir anlayışla yapılırsa ahlak dışıdır. Varlığından etrafi haberi kılmanın meşru yolu yok mudur?

Olmaz mı hiç?

Peygamberimiz, Mekkelilere, İslâm’ı tebliğ için herkesi toplayan kampanyayı çalmadı mı? Var mı herhangi bir bencillik, ün sağlama, dışında kalanlarla kavga çıkarma duygusu ya da eylemi, bu kampanya çalıştı?..

Demek ki tebliğ ayrı şey, reklam ayrı şey. Kampanada herkesin dikkatini çekme eylemi vardır. Vardır ama bu, doğruyu, hakkı tebliğ içindir, rekabet için değil, şunu-bunu karalamak için değil.

Bir de Zemzem Kuyusu’na pisleme olayı vardır tarihte. Bu dikkati çekmek, ün sağlamak yönteminin negatifine örnektir. Müspet bir eylemle ortaya çıkma yeteneğinden ve mizacından yoksun olanların başvurdukları reklama, propagandaya, başkalarıyla çıkardıkları kavgaya tarihte en tipik örnek işte bu Zemzem Kuyusu’na pisleme olayıdır.

Sözü olan, davası olan, taşıdığı gerçeğe inanan ve güvenen adamın yöntemi, yani tebliğ usûlü için örnek ise Peygamberimizin çaldığı kampanadır.

Dikkati çekmenin, hakikati duyurmamız için başımıza insan topla-
manın helal, meşru yolu varken, kılık-kıyafet garabetinden tutun da
ona-buna laf atmaya kadar çeşitli ahlak dışı yollara başvurarak pro-
pagandaya kalkmak, nefsimize yenik düşmektir, tebliğ metodumuza
aykırıdır.

Varsa söyleyeceğin çal kampananı, topla insanları, sana emredilen
tebliği yap!

İtişme, kakışma, dalaşma, kavga-dövüş çıkarma, böbürlenme, mese-
leyi inhisarımıza alma yoktur bizim inancımızın tebliğinde. Edeple,
erkânıyla, hakikati anlatma vardır.

Ün kazanma gayesiyle işlenen hayırlar bile merduttur inancımızda.
Büyük müçtehitlerin, mezhep kurucularının yekdiğerine karşı ta-
kınmış buldukları tavırları, kullandıkları üslûbu düşünelim, hisse
kapalım. Bir de mangalda kül bırakmayan kendi davranışımıza ba-
kalım. Bakalım da farkı görelim, yanıldığımızı anlayalım, anlayalım
ve değişelim derim vesselam...

Yeni Devir, 7 Kasım 1978

LANET

Aynı tarihi yaşamış, aynı inancı bölüşmüş, aynı uygarlığın ve kültürün kurulmasına, gelişmesine emek vermiş bir milletin çocukları, birbirini dün atalarının savaştığı düşman gibi düşman görüyorlarsa, lanet olsun onları bu duruma getirenlere.

Bu milletin sosyal yapısına ve tarihî misyonuna ters düşen düşünce biçimine şartlanmasında, gençliği sahipsiz bırakarak âdeta zemin hazırlayan kişi ve kurumlara lanet olsun.

Soyuna sopuna yabancı ve aykırı insanların çoğalması ve ülke yönetiminde etkili duruma gelmeleri, milletlerin çöküş dönemlerini belirler.

Soyut bir şahsa ve kuruma lanet okumuyoruz burada. Tanzimat'tan beridir içine girmiş olduğumuz yabancılaşmaya karşı çıkıyoruz ve bütün buhranlarımızın temelini bu yabancılaşma ve onun günümüze kadar hızla devam edegelen uzantılarına lanet ediyoruz.

Bize ait olan ve şahsiyetimizi kuran ne varsa, onları iğrenç birer kalıntı olarak saymak, bunların görevi olmuştur.

İşte bunlar, çeşitli yolları deneyerek ve kullanarak bugün öyle bir nesil oluşturdular ki o nesil, uğruna yüzyıllarca baş konulan olmaktan, inancımızın, irfanımızın, sanatımızın yabancı olmaktan öte, birer şuurlu düşmanı olmuşlardır.

Küfrün ektiği tohumlar, yerli, uşak ruhlu bahçıvanlar tarafından iyi sulanmış ve gübrelenmiş ve bir orman yetiştirilmiştir bugün. Bu ormana şimdi baltayı mı musallat etmek lazım?

Hayır...

Bugün bize, yani millete aykırılığın davasını güdenler, her şeye rağmen bu ülkenin çocuklarıdır. Üzerine, imkânımız olursa baltayı sallayacaklarımız bunlar değil, bunları şartlayan, yetiştiren mihraklar olmalıdır. Çünkü bunlar, bir bilinçle bize, millete düşman görüntüsünde olsalar bile, bu aslında birer bilinçli düşmanlık değil, bir maşa rolü oynamaktır. Maşayı tutan eli yakalayıp kökünden kesmektir gerekli olan. Yani bir zihniyeti yok etmektir. Gerekli olan, önce tohumu kurutmak, çürütmek lazım. Lanet bu tohuma ve bu tohumu türetenlere...

Ağaç, bir bâtılın ağacı ise onun dalını budağını tırpanlamayla hallolmaz mesele çünkü...

Yeni Devir, 17 Kasım 1978

İSLÂM DIŞINA BAKIŞIMIZ

Müslümanca yaşamının baş ve tek ölçüsü şüphesiz ki Kur'an'dır. Kur'an'ın tebliğcisiyle, bu ölçüyü uygulamanın yine baş ve tek örneğidir bize İcmâ-ı ümmet ve kıyas-ı fukahanın da temel istinatları Kur'an ve sünnettir. İctihat mesleğinde, Kur'an'a ve sünnete uygunluk ilk ve kesin şarttır. Müslüman için kabule muvafık içtihat, bu şartları ihtiva eden içtihattır. Aslında Kur'an ve sünnete uygun düşmeyen hüküm ve kararlara, Müslümanlar "ıctihat" gözüyle bakamazlar. Bu kabil hüküm ve kararlar ancak birer kişisel görüştür ve asla İslâm'a mal edilemez. Ancak İslâm'da olan hususlar İslâm'ındır. Dolayısıyla İslâm'da olmayan her husus, şüphesiz İslâm dışıdır.

Burada şunu hemen belirtelim ki İslâm dışı olan her husus, İslâm'a aykırı olmayabilir.

İnsan fıtratının geliştirdiği birçok fikir, örf ve sanatta, İslâm'a aykırı düşmeyen yani İslâm'ın reddetmediği hususlar, unsurlar bulunabilir. Çünkü bir insanın ve insan topluluklarının zihnî ve ruhî her üretimi bâtil olamaz. Hatta bu üretimler, vahiy hakikatinin aydınlığında üretilmemiş olsa bile, her yanıyla bâtil olmayabilirler. İnsanî kabiliyetler, yalnızca bâtili üreten bir mekanizma değildir. Bu sebeple, birçok müspet beşerî vakıa ile karşılaşabilir Müslüman.

Bu noktada Müslümana düşen, bu vakıaların müspetiyle menfisini ayırt etmektir. Müslümanın tavrını bu ayırt ediş belirler, belirlemelidir zaman içinde.

Her Müslüman, aynı zamanda dünyaya açılan bir kapı, ilahî gerçeği yayan bir varlık olma haysiyetiyle, çağ içindeki tavrını belirleyecek, fertlerin ve toplumların vakıasını görecektir, öğrenecek, müspet ve menfi üretimlere karşı bir durumda olacaktır.

Bu üretimlerden menfi olanları ret ve onlarla savaş, Müslümanın mücahedesinin bir bölümüdür.

Müspetlerse en azından müsamaha gözüyle bakacağı hususlar olacaktır.

İslâm, toplumların her vakıasını, her olgusunu, her birikimini iptal eden bir din düzeni değildir.

Fitratın dini olan İslâm, insan fitratının ortaya koyduğu olumlu üretimlerin, birçok sosyal birikimin, birçok tarihî mirasın korunmasına da imkân ve vesile bağışlayan bir nizamdır.

Bu bakımdan bizim için ölçülerden bir ölçü de, bizzat kendi toplumuzdan başlayarak, öteki toplumlarda da gördüğümüz, birçok örf ve teamüle, İslâm'la çelişmiyorsa karşı çıkmamaktır. Bunlardan, İslâm'ın muhtevasıyla mutabakat ve yakınlık belirtenleriye yaşatmak görevinde olmalıyız. İslâm evrenselini bu noktayla çok ilgili görelim.

İslâm'la çelişme içinde bulunan her olguysa, farzımuhal bu olgu, görünürde isterse çok üstün bir vakıa olsun, çok yüksek bir fikrî ve ruhî nitelik ve nicelik belirtsin yahut bir estetik kemal sanılsın, hatta olsun, Müslüman için, şiddetle reddedilmelidir. Çünkü bunlar dış görüntülerin alayışına rağmen, temelde şeytanın oyunlarıdır. Mümin, bunu seçecek feraset ve basirette olan insandır.

Yeni Devir, 23 Kasım 1978

YASAK OLMAYAN YASAKLANMAZ

Müslümanca yaşamak, İslâm'ın emir ve yasaklarına uyarak yaşamaktır. İslâm hem ferdin hem de toplumların hayat düzenini belirleyen hükümleri getirmiştir. Kendini İslâm'a uydurması mümkün olmayan ne birey ne de insan topluluğu olabilir aslında. Kaldırılmayacak bir yük değildir çünkü İslâm.

Bu bakımdan, bugün gerek toplumumuzun gerekse dünyanın içinde bulunduğu şartlara bakarak, insanları Müslümanca yaşatmanın imkânsız veya zor olduğunu sanmak asla doğru değildir. İnsanları, elan yaşamakta oldukları hayattan kopararak onları İslâm'a yöneltmek ve bağlamakta imkânsızlık görmek, İslâm'ı ve insanı tanımadır. Fitratı ve fitrat dinini bilmemektir.

Kişi de, toplum da gerçek anlamını, yorumunu İslâm'da bulur. İslâm'dan uzaklaşış, İslâm'ı tanımayı, fitratın çarpıtılma olayıdır aslında. Yaratılışa aykırılıktır. Bir anlam tükenişidir, anlamı unuttur. Mekân içinde kayboluştur. Melekeleri yitirir, eşyalaştır, bunalımdır. Bu, bir.

İkinci söyleyeceğimiz de şudur:

Kişinin ya da toplumun İslâm'ı seçmesiyle hayatında yepyeni soy-lu bir safhanın başlamış olacağı gerçeğinden sonra, şu da önemle bilinmelidir ki: İslâm'a kavuşan kişi de, toplum da, daha önceki ha-yatlarının, hayat düzenlerinin her yanını, her bölümünü, bir daha diriltmemecesine bir tarafa atacak ve unutacak değildir. Kendile-rinden bu istenmez. Kişilerin ve toplumların geçmiş hayat bölüm-leri içinde, yani tarih içinde oluşturdukları birçok sosyal birikim ve gelenek, aynen ya da değişikliğe uğrayarak yaşamaya devam eder. Bu yaşamaya devam ediş, şüphesiz ki İslâm'a muvafık düşen, aykırı olmayan hususlar içindir. İslâm, bir tasfiyecilik değildir. Yeniden dü-zenleyiciliktir. Bu düzenleme ameliyesi, kendisiyle çelişmeyen olum-lu tecrübelerin devamına yer verir. Anlatmıştık: İnsanlar, yetenekle-ri yalnızca menfiyi keşfedişe mahsus yaratıklar değildir, hatta kendi başlarına kalsalar, Hakk'ın aydınlığından uzakta kalmış olsalar bile. Hak aydınlığından yoksunluk, insanoğlunun dengeden yoksunlu-ğudur, ama bu dengesizlik anında bile, yine ilahî bir bağış gereği, hisselimin ve akliselimin insanoğluna ibda ettirdiği bazı kurumlar gelişebiliyor. Bu kurumların İslâm geldikten sonra dahi yaşamasında elbette bir sakınca söz konusu olamaz İslâm için.

Yüce Peygamberimizin, Cahiliye döneminde vuku bulan birçok olay ve geleneği kaldırmaktan başka, takdir ve tebcil buyurduklarını unutmayalım.

Onun için İslâm'ı, İslâm'ın uygulanışıyla her şeyi, her sosyal ve be-dii kurumu ortadan kaldıracığını sanmayalım. Kalkacak olanlar, İslâm'ın yasakladıklarıdır. Yasaklamadıklarını kimsecikler de yasak-lama hakkına sahip değildir.

Yeni Devir, 23 Kasım 1978

SEVERİM CAMİ CEMAATİNİ

Cuma namazından dağılıyorduk. Sevdiğim bir delikanlı bana dedi ki:

– Şu vaizlerimiz vaiz, cemaat de cemaat olsaydı kurtulurduk.

Bu kavi imanlı güzel bir gençti. Üniversiteliydi. Üstelik ünlü bir vaizimizin de oğluydu. Kendisine dedim ki:

– Bir bakıma haklısın. Gerçekten bunlar, dediklerin olsaydı, çok hızlı mesafeler alırdık. Yüzlerce vaizin ve yüz binlerce cami cemaatinin, gereği gibi İslâm'ı yaşayan ve yayan bir yola girmiş olması bir gerçekleşe bu eylem, hızla aydınlığa ulaştırırdı bu ülkeyi. Ben dahi yıllar yılı böyle düşündüm, yani senin gibi düşündüm: Şu cami halkımız eğer bilinçli olsaydı kurtulmamıza yeterdi, diyordum. Bir kuruluş ki bu kadar üyesi olsun da, ülkede ağırlığı bulunmasın, olacak şey mi bu, diye düşünürdüm. Bu yüzden de bütün sefaletimizi, kabahatleri cami cemaatinin üzerine yıkardım.

Fakat işin öteki yanını iyi düşünemiyormuşum. Şimdi, konuya bir başka açıdan da yaklaşıyorum ve diyorum ki: Eğer bütün vatandaş-

larımız, şu cami cemaatinin idrak ve ahlakı üzere olsalar, bu ülke kurtulurdu. Her şeye rağmen, yurdumuzun yüz akları, şu cami cemaatidir. Herkesten çok onlardır, sözü müzü dinleyenler, anlayanlar. Yurdumuzun en az bozulmuş yahut en bâkir insanları bunlardır. Hayır ehli kişiler, bunların arasından çıkıyor. Yurdun selametine niyaz üzere olanlar bunlardır. Ailesini, namusunu en iyi muhafaza edenler bunlardır. Helal ve harama en çok riayet üzere bulunan kişiler bunlar.

Gerçekten de, herkes bunlar gibi olsaydı, bu memleket, gelmezdi bugünkü uçurumun kıyasına...

Arkadaş, biz Âdem evlatlarının cümlesine muhabbet duyarız, hepsi kardeşdir hakikatte. Cümlesini kurtuluşa çağırarak görevlisiniz. Gelen kardeşimiz olur. Gelmeyen, üstelik bizimle savaşıyor da savaşırız. Savaşımızda adaleti icra vardır. Muhabbeti yürürlüğe koyma vardır. Muhabbettullahtır bizi eylemde tutan. Öldürülüşümüz bile, muhabbetle özdeş bir eylemdir.

Evet, bütün insanları severiz, ama sevdiklerimizin en önünde müminler bulunur.

Bu ülkenin insanlarını canla başla severim, ama en çok sevdiklerim işte bu gördüğün cami cemaatidir. Gönlüm bunların içinde, gövde-min de onlarda olduğu gibi. Hatalarına, eksikliklerine hüznü duyarım. Lakin hiddet edemem, şiddet gösteremem kendilerine...

Bilirim ki bunlar küfrün “kılıç artıkları”dır. Cihadım, onları onların kardeşlerini biçenlerdir.

Bir yandan bu cami cemaatini çoğaltmak, öte yandan da onları tas-hih etmektir görevim. Bu tashihi hiddetle değil, muhabbetle yaparım, vesselam...

Yeni Devir, 26 Kasım 1978

İFLAH ETMEZ BU DERT

1 839'dan beridir İslâmî düzenin, merhale merhale ortadan kaldırılması sonucunda, yaygınlaşan kavram kargaşalığı, idrak farkı, yorum ayrılığı Müslümanların anlaşabilmelerini oldukça zorlaştırmıştır.

Sağlam ve aynı eğitim kurumlarından yetişen kadrolarda bazı ihtilaflar tabii; lakin eğitim kurumları bozulmuş ya da ortadan kalkmış ülkelerin kadrolarındaki ihtilaflar “rahmet vesilesi” olduğu hâlde, diğerinde “iftirak ve münaferet” aracıdır. Biri, bilginin ve dirayetin müsabakası, hayır yarışı: ötekiyse bir kör dövüşü, nefis kavgasıdır. Birinde görevini yerine getirme çabası vardır; ötekinde hizmet ettiğinin zannıyla oyalanma vardır “zan”lar yönlendirir insanı, eylemi ikincisinde.

Zanneder ki İslâm, kendisinin anladığı İslâm'dır.

Zanneder ki hizmet, yalnız kendisinin hizmetidir.

Zanneder ki yalnız kendisi, kendisinin hizbi doğru yoldadır, diğerleri ancak birer hata ve zarar unsurudur.

Diğerlerinin çabalarını hizmetten değil, istismar cümlesinden sayar. Hakk'ın davasını alet ediyorlar sanır. İslâm'ı, özünden uzaklaştırıyorlar diye görür. İslâm'ı anlamayı ve onu tebliği, kendi hizbini anlatmak ve propaganda etmekle eşitler. Çünkü İslâm'ı, kendi hizbine eşitlemiştir. Bir yandan kendi hizbini yaymaya çalışırken, öteki hiziplerle kavgayı şart bilir. Kendi dışında kalanlarla mücadelesini cihat zannederken, diğerlerinin kendisiyle mücadelesini yanılığın, hatta küfre alet oluşun bir delili gibi görür.

Bu hava içine giren kişide, zamanla akliselim ve hisselim dumura uğrar. Böyle bir hizipçiliğe düşende, bilgiler artık birer yol gösterici değil, ancak kendi hizbini güçlendirmeye yönelik sübjektif olgulardır.

Evet, İslâm'ın yürürlükten çıkarıldığından beridir, İslâm milletinin yaşadığı buhrandır bu.

İslâm'ın yürürlükten kaldırılması, dinin yaşanması ve yaşatılması görevine, düzen dışı kişi ve kuruluşların sahip çıkması sonucunu doğurunca, hiziplerin de baş göstermesine bir ortam açılmış oluyordu. Hizipçilik için sosyal ve psikolojik ortam, dinî hayata karşı olarak geliştirilen, düzenlenen resmî yönetimin tutum ve davranışlarıyla ortaya çıkar. Resmî güçlere bir başkaldırı hareketidir aslında hiziplerin kaynağı. Tanzimat'tan beridir görülen hemen hemen her İslâmî hizipte, bu hususa rastlamaktayız.

Resmî tutum, İslâm'ı bünyesinden uzaklaştırmaya koyulunca, açılan bu boşluğu hizipler doldurmaya başlamıştır. Hizipler bir boşluğu doldurmak, fitri bir ihtiyaca cevap vermek ihtiyacıyla zuhur ederken, zuhuruna vesile olan saiklerden, resmî otoriteye karşı tavır alış, zamanla yaygınlaştırarak kendisinden olmayan öteki hiziplere karşı da teşmil etmek mevkiine düşüyor. Öyle ki öteki hizipleri de resmî otoritenin yedeğinde görmek duygusuna ve şüphesine kapılıyorlar.

Hatta bizzat kendileri resmî otoriteyle bir musalahaya girmiş olsalar bile, bu durumlarını İslâm'a ait bir taktik sayarak teselli bulurlarken, öteki hiziplerin daha müstakil olan tutumlarını bir ihanet örneği saymak yanılığısına düşüyorlar.

Bu durumdan kârlı çıkansa resmî otoritedir her zaman. Bir yandan İslâm'ı hayattan çıkarmıştır; öte yandan kendisine karşı olan potansiyeli, birbirine rakip hiziplere bölmüştür.

Yeni Devir, 30 Kasım 1978

DAVET İSLÂM'A OLMALI

Aynı inanişu paylaşan kişi ve çevrelerin, yekdiğerlerine karşu müsamahayı unutmaları, hizipçiliğin doğmasına ve gelişmesine sebep oluyor. Böylece hiçbir hizipçilik gayesi taşımadan, sırf hizmet amacıyla zuhur etmiş olan hareketler bile, bir süre sonra yoğun bir hizip olarak beliriyorlar. Kendi doğrularının kesinlikle hak olduğu inancı, insanoğlu için varlığını tamamlayan, anlamlı kılan bir inanç olduğu ve gerçekten de gerekli bulunduğu hâlde, bunun ifrata götürülmesi, âdeta bir asabiyete dönüştürülmesi, zararlı sonuçlara götürüyor toplumu. Bu yüzden temelde aynı dünya görüşüne bağlı olan bir cemaat içinde, birbiriyle kavga veren hizipler baş gösteriyor.

Bugün İslâm toplumunun belli başlı huzursuzluk konularından biri işte bu tür hizipiliktir.

İslâm'a hizmet, bir kişi veya toplulukta, ancak ve ancak kendi hizbini yaymak şeklinde yürütülüyorsa, o kişi ve topluluk, İslâm toplumu içinde bulunan ve birleşme, anlaşma ortamını ortadan kaldıran hiziplerden bir hizip durumuna gelmiş demektir. Hiziplerden bir hizbinse bir ülke çapında yaygınlaşması ve Müslümanlar arasında kesin bir ittifak sağlaması, özellikle günümüzde asla mümkün değildir.

Hatta bu hizip, aynıyla İslâm'dan inhiraf etmemiş bir hizip bile olsa, genel ittifakı ve iştiraki sağlaması yine de mümkün olamaz. O hâlde, hakka merbut bir hizbe bile, bütün bir toplumu bağlamanın imkânsız olduğunu bilerek, toplumu bir hizbe değil, doğrudan doğruya, adıyla sanıyla hiçbir başka lafız ve yaftaya yer vermeksizin, yalnızca davaya, yani İslâm'a davet etmek gerekiyor.

Davet, hizbe değil İslâm'a olunca, muhalefet oranının düşeceği tabiidir.

Hizip, bir yanıyla, bir kişi ve bazı teliflerle ilgilidir nihayet. Bu yüzden ona itiraz ihtimali oldukça yüksektir. Oysa İslâm, Hakk'ın dinidir ve tebliğcisiyse âlemlere rahmet olarak gönderilmiş bir varlıktır. Bu bakımdan ona kimsenin itiraza mecali olamaz. İtiraz küfürdür. Hiçbir mümin bu küfre düşmek istemez.

Bu bakımdan, Müslümanların tebliği doğrudan doğruya İslâm adına yapmalarıdır gerekli olan.

Her Müslüman, temelinde İslâm olan her hizbe karşı bir yerde müsamahakâr ve yeri düştükçe takdirkâr, gerektiğinde teşvikkâr, hiç olmazsa en azından bu tür hizipler hakkında hayırhah olmalıdır; ama kendisinin öncelikle sonralıkla yapacağı, bu hiziplerin bayrağı altında olmaksızın, yalnız İslâm bayrağı altında kalarak davette bulunmaktadır.

Hakk'ın da, halkın da hoşuna gidecek olan hizmet budur.

İslâm'a hizmet eden her hizbe sahip çıkmak, günümüzün Müslümanının görevidir. Ama günümüzün Müslümanı baş görev olarak başka bir hizbe, yaftaya yaslanmadan toplumunu, doğrudan doğruya İslâm'a davet etmeyi düşünmelidir.

Hizip gayreti değil, İslâm'a davet ve hizmet kurtarır bizi. Toplumu bütünleyecek olan budur. İftirakları ortadan kaldıracak budur. Yek-

diğerimizle kavgalaşmaktan bizi alıkoyacak olan da budur. İslâm'ı ifa böylece mümkündür. Hizip bağlılığının bir ucu, insanı ve toplulukları muhtemelen huşunete ve ifrata götürür, İslâm'a bağlılığınsa ucu, ilahî rızaya çıkar. Âkıl olan, tehlikeli yolu değil, emin yolu gören ve seğendir.

Yeni Devir, 1 Aralık 1978

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

DEVLET OLMAYINCA

Yıllar yılı İslâm âlemi, ayrı günlerde ramazan orucunu tutar, ayrı günlerde bayram eder. Aralarında dört gün fark eden ülkeler var. Birçok memlekette, bu günlerin yanlış idrak edildiği zannıyla halk, öteki memleketlerdeki Müslümanlara uyararak oruç tutmakta, bayram etmektedir. Birçok Müslümanın Türkiye’de:

– Arap memleketlerinde ramazan falanca günmüş, diyerek bu ibadetini o günlerde icra ettiğini hepimiz biliyoruz.

Bu kutsal günler dolayısıyla, en azından tedirgin olmayan, tereddüde düşmeyen Müslüman kalmamıştır. Yıllardır, bu şüphelerin giderilmesi, konuya bir çözüm getirilmesi hususunda yazmadığımız, söylemediğimiz kalmadı. Anlaşılan bu laik düzenin, ilgili olması gerekli gibi görülen bütün kurumları, bu kanunun çözümünü laiklik telakkilerine muvafık düşen bir suskunlukla, ilgisizlikle karşıladılar.

Bu resmî ilgisizlik yüzünden birçok Müslüman, meselenin çözümü için kendilerince tedbirler almak, teşebbüslerde bulunmak mevkiine düşmüştür. Mesela, bu yılın Ramazan Bayramı için bana Maraş’tan,

Erzurum'dan telefon ederek haber verdiler “Bayram bugündür, hilali gördük, oruçlarınızı açın, çevrenizi haberdar edin.” diye. Kendilerine de bu haber ulaşan bir hayli arkadaşımızın, oruçlarını açtıklarını, bayram namazlarını eda ettiklerini duydum. Lakin ben, iftarımı etmedim, çevreme bir danışayım diye düşündüm. Bu arada eski Diyanet Reislerimizden muhterem Lütfi Doğan’a telefon ederek konuyu anlattım. Hoca Efendi, “hilal görüldüyse, bayram edileceğini” söylediler. Bu durumda kendilerinin ne yapacaklarını sordum. “Ben ihtiyaten orucumu tutacağım” dediler. Kendilerine uyararak ben de “ihtiyaten” iftar etmedim.

Evet beyler ihtiyaten...

Oysa olmaz böyle şey! Ne demek ihtiyaten? Fiilen haram olan bir günde, oruç tutmanın vebalini nasıl, ne hakla bu kabil ifade ve davranışlarla geçiştirebiliriz?

Fakat ne yazık ki bir başka imkânımız olmadığı için, elimizden başka bir şey gelmiyor. Her yıl, bu yanlışlığı sineye çekiyoruz. Velev “yanlışlık” olmasa bile, bir şüpheyle geçiştiriyoruz bu günleri.

İlgisi olması gereken kurumlar, bu meselemizle bile ilgilenmiyorlar. Ya da ilgileniyorlar, hem de bal gibi ilgileniyorlar, ama tersinden! Yani âdeta Müslümanlardan öç almak biçiminde...

İstanbul'da toplanmış bulunan “Rü’yet-i Hilâl Konferansı” bu konuyu halletmek amacıyla bir araya geldi. Neticede bir ortak bildiri yayınladılar. Sözüm ona, bundan böyle dünya Müslümanları aynı günde idrak edecekler kutsal günleri. Bakalım ne nispette uygulanacak? Bu günler için olsun bir birlik sağlanabilecek mi Müslümanlar arasında? Yoksa bu huzursuzluk, bu fitne devam edecek mi?

Uzun sözün kısası, bu ve bu gibi sayısız problemlerimizin halledilmemiş olmasının tek sebebi nedir biliyor musunuz?

Bir milyar Müslümanın bir tek devletinin bulunmaması!

Savaş esnasında bir topun sükût ettiğini gören Napolyon, topun çavuşuna sorar: Neden çalışmıyor bu top?” Çavuş: “Yüz tane sebebi var generalim!” Napolyon “Say!” der. Çavuş: “Bir, barutu yok, iki...” Napolyon “Dur, gerisini sayma!” diyerek susturur karşısındaki.

Evet, “evvela barut yok” olunca, diğerlerini saymanın ne anlamı kalır, çözüm için!..

Yeni Devir, 5 Aralık 1978

KARİKATÜRİZE EDEREK ÇÜRÜTMEK

Türkiye'deki sözüm ona aydın ortalamasının nezdinde İslâm, Ortaçağ'a ait ilkel inanışlar topluluğudur. Bu inanış hür düşüncüyü hunharca cezalandırmış, cehaletin, bâtıl inançların çoğalmasına sebep olmuş, hatta cehaletin örgütlenmesinde siyasi menfaat görmüş, halk yığınları bir avuç eşraf ve zorba takımına tutsak kılınmıştır. Yönetici kadro, saray yanlısı bilgin, asker, memur, tüccar ve toprak ağasıyla birlik olarak halkı sömürmüştür. Çarşı ve pazarlar, "esir" adı altında insan satımını; saraylar, konaklar sömürücü sınıfın bu esirleri keyif ve zevklerin aleti olarak kullanımını sergileyen alanlar olmuştur.

Bunlara göre İslâm hukuku, el kol kesen; insanları diri diri toprağa gömüp taşıyan yahut kırbaçlatan; meydanlarda, eli balta-lı görevlilerin kütükler üzerinde başları gövdeden kopardığı bir sistemdir.

Batılılaşmaya yöneldiğimizden bu yana, gittikçe artan bir çoğunlukla hep bu imaj verilmiştir İslâm hakkında. Batı'nın pozitivist, dinsiz bakışının, Ortaçağ Avrupa'sına ve skolastik kilisesine getirdiği yo-

rum, bizim Batıcılar tarafından aynen benimsenerek, İslâm'a uyarlanmıştır. Onlar Ortaçağ Kilisesine, onun mezalimine nasıl bakıyorlarsa bizim aydınlar da İslâm'a, İslâm düzenine öylece baktılar.

Tanzimat, Meşrutiyet ve Cumhuriyet devrimleri bu bakış biçiminin gittikçe genellik kazanmasına, kemikleşmesine imkân olarak kullanıldı.

Bu bakış biçimine karşı çıkmak, devrimlere ihanet sayıldı. Ülkenin ilerlemesini engellemek isteyen vahşi, çağ dışı kuvvetleri olarak bilindi.

Bu hava öyle yaygınlaştı ki münevver olmak, İslâm'a karşı olmakla eşitlendi.

Müslüman olmak ya da İslâm'a saygı göstermek en azından ayıp utandırılacak, gizlenecek bir kabahat hâline geldi. Müslümanlık bir alay konusuydu aydın için.

Batıcılar, İslâm'ı gündemden kaldırma yolunda her türlü sıkı disiplinlere başvururken öte yandan da bu "alay" ve "aşışılama" müessesesini çalıştırdılar.

Mizah ve karikatür aracılığıyla, geniş yığınların da beyni yıkandı.

Gerçekten de olay, öteki tedbirlerden, tavır alışlardan, daha hızlı ve kolay olarak başarı sağlıyordu. Öteki tedbirlerin çatik kaşlı ve ür-kütücü bir edası vardı; ama alay, mizah yumuşak yumuşak insanın içine işliyordu.

Ciddi bir fikri ve hareketi çürütmenin en kestirme ve kesin yolu; ona sert ve dikine dikine karşı çıkmak değil, onu alaya alarak öylece kamuoyunda mahkûm kılmak, daha çok başarı sağlıyor.

Bunun aktüalitede de çok belirgin, tipik örnekleri ve uygulamaları var.

Ciddi bir fikri ve hatta devlet adamını halk efkârında çürütmek için, onu ciddi ciddi kendilerine muhatap etmek, tartışarak yenik düşürmek yerine; onu hafife alan, alay konusu eden, karikatürize eden yöntemler uygulanıyor bugün. Bu yol daha kısa ve etkileyici çağımızda.

Uzun uzun konuşmak, okumak ve düşünmek değil; kısa ifadelerle, yüzeysel taşlamalarla, karikatürlerle yetiniyor ve şartlanıyor yığınlar şimdi. Hızlı hayat şartlarının etkisi ve sabırsızlığı içinde bugün herkes, istediklerini kestirmeden elde etmek isteğinde âdeta.

Gazeteyi bile eline alınca ilk işi, karikatürlere bakmak, resim ve resim altlarını gözden geçirmek olmuştur okuyucunun yaptığı.

Bugün kamuoyumuzda, “Müslüman” deyince hemen akla gelen tip; koca karınlı, patlak gözlü, dikenli çember sakallı, tespihli takkeli ve arkasında peçeli dört kadın sıralanan ilkel bir varlık değil mi? Ve bunu yaygınlaştıran, genelleştiren de yıllar yılıdır o malum karikatüristler değil mi?

Karikatürün, mizahın çaktığı çiviler, günümüzde, öteki kurumların silahlarından daha güçlü olarak içlere işliyor.

Sola kamuyu oluşturan çalışmalar, mizah ve karikatür türüyle başlamadı mı ülkemizde?

Ve rejim dahi, bu silahla, aydın ortalamasını işgal etmedi mi? Hatta halka bu yolla yayılmadı mı?

Ve şimdilerde de İslâm hareketi karikatürize edilerek, alaya alınarak boğuntuya getirilmiyor mu?

Karikatür, yoğun bir fikrin, yine yoğun, ama kısa bir biçimde anlatılma sanatı olduğu kadar, alay duygusu da işletilerek toplumu kestirmeden şartlama, doldurma mesleğidir. Bu silahla meydanlara çıkanları, bu silahla karşılamak mecburiyeti vardır.

Yeni Devir, 11 Aralık 1978

MİRASI KUŞANMAK

MEMLEKET SAHİPLERİ

Bundan on beş sene kadar önceydi. Bir müttefikimizle, Ankara'nın “bitpazarı” olarak bilinen İtfaiye Meydanı'ndan geçiyorduk. Üstad, sergilenmiş bulunan yığın yığın lastik pabuçları ve hurda eşyalar göstererek:

– “İşte yerli ekonomimizin manzarası!” demişti!..

Televizyon reklamlarını seyrederken hep bu söz aklıma gelir. Kendi kendime: “İşte, yerli ekonomimizin manzarası...” diye söylenirim.

Televizyon, bir bakıma, bitpazarı mahremiyetimizi açığa vurmuş, genele çıkarmıştır.

İhtiyacı olanların, gidip alışveriş yaptığı o mahallerin hususiliği, yerli üretimimizin bir yanına ayna tutan bu iç manzaramız, şimdi kısmî bir değişikliğe uğramış olarak, televizyonda endam arz ediyor. Uğradığı kısmî değişiklik şu ki bitpazarı metaı, bütün iptidailiğine rağmen bir ihtiyaca cevap veriyordu. Oysa televizyonda reklamı edilen mallarsa ihtiyaca değil, topluma bir ihtiyaçmış gibi telkin edilen, körüklenen mantıksız tüketimin iştahasına hitap ediyor. Ve tabii, her

ikisi de, temelde, kalkınmakta olan bir ülkenin görüntüsü değil, fakir ve tutsak bir ekonominin belgesi. Türleri, cins ve çeşitleri farklı olmakla birlikte, aynı ekonomik espriyi yansıtıyorlar. Yani üretim sefaletimizi yansıtıyorlar.

Lakin aradaki zaman farkına bakarak dünkü üretim sefaletimize acıdığımız hâlde, şimdikine kin duyuyoruz. Dünkü manzara, fukaralığımızın trajedisiydi, bugünkü ise “ayranı yok içmeye, atla gider ... ya”nın hem trajedisi, hem komedisi, hem de ihanetidir.

İşleyen zaman, fukaralığımızı yoğunlaştırmış, bu fukaralığın üzerine de pembe bir tül germiştir. Evvelce örtünmek için giyinirdik, şimdi giyinmek için giyinmeye şartlanmışız. Evvelce yırtık çoraplarımızı yamalar giyerdik, şimdi eski çoraplarımızı atmaya çağırıyoruz.

Eski harp vurguncularının yerini, kendilerine çalışan bankaların kredisini ve dövizleri kullanarak, müsrif bir tüketimin azgınlığını devleştiren modern üçkâğıtçılar aldı şimdi. Bunlar, toplumumuzun temel ve tabii ihtiyacına da cevap vermek suretiyle, paralarına para kazandıran normal işadamları yahut firmalar değildir. Bunlar, sosyal çöküntüyü hızlandırarak para kazanmak yolunu bilerek seçmiş ihanet şebekeleri gibi çalışıyorlar.

Bilmem kaç türlü sabun ve deterjanı, sayısını üç beş yaşındaki çocukların bile ezberlediği çikletleri, gazozları, biraları, jiletleri, şampuanları imal edenler bunlardır. Yatak çarşafından iç çamaşırlara, moda kıyafetlerden ruja kadar; ülkemizin açlığını, perişanlığını ve ekonomimizin çöküntüsünü, dışa bağımlılığımızı destanlaştıran ne varsa hepsini belgeleyen bunlardır.

Her gün, televizyonda, milletle alay edercesine yahut milleti tokatlarcasına bunlar boy gösteriyor.

Resmî imkânları kullana kullana öyle bir güce erişti ki bunlar, şimdi resmî kurumları denetimlerine alacak bir nüfuz sahibi oldular.

Siyasi kuruluşlar, ikbale ermeyi, bunların rağmına bir tavır belirtmekle kaim görüyorlar.

Bu sömürge ekonomisinin cambazlarıdır şimdi memleketimizin sahipleri. Zaman onların, zemin onların, memleket onların, para onların...

Velhasılıkelam iktidar onların!

Yeni Devir, 14 Aralık 1978

İSLÂM'I YAŞAMAK

Çoğumuz, “İslâm’ı yaşamak” denilince, malum bazı ibadetleri yerine getirmeyi, çoluk çocuğumuzun kılık kıyafetini örtülü biçimde düzenlemeyi anlıyoruz. İslâm’ı yaşamamanın hayatın her alanını kapsaması gerektiği konusunda açık seçik bir anlayışta karar kılmış değiliz.

Rivayet edilir ki İmâm-ı Şâfiî Hz.leri, İki Cihan Güneşi’nin, onu nasıl yediklerine dair bir sünneti işitmedikleri için, kendi nefislerini karpuz yemekten meneymişler. Bu nakil, bir Müslümanın bütün hayatını Önderinin hayatına, onun yaşayışına yaklaştırmasının gerektiğini vurgulayan bir örnektir.

Bir günlük gazetede İran üzerine yayınlanan bir röportajdaki bir ifade dikkatimi çekti. Gazeteci, İran’da Ayetullah Şeriatmedârî ile görüşüyor. Ayetullah’ın kaldığı ev hakkında bilgi verirken diyor ki: “San-ki Ortaçağ’dan kalma bir ev ve eşya dekoru içindeydi. Ortaçağ’dan ayıran, plastik bir çöp kutusuyla telefon vardı sadece evde.” Mealen naklettiğim bu cümleler, bana İran Devrimi’nin başarısının sırrını fısıldadı âdeta. Ayetullahların, İran Müslümanları üzerindeki kesin etkilerinin sebebini keşfettim. Hepsisi, en mütevazı bir İslâmî hayatı yaşıyor; eşyada, mal-mülk konforundan soyutlanmış örnek bir hayatı...

Görüntülerini seyrettik, gazeteler de yazdı: Humeynî, mücadelesini yürüttüğü Fransa'da, davanın selamle yürütülmesi için kiralanan köşkün önüne çadır kurdu. Orada oturdu.

Ayetullahlar sırf gösteriş olsun, dünyanın, halkın dikkatini çeksin diye bu hayatı seçmiş değillerdir. Aynıyla, inanışlarının hayatı bu olduğu için böyle yaşıyorlar.

“İslâmî yaşamak” deyince bu çağdaş örnekleri kavramalıyız derinden.

Öyle şeddadî binalarda oturarak Avrupa lüksünün, modasının eşyasını doldurarak yaşamak ve bunu da gayet tabii addederek hayat sürmekle, mücadeleyi sürdürmek mümkün değil. Özellikle İslâmî mücadelenin önderleri, buna bilhassa riayet etmeli.

Batılı, Batıcı evle, Müslüman evinin ayrıcalığını idrak etmeyince, lüksle tabiiliği birbirine karıştırınca, sanılmasın İslâm'ı yaşadığımız... Eşya putunu kırmayan, İslâm dışı düzenlerin dekoru içinde yüzen bir hareketin kendi özelliğini belirleyen görüntülerden yoksundur, demektir. Kaldı ki bu bir “görüntü”den de öte, ayrı bir hayat anlayışının varoluşunu da silen bir vakıadır: İslâm'ın emrettiği hayat düzenini hususiyetlerinden tecrit etmektir.

Çünkü İslâm sadece zihnimizi süsleyen bir fikirler demeti, bazı hitabetlerimizi isteyen bir nizam değil, topyekûn hayatın bütün şubelerini kucaklayan bir dünya görüşüdür. Onu eksiksizce yaşayan için “İslâm'ı yaşıyor” demeliyiz.

Yeni Devir, 25 Mart 1979

DERNEKLERE DERİM Kİ

Bugün Türkiye’de, İslâm’ı kendisine dava edinmiş, bu hususta belli bir bilinç düzeyine ulaşmış milyonlarca insan vardır. Bu, kesin.

Yine bugün Türkiye’de İslâm’a hizmet etmek amacıyla kurulmuş binlerce dernek var. Bunlara Kur’an kursları ve cami yaptırma ve onarma dernekleri de eklenecek olursa, belki on binlerce derneğimiz vardır demektir. Nur dershanelerinden tutunuz da, İmam-Hatip derneklerine, Din Görevlileri, Akıncı Memurlar, Mefkûreci Öğretmenler, Teknik Elemanlar Birliği, Millî Türk Talebe Birliği, Akıncılar Teşkilatı’na kadar birçok dernek, hep faal Müslümanlar tarafından kurulmuştur.

Meselelerimize sırf dernek kurma faaliyeti açısından bakılınca çok bereketli bir gelişme noktasında olduğumuzu teslim etmemek mümkün değildir. Bu duruma sevinmemiz gerekir elbette.

Bu sevinme payını belirttikten sonra, şimdi dönüp bir muhasebemiizi yapalım. Görülen o ki bu derneklerimizde önce idarecilerin, sonra da çevrelerinin bilincini yoğunlaştırıcı faaliyet olarak, kültür hizmetleri çok sınırlıdır. Yani bilhassa yayınla ilgileri güdük kalmıştır.

Dergi, kitap ve gazete satışlarımızın belirttiği rakam bunu gösteriyor.

Ciddi dergi ve kitaplarımızın hiçbirinin satış sayısı beş bini geçmiyor. Binlerce dernek, fakat bu kadar satış?

Oysa bütün bu derneklerimizin baş faaliyeti, davamızın bir kültür karargâhı olarak kendini donatmak olmalıdır.

Her şube, özellikle gençleri eğitime çeken, onları davanın yetişmiş kadrosu hâline getirecek yayınların bir şubesi gibi çalışmalıdır.

Her şube, kitap ve dergilerimizin tanıtıldığı, yayıldığı, okutulduğu bir merkez hâline gelmelidir.

Bu faaliyet, kitapçı dükkânlarının işidir, diye düşünülmesin. Kitapçı dükkânlarının okutmaya zorlayıcı bir rolü yoktur. İsteyene kitap ve dergi satar dükkân. Olsa olsa ancak bazı teşvik ve tavsiyede bulunabilir kitapçılar, satıcılar.

Oysa dernek öyle değildir. Bazı kitap ve dergilerin okunmasını kesin bir şart olarak getirmek gücü ve eylemi derneklere mahsustur. Okumayı sağlamak belli bir doğrultuda kişileri yetiştirmeyi amaç edinmek işi derneklerle yürütülebilir sadece.

Cemaatimizin bölünmez bir bütün hâlinde gelişmesi onların aynı kültür halkası içinde olmalarıyla, yani aynı kitaplarla ve dergilerle beslenmesiyle mümkündür. Başka yolla değil.

Onun için her dernek şubemiz, belli kitap ve dergilerin birer bürosu gibi olmalı aynı zamanda. Yayınların okunmasını sağlamak, üzerinde çalışma programları uygulamak görevinde olmalılar. Ancak öylece hedefleri, hassasiyetleri birbirinin aynısı olan bir cemaat hâline gelebiliriz.

Şimdi isterim ki her derneğimiz bu hizmeti gerçekleştirmek için, içlerinden, yayın dünyamızdan haberdar bir iki mensubunu, bu konuyla görevlendirsın. O derneklerin kültür kolu görevlileri de süratle kitap ve dergi seçimine koyulsunlar, ilgili yerlerle yazışsınlar; okuma ve okutma seferberliğini başlatsınlar. Bu konudaki müşküllerini, sayısı zaten malum olan bütün yayıncılarımızın cevap vereceği muhakkaktır. İlk aklıma gelenlerden İstanbul'dan Çığır ve Fikir, Ankara'dan da Akabe Yayınları'dır. Buralarla ve diğerleriyle yazışabilirler. Anlayış ve yardım görebilirler. Dileğim budur derneklerimizden. Hızla, ciddi yayınlarla ilgi kursunlar.

Yeni Devir, 19 Temmuz 1979

FETVA ÜZERİNE

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

İslâm davası için meydanlara düşmüş olanları, özellikle yazı yazarları, İslâmî konularda âlim sayan vatandaşlarımız az değildir. 20 yıldır bu durumun sayısız örneklerini görüyorum. Mesela kendim, sayısız mektuplar almışım, benden mesele hallini isteyen, fetva bekleyen.

Bu yolda, son günlerde birkaç mektup daha geldi.

Ben aslında bildiğim, girift olmayan, tartışma tarafı bulunmayacak kadar açık, belli şer'î konularda dahi nakilde bulunmaktan hep sıkınmışım. Bu konulara girmek, beraberinde ister istemez daha şümüllü konuları da getireceğinden beni daima korkutmuştur.

Çünkü ilim sahibi değilim.

Dolayısıyla her an yanılıya düşebilirim.

Yazarlığım aracılığıyla, bana karşı hüsnüzan içinde bulunanların aracılığıyla, yanılığım, bir bölüm insanda yer ederse nasıl kalkarım bu vebalin altından.

Onun için şer’i konularda fikir beyanına alıştırmamışımdır kendimi.

Hem bu konular bana da kalmış değildir. Hamdolsun bu memlekette âlimlerimiz vardır. Bu onların işidir.

Bizim işimiz başka. Bizim işimiz, bir Müslüman olarak her Müslüman gibi Allah yolunda hizmettir. Bildiğimiz, ehliyetimiz olan sınırlar içerisinde hizmettir. Biz ilim adamı değiliz. Bu aktüalite içerisinde Müslümanları kuvvetlendirmeye, onlara saf tutacakları alanı göstermeye; neye, kime teslim olmaları gerektiğinin tellallığını yapmaya koyulmuşuz. Şer’i incelikleri tartışmaya ne yeteneğimiz vardır ne de bizden beklenen budur.

Biz belli bir cephede, düşman karşısında tüfek tutmuş ya da Erbakan’ın deyişiyle “top atışı” yapan savaşıçılardanız inşallah.

İslâm’ın bütün şumulüyle gelip yerleşmesi; o düzenin, onun ilminin alan bulması için kavga veriyoruz. Fetva vermek değildir bu. Bildiğimizle amel etsek ve bilmediklerimizi öğrenme gayreti içinde bulsak bile, fetva mercii bizler değil, başkalarıdır. İlim başlı başına bir sahadır. Fetva, o sahanın uzmanlarına aittir.

Dikkat edilirse biz, genel doğrular üzerinde fikir ve sanat üretiminde bulunuyoruz. Sınırları tayin edilmiş, sağlam, ilahî bir zeminde “ke-lam” yoluyla bir kavga veriyoruz.

Sahalar, meslekler, birbirine karıştırılmamalı.

Bütün bu kısa maruzatta şunun için bulunuyorum ki Müslümanlar, her işi ehline götüreler. Bizden öğrenecekleriyle, İslâm âlimlerinden öğreneceklerinin yerini, farkını, ayrıcalığını iyice tayin etsinler. Bütün Müslümanların gayesi birdir mutlaka ama görev ve ehliyetleri farklıdır, çeşitlidir.

Kalem sahibi olmak başka, İslâm âlimi olmak başkadır. Âlim olmadığımız, ilmî eserler yazmadığımızdan da belli değil mi?

Son sözüm şu ki bize şer'î meseleler danışmayınız lütfen. Danışmaya kalkarsanız, olsa olsa size bazı kitaplar ve bazı âlimlerimizi tavsiye ederiz ancak.

Ayrıca bizim ve bizim gibilerin içinden, fetva vermeye meraklı olanlara, ince şeriat meselelerini tartışma zaafı gösterenlere, bu yolda yazı yazan, nutuk çeken kişilere, manşet çeken dergi ve gazetelere hüsnüzannınız yüzünden kapılmayınız.

Sonu ateştir bu yolun.

Yeni Devir, 4 Eylül 1979

SPOR VAR SPOR VAR

Delikanlılık yıllarımda güreş tutardım. Biraz yüzme bilirdim ve birazcık da ata binebilirdim. Sporla ilgim bu kadar oldu. Başta futbol olmak üzere birçok spor dalından hiç anlamadığım gibi nefret de ederim. Meselesi olan, ciddi kişilere asla yakıştıramamışımdır sporu, özellikle spor bilgisini, tartışmasını. Unvanları ne olursa olsun, spor seyrine meraklı olanlar arasında ben şahsen akli başında bir adama rastlamadım. Hele yaşını başını almış, bir işi gücü olan kimselerin durup spor üzerine münakaşa etmelerini çok iğrenç bulurum. Memleketin bunca meselesi varken bir kişinin kendine sporu dert etmesini insanlığa zül sayarım.

Maç seyretmek için stadyumları dolduran kalabalıklar, toplumu düşünmekten alıkoymak için kurulmuş bir tuzak gibidir gözümde.

Bu kanaatimde ifrata gittiğime de inanıyorum aslında. Ama beni bu ifrata götüren bizzat kendim değilim. Spor vakiasını putlaştıranlardır. Onlara duyduğum aksülameldir benim nefretimi körükleyen. Gazetelerin boy boy sayfalarını bu işe ayırması belki bir kesim spor hastasını mutlu ediyordur, ama herhâlde benim gibi milyonlarca insanı da spor düşmanı olarak keskinleştiriyor.

Hele hele iştirakçi sporcu adedinde seyircisi olmayan bazı müsabakaları, televizyonun uzun uzun millete seyrettirmesini eşsiz bir kalın kafalılık örneği sayıyorum. Dinleme, duyma talihsizliğine uğradığım takım kaptanı veya kulüp idaresi gibi, sözüm ona bu mesleğin ön saflarında bulunan kişilerin sözleri Türkçe ve genel bilgi fukaralığının şaheser örnekleri gibi gelmiştir bana. Bu ünlü, çok para kazanan, gazetelerde resimleri ve methiyeleri yayınlanan kişilerin çoğunu ben, şu bizim gazeteye asgari ücretle müstahdem olarak dahi alınsın istemem.

Ben böyle profesyonel sporcuları ve maç hastası zavallıları acımasızca karalarken, amatörce spor yapan, sporu seven insanları kesinlikle tenzih ederim elbette. Bize emanet olan bu vücudumuzu sağlam ve zinde tutmak yolunda yapılan mütevazı sporu tebci eylemişimdir hep.

Sözüm bunun dışındaki malumlaradır.

Hatta bir bilinç sınırı içinde kalan profesyonel sporcuları dahi bu “malum”lardan ayır tutarım.

Geçen aylarda kırk elli kadar sporcuyla bir sohbetim olmuştu; ne kadar mutlu olduğumu anlatamam. Ve o gençlerin belki yarısı “millî” idi. İçlerinde rekortmenler vardı. Uluslararası dereceler kazanmış arkadaşlar vardı. Birer münevver sporcuydular.

Edep ve hayâ sahibiydiler. Gayeleri, inançlarına spor sahasında hizmet sunmaktı. Kendilerine Hakk'ın bağışladığı olağanüstü kabiliyetlerini, yine onun rızası yolunda, memleketlerine yüz aklığ göstermek şevkiyle seferber olmuşlardı. Dünya Şampiyonu Muhammed Ali'nin İslâm'a yaptığı hizmet az mıdır? İşte böyle bir amaca yönelik sporcunun başımızda yeri vardır.

Ben o akşam birlikte bulunduğum sporcularımızın hepsini böyle soylu bir hizmet bilincinin erleri olarak görmüştüm. Ve onlar dahi

sporun, benim karaladığım öteki, çirkin yüzüne istikrah ile bakıyorlardı. Nefsin ve emanetin sporcusu değildi onlar.

Bursa'da çıkan günlük *Marmara* gazetesinin 10 Eylül nüshasında boksör Cemal Kamacı'yla yapılan konuşma haberini okuyunca bunları düşündüm. Kamacı, Sakarya'da verdiği konferansında hepimizin gönlüne sevinç düşüren güzel sözler söylemişti. Yazımı ondan bir cümleyle bitireyim:

“İslâm uğrunda mücadele etmemiz lazım; bugün o gündür. Allahu Teâlâ inşallah bizlere bu yolda şehit olmayı nasip eder.”

Yeni Devir, 20 Eylül 1979

KUR'AN GERÇEĞİ

Anarşiden, terörden, arsızlıktan, hırsızlıktan şikâ-yet etmeye kimlerin hakkı yoktur?

Bu karanlık işlerle uğraşanların mı sadece?

Hayır!

Şikâyete hakkı olmayanların başında kendini aydın, çağdaş, ilerici sayan hödükler gelir aslında. Din, iman, ahlak, Müslümanlık gibi lafları duymaya tahammülü olmayan çeyrek aydınlardır asıl anarşinin de, hırsızlıkların da baş sorumlusu. Bu kavramları duyduğu zaman yüzü buruşan, içinin karanlığı hemen dışına vuran bu kuş beyinlilerin yüzündendir toplumumuzun yaşadığı tüm bunalımlar. Kimi birer azılı din düşmanı, kimileriye din düşmanlarının etkisinde, baskısında yetişmiş, beyinleri yıkanmış; din konusunda derin bir bilgisizlik içinde olmaları sebebiyle kolayca alet edilmiş olan bu et kafalı adamların Türkiye genelindeki itibarları yüzündendir Türkiye'nin bütün sıkıntıları, darboğazları, çürüyüşü.

İşte asıl bunların hakkı yoktur yakınmaya. Kendilerine ülke yönetiminde bir ağırlık kazandırmış olan bu düzen, önce bunların elinde

çürümeye, kokuşmaya başlamıştır. Düzenle birlikte, bunlar sorumludur ülkemizin uçurumda oluşundan. Bunların ihaneti, cehli, vurdumduymazlığı olmasaydı, anarşi yol bulamazdı yurdumuzu hırpalamaya. Dini, sosyal hayatımızdan uzaklaştırılmasaydı bunlar, hırsızlık, ahlaksızlık, namussuzluk yayılma ortamı bulabilir miydi hiç?

İnançtan, din duygusundan yoksun bir toplum oluşturmayı amaçlarsanız, halka, öğrencilere din bilgisi ve bilinci vermeyi “çağ dışı” sayarsanız, karşınıza çıkan canavarlaşmış sorunlardan şikâyet hakkınız olmamalıdır. Sizin kuluçkanızdan çıkmıştır bu canavarlar çünkü.

Ve bu canavarlarla değil, asıl sizlersiniz, sizlerle mücadele etmek lazımdır bu ülkenin esenliği için. O sivrisinekler, sizin bataklığınızdan yetişti. Sizin kafanızın, sizin idrakinizin ürünüdür milletin başına gelen belaların hepsi.

Ve siz hâlâ, bu belalara başka sebepler uydurarak, tarihî suçunuzu başka omuzlara atmaya çalışıyorsunuz. Bu bunalımlara başka sebepler arıyorsunuz.

Ve yine dini, İslâmiyet’i gösteriyorsunuz suçlu olarak. Yavuz hırsız mı? Kendi suçlarınızı örtbas etmek çabasından başka nedir, içinde kokuşmuş bulunan din düşmanlığını kusmaktan başka nedir ya, şu sizin ilkokullardan itibaren çocuklarımıza din dersi okutturmak konusundaki girişimlere itirazınız? Henüz ortada ne fol ne yumurta olduğu hâlde, krizi tutmuş bir eroinman gibi tepinerek, debelenerek; din dersi, Kur’an-ı Kerim öğretimi tasarısına karşı çıkışınız, herhâlde sizi yargılayacak bir neslin yetişmesinden duyduğunuz korkunun sonucu olmalı. Mevcut hükûmetin, oy kaygısına dayalı olarak, yutturmacadan bile olsa, ilk ve orta dereceli okullara Kur’an dersi koyma tasarısı, sizi bu denli rahatsız ettikten sonra, halkımızın kurduğu ve yurdumuzu bir papatya tarlasına dönüştürecek olan gerçek Kur’an kursları, kim bilir ne kadar korkutuyordur sizleri.

Siz de artık çok iyi görüyorsunuz ki açılan her Kur'an kursu, sizin kültür ve zulüm binanızın temeline indirilen bir balyozdur ya da bir dinamit. Açılan her Kur'an kursu, yalnız anarşinin, terörün, karanlık sermayenin, karaborsacılığın, fuhşun, sarhoşluğun, halk düşmanlığının, gâvur uşaklığının bir imha hareketi değil; onlarla birlikte, onlara ortam hazırlayan üçkâğıtçı aydın tipinin de iflası olacaktır. Kur'an'a bağlı gerçek aydınların bir eğitim ocağıdır Kur'an kursları. Sahte aydınların neslini kurutacak olan soylu kadroların kışlarıdır Kur'an kursları.

Bu düzenden şikâyet hakkı olanlar, bu kursları koruyanlardır, sevenlerdir.

Yeni Devir, 7 Haziran 1980

EN İYİ TEBLİĞ YAŞAMAKTIR

Durakta otobüs bekliyordum. Güzel, sakallı bir genç yaklaştı, selam verdi. Yüksek bir okula devam eden bizim gençlerimizdenmiş. Otobüste yan yana oturduk. Bilinçli bir Müslüman aileden gelmemiş ve İmam-Hatip çıkışlı olmadığını; bu sebeple dinî konularda yeterli bilgisi bulunmadığını, yazılarımızdan çok istifade ettiğini, sohbetlerimize de katılmak suretiyle yetişmek istediğini anlattı. Bu “yetişme”yi, davayı başarılı biçimde “tebliğ” etmek için “şart” gördüğünü söylüyordu.

Hak verdim Hikmet Şentürk adlı bu halis arkadaşına. Hak verdim de ayrıca şunu da ekledim.

– Bir Müslüman için en iyi tebliğ, inancını yaşamasıdır.

Tebliğ konusu üzerinde çok duruluyor. Birçok yazı yazıldı, konferanslar verildi tebliğe dair günümüzde. Bu konuda söylenenlerin hemen hepsi sahihtir.

“İslâm’ı yaşamak” hakkında da hemen hemen her Müslüman ittifak hâindedir. “Ele verir telkini, kendi yutar salkımı” ya da “Hocanın dediğini tut, gittiği yoldan gitme” cinsinden bir tebliğ ve İslâm’ı yaşamak darbimeselleriyle, bu işin yürüyemeyeceğini bilmeyen yok.

Fakat bu konuda, velev yeni olmasa da, birkaç söz daha söylemek istiyorum. O arkadaşa da söylemiştim: en iyi tebliğ, yaşamaktır demiştim. Yani sizi her tanıyan sizi sevmelidir, beğenmelidir demiştim. Sizin şahsınızda, İslâm'a muhabbeti, bağlılığı ziyadeleşmelidir herkesin. Siz İslâm'ı öyle güzel ve dosdoğru yaşamalısınız ki babalar, evlatları da keşke sizin gibi olaydı diye gıpta etmeli. Gençler, sizin gibi olmaya özlem duymalı. Analar, sizin gibi damat sahibi olmaya can atmalı. Kimsenin malında, canında, ırzında gözü olmayan dosdoğru adamlar olmalıyız. Bizi tanıyanlar bizden mutlaka "emin" olmalıdırlar. Harama yaklaşmamalıyız. Gıybette bulunmamalıyız. Ağzımızdan çıkan sözlerin hiçbiri "şer" olmasın. Kalp kırmayalım. Saldırgan olmayalım. Herkese rahmet nazarıyla bakalım. Hâl ve gidişi kötü olanlara bile merhametle yaklaşmalıyız. Onları bu bozuk düzenin zavallı kurbanları olarak görmeliyiz. Nasihatlerimizde kırıcı değil, tamir edici olmak lazım. Hem nasihatten önce, söyleyeceklerimizi yaşamış biri olmamız lazım. Yani "Kâl"den evvel "Hâl" ehli olmalıyız.

İslâm'ı gereği gibi yaşayan biri, yüzlerce vaaz erbabından daha iyi tebliğ ediyordur dinini.

İnsanlar yalnız vaaz ve nasihatle adam olmuyorlar.

Söylenen güzel sözlerin, müşahhas örneği ortaya konulmazsa yel üfürür, sel götürür o sözlerin cümlesini. Hiçbir etki bırakmaz insanın üzerinde. Örneğe muhtaçtır, yani rehberine muhtaçtır insanı. Söze, sava değil. Sözlerimizin, yani İslâm'ın yaşayan sahipleri olmazsak en üstün tebliğ ve davet cümlelerimiz bile muhatap bulamaz.

Münakaşayla, münazarayla, vaaz ve nasihatle yola geleceği kalmamıştır kimsenin, hele günümüzde! Söze kulak astığı yok kimsenin.

Başını örten bilinçli bir Müslüman kadının İslâm'ı yaşamasından gelen soylu ve mutlu hayatı, tesettürün faziletini anlatan yüzlerce makaleden daha etkilidir ve daha çok şey anlatır insana. Çünkü o müşahhas bir örnektir, diğeri ise kâldir sadece.

Faizin haramlığına dair yüzlerce yazıdan daha çok müessirdir bir vatandaşın, bir esnafın, tüccarın faize bulaşmamış olmakla birlikte başarılı, örnek hayatı. Faizin haram olduğunu bilmeyen olmadığı hâlde, Müslümanlığı da elden bırakmayan bir nice iş adamı da varsa, ticari hayatın faizsiz de pekâlâ başarılı olunacağına dair bol sayıda örnekler şahit olmamasından geliyordur onun bu durumu biraz da. Ona faizin haram olduğu hakkında boşuna nefes tüketmeyin; kendi sahasından faizle muamelesi olmayan örnekler dikin karşısına önce.

Zinanın kötülüğünü anlatıvermekle kalmayın, zinanın kokusundan bile delik delik kaçan iffetli bir hayatın muhteşem ve cazip örneğini yaşayın hayatınızla.

İşte asıl bunlar etkiler karşınızdakini.

Tebliğî, yalnızca bir sözle duyurma sanıyorsak aldanıyoruz.

Bu memlekette İslâm'ın emir ve yasaklarının neler olduğunu bilmeyen tek fert yoktur. Yani sözlü tebliğ muhatap olmamış hiç kimseye rastlayamazsınız.

Neyi tebliğ edeceksiniz? Hangi bilmediğini duyuracaksınız millete? İslâm'ın hangi hükmü tebliğ edilmemiş ki? Hangi tebliğ muhtaç ve müştak halk?

Yaşamaya!

Yaşamaktır tamamlayan tebliğî.

İslâm'ı yaşayanların sayısını çoğaltmalıyız önce, konuşmacılarının değil.

Yeni Devir, 8 Haziran 1980

AYASOFYA

Yavuz Sultan Selim Han, Mısır'ı fethedip hilafeti üzerine alınca, Mukaddes Emanetleri de İstanbul'a taşımış; bu emanetlerden Peygamberimizin (s.a.) hırkalarının saklandığı "Hırka-i Saadet" dairesinde, 40 hafız görevlendirilerek gece gündüz Kur'an okunmasını emretmişti.

Bu gelenek Cumhuriyet'e kadar devam etti. Şair Yahya Kemal'in bu vakıayı anlatan çok güzel bir yazısı vardır. Bekamızı, Ayasofya'daki ezanla, Hırka-i Saadet'teki Kur'an ile yorumlayan şairin, bu fevkalade zarif yazısını, herkesin okumasını çok isterim. "İstanbul'u Fetheden Yeniçeriye Gazel"inde:

"Vur devr-i küfrün üstüne rezk-i hilâl için.

Gelmiş bu şehsüvar-ı cihangir aşkına"

diye yâd ettiği ne Fatih Sultan Mehmet'in ne de:

"Sultan Selim-i Evvel'i râmetmeyüp ecel

Fethetmeliydi âlem-i şân-ı Muhammedi"

diye anılan Yavuz Selim'in zamanında yaşamıyoruz artık. Dahası, emanetlerini bile koruyamamışız onların.

Ayasofya suskun, Hırka-i Saadet dairesi mahzundur. Turistlere, turist gibi gezenlere açıktır buralar ancak.

Kültür Bakanlığının bu ramazan süresince, Hırka-i Saadet dairesinde 40 hafız görevlendirdiğini, her gün hatimler indirtmeye başladığını öğrendik. Yine aynı Bakanlık, Ayasofya'nın Hünkâr mahfilini ibadete açmak için teşebbüste bulunmuş.

“Kendi gitti namı kaldı yadigâr” misali, bir geçmişi yâd etmeye heveslenen bu teşebbüsler karşısında, sevinmek mi lazım, hüzünlenmek mi?

“Oldu sermâye-i hayret bana bîm u ümmid”

Bilemem eyleyecek girye midir hande midir”?

(Korku ve ümit beni hayretlere düşürdü. Ağlamak mı gülmek mi lazım, bilemiyorum?)

Yıl on iki ay değil, bir ramazanlık ve Ayasofya'nın tümü değil, bir kıyıcığın Kur'an'a ve ibadete açılıyor.

Tahtadan atlara binerek askercilik oynayan çocuklar vardır ya, işte onların keyfiyetini andırıyor bu teşebbüsler birazcık.

Ayasofya'yı ibadete açamıyoruz. Hırka-i Saadet'te sürekli olarak Kur'an okutamıyoruz. Hiç yoktan iyidir, dercesine kalkmış bunlarla uğraşıyoruz; bu kadarcık teşebbüslerle avunuyoruz.

Lakin gel gör ki bu kadarcık “avuntu”dan bile rahatsız olanlar var. Bakanlığa, bu teşebbüsleri için veryansın ediyorlar. Tabii malum teranelerle. Biraz Atatürk, biraz laisizm, biraz uygarlık ve turistçilik... Madalyonun öteki yüzü de gerıcilik, Atatürk düşmanlığı vs. gibi belli laflar. Adı Prof'a falan çıkmış bir sürü yavan adam, hop oturup hop kalkıyorlar şimdi.

Adamlar, tahtadan ata binenlerden korkuyorlar.

Ne hilafet var ortalıkta ne Ayasofya.

Eskiye yâd sadedinde, şöyle bir minicik girişimde bulundu Bakanlık, berikiler, yuvalarına çöp sokulmuş arılar gibi hemen saldırıda.

Biraz maziperestlik, biraz oy avcılığı, hepsi bu oysa.

Onların bu yaygarasını görünce neredeyse şeriat geldi gelecek, hem de bu hükûmetin elinde sanıyor insan.

İyi paslaşıyorlar doğrusu bunlar.

Bu numaraları görünce bu oyunları, terslikleri, istismarları, devrim yobazlığını görünce afalliyor akıl doğrusu. Evet, ağlansa mı gülünse mi?

Yeni Devir, 19 Temmuz 1980

IRMAK

Bir dostumuz şöyle konuşuyordu:

– Bizim küçük mahdum, işittim ki evin kedisini oruç tutmuyor diye hapsediyormuş. Çağırdım kendisini, dedim ki: Evladım, yiyecek yemesin, oruç tutsun diye kediyi hapsediyormuşsun. Kediler oruç tutmaz, insanlar tutar.

Eh, bazı Müslüman evleri oruç o derece işgal ediyor ki evin minicik yavrucukları bile, mübarek ramazanın havasına giriyorlar. Büyükelerine özenerek oruç tutmaya kalkıyorlar. Hatta evlerinin kedisini köpeğini dahi, o minicik, saf yürekleriyle orucun dünyası içinde görmek istiyorlar.

Ne güzeldir o evler ki sahura, oruç tutmaya müsait olmayan yavrularını bile kaldırarak, ramazanı tanıtırlar onlara. Çocuklarına aziz hatıralar nakşederler.

Heyhat, nice Müslüman aileler de vardır ki sahurda çocuklarının uyanmaması için âdeta hırsız gibi davranırlar. Hatta oruç tutması gereken yaştaki çocuklarını bile uyandırmazlar. Akıllarınca “daha

küçüktür” diyerek merhamet ederler onlara. Yahut “aman bünyesi zayıftır” derler. İnşallah gelecek seneye tuttururuz diye tasarlarlar. Ya da ikmali var, dersine çalışsın diye mazeretler keşfederler. Ertesi yıl olur, ertesi yıllar olur, bu terbiyeyi vaktinde almadığı için bu kere de çocuk tutmak istemez orucu.

Anası babası oruç tuttuğu hâlde, evladı tutmayan ailelerin hemen hepsi, şu veya bu şekilde küçüklüğünde evladına kıymamış olanlardır. Oysa evlada kıymanın ta kendisidir bu!

Kendisi tutup da çocuğuna dikkat etmeyen o ana babalar yok mu, aslında onların tuttuğu oruçta da hayır yoktur. Bir alışkanlık uğruna tutuyorlardır ya da tutmamak, çevrelerinde yadırganır diye tutuyorlardır. Orucun bilincinde değillerdir. Canlarına sinerek tutmuyorlardır mutlaka. Bu tür aileler aslında tam temsilcilerini, oruç tutmaya alışmamış evlatlarında buluyorlardır zamanla.

Sokakta, işyerinde edepsizce oruç yiyen insanların çoğu, işte böyle bilinçsiz, meymenetsiz Müslüman geçinen ailelerden gelmedir.

Yazıklar olsun evladını oruca, namaza alıştırmayan Müslümanlara. Alıştırmayan, gerektiğinde zorlamayan ebeveyne! Ölüp gittiklerinde oruçsuz, namazsız bir nesil bırakacaklar.

Çocuklarının üst başını yapmak için katlanmadıkları çile kalmayan bu tür aileler, mektep medrese okusun da adam olsun diye didinen bu ana babalar; bütün bu çile ve didinmelerinin sonunda, kendilerine de evlatlarına da başka bir şey yapmamış olmaktadırlar.

Çocukları için, Allah katında makbul olacak çabanın ne olduğunu bilip onu işlemektir kurtaracak olan analık babalık görevini. En iyi elbiseyi almak, en iyi yemekleri yedirmek midir çocuğuna, Müslümanın görevi sadece?

Yazının başında naklettiğimiz mahdum beyin saffetinden nişane taşımayan nice ana babalar var.

Böyle kişilere ihtarda bulununuz. Ola ki aylılar. Mahşerde ayılıp da ahuvah etmelerindense...

Yeni Devir, 16 Ağustos 1980

MİRASI KUŞANMAK

İSLÂM GENÇLİĞİ ÜZERİNE

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Bir ülkede devrim olunca veya bir ülkeye emperyalizm el koyunca, orada ilk yapacağı iş, disiplini sağlamaktır.

Bu disiplini sağlama işi, devrimlerin özelliğine, devrimcilerin mizaç, karakter ve düşüncelerine göre çeşitli şekillerde olabilir. Baskı ve terörden katliama kadar her yola başvurulabilir. Halkın karşı koyma eğiliminin cinsine ve şiddetine göre ayarlanan bu zapturapt altına alma işi, devrimlerin ilk hamlede ve kısa vadede halle mecbur oldukları bir konudur.

Bir yandan da bütün propaganda imkânlarıyla beyin yıkamaya koyulurlar.

Fakat devrimlerin asıl bel bağladığı kesim “yeni nesil” olacağı için, uzun vadede yapacakları iş, devriminin tabiatına uygun insan eğitimi sağlayan kurumlar oluşturmaktır.

Çünkü devrim, kendisine adapte olmuş insanlara değil, kendisinin bizzat eğittiği, yetiştirdiği kadrolara güvenmeye ve dayanmaya muhtaçtır. Kendisinden yana olan veya kendisine adapte olan insanlarda, mutlaka devrimden önceki düşünce ve terbiyeden bazı izler kaldığı

için devrim, haklı olarak, tam anlamıyla emin olamaz yetişkin nesilden.

Ümidi ve teminatı gençliktir devrimin.

Yakın tarihimizi hatırlayalım. Tanzimat, kendi muhtevasına uygun nesli, ancak yirmi sene sonra bulmuştur. Cumhuriyet ise kendi aydınına, Cumhuriyet'in ilanından on sene sonra kavuşmuştur.

Devrimler, kendi kurdukları okullardan yetişen gençlikle ancak varlıklarını devam ettirebilir.

Batıcılığın bize musallat olmasından beri, okullardan yetişen nesiller, genellikle Batıcı düşüncenin ve devrimlerin doğrultusunda eğitim görmüş kadrolardır.

Osmanlı Devleti, Batı'nın hesaplarına uygun olarak, bu kadroların elinde paramparça olmuştur.

Batı, Osmanlı Devleti'ni parçalamakla işin bitmeyeceğini çok iyi bildiği için, o parçalar üzerinde de hâkimiyet veya kontrolünü devam ettirmeye çalışmıştır. Bu parçaların, bir gün yine bütünleşmeye gideceğinin ihtimalini aklından çıkarmamıştır. Bunun için Batıcı bir terbiyeyle yetişmiş olan kadroların elinde yönetilmesine itina göstermiştir.

İslâm toplumları hâlâ bu kaderi yaşıyorlar!

İster liberalist, ister sosyalist olsun bu Batıcı kadrolar, ülkelerindeki eğitim kurumlarını, hep Batıcı zihniyete uygun aydınlar yetiştirecek bir öz ve gelecek içinde teşekkül ettirmişlerdir. Tanzimat'tan beridir bütün İslâm toplumlarında bu gelenek caridir: Batıcı aydınlar üretiyor okullarda.

Bütün İslâm ülkelerinde, Batıcı olmayan aydınların hepsi bir tesadüfün mahsulüdür. Hâşâ tesadüf değil, bir ilahî lütfun sonucudur. Hiçbir şey tesadüfen olmaz; insanı da olayları da çepeçevre kuşatan kaderdir. İslâm ülkelerindeki Batıcı olmayan aydınların sayıca çok az olduğunu keskin bir ifadeyle belirlemek adına, bu nadir durumu vurgulamak adına, anlatım kolaylığı için “tesadüf” diyoruz.

İslâm ülkelerinde uygulanan düzen, Batıcı olmayan aydını yetiştiren bir tek resmî kurum bırakmamıştır. Amma Hakk'ın vaadi ve halkın masumiyeti, bütün bu ülkelerde, Batıcılığa ve her türlü emperyalizme başkaldıran bir aydın neslin var olmasına, tükenmemesine sebep olmuştur.

Yeni Devir, 25 Ağustos 1980

UMUT BU DAĞIN ARDINDA

Beş altı yaşlarında çocuktum. Bir köydeki, dededen kalma toprağımızda kardeşleri adına ziraatla uğraşan amcamı her gördüğümde asılırdım kendisine:

– Beni köye götür, diye. Amcam, beni bütün varlığıyla seven biri olduğu hâlde.

– “İnşallah bir dahaki gelişimde!” diyerek defalarca ertelemişti beni götürmeyi. Şimdi anlıyorum bu tehirlerin sebebinin. Köyümüze hayvanla gidilirdi o zamanlar. Yol, yanılmıyorsa 5-6 saat çekerdi. Çok zahmetli bir yolculuktan ayrıca. Rahmetli amcam, yol boyunca ne bir çeşme başı ne de bir ağaç gölgesi bulunmayan böyle bir yolun sıkıntılarını beni de koşturmak istemiyor olmalıydı. Lakin ısrarımı o kadar arttırmıştı ki nihayet bir gün beni de alıp yola düştü. Çok yorulmuş, usanmıştı saatler süren hayvan sırtındaki bu seyahatten. Git git bitmek bilmiyordu yol. İkide bir soruyordum amcaya:

– Amca ne kadar kaldı köye? Amcam, bıkkınlığımı çoğaltmamak için şöyle cevaplıyordu beni her soruşumda:

– “Az kaldı oğlum. Aha bu dağı da aşarsak köyümüz görünür.” Bu sözleri, o dağ ya da tepeye varıncaya kadar oyalıyordu beni. Ama o tepeye ulaşınca köyü göremediğim için, üstüme birdenbire çöken usançla, kırgınlıkla ve biraz da mecburiyetle tekrar soruyordum: “Hani köyümüz, daha ne kadar var?” Amcam yine avutuyordu beni:

– Aha bu tepenin arkasında!

Evet, o tepelerden en son tepeyi aşınca nihayet köyümüze ulaşmıştık. Kavuştuğum köyümüzde çok mutlu günler geçirdiğimi hatırlıyorum. Yol zahmetini tamamen unutturan günlerdi.

Üzerinden 50 yıl geçmiş bulunan bu hatıra aralığından sosyal durumumuza bakıyorum şimdi.

Aklımın erdiği senelerden beridir gördüm ki bizi yönetenlerin cümlesi, çok yakın bir geleceği göstererek sürekli umut dağıtmışlardır sadece.

Bunca yıldır şahit olduğumuz parti ve hükûmet programları, devletluların nutukları; halkoyunu kazanmak için, aşılmasını şahıslarıyla mümkün ilan ettikleri tepecikleri göstererek:

– İşte kurtuluş bunun arkasındadır, deyip umuda ve sevince düşürmüşler halkı hep.

Hiçbiri aşamadı bu dağları. Aştırmadı halkımıza bu dağları.

İnönü’sünden bu yana biliriz bilcümle iddia sahiplerini. Hepsini bir eyyam gelip oyalayıp milleti gittiler. Hâlâ duruyor karşımızda dağlar. “Az gittik uz gittik dönüp arkamıza baktık ki bir arpa boyu yol gitmişiz.” derler ya masallarda. Bizimkisi öyle bile değil. “Bir adım ileri, iki adım geri” olarak yürümüşüz.

Ekonomik manzaramızdan dış politikamıza, oradan iç huzur ve güvenliğimize değin aldığımız mesafe, menzil olarak ilan edilen dağı bile gösteremez olmuştur artık. Öyle geriye kaymışız ki! Dağ görünmez olmuştur uzaklıktan ve dahi dumandan.

– “Yol verin geçeyim dumanlı dağlar” türküsü, rehber geçinenlerden umut keserek, bizzat dağdan himmet dilemek, psikolojimize bir âlâ tercüman gibidir.

Beni köye ulaştıran amcamı rahmetle anıyorum.

O ulaşığı tattığım için, bu ulaşığı da ereceğimizin umudu dopdolu içimde. İyi ki götürmüş beni köye amcam. Yüreğime, zahmetlerden sonra bir vuslatın nasip olacağıının örneğini, umudunu kazımış.

Yeni Devir, 14 Kasım 1980

PEYGAMBER DİYOR Kİ

Aşağıdaki hadisler, Mehmet Arif'in *1001 Hadis* adlı eserinden seçilmiştir. Yüce Peygamberimizin devlet ve devlet adamlarına dair bize bıraktığı ölçüleri tekrar tekrar okuyalım ve hiç unutmayalım.

“Devlet başkanının ve halkın işlerini üzerine alanların hediye almaları en kötü kazançlardan olduğundan haram olduğu gibi, hâkimin rüşvet kabul etmesi de küfürdür.”

“Devlet hizmeti gören birisinin Allah hayrını istese, ona öyle bir sadık yardımcı verir ki, vazifesinden bir işi unutursa aklına getirir, yapılmasında yardımcı olur, o zat da muvaffak olur, gider. Şayet hayra uğratılmamasını isterse, unuttuğunda hatırlatmaz, unutulmamış işlerin yapılmasında yardım etmeyen bir yardımcı ile başını derde sokar.”

“Hayırlılarınız âmirleriniz, zenginleriniz ve servet sahipleri cömertleriniz olur; işleriniz de aranızda danışma yolu ile görülürse, yeryüzünde yaşamak ölmekten daha üstündür. Fakat ahlakı bozuk olanlarınız âmirleriniz ve zenginleriniz ise cimrileriniz olursa, halkın işleri de kadınlara verilirse, öyle zilletle yaşamaktan ölmeniz sizin için daha hayırlıdır.”

“Allah’ın kulları üzerinde zulüm ve haksızlıkla musallat olan devlet adamı (imam) kıyamet gününde en şiddetli azap ile cezalandırılır.”

“Ey Rabbim! Ümmetimin bir işini, bir vazifesini ve bir makamı üzerine alan kimse, dine ve akla aykırı olarak onları bir güçlüğü koarsa, İlahî sen de o kimseyi güçlülere düşür. Halkın işlerini üzerine alan kimse iyi davranırsa sen de ona lütuf ile muamele et.”

“Emîr olan kişi (devlet adamı), insanların kusurlarını araştırır, onları kötü zan altında tutar ve haklarında şüpheye devam ederse, onları bozmuş olur.”

“Devlet hazinesini haksız yere harcayan ve nefsanî arzuları uğrunda sarf eden yahut hazineye ihanet edenler cehennemlidir.”

“Sizden evvelki ümmet ve milletlerin helak olma sebebi, onlardan nüfuzlu birisi hırsızlık etse dokunmazlar, fakat zayıf birinin suçuna ceza tatbik ederlerdi.”

“Halkın işlerini görmek için ‘emîr’ olanların hâlini, isterseniz size haber vereyim:

Ağır bir mesuliyeti üzerine aldığı için kendini kınar.

Nedamet duyar,

Bunlar dünyevidir.

Ahirette azaba tahammül eder.

İşte bu üç duruma tahammül edebileceksen böyle bir işi üzerine al.”

“İşlerinizi üzerlerine alanlarınızın hayırlısı, sizin kendisini sevdiğiniz ve onun da sizi sevenidir. Siz ona iyilik eder yardımda bulunursanız. O da size mukabil iyilikler yapar ve mesut hâlinizin devamına çalışır. Şerli emîriniz, sizin kendisine onun da size buğzedeni, sizin kendisine lanet ettiğiniz, onun da sizden nefret edenidir.”

“Büyük devlet adamları, yeryüzünde Cenabı Hakk’ın emniyet, lütuf, adalet ve ihsan gölgesidirler. Devlet adamına iyilik edenler, Allah’a saygı göstermiş olurlar. Onlara ihanet eden de Hz. Hakk’a ihanet eder.”

“Ümmetim için asıl Deccal’dan çok, insanları saptıran devlet adamları (imam) deccallarından korkarım.”

“Her şeyi bozmak için bir afet vardır. Bu dinin afeti de kötü idarecilerdir.”

“Bir insan ta Süreyya yıldızından yeryüzüne düşsün, tek insanların üzerinden, işlerinden bir şeyi üzerine almasın.”

“Koyun sürüsüne saldıran iki kurdun sürüye verdiği zarar, insanın mal ve riyaset (başkanlık) hırsıyla dinine verdiği zarar kadar olamaz.

“Hiyanetin en büyüğü, bir valinin (idarecinin) halk arasında ticaret yapmasıdır.”

“Kim birisinin kendisi için ayağa kalkmasını isterse, oturmak için ateşten bir yer hazırlasın.”

“Kim ilahî gazabı davet ederek söz ve hareketlerle bir sultanı (devlet başkanını) razı etmeye çalışırsa Allah’ın dininden çıkar.”

“Bir insan, bir cemaat ve bir kavim üzerine, o cemaat ve kavmin razı ve hoşnut olacağı bir başkası varken vali, müdür, başkan ve kumandan tayin edilse, o ehliyetsizi tayin eden kimse, Allah’a, Resulüne ve bütün müminlere hainlik etmiş olur.”

“Devlet adamlarına halkı koğuculuk eden (kişileri kötöleyen, çekiştiren) kimse, nikâhlı evladı değildir. (Soyu bozuktur.)”

“Devlet başkanlarına sövmeyiniz. Zira onlar, Allah’ın yeryüzündeki gölgesidirler.”

“Cenabı Hakk’a itaat etmeyen kimseye itaat olunmaz.”

Yeni Devir, 8 Aralık 1980

YENİDEN DÜŞÜNELİM

Çok yaygın, hemen herkesin her fırsatta dile getirdiği, klişe görüntülü nice sözlerimiz, düsturlarımız vardır ki bizler, yani Müslümanlar, onları âdeta yeni baştan idrak etmeye yönelmeliyiz.

Bilinç yenilenmesi, iman tecdidi, sürekli olarak yer almalıdır Müslümanın hayatında.

Sürekli tövbe üzere olmak, sürekli şahadet kelimesi getirmek, sürekli ibadet eylemek, hep sürekli yenilenmenin, dirilmenin göstergesidir Müslüman için.

Müslüman için olaylar da inanç rükünleri de, olan biten ve tekrar gündeme gelmeyen vakıalar değildir.

Müslüman, önce Vahdaniyete inanmış olandır, ama bu inanmış olmak bile inanmış olunarak hâl olunmuş, çözümlenmiş, içimizin bir yerinde kilitlenmiş olmamalı. Vahdaniyet üzerinde bile sürekli tefekkür ve tesbih üzere bulunmak gerek. İncanın en uç noktalarında yer almış bulunan kutlu kullar, incanın her cüzünü, her dem yeniden gündemde bulundurmanın eylemini bize örnekleyen has rehberler olmalı.

Hepimiz, ahirete, hesap gününe inanıyoruz değil mi? O ulu divanda sorguya çekileceğimize inanıyoruz değil mi?

Evet!

Ama hayır, bu hesaba çekilişi de, bütün emir ve yasakları da âdeta, şimdi duymuşçasına, şimdi inanmışçasına idrak etmeye çalışacağız sürekli olarak.

Çünkü her yeniden idrak ediş ameliyesi, yeni ufuklar sergiler önüne Müslümanın. Aşılan, yenilenen her yeni ufuk, gittikçe daha çok ke-male erişin, Hakk'a yaklaşışın güzergâhıdır.

“Her dem yeniden doğarız. Bizden kim usanası” diyor Yunus. Sonsuz, bitmeyen doğuşlar manzumesidir, öyle olmalıdır hayat Müslüman için.

Yeniden düşünelim:

“Ancak müminler kardeşler.” emrini, hikmetini... Bu ibareyi duymayanımız kalmamış olsa bile, hepimiz bir yeniden, yeni idraklerle, tekrardan düşünelim. Yüreğimizin, beynimizin olanca gücüyle, yeniden bakalım, yönelelim bu hikmete.

“Mümin, elinden dilinden emin olunandır”ı ilk defa duyuyormuşçasına bir dikkatle, incelikle, düşünelim.

“Gıybetin, ölü eti çiğnemek olduğu”nu müminin hüsünzan üzere olması gerektiğini, nefsimiz için istemediğimizi, öteki Müslümanlar için de istememizin emrini, başımızı kalbimize doğru eğerek tefekkür edelim. “Birbirine ihanet etmedikleri müddetçe ben, iki ortağın üçüncüsüyüm.” diye buyuran Hakk'ın, vaat ve sıyanetinin azametini düşünelim. İftirakın, parçalanışın, fitnenin; tedib-i ilahîyeye, onun cezalandırmasına maruz kalacağını düşünelim. Ne ki nefsimizin ho-

şuna gidiyorsa onda bir fitne, bir şeytan aldatmacası olacağını çıkar-
mayalım aklımızdan. “Din nasihatten ibarettir.”, Peygamber “Güzel
ahlakı tamamlamak için gönderilmiştir.” emirleri yıkasın her yanı-
mızı. Yumuşak sözlü, ergin ahlaklı olmaktır Müslümanın mesleği.

Her şeyi, her şeyi tekrardan düşünelim. Çok iyi bildiğimiz, tanıdığımız,
inandığımız her şeyi tekrar getirelim yüreğimize, aklımıza.

Rabbe inancımızı tecdid eyleyelim, Resulüne şهادetimizi tecdid
eyleyelim.

“Elestü birabbikum” sorgusuna verdiğimiz vaadi, biati tecdid eyle-
yelim.

Evet, bilhassa “biat”ımızdan hulf etmeyelim.

Gün gelecek amellerimiz birer birer tartılacaktır, serilecektir önü-
müze!

Yeni Devir, 11 Aralık 1980

TÖVBEYE GEL

Adamın biri, adamın birine şöyle diyordu:

Senden günah kokusu geliyor. Hem de büyük günahların kokusu. Hem yalnız günahların değil, riya ve küfür kokuları da alıyorum. Riya sularında yüzüyorsun. Yani zahirde şikâyetçi görünüyorsun hâllerinden, günahlardan, ama hayır; nefsinin hoşuna gidiyor bütün günahlar. Şeytan sana sevdireyor onları. Hakikatte şikâyetçi değilsin onlardan, şeytandan. Öyle izzetlemiş, ikramlamışsın ki şeytani, yanı başından hiç ayrılmıyor.

Yolun Allah ile olan birine rastlayınca şeytan korkarak kaçıyor bir süre ve sen işte o anlarda biraz Müslümanlaşıyorsun ve nedamet getirir gibi oluyorsun.

İşin zahiri şu ki sen kolayca etkilenen birisin; eğer bir nebzecek cehdetsen de Allah ile olanların yanında kalsan, oralarda dolansan; şeytanın ürktüğü, korktuğu o çevrelerde oyalansan, kurtuluşa erebilirsin. O çevrelerdeyken birazı samimi, birazı riya bir pişmanlık duyar gibi oluyorsun. Bu kalıpların daha çok ve daha sık olursa, umulur ki sendeki riyaı da kaldırır. Çünkü denilmiştir ki, “Bu yola taklit girenler bile, sonunda tahkike kavuşurlar.” Çünkü öyle yüce ve bereketli bir yoldur bu yol.

Hiçbir ilmin de yok ki onunla zırhlandırasın kendini. Seni ancak Hak ile olan himmet erbabı kurtarır yani. Kaldı ki ilim bile müstakillen necata kâfi değildir.

Gel aklını başına topla. Akıp giden her dakika bizi kabir kapısına yaklaştırıyor. Kurtuluş yoktur ölümden ve hesap vermekten.

Akıllılık, bu dünya işlerinin hakkından gelebilmek değildir sadece. Paranın pulun yolunu tanıdığın kadar, karnını doyurduğun mesleğin icabatını bilebildiğin kadar, çoluk çocuğuna kendini tahsis kıldığın kadar, gerisini sen getir artık, yani bu dünyaya, nefesine, boğazına, cebine hizmetçilik yaptığın kadar olsun Allah'a yönelmeyecek misin hiç olmazsa?

Hepsi bu dünyada kalacak olan ve öte dünyada azabını ziyadeleştirmekten gayrı bir işe yaramayacak olan bu çirkin hayattan yüz çevirmeyecek misin? Bu dünyada dahi sana şeref değil, ancak zillet getirmekte olan bu yaşayışından vazgeçmeyecek misin?

Hizmetkârı olduğun günahlar, aslında bu dünya için de yüz kızartıcıdır. Bu dünyada da iğrençtir, adidir, melundur. Ya hele öte dünya için nasıldır, bir düşünsene!

Günahların her türlüyle kararan kalbinin bir yerlerinde sıkışıp kalmış ve tamamen söndü sönecek bir duruma gelmiş olan o küçük iman kıvılcımını, cehdedersen büyütebilirsin, harlandırabilirsin diye umuyorum.

Tövbeye gel. Günahları bir hamlede silecek cinsten tövbeye. İçinin bütün istidatlarını devreye sokan muhteşem tövbeye. Dil ucuyla yapılanaya değil. Yüreğin dışında kalanla değil. Bir anlık minik bir etkilenme sonunda birazcık fıskırıreren ve biraz sonra sönen türden tövbeye değil.

İnsanlığın şanı tilkilikte değildir. Köpeklikte, domuzlukta da değildir. Yarın geberirsin de elinden tutan olmaz. İnsan olmanın şanını giyin, kabre hazırlan, himmete layık ol.

Tövbeye gel.

Yeni Devir, 1 Şubat 1981

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

BİZİM İŞİMİZ

Nasreddin Hoca'ya adamın biri:

– Hoca, demiş, yolda gördüm, bir tepsi baklava götürüyorlardı.

Hoca:

– Bana ne! demiş. Adam bu sefer yılışarak:

– Ama Hoca, tepsiyi size götürüyorlardı, deyince bu kere Hoca:

– Sana ne! diye cevaplamış.

Bir gariptir insanoğlu. Üstüne vazife olsun olmasın her konuya burununu sokmaktan zevk alır.

Geçenlerde bir arkadaşla sohbet ediyorduk. Bazı çevrelerden duyup işittiği bir yağın tartışma hakkında bizden mütalaa sormaya kalktı.

Oysa o konuların hiçbirisi bizim konumuz değildi. Dahası hiçbirisi, bizim serdedeceğimiz mütalaalarla hâl ve fasıl olur cinsten değildi. Biz de fikir beyanında bulunmaya yeltendiğimiz takdirde; ya o münakaşalarda taraf olanlardan birilerinin kanaatlerini tekrarlayacaktık ya da farklı bir noktınazarı da biz serdetmekle, mevcut kör dövüşüne bir başka yoğunluk kazandırmış olacaktık.

Meseleler dinî, şer’i konulardı.

Daha önemlisi, özel uzmanlık isteyen meselelerdi. Hepsi o sahaların erbapları tarafından işlenmiş, uygulayıcılarca tatbiki örneklenmiş meselelerdi.

Ne bize söz düşerdi o mevzularda ne de onları akıllarınca gündemlerine getirmiş amatörlerin haddiydi.

Anlıyordum, bilirsiniz, bazı insanlar vardır, çözümünü kendilerinden beklenmeyen, çözmelerine de güçlerinin yetmeyeceği konuları tartışmaktan acayip bir haz duyarlar. Bayağı ciddi ciddi de tartışırlar. Oysa yaptıkları en azından, boşa kürek çekmektir.

Hele bu cins adamların, biraz da adları büyükçe kişilerce yaptıkları tartışmaları, “fitne” geliştirmekten başka bir sonuç doğurmuyor.

“Davaya hizmet” zannıyla yapıyorlar oysa bunları. Ama bu yaptıkları hakikatte, üstüne “dava” elbisesi giydirilmeye çalışılan bir mugalatadır, bir fitnedir, bir haddi aşmaktır, kendi kendilerini kandırmaktır, nefislerini ululaştırmaktır, vesaire.

O arkadaşa dedim ki:

– Böyle bir mecliste bulunmuş olursan, onlara de ki: “Allah’ın sizden sormayacağı hususlara cevap vermeye heveslenmeyin.” Bu konulardan imtihana çekilecek değilsiniz öte dünyada. Sizden istenen amellere yönelin. Üstünüze farz olanları öğrenmeye ve uygulamaya bakın. Sizin bu tartıştıklarınızda bu hususiyet var mı? Sizden istenen, beklenen bunlar mı?

Ve şunu da ekledim:

– De ki onlara, dedim: Bunları münakaşa etmektense kalkıp iki rekât nafile namaz kılın. Onun menfaati vardır size, bu yaptıklarınızın değil. Size ne o konulardan ve bana ne o konulardan!

Yeni Devir, 21 Şubat 1981

BARİ ÇOCUKLARA KIYMAYIN

Bir ses duydum arkamda, bir çocuk sesi. Kelimeleri söyleyiş biçimine, tatlı peltekliliğine bakılırsa 3-4 yaşlarında olmalıydı.

– Anneciğim, diyordu, biz paralarımızı toplayıp toplayıp ev sahibine veriyoruz değil mi?

Annesi:

– Evet yavrum, diye başladı. Karşısındaki sanki minicik bir yavrucağz değil de kendisinin bir arkadaşımış gibi yakınmaya, içindekileri teker teker boşaltmaya yöneldi.

Dönüp bakmadan yürüyüp gittim.

Kendi annemi düşündüm, babamı hatırladım. Tek maaşlı mütevazı bir memur ailesiydik, 6 kardeşlik. Oturduğumuz ev kira eviydi.

Ben bir tek gün rızık kavgasına, para pul münakaşasına şahit olmadım evimizde. Annem, babamın getirdiklerini pişirir koyardı, aldıklarını diker giydirdi bize. Babamın bazı elbiselerini, çamaşırlarını bozar, yamar bizlere uygun hâle getirirdi.

Hiçbir şikâyet olmazdı evimizde. Bulgur pilavına, mercimek çorbasına iştahla kaşık sallardık; önce besmele çekerdik, doyunca elhamdülillah derdik.

Mutluyduk.

Ailemizin derdi, bizim bulduklarımızı bulamayan evler olduğunu düşünmekti. Onlara üzülürdük. Hem onlara yardımda bulunmaya çalışır hem de şükrederdik kendi hâlimize.

Yalnız bizim ev miydi böyle olan? Herkes, her aile bizim gibiydi aşağı yukarı. Yakın zamanlara kadar bütün aileler böyleydiler. Şimdi kim bilir ne kadar azınlığa düşmüştür böyle ailelerin sayısı?

O zaman geçim mi kolaydı acaba? Hayır! Geçim meselesinin her döneme ait ayrı ayrı zorlukları vardır şüphesiz.

Bizi şimdi değiştiren, geçim derdinin taşımakta olduğu bugünkü güçlükler değildir.

Değişen ahlakımızdır.

Hiç kimse hâlimden, kazancından memnun değil. Karı koca dalaşmalarının birçoğu para pul yüzünden bugün. Kadın, kocasının baş eleştiricisi olmuştur günümüzde. Kocadan hesap istiyor. Evin vekil-harcı oldu kadınlarımız, gâvur aileleri gibi. Koca olacak herif, kazancını getirip eşinin avucuna boca eyliyormuş bugün. Para, kadının elinde. Annemin, babamın cüzdanına el sürdüğünü hatırlamam. Kadın eli eşinin kesesine değerse bereketi kaçar diye inanırdı, söyledilerdi annem.

Kadın, eşinin durumunu, kazanç seviyesini bilirdi veya sezerdi, ona göre davranırdı; yorganınca uzatırdı ayağını. Eşinin eve taşıdıklarını iyi değerlendirirdi. Kocasından daha çok tokgözlü görünürdü; görünürdü değil, öyleydi.

Şimdikiler ne kadar uzağında bu aile yapısının. Bir açgözlülüktür, şikâyetir gidiyor. Minicik çocuklarının yanında bile, hicap etmeden geçim kavgası veriyorlar. Çocuklarını bile ortak kılmışlar bu kavgalarına.

Ne olur büyüyünce bu çocuk? Haris, menfaatperest, merhametsiz, hassasiyetsiz bir makine adam olur. Günah değil mi? Yazık değil mi aklını, fikrini, kalbini, ruhunu örselemek çocuğun? Anasını, babasını bile paraya pula değişen, değişecek olan bir nesil geliyor şimdi.

“Siz çürümüşsünüz, tükenmişsiniz, mutluluğu çiğnemişsiniz bir kere, bari evlatlarımıza acıyın!” diye bağırarak istiyorum. “Allah’tan korkun, Hak’tan utanın!” diye nara atarak istiyorum. Kanaat, rıza, sabır diye bir şey vardı, ne yaptınız diye haykırmak, ağlamak istiyorum. Anlıyor musunuz, duyuyor musunuz?

Yeni Devir, 5 Nisan 1981

NASIL İNSANA MUHTACIZ?

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

A ğrı Dağı, külçe altına dönüşse...

Nehirlerimizin kalınlığına petrol damarları fıskırsa toprağımızdan... Başaklardan inci, Tuz Gölü'nden mercan devşirsek...

Her 22 yaşındaki gencimizin koynundan bir yükseköğrenim diploması çıksa...

Uçak üretimimiz için Amerika, tanklarımız için Rusya müşterilerimiz olsa...

Velhasılıkelam hiçbir eksikimiz değil, hadde hesaba gelmeyen fazlamız olsa...

Hayal bu ya, bütün bunlarımız olsa bir şey ifade eder mi dersiniz?

Fikrimizce:

Hiçbir şeye değildir ihtiyacımız bizim.

İhtiyacımız yalnızca insandır bizim.

İnsandır belimizi doğrultacak olan.

Nasıl ki insanın, insanların elinden bugünkü bunalımlara sürüklen-
diysek yine insandır kurtaracak olan bizi.

Bizi yıkan fukaralığımız olmamıştır. Petrolümüzün olmaması, en-
düstrimizin bulunmaması yüzünden düşmedik bu durumlara; bu
ekonomik çıkmazlara, bu anarşiye, teröre!

Nasıl ki diğer yeraltı ve yerüstü zenginliklerimiz gün ışığına çıka-
rılmadıysa, yurt yararına kullanılmadıysa, bunlara ek olarak daha
bir nice tabii zenginliklerimiz olsaydı, yine varıp varacağımız nokta,
şimdiki yerimiz olurdu insan olmadıktan sonra!

En büyük servet, insandır.

Siz insanlarınızı insan olarak yetiştiremiyorsanız, başka kurtuluş
yolu aramayın.

Evet, insan, ama nasıl insan?

Tek cümleyle: Müslüman insan. Yani bilinçli Müslüman.

İhtiyacımız bilinçli Müslümandır.

Bir insan ki yani insanımız ki, bilinçli bir Müslüman değildir; onun
mühendisliği de, doktorluğu da, tüccarlığı da yaramaz bize. Yaramaz
toplumumuza. Bir insan ki yani bir aydın ki, toplumumuzun ruhu-
na nakşolmuş inancın bilinçli bir üyesi değildir, hayır gelmez ondan
Türkiye'ye. Çünkü bir bağlantı yoktur halkıyla arasında. Bir yürek
bağıyla bağlı değilse, aynı inancı bölüşmüyorsa halkıyla, ne farkı var-
dır onun bizim için bir ecnebiden?

Bir okumuş ki milletiyle aynı dünya görüşü içinde değildir; onu ayı-
ran ne kalır bir İtalyan'dan, bir Çinliden?

Bir yazar ki milletiyle aynı inanca baş eğmemişse, ne hayır gelir onun romanından, şiirinden, eserinden Anadolu insanına? Tercüme edilmiş bir yabancıyla eşit olmaz mı o, bizi anlamakta, toplumumuza yararlı olmakta?

Öğretmenin Müslümanı gerek bize, avukatın, hâkimin, hekimin Müslümanı. Sözde Müslümanı değil, bilinçli Müslümanı.

Çünkü bütün başımıza gelenler, sözde Müslümanlardan geldi.

Gerçek mümine muhtacız. Yani içinde Allah korkusu, yurt sevgisi olana muhtacız.

Gerisi laftır. Ayrıntılarla oyalanmaktır. Ve düşüşü devam ettirmektir.

Yeni Devir, 25 Mayıs 1981

KONUŞMAYA AÇIK OLMAK

“Yazarak, konuşarak birbirimizi daha iyi anlama, yanlışlarımızı düzeltme olanağı bulamaz mıyız? Birbirimizin karşısında olduğumuzu sandığımız yerde bile, olasıdır ki birbirimize çok yakın yerde bulunuyoruzdur.” diyor *Biat III* adlı kitabının bir yerinde Nuri Pakdil.

Eh, boşuna “İnsanlar konuşa konuşa anlaşır.” dememişler. Ama ne var ki çok defa insanlar diyalogu değil, monoloğu seçiyor. Herkes kendi başına bir monolog tutturunca da gürültüden başka bir şey kuşatmıyor dört bir yanı. Bir Babil Kulesi’ne dönüşüyor ortam. Birbirinin dilinden anlamayan yaratıkların bir ağıldan gelen kalabalık ses yığınlarını duyar gibi oluyorsunuz: Uğultu, çılgılık, böğürttü, anırtı, tarraka!

Bir kişi bir kişiyle, karşısındakine yalnızca kendi düşüncelerini söylemek amacıyla konuşuyorsa, karşısındakini dinlememeye peşinen kararlıysa, hatta karşısındaki konuşurken bile onu dinlemekten çok kendinin ne söyleyeceklerini kuruyorsa, o konuşma genellikle daha doğmadan ölen yararsız bir buluşmadır. Dahası, karşılıklı anlaşmazlığı perçinleyen bir buluşup görüşmedir.

Her kargaşalığın, kutuplaşmaların, vuruşmaların temelinde, karşısındakini dinlememe ahlakı yatar. Dinlememe, insanlarımızın, özellikle

aydınlarımızın kemikleşmiş bir içgüdüğü olmuştur. “Dediğim dedik, çaldığım düdüğü” misali. Kişi, kendisinin bir yanığı içerisinde olacağına hiç ihtimal vermiyor. Hele hele bir iki olay kendisini doğrulayacak biçimde sonuçlanıvermişse her konuda tümünden haklı, doğrucu olduğu konusunda sabitleşiveriyor, betonlaşıyor, bağnazlaşıyor.

Oysa anlaşmak için, önyargılardan silkelenmek baş şarttır. Üstünde sabit kalınması şart olan yalnızca Tanrı buyrukları olmalıdır. Yani kesin, yoruma gerek olmayacak kadar açık, onun dışında bulunan, insan üretimi bütün düşünceler, bütün eylemler, en doğruyu araştıran insan için, en azından tartışma konusudur. Tartışılmazsa “tabu” olur, put olur onlar. Tabularsa bir toplumun ilerlemesinin önündeki uçurumlardır.

Beşerin sapkınlıklarının, çılgınlıklarının simgesidir tabular. Bağımsız düşünmeye, doğruya yaklaşılmaya en büyük engel tabudan gelir. Mesela bir toplumu yalnızca Marksizmin kurtaracağına inanmak ya da kapitalizmin kalkındıracağına güvenmek veya yalnızca falancanın elinde yahut düşüncesinin doğrultusunda yürünürse düzlüğe kavuşulacağını, uygarlığa erişileceğini sanmak, hep birer tabudur.

Türkiye, Tanzimat’tan bu yana üretilen tabuların güdümünde tutulduğu için, aydınları tabuların fanatik bağlıları olarak belirdikleri için sendeleye sendeleye bugünkü çıkmazlara kilitlemiştir. Gerçek aydın, tabuları ayağının altına alandır. Gerçek aydın ilim, bilgi diye kendisine, topluma yutturulan tabusal şartlamaları çiğneyendir. Tartışmaya, dinlemeye açık olandır. Düşünce ortamına vurulmak istenen prangaları parçalayandır. Karşındakileri dinleyerek, onlara konuşma hakkı tanıyandır. Kendi düşüncelerinde yanlışlıklar olacağına ihtimal verendir. “İzm”leri tek reçete saymayandır yani...

Dinlemeden vurmak, eski Roma’nın ilk Hıristiyanlara karşı uyguladığı ilkel ve iğrenç bir yöntem olarak anılır hep.

Yeni Devir, 4 Haziran 1981

RAMAZANI RAMAZAN BİLSEYDİK

Kutlu ramazanın bir mıknaatı gibi çektiği, camileri dolduran şu Müslümanlar, tastamam birer Müslüman oluverseler; sesi, çizgisi ve rengi birden bir değişime uğradı bu ülkenin ve de bütün İslâm memleketlerinin. Şuurdan soyutlanmış birer demir zerrecikleri gibi değil, dipdiri bir akılla ve engin bir gönülle camilere koşmuş olsaydı Müslümanlar, evrensel bir inkılabın arifesini yaşadığımızı haykırabilirdik. Ya da camilere akan bu insan sellerini, bu bilinci nakıs cemaati; havuzlayan, onları bir baraj hesabı içinde düzenlemeyi amaçlamış din görevlileri olsaydı, yine ilan edilebilirdi İslâm dünyasının yepyeni bir devrime aday olduğu.

Oysa genelde, hafif hastaları komalık hastaya dönüştürmekten gayri eylemi kalmamıştır camilerin ve bilhassa ramazan münasebetiyle dinî yayında bulunan kitle haberleşme araçlarının. Ramazan ayı, Müslümanları dine koşturan özelliğiyle, kara ruhlu istismarcıların bilcümle fitnelerini meydanlara salmasının tam vakti olarak kullanılmaktadır. Camilerde verilen vaazlar, gazetelerdeki ramazan sayfaları ve televizyon ile radyonun özel ramazan programları, cami cemaatini camiden kaçırıcı birer endüstri olarak çalışıyor. Ramazanın her yıl biraz daha az cemaatle baş başa kalmasını, en başta bu “Ramazan Deli Dumrul’ları” ile izah etmek lazım. Cami cemaati olandan “bir parça”, olmayandan “iki parça” iman koparan bu çağdaş Deli Dumrul’lardır her yıl.

Cami, cami olaydı, görevlileri yalnızca Allah'ın kulu olsaydı, gazetesi, radyosu, televizyonu İslâmî bilincin tebliğ aracı olarak çalışsaydı, bugünkü hâllerine düşer miydi hiç Müslümanlar?

Demek istiyoruz ki ramazanı vesile ederek icra edilen özel programların kâffesi, Müslümanları peyderpey dinden soğutmanın vasıtaları olmuştur. Bu vasıtalar doğrudan doğruya açık din düşmanlığı yapmış olsa idiler, kendi kendini Müslüman sayan insanlar buna mutlak olumsuz tavır alarak bu vasıtaları reddederdi ve içlerinde geliştirecekleri bir reaksiyonla dinlerine, ramazanlarına sahip çıkıcı bir bilince koyulurlardı. Ama hayır, bu vasıtalar suretihaktan görünerek, maskeler takınarak Müslümanların içine girmişlerdir. Yani fitne içeri girmiştir. Orduyu bozan bozguncular, incir çuvalını berbat eden bozuk incirler içeride şimdi. Bu bozguncuları, bu çürükleri ayıklamayınca, teşhir etmeyinceye kadar her gelen ramazan, her giden ramazanı mumla arattıracaktır.

Müslümanları gittikçe pısırlıklaştıran, paslandıran, pasifize eden, devre dışına iten bu ramazan yayınlarıdır, faaliyetleridir.

Ramazanı Bektaşî fıkralarının açısı içine çeken, ramazan gecelerini eski İstanbul'un hayâsız kantosu, orta oyunu, Karagöz ve Hacivat temaşası olarak sunan, Bekri Mustafa kıssalarıyla piçleştiren bu yayınlar, insanı ramazandan tiksindirici faaliyettedir. Vaazların belki birçoğu, TV'deki konuşmalar, insanı çarpık bir laisizme çağıran, müsamaha ve kardeşlik bahanesiyle din düşmanlığını hoş gösteren bir eksen etrafında döndürüldükçe; okutulan mevlitler, yapılan dualar, ilkel bir teatral gösteri olarak hazırlandıkça; ramazanın derin ulviyeti, bizzat ramazanda gündem dışına sürülüyor demektir.

Her ramazanda bir hançer daha saplanıyor ramazana, Müslümana!

Yeni Devir, 8 Temmuz 1981

MÜSLÜMAN CÖMERTTİR

Aşağıdaki Peygamber sözlerini dikkatle, vecdle okuyalım. Başta hane halkımız olmak üzere bütün çevremize de okutalım!

“Kâinatın yaratıcısı, üzerinde çok ellerin bulunduğu yemeklerden hoşnut olur.”

“İçinde, yedirilip içirilen yetim bulunan ev, Cenabı Hakk'ın çok sevdiği evlerdendir.”

“Sizi sırf ziyaret için gelmiş olanlara da ikram ediniz.”

“Halka yemek yediriniz. Sofranız bolluk olsun, tatlı dilli ve güzel sözlü olunuz.”

“İmanın en üstün derecesi her durumda, bilhassa sıkıntılı anlarda sabretmek ve cömert olmaktır.”

“İyi ve cömert kimselerin hata ve sürçmeleriyle uğraşmayınız. Zira cömertlerin ayağı sürçtükçe Allah onu yerde koymaz ve daima ona yardımcı olur.”

“Bir kimsenin ekmeğini yiyiniz de o ekmeğin hakkına uyarak nankörlükten çekininiz, o insanın aleyhinde bulunmayınız.”

“Zenginliğin hayırlısı gönül zenginliğidir.”

“Altını ve parayı biriktirmek, sahibi üzerine ateşten bir dağdır.”

“Ben müminlerin, kendilerinden daha çok velisiyim. Ashabımdan borçlu vefat edenlerin borcunu ödemek bana, mal bırakanların malı ise vârislerine aittir.”

“Farz olan zekâtı veren, misafir ağırlayan ve musibet dediğine yardımda bulunan kimse, kötülenmiş olan cimrilikten kurtulmuştur.”

“Kendilerine misafir konmayan (gelmeyen) millet, ne kötü bir topluluktur.”

“Düğün yemeğinin hayırsız ve fena olanı, zenginlere yedirilen fakirlerin ve muhtaçların çağrılmamış olanıdır.”

“Hediyeleşiniz. Zira hediye sevgiyi iki katına çıkarır, kalpteki kin ve iğbirarı giderir.”

“İki haslet vardır ki müminde bir araya gelemez. Bunun birisi cimrilik diğeri kötü ahlakıdır.”

“Misafirlik ediniz, yol yürüyünüz ki sıhhat bulasınız.”

“Cömertlik, dalları dünyaya sarkmış cennet ağaçlarından bir ağaçtır. Kim bir dalını ele almaya muvaffak olursa o dal, o zatı yederek cennete kadar götürür. Bunun gibi cimrilik de dalları dünyaya sarkmış kökü cehennemde bir ağaçtır. Kim bu ağacın bir dalına yapışır onu cehenneme kadar götürür.”

“Gizlice sadaka vermek, ilahî gazaba karşı veren için dünya ve ahirette emniyet ve saadete sebep olur.”

“Sadakanın faydaları sonsuz olduğu gibi bir de fena ölümleri meneder.”

“Bir insan için hazırlanan yemek ikiye, ikincini dörde, dört sekize yeter.”

“Cömert olan iyi kimsenin yemeği deva ve şifa, cimrilik yemeği sayısız hastalık sebebidir.”

“Komşusu açken, evinde huzur içinde karnını doyuran kimse mümin değildir.”

“Hz. Cibril, komşu hakkını o derecede tavsiye etti ki komşu komşuya vâris olacak zannettim.”

“İslâmiyet cimriliği yok ettiği gibi, hiçbir şeyi yok etmemiştir.”

“Birisi, bir Müslüman kardeşinin arzu ettiği yemeği, ona yedirirse Cenabı Hak cehennem azabını o yedirene haram eder.”

“İnsanlardan bir şey istememeyi tekeffül eden kimdir ki ben de ona cenneti tekeffül edeyim.”

“Cimrilikten büyük daha ne kusur olabilir.”

“Misafir kabul etmeyen insanda hayır yoktur.”

Yeni Devir, 11 Temmuz 1981

YOL PEYGAMBERİNDİR

Peygamberimizin hayatı, Allah'ın hükümlerinin, bir mekân ve zaman içinde topluma nakşedilmesinin, yani İslâm cemiyetini kurmanın örneğidir.

Her Müslüman da sürekli olarak Peygamber'in davranışlarını Peygamber'e göre düzenlemenin işçisidir.

Her büyük adamın hayatını tanımakta yarar vardır, ama insanlar için eksiksiz ve fazlasız örnekler, peygamberlerinkidir.

Kur'an bir yasadır, temel yasa, onun uygulanması ve yorumu ise Peygamberimizin söz ve davranışlarında, yani sünnetinde tezahür etmiştir.

Peygamber'in sünneti, Allah'ın verdiği ilme dayanılarak, bu yasaı açan, yorumlayan ve uygulamadaki problemlere çözümler getiren temel ve model örnek ve yasalar topluluğudur.

Beliren bir olayı çözümlemek için inmiş birçok ayet, yani temel yasa hükmü olmakla birlikte, Kur'an daha çok genel hükümler topluluğudur ve onu yorum ve çözümde ilk ve asıl kaynak hadislerdir.

Kur'an bilgisi, sadece ayetlerin kelimelerle belirlenen, yani kelimele-
rin lügat anlamlarının yan yana gelmesiyle ortaya çıkan mana sınırları içinde anlaşlamaz.

Kur'an'ı anlamak, yalnız Arap dilini bilmek ya da bir Kur'an tercü-
mesini iyice bellekle bitseydi, milyonlarca insana "âlim" gözüyle
bakılırdı. Ayetlerin nüzul hikmetini bilmek, ilahî ilimden nasip al-
mak lazım.

Bu vakiya da en yakın olan şüphesiz Peygamberimizdir. Bunun
için Kur'an'ı da anlamının yolu sünnetlerden, hadislerden geçer.
Hadisler daha açıktır. Hadis, Kur'an disiplininden geçmiş sözler-
dir. Ve Kur'an'ın uygulanmasını sağlarken insanların karşılaştıkları
problemleri cevaplayan düsturlardır. Muhatabı ise bütün insanlardır.
Önce bilginler olmak üzere bütün insanlardır. Kur'an ise ilk muha-
tabı peygamberlerdir.

Bilginlere ve insanlara intikali için Allah, araya peygamberleri koy-
muştur. Kur'an ile insanlar arasında aracıdır peygamber.

Allah, kendi iradesini beyan için aracı olarak seçtiği peygamberi-
ne, "De ki" diye sık sık hitaplarda bulunarak elçisine verdiği görev
ve vekâleti, yani hilafeti vurgulamıştır. Bunun için Kur'an düzenine
yaklaşmak, Peygamber'in sünnetine yaklaşmakla mümkündür.

Aslında Peygamber'in sünnetini gereği gibi tanımak dahi, sadece,
bize kadar dosdoğru gelen hadislerin, yine sadece hafızlarını bil-
mekle bitmez. Yani, bir kişi kalkıp binlerce hadisi okuyup hatta ez-
berine alırsa ona yine de "hadis bilgini" diyemeyiz. Hangi hadisin
hangi olay için, ne zaman ve hangi sosyal çevrede, hangi gayeyi he-
deflendiğini de bilmek gerekir.

Bunları niçin söylüyoruz?

Şunun için söylüyoruz. Tefsir ilminden yoksun bazı kişilerin üç beş ayet ve hadis belleyerek şurada burada fetva vermelerine, kendilerine göre yorum getirmelerine, bilgiçlik satmalarına itibar edilmeye!..

Bu işleri bilmenin bir ilim işi olduğu biline.

Günümüzde Müslüman, sünnet ehli bilginlerinin yolundan gitmelidir. Geçmişte üzerinde uzun boylu tartışmalar yapılmış, kavgalara ve ayrılıklara sebep olmuş konu ve kişiler üzerinde tekrar tekrar durmakta yarar yoktur. Fitneye vesile olacak her türlü meseleden uzakta kalarak büyük kol başlarına, büyük imamlarımıza, hak mezhep müesseselerimizin eserlerine uyarsak, hadisleri de, Kur'an'ı da bu yolla anlamaya koyulursak yeter bize!

Sahih kitaplardan Peygamberimizi okuyalım: *Kütüb-i Sitte* dediğimiz ünlü bilginlerimizin eserlerinden hadisleri öğrenelim. Şunun bunun kavgası bize uzak olsun!

Yeni Devir, 14 Temmuz 1981

KUR'AN ÖĞRENELİM

Bir aile dostunun ziyaretindeydik. Aile reisi dostumuz hâli vakti yerinde, oldukça uyanık tanınan bir Müslüman. Liseye, ortaokula giden boy boy kızlı oğlanlı çocukları var. Çocukların oldukça iyi yetiştirildikleri belli. Hepsinin edepli, uslu bir görünüşleri var, gözden kaçmıyor.

Nasılsa öğrendim ki bu çocukların hiçbiri Kur'an-ı Kerim'i yüzünden okuyamıyorlar.

Çok üzüldüm.

Semtine bozulma, çözüme uğramamış gibi görünen ailelerimizde bile, durum bu olduktan sonra, vay bu milletin hâline ve geleceğine!

Bu gidişle bir iki nesil sonra, nereye varmış oluruz?

Çocuklarımızın üstünü başını yapmakla, okul masraflarını karşılamakla, onlara karşı yükümlülüğümüzün bittiğini mi sanıyoruz?

Kur'an-ı Kerim'i okuyamayan, içindekileri hakkında hiçbir ciddi bilgisi bulunmayan bir gençlik, bize nasıl bir gelecek vaat eder, düşünüyor muyuz, hatırlıyor muyuz?

Bu ülkeyi kana boyamış olan anarşistlerin, teröristlerin tümü, dinî bilinçten yoksun olanların arasından çıkmıştır. Ailesinden sağlam bir din terbiyesi alanlardan nadiren bile soyguncu, vurguncu, terörist çıktığı görülmemiştir. Keza din eğitimi amacıyla açılmış meslekî okullarda okumuş gençlerin arasından da hiç bozguncu çıkmamıştır şimdiye değin. Türkiye’de bütün okullarımız, gençlerimize güçlü bir din eğitimi vermiyor. Bu sebeple gayret ailelere düşmektedir.

Evet aileler!

Şu tatil aylarını değerlendirelim. Kur’an öğretmenleri bularak okuturalım kendimiz okutamıyorsak. İster Kur’an kursuna gönderin, ister bir İmam-Hatipli genç temin ederek mutlaka okutun çocuğunuzu.

Her normal çocuk kısa bir süre içinde öğrenebilir Kur’an’ı. Bir iki aylık çabayla tamamen okuyabilirler kitabımızı.

Ama bu bir iki ay, bu işe verilmezse bir ömür boyu devam edecek olan bu eksikliği gidermek mümkün olamaz. Çocuklarımızın çok kolaylıkla, hemen hemen kendi kendilerine Kur’an’ı öğrenebilecekleri kitaplar var piyasada.

Herhangi bir mazeretle oyalanmadan, kendimizi boşu boşuna kandırmaya çalışmadan hemen koyulalım işe. Yarından tezi yok başlasın çocuklarımız Kur’an’a.

- Bu sene yaşı küçüktür, kaldıramaz. Seneye gönderelim inşallah.
- Bu sene dersleri, imtihanları var. Aman sınıfta kalmasın.
- Çocuk yıl boyu çok yoruldu, bu yaz da bir tatil yapsın.

Gibilerinden mazeretler birbirini izleye izleye, bakıyorsunuz ki “Atı olan Üsküdar’ı geçmiş.”

Aynı bahanelerle çocuklarının oruç tutması üzerinde duramamış nice aileler var ki evladı büyüyüp eşek kadar olmuştur da bir türlü tutmaya alışmamıştır.

Aklımızdan çıkmasın, İslâm terbiyesi almış olan bir genci, en kötü şartlar bile kolay kolay bozamaz.

Mübarek aydır, Kur'an öğrensinler. İbadet etsinler. Alıp birlikte götürün camiye çocuklarınızı. Bir ilmihâl kitabı alın; hem siz okuyun hem hane halkınız. Okuyun ve amel edin.

Yeni Devir, 15 Temmuz 1981

BİZ NEREDEYİZ ONLAR NEREDE

Bir gün bir bedevi Peygamberimizin huzuruna gelerek, ondan nasihat ister. Peygamber de gelen adama imanın ve İslâm'ın şartlarını sayarak, onları yerine getirmesini tavsiye eder. Gelen adam bu tavsiyeleri aldıktan sonra, ayağa kalkar ve:

– “Ey Allah'ın Resulü, ben bu söylediklerinizin ne bir eksikliğini, ne de bir fazlasını yaparım.” der ve yönünü dönerek yoluna koyulur. Resulullah, yanındaki sahabilere:

– “Dosdoğru cennete giden birisini görmek isteyen, bu bedevinin yüzüne baksın.” buyurur.

Evet, o bedevi kurtulmuştur. Ona kaldıracağı kadar yük yüklenmiştir. Ne bir eksikliğı vardır, ne de fazlası bu yükün. Gayet yalın ve açık bir üslûpla yolu çizilmiştir onun, o bedevi, belki birkaç dakikaya sığıldırılmış olan o nasihatleri, bir ömür kendine düstur edecektir.

Birkaç dakikalık mülakatı, bir ömre rehber yaparak iki dünyada da kurtulmuş olmanın destanıdır bu!..

Bir gazve esnasında bir zat gelerek, Peygamber'in huzurunda Müslüman olur ve bu savaşta eğer öldürülürse "şehit" olup olamayacağını sorar. Peygamber, elbette "şehit" sayılacağını söyleyince, adam izin ister ve savaşa girer. Peygamber'in gözleri önünde şehit olmuştur ve yeri cennettir şüphesiz. Müslümanlığı kabulüyle şehadeti arasında belki birkaç dakika vardır. Ömründe bir rekât da namaz kılmamıştır, ama kendisine "buyur" denilen yer cennettir.

Biz ki, ah evet biz ki, müslim bir aileden geliriz ve şu kadar yaş yaşamışlığımız vardır. Müslümanızdır, çuvalar dolusu kitaplar okumuszuzdur, kulaklarımız inciden değerli nice sözler duymuştur, gözlerimiz nice sözleri görmüş, nice varlıkları tanımıştır da, o bedevinin birkaç dakikada bulduğu gerçeğe ve o şehidin birkaç dakikada erdiği sonsuz mutluluğa ne kadar uzaktır!

Adam olana bir söz yetiyor. Birkaç dakika da yetiyor.

Bir kulağından girdiği öteki kulağından çıkan, bir ömür boyu her gün en hikmetli sözler de söylenen boşuna!

Öyle bir zaman gelecek ki Peygamber'in bir sünnetini ihya edene "cennet" müjdesi olduğunu da biliriz, ama içimizin fitnesinden, dünya gaillesinden başımızı kurtarıp da yanı başımızdaki "kurtuluş" odasına geçiveremeyiz.

Rivayet edilir ki Mevlânâ Celâleddîn bir papaza sorar: "Sen mi büyüksün, sakalın mı?" Papaz, "Elbette ben, der, sakalımla aramızda hiç yoksa on beş yirmi yaş vardır." Bunun üzerine Mevlânâ: "Yazıklar olsun, o senden şu kadar daha genç olduğu hâlde, bembeyaz olmuştur, nurlanmıştır da, sen hâlâ zulmetlerdesin." deyince, Papaz geçirdiği bir anlık nefis murakabesinden sonra Müslüman olur.

Birkaç dakikalık an içine sığdırılmış idrak ve muhasebenin çattığı kapıya bakın!

Bu kıssalara şahit oluyoruz amma, hisse almadıktan sonra neye yarar?

Ey göz, ey kulak, ey akıl, ey gönül ödevin nedir senin?

Ey ömür ne kadar da hızla geçiyorsun? Anlamsız, gayesiz.

*Zaman bir hızdır ve yıldızdır akan
Esneyen günler ve gece üstünden.*

Geçen günlerimiz bize iade edilmeyecektir. Hesap sorulacaktır bizden Yunus konuşsun:

*Bu ömrüm yok yere harcetmişsem ben
Canım gör nice oda atmışım ben
Kimse kimseye etmemiş ola
Anı kim kendime ben etmişim ben
Amelim her ne ki varsa riyadır
Acep ihlası ne unutmuşum ben
Ağuya bal diye parmak uzattım
Aşıma şehr-i katli katmışım ben.*

Yeni Devir, 16 Temmuz 1981

İÇ DONATIM

Sosyal nizamın bozulduğu dönemlerde, baş gösteren bozgunluğu Stelafi edecek bir tek yol vardır: Gündelik hayhuyun girdabından kaçarak içe yönelmek, inanca sarılmak.

İnanca sarılarak gündelik meselelerin üzerine yürümek mümkün değil midir, diye sorabilirsiniz.

Hayır, derim.

Gündelik meselelerin içinden çıkılması, hakkından gelinmesi çok güç olduğu dönemlerde, asıl sarsıntı geçiren kurum inançtır. İç dünyadır çünkü. Daha doğrusu, iç dünyanın sarsıntıya uğraması sonunda, sosyal nizam da bunalıma düşmüştür. Bu yüzden sarsıntıya uğramış bir içle, çarpıklaşmış bir inançla, sosyal nizamı ıslaha kalkamazsınız. İşleri büsbütün karıştırırsınız.

Kısacası bozuk bir sosyal nizam, toplumun inanma biçimini ve anlayışını çarpıttığı gibi, zaafa uğramış bir iman da sosyal nizamı daha çok bunalıma götürür.

Bozuk bir düzen içinde, dengeli düşünme ortamı, asgari seviyeye inmiştir.

Duygular tereddide uğramıştır.

Bozuk düzenin aktüalitesi çok yoğun olur. Her kurumu, her alanı problemler, engeller kuşatır. Kişi, çoğalan dertlerin saldırısına uğramıştır. Bu dertlerin somut tezahürleriyle yüz yüze, iç içedir her an. Somut dertlerle uğraşmak zorundadır. Pratik davranışlar almak durumundadır bu yüzden. Somut dertlere pratik davranışlarla karşı çıkarak savaşını sürdürür. Bu durumsa dertlerin kaynağına indiremez insanı. Hep dertlerin görüntüleriyle oyalar insanı. Bu yüzden köklü, temelli hamle düşüncesinden, gücünden yoksun olarak, ancak küçük ıslahatlara yönelebilir insan.

Bozuk düzen ise ıslahatçı anlayışlarla değil, köklü değişiklikle halledilir. Köklü değişiklik ise yeni, diri bir ruh kemaliyle gerçekleştirilir. Yani iç onarımını tamamlamış kadrolarla sağlanır.

Tarih boyunca da fetret devirleri, bir yandan yıkıntıların hüznü yaşanırken, öte yandan inanç cereyanlarının yoğunlaştığı devirlerdir. Bu dönemlerde beliren mana kahramanları, dağılan cemiyet şirazesini onarımın, inançları tazelemenin göreviyle zuhur ederler. Toplumu yeniden kurarlar. Sarsılan kıymet hükümlerini, çöküntüye düşmüş insanı, inancı yeniden diriltirler âdetâ.

Bazıları, böyle dönemlerde, insanların, yaşadıkları moral yıkıntı dolayısıyla mistik bir hayat özlemi psikolojisine girdiğinde, bir teselli bulmak ihtiyacıyla inanç akımlarına sarıldığını sanırlar. Bu, eksik bir izahtır.

Her dönemde vardır çünkü mana kahramanları. Fakat onların en görünür şekilde ortaya çıkışları ve tarihî rollerini oynamaları, seslerini daha üst perdeden duyurmaları, bu bunalımlı dönemlerde belirginleşiyor. Tek soylu eylem, bu dönemlerde, onların eylemi olduğu

için, öteki eylem ve kargaşalıklar önemsiz ve basit kalıyor. Ötekilerin üstünde, parlak bir ışık gibi beliriveriyor onların gayretleri.

İşte bu yeni donanımdan nasibini alabilmişse toplum, yerli hamleleri gerçekleştirebiliyor.

Yoksa topyekûn kayboluştur bekleyen toplumu. Büyük cihadı gerçekleştirmeden, nefsi terbiyeye bağlanmadan, bunalımdan çıkış yoktur.

Yeni Devir, 17 Temmuz 1981

MÜSLÜMANIN ÖZEL HAYATI

İmâm-ı Şâfiî'ye atfedilen bir kıssa vardır: İmam, Allah Resulü'nün karpuz yiyip yemediğine, yediyse de nasıl bir erkânla yemiş olduğuna dair bir hadislerine rastlamadım, diyorlar ve bu yüzden karpuz yemekten nefislerini menediyorlar.

Dikkat buyurulsun, helal olan bir yiyeceğe el uzatmıyorlar, hakkında bir sünnet kendilerine ulaşmadığı için.

Bu olaydaki derin bir takvaya gömülü hayat anlayışı, her Müslüman için ihtişamlı bir örnek ölçü olarak parıldamaktadır. İmâm-ı Şâfiî, bütün hayatını, yaşayışını, oturup kalkışını, yeme içmesini, her türlü sosyal ilişkisini, Resulullah'ın bizzat yaşadığı ölçüler içinde eritmiştir. Her alanda örnek aldıkları kişi Peygamberimizdir. Özel hayatının bile her bölümünü, Peygamberimizin söz ve davranışlarıyla dengelemişler, düzenlemişler, özdeş kılmışlar.

İslâm, sadece bir bilgi manzumesi değil, bütün hayatımızın her bölümünü kucaklayan, tanzim eden bir nizamdır. Fikir alanında kalan, güzel, soyut kurallar değil; aynen yaşanan, yaşanması şart olan, en ideal hayat nizamıdır. Bazı iman ve itikat esaslarını, özel ibadet biçimlerini içeren, bunlar yerine getirilince her şeyin tam olarak uygulandığını var sayamayacağımız, daha geniş sınırları bulunan; bilcümle davranışlarımıza dair düsturları olan bir çerçeve belirtiyor.

Aslında, beşerî hiçbir fiilinde serbest ve muhtar değildir Müslüman. Kişi, kendi anlayış, kavrayış, algılayış ve uygulamalarında, istediği gibi, aklının uygun bulduğu gibi bir başıboşluk içine bırakılmamıştır.

Başkasına zararı olmayan, insaniliğe aykırı yanı görülmeyen, kişisel veya özel bir yaşayış biçimini bile sürdürme yetkisi yoktur Müslümanın. Yani Batılı anlamda bağımsız, özel bir hayatı olamaz Müslümanın. “Kimseye kötülüğüm olmadıktan sonra, istediğim gibi yaşarım” anlayışı yoktur Müslümanlıkta.

İslâm'ın getirmiş olduğu çerçeve içinde hayatı gerçekleştirmektir aslolan Müslüman için.

Kişi, olanca yeteneğini, akli melekelerini, Allah'ın emrettiği, Resulü'nün örneklediği yaşayışa yapışık olarak bir hayatı gerçekleştirmek için seferber kılmak görevindedir.

Taklit edilecek beşerî hayat da Resulullah'ın hayatıdır. Buradaki taklitçilik, kişisel yetenekleri hiçleyen, özelliksizlik, şahsiyetsizlik değildir asla. Çünkü alelade bir hayatı ve davranışı sergilememiştir Peygamber. İnsanın anlamını gerçekleştiren eksiksiz bir nizam çerçevesini örneklik çapta gerçekleştirmiştir. Peygamber'i örnek almak, bir kişinin herhangi bir kişiyi taklit etmesi gibi değildir ki...

Her eylemde örnek ve önderdir Peygamber. İnsana, insanlığa örnek ve önder. Onun yaşadığı gibi, onun buyurduğu gibi yaşamaktır Müslümanın işi. Öyle ki herhangi basit bir olayda bile, onun sünnetine dair rehberliği kollama, arama cehdi içinde olacak. Meşru ve helal olduğu kesin olan bir yiyecek içinde bile bu rehberlik arayışının vecdi ve bilinciyle yaşayacak. Bu hassasiyeti her an yaşayacak. Kişiliğini, rehberinin kişiliğinde eritecek, ona ulaşma yolunda olacak.

Yeni Devir, 22 Temmuz 1981

UZAKLARDA

Her gün biraz daha uzaklaşmıyor muyuz İslâmî hayattan dersiniz? Öyle çok ötelere gitmeyelim, kendi çocukluk dönemlerimizi hatırlayalım; yetiştiğimiz sosyal çevreyi, annemizi, babamızı, akrabamızı, konu komşumuzu düşünelim. O zamanki ev aile ziyaretlerini; konuşma, görüşme, yardımlaşma adabını hatırlayalım. Düğün dernekleri, bayram günlerini, kutsal geceleri aklımıza getirelim.

Getirelim de kendi hayatımızda olan değişimleri görelim; nereden nereye gelmişiz.

Bugün anladığımız manada hiç de bilinçli Müslümanlar olarak saymadığımız o eski çevre ve insanlar kabul edelim ki İslâmî hayata bizden çok daha yakın idiler. Hatta muayyen ibadetler bakımından, şimdiki bizden daha gevşek olanları bile, şimdiki bizden daha çok İslâmî bir hayat içindeydiler.

Şimdiki biz, bilgi olarak, bilinç olarak, onların çoğundan daha ileride bulunmamıza rağmen, Müslümanca yaşamakta, onların çoğundan çok gerilerdeyiz.

Onlar İslâmî bir idrak ve kararlı olmasa bile, yani sadece bir gelenek ve onun uzantısı gereği o hayatı sürdürmüş olsalar bile, bizim bilinç ve kararımızın gerçekleştiremediği bir hayatı, İslâm'a daha yakın bir hayatı aynen yaşıyorlardı.

Lüksleri, israfları yoktu bizim kadar. Biz, birçok İslâm dışı vakıayı, hele lüksü, mecburi ve çağdaş bir ihtiyaç olarak benimsemiş gibiyiz. Bu durum bizi rahatsız etmek şöyle dursun, âdeta alet ve eşya eksikliklerimizi, eskilerimizi bir mutsuzluk, huzursuzluk unsuru gibi görüyoruz.

Batı yaşantısı içine batmışız. Ne farkımız kalmış gâvurdan? Hangi belirtilerle ayrılıyor bir Batılı aileden?

Sade bir namaz niyaz ve başörtüsü ayrıcalığımız kalmış bazılarımızda, o kadar.

Bu mudur, bu kadarcık mıdır İslâm ailesi, İslâmî hayat?

İçinde bulunduğumuz bu başkalaşımı, bu tereddiyi olağan görüyoruz, çoğumuz, hatta hepimiz.

Tam bir uyum içindeyiz, İslâm dışı hayatla.

Şeddadi evlerde oturmuyor muyuz?

Koltuk, kanepeler, büfe, gardırop içindekiler, elbiselerimiz, pabuçlarımız, selamlaşmalarımızın yardım edip bize sunduğu, bizi şartladığı bir hayata gömülmemiş miyiz?

Konu komşu ilişkilerimiz, görüşüp selamlaşmalarımız, yardım edip yardım görmelerimizle, hangimiz annemizin babamızın evinde gördüklerimizi yaşadıklarımızı sürdürmek mevkiinde bulunuyoruz ki? Kaldı ki aslolan bu yakın geçmişimizdeki hayatı sürdürmek değil, Asr-ı Saadet'i örnek almaktır!

İslâmî hayat, Müslümanca yaşamak öyle ters geliyor ki, gelmiş ki Müslümana günümüzde, nasıl çıkarız bu çamur çirkeften, bir iyice düşünelim. Aklımızı, inancımızı, yeniden gözden geçirelim derim.

Yeni Devir, 23 Temmuz 1981

CEMAAT OLMAK

MEHMET AKIF İNAN ESERLERİ

Bir ülkenin isterse bütün insanları Müslüman olsun, eğer bu Müslümanlar, bir cemaat şuuru ve şartları içinde yaşamıyorlarsa o ülkede İslâm'ın varlığı görünürlerde yok gibidir. Çünkü Müslüman olmak, bu ülke halkı için, sadece “inandık” demiş olmanın sınırlarını henüz aşmış değildir. Kişilerin, kendine ne oldukları sorulduğunda: “Elhamdülillah Müslümanım!” demeleri, İslâmlarını izhar etmelerinin bir göstergesi olsa bile, tamamı sayılamaz. Müslüman, İslâm'ını kişisel hayatında yaşadığını; cemaatiyle bütünleşerek, cemaatinden onaylatarak idrak edebilir.

Bu konuya açıklık getiren ölçüyü Allah, Ankebût Sûresi'nin 2. ayetinde şöylece buyuruyor: “İnsanlar (yalnız) inandık demeleriyle bırakılvireceklerini, kendilerinin imtihana çekilmeyeceklerini mi sandı(lar)?”

Bu ayet, müşrikler tarafından işkenceye uğrayan Müslümanlar hakkında inzal buyruluyor.

İslâm'ını açığa vurmeyen kişi için elbette, bir tehlike gelmez kimse-den. Keza kişi, İslâm'ını, içinde yaşadığı aykırı toplumla çelişmeyecek, çatışmayacak bir miktarda izhar edince de bir tehlikeye uğra-

maz. Ama İslâm'ın bir toplumda varlığını duyurması için, bu sınırları aşan bir "izhar"a intikal etmesi şarttır. Bu da "cemaatleşme"yle mümkün olur. Dinî kâmil anlamda yaşamak, Müslüman için ancak cemaat hâline gelişle tamamlanır. Cemaat hâlinde olmayan bir Müslüman Kur'an'ın hükümlerinden ancak bir bölümüyle ilgi kurmuş, o bölümüyle amel ediyor demektir. Oysa Kur'an bir bütündür ve Müslümanca bu bütüne uymaya mecburdur.

Kur'an'ın bütün hükümlerinin yürürlüğe girebilmesi için, Müslümanların bir cemaat oluşturması mecburidir.

Kişi, cemaat hâline gelmeden, İslâm'ı tümüyle yaşayacağını sanıyorsa, kendini Kur'an'ın tümüne muhatap saymıyor demektir. Kur'an'ın tümünden kendini sorumlu görmeyenin, İslâm'ı eksiktir. Böyle biri, Kur'an'ın bir kısmını geçerli, bir kısmını geçersiz bulmak gibi bir "küfür"le beraberdir.

Gerçi cemaat hâline gelince Kur'an hükümlerinin tümünü icra görevi ve yetkisi, her kişinin değil, ancak yöneticilerindir; yani yöneticilerin dışında kalanların sorumluluğu sınırlıdır ama herhangi bir Müslüman bu "sınır" bahanesiyle peşinen kendini Kur'an'ın bütün hükümlerinden sorumlu görmeyerek bir kenara çekilemez. Ona düşen bir cemaati oluşturmaktır, cemaate üye olmaktır. Böylece Kur'an'ın bütün hükümlerinin işlenmesi için gerekli kişisel görevi yerine getirmektir. Kur'an'ın bütünüyle yaşandığına şahit olmaktır. Kısacası, Kur'an'ın yaşandığı bir topluluk içinde yaşamının müştakı ve bunu üye olarak sağlamanın hadimidir Müslüman. Bu yoldaki Müslümanca Kur'an'ın açık hükmünden de anlaşıldığı gibi, sadece "inandım" demekle, yani kuru bir sözle, hatta bazı ibadetleri yerine getirmekle kurtulmuyor. Bir cemaat hâline gelmekte kendine düşen görev var. Bu görevi yerine getirirken yoluna güçlükler, işkenceler de çıkacaktır elbet.

Bu işkenceler, hep birer imtihandır kendisine. Aynı sûrenin 3. ayeti şöyledir: “Doğrusu biz, onlardan evvelkileri de (çeşitli musibetlerle) denedik. Allah (imtihan suretiyle imanında) sadık olanları da muhakkak bilecek, yalancı olanları da elbette bilecek.”

İslâm’a sadakatin göstergesi, cemaatleşmek yolunda her türlü musibetten iyi imtihan vermiş olarak çıkmaktır, cemaatleşmektir.

Yeni Devir, 24 Temmuz 1981

CEMAAT MODELİ

İdeal insan tipine örnek “Sahabe”dir. Resulullah’ın eğitiminden geçmişlerdir çünkü. Özellikle büyük sahabiler. Sahabe olmakla rütbelenen her insanda, birdenbire vuku bulan büyük değişiklikler, hiç kimsenin bir ideale veya kişiye bağlandıktan sonra arz ediverdiği yeni kişiliğiyle mukayese edilemeyecek kadar farklıdır.

Menfi bir hayattan sonra nefsinin ıslah eden nice kişiler vardır ki onların geçirdikleri, belirttikleri bu büyük değişiklik, kendilerini tanıyanlarca hep örnek bir olay gibi, bir menkıbe gibi anlatılır.

Oysa sahabe hayatlarından niceleri, hatta hepsi birer destandır. Müslüman olduktan sonra ve olmazdan önceki hayatları, bilgileri arasında hayret edilecek farkların erişilmez destanını sahabiler sergilemiştir. Müslüman olunur olmaz birdenbire derin bir ilme ermek, bir anda muhteşem bir bilgin, bir mürşit olarak zuhur edivermek, kâinat çapında örneklerini hep sahabede bulmuştur.

Bizzat Peygamber aracılığıyla İslâm’a gelmiş olanların, bir imtiyaza ermiş olmaları boşuna değil.

Hiçbir üstün ilmî vasfı olmadığı hâlde, İslâm'la şereflenir şereflenmez Peygamber tarafından, birer İslâm tebliğcisi olarak görevlendirilmiş sayısız sahabe vardır. Çünkü o, birdenbire bütün ilimlere hemen malik oluvermiştir artık. İslâm'ı temsil etme, inceliklerini anlatma, toplumu dine çağırma ehliyet ve liyakatini o anda kazanıvermiştir.

Nasıl olmuştur bu ani ve büyük bir inkılap kişide?

Bunu ancak inanç bağluları kavrayabilir.

Müslüman olmak, cehaletten kurtulmuş olmaktır çünkü. İlahî esrara ermektir, ilahî ilimden nasip almaktır. Bu ise İslâm'a teslim olan her kişiye, kabiliyeti, nasibi ölçüsünde bağışlanıyor kendilerine.

Öyle teslim oluyor ki İslâm'a sahabe, rütbece en küçüğü bile, sahabe olmayan en büyük İslâm âliminden daha büyük, daha âlim, bir makam belirtiyor.

Varlığını İslâm'a tahsis kılmanın, İslâm'ı bütün şumulüyle kavramanın, beşerî hayatın her tezahürünü İslâm'ın açısıyla görmenin ve yorumlamanın en ileri örnek ve önderini sahabede buluyoruz.

İslâm toplumunun nasıl olması gerektiğine dair uygulama ve örneklemeye, Peygamber tarafından sahabilerin varlığında tahakkuk ettirilmiştir.

İslâm sitesinin hususiyetini, sahabe topluluğunun oluşturduğu sitede aramalıyız. O sahabiler ki her biri ayrı ayrı ve teker teker Peygamber'i temsil yolunun, onu kendilerine ölçü edinmenin erleridir.

Cemaatleşmenin modelini, Resulullah'ı çevreleyen bu nur halkası sahabiler topluluğunda görmelidir.

Her davranışını, her anını İslâm'la düzenlenmiş, dengelenmiş, eksiksiz cemaate örnektir sahabiler.

Yeni Devir, 25 Temmuz 1981

KOLAY DEĞİL

Müslüman gibi yaşamının çok güç olduğu bir dönemde yaşıyoruz. İslâmî hayatı, sadece belli ibadetleri yerine getirmek, ev halkımızı bazı İslâmî ölçülere uydurmak, kazancımıza haram katmamaya özen göstermek biçiminde anlıyorsak, bu güçlük pek ağır değildir. Müslüman gibi yaşamayı, eğer yalnız bunları yerine getirmiş olmakla bitmiş görmüyorsak, işte asıl zorluk o zamandır. İslâm, başlı başına apayrı bir hayat düzenidir. Yalnız ferdi hayatı değil, bütün toplumun hayatını, kendine mahsus müesseseleriyle düzenler. Bir fert veya aile, kendi dar çerçevesi içinde, İslâmî bir hayatı, ancak çok sınırlı bir nispette uygulayabilme imkânına sahiptir. O da yukarıda söylediğimiz gibi ancak muayyen ibadetleri, giyim kuşamını düzenleyebilmekten ileri gidemiyor.

Kaldı ki bunları bile yerine getirmenin, birçok zorluklar taşıdığı da gerçek. Oysa asıl İslâmî hayat bu zorlukları çok aşan, çok daha büyük boyutlu bir meseledir.

Her şey, Müslüman için çok güç olan, ona karşı olarak düzenlenmiş bulunan bir hayat şartı var önümüzde. Müslümanın intibak etmesi imkânsız olan bir hayat şartı içinde yaşıyoruz. Ona intibak etmek, bir Müslüman için, bozulduğuna, kendi hayat düzeninden koptuğuna işarettir.

Ne yapsın Müslüman?

Dikilen apartmanlardan kurulan mahallelere, çarşı pazar alışverişinden, dükkân vitrinlerine, konu komşu ziyaretinden evlere girmiş bulunan yayın araçlarına, çamaşır ve çamaşır levazımatından, mutfak eşyalarına, salon ve odaların yapılış şekline kadar, her şey Müslümana ters olarak düzenlenmiş ve geliştirilmiştir.

Batı'ya resmen açılışımızdan bu yana içimize peyderpey giren nice terslikler var. Öyle ki bunların birçoğunun, temelde bize nasıl ters olduğunun kültürünü, bilincini bile unutmamışız. Gayet olağan buluyoruz.

En basitinden, evimizi döşemeye kalktığımız zaman, ihtiyaç olarak gördüğümüz eşyalar konusunda hiçbir duyarlık taşımıyoruz artık. Bir Batılının kendi ev ve aile düzeni için geliştirdiği düzenleme, bizler için de bir ihtiyaç olarak genel bir tescile uğramış.

Hatta evlerimizin öteki ihtiyaç maddelerini, televizyon hatırlatıyor bize. Reklamların bize keşfettirdiği bir ihtiyaç listesi düzenliyoruz âdeta her gün, evimiz için.

Ve asla bunların bir Müslümanın evine aykırı nesnelere olduğunu aklımıza getirmeden.

Kaybetmiş bulunduğumuz teferruattan gibi sanılan bu hassasiyetler, üst üste binerek, çoğalarak ve yoğunlaşarak bir şeyleri koparıp götürmüş bizlerden. Yani İslâmî hayatın inceliklerini çekip almış hayatımızdan.

Kala kala, demin bahsettiğimiz birkaç kalemlik bir uygulamamız kalmış sadece İslâmî hayat olarak. Ve sadece bunları yaparsak bize

düşeni yerine getirmiş olduğumuzu sanıyoruz; avunuyoruz, oyalanıyoruz.

İslâm'ı hayatımızdan çıkarıp attıktan başka, bunun bir sonucu olarak, ferdi ve ailevi dirençlerimizi de yağmaya vermişiz. Bunu iyice bilelim. Müslümanca yaşamak hiç basit değil.

Yeni Devir, 26 Temmuz 1981

NE KÜSKÜNLÜK NE DE SALDIRGANLIK

İnsan nasıl soyutlayabilir kendisini çevreden, olup bitenlerden? “Eşya ve hadiseleri zapt ve teshir etmesi için insanı, kendime halife olarak yarattım.” diyor Allah. Müslüman olan, yalnız Müslümanların değil, herkesin sosyal muhtevalı karar ve davranışından kendisine hisse çıkarır; kendi cemaati için semerelendirecek unsurlar kollar. Türkiye’de devletin ve hükûmetin her icraatı nasıl ki her vatandaşımızı tabii olarak ilgilendirmekte ise dünyada cereyan eden her siyasi ve ekonomik olay da öylece Müslümanları yakından ilgilendirmektedir, ilgilendirmelidir. Herhangi bir kişinin kendi ka- buğuna çekilerek hayatını yaşaması mümkündür; derin bir itikâfa bürünmesi, hatta hakkı bile olabilir yerine göre. Ama bir aydına, bir fikir güdücüsüne hak olarak göremeyiz böyle bir içe kapanışı. Toplu- ma karşı görevleri vardır onun. Böyle birinin, haksızlıklar karşısında susması, büyük suçtur. Toplumunun sorumlusudur çünkü. Toplu- mun eli, dili ayağı aydındır. Çobandır toplumun. Sürüsünü kazaya belaya uğratmamaya çalışmak da görevidir onun.

Aydına düşen, yerine ve zamanına göre nasıl davranılması gerekti- ğini iyi kestirmektir. Ülküsünün kurallarına uygun olması şartından

başka hiçbir kural bağlamaz aydını. O eylemini bağlı olduğu kural-
lara göre gösterecektir. Bir ülkede idealist aydınlar yeri ve zamanı
değilken kavgalar çıkarıyor, toplumunu akılsız bir cedele çağırıyor,
fitneyi kışkırtıyorsa kendi eliyle kendi toplumunun başına çoraplar
örüyor demektir. Gerçek aydın yerine göre çelik gibi kavi, icabına
göre kadife gibi yumuşak olmasını bilendir.

“Siz onların tanrılarına sövmeyiniz ki onlar da sizin Rabbinize söv-
mesinler.” ve “Ey Musa, Firavun’la yumuşak konuş.” hitaplarındaki
incelikleri hakkıyla bilen ve değerlendirendir asıl aydın. Davasının
stratejisini gerekli taktikleri bilen ve kullandırır o.

Hem yurt, hem de dünya meselelerini yakından, keskin bir ferasetle
izlemek, münasip müdahalelerde bulunmak, müdahalesiyle insanı-
na yararlı bir ortam yakalamak sancısı içinde olmalı insan. İşleri ka-
rıştırmak, fitneyi azgınlaştırmak değildir işi onun. Belayı celp etmek
değildir işi. Sürüsüne kurt musallat etmemektir.

Ve küsüp bir taraflara çekilmek de değil tabii görevi. Daimi olarak
sorumluluğunun bilincini diri tutması gereklidir aydınların. İfrat
ve tefrit sınırlarında dolaşmaması lazımdır. Vasattan ayrılmaması
lazımdır. Ne korkaklık, ne de akılsızca kahramanlık gösterisinde bu-
lunması icap eder.

Yeni Devir, 1 Eylül 1981

NEFİS

Müslüman sürekli olarak nefisini terbiye edendir.

Nefsin terbiyesi, belli bir sürede, belli yöntemlerle hemen tamamlanmayan bir eylem değildir. Kulluk görevi nasıl ki bütün bir ömrü doldurması gereken bir görevse nefisle uğraşmak, ona haddini bildirmek de her müminin ömrü boyunca öyle devam edecektir.

Mümin nefis, terbiye mektebinden hiç çıkmayan nefistir. “Ben bu terbiyeyi tahsil ettim” demek, nefis emniyetine düşmek demektir. İlmin, kemalin sonu, hududu yoktur insan için. İlmin ve kemalin tamamı, Hakk’a mahsustur. İnsansa sürekli olarak bu yolda yol almak görevinde bilecektir kendisini.

İlmi tamam ettiğini, nefisini tamam terbiyelediğini sanmak, hamakat veya dalalettir. İlminden razı olduğu bir dönemine dair İbn-i Kemâl için söylenen bir hikâye vardır. Âriflerden biri onu bu gafletten uyar- mak için gelip İbn-i Kemâl’e sorar:

– Allah’ın ilmi yanında beşerin bildiği ilim ne kadardır?

İbn-i Kemâl, meseleyi anlaşılmakta kolaylık olsun diye somut bir örnekle anlatmaya davranarak bir tabaka kâğıt alıp üzerine bir damla mürekkep düşürür ve der ki:

– İşte faraza Allah'ın ilmi bu bir tabaka kâğıt ise bütün beşerin bildiği ilim de olsa olsa, şu mürekkep damlası kadardır.

Ârif kişi der ki:

– Yani bütün enbiyanın, evliyanın, ins ve cinin, bilginlerin ilmi bu mürekkep kadar mıdır?

– Evet.

– Peki, bu damlanın içinde, sizin kendi yeriniz ne kadar?

Derler ki İbn-i Kemâl bu olay üzerine, artık değişerek yepyeni bir İbn-i Kemâl olmaya yöneldi.

İlmin ve kemalin gayret gösterilerek gelip dayandığı, bittiği bir sınır olsaydı, peygamberlerden başlayarak diğer insanlara kadar, herkese ayrı bir derece farkı olmazdı. Oysa hiç kimse, hiç kimseye eşit değildir. İnsan bu yolda, durmaksızın yol almakla görevlidir.

Şeytan, insanı ayartmakla görevlendirildiğine göre, her türlü hataya düşmek yalnız insana mahsus olduğuna göre, meleklerden farklı olarak insanlara hataya düşmek aracı olarak nefis verildiğine göre, mümin kişi nefsinden emin ve müsterih olamaz. Hep nefsine haddini bildirmek, onunla savaşmak mecburiyetindedir. Çünkü “En büyük cihat, nefse karşı olandır.” buyrulmuştur.

Hiçbir mümin, “Ben nefsim haddini bildirdim.” diyemez. Çünkü nefis, uyumaz, durmaz, hep yeni huruçlar kollar. Müminin nefsi “masum” değildir.

Nefsin hurucuna, yeni başkaldırışına karşı daima tetikte bulunmalıdır mümin. Nefsi müeddep kılmak, onun bitip tükenmek bilmeyen zelil isteklerine ram olmamaktadır. Cihatla, sürekli olarak yenmek, tekrar yenmek, bir ömür boyu hep yenilgilere uğratmaktır nefsini mümine düşen. Bir yenilmekten ders alıp eyleminden bıkip vazgeçmez ki nefis. Ne başkaldırı tükenir ne de cihat.

“Bizde nefis yok ki, izzeti de olsun!” diyen veli aslında, takva silahıyla her an kuşanmış olarak, nefisine karşı hazırlık içinde olduğunu, böyle olunması gerektiğini anlatmaktadır.

Mümin, nefsin tahkire layık ve müstahak başkaldırılar kolladığını, kollayacağını bilmeye mecburdur. “Nefsim mümindir ve tahkire layık değildir.” diye düşünmek, zikrettiğimiz anlamlar dâhilinde, yiğitlik değil, azgınlıktır.

Millî Gazete, 14 Aralık 1984

NEFİS İHTİYARLAMAZ

Bir Müslüman gencin camide akdedilen düğün merasiminde vazda bulunan Rıza Hoca Efendi anlatıyordu:

- Bir vaazımdan sonra, 75 yaşında olduğunu söyleyen bir adamcağız yanıma yaklaşıp şu soruyu sordu:
- Hocam, komşunun yetişmiş kızını evlat şefkatiyle öpebilir miyim?
- Olmaz öyle şey, öpemezsin.
- Ama Hocam, evlat şefkatiyle...
- Hayır!

Aradan bilmem kaç gün geçiyor. Orta yaşlı bir adam yakalıyor bizim Hoca Efendi'yi:

- Aman Hocam, diyor, bizim kayınpeder kapıcımızın 18 yaşındaki kızını alacağım diye tutturdu. Bizi kepaze edecek. Ne olur çekiver bir tarafa da kendisine nasihatte bulun. Belki senin tesirin olur, kendisi senin cemaatindedir, senin vaazlarını dinler.

Hoca Efendi sorup öğreniyor ki bu ihtiyar dede, bir eyyam önce kendisinden “komşunun kızını öpmek için” fetva sorandır.

Dedeye bakın ki:

– Ben bu fakir kızı sevindirmek istiyorum, bana mâni olmayın, diye etrafıyla cedelleşiyormuş.

Hoca Efendi sözünü şuraya getirip bağlıyordu vaazında:

– İnsanda nefis ihtiyarlamaz!

Bir düğün merasimi münasebetiyle anlatılan bu sözler, ne kadar manidardır. Düğün salonlarında akdedilen cazlı danslı, içkili düğünleri düşününüz. 75 yaşında abdestli namazlı (nasıl abdest, namazsa) ve ayık kafalı adam bu denli nefsinin iğvasına kapılırsa düğün erkânı genç kadınlar ve erkekler ne yapar acaba?

– Ne yapacaklar, dostça kardeşçe eğleneceklerdir, diye düşünenler olabilir. Hatta “O uçkur düşkününü bunağı niçin örnek alıyorsunuz, insan sağlam ahlaklı, sağlam seciyeli olduktan sonra hiçbir beis yoktur böyle düğünlere” diyenler olabilir.

Doğrudur.

Nice fazıl, kâmil insanlar vardır ki içlerinde, zinanın hayalini dahi imha etmişlerdir. Ne şeytan ne de nefis onların kalbine giden yolun kapısını aralayamaz bile.

Dolayısıyla herkes böyle ise kadınlı erkekli cümbüşün tehlikesi yoktur.

Hele bir yoklayalım içlerimizi, başta kendimiz olmak üzere, herkes böyle midir? Helalimizden gayrısına göz açıp bakmıyor muyuz? Baktığımızda da görmüyor muyuz? Velilerden oluşan bir dünyada mı yaşıyoruz?

Oysa değil veli, peygamber için bile meşru sayılmamış öyle i içe, kucak kucağa eğlenmek, oturup kalkmak.

– O tür meclislerde benim nefsim kabarmaz diyenler, en azından birer veli değilseler, tez elden birer doktora gitmelidirler.

Millî Gazete, 18 Ocak 1985

ÖLÜMÜ ANMAK

Gördüm: Ölmesine birkaç saat varmış. Büyük oğlu kaşıkla su akıtıyordu ağzına. Yarı cansız hâldeydi. Odadakilerden biri, başucuna geldi. Yüksekçe bir sesle şehadet kelimesi getirmeye başladı. Hiç kıpırtı yoktu yatanda. Bir daha, bir daha getirildi şehadet kelimesi. Belliydi ki odadakilerin hepsi bu ölü adayının o kelimeyi tekrarlamasını diliyorlardı. Dakikalar sonra hafif bir kıpırdama görüldü yatanda. Bir iki kıpırtı sonra sükût. Başındaki adam yine tekrarladı şehadet kelimesini. Bu kez yatanda çok hafif bir hırıltı hâlinde birkaç ses parçası duyuldu. Hırıltı, sonra birazcık net bir hafif sese dönüştü. *Eş-he-dü-en-lâ-ilâ-he-il-lal-lâh...* Ve tamamladı yatan telkin edilen kelimeyi. Sonra bir daha, bir daha.

Yatan, benim yakınımды: Babamın amcasıydı. Yaşı galiba seksenin üstündeydi. Ben o zaman, çocukluktan yeni çıkmış bir delikanlıydım.

Babamın amcası, kardeşi dedemle birlikte oldukça hareketli bir hayat yaşamıştı. Baba meslekleri olan koyun ticaretiyle uğraşmış. Her yıl ta Erzurum'lara, Van'lara kadar giderler, oradan çok büyük sürüler hâlinde koyun satın alıp Halep'e, Şam'a götürürlermiş. Kervanlarının selameti için yığınla çoban, hizmetkâr ve silahlı adamları

olmuş. Kervanlarını vurmaya kalkan eşkıya ve aşiretlerle kaç defa silahlı çatışmaya girmişler.

Bütün bunları, bir yığın macerasını ben ondan dinlemiştim. Bu yatan ihtiyardan. Ve daha neler dinlemiştim: Fransız Harbi dediği Urfa'nın kurtuluş savaşını.

Şimdiyse yatıyordu. Birkaç saat sonra dünyasını değiştirecekti.

O zaman düşündüm. Aynen şöyle düşünmüştüm: İşte koskoca bir adam ölmek üzere. Başından neler neler geçmiş. Servet yapmış, sevdalar yaşamış, harplere girmiş, paralar kaybetmiş, mutlu ve üzgün günleri olmuş, uzun bir ömrün sahibi. Şu an can çekişmektedir. Olanca heyecanı ile yaşadığı maceralarını bir kez olsun anmaya bile mecali yok. Ne sevaplarını ne de hatalarını hatırlamaya gücü yetiyor.

Takva ehli biri olarak bilinmesine rağmen, işlemişse, günahlarına kefaretle olsun diye elinden gelse her varlığını, dünyada kalan her varlığını, şu anda feda etmeye razıdır. Fakat her şeyin geçtiği; günah ve sevabı artık işleyemeyeceği, buna gücünün yetemeyeceği bir anda bulunuyor.

Düşünüyorum: Kabir ya da cehennem azabı çeken biri, bu azaptan kurtulmak için, mümkün olsa, dünyada kazandığı bütün mevki ve servetleri bir anda feda eder mi? Eder. Cehennem ehli, dünyada iken padişah dahi olsa, cehennemde iken, "Ah keşke padişah değil de fakara bir köylü parçası olaydım da, şimdi bu azabı yaşamayaydım" diye düşünür mü? Düşünür. Kur'an, cehennem halkının: "Ah keşke toprak olaydık." diye nedametle feryat edeceklerini haber veriyor. Ne var ki son pişmanlıklar fayda etmeyecektir.

İnsanoğlu, yalnız lafzen değil, fiilen inansa öleceğine. Ve ölüm öncesi hâlini ve cenazesini gördüğü yakınlarının yerine bir kendisini koyabilse... Günah işleyecek kuvveti bulabilir miydi nefsinde acaba?

İnsanoğlu, yalnız lafzen değil, fiilen inansa hesaba kitaba, cennete cehenneme. Ve öte dünyada cehennem ehlinin yerine kendisini koy-
sa... Yine günah işlemeye mecali bulabilir miydi kendinde?

Demek ki insanoğlunun çoğu, inanmıyor gibi inanıyor. “Ölümü anı-
nız” emrini şümulüyle kavramıyoruz, inanmıyoruz.

Ölüm! Sen ne büyük derssin! Ve ne çetin bir derssin ki seni belleye-
miyoruz, öğrenemiyoruz. Kendi elimizle yakıyoruz cehennemimizi.
Aman Ya Rabbi!

Millî Gazete, 22 Ağustos 1985

HABERE İNANMAK

Güvendiğiniz bir adam gelip size dese ki: Filanca kişi, falanca yerde sizin aleyhinizde konuştu. Bu söze inanabilirsiniz.

Bir mektup alsanız, bu mektupta:

– “Ya filanca yere 10 bin lira alarak gel ya da kendini ölmüş bil.” denilse bu mektubu önemsemezlik edemezsiniz, mutlaka bir tavır alırsınız.

Bir dostunuz, size bir rüyasını anlatsa:

– Rüyamda nurani bir adam gördüm. Gelip bana dedi ki: “Git arkadaşın filancaya söyle, onun artık dünya hayatı tamam olmuştur, onu yanımıza cennete alacağız. Hazırlığını yapsın. Azrail aleyhisselam önümüzdeki cuma gecesi gelip onun ruhunu kabzedecektir!..”

Muhtemeldir ki bu rüyaya da inanmazlık edemezsiniz.

Çocuğunuz ağlayarak:

– “Babacığım, komşumuzun oğlu Ahmet beni sokakta dövdü.” diye dert yansa çocuğunuzun gerçekten dövüldüğüne hükmedebilirsiniz.

Birçok şeye, hatta her olur olmaz şeye kolaylıkla inanabiliriz de Allah'tan gelen emirlere, haberlere karşı umursamaz tavrımızı sürdürmekten geri durmayız.

İnsan vardır, fala inancı ve ona bağladığı umut kadar olsun Allah'a ve onun buyruklarına baş eğmez.

Kişilere inandığımız kadar, Allah'a inanmadığımızın eşsiz bir örneği var: Kureyş halkını toplayıp, "Size şu dağın ardında düşman var, üstünüze gelecek desem inanır mısınız?" diye soran Peygamber'e, Mekkeliler; "Elbette inanırız, çünkü sen Muhammedu'l-Emîn'sin, yalan konuşmazsın." şeklinde cevap verdikleri hâlde, Yüce Peygamber'in: "O hâlde biliniz ki Allah birdir ve ben onun elçisiyim." bildirisini reddettiler, yüzlerini çevirip gittiler.

Allah'ın buyrukları hakkında çoğumuzun inancı eksiktir. Çoğumuz, bir alışkanlık sınırı içinde inanıyoruz. Ve tabii inanmıyor gibi inanıyoruz.

Günah işlemekten çekinmememizi başka nasıl izah edebiliriz?

Mesela kumar oynayan biri, kumarın Allah tarafından yasaklanmış olduğuna mümkün değildir ki tam inanmış olsun. İnanmışını söylese bile, onun bu söyleyişi suretadır. İçinin bir yerlerinde o yasaklanma emrine karşı tereddütleri vardır. Yani inancında eksiklikler mevcuttur.

Oysa içinde hiç yalan yanlış haber olmayan söz Allah'ın sözüdür.

Ve insan; yalana, eksiğe, desiseye, fala, yanlışla güvendiği kadar bile bazen ilahî buyruklara teslim olmuyor heyhat!

Öte dünyada, cehennem halkına; "Bunları daha önce size haber olarak bildirmedik mi?" diye sorulacak.

Dünya hayatında, aklımızca, işimize gelen ilahî emirleri kabul edip uyguluyoruz, işimize gelmeyenleri tekrar duymak bile istemiyoruz.

Fılan filan emirlere evet, falanca ve falancalarına hayır, diyen bir hayat yaşıyoruz âdeta.

Bir zamanların ünlü bir profesörü: “Biz Mekkî emirleri kabul ediyoruz. Medenî (yani Medine’de inen hükümleri) emirleri reddediyoruz.” şeklinde açığa vurmuştu inancını. Yani inançsızlığını ilan etmişti.

Amirinden, düşmanından ya da hayat arkadaşından korktuğu kadar Allah’tan korkmayan, bir yalana dolana inandığı kadar olsun Allah’a, onun buyruklarına inanmayan insan, sen ne kadar zalim, ne kadar cahilsin!

Yeni Devir, 23 Ağustos 1985

DÖNER DOLAŞIR ZAMAN

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Verilen sözlerin senet değerinde olduğu bir zaman gelecek midir, bu mümkün müdür? Şarkıların yürekten söylendiği bir zaman gelecek midir, bu mümkün müdür?

Kitapların ayıklandığı, birçoğunun okyanuslara doğrandığı; bilgi ve bilim sanılan söz ve şekil yığınlarının ezberlerden kazındığı bir zaman gelecek mi? Faydasız malumat üretiminin kalpazanlık sayıldığı bir zaman gelecek midir?

Ancak, yaşamak için zorunlu olan eşyaların kullanımına izin verildiği bir zaman gelecek mi? Örtünmek için giyinilen bir zaman? Vücudun devamı için yemek?

Tabiatın çarpıtılmayacağı bir zaman gelecek mi, bu mümkün mü? Yağmura, güneşe kızılmayan bir zaman gelecek mi? Nehirlerin kendi aktığı, rüzgârın işine karışılmayan bir zaman?

Evlerin üst üste binmediği bir zaman gelecek mi? Yolların betonlaşmadığı; toprakla ayağın muhabbetine karşı çıkmayan bir zaman?

Vaktin ayla ve güneşle ayarlanıp dilimlendiği, kumundan çamuruna kadar bilcümle saatlerin iptal edildiği bir zaman, yani zamanın en iyi kullanıldığı bir zaman gelecek midir, mümkün müdür bu?

Bankayı tanımayan insanların yaşadığı bir insanlık gelecek midir? Talih oyunlarını bilmeyen insanlar gelecek mi?

Kadınların anne olduğu bir zaman gelecek mi? Onların oyuncak olmadığı, süs ve eğlence aracı olmadığı bir zaman?

Erkeklerin erkek olduğu bir zaman gelecek mi? Namus erbabı, kişilik sahibi oldukları bir zaman.

İşçinin işverenle eşitlendiği bir zaman gelecek mi? Aynı yemekten yiyip, aynı elbiseleri giydikleri bir zaman gelecek mi?

Yönetenlerle yönetilenlerin aynı anadan, aynı babadan geldiklerinin bilinip uygulandığı, merasimlerin, yapay saygı gösterilerinin kalktığı bir zaman gelecek mi?

Gelecektir. Elbette gelecektir. Mutlaka gelecektir. Geleceği tabiidir, ilahî kanun gereğidir. Bir günün dolanması, gecelerin ardından gündüz, gündüzlerden sonra gece gelmesi gibi.

Yine böyle bir karanlık dönemdi: Son Peygamber (s.a.v.) henüz çocuk idiler. Yaşlı bir hikmet ve belagat erbabı, yani Kus bin Saïde, Ukaz Panayırında, kalabalıklara şöyle hitap ediyordu, kızıl tüylü bir hecin devesinin üzerinden:

“Ey nâs! Geliniz, dinleyiniz, belleyiniz, ibret alınız. Yaşayan ölür, ölen fena bulur, olacak olur. Yağmur yağar, otlar biter. Çocuklar doğar, analarının babalarının yerini tutar. Sonra hepsi mahvolup gider. Vukuatın ardı arası kesilmez. Hemen birbirini takip eder. Kulak tutunuz, dikkat ediniz! Gökte haber var, yerde ibret alacak şeyler var.

Yeryüzü döşeli bir eyvan, gökyüzü bir yüksek tavan, yıldızlar yürür, denizler durur. Gelen kalmaz, giden gelmez. Acaba vardıkları yerden hoşnut olup da mı kalıyorlar, yoksa orada bırakılıp uykuya mı dalıyorlar? Yemin ederim, Allah'ın indinde bir din vardır ki şimdi bağlı bulunduğumuz dinden daha sevgilidir ve Allah'ın bir gelecek peygambere vardır ki, gelmesi pek yakın oldu. Gölgesi başınızın üstüne gelmiştir. Ne mutlu o kimse ki ona iman edip de, o dahi ona hidayet yolunu göstere, şefaet eyleye. Vay o bedbahta ki, O'na isyan ve muhalefet eyleye! Yazıklar olsun ömürleri gaflet ile geçen ümmetlere!

“Ey cemaat-i İyâd! Baba ve dedelerinin hani o süslü kâşaneler ve taştan evler yapan Ad ve Semûd, hani dünya varlığına mağrur olup da kavmine “Ben sizin en büyük Rabbinizim.” diyen Firavun ile Nemrut? Onlar size nispetle daha zengin, kuvvet ve kudretçe sizden daha güçlü değil miydiler? Bu yer, onları değirmeninde öğüttü, toz etti, dağıttı. Kemikleri bile çürüyüp dağıldı. Evleri yıkılıp ıssız kaldı. Yerlerini, yurtlarını şimdi köpekler şenlendiriyor. Sakın onlar gibi gaflet etmeyin, onların yoluna gitmeyin. Her şey fânidir, bâki ancak Cenabı Hak'tır ki birdir, ortak ve benzeri yoktur. Tapılacak olan sadece O'dur. Doğmamış ve doğurmamıştır. Evvel gelip geçenlerde, bize ibret alacak şey çoktur. Ölüm ırmağının girecek yerleri var ama çıkacak yeri yoktur. Büyük, küçük hep göçüp gidiyor, giden geri gelmiyor. Kesinlikle biliyorum ki herkeslere olan bana da olacaktır.”

Millî Gazete, 2 Eylül 1985

EY ÂLEMLERE RAHMET İÇİN GÖNDERİLEN

Ey yüzü suyu hürmetine kâinat yaratılan en büyük; insanlığın gayesi, insanların efendisi büyük insan! Ey “Rabbinin terbiye ettiği” erişilmez varlık! Ey en güzel insan, ey en büyük zekâ, en büyük komutan, en büyük emir! Ey hiç hatası olmayan, ilim şehri! Sen yeryüzünü şereflendirdin de en kesin hatlarla iyilikler kötülüklerden ayrıldı; beşeriyet ikbalini, arsızlıklar zevalini, yüce emirler kemalini buldu. Güzellikler cemalini gördü. En güzel sözler sana söylendi. “Anam babam sana feda olsun” sana dendi. Özler sende temizlendi, sözler sende değerlendi. Kan bürümüş gözler, huzurunda af diledi. Zulmün kılıcı önünde eğildi.

Getirdiğin nizam insanlığın felahı, kılıcın Hakk’ın silahıydı.

Ey düşmanlarına bile Yaradan’ından af dileyen, en büyük ve en makbul şefaatchi! Ümmetin olmakla en yüce payeye ulaşmış insanların bile sana layık olabilmeleri ne mümkün! Allah’tan korkan, senden de korkan; Allah’ını seven, seni de sevendir, biliyoruz. Bütün günahlarımızla, zaaflarımızla ilticamız sana, ahuvahlarımızla ricamız sanadır. Çizdiğin nizam çerçevesinin dışına çıkmakla; sen gelmezden evvelki devreye dönmüş irticamızı, sevgilisi olduğun Büyük Sahip’ten niyaz

et de kalplerimizden ve beynimizden sildir! Ümmetin olan bedbahtlar yığının Saadet devrindeki insanlar gibi güldür ey peygamberler Peygamber'i!

Küfrün çelikten zindanı içerisinden en ağır esaretlere mahkûm insanlar senin şefaatinle salah, dünyayı sefa harasına çevirmiş ifrit sürüleri ancak böyle tebah bulabilirler. Başa binmiş ayakların cezası sende, sükûta hükümlü hakların iade rızası sende, soru soru şakakların cevabı yine sendedir. Kendi öz evinden kovulmuş, bir kaşık suda boğulmakta olanlara imdat sendedir. Zulmün hasmı, mazlunun dostu sensin!

Sana layık insanlardan olabilmek, himmetinle mümkün. Hidayete ermek, seni razı etmekte; seni razı etmek, senin hoşgörünledir.

İsyan batağında olanları, ihtirasla dolanları, vehmine mağlup, nefsi-ne meczup olanları ıslah ile makbullerden kılacak senin delaletindir. Sana delaletlerine feraset, yolunda yürüyecek bahşeyle!

İslâm âlemi sana en muhtaç devrini yaşıyor. Getirdiğin yüce nizamı, nefislerinin icatlarına, şeytanın formüllerine değişmenin zavallılığı içerisinde! Bu zavallı hayatı yaşamaları elversin gayrı! Başı gövdesinden ayrı, perişan oldukları yeter. Asırlardır giryan oldukları yetsin. Birbirine düşmanlıkları son bulsun. Kendilerini helak eden inkârlarını imana, dillerini seni beyana çevirt.

Sana muhtaç olmadıklarını söyleyenler, şefaatine, büyüklüğüne en çok muhtaç olanlardır. Kâfir sana muhtaç, mümin sana muhtaç, mahlukat sana, âlem sana muhtaç ey Allah'ın Resulü!

Hâlimiz sana ayan, ilticamız sana, ümidimiz sendedir!

Bize şefaet eyle, sana layıklardan olalım, ey en yüce makam sahibi.

Yaradan mevkiini daha da yüceltsin, âmin.

Yeni Devir, 26 Kasım 1985

YİYECEĞİN HELALİ

“Helal lokma” kavramının kapsamını iyice tanımayınca ve uygulamayınca ne zühd olur, ne de tebliğde etkili olunur.

Cahiliye devrinin ünlü Muallakatu’s-Seb’a şairi Antara’nın şu mealde bir mısraı var: *“Açlıktan karnım belime de yapışmış olsa, helal bir lokma bulamayıncağa değin yemeyeceğim.”* Yüce Peygamberimiz (s.a.v.) çok severlermiş bu mısraı. Bir gün: “Antara ne güzel söylemiş” diye başlayarak bu mısraı okumuşlar. Dolayısıyla bu mısra, hadis olma şerefini kazanmış.

Nedir “helal lokma”? Yediğimiz yemeğin helal olup olmadığını nasıl araştırıyoruz, helal lokmadan ne anlıyoruz? Sadece çalınmış, onun bunun hakkı içinde kalmış olan yiyecekler mi haram lokmadır? Avam, kendi kazancının karşılığıyla satın alınmış yiyeceklere “helal lokma” demiştir. Büyükler ise bu meseleye çok daha hassas ölçülerle yaklaşmışlar. Mesela İmâm-ı Âzam Ebû Hanîfe Hazretleri, satılmış olan kumaşlarının içinde bir topun kenarında bir özür olduğu ve alıcıya bu özrün gösterilmesinin unutulduğu için o ticaretin bütün parasını kendine haram saymış. Almamış o parayı. Keza Büyük

İmam bir gün alacağını tahsil etmek için gittiği alacaklısının evinin gölgesinde bile durup gölgelenmiyorlar, içinde faiz kokusu olur korkusuyla.

Helal-haram konusunda gayretle ince düşünmüş İslâm büyükleri. Her yiyeceğe el uzatmamışlar. Midelerine haramın gölgesini, yani zulmetini düşürmemeye çalışmışlar. Her davete icabet etmemişler. İmâm-ı Gazâlî hazretleri şöyle diyor: “Davete icabet şart. Fakat davet edilen yerin sofrasında, yemeğinde şüpheli durum varsa gidilmez. Davet eden fasık, zalim, mezhep dışı veya davetiyle övünme sevdasına kapılan biri ise onun da daveti kabul edilmez.” Bakınız ucu nerelelere kadar varıyor helal lokma kavramının. Yani başkasının yedirdiği yemeğin helal yolla kazanılıp kazanılmadığına bile bakmak ve ona göre davranmak zorunda Müslüman.

Aksi takdirde gönlünün aynası pas bağlıyor insanın. İlahî feyizlere kapalı hâle geliyor. Taşlaşıyor kişi.

Bu sebeple hep helal rızıkla terbiyelenmiş mideler, içine bir şüpheli yiyecek girince, fiilen rahatsız oluyorlar. İçleri reddediyor o taamı. İçlerini öylece terbiyelemiş olanlar, yediklerinin helal mi haram mı olduğunu bir çırpıda anlıyorlar. Mideleri kendilerine nasip etmiyor haram lokmayı. Kazara yemiş olsalar, hemen dışarı çıkarıyorlar onu mümin mideler.

Yiyeceğinin helal olmasına dikkat eden kişinin hâli belli oluyor. Bu helal lokma konusu o denli bir ölçü ki hızla etkisini gösteriyor. Peygamberimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyorlar: “Bir kimse 40 gün helal lokma yerse Allah onun kalbini nurlandırır ve hikmet kaynakları kalbinden akar, diline gelir.” Bir rivayete göre bu hadis-i şerife şu cümle de eklidir: Allah onu dünyada iken zahitler defterine geçirir. Yani 40 günde etkisini gösteriyor helal lokma. Ve helal rızık, kalbi arttıktan başka, kişinin kelimasına da etkinlik kazandırıyor.

Sözlerimizin etkileyici olamayışının sebebini Peygamberimiz (s.a.v.) lokmamızla açıklıyorlar.

Ağzımızdan bunca sözler çıktığı hâlde hem de belki en doğru kılıklı sözler söylediğimiz, tebliğde bulunduğumuz hâlde, bunların tutulmayışının, yani kimsecikleri etkileyip yönlendiremeyişinin sebebini anlıyoruz değil mi?

Millî Gazete, 6 Haziran 1986

BAYRAM ÇEVRESİNDE

Bayramın bir gücü var. İslâm toplumunda yaşayan herkesi ilgilendiren, kuşatan, bağlayan bir güç var bayramda.

Oruç tutsa da tutmasa da bayram geldi mi, kendini ayarlıyor kişi. Herkesin de sahiplendiği görülüyor bayramı. Utanmadan, sıkılmadan, açıkça orucunu yiyenler bile, bayram hazırlığı yapmadan edemiyorlar, bayram ziyaretlerine uymamazlık göstermiyorlar. Bayram bir bakıma, ramazanın bitiş merasimidir. Müminler ramazandaki mücahedelerinden sonra, âdeta bir zafer takı olan bayram kavsinin altından geçerler, birbirleriyle tebrikleşirler. Bu öyle görkemli bir merasimdir ki ramazan boyunca ramazana başkaldıranlar, yani engelleri olmadığı hâlde oruç tutmayanlar bile, bayram gerçeği karşısında artık yenik düşmüş olarak, gelip kendileri de bu zafer takının altından geçmeye mecbur kalırlar. Gerçekte onların bu geçişi, bir savaş esiri, bir ordunun geçişi gibidir. Direnmeleri, başkaldırmaları kırılmıştır artık; bayram onları esir almıştır. Onlar bunu göstermemeye çalışsalar bile, en süslü elbiseleri giyerek, tıpkı Müslümanlar gibi tebrikleşmeye katılsalar bile, hakikatte esirdirler. Bayramın esir ettiği bir ordudur, orucu tutmayıp bayrama katılanlar aslında.

Oruca karşı çıkanların bütün direnci kırılıyor bayramda. Bayramdan bir istimdat dileniyorlar sanki. Hakikatte ramazandır, ramazanın hikmetidir bu direnci kıran. Otuz gün peyderpey alınan darbelerden sonra, karşı koyuş gücü tükenen oruçsuz insan, bayrama katılmakla tükenmiş olan karşı koyuş gücünü tescil ettirmiş oluyor Müslümanlara.

İslâm'ın, ramazanın ululuğuna karşı çıkışın destanî bir yenilgi örneği değil de nedir ya şu bayram?

Sokakları dolduran şu kartpostal sergilerine bakınız. Artist fotoğraflarından tutunuz, sağcılarından solcusuna kadar her türlü düşünceyi, herkesi nasıl esir almış, kendinden istimdat dilenir noktaya getirmiş bayram? Nasıl yenik ve onursuz derekeye düşmüş olarak, temelde karşı oldukları bir gün için kartlarını bastırıp satıyorlar? Kaç yıl önce bu acayip kartlara ek olarak bir de ünlü Marksistlerin söz ve resimlerini kapsayan kartpostallar dolduruyordu her yanı.

Bunlar, bayramın zelil kaldığı kişiler ve fikirlerdir. Daha kimleri kimleri zelil kılıyor bayram? Gazetelerde, ajanslarda beyan yarışına kalkan nice ünlüleri düşününüz hele! Tebrik yayınlayan kişi ve kuruluşları düşününüz. Hatta bayramı vesile yapıp laisizm propagandasını köpürtenleri düşününüz.

Herkesi, ama herkesi işgal ediyor şu bayram.

Vaktiyle Nurullah Ataç, bayram günlerinde evinin kapısına: “Dinsiz olduğum için evime bayram ziyaretine gelmeyiniz!” ifadeli bir levha asarmış. Bu örnek bile bayramın kendisini kısıkvrak yakaladığının, ondan kurtulamadığının ve hafakanlara düşürdüğüünün ispatıdır.

Yalnız bir trajedisi var edebiyat ve sanat açısından bugünkü bayramların. Evvelce şairlerimiz bayramlarda memleket büyüklerine kasideler yazarak tebrikte bulunurlardı. Şimdi böyle “ıydiye”ler yazılmıyor

artık. Eski şairlerin, karşılığında sırf bir menfaat görmek için, yani “caize” almak için memleket büyüklerine kasideler yazdığını sanmak hatadır. Şairler edebiyattan, sanattan nasibi olmayan, sevilmeyen kişilere bu tür şiirler yazmamaya bilhassa özen göstermişlerdir. İstisnalar bir tarafa, bu genellikle böyledir. Âdeta toplumun sevgisine tercüman olarak şair, kasidesiyle hediye bulunur, sanatın kadrini bilen devletlû ise imkân ve cömertliği ölçüsünde karşılık verir.

Bugün şiir sanatı ölmediğine göre, böyle tebriknameler yazılmaması biraz da şairlerin tebrikeye layık devletlû görmemelerinin bir sonucu mudur acaba? Ne dersiniz? Ben tebessümle susuyorum bu konuda.

Millî Gazete, 8 Haziran 1986

HELAL-HARAM ÇİZGİSİ

Yediğimiz bir yemeğin haram ya da helal olduğunu nasıl anlayabiliriz?

Hiz. Mevlânâ şöyle diyor: “Eğer bir lokmadan hayırlı işlere karşı bir şevk ve aşk husule geliyorsa, bil ki o lokma helaldir. Yok eğer haset, gurur, kin, kibir ve gaflet husule geliyorsa muhakkak haram karışmıştır.”

Burada açıklamaya gerek olmayacak kadar belli olan husus şu: Mevlânâ'nın sözü, haram ya da helal olduğunu kesinlikle bilemediğimiz durumlar için söz konusudur. Bir Müslümanın haram olduğu belli olan yiyeceklere el uzatmayacağı açıktır. Hatta şüpheli olanlardan dahi kaçınması bir takva gereğidir. Bu bakımdan Hiz. Mevlânâ'nın beyanı daha çok haram olmadığına kanaat getirerek yemiş bulunduğumuz yiyecekler için bir ölçü olmalıdır Müslümana.

Bir Müslüman yiyeceği her şeyin evvela helal mi, haram mı olduğunu iyice bilmelidir, düşünmelidir. Bu hassasiyetini sadece orada burada yedikleri için değil, kendi evinde de göstermelidir.

Midesi helal yiyeceklerle terbiyeli olmalı Müslümanın. Haram yolla kazanıldığına şahit olduğu yiyeceklere el uzatmamalıdır. Helal-haram hususunda duyarlığı olmayan kişilerin davetine de icabet etmemelidir. Böylece hassas davranan birinin midesi, içinde haramın gölgesi bulunan yiyecekleri çarçabuk anlayacak bir vasıf kazanıyor.

Haram-helal meselesini kendine inceden inceye mesele yapmayan kişiler elbette ki bu duyarlıktan yoksun oluyorlar. Onlar için ölçü sadece, damak lezzetidir. Beğenileri damak zevkiyle sınırlıdır sadece.

Lakin bir Müslüman öyle değildir. Onun midesi, farkına varılmadan içine haram bulaşmış bir yiyeceği bile haber veriyor. Şöyle düşününüz: Elbisesi beyaz renkli olan bir insanın üstüne bulaşan bir kir, iş, nasıl ki ilk bakışta hemen göze çarparsa, Müslüman midedeki haram lokma da öylece kendini belli ediyor. Kara, koyu renkli elbiseler ise kirlerini göstermezler. İslâmî duyarlığı zedelenmiş mideler de öylece, haramı anlayan ve ilan eden mideden mahrum kalıyorlar.

Haramdan korkmayan ve kaçınmayan kişi, her türlü günahı işlemeğe müsaittir.

Harama sırtını dönmemişlerin ve inancı çarpık kişilerin ikramlarını kabul etmemeli. Hatta elden geldiğince onlarla alışverişte de bulunmamalı. Müslüman, alışverişini Müslümanla yapmalı. Şiddetli zaruret olmayınca, dindar olmayanlarla ilişki kurmamalı. Her önüne gelen yerde yemek yememeli, yiyecek içecek vs. satın almamalı.

Haramda bereket yoktur.

Geçim sıkıntısı çeken Müslüman, önce davranışlarını gözden geçirmeli. Kazancı bereketlensin istiyorsa, haram-helal konusuna dikkat etsin.

Allah, emirlerini boşuna koymamıştır. Büyükler boş yere konuşmamışlardır. İyi Müslüman keskin bir şuur sahibi olmalıdır.

Önemsemediğimizi, teferruat sandığımız nice incelikleri harcaya harcaya özü kaybetmişiz. Temellerimizi çürütmüşüz.

Bu yüzden bina kuramıyoruz.

Millî Gazete, 6 Haziran 1986

BAYRAM

Yüreğimizi onaran, kan dolaşımımızı düzenleyen bir rahmet çağlayanıdır bayram.

Her Müslümanın, her Müslümanla ilgisini yoğunlaştırdığı ve böylece, gayritabiiliklerden soyutlanarak tabiiğe soyunduğu birer duraktır bayramlar.

Orduların, âdeta güçlerini yenilemek üzere kışlarına çekilmesi gibi, bayramlar da müminlerin eylemlerini muhakeme ve murakabe etmeleri için yıl içine serpiştirilmiş kutsal tefekkür menzilleridir.

Ramazan Bayramı saffete, hilkate yönelişin, Kurban Bayramı ise bu haysiyetle nefsi kurban kılmaya adanışın çağrısıdır Müslümana.

Gâh hüznün telleri titreşir bu bayramlarda Müslümanın, öteki Müslümanları anarak, onların dertlerini daha bilinçle gündemleştirerek.

Gâh mutluluk bir badısaba olur dolar içine, bu bayramlarda Müslümanın, öteki Müslümanları da bu sevinç vakitlerinde görerek.

Yardım, merhamet, şefkat, sevgi ve saygılar aktüalitededir bayram günleri.

Öte dünyadaki büyük mahkeme sonunda, kendine cennet başışlanının umut ve sevincini çağrıştıran bir ruh hâlinin hassa çizgisi üzerinde Müslüman. Dünya ile ukba âdeta aynı düzlem içindeymiş gibi, alabildiğine yaklaşmışlardır birbirine, Müslümanın gönlünde bayram günleri, kabir ziyaretleri, bu yaklaşış eğrilerinin kesişme noktalarıdır sanki. Fena ve beka arasındaki gel-gitlerin üstlerinden, beşer için en çarpıcı mezarlardır. Her nefsin ölümü tadacağı, dönüşün Rabbe olduğu, mizanın hak, azabın da cennetin de kesin, gerçeklerden daha gerçek, bedahetten daha öte bir somutlukla belirışı, bayramlardaki kabir ziyaretlerinde yankılanır.

Vâcibu'l-vücûd'un azameti, insanın aczi, keza insanın "en şerefli yaratık", zübde-i âlem olduğu anonsunu aklımız da yüreğimiz de en çok bayramlarda duyar.

Yalnızca bir fert olmaktan çıkışımızın, bir cemaat olduğumuzun, ölenler ve yaşayanlarımızla yekûnu milyarları bulan, içinde sayısını Halikımızın bildiği nebilerle, velilerle, âşıklar ve sadıklar bulunan halis, kutlu bir ümmet, bir tek millet olduğumuzun hakikati dalgalanır yeryüzünde bayram günleri.

Bayram, şeytanın ve bütün inanmayanların bir vaveyla günüdür. Onlar bizim hâlimizi görünce Müslüman olacakları yerde, hem küfürleri çoğalır, hem ahuvahları artar. Bayram günlerinin feyzi, müminin kalbini daha arı duru kılarken, onların da karanlığını ziyadeleştirir. Çünkü onlar, değil bir bayramın feyziyle uyanmak, tövbeye ve teslimiyete gelmek; bizzat Peygamber'in ağzından duydukları hâlde, küfürde karar kılmış olan nasipsizlerdir. Çünkü onlar, kalpleri mühürlü ve kulakları sağır olduğu için, "ancak kıyamette uyanacaklardır."

Müminse ezel vâadinin uyanıklığının aydınlığındadır ömrü boyunca. Bayram da, davet de, cihat da, cennet de, müminin hakkı.

Millî Gazete, 9 Haziran 1986

KURBANIN MESAJI

Tutkularımızdan, zaaflarımızdan kurtulma eylemidir kurban. Nefsimiz her neyi abartmış, büyütmüş ve önemsetmişse, onu yok etmeye yönelişimizin göstergesidir kurban.

Onun için kurban, bir özeleştirmedir bize. Yılda bir kez kendi kendimizi sorgulamaya çekiyoruz Kurban Bayramı'nda. Aklımızda, içimizde haddinden fazla yer kaplayan ne varsa onu kurban yerine koyarak, ortadan kaldırmaya yöneliyoruz. Aklımızı, içimizi tasfiye ediyoruz. Aklımızı, içimizi yalnızca Allah'a tahsis kılmaya çalışıyoruz. Onu aklımızın, içimizin tek sultanı hâline getirmemiz için, nefsimizin aklımıza, içimize yerleştirdiği başka muhabbetleri, saplantıları yok etmemiz gereklidir. Allah'ın bizde tek hükümrân olduğunun göstergesi, O'nun yerine hiçbir sevginin ve bağlantının işgal etmemiş olmasıdır. Mal sevgisi, mevki hırsı, şöhret tutkusu, aile zaafı hep, Allah'a ait olması gereken yerlerin zalim işgalcileridir. Onları Allah'ın yerine, bilerek ya da bilmeyerek "buyur" eden ise nefsimizdir.

Her Kurban Bayramı Müslümanın, yıllık büyük nefis muhasebesi günleridir. Allah'a olan bağlılığını yeniden gözden geçirir Müslüman

bu günlerde. Allah'a mahsus olması gereken yerleri kim ve ne işgal etmişse, Müslüman tövbe ederek o işgalcileri buralardan söküp atacaktır bu bayramla.

Ve o işgalcileri bir kurban yerine koyarak, yani keseceği kurban yerine koyarak, Allah'ın uğruna, Allah'ın hatırına Allah için onları feda edecektir. Onlar ki nefsinin istekleriydi. O bakımdan nefsini, onun haddi aşmış bulunan isteklerini feda kılmanın yıllık merasimidir kurban törenleri.

Büyük peygamberlerden Hz. İbrahim'in yanında oğlu İsmail, çok değerliydi. Yüz yılı bulan ömrünün bu dünyevi mahsulü Hz. İbrahim için, dünyevi bir muhabbete açık duran bağlantıdan bir işareti andırıyordu. Onun için yüce Allah, İsmail'ini kurban etmesini istedi "halil"i olan İbrahim'den. Bütün insanlara, İbrahim milletine bir mesajdır bu yüce Allah'tan.

Bu yüzdendir Müslümanların kurban kesmeleri, Allah'ın yerini Allah'tan başkasına ayırmayacaklarının yıllık sözleşme günleridir Kurban Bayramı. Yüce Allah, imtihanını kazanan "halil"ine nasıl bir koyun göndererek hediye bulduysa Müslüman da her yıl keseceği kurbanı Allah'tan kendisine gönderilmiş gibi bilerek kesmeli. Akan kanı, nefsinin var edip geliştirdiği aykırı muhabbetlerin akıp gitmesi gibi görmeli. Yaratana secde kılıp şükretmeli bu sözleşmenin sevinciyle.

Millî Gazete, 16 Haziran 1986

BİTECEK BU FİTNELER YA

Hiçbir toplum, dine düşman olanları sevmez. Bu sebeptendir ki işi halkla yüz yüze olan kişilerden dine karşı olanlar, kanaatlerini öyle açık açık dile getirmezler. Dolaylı bir biçimde konuşurlar, maskeli laflar ederler. Aksi takdirde kendilerine geniş muhatap bulamazlar, ilgi ve sevgi toplayamazlar. Gerçi, inançsızlığını ikide bir pat diye söyleyiveren düz boğazlı olanlar yok değildir. Ne var ki onların bu düz boğazlıklarını yandaşları bile benimsemez, akılsız bulurlar onları.

Türkiye çok partili düzene geçeliden beridir din düşmanlarının kendilerini daha özenle sakladıklarına tanık olmuştur toplumumuz. Gerçekten bu özen bazen öyle maharetle gösterilmiş ki münkirin münkirliğini hemeninden anlayabilmek oldukça güçleşmiştir. Alın secdeye varmamış nice politikacı, birer din koruyucusu rolü oynamışlardır. Nice yazar, çizer, tüccar, esnaf birer din bezirgânlığına soyunmuşlardır. Komünizmle mücadele adı altında faşistlik gövdelenmiş, kapitalcilik dindarlığa eşit gibi yutturulmuştur. Konuşmasının arasına bir “inşallah”, “maşallah”, “Allah iyilik versin efendim”, “Allah bağışlasın”, “Hay Allah razı olsun” gibi kelime ve deyimleri katıvereni dört dörtlük Müslüman sananlar olmuştur.

Dindar görünmek ihtiyacında olan, ama başı dinle hiç de hoş olmayan kişilere bir örnek verelim ister misiniz? Tatalım ki adam gazetecidir ve aylardan da ramazan. Gelsin ramazan sayfaları. Gelsin kitapçıklar. İki doğrunun yanı başına bir eğriyi katarak inancı fesada verecektir. Eğer hac mevsimi yaklaşmışsa hemen kaleme sarılacak, şunları yazacaktır. “Hacılar oraya ticaret için gidiyorlar”, “Birden fazla hacca gitmek kısıtlanmalıdır”, “Hacda kolera salgını görüldü” vs. Tatalım Kurban Bayramı yaklaşıyor. Bu münasebetle de şunları yazacak ve görüntüleyecektir. “Bu sene kurban fiyatları el yakıyor. Onun için kimse yaklaşmıyor yanına kurbanın.”

Dine, dinle ilgili konulara ve günlere yer vermek suretiyle adlarını dindara ya da en azından “dinî duygulara saygılı”ya çıkararak, dini ve dindarları saptırmayı, şaşırtmayı görev bilmişlerdir. Halkı dinden, ibadetlerini yerine getirmekten soğutucu, uzaklaştırıcı bütün tertiplerin yollarını bilirler. Halkı dine diyanete ısındırıcı küçücük faaliyete bile tahammülleri yoktur.

Samimi dindarların hizmetini karikatürize edenler bunlardır. Onları menfaatperestlikle, istismarcılıkla itham edenler bunlardır.

Dolayısıyla en büyük yıkım bunlardan gelmektedir. Kuzu postuna bürünmüş halisüddem kurtlardır bunlar.

Gözünüzü çevirin hele bir. Bu vasıfta her meslekten bir nice kişi göreceksinizdir; politikacısından yazarına, gazetecisine kadar.

Ama şu var. Hiçbir yalancının mumu yatsıya kadar yanamayacağı gerçeği, bunları da kapsıyor tabii her gün biraz daha. Bir tutar, iki tutar yalan. Sürekli yalan sürekli müşteri bulamaz elbet. Bizdeki bu yakın dönemlerin moda yalancılığı, riyakârlığı da her gün biraz daha ilgisizliğe mahkûm olmaktadır.

Millî Gazete, 11 Mayıs 1987

MAKİNELEŞMEK

İnsanlar söze (kelama, belagate) itibar etmiyor artık.

Belagat, hakkını alamıyor toplumdan. Söz, yalama olmuştur günümüzde. Büyük fikirlerin, üstün bir diyalektikle yansıtılması geleneğine bağlı ne bir politikacı ne de bir sanat adamı, görünürlerde var. Anlaşılan, toplum da ihtiyaç duymuyor kelama.

Çağ, insanı makinenin bir uzvuna dönüştürmüştür. Eylemini bilinçten yoksun olarak sürdüren bir makine parçası olmuştur insan.

Bugünün insan beyni, elektronik beyine, bilgisayara teslim olmuştur. Elektronik beyin, insan zihnini hamallıktan kurtararak, mesaisini büyük muhasebe ve terkiplere ayırmanın ihtiyacıyla keşfettiği bir araç değil; bizzat insan beyni yerine kaim kılınan bir put olmuştur âdeta. Kendisine verilen bilgilerin, toplama çıkarmasını büyük bir hızla yapma marifetine sahip olan bu hamal araç, herhangi bir orta zekâlı insanda bile mevcut olan, gözlem ve deneyden, murakabe ve muhasebeden, his ve tefekkürden yoksun olduğu hâlde, muteber bir akıl hocası olmuştur günümüz insanına.

Makine hoca olunca, insan beyni de makineleşince, soyut kavramlar, psişik vakıalar terk ediyor insanı.

Makinenin süratine ayak uydurma mecburiyeti, insandaki, sakin ve dengeli bir konum içinde durup düşünme, fikir üretme, varsayımları yoklama, tarihi yorumlama melekelerini silip süpürüyor. Ne yeni bir kelim oluşturmaya ne de bir kelim karşısında iç fakültelerini çalıştırarak, bir değişim ve dönüşüm arz etmeye vakit ve ortam bulamıyor insan.

Makinenin hızıyla özdeşleşmişiz.

Bu budala hız, “hikmet” müessesesini yürürlükten kaldırmıştır. Hikmet karşısında insanoğlunun alması lazım gelen derin “hayret” tavrı, ahmakça bir “apışma” ile yer değiştirmiştir. Makine karşısında apıştıkça, makineye olan kulluğumuz da pekişiyor.

Kurtarıcı kelamın, insanı hayrete, hayranlığa alıp götürmesi ve oradan “vâcibu'l-vücûd”u idrak ile yücelmeye yol araması, makinenin saltanatı sebebiyle gündem dışına itilmiştir. Toplumlar, insanların büyük bir bölümü idealizmi, makine realitesine rehin bırakmış. “Fenâ fi'l-makine” olmak, çağdaş tefekkür ve duygulanmanın çerçevesini oluşturuyor. Makineleşmek, makinede yok olmak, erimek, Batı uygarlığının çağdaş dini olmuş gibi. Batı uygarlığının son meşru çocuğu Marksizm de insanın iç dünyasını susturmanın, kelama, kelamın tanıştıracığı harikalara yekûn çizgisi çekmenin, makine gerçeğinde, makine mantığında, insanları eşitleyerek iradesiz yığınlar hâline getirmenin endüstrisini kuran bir mezhepti. İnsan yok, makine vardır bu dinde, bu mezhepte. Makinenin sadece bir araç, insanların yaşamını kolaylaştırıcı ve hatta güzelleştirmeye yarayan bir araç olarak bilinmesini idrak edinceye değin, bu çağdaş çarpıklık ve sapkınlık sürüp gideceğe benzer.

Yeni Mesaj, 27 Mart 1998

İSLÂM DÜNYASI VE
ORTADOĞU

KIBRIS VE ÖTESİ

Son Kıbrıs hadiselerinin yüzümüze haykırdığı sert gerçekler, bu âna kadar takip edilmekte olan süfli politikanın, bundan böyle halkımızın fitratına paralel bir tutum takibinin gerekliliğini mesulere kabul ettiremediyse, değil Kıbrıs'ın, Anadolu'nun da geleceğine topyekûn yas turalım! Memleket elden gidecek, sen-ben davası hâlâ et beyinlerden, mermer kalplerden sökülüp atılamayacak mı?

Bir Kıbrıs davası yoktu, olmamıştı bizim için. Milletimizin baş eli kanlısı İngiliz, bir sülük misali yıllar yılı din ve ırkdaşlarımızın kanını emdi, gene bizim için bir Kıbrıs davası yoktu. Çekilip, defolup gitti; gene bir Kıbrıs davamız olmadı. Kahpe Yunan el attı, bir piç Papaz geldi işbaşına... Biz gene erce “Kıbrıs!” diyemedik. Kıbrıs el altından bir silah deposu hâline getirildi, kardeşlerimiz kovulup Yunan balırdırı çıplakları dolduruldu Ada'ya, bizden gene bir seda yükselmedi. Hep birden leş kesilmişti sanki. Bugün al kanlar kara toprağı al renge boyuyor: Kavmimizin varlığına yekûn çizgisi çekiliyor Kıbrıs'ta, “Elvermez mi alçaklar!” diyen yok. Havsalamız, dün at oynattığımız beldelerdeki türedi devletleri kabul etmezken, içirimizde akıncı ceterimizin ihtirası buram buramken, isterik parya parçaları bugün, öz vatanımız için yırtınıyor, heyhat! Zavallı milletimiz mevcudunu,

şerefi, namusu, mukaddesatı uğruna çılginca sarf ettikçe, zaferine zaferler kattıkça, kendisiyle alay edercesine emeğini hiçe irca etmek için el ele vermiş kan içicileri hep sulh masasında buldu; bu mukabil azgın ittihat barikatını aşamadı; kahpe siyasete kurban oldu. Süngü uçlarıyla çizdiği haritalar hep, smokinlilerin zehirli kalem darbele-riyle iptal edildi. Kıbrıs davası bu gidişle diplomasinin halledebile-ceği bir mesele olmaktan çıkmıştır. İstikrardan uzak bir politika ise işi, daha çetrefilli bir mecraya sürüklemekten; zamanla kayıplarımızı daha da büyötmekten; azgın saldırmaları bütün Anadolu'ya kadar şünullendirmekten başka hiçbir işi beceremeyecek; topyekün felaketimizin tasdiki olacaktır.

Bugün içinde bulunduğumuz acıklı buhrana rağmen, şükürler olsun ki milletimiz, celadet ve kabiliyet şuuruna politikacılardan daha çok sahiptir. Kıbrıs, yıllar yılı idarecilerimizin kulak arkası ettikleri, bazen de hasıraltı ettikleri bir yer. Millî idarecilerimiz için bir Kıbrıs davası bahis mevzu olmadı hiç. Bugün zina veletleri eğer kardeşleri-mizin kanını bu derece alçakça dökmese idiler ve halkımızın sağdu-yusu birden ayaklanmamış olsa idi belki ilgililerimizin bu uykuları devam edecekti. Memleketimizdeki Rum tacirleri millî servetimizin üzerine çöreklenir, patrikleri kendi din adamlarımızdan daha çok huzur içerisinde yaşarlarken biz, öz kardeşlerimiz için aynı hakkı kendilerinden istemeyecek kadar acz gösterdik. Değil onların aynı siyasi hakka sahip olmalarını, onların millî ve manevi kültür ve ya-şayışlarıyla alakadar olmadık. Nasıl olunabilir, değil mi? Aynı duy-guları Anadolu'da taşımak "gericilik", "ırkçılık" gibi soysuz sıfatlarla yaftalanıyorken... "Laiklik" adı altında dış düşmanlığı yapılır, par-tiler birbirini yerlerken... "Yurtta sulh, cihanda sulh." sözünü istis-marla, paravanayla millî iddialarımızdan soyunur, şeref dolu tarihi-mizi küçümser, alay ederken...

Bütün bunlara, bütün ihmal, inkâr ve bayağı ihtiraslara rağmen Kıbrıs sükût etmedi, Anadolu yılmadı; ne kadar köklü ve sağlam bir

milletmişiz meğer... Millet olarak çektiklerimize, herhangi başka bir millet giriftar olsa idi, mutlaka yeryüzünden silinirdi...

Niçin, silahla kazandığımız zaferler, sulh masalarında sabote edildi tarih boyunca? Cengâver neslimiz, fikir mücahidi yetiştiremiyor mu?

Cevap, “Evet” olduğu kadar da “Hayır”dır. “Evet”, çünkü Batı’yı taklit, Batılıları kazanmak uğrunda, kendi millet vasfımıza uygun bir politikamız olmadı: Fikir-politika sentezi yerine, şahsî ihtilaf-politika terkiibinden kurtulamadık... “Hayır”, çünkü dünya çapında politikacılar yetiştirmiş olsaydık, gene de sulh masalarında mağlubiyetimiz muhakkak olurdu.

Bu noktayı unutmayalım beyler! Biz, ebeden hakları sabote edilecek bir milletiz. Biz, her zaman haklarımızı kendi başımıza tahsil edebilecek kudrette bulunmaya mecburuz. Bizim, sulhumuz, cenk hazırlığı için kesif bir gayret seferberliği olmalıdır! Haçlı Seferleri’nin bitmiş olduğunu kabul ettiğimiz gün biz, bitmeye namzet olduk demektir. Haçlı Seferleri kılık değiştirmiştir, o kadar! Haklarımızın iadesi için gayriıdan imdat beklemek, felaketimize razı olmak demektir! Biz “yalnız” bir milletiz.

Çünkü biz, Müslüman-Türk milletiıyız!
Diplomatlar! Siz de bunu böylece bilin!

Hilâl, Ocak 1964

BİRLEŞİRSEK

Bütün İslâm ülkeleri bizimdir. Hatta bütün yeryüzü bizimdir. “Yeryüzü size mescit kılındı.” buyruğunun doğrultusunda, köşe bucak bütün dünya bizim.

Bütün Müslümanlar bizimdir. Çünkü “Bütün Müslümanlar kardeş-tir.” Hatta bütün insanlar bizimdir. Çünkü hepimiz Âdem çocukla-rıyız.

*Yetmiş iki millete bir göz ile bakmayan
Halka müderris olsa hakikatte âsidir*

Bütün yeryüzüne, bütün insanlara söyleyecek sözümüz var bizim. Onları, fitratlarına, asıllarına çağırarak görevlendirilmişiz. Rabbi-miz, âlemlerin Rabbidir. Son Peygamber de diğer peygamberler gibi, bütün insanların peygamberidir.

Davetçiyiz, tebliğciyiz biz.

Savaşımız, bize karşı çıkanlardır. “Yeryüzünde fitne çıkaranlar”ladır. Biz, kimseyi zorlamadan, iyilikle, güzelcesine çağırırız. Zorlaştırma-

dan, kolaylaştırarak çağırırız. Bize gelen, bize kardeş olur. Gelmeyi, horlamayız, incitmeyiz, adilizdir. Bize karşı çıkarlarsa, bize kötülüğe kalkarlarsa, bize, yani insanlığa kötülükleri dokunmasın diye savaşırız onlarla. Bir kere de savaşa çıkınca, yüz çevirmeyiz, geri dönmeyiz savaşımızdan. Bu yolda ölmek, inanan için, büyük nasiptir çünkü.

Can korkusu yoktur Müslümanda. Dünya hırsı, mal kaygısı, rızık endişesi yoktur Müslümanda. Allah'ın yeryüzündeki bir halifesi gibidir Müslüman.

“Hoşça bak zatına kim zübde-i âlemsin sen”

Bütün yaratıklar, kâinat insanın emrine verildi, hizmetine verildi, ama insan, yani Müslüman bunlara bağlanmamakla yükümlü. Bir hoşça davranır, yararlanır hizmetindekilerden; ona kendini köle kılmadan.

Yeryüzü Müslümanları birleşmelidir!

Kalplerden kalplere uzanan kopmaz bağlarla bu çağa karşı, bu inancı sürgün etmenin kavgasını veren çağa karşı birleşmelidirler. “Allah'ın ipine sımsıkı sarılmalıdırlar.” Rahmet birliktedir çünkü. “Birbirine ihanet etmedikleri müddetçe iki ortağın üçüncüsü benim.” buyurmaktadır Rabbimiz.

“Küfür ehli bir millettir.” Müslümanlar da öyle... Aynı soydan gelen insanlar, inançta ayrılınca, milletten de ayrılırlar.

İnananlar birleşince, erir küfrün saltanatı, tükenir sömürü düzeni, kurtulur esir ülkeler, esir insanlar.

Birleşme, Peygamber'in önderliğinde gerçekleşir. Her alanda önder Peygamber'dir çünkü.

Yeni Devir, 16 Haziran 1977

ORTADOĞU AŞISI

Nuri Pakdil bir kitabında, “Ortadoğu bölünemez sınır taşlarıyla.” diyor. Ortadoğu bir dünyadır başlı başına. Daha doğrusu dünya, Ortadoğu’dur. Allah inancına mekân olmuş kutsal toprak burasıdır. Peygamberlerin ayak izleri bu topraklar üzerindedir. Bu yüzden adım adım öpülse yeridir bu toprakların. Esen rüzgârında nübüvvetin kokuları, yağın yağmurunda inancın rahmeti, derin çöllerinde sonsuzu kucaklayan tefekkürün çağlayanı gizlidir.

Bu eller bizimdir. Bütün yeryüzü bizimdir, ama öncelikle Ortadoğu bizimdir. Burada yakarsak meşaleyi ancak, yeryüzü aydınlanır. Yeryüzünün atardamarları ve toplardamarları, Ortadoğu’nun kalbine bağlıdır. Bir üs’tür Ortadoğu, yeryüzüne de Samanyolu’na da mesajın füzeleri buradan fırlatılır.

Allah nizamına savaş açan insan tefekkürü, Batı kafası, tarih boyunca Ortadoğu’yu rakip bildi. Ortadoğu parçalanırsa, dağılırsa, Allah nizamı yenilgiye uğrar sanıldı. İskender’in de, putperest Roma’nın da, Haçlı Seferleri’nin de temelinde bu düşünce ve bu psikoloji vardır.

Nizamla mekân birbirinden tecrit edilemez. Allah’ın nizamına düşman olma ile Ortadoğu’ya düşmanlık, bir ikiz kardeş değil, özdeş bir eylemdir.

Küfrün son adı olan Batı ve Batıcılık, yüz yıllardan beri sürüp getire geldiği bu eylemde, kesin başarısını Birinci Dünya Savaşıyla gerçekleştirdi.

Osmanlı Devleti'nin yıkılması, mekân olarak Ortadoğu'nun parçalanması, nizamın yürürlükten kalkması, hep aynı anda oldu.

Bu bilinçle keskinleşmiş bir Ortadoğu aydını ve gençliği vardır bugün. Ortadoğulu kardeşleri birbirine düşüren Batı oyunu, bu toprağın aydınlarının üflediği yeni bir nefhayla gerileme dönemine girmiştir artık. Düştüğü yerden kalkmanın belirtileri her gün biraz daha yoğunluk kazanıyor. Ortadoğu'nun çocukları, omuzlarındaki yükün ağırlığını, kutsallığını bilerek bir dev gibi davranmaktadırlar. Nuri Pakdil'in bir şiirinde, "Ben Ortadoğu'nun çocuğu değil miyim anne?" diye sorduğunu, gerek ülkemizde gerekse Ortadoğu'da soranlar var!

Son hilafet merkezi olan İstanbul'da yeryüzünün her tarafından gelen Müslümanlar, Siyer-i Nebî Konferansı'nda da sordular ve cevapladılar bunu.

Ortadoğu'nun çocukları, ortak bir bilinci kuşanmış olarak geldikleri İstanbul'da, sundukları bildirimlerle, birbirine benzeyen yüreklerini sergilediler. Ve aynı titreşime ayarlı olarak döndüler yurtlarına, yani Ortadoğu'nun bir yerlerine. Ortadoğu'da oturmayanlar da zaten benliklerinde taşımaktadırlar Ortadoğu'yu. Her Müslüman, her gittiği yere götürür zaten Ortadoğu'yu, yani bu bilinci.

Yeryüzü Ortadoğu olur böylece. Ortadoğu'yu yaşayanlar kurtulmuşlardır, kurtulacaklardır. Yeryüzüne aşlar taşınmaktadır Ortadoğu'dan, bugün de...

Yeni Devir, 17 Haziran 1977

YİNE ORTADOĞU

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Osmanlı Devleti'nin parçalanmasıyla Ortadoğu bir garip kader yaşamıştır.

Batı'nın içimize soktuğu ırkçılık, dağılmamızı sağlayan son merhale oldu. İslâm milletinden olma bilincinin yerine “kavim”cılık milliyet olarak talim ettirildi. Geliştirilen bu yeni milliyetçilik anlayışına bağlı kültürel ve siyasal kuruluşlar oluşturuldu. Bu anlayış çevresinde yeni aydınlar yetiştirildi, bir edebiyat kuruldu.

Büyük halk yığınlarını, gerçi bu yeni anlayış, kendi etki alanına çekebilmiş değildi, ama gerek ülkeyi yöneten gerekse yönetim üzerinde etkili olan kuvvetler bu yeni akımın bağlıları olmuştu.

Aydınlar, bir ülkenin ebeveyni gibidirler. Millet bir aile ise o aile üyelerinin anası babası mevkiinde olanlarsa aydınlarıdır. Halk, aydınının arkasından gider. Çocukların babalarına bağlı olduğu gibi. Bu bakımdan toplumu felakete götüren de, aydınlığa çıkaran da aydınlarıdır. Aydınları Batı'ya şartlı olan Ortadoğu, bu şartlanma yüzünden bir maceraya sürüklendi.

Bu sürüklenişte, silahlı çatışmalarda, halk her şeye rağmen masumdur. Sorumlu aydınlardır. Çok yaygın propaganda bombardımanı uygulandığı hâlde halk, yani Ortadoğulu halk, birbirini kardeş bilmekten vazgeçmedi. Kendisine silah çektirildiği hâlde, bu işte kullandırıldığı hâlde, kardeşlik duygusu içinden sökülmedi Ortadoğulu halkın.

Osmanlı Devleti parçalandı. O topraklar üzerinde yeni devletler kuruldu. Bu devletlerin hepsi artık ya yarı, ya tam sömürge idiler. Batı'ya uydu devletlerdi. Başlarındaki yöneticilerse sözüm ona, istiklal savaşlarının öncüsü olan kişilerdi. Bunlar, Batı'nın himayesinde kurdukları devletlerini ayakta tutabilmek adına, yani bir iç başkaldırıya uğramak korkusuyla, her gün biraz daha Batı'ya yanaşıyorlar, Batı'nın efendiliğini daha da pekiştiriyorlardı. Bir yarış başlamıştı Ortadoğu'nun bütün aydınlığında; Batıcılık yarışı. Batı ise bu yarışçı gruplar arasında, sürekli bir tercih yöntemi uyguluyordu. Bu grupları zaman zaman yekdiğeriyle vuruşturuyor, bağlılıklarını imtihan ediyor, güvenmediklerini tasfiye ediyordu.

Ortadoğu daimi bir çalkantı içinde tutuluyordu. Ekonomik sömürü, kültürel sömürgecilikle destekleniyordu.

Yerli düşünceye bağlı bir kültür ve siyaset ortamının geliştirilmemesi hususunda bütün tedbirler alınıyordu.

Köle ruhlu aydınlar sırayla işbaşına geliyorlardı. Bir kölelik yarışı, bir danışıklı dövüş hayatı yaşıyordu bütün Ortadoğu.

Beynelmîlî güçlerin pazarlıklarının sonucuna uygun olarak Ortadoğu üzerinde zaman zaman şu veya bu devlet ya da şu veya bu ideoloji iktidar oluyordu.

Çünkü şirazesi kopmuştu Ortadoğu'nun. Bir müdir devletin, bir müdir fikrin kontrolünden çıkarılmıştı, yani Osmanlı Devleti'nin,

yani bizim... Dünyanın denge unsuru olan Osmanlı Devleti'nin parçalanmasıdır Ortadoğu'yu bir garip kaderle baş başa bırakan. Sürekli olarak bu gerçek anlatılmalıdır. Bizim için, bizim çevremiz için meçhul olmayan bu gerçek, sürekli olarak anlatılmalıdır ki ülkemizde de, bütün Ortadoğu'da da, bu gerçek bütün aydınlarca ortak bir bilinç olarak kesinlik kazansın. Bu bilinçten, yani Ortadoğu ülkelerindeki felaketin bir parçalanma sonucunda belirmiş olduğu gerçeğinin tam idrakinden sonra kurtuluşa liyakat kazanılır.

Bu konuda en büyük yük, bizim aydınımıza düşüyor. Baş da, beyin de, kalp de biziz çünkü...

Yeni Devir, 19 Haziran 1977

TEMELE ALINMALIDIR

Son ay içinde İstanbul, biri Siyer-i Nebî, diğeri İslâmî Talebe Teşekkülleri Federasyonu'nun kongresi olmak üzere iki önemli toplantıya kucak açtı.

50 yıldır hilafet merkezi olmaktan uzakta kalmış olan bu “Belde-i Tayyibe” herhâlde lisan-ı hâlde şükürde bulunmuştur.

Bu toplantıların İstanbul'da yapılması bir vefa belirtisi olduğu kadar, İslâm ülkelerindeki uyanma ve dayanışmaya yönelme şuurunun başladığına örnek olarak da sayılabilir.

Bu uyanma ve dayanışma bilinci, İslâm ülkelerindeki bütün aydınların ortak bilinci olmasa bile, bu ülkelerdeki aydın ortalaması çoğunlukla Batıcı bir anlayışa bağlı olsa bile, bu iki toplantı önemini kaybetmez. Çünkü bu kapı artık açılmıştır, bu şuur başlamıştır... Bu ihtiyaç belirmiştir. İçinde bulunduğumuz dünya şartları, bu ihtiyacı her gün biraz daha belirgin hâle getirmiştir. Bu ihtiyaç gittikçe Ortadoğulu bütün aydınları işgal edecektir.

İslâm ülkelerinin kendi aralarındaki işbirliğine, İslâm düşüncesinin özüne karşı oldukları için taraftar olmayan aydınları, bu birleşmenin bütün İslâm ülkelerine sağlayacağı menfaati bugün inkâr edemez hâle gelmişlerdir. Bu menfaat, bir ihtiyaç çapına ulaşmıştır. İslâm uygarlığına temelden düşman olanlar bile, İslâm toplumlarının karşılıklı dayanışma ve yardımlaşma içine girmelerini, politik ve ekonomik açıdan çok yararlı görmektedirler. İslâm ülkelerinde, kendi toplumunu diğer İslâm toplumuna karşı düşman olarak şartlama çalışmaları hızını ve etkisini yitirmiştir.

Kısacası Ortadoğulu aydınlar bugün, İslâm kardeşliğini tarihî temellerine bağlayıcı bir eylem içinde bulunmaktan çok uzak olsalar bile, bugünkü dünya şartlarının zorlaması sonucu olarak, ülkelerinin bir işbirliğine gitmesine açık bir noktaya gelmişlerdir.

İşte gelinen bu noktada, İslâm düşüncesini tabii ve tarihî temelleri içinde değerlendiren, bu yakınlaşmayı asla karşılıklı maddi menfaatler açısından ele almayan, bu birleşmelerde farzımuhal hiçbir dünyevi menfaat olmasa da sırf inancımızın gereğini yerine getirmek cehdiyle çalışan kişilere ve aydınlara büyük görevler yüklemektedir.

İstanbul'da yapılan bu iki toplantı, konuya ekonomik ve politik menfaatler ve ihtiyaçlar açısından değil, bu inançla, bilinçle yaklaşan aydınlarla akdedilmiştir. Allah rızası için sevişen ve birleşen insanların toplantısı olmuştur.

Şimdi hepimize düşen, bu bilinci yaygınlaştırmaktır. Temele İslâm inancını, uygarlığını koymaktır. Birleşmemizin sağlam ve uzun ömürlü olması, ancak bu temelden, bu ihlastan ayrılmamakla mümkündür. Sırf karşılıklı dünyevi menfaatleri düşünerek yapılan anlaşmalar, menfaatler azalınca veya bitince, ömrünü tamamlar. Dünya devletleri arasındaki anlaşmalar, antlaşmalar buna örnektir, şahittir.

Ortadoğulu ÷lkelerle yakınlaşmamız, onların petrolünü, parasını dñřünerek ve karşılığında kendilerine teknik satarak yararlanma sınırlarını aşmıyorsa, bilinsin ki bu temel, yanlış atılmıştır.

Ayrıca, tarihî misyonumuzu, rolümüzü dñřünerek büyüklenme, böbürlenme yolu da, yani “liderlik rolü” oynamak da yanlıştır. Liyakat arz edilmeden, liderlikten dem vurmamak, temel dñřüncemize de, çağın gerçeğine de ters dñřer.

Temel, İslâm kardeşliğidir. Biz şimdi, bu kardeşliği geliştirmek mevkiindeyiz. Bu kardeşliği yaygınlaştırsak karşılıklı menfaat kaygısıyla bu birleşmeleri isteyenler de zamanla bizim realitemize tâbi olmak zorunda kalacaklardır.

Yeni Devir, 10 Temmuz 1977

BİR HATIRA

Bundan on üç yıl kadar önceydi, Ankara'ya bir Afrika ülkesinden, Kenya'dan bir misafir gelmişti. Kendisini, Kenya İslâm Birliği lideri Şeyh Ali Seneda diye tanıtmıştı. O zamanlar Kenya, İngiltere'den istiklalini alma arifesindeydi... Bu siyahî zat, Kenya Müslümanlarının sesini İslâm ülkelerine duyurmak için dolaşmış. Türkiye'den de bazı dilekleri vardı. Kendilerini dinî bakımdan aydınlatacak hocalar istiyordu. Kenyalı Müslüman çocukların başta Harbiye'de ve Tıbbiye'de okumalarını sağlamak için burslar istiyordu. Türkiye'ye olağanüstü derecede bağlı görünüyordu.

O zaman çıkarmakta olduğumuz dergide kendisiyle bir röportaj da yayınladık. Adam:

– Biz vaktiyle Mau-Mau kabilesindendik (yani yamyam).

Sultan Abdülhamit zamanında bize gönderilen bilginlerin aracılığıyla Müslüman olduk. O zamana kadar ormanlarda yaşıyorduk. Vahşi ve çıplaktık. İnsan eti yiyorduk, uygarlığı Müslümanlıkla tanıdık. Şimdi Kenya nüfusunun üçte birini oluşturuyoruz. İki yüzü aşkın camimiz var ve hâlâ himmetine saygımız dolayısıyla camilerimizde

hutbeyi Abdülhamit Han adına okuyoruz, diyordu. Kendisini devrin Millî Eğitim Bakanı ve Diyanet İşleri Başkanı'yla görüştük. Netice-i kelim boş döndü adamcağız. Şimdi sağ mıdır, öldü mü bilmem. Belki de istiklalden sonra Kenya'da devlet başkanı olan Mau-Mau'ların lideri, onu kabilesinden birine oklatmıştır.

Bu adam, "Elimizde, hem de ağır olmayan silahlar bulunsun, ülkeye biz kolaylıkla hâkim olabiliriz", "Çocuklarımız sizin okullarda okusunlar. Gelip bizi idare etsinler." diyordu. Geçelim Kenya'yı, daha ne imkânlar kaçırmışsınız.

İslâm toplumlarıyla ilgi kurmamayı, dış politikamızın değişmez bir rüknü olarak kabul etmişizdir.

Cezayir'in istiklal savaşında, Fransa'yı resmen destekleyen biz değil miyiz?

Azılı bir İslâm düşmanı olan Habeşistan İmparatoru Başpapaz Hile Selasiye'ye sonuna kadar dostluk gösteren biz değil miyiz?

Dış Türkler konusunu ağzına alanın başına olmadık işler açan biz değil miyiz?

Kırım, Azerbaycan Türklerinin toptan imhasına hiç sesini çıkarmayan biz değil miyiz?

Abdülhamit döneminde hilafet nüfuzunu, devletin sınırları dışında kalan bütün yeryüzü Müslümanlarını himaye eden ve bu nüfuzla Batı dünyasının karşısına tehdit edici bir hüviyetle çıkan bir devlet politikasını elimizin tersiyle iterek Batıların umduğundan ve istediğinden daha fazla İslâm toplumlarına sırt çeviren biz değil miyiz?

Özellikle 1950'ye kadar İslâm dünyasına karşı fevkalade kapalı ve katı bir politika izlemiştir.

Daha sonraları bu geleneği terk mi ettik ki?

Hâlâ İslâm ülkelerine karşı kısmî ve çok basit bir yumuşama dönemine giremedik. O kadar ki hiçbir zaman için bu konuya ciddi ve şahsiyetli bir biçimde yaklaşamadık.

Oysa biz adam olsaydık neler olmazdı?

Bir şey daha söylemişti Kenya İslâm Birliği lideri o zaman. Demişti ki:

– Abdünnâsır, Kahire’de çok güçlü bir radyo istasyonu kurmuş bulunuyordu. Hem Arapça hem de Afrika Müslümanlarının yerli dilleriyle yayınlar yapıyor ve sürekli olarak İslâm sosyalizmini propaganda ediyordu her eve hediye ettiği radyolarla. Halk, bu yayınları dinliyor ve ‘Sosyalist propagandadan bizi kurtarın.’ diyordu.

Suriye’den Libya’ya kadar uzanan şu sosyalizm, kendiliğinden mi olurdu?

Evet, biz, biz olsaymışız neler olmayacaktı, düşünebiliyor muyuz?

Yeni Devir, 12 Temmuz 1977

DÜNYA NE Kİ?

Her uygarlık, kendi özüne uygun bir teknik de oluşturmaktadır, demiştik. Her uygarlığın ayrı bir insan, tabiat ve eşya anlayışı vardır, demiştik. Batı uygarlığı aslında insancıl bir temele dayanmaktadır, egoisttir, diyoruz. Batı uygarlığı, beşerî zekânın, dehanın keşfidir, vahye istinat eden bir yanı yoktur, diyoruz.

Batı uygarlığı, müşahedeye ve deneye bağlıdır. Ruhî mistik unsurlar onda, bir süs görüntüsünü almamaktadır. Bütün alışverişi “madde” üzerinedir. Maddeyi çözümlemesi, yorumlaması, müşahede ve deneye bağlı olduğu ve bu işe hiçbir ruhî fakülteyi dâhil etmediği için, sonuçta da keşfettiği eşyanın gücüne ve saltanatına yenik düşmüştür. Eşya, insanın gündelik işini kolaylaştıran, ona hizmet eden bir varlık olmaktan çıkmış, bizzat onu esir alan bir varlık olmuştur.

Siz istediğiniz kadar onun maddi keşiflerinin insanlık yararına olduğunu söyleyin. Kendileri istedikleri kadar bütün keşiflerini dünya barışını sağlamaya yönelik sonuçlar olarak gösterebilirler. Onların uygarlığı, insanî bir özden yoksun olduğu için, “diğerkâm” değil, “menfaatçi” olduğu için, ilahî değil beşerî olduğu için yani beşerî egoizmadan soyutlanmadığı için, dünya insanının yararına değildir.

Atomun keşfini düşününüz. Sulhçu ve insanî emellere hizmet edilmesi yolunda mı keşfedilmiştir, uygulanmıştır? “Hizmet” lafı, bir ol-tadan başka bir şey değildir.

Aslında bütün keşifler, gerçekten insanoğluna hizmet edecek bir yönde geliştirilebilir, kullanılabilir, ama bunun tek bir keşif olmaması kaydıyla! Başka bir deyişle bilcümle keşiflerin, Müslümanlar tarafından gerçekleştirilmesi şartıyla... Çünkü insanî tek uygarlık İslâm uygarlığıdır.

Amerika, yeni bir bomba daha keşfetti yakınlarda: Nötron bombası. Şimdilerde seri yapımı meselesi tartışılıyor. Bu konuda resmî izin alınması çalışmaları sürdürülüyor Başkan Carter'den. Bu bombanın özelliği şu: Patlatıldığı alanda bütün canlıları öldürücü bir etkisi varmış. Bu etkiden yalnız binalar ve eşyalar zarar görmeyecekmiş. İşte Batı uygarlığının son teknik hamlesi! İnsana, bir eşya haysiyeti kadar bile olsa bir haysiyet, önem tanımayan bu keşfin şahsında, Batı'nın bütün insan anlayışının temelini görmek mümkündür. Dünya nüfusunun hızlı artışını önlemenin, dolayısıyla menfaat dağılımından daha çok yararlanma psikolojisinin bütün ipuçları bu keşifte açığa vurulmuyor mu? Kendinden gayrısına hayat hakkı tanımayan, bütün eşyalara kendisinin sahip olmasını isteyen bir iştiha ile yaklaşma değil mi bu?

Ve bir yerde, imansız olduğu için, akılca da öyle eksik ki Batı, bu cins keşiflerin belalarının, bir gün pekâlâ kendisinin başına musallat olmuş belalar olarak sonuçlanabileceğini bile hesaplayamıyor. Kişiler gibi, milletler de, uygarlıklar da, kazdıkları kuyuya bir gün kendileri düşeceklerdir. Hiç kimsenin şüphesi olmasın ki Batı uygarlığı kendi kendinin başını yiyecek noktalara gelmiştir artık. Bu dünyanın bir gün kendi başına zindan olacağıнын bir şuuraltı itmesi değil mi onun Ay'a gitme çalışmaları? Ay'a gitme yalanının özünde “bir noktadan bütün dünyayı bombardıman etme” düşüncesi sahih bir niyet ola-

rak yatsa bile, galiba, bu “yalan”ın bir diğer mistik yüzü bu kadar uç noktalara varmış olan bu keşiflerin, kendilerini dünyada artık yaşayamaz hâle getirdiği duygusu olsa gerek... Dünyaya, menfaate fazla bağlı olmanın ilahî tecellisi, bu dünyadan da murat almadan göçme biçiminde görülemez mi?

Dünya hayatına zaten geçici bir hayat gözüyle bakan, bu dünyayı bir imtihan ve hizmet alanı ve müddeti sayan İslâm uygarlığına muhtaçtır insanoğlu, vesselam.

Yeni Devir, 23 Temmuz 1977

AYAK SESLERİ

Cumhuriyet'ten sonra, Osmanlı Devleti'ni yıkan bütün Batılı ülkelerle dostluklar kurduk. Onlarla kurulan bu dostluğa hâlâ da bağlıyız. Ne talihtir, bu memleketin talihi?

Batılı, hiçbir dönemimizde, bizimle herhangi bir hesaba dayanmayan bir dostluk içinde olmadığı hâlde, bu ülkenin yöneticileri, aydınları Batı'nın hep karasevdalı âşıkları olmuştur.

İdrak çatlasa yeridir.

Uluslararası anlaşmaların garip cilveleri vardır. Yaka paça olan iki ülke bakarsınız bir gün karşı karşıya oturmuş, dostluk, yardımlaşma anlaşması imzalıyorlar. Ve kimseler de kalkıp yadırgamaz bunu.

Denecek yanı yok ya, tutup diyelim, başımıza örülmedik çorap bırakmayan şu Batı ile gün oldu, biz de dostluklar kurduk, şartlar öyle gerektirdi.

Aklını peynir ekmekle yememiş hangi ülke, yüz yıllarca aynı tarihi, aynı siyasi bütünlüğü paylaştığı ve talihin –hayır talihin değil aynıyla Batı'nın– kendisinden söküp kopardığı kardeş ülkelere dost elini uzatmaz?

Ortadoğu ülkelerine karşı tutumumuzu düşünelim, bütün Müslüman ülkelere karşı, uzun yıllar takınılan tavrı düşünelim, Batılı dostlarımızın keyfi uğruna, menfaati uğruna, Müslüman ülkelerle, selamı sabahı kesen biz değil miyiz? Batılılar, o ülkelerin bizzat içinde oldukları hâlde, gözlerini ve ellerini oralardan çekmedikleri hâlde biz kuru bir dostluk gösterisinden bile sakındık, çekindik.

Velev ki Batı'ya kopmaz bağlarla bağlı olsaydık, bir defa sakalı kaptırmış olsaydık bile eski devletimizin içinde yer alan Müslüman ülkelerle kuracağımız yeni ilgiler onları, yani Batı'yı öyle tedirgin mi ederdi sanıyorsunuz, belli sınırlar içinde kurulacak ilgiye, iyi komşuluk jestine olsun Batı razı olmaz mıydı? Batı bizim bu komşularımızla kurulacak dostluktan rahatsız olsa bile, biz bu kadarcık dostluğun hiçbir sakıncası olmadığına, bilakis yararlı olacağına dair kuşkuları giderici bir üslûp bulamaz mıydık, bir mazeret bulamaz mıydık? Diplomasimiz bu işi kıvıramaz mıydı? Yani Batılı dostlarımızı gücendirmeden İslâm ülkeleriyle bir kuru dostluk olsun, geliştiremez miydik?

Batı ile kurduğumuz dostluk gereği olarak, onlara verilmiş bir teminat gereği olarak Müslüman ülkelerle yeni ilişkiler geliştiremezdik ki –dikkat buyrulsun bu noktaya– bu tutuma bağımsızlık denilmez, böyle bir devlete de “bağımsız devlet” diyemez kimse. Böyle bir devletin yılda bilmem kaç millî bayram kutlaması en azından acayıptir.

Uzun sözün kısası, yakayı iyice kaptırmışız. Batı'nın sözüyle oturup kalkmak politikamız olmuş...

Halkımızın bağrında onulmaz yaralar açan Cezayir meselesini aklımıza getirelim. İslâm ülkelerinin gözlerinin içine baka baka Cezayirli Müslümanın seller gibi akan kanını seyrede seyrede gidip Fransa lehinde oy kullanmamış mıydık Birleşmiş Milletler'de? Bu daha biri, sonunculardan biri.

Aklımızı hâlâ başımıza toplamış değiliz. Hâlâ Müslüman ülkelerle kurulacak ilişkilere karşı son altmış yetmiş yılın Batı şartlamasını bir ur gibi içinden çıkarıp atamamış aydınlar var, hâlâ Müslüman denince, “İslâm ülkeleri” denince suratı buruşan, midesi bulanana, et beyinli uşak ruhlu insanlar var.

Ya çağdaş gerçeği görerek kabul eder bu cins “pis Arap”çı aydınlar beyinlerini yıkayıp adam olurlar ve bu katmerli küfürlerinden kurtulurlar ya da bir gün geberip giderler, böylece kurtulur millet kendilerinden.

Çünkü ülkemiz kabuk değiştiriyor.

Ortadoğu kabuk değiştiriyor.

Çağ kabuk değiştiriyor.

Bu değişimin ayak sesini duymayanlar, birer çağ dışı olarak kalacaktır.

Yeni Devir, 28 Temmuz 1977

ÖNCE BİZ KALKACAĞIZ

1918 tarihi, devletimizin artık tarih olduğu bir yıldır. İslâm'ın zuhuruyla başlayan “nizam-ı âlem” idraki ve şevki, çeşitli merhalelerden geçerek ve yeryüzüne ilahî uygarlığın bütün renk ve cümbüşünü en somut örneklerle nakşede ede, girdiği duraklama döneminden sonra Batı'nın, daha doğrusu Haçlı'nın oyununa düşüp onun uygarlığını alınca kurtulacağını sandı ve bu yolda baş vurduğu bütün denemelerden yenile yenile devletinin tasfiyeye uğradığı vakte erişti.

Batılılaşma çabalarının, devletimizi varoluş hikmetinden uzaklaştırdığını gören ve inanan kadroların, iç ve dış düşmanlar tarafından devlet yönetimine yaklaştırılmaması, bu devletin dağılmasından sonra da devam etmiş ve işbu dağılan geniş topraklar üzerinde kurulan yeni devletler, kendilerini dağıtan Haçlı zihniyetinin karşısında değil de tam yanı başında yer almışlar ve birbirlerine olan münafeketi yeni devletlerinin temel felsefesi olarak benimsemişlerdir. Ortadoğu ülkelerinin, halklarına aykırı bile olsa, devletlerinin genellikle tutumları bu olmuştur.

Bugün bile Ortadoğu devletlerinin, güvenilir bir dostluk ve işbirliği içinde el ele vermelerini engelleyen, hâlâ bu tutumun uzantılarıdır. Büyük, mutlu ve müreffeh bir aile düzeni içinde yaşamayı değil de dar gelirli ve küçük aile birimleri olarak hayatlarını sürdürmeyi seçmişler.

Çünkü Batı, bunları dağıtmakla işinin bitmediğini biliyor. Eğer birleşecek olurlarsa azim bir güç hâline geleceklerini biliyor. Geçmişte olduğu gibi, yine kendisinin perişan olacağını biliyor.

Hele bu ülkelerden kiminin elinde bulunan zengin imkânların, diğer ülkelerin elindeki personel, bilgi ve bilinçle bütünleştiği takdirde önüne geçilmez bir kuvvet belireceğini biliyor.

Ortadoğu ülkelerinin işbirliği gerçekleşecek olursa geçmişte olduğu gibi, yeni bir tarihî misyon ortaya çıkacak, yeni bir “nizam-ı âlem” devri başlayacaktır.

Batı, iteleyle iteleyle Ortadoğu’yu getirdiği bu noktada, dünden daha çok dikkat ve itinaya muhtaç olduğunun bilinci içinde davranmaktadır. Çünkü Ortadoğu bugün tabii imkân ve istidat bakımından, bu asrın başındaki durumuna kıyasla daha talihli bir hüviyet kazanmıştır. Batı’nın bugün Ortadoğu üzerinde, yeni boyutlar kazanan şartlara göre, değişik stratejiler uygulaması bir yana, bizzat Ortadoğu ülkeleri de yeni imkânlarla ve fırsatlara sahiptir. Çağımız kendilerine, iyi değerlendirdikleri takdirde kazançlı çıkacakları fırsatlar sergilemiştir.

Ama bunların değerlendirilmesi, Ortadoğu’nun yetmiş senedir gelenekleştirdiği muayyen aydın tipini değiştirmesini gerektiriyor.

Hesaplarında, Ortadoğu’yu bir bütün olarak ele alan ve milletin bağlı olduğu uygarlık düzeni içinde davranışlarını dengeleyen yeni bir aydın tipine ihtiyacı vardır Ortadoğu’nun.

Bu aydının yetişmesi, aslında Ortadoğu ülkeleri için bir varoluş, bir tam bağımsızlık şartı olduğu kadar, dünyanın politika ve ekonomi dengesini de yönlendirecek bir gücün belirmesi bakımından da ayrı bir önem belirtmektedir.

Bu aydını, İslâm ülkeleri topluca bulmalıdır. Her ülkede bunu sağlayan kuruluşlara gidilmelidir. Resmî kurumların bu bilince ulaşmadığı yerlerde, bu boşluğu İslâm aydınları, kendi çabalarıyla gerçekleştirmeye koyulmalıdır. Bunun için her ülkenin İslâm aydını, diğer ülkelerdeki aydınları da tanıyıcı ve tanıtıcı bir işbirliği içinde olmalı. Başka çıkar yol yok çünkü.

Şu nokta da kesinlikle bilinmelidir ki İslâm ülkelerinden birinin ayağa kalkması, bütün İslâm ülkelerinin ayağa kalkması yolunda bir örnek hareket olacaktır. Birbirine baka baka, güvene güvene ayağa hep birden kalkacaklardır o zaman.

İlk kalkanın bizim olmamızı istiyor tarih bizden.

Bu şartı, bu borcu anlıyor muyuz?

Yeni Devir, 29 Temmuz 1977

İĞRETİ BİR DEVLET

Yeryüzünde varlığı münakaşa konusu olan tek devlet, İsrail'dir.

Bilindiği gibi İsrail, Birleşmiş Milletler'den çıkarılan bir karar üzerine ve suni olarak Filistin'de kurulmuştur. Filistin topraklarında yüz yıllardan beridir yaşayagelen Müslüman yerli halk, zorla bu ülkeden kovulmuş, vatanları Yahudilere devredilmiştir. Kovulan bu Müslümanlar yirmi dokuz senedir mülteci kamplarında yaşıyor. Yurtları ellerinden alındıktan başka, bu mülteci varlıkları da şimdiye kadar resmî bir statüye bağlanmış değildir. Çeşitli ülkelerden gönderilen yardımlarla yaşamaktadırlar. Bu yardımlar kendilerine, genellikle çeşitli siyasi oyunlara alet kılınmak gayesiyle yapılmıştır. Bu yüzden Filistin'in hak sahibi olan insanları, farklı siyasi kutuplara ayrılmışlardır. İçlerinde milliyetçisinden Marksistine kadar birçok düşünce grubu vardır. Beynelmilel güçler, bir huzursuzluk unsuru olsun diye Ortadoğu'ya Yahudi devletini yerleştirirken öte yandan da ayrı bir huzursuzluk kaynağı olarak bu Müslümanları kullanagelmışlerdir. Her defasında da zarara uğrayan, kırıma uğrayan zavallı Müslümanlar olmuştur. Beynelmilel güçler, Filistinli Müslümanların varlığını sürdürebilmeleri için çeşitli yardımlarda bulunurken, onla-

rın devam eden varlıklarını zaman zaman kendi siyasi ve ekonomik çıkarları doğrultusunda istismar etmekten de asla geri durmamışlardır. Bu halkı kullanarak tedhiş örgütleri geliştirmişler, Ortadoğu'ya da, dünyaya da dehşet vermişlerdir. Sosyalist ülkelerin denetiminde olan bazı kamplar, dünyaya Marksist militanlar yetiştiren birer eğitim bölgesi olarak kullanılmıştır.

Beynelmilel güçlerin maşa olarak kullandığı bu zavallı ve istismar kurbanı Müslümanlar, birkaç defa da komşu Müslüman ülkelerin kırımına uğradılar. Son olarak geçen yıl Suriye'nin katliamına maruz kalan bu mülteciler, daha önceleri de Batılı güçlerin sözüyle oturup kalkma geleneğindeki Ürdün'ün kırımına uğramıştı.

Kısacası, bir trajedi belirtir Müslüman Filistinlilerin hayatı.

Ama bütün bu alet olmasına ve çeşitli kırımlara uğramasına rağmen bir tek temel gayesi vardır mültecilerin, o da eski yurtlarına dönmektir.

Onları bu gayelerinde haklı bulan birçok ülke var dünyada. Dolayısıyla, Yahudilerin kurduğu devleti, muallel gören, haksız bulan, Birleşmiş Milletler'in bu emrivakisini saçma sayan, hâsılı Yahudi devletini tanımayan birçok devlet var bugün. Hatta onu tanıyanların bile büyük bir bölümü, Filistin halkına, vatanlarına dönme hakkının verilmesinden yanadır.

İsrail Devleti ise mültecilere bu hakkın geri verilmesi şöyle dursun, Batı'dan gördüğü destekle, giriştiği savaşlar sonunda sınırlarını bile genişletmiş ve zapt ettiği bu topraklarda hak iddia eder noktaya gelmiştir. Aslında Yahudi'nin, sınırlarını genişletmesinde güttüğü gaye, iyi bilinmelidir ki, daha geniş topraklara malik olmak ihtiyacıyla ilgili değildir. Yani Yahudi, ülkesinin alanını genişletmek adına bu savaşlara girişmedi. Şimdilik ve hatta daha uzun bir süre, geniş topraklara muhtaç değildir Yahudi.

Onun bu toprak işgalinin amacı, muallel durumunu, mevcut iğreti devletini, meşrulaştırmaktır. Zapt ettiği toprakları, icabında, bir taviz olarak geri vermek suretiyle Birleşmiş Milletler'in kendine hediye ettiği ülkenin, tabii ve meşru sahibi olarak tescil edilmesini hesaplamaktadır. Gayesi, kendini Filistin'in münakaşasız sahibi saydırmaktır dünyaya.

Bir emrivakiyle kurulan devletini, yeni bir emrivakiyle kabul ettirmek istiyor. Bunun yolu da öncelikle komşularına tasdik ettirmektir kendini. Komşularınınsa en büyük silahı, bu ilk emrivakiye ram olmamaktır, onun varlığını temelden gayrimeşru görmektir.

Enver Sedat'ın bu gezisine karşı çıkan ülkeler, bu inceliğe dayanarak karşı çıkmışlardır.

Yeni Devir, 30 Kasım 1977

ESİR TÜRKLER

Osmanlı Devleti'nin tarihe karışmasından sonra, geçmişte bize ait olan birçok mesele üzerinde, iddia sahibi olmak şöyle dursun, fikir beyanında bulunmaktan bile sakınmışızdır. Mesela İslâm topluluklarıyla ilgili uluslararası boyutlar kazanmış konularda bile onların lehinde rey izharında bulunamamışız. Sanki onların lehinde bulunmak bir özlemin gerçekleşmesini istemek... Osmanlı'nın ihyasını istemek gibi ürkütmüş bizi. Âdeta eski ülkeler tekrar bize dönecekmiş gibi korkmuşuz, Misak-ı Millî sınırlarını aşan konular, itina ile kaçındığımız konular olmuş.

Esir Türkler meselesi kaçındığımız konuların en başında gelir. Onların esaretine acımanın bile suçlandığı dönemler yaşadık. Esir Türklerin tarihî yurtlarında insanca yaşamalarını isteme konusundaki kuru temenni ifadeleri bile kovuşturma konusu yapılmıştır. Bir kültür, tarih ve inanç bağına dayalı olarak duygulanma hakkını bile tadamadık.

Değil aynı milletin çocukları olmamız, yedi kat gâvur bile olsalar, insanlık adına, hak, adalet, özgürlük adına itiraz etmemiz gereken bu

esarete, onları esir eden vahşete âdeta hak veren bir tavır takınıldı. “Bir haksızlık gördüğünüz vakit, elinizle, dilinizle doğrultunuz, ona da muktedir olamazsanız, kalbinizle buğzediniz, kalben buğzetmek imanın en zayıf şeklidir.” buyruğunu düşünelim de kendimize yer biçelim.

“Yurtta sulh, cihanda sulh”un bozulmaması adına “esarete, mezalime devam edilsin” anlamına mı geliyor.

Bugün yeryüzünde 80 milyon esir kardeşimiz vardır. Bu esarete karşı ilgisiz olanların imanından şüphe etmek, İslâm’ın emridir. Yüz yıllarca İslâm’ın çekilmiş kılıcı olarak yaşamış bu millete, milletimize karşı, haklarının, yani hakkımızın savunmasını yapmamak, bizi “hayvandan da aşağı” bir derekeye düşürür. Bu meseleyi ağzına almayanlar, kâfirden daha şiddetli kâfir olanlardır.

İlgi göstermenin, haksızlığa karşı çıkmanın bin türlü yolu vardır. Esir Türklere ilgi gösterilmesini isteyen insanlara karşı bizim yerli kâfirler, sanki Rusya’ya, Çin’e savaş açılmasını istiyormuşuz gibi davrandılar. Evet, keşke muktedir olsaydık da açsaydık savaşı... Oysa istenen, ruhî ilgi olmuştur, kalbî rabita olmuştur. Ve istenen bu durumu, her imkân ve fırsatta dünya kamuoyuna duyurmak hususunda çaba göstermek olmuştur. Milletinin başına gelen felakete “oh olsun!” demeyen her insanın, istemesi gereken hususlar istenmiştir.

Temmuz ayının üçüncü haftası Birleşmiş Milletler’ce “Esir Milletler Haftası” olarak ilan edilmiştir. Haysiyetli milletler esarettten yana olamazlar. Bu haftaya bütün gücümüzle katılmalıyız. Ve esir Türklerin davasına hiç kimse gereği gibi sahip çıkmamaktadır. Bizim görevimizdir, namus borcumuzdur, haysiyet borcumuzdur bu.

Çin mezalimi altında inleyen Doğu Türkistan, Sovyetler Birliği’nin esiri olan Kırım, İdil-Ural, Kuzey Kafkasya, Batı Türkistan, Azer-

baycan'daki milyonlarca insan bizim kardeşimizdir. Onları Birleşmiş Milletler'de savunmak, emperyalizmi protesto etme yükümlülüğü altındayız.

Bu konuda bütün dost ülkeleri uyarmak, özellikle Müslüman ülkeler nezdinde teşebbüste bulunmak bizim vazifemizdir. Yoğun diplomatik temaslar, konuyla ilgili yayınlar yapılmalıdır. Devlet el atmalıdır bu işe. Hükûmet yönelmelidir bu davaya. Bu dava, birkaç sınırlı imkân içinde bulunan derneklerin altından kalkacağı iş değildir. Resmî güçler nice zamandır devam edegelen bu yobaz tutumdan vazgeçerek, insanlaşmalıdır, Türkleşmelidir, Müslümanlaşmalıdır.

Yeni Devir, 30 Temmuz 1977

KIBRIS VE İSRAİL AYNI DAVADIR

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Türkiye büyüyünce Kıbrıs'a olan ihtiyacımız şart olacaktır, demiştik. Bizim için Kıbrıs, tarih boyunca bu önemi taşımıştır. Nitekim Osmanlı Devleti, bütün İslâm memleketlerini bir merkeze bağlayınca, Akdeniz'de güvenliği teminat altına almak düşüncesiyle Kıbrıs'ı fethetmişti. Yavuz Selim'in, birçok ısrara rağmen, Kıbrıs fetihine girişmediğini görüyoruz. Dünyanın yetiştirdiği en büyük strateji dehalarından olan Yavuz:

“Ben İslâm memleketlerini bir bayrak altında toplamak isterken, siz beni bir adaya götürmek istersiniz.” diyerek, Kıbrıs'ın ancak, İslâm birliği sağlandıktan sonra, bir uç karakol olarak zapt edilmesinin gereğini belirtmişti.

İslâm fütuhatının yoğunluk kazandığı ve denizlere açılmaya başlandığı Hz. Muaviye zamanında Kıbrıs, bu fetihlerin Batı dünyasından gelecek olan engelleri karşılamak gayesiyle zapt edilmişti.

Yani Kıbrıs, Ortadoğu'nun bir iddia sahibi olduğu zamanlarda, daha çok önem kazanıyor. Ya büyük fetihlere girişmek noktasında olduğu

zamanlarda ya da iç birliği sağladıktan sonra, onun muhafazası söz konusu olduğu dönemlerde...

Şimdi, gelelim bugünkü Ortadoğu gerçeğine, Ortadoğu bugün, ne tarihte olduğu gibi birleşik bir güç belirtmektedir ne de daha uzak ülkelere ulaşma konusunda bir iddia taşımaktadır.

Ortadoğu, ancak, mevcut yerlerinde kendini savunma kaderini yaşıyor. Ve bu savunma noktasında, sadece Kıbrıs kendine bir üs olmak mevkiindedir. Bir tek Kıbrıs var koca Ege ve Akdeniz'de üzerinde hakkı olduğunu ileriye süreceği yer olarak. Sayısız düşman ülkelerine ve adalarına karşılık bir tek Kıbrıs'ı vardır bugün Ortadoğu'nun. Batı, bu bir tek mukabil noktayı da bize bırakmak istemiyor.

Şimdilerde, Ortadoğu'nun kargaşa içinde olmasına ve içine bir hançer gibi sokulmuş daha muhkem bir Batı kalesi olan İsrail Devleti'nin bulunmasına rağmen Batı yetinmiyor bunlarla.

Çünkü Ortadoğu ülkeleri, bugün yaşadığı kargaşa bir yana, güçlenme, birleşip bütünleşme yolunda bir iç potansiyele de sahiptir.

Dünyanın büyük güçleri arasındaki menfaat kavgalarından çıkacak olan bazı dalgalanmalar, birdenbire Ortadoğu ülkelerinin daha bilinçli bir dayanışma içine girmesine, imkânlarını birleştirmesine, dolayısıyla topyekûn hepsinin güçlenerek yeni bir dünya dengesi olarak zuhur etmelerine imkân verebilir. Böyle bir zuhur hadisesi karşısında, işleri çok güçleşecek olan Batı, kendini şimdiden tedbir almaya mecbur görüyor. Onun için Kıbrıs konusunda hassasiyet gösteriyor. Yani bugünden daha çok, geleceği düşünerek Kıbrıs'ı bırakmıyor bize. Güçlü bir Ortadoğu'nun elinde Kıbrıs'ın bulunması korku veriyor kendisine şimdiden.

Kıbrıs, yalnız bir Türkiye meselesi değil, bir Ortadoğu, bir dünya meselesidir. Bir İslâm dünyasıyla Batı dünyası meselesidir. Tıpkı,

İsrail'in, yalnız bir Arap-İsrail meselesi olmadığı gibi... Onun da bir İslâm ve Batı meselesi olduğu gibi. İsrail de Kıbrıs da birbirine derinden bağlı bir tek mesele gibidir. Her ikisi de İslâm dünyasının güçlenmesini, dayanışma içine girerek yeni bir blok'un teşekkül etmemesini sağlamak adına, Batı'nın itina gösterdiği, geleceği adına itina göstermeye mecbur bulunduğu, birbiri içine girmiş bir tek dava hüviyetindedir. Kıbrıs'la, İsrail davasının hâli, bütünleşmemizle dış dünyaya açılmamızın habercisi gibidir.

Yeni Devir, 8 Aralık 1977

BİRLEŞMİŞ MİLLETLERİN ESİRİ

Batı dünyasının, bütün dünyayı aldatmak için çeşitli oyunları, tuzakları vardır.

Batı'nın, içinde kendi çıkarları söz konusu olmayan hiçbir kuruluşu ve tasarısı yoktur.

Şimdi Birleşmiş Milletler'de Batı usûlü içkili, danslı bir gün kutlanıyor, 10 Aralık 1948 İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 29. yıldönümü olarak.

O Birleşmiş Milletler ki aynı yıl, Filistin'de bir Yahudi devletinin kurulmasına karar vermişti.

O Birleşmiş Milletler ki Uzakdoğu'da tehlikeye düşen çıkarlarını kurtarmak için Kore'de savaşa girmişti.

O Birleşmiş Milletler ki şimdilerde yine suret-i haktan görünerek Güney Afrika'daki ırkçı beyaz azınlık yönetimini protesto ediyor. Aslında Batı'nın Güney Afrika'da protesto ettiği ırkçı yönetim değil, doğrudan doğruya oralarda ekonomik ve siyasi çıkarların ters yüz bulmasıdır. Irkçı yönetim meselesi ise zahiri kurtarma gayreti...

Kıbrıs'ta Türklerin boğazlanmasına zevkle seyirci olan Birleşmiş Milletler değil mi?

Hangi insan haklarının takipçisidir şu Birleşmiş Milletler?

Birleşmiş Milletler'in kalbi durumunda olan Amerika'da, zencilere karşı uygulananagelen muamele hangi insanlık duygusuyla izah edilir...

Elbette Batı'nın insanlık duygusuyla izah edilir...

Yeryüzündeki esir Türklerle ilgili hangi girişimin sahibidir Birleşmiş Milletler?

Birleşmiş Milletler'ce, Batı dünyasınca, insan sayılan ve hakkı savunanlarda anlaşılan bazı özellikler aranıyor. Yani Müslüman olması, Türk olmaması aranıyor, korunması için. Ayrıca, kendi menfaatine uygun düşmesi aranıyor.

Bugün Kızıl Çin ve Sovyetler Birliği'nin fiilen tutsağı olan milyonlarca Türk, haklarının aranması için, Batı dünyasınca istenen özellikleri taşıyorlar.

Milyonlarca Kırım Türk'ü, yurtlarından kovularak Sibiry'a'nın buz çöllerine sürülmüştür, toptan imhaya uğramışlardır. Soran yok.

İdil-Ural, Kuzey Kafkasya, Azerbaycan, Batı Türkistan Türkleri bağımsızlıkları ellerinden alınmış olarak, insanlık dışı bir zulme ve sömürüye terk edilmiştir, sözünü eden yok.

Doğu Türkistan, Çin mezalimi altındadır, kimse ilgilenmez.

Hangi Birleşmiş Milletler bu milyonlarca insan için, insanî duygularla ilgilidir?

Büyük güçlerin kendi aralarındaki menfaat bölüşmesinde Türkler, Rusların ve Çinlilerin payına düşmüştür, o kadar...

İnsana yönelmiş bir Birleşmiş Milletler yoktur, bir kandırmaca, aldatmaca, bölüşme var. Bir de bu kandırmacalara kanarak Birleşmiş Milletler'e bel bağlayan, onu hayırlı ve haklı bir çalışma içinde sanan zavallılar var.

Onu kutsayan, alkışlayan, efendisi Batı olan bir de yerli uşaklar vardır içimizde. Bunlar Birleşmiş Milletler'in, Batı'nın bize karşı takındıkları kör ve sağır tutumun öteden beri alkışçısıydılar. Türk âleminin esaretini insanlık dışı sayan kişileri şovenlikle suçlayan bunlardır. Esir Türklere âdeta yürek soğuturcasına bir davranış içinde olanlar bunlardır. Bunlar, dünyanın bilmem neresinde, ezilen bir millet gördükleri zaman, eğer Batılılar da karşı çıkıyorlarsa bu ezilmeye, yalpa kürek onların yardım görmesine koşarlar da milletimizden olan insanların tutsaklığına ses çıkarmazlar, hatta onların hakkını savunmayı suç bilirler.

Esir Türkler davasına yardımcı olmayan insanları, bu büyük mezalime göz yumanları, bu acıyı canevinde duymayanları, hangi milletten olurlarsa olsunlar, "düşman" sayabilirsiniz. Lanet olsun milletine sahip çıkmayanlara!

Yeni Devir, 12 Aralık 1977

KANDIRMAYIN BENİ

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Haritaya baktığımda, hep garip duyguların saldırısına uğrarım. Muzip bir el, beni şaşırtmak için eline boyalı kalem almış, harita üzerinde gelişigüzel oyunlar yapmış, değiştirmelerde bulunmuş gibi gelir bana. Bazen yeraltında çalışan gizli örgütlerin, geleceğe ait hazırladıkları tasarının, mahrem projelerin bir nüshası elime geçmiş gibi gelir bana ben haritaya bakarken. Sürekli olarak oyunlarla, ihanet tasarılarıyla beni meşgul eden, üzen, kızdıran, bazen güldüren ama hiçbir zaman inandırıcı olmayan sürprizlerle karşı karşıya bırakıyorum harita karşısında.

Beni öyle olur olmaz zamanlarda şaşırtan, apıştıran, saçması karşısında sinirden güldüren veya çılgına çeviren bu harita kalpazanlarını bir yakalaysam diye, hep planlar kuruyorum. Bir yakalaysam diyorum hep, onları bir daha öyle işlerle uğraşamayacak hâle getirmek şartım olsun. Ama yakalaysam...

Kimdir bunlar; harita üzerinde oynayan bu sahtekârlar kim, bir tanısam... Dişi mi, erkek mi, genç mi, ihtiyar mı, yoksa ne yaptıklarının bilincinde olmayan muzip, haylaz, şımarık çocuklar mı acaba?

Ellerine cetveller almışlar, başlamışlar çizmeye, şurası Suriye, burası Ürdün, orası Irak, berisi Lübnan, aşağısı Suudi Arabistan, yanı Mısır, öte Sudan, Libya, Cezayir, Fas diye... Üzerine de yazmışlar Latin yazısıyla. Bir konağın odalarından her birini, ailenin bir üyesine ayırır gibi, haritayı ayırmışlar, bölmüşler. Mekke, Medine bunun; Şam, Halep onun; Beyrut, Amman şunların; Bağdat, Kahire onların; İstanbul, Erzurum senin olacak demişler. Haddini bilmemenin de bu kadarı olmaz doğrusu!

Şakanın da, ihanetin de bir sınırı vardır, onların bu sınırdan taşarak benim sınırlarıma cetvelle, kalemle el atması hazmedilir, affedilir suçlardan değil...

Hayret ediyorum, acaba bu harita benden başka kimseciklerde yok mu; gizli bir el yalnız bana mı bir nüsha getirip bırakmış? Başkalarına hiç vermemiş mi ki benden başka kimse konu etmiyor bunu?

Kimdir, kimdir bunlar; Semerkand'ı, Buhara'yı, Taşkent'i, Yarkent'i, Belh'i, Kaşgar'ı, Merv'i, Batum'u, Bakü'yü benden koparan, sınırlar çizen?

Endülüs nerede?

Bükreş, Tameşvar, Kosova, Mohaç, Uyvar, Belgrad nerededir? Kimler değiştirdi adlarını, kimler Yunanistan, Bulgaristan, Yugoslavya, Arnavutluk, Romanya gibi adlar taktı buralara, etrafına sınırlar çizdi?

Uzun bir uykudan yeni mi uyandım veya uyanmış oluyorum da hâlâ gördüğüm rüyanın etkisiyle konuşuyorum, hep rüyada mıyım bu haritayı gördüğümde?

Yoksa benim bilemediğim, aklımın alamadığı, gerçekten bir şeyler mi dönmüş?

Ne olur söyleyin, Şimdi benim sınırlarım hakikaten 777 bin kilometrekare mi oldu? Karadeniz, Ege, Akdeniz, adalar, ticaret filolarım, kalyonlarım, ektirilerim, leventlerim, korsanlarım; yoksa hiç benim olmayan uydurduğum birer masal mıydı bunlar?

Akıncılarım, Turhan, Evrenos, Malkoç beyler, onların oğulları, oyalandığım kurŐundan sūvariler miydi?

Nee? Elli yılı geçiyor mu cumhuriyet kurulalı, Amerika bize ambargo mu uyguluyor. Kredi ve silah mı vermiyor, Kıbrıs'ı mı istiyorlar, IMF, Ortak Pazar, İsrail Devleti ha?

Siz de kandırmayın beni, bu kadarına ölürüm de inanmam.

Durun, durun yakaladım sizi, benim haritamla oynayan sizlersiniz, kurtulamazsınız elimden...

Yeni Devir, 4 Ocak 1978

ONUR KAZANMAYA DOĞRU

Kaderin bize armağan kıldığı imkânlarla, yobaz bir devrimcilik sarasıyla, hep karşı çıktığımız içindir ki başta biz olmak üzere bütün İslâm ülkeleri, yeryüzündeki ağırlığımızı kaybetmiş bulunuyoruz.

Bu tarihî yanılığdan ayrılmadığımız sürece, daha nice yenilgiler çıkacaktır önümüze. İslâm ülkelerinin hiçbiri, tek başına dünya için önemli bir varlık değildir ve olmaları da imkânsızdır. Herhangi bir İslâm ülkesinin tek başına bir güç olarak belirmesi de hayal edilmelidir. Çünkü böyle bir gücün ortaya çıkması, öteki İslâm ülkelere de çekidüzen getireceği için, dünya buna izin vermeyecektir elbette. Yani hiçbir İslâm ülkesi, kendisi dışındaki dünyalardan medet umarak, onlara yaranmaya çalışarak saygın, önemli bir varlık olma imkânı bulamayacaktır. Böyle bir hayale kapılan İslâm ülkesini yabancılar, umutlarla oyalayarak mevcut potansiyelini de sömürürler. Dumura uğratırlar. Hatta onu, diğer İslâm ülkelerine karşı bir koz olarak kullanıp daha çok yalnızlığa iterler.

İslâm ülkeleri ancak yan yana bulunurlarsa bu, dünya için bir önem belirtir. Ancak böyle bir blok bir kıymet ifade edebilir. İslâm ülkeleri ancak böyle bir işbirliği sonucunda oyunlara gelmekten kurtulabilir.

Dostlukların tek taraflı işlememesi, menfaatlere riayet edilmesi için bile güçlü, önemli olma mecburiyeti vardır.

İslâm ülkelerinin itibarlı ülkeler hâline gelmesi, yekdiğerleriyle kopmaz işbirliği içinde olmasıyla mümkündür. Ancak böyle olunca süper güçlerin bir oyun alanı olmaktan çıkarak dostluk yarışına giriştikleri bir kuvvet kutbu olabilirler.

Böyle bir birliğin gerçekleşmesine engel olmak hususunda, dış dünyanın sahnelediği bütün oyunları bilerek ve aşarak yol alınmalıdır.

Küçük, gündelik menfaat oyunlarıyla oyalandırılan İslâm ülkeleri, aslında, kendi arasında hiçbir menfaat çatışması olmayan bir topluluktur. Hiçbirinin, diğeri aleyhine çözüm bekleyen sahih problemi yoktur. Ama dünya, onları yapay çatışmalarla karşı karşıya getiriyor hep. Suni anlaşmazlıklarla birbirine düşman kılıyor.

İyi bilinsin ki birbirine aykırı çıkar çatışması olmayan ülkeler, yalnızca İslâm ülkeleridir. Nasıl ki Osmanlı Devleti, içindeki Müslümanlar arasında hiçbir çıkar çatışması olmadığı hâlde yıkıldıysa, öylece, şimdi de aynı şekilde bir güç birliği oluşturmalarına engeller dikiliyor.

Kaldı ki aralarında farzımuhal bir çıkar çatışması olsa bile bu, asla aşılması, çözümlenmesi imkânsız bir engel olamaz. Birbirine verecekleri taviz, gâvurlara verdikleri tavizlerden elbette fazla değildir.

Kısacası, taviz gerekiyorsa taviz vermelidir birbirine İslâm ülkeleri. Hem de seve seve. Birleşmeleri için sayısız imkân bulunduğu hâlde, birleşemeyen tek topluluk İslâm ülkeleridir yeryüzünde. Dış dünyanın diktiği engelleri aşmayı, aklına koyan bir tek ülke belirirse İslâm dünyasından, bu ses, elbette ki yankısız kalmayacaktır. Gittikçe katılmalar başlayacaktır.

Büyük bir İslâm birliğidir Müslüman ülkeleri kurtaracak olan, güçlü kılacak olan, oyuncak ve onursuz olmaktan çıkaracak olan, kendi haklarını olduğu gibi, her ulusun da hakkını koruyabilecek olan, dünyaya denge getirecek olan.

Yeni Devir, 27 Mart 1978

GELECEK BİRLİĞİNDİR

İslâm dünyasını parçalamak için Batı'nın denediği çeşitli yollar, açtığı Haçlı Seferleri, tarih boyunca Müslümanların da kendi aralarında birleşmelerini, yardımlaşmalarını sağlamıştır. Aksi de söylenebilir: Müslümanların i'lâ-yi kelimetullah uğruna verdikleri birleşik cihat karşısında, Haçlılar da mukabil birleşik kuvvetler oluşturmaya çalışmışlardır.

Bu çatışmalardan, yüz yıllar boyu Müslümanlar kazançlı çıktı. Karlofça Antlaşması'ndan sonra değişen talih, İslâm dünyasının içine girdiği duraklama, Batı'ya yeni umut kapıları açtı. Müslüman olmayan topluluklar bağımsızlık sevdasına düşürülerek bizden koparılmaya başlandı.

Fakat İslâm dünyası, yine bir bütündü ve Batı'nınsa temel amacı bu bütünlüğü parçalamaktı. Geçmişte denenmiş yöntemlerle bu birliği tamamen ortadan kaldırmanın mümkün olamayacağını Batı çok iyi biliyordu. Ona karşı örgütlenecek yeni Haçlı saldırılarıyla sürekli, kalıcı başarılarla ulaşamayacaklarını görüyorlardı. Böyle saldırılarla, işgallerle ancak geçici başarılar elde edebilirlerdi. Buna karşılıksa, İslâm toplumları geleneksel birlik ve dayanışmalarına uyararak, toplu

direnişlerle, er geç haklarından gelirlerdi Batı'nın. En kanlı ve çetin savaşların, bağımsızlık savaşları olduğu açıktır çünkü.

Bu yüzden Batı, İslâm ülkelerini birdenbire işgale kalkmadı. İşgale elverişli bir ortama gelmeleri için, daha tutarlı ve kestirme bir yol denedi.

Kavmiyet düşüncesini soktu aralarına.

Başka hiçbir şey değil, kavmiyetçiliktir İslâm dünyasını parçalayan, Osmanlı Devleti'ni dağıtan. İçinde bulunduğumuz malî, askerî, idarî bunalım değil, teknik yetersizliğimiz değil, doğrudan doğruya kavmiyetçiliktir bizi yıkan.

Bu kavmiyetçilik, tabii ki, asla geniş halk tabanına yayılmadı, ama İslâm toplumunun aydın kesiminde, özellikle yöneticiler katında geniş ilgi ve uygulama alanı buldu. Zaten bir ülkeyi batıran da, kurtaran da aydınlar, yöneticiler değil mi?

Böyle dağıldı İslâm birliği.

İşgaller, kavmiyetçi fikirlerle işbirliği hâlinde başlamıştır. Bu işbirliği sonucunda Batı, İslâm ülkelerinin yönetimini ve yöneticilerini, kendi yedeğinde tutmaya olağanüstü özen gösterdi hep. İslâm ülkeleri, hâlâ böyle bir işbirliği geleneği içindedir.

Altmış yıldır bu geleneğin çeşitli, bazen değişik görüntüleriyle yönetiliyorlar.

Bu bakımdan İslâm ülkelerinin, kendi aralarında yeni bir birlik oluşturmaları çok zordur ve Batı, bunun sağlanmaması için olanca gücü ve imkânıyla seferberdir.

Ortadoğu'da sürekli olarak devam eden problemleri, Batı'nın, İslâm birliğini engellemek için ortaya koyduğu eylemler saymalıyız.

İslâm ülkelerinin girişmeye yönelir gibi oldukları her dayanışma hareketi, küfür dünyasının çelmelerine uğramaktadır. Gerçi bu ülkelerin yöneticileri hâlâ Batı yanlısı olma özelliklerini korumaktadırlar, ama bazen Batı'nın kendilerine karşı oynadıkları çok açık ve çok onur kırıcı oyunlara mukabil, zaman zaman çok sınırlı ve silik olsa bile İslâm ülkeleri arasında bir güç birliği geliştirmenin gereğini görür gibi olarak bunu sağlamaya yönelmektedirler. Fakat yüreklerindeki korkular, bu işi sağlam ve temelli bir şekilde tutmalarına engel olduğu için, bu eylemleri de sonuçsuz kalıyor.

Oysa İslâm ülkelerinin toplumları, istisnasız, İslâm birliğinin özlemi içindedirler. Onların kavmiyetçi ve Batıcı tutumla bir ilgileri yoktur. Masum ve mazlumdur Müslüman halk.

İşte İslâm birliğini sağlayacak olan, Müslüman halkın asıl bu masum ve mazlum yapısı olacaktır. Çünkü bu halk bir uyanış içindedir ve zamanla kendine uygun kadrolara kavuşacaktır.

Aklı başında olanlar, ileriye görenler, halkının bu sağduyusuna yöneliyor.

Yeni Devir, 28 Mart 1978

KÜFÜR, NİFAK VE İSLÂM

İslâm âleminde küfür, devrini tamamlamıştır. Küfrün çekildiği alanları nifak işgal etti. Şimdilerde münafıklar hüküm sürüyor her yanda.

Küfür, İslâm birliğinin, bu yüzyıl başında, bir yandan dağılmaya, öte yandan da dağılan her parçası üzerinde kesin olarak sultanını kurmaya başlar. Bu dönemde küfür, İslâm memleketlerine fiilen hâkimdir. Adı “resmen” bağımsız olan ülkelerdeki hâkimiyetiyle, resmen bağımlı memleketlerdeki hâkimiyeti arasında hiçbir derece farkı yoktur. Küfür, kendi politikası gereği, bazı ülkelere bağımsız süsü verdi. Açıkçası, kendisini aratmayacak yönetici kadronun işbaşında bulunduğu ülkelerin bağımsızlığına razı oldu. Bu Batıcı kadrolar, kraldan fazla kralcı gibi sadakatle efendilerine hizmet ettiler. Hizmetinde gevşeklik görülenler veya daha iyi hizmet arzında bulunacak kabiliyetler zuhur ettikçe de Batı bu kadro içinde yeni tercihlerde bulunarak, değişiklikler yaparak sömürsünü devam ettirdi.

Bu köle ruhlu yerli kadrolar, dışta ne kadar uşak idiyse, içte de o kadar zalim oldular. Kendilerini vatan kurtarıcısı olarak ilan ediyorlardı. Ülkeyi yükselttiklerini, çağdaştırdıklarını yaygınlaştırıyorlar, İslâm birliğinin olduğu dönemleri “karanlık devir” gibi gösteriyorlardı.

Tam bir küfür içindeydiler.

Zaman değiştikçe Batı, sömürgelerini tasfiyeye kalkınca, kendisine “bağımlı” olan öteki İslâm ülkelerini de diğer sözde bağımsız ülkeler gibi düzenleyerek bağımsız kılıyordu. Oraları da yine Batıcı kadrolara teslim ederek çekiliyordu.

1940’lardan sonra İslâm âleminde görünen manzara budur. San Francisco Antlaşması, Birleşmiş Milletler’in İnsan Hakları Evrensel Beyanname’sinin yayınlanması, küfür dünyasının hâkimiyetine, sömürgeciliğine yeni bir muhteva kazandırmaya yönelme girişimlerinden başka bir şey değildir. Klasik sömürgecilikten vazgeçmeye başlanışın, sömürmekten vazgeçmeye başlanışın, sömürmek için daha yeni ve ince yöntemler geliştirmeye kalkışın, değişik fitneler keşfetmeye yönelişin devri açılıyordu.

İslâm memleketlerinde demokrasi denemelerini başlattılar. Güdüm-lü bir demokrasiyi, çok partili siyasi hayatı yürürlüğe koydular. Bu, Batı sömürgeciliğine yeni bir öz getirirken, diğer taraftan Müslüman halka kısmî bir tercih imkânı da veriyordu.

İşte bu kısmî tercih dönemi başlar başlamaz, bütün İslâm ülkelerinde, küfrün açık ve yoğun sultası da yerini bir başka döneme, yani nifak dönemine terk ediyordu.

Çeyrek asrı geçen bir mazisi oluyor nifakın böylece. Bu nifakın uzantısıdır günümüze kadar gelen.

Bilindiği gibi münafık anasıl kâfirdir, küfürdedir; lakin sahte bir iman peçesi vardır yüzünde. Gelir, iman sahiplerine “ben sizdenim” derler. Basiret ehli mümin anlar, tanır münafığı. Ama birçoğları da hele sağlam bir inanç terbiyesinden geçmemişlerse onu tanımakta güçlük çekerler. Şahıslarını ve partilerini “kendilerinden” sanırlar.

Fakat görülen o ki küfrün devrini tamamlaması gibi, nifak da İslâm toplumunda son demlerini sürüyor. Giderek tavsıyor nifakın hâkimiyeti. Bu durumda, telaşa düşmüştür Batı. Yeni oyunlar sergileme çabasındadır. Nifakın değişik türlerini deniyor.

Ama nifakın zahiri mümin görüntüsü, Müslümanların, kısmen nefes almasına da fırsat verdiği için, daha doğrusu Allah murat eylediği için, Müslümanlar da artık ayağa kalkmaya başladığından, şahit olunan görüntüler şu ki, İslâm'dır şimdilerde yavaş yavaş gündeme gelen.

Küfür bitti, nifak bitiyor, gelense İslâm'dır artık.

Yeni Devir, 22 Ekim 1978

KIBRIS'A İHTİYACIMIZ VAR

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Kıbrıs Adası baştan başa çöl veya kayalık bir arazi parçası olsa bile, yani ekonomik bakımdan hiçbir değer taşımasa dahi, hakikatte pahası çok yüksek bir adadır. Yalnız bütün bir Akdeniz havzasını kontrol eden bir üs değil, aynı zamanda bütün Ortadoğu'yu, Kızıl Deniz'den Hint Okyanusu'nu; Boğazlar yoluyla Doğu Avrupa'yı ve Rusya'yı; Asya içlerini, Uzakdoğu'yu, Çin'i, Japonya'yı kollayan bir coğrafya parçasıdır.

Bütün dünya üzerinde askerî ve ekonomik iddiası olan, hatta olmayan her ülke, Kıbrıs'la ilgilenme mevkiindedir. Bu özelliği bakımından Kıbrıs, dünyada stratejik değeri çok yüksek olan belli başlı yerlerden biridir.

Yahudilerin devlet kurması için gösterilen Madagaskar Adası, Kıbrıs ve Filistin'den; Yahudiler malum sebepleri dolayısıyla Filistin'i seçince, Kıbrıs'ı ellerinde bulundurmamak ihtiyacı, Batı âlemi için daha çok vazgeçilmesi mümkün olmayan bir şart olarak belirdi. Yahudi fiilen bir kıtaya yerleşince, onu düşman çevreye karşı muhafaza etmek, ancak Kıbrıs vasıtasıyla sağlanabilirdi. İsrail'in, Batı'nın Ortadoğu'daki ileri bir karakolu olarak yaşayabilmesi için, Kıbrıs gibi bir destekleme üssünün elde tutulması zaruretti.

Bilhassa Ortadoğu'nun petrolüne muhtaç olan Batı için bu Ada, önemi daha da artmış bir üs konumundadır.

Hele hele Müslüman ülkeler arasında baş gösteren yardımlaşma ve dayanışma eğilimi sonunda bu topraklar üzerinde güç kazanacak olan “yeni bir dünya” ihtimali, Batı düzenlerinin ve sömürülerinin birer korkulu rüyası olmaya başlayınca, Kıbrıs'ın pahası, önemi daha da artmış bulunuyor.

Son yıllarda Türkiye'nin öteki Müslüman ülkeler nezdinde oynadığı yeni ayıltıcı ve uyarıcı rolünü de katacak olursak Kıbrıs'ı Batı'nın elden çıkarmak istememesinin başlıca sebeplerini anlamış oluruz. Türkiye'nin tarihî rolünü gündeme getiren siyasi ve kültürel hareketin yoğunluk kazanması, Batı'nın bu Ada üzerindeki ısrar ve tizizliğinin ve aceleciliğinin öteki önemli sebeplerindedir.

İtiraf etmeliyiz ki Kıbrıs bizim için, bugün içinde bulunduğumuz eksik ve güçsüz şartlarımız bakımından değil, daha çok gelecekte temsil edeceğimiz hüviyet noktasından önemlidir. Dar, sınırlı bir iddianın değil, geniş boyutlu bir amacın ihtiyacı için önemlidir asıl. Yani yarın daha çok ihtiyacımız olacak Kıbrıs'a. Ve şimdiden Kıbrıs'ı elimizde bulundurmaksa bu amacı çabuklaştırıcı önemli bir etken olabilir ancak. Bu sebeple Kıbrıs, “Büyük Türkiye” düşüncesine bağlı olanlarca mühim bir konudur.

Bu önemi dolayısıyla Kıbrıs'tan Batılı emperyalistlerin vazgeçmeyeceği tabiidir. Öyle ki bu emperyalistler, bizden çok daha fazla güvendikleri, destekledikleri Yunanlılara bile Kıbrıs'ı bırakmak istemiyorlar. Çünkü Yunanlılardan daha çok kendileri muhtaçtır Kıbrıs'a. Nitekim Batı'nın Enosis'e asla razı olmaması bu sebeptendir. Enosis'i sağlamayı hedef tutan darbe hareketine vaktiyle nasıl karşı çıktıklarını gördük. Kıbrıs, ne tam anlamıyla Yunanlıların ne de Türklerin olsun istemiyorlar bu yüzden. Kendi kontrollerinde küçük ve kendi-

lerine muhtaç bir devletçik kurulmasından yanalar. Bu yüzdendir ki vaktiyle Kıbrıs'a yaptığımız askerî müdahale, Batı âlemince ciddi bir reaksiyonla karşılanmamıştı. Hatta işlerine bile geldi önce, fakat biz bir iddia sahibi olunca işin rengi değişti ve ambargolar başladı.

Evet Kıbrıs, büyük bir Türkiye düşünenlerce gerçekten çok önemlidir, hayatîdir.

İşin hakikati, Kıbrıs'ı kaybetmemek için kan, ter dökenler de bunlardır. Ancak bunlardır, dış piyasalardan para bulmak hayali karşılığında Kıbrıs'ı Batı'ya peşkeş çekmek istemeyenler. Ancak bunlardır, dış ülkelerde saygınlığımız artıyor düşünüyerek Kıbrıs'ı bir dostluk armağanı olarak sunmaya hazırlananlarla kavga verecek olanlar.

Kıbrıs hususunda tavizi düşünenler, hâlimizin hovardaları ve istikbalimizin kumarbazlarıdır. Ve dahi kendi nefislerinin de cellatlarıdır. Böyle biline!

Yeni Devir, 27 Kasım 1978

MÜSLÜMAN SOSYALİST OL (!)

Hatırlardadır, bir süre önce, din işlerine bakan Devlet Bakanı'nın konuğu olarak, Sovyetler Birliği'nde yaşayan Müslümanların, Orta Asya ve Kazakistan Müslümanlarının Diyanet İşleri Başkanı Ziyaeddin Babahan Türkiye'ye gelmişti.

Resmî çevrelerce kendisine bir hayli dostluk gösterilen, televizyon ve radyoda konuşturulan, basın toplantısı düzenletilen bu kişi, resmî görevinin bilinci içerisinde, söylenmesi gerekli olan bütün sözleri birer birer söyledi.

Bizim görevlilerin sevgi dolu bir ilgiyle bu kişinin yanı başında oturup içi gülen gözlerle izlediği bu konuşmalarda Babahan cevapları anlattı ki:

- a) İslâmiyet sosyalizme karşı değildir, daha doğrusu İslâmiyet, sosyalizmi öngörmüştür.
- b) Bu sebeple Sovyetler Birliği'nde parti üyesi Müslümanları, kimse dinden ihraç etmiyormuş ve parti üyeleri de dinsel vaazlara katılıyorlarmış.

- c) Sovyet Anayasası'nın 52. maddesinde "dinin serbest" olduğu yazılmış ve isteyen herkes, hacca gidebiliyormuş. Her yıl hacca giden on, on beş kişi bu serbestliği açıklıyormuş ve bizzat kendileri bile 11 defa hacca gitmişlermiş.
- ç) 15 Sovyetler Birliği Cumhuriyeti'nden 8'inde yaşayan toplam 50 milyon Müslümanın hepsi ibadetlerinde özgür ve yaşantılarında mutluymuşlar. Yüzlerce cami ve mescit ibadete açılmış.
- d) Üretim araçlarını belli çevrelerin elinden almış bulunan sosyalizmin sayesinde Müslüman halkın hayatı gittikçe daha da gelişmekteymiş.
- e) Sosyalizm zaten dinlerle değil, ekonomiyle uğraşıyormuş ve dilerse temelde sosyalizmi istedikleri için bu düzenden çok mutluymuşlar. Sosyalizm, dinlerin öngördüğü toplumu gerçekleştiriyormuş.

Âlâ bilgiler ve fikirler değil mi?

Sağ olsun devletlularımız, sosyalizmle İslâmiyet arasında bir aykırılık değil, bir aynıyet bulunduğu konusunda var güçleriyle çalışıyorlar, aydınlatıcı bilgiler verdiriyorlar halkımıza!

Kendileri söylerse halkımız belki inanmaz diye, bizzat dışarıdan canlı şahitler getiriyorlar.

Bu millet, Sovyet işgali altındaki Müslüman kardeşleri hakkında hep yanlış kanaat sahibidir:

Oradaki Müslümanların inim inim inlediğini, toptan imha ve sürgünlere uğratıldığını, vatanlarının işgal edilerek kendi öz topraklarında aç köleler gibi çalıştırıldığını, din ve vicdanlarına ağır darbeler indirildiğini, dinî eğitimin tamamen ortadan kaldırıldığını, serbest

ibadette bulunmanın karşılığını en azından halkın hayatıyla ödediğini sanıyordu.

Sovyet Müslümanlarının Diyanet İşleri Başkanı, Türkiye Müslümanlarının bu yanlış kanaatini, elinden geldiğince gidermeye çalıştı.

Var olsun kendisine bu fırsatı verenlerimiz, azim bir hizmette bulundular doğrusu! Türkiye Müslümanlarını, dini siyasete alet edenlerin ayartmasından kurtarma hususunda uyarıcı olarak güzel çalışıyorlar.

İşte böyle, dini siyasete alet etmeyen sosyalist dinî liderleri davet ederek Türkiye Müslümanlarına, sosyalizmin faziletlerini anlatmak lazım.

Dini siyasete alet etmemenin en güzel örneği budur. Bütün sosyalist ülkelerin, sosyalist din adamlarını davet ederek konuşturmamız, Türkiye'deki din sömürücülerinin foyasını meydana çıkarmamız bir millî görevdir, öyle değil mi? Evet İslâmiyet'i, sosyalistlerden dinleyim artık.

Nasılsa Türkiye'de sosyalizmin eylemini yapanlar dinlemiyor bunları. Düşmanlar İslâm'a, bari Müslümanlar dinlesin sosyalizmi, hiç olmazsa!

Lâ havle ve lâ...

Ve sığın Müslüman, şeytanın şerrinden Allah'a!

Yeni Devir, 25 Aralık 1978

NE ADINA EMPERYALİZME KARŞI

“Batı emperyalizmi ve dünya siyonizmi, Sultan Abdülhamit’e gelip Filistin’de bir yurt kurulmasını onaylaması için kendisine rüşvet vermeye kalkıştığı zaman, Abdülhamit onları kovmuş ve bu ucuz pazarlığı reddetmişti.” diyor Yaser Arafat.

Abdülhamit Han’ın, “Dünyanın bütün devletleri tazyik etse de, ayağıma gelseler de, bütün hazineler kucağına dökülse de, size Kudüs’ten bir parça bile vermem.” diye hiddetle huzurundan kovduğu kişiler, Dünya siyonist örgütünün temsilcisi olarak gelmişlerdi.

Şunu istiyorlardı: Osmanlı Devleti’nin izin vereceği bir bölgede birkaç köy kurmak. Hükümet isterse Filistin’de kurulacak olan bu Yahudi köylerinde İslâm evleri de bulundurulacaktı. Bu Yahudiler Osmanlı Devleti’nin kanun ve nizamlarına tâbi olacaktı. Vatandaş olarak kabul edilmelerinin karşılığında! Düyûn-ı umûmiye meselelerinde dış devletleri Osmanlı lehinde temin yolunda hizmette bulacaklarını, ordumuzun silah ihtiyacını karşılayacaklarını; mevcut dış borçlarımızın hepsini temizlemekten başka, ayrıca Sultan’ın şahsına büyük bir servet hediye edeceklerini bildirmişlerdi.

İngiliz Başbakanı Lord Beaconsfield'ten Alman Birliği'nin kurucusu Bismark'a kadar, dünya emperyalizminin birçok ünlü devlet adamının safkan Yahudi oldukları, keza dünyanın büyük bankerlerinin Yahudi asıllı ve siyon örgütünün üyesi bulunduğu bir dönemde bu tekliflerin yapıldığını ve ret cevabı aldığını hatırlayalım.

Birkaç kuruş faizli borç almak için dış devletlerin ve bankaların kapısından ayrılmadığımız; borç vermelerinin hayal ve ihtimaline karşılık, onların istekleri doğrultusunda ekonomimizi ayarladığımız; keza hiçbir taahhüt alamadığımız hâlde üsleri açtığımız bir noktadan durup bakalım yetmiş yıl öncesinin bu olaylarına.

Abdülhamit Han'ın beynelmilel baskılara rağmen ne soylu bir direniş ve eylem içinde belirdiğini görelim. Onun, bize tâbi vatan-daşlar olarak birkaç köy kurmasına razı olmadığı topraklarda, Batı emperyalizminin bir karakolu olarak kurulan bir İsrail Devleti var şimdi. Arafat, bu emperyalizmin, bu topraklardan kıra kıra çıkardığı Müslüman Filistin halkının bir lideridir. Batı emperyalizminin ve dünya siyonizminin mezalimine uğramış bir halkın liderlerinden biri olarak konuşan Arafat, itiraf etmeliyiz ki Batı'dan darbe üstüne darbe yediği hâlde, hâlâ onlara yaltaklanmaktan vazgeçmeyen Ortadoğulu öteki liderlere kıyasla, çok daha haysiyetli bir kişilik taşımaktadır.

Ama ne var ki bu tarihi gerçeklerin bir bölümünü mücadelesinin haklılığına ve diyalektiğine mesnet yapması, elbette yetmez. Bu gerçekler, yalnız Batı'ya karşı bir öfkenin değil, tavizsiz İslâmi bilincin tezahürü olarak ifade bulursa ancak bir anlam kazanabilir. Arafat'ta, böyle bir bilincin açık ifadesini görmüş değiliz. Onun, mücadelesini yürütmek için sosyalist ülkelerden silah alması değildir bu bilince bağlı bulunmadığının göstergesi. Gerçek şu ki Arafat, en azından bir Arap sosyalistidir ve sosyalizmin gerektirdiği ölçüde öteki sosyalist ülkelere karşı yakınlık beslemektedir. Bu durum, tam Rusçu veya

Çinci bir inanış uzantısı içinde mütalaa edilmesine yetmeyeceği gibi, kavgasına tavizsiz bir İslâm bilincini temel aldığı manasına da asla gelemez.

Nitekim aynı konuşmasının devamında şöyle diyor:

“Türkiye halkıyla aramızdaki ilişkiler dostça ilişkilerdir ve biz bu ilişkilerle övünürüz. Oradan bazı savaşçılar vardı ki sayılarının az olduğu doğrudur, Filistin devrimiyle birlikte savaştilar ve Filistin devriminin yanında şehit oldular.”

Bilindiği gibi Arafat’ın söylediği bu savaşçılar, Türkiye’deki anarşik olaylarda aktif rol oynayan, Filistin’de eğitim gören malum gençlerdir ki bir kısmı da Filistin’de savaşmış, ölmüşler.

Fakat şu da var. Bütün İslâm ülkelerinde şahit olduğumuz uyanış ve direniş hareketleri, aynıyla Filistinli Müslümanlar arasında da olabilir. Halk mücadelesinin önderleri bu ortam içinde gelişebilir; önderliklerine, daha soylu bir mesnede bağlı olarak devam edebilirler. Böyle bir gelişmenin muştusuna canlar feda! Temennisi ise borçtur her Müslümana...

Yeni Devir, 20 Ocak 1979

EKONOMİ VE İSLÂM

Yükseköğrenim öğrencisi bir arkadaş geldi bana. Bir mezuniyet günü düzenleyeceklermiş. Benden de konuşma istiyordu. Konuşacağım mevzuu bile seçmişler. “Bize İslâm ekonomisi üzerine konuşma yapınız.” dedi.

Oysa bu öğrencilerin tahsilleri “ekonomi” üzerine değildi. Hayret ettim önce, “Niçin ekonomi?” dedim. Ama asıl hayret eden o arkadaşta.

İfade etmeye çalıştım.

İslâm’da ekonomi, İslâm ekonomisi üzerine bir yığın yayın var ortaklıkta. Ben bunların hepsini taaccüple karşılamışım. İslâm düzeninin ekonomiye ilişkin gibi sanılan hükümlerini yan yana, alt alta getirerek, ayrı fikir ekonomik çerçevesi çizmeye çalışmak, günümüzün bazı yazarlarının âdeta baş meşgalesi oldu.

Bu çalışmalarını yaparken, Müslüman yazarların kalkış noktaları şu olmuştur: Dünyada bir kapitalist bir de sosyalist ekonomi düzen var. İslâm da ayrı bir dünya görüşü olduğuna göre, onun da ekonomi

anlayışı mevcuttur. Öteki dünya görüşlerinin karşısına çıkmak için, o dünya görüşlerinin bir disiplin içinde vazettikleri ekonomik görüşlerini çürüten, yerine İslâm'inkini diken bir çalışmaya koyuldular böylece. Konuyu ele alış ve sergileyiş yöntemi bakımından, sunuş biçimi bakımından, öteki ekonomik doktrinlerin metotlarını esas alarak sürdürdüler bu çalışmalarını.

Yani reaksiyoner bir duygu ve düşüncenin ürünü oldu çabaları. “Onlarda var da bizde yok mu?” gibilerinden...

Bu çalışmaların bir yerde yararlı olduğunu da söylemek mümkündür ama bu konuda Müslüman yazarların kalkış noktaları acayip. Âdeta “İslâm'ı asrın idrakine konuşturmak” çabasının uzantısı...

İslâm düzeninin yürürlükte olduğu dönemlerde, var mıydı “İslâm'da ekonomi” gibi ayrı bir konu?

İslâm'ın genel hükümleri içinde, fıkıh içinde mevcut olan, hükümler meyanındaydı bu mesele. Bir ayrı “ilim” sahası gibi mütalaa edilmiştir ekonomi.

Batı dünyasının eşyayı putlaştırmaya başlamasının olağan bir putu olarak, ayrı ve çok önemli bir saha imiş gibi ortaya çıkan “ekonomi” kavramı ve bilimi; giderek bütün insanları, çağın en büyük ve en önemli konusu bu imiş gibi bâtil bir saplantıya götürdü. Toplumun en baş meselesi ekonomidir sanıldı. Her şey ancak ekonomiden sonra gelir gibi bir zehaba kapıldı insanlar.

Çağın karşımıza diktiği bu putu, reddi mümkün olmayan bir vakıa gibi sanan bazı Müslüman düşünürler; âdeta çağın gerisinde kalmamak, İslâm'ın eksik olmadığını göstermek gibi bir gayrete düşerek, İslâm ekonomisi gibi nevezuhur bir bilim dalı dikteler gözümüzün önüne.

Bu alanda yazılan eserlerin öteki İslâm ülkelerinde olduğu gibi Türkiye’de de yüksek satışlar yapması, Batı dünyasının ortaya diktiği ekonomi putunun, ister istemez İslâm ülkelerine dahi gölgesini saldırganın işareti değil mi biraz da?

Öyle ki hatta sahaları ekonomi olmayan aydınlar bile bu etki altında. Her şeyi ekonomiye bağlayan maddecî küfür dünyasının, gölgesi bile bătıldandır...

Bütün dava, İslâm’ı öğrenmektir Müslüman için. Ondan bir cüz gibi “ekonomi”yi koparmak, ayrı bir bilim dalı gibi ona yönelmek, maddecî düzenlerin düzmecelerindedir.

Yeni Devir, 6 Şubat 1980

YENİ SESLER

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

İslâm âlemindeki yaygın siyasi hareketlerin, belki de en başında, ya devlet olmuş ya da olma alternatifi olarak görülen sosyalizm gelir. Yani Arap sosyalizmi.

İşbu sosyalizmin ne menem bir sosyalizm olduğu malum; ırkçılık, İslâm ve sosyalizm diye üç ayağı var bunun. Nâsır'ın mirası olarak devam ediyor, bu halita ideoloji.

Bu yüzden de bütün dünya, İslâm ülkelerinde baş gösteren her İslâmî harekette peşinen bir sosyalist unsur arıyor.

İrândaki Humeynî hareketini bile ısrarla, sosyalizme bir geçiş eylemi olarak yorumlayanlardan bazıları, her hâlde bu peşin anlayışın etkisinde kalanlardır.

Bu çevrelerden, Türkiyede İslâmî harekete de aynı endişe ve merakla bakanlar var. Bu çevreler İslâm ile MSP arasındaki ilgiye bakarak Erbakan'a sormuşlar, Danimarka ve İsviçre televizyon ekiplerinin 23 Ocak 1979 günü Ankara'da filme aldıkları mülakatta:

“Partinizin programını İslâm sosyalizmi olarak ifade edebilir miyiz?” Buna Erbakan şöyle cevap veriyor:

“Biz Türkiye’nin Millî Selamet Partisi’yiz. İsmimizdeki “millî” kelimesi ırkçılık anlamına gelmez. Biz ırkçılığa karşıyız. “Millî” kelimesi (millîlik) yüz yıllardan bu yana milletimizin geliştirdiği bir sistemdir. Bizim ekonomimizde ve sosyal fikirlerimizde kendi özel sistemimiz vardır. Bunun yanında İslâm sosyalizmi sözcüklerini ben suni bir isim tamlaması olarak kabul ediyor ve doğru bulmuyorum. Çünkü İslâm, kendi başına bir sistemdir, sosyalizm ise Batı’dan kaynaklanmış bir terimdir. İnsan her şeyi kendi içinde açıklamalıdır. Bu yüzden İslâm sosyalizminin bir anlamı olamaz. İslâmiyet bir gerçektir.”

Bu ifadelerde, görüldüğü gibi birkaç husus vurgulanıyor. İrkçılık ve sosyalizm konu dışına itiliyor. İslâm’ın müstakil bir sistem olduğu söyleniyor. Millî kelimesinin, yüz yıllardan beridir yaşaya geldiğimiz bir hayat nizamını anlattığını; oysa sosyalizmin bir Batı mamulü ideoloji olduğu ifade ediliyor. Bir de hem de en başta, konu bir spekülasyona yol açmasın diye, partisi için Erbakan: “Biz Türkiye’nin Millî Selamet Partisi’yiz” diyerek bu konularla partisi arasındaki alaka noktalarını, şartların icap ettirdiği ferasetli bir üslûp itinasıyla bilhassa dile getiriyor.

Humeyni bütün dünyaya karşı asla sosyalist ve ırkçı olmayan, İslâmî bir devlet uygulaması iddiasıyla meydana çıkmıştır. Bu tavır ve eylem, iddiası açısından, İslâm toplumları ve dünya için, bu çağda yeni, katıksız bir sestir.

Pakistan, bu sesin yankılarını ve sonuçlarını beklemeye durmuştur.

Türkiye’deki İslâmî hareketse zaten hiçbir zaman ırkçı veya sosyalist renge bulanmamıştır. Ama düzenin ağır ve mukabil baskısı, varlığını açıklamaya fırsat vermedi. Sesi kısık kaldı.

İslâm âlemindeki bu yeni ve katıksız seslerin, zamanla, öteki İslâm ülkelerine ârız ve musallat olan ırkçı ve sosyalist sesleri dengeleyeceği, değiştireceği umulur. Çünkü bir örnek, yeni örneklerin zuhuruna vesiledir.

Yeni Devir, 1 Şubat 1979

DÜNYA İSLÂM'A GEBE

İslâm âleminde çok önemli gelişmeler var.

İran'da İslâmî bir devlet kurulmasının destanî mücadelesi herkesin malumu.

Afganistan'da Rus yanlısı Nur Terakkî rejimine karşı Müslüman savaşçılar, gerilla harbi veriyorlar. Batılı ajansların bildirdiğine göre, yönetime başkaldıran bu mücahitler, İslâmî bir devlet istiyor.

Pakistan'da, şariat kanunları yürürlüğe konuluyor. Aylardan beri bir bilginler heyeti tarafından hazırlanan İslâmî kanunlar şimdilik şahıs hukuku, toprak ve vergi hukuku alanlarını kapsıyor. Diğer alanları da içine alacak düzenlemeler için yoğun bir çalışma sürdürülüyor Pakistan'da.

Bütün bunlar, İslâm dünyasının bir dirilme dönemine girdiğinin görüntüleridir.

Bu dirilme hareketi zamanla öteki Müslüman ülkelere de yansacaktır.

Hicretin 1400. yılına doğru dünya dengesinde İslâm toplumları yeni bir konum almanın atılımları içinde.

İslâm toplumları, sömürüden kurtulmayı, “İslâm’a dönüş”te mümkün görmeye başlıyorlar.

Öze dönüşü, kişilik belirtmeyi gündeme almışlar.

Öze dönüş sağlanmadığı sürece, emperyalizmin elinden yakayı kurtarmayacaklarını anlıyorlar. Kendi düzenlerini kuramayınca, sömürümlerinin bitmeyeceğini görüyorlar.

Yabancı düzenlerin kendilerini bir sömürme aracı olduğuna tanık oldular hep.

Ayrı bir millet olduklarının, ayrı bir uygarlıkları bulunduğunun bilincine varıyorlar.

Uygarlıklarını, düzenlerini dirilterek varoluşlarını ispatlayacaklarını anladılar.

Uydu olmaktan kurtulunca, büyük ve anlamlı, kurtulmuş ve hatta kurtarıcı olacaklarını görüyorlar.

Evet, dünya, yeni bir dengelenmeye gidiyor âdeti, hicretin 1400. yılına doğru.

Dünyanın kuvvetler dengesi değişiyor.

Bir “İslâm dünyası” beliriyor, filen.

İki büyük blok değil, sadece üçüncü bir güç de oluşuyor, yerini alıyor dünyamızda. Bu “Üçüncü Dünya” önceki iki büyük bloka bir hayli kök söktüreceğe benzer bu gidişle. Daha doğrusu bu rejimleri bir hayli tahrip ederek dünyayı yeni “zuhur”lara ulaştıracağına benzer.

Çünkü İslâm toplumları, dünyanın en genç, bâkir potansiyeline sahip. Hem insan nüfusu bakımından, hem de yeraltı kaynakları bakımından. İslâm ülkeleri, her bakımdan birbirini tamamlayacak, bütünleyecek, güçlendirecek potansiyeli elinde tutuyor. İslâm toplumları yekdiğerini kardeş bilen, ona yardımda bulunmaya hazır olan bir insanlık anlayışı içindedirler. İşbirliğine, dayanışmaya çok yatkındırlar. Bu yüzden ayağa kalkışları, kalkınışları bir arada gerçekleşir. Hep birlikte, büyük bir blok olurlar.

Ama eğer bu dirilme yaygınlaşırsa...

Bu öze dönüş hız kazanırsa...

Bu öze dönüş ne kadar kısa zamanda tamamlanırsa İslâm âleminin de, dünyanın da kurtuluşu o kadar kısa zamanda gerçekleşir.

Yeni Devir, 17 Şubat 1979

HEM IRK HEM İDEOLOJİ

Irkçılık hareketini başlatıp onu bir ideolojiye alet ederek İslâm toplumunu daha da parçalamayı sağlıyor Batı. Irk farkı ile ideolojiyi özdeşleştiriyor. Çıplak ırk vakıyasıyla bir bölüm insanı yönlendirmenin mümkün olmadığını biliyor çünkü.

Arap ülkelerinde Baasçılık, yani sosyalistlik elbisesini giydirenler Arap milliyetçiliğine. Eğer yalnızca “Arapçılık” yapacak olsalar, Arap toplumu belki de bir zaman içinde tek devlet hâline gelebilir, diye endişe ediyor olmalı. Ama işin içine bir de “sosyalistlik” girince, bütün Arap toplumunu bu düşünce etrafında toplayamayacakları için, baş gösterecek olan “ayrılıklara” bel bağlayarak, sömürsünü sürdürüyor emperyalistler.

Irkçılık yaptırarak, öteki İslâm toplumlarından ayrılmasını, mesela sosyalistlik yaptırarak da kendi içinden parçalanmalarını kolluyorlar. Çünkü sosyalizm söz konusu olunca, başka bir fikrî akım, hemen bir diğer alternatif olarak çevre bulacaktır. Bir yandan sosyalizm, öte yandan liberalizm ayrı ayrı siyasal çevre oluşturarak yekdiğeriyle kavgaya tutuşacaktır.

Zaten istedikleri de bu ülkeleri sürekli iç siyasi kavgalarla bunaltmaktır. Sömürü için bu gerekli.

Emperyalistlerin yalnız ırk vakiasıyla yetinmeyip onunla birlikte bir ideolojiyi veya fraksiyonunu da destekleyerek, İslâm toplumları arasında tam bir kavga ortamı oluşturduklarının sayısız örnekleri var.

Mesela, daha yakın dönemlere kadar Kürt vakiasını Barzani'nin güdümünde, komünizmle renklendirerek mücadeleye sokanlar, bir süre sonra, aynı etnik grubu bir öteki fraksiyonla, yani Talabani'yle şartlayarak kendi aralarında savaş verdirmediler mi?

Yani hem ırkçılık hareketini başlatıyorlar hem de onunla birlikte bir ideolojiyi de gündeme getiriyorlar.

Kavgaların yoğunluk belirtmesi için, işte böyle iç içe iki fitneyi birden ortaya atıyorlar.

İrkçilikla, topluluklar arasındaki gerginlik arttırılıyor, Müslümanların tek millet oldukları inancı yıkılıyor; bir ideoloji telkin edilerek de İslâm'ın bir dünya görüşü olarak, bir ideoloji olarak gündeme getirilme çabaları engelleniyor.

Sömürü böyle devam ediyor.

O hâlde İslâm toplumlarına düşen, küfrün oyunu olan hem ırkçılıkla hem de öteki tüm ideolojilerle savaşmaktır.

Başka bir deyişle, İslâm'ın maliyet anlayışını ve dünya görüşünü bir bütün olarak tebliğ etmektir.

Hem ırk sorununu elinin tersiyle itecek hem de İslâm uygarlığını dile getirecektir, anlatacaktır Müslüman.

Kızıl ve kara emperyalizmin önünü kesmek için başka yol yok.

“Ortadoğu'da yeni bir harita gerçekleştirmek isteyen küfrün ortak çabaları, ancak bu yolla suya düşer.”

Yeni Devir, 7 Mayıs 1979

İSLÂM KONFERANSI

İslâm Konferansı 1969 yılından beri düzenleniyor. Bunlardan 1969'da Rabat ve 1974'de Lahor'da düzenlenen ikisi devlet ve hükümet başkanları seviyesinde olmuştur. Geriye kalan 10 tanesi de dışişleri bakanlarının iştirakiyle gerçekleşmiş.

Bu konferansların amacı şu: “Üye ülkeler arasında İslâmî dayanışmayı, ekonomik, toplumsal, kültürel ve bilimsel alanlarda işbirliğini sağlayıp güçlendirmek; uluslararası kuruluşlarda karşılıklı danışmalarını sağlamak, ırk ayrımını ve sömürgeciliği tasfiye etmek, Filistin halkının ve bütün Müslüman ulusların bağımsızlık mücadelelerine destek olmak.”

İslâm konferanslarının bu amaç doğrultusunda şimdiye kadar ne gibi hizmetler gördüğü ve başarı sağladığı sorusuna cevap aramaya kalkarsak sanırım önemli, olumlu somut sonuçlarla karşılaşmak güç olacaktır.

Her toplantıları birbirine yakın gündem maddelerinin tekrar konuşulduğu, özellikle Filistin konusunun tekrar tekrar hararetle dile getirildiği bu konferanslar, üyeleri arasında dayanışmayı sağlayıcı, gerekli atak girişimlerde bulunmuş değildir.

Bunun birçok sebebi var. Üye ülkeler arasında her alanda mutabakat yok. Her üye ülkenin, bu konferanstan başka, ayrı özel düşünceleri, tasarıları ve daha önemlisi bazı “bağlantı”ları var.

Bu özel durumlarıyla birlikte katılıyor 42 İslâm ülkesi bu konferanslara. Onun için, aynı noktalarda hepsinin birden buluşmasına fiilen imkân yok. Her biri kendi özel durumlarıyla konferans arasında bir denge kollamaya mecbur.

Ayrıca işbu konferans dahi bizzat, tam anlamıyla bağımsız; ayrı bir dünya oluşturmayı hedefleyen dinamik bir öz üstünde değildir.

Gerçekten de yepyeni bir iddia bilinciyle kurulmuş ve çaba göstermiş olsaydı, şu on yılda büyük mesafeler alınabilirdi. Arkasında bir milyarı bulan bir insan potansiyeliyle, yan yana gelmiş 42 devlet, yeryüzünün güç dengesini değiştirecek bir varlık olarak zuhur edebilirdi. Ekonomik imkânlarının birleştirilmesiyle, aşılması, yenilmesi mümkün olmayan bir diri kuvvet doğurabilirdi bu çağ içinde.

Başta aldıkları şu: “İslâmî dayanışma” lafzının hakikatine tam anlamıyla bağlanılsa neler olmazdı?

Ama bir yandan İslâmî dayanışmadan söz edilirken öte yandan laisizmin belli şemalarından kopulmazsa bir yandan ırk ayrımına karşı olunurken öte yandan bizzat devletleri ırkçı tutumlarından vazgeçmez, içlerindeki etnik gruplarla savaş verirlerse, sömürgeciliği reddederlerken, kapitalist ya da sosyalist dünyalarla içli dışlı olmaya, o ideolojileri kendilerine rehber kılmaya devam ederlerse, siyozizmden yaka silkerlerken el altından da İsrail’e petrol yollarlarsa, Müslüman halkların mücadelesine yardım edeceklerini söylerken, Müslüman halkı kıran, mesela Habeşistan gibi devletlere cephaneye gönderirlerse, ne anlamı kalır İslâm Konferansı’nın?

İslâm'ı alet ederek Müslümanları oyalamanın, çağdaş İslâmî dirilişi kontrol altında tutmanın, hesaplı kitaplı bir örgütü müdür bu konferans?

Dünya petrol rezervinin yüzde 70'ini ve dünya nüfusunun en genç ve dinamik kesimini elinde bulunduran bir potansiyel, herhâlde bu İslâm Konferanslarıyla eylemini ortaya koyma imkânına erecek değil. Çünkü bu konferansın üyeleri, yani güdücüleri, yani Müslüman halkın başında bulunan devletler, İslâm'ın evrensel davasının kadrosunu oluşturmuyorlar henüz. Hatta birçoğu bu davayı çürütmenin memurudur.

Bunlara rağmen, bu konferansa ad olan “İslâm”, zuhur için bu konferansın da birçok kapısını zorlamaktadır. Buna hem üye ülkeler hem de onları güdümlleyen süper güçler de şahit.

Yeni Devir, 12 Mayıs 1979

SELAM DOĞU'NUN ERLERİNE

Her aydın Doğu Anadolu'nun acısına ortak çıkan bir yürek taşımalıdır. Duyguları dumura uğramış, beyin gücü sulanmamış her insan teslim eder ki Doğu, terk edilmişliğin trajedisini yaşamıştır. Terk edilmişliğin temelinde ise kelimenin tam anlamıyla “kast”ın kolları var. Kast, bir ahtapot gibi mengenesinde ezmiştir yurdumuzun Doğu'sunu. Öyle ki Doğu'ya her sahip çıkış eylemlerinde bile, bu kastın bir başka oyunu yürürlüğe konulmuştur. Yani Doğu'nun hakkını aramayı kendine görev bildiğini ileri sürenlerin bile, büyük bir dilimi, Doğu'ya ihanetin bir başka sahnesini sergiledi. Bunların en belirgin örneklerini günlük politikanın içinde görebilirsiniz. Adına demokrasi denilen Batı tipi oyunların rolüne çıkan her politikacıda, bu ihanetin müşahhas bir kahramanını seyredebilirsiniz.

Bu politikacıların kimisi, şuuraltında bile olsa, Doğu'nun etnik yapısına karşı sürekli bir kuşku ve tedirginliğin tilkilerini gizlemiştir. Kimisi, bu etnik yapıyı nefretle karşılamının bir görüntüsü olan bir eylemle zuhur ederek, Doğu halkını özbeöz Türk göstermenin propagandasına koyulmuşlardır. Bu propagandanın temelinde yatan düşünce, aslında Türk'ten gayri olan ırklara karşı duyulan tahammülsüzlüktür. Bu tür ırkçı yaklaşımların, mukabil ırkçı eylemi körükleyen bir davranış olacağını bile bile bu oyunlar oynanmıştır.

Bir ülke halkını birbirine yaklaştıran unsurun sadece ırk ortaklığı olacağını sanmak, geçen yüzyılda, Yahudi düşünürleri tarafından dünya piyasasına sürülmüş, daha doğrusu Osmanlı Devleti'ni parçalamak için imal edilen bir fitnenin oyununa gelmektir. Ve aslında, dün olduğu gibi, bugün de “galat” bir psikolojidir; çağ dışı, çağlar dışı bâtil bir eylemdir.

Doğu illerimiz, bu çağ dışı galat eylemlerin, bugün maya tutturulmak istenen bir üssü hâline getirilmiştir.

Bu noktada kastın bir diğer kolu olarak, bizzat bu bölgenin çocukları tarafından bir Kürt kavmiyetçiliği devreye girmiş bulunuyor. Türk kavmiyetçiliğine, bir yanıyla reaksiyon gibi görülen bu eylem dahi, ırkçılık psikolojisine bir ideolojik öz olarak Marksizmi bindirmek suretiyle kast mekanizmasını, gücünün en uç noktasına kullanmak mevkiine ulaşmış görünmektedir.

Kısacası, yurdumuzun doğusu, kastın, ihanetin her türlüşüne açık bir pazar hâline getirilmiştir. Abdülhamit Han'ın yokluğuyla hızlanan ihanet endüstrisi, gele gele kemale erdi bugün.

Elbette!

Bu ihanetleri tanıyan gerçek aydınların, tevhit sancağını açıp altına tüm Müslümanları çağırmasıyla bu fitne kazanı devrilebilir. Hem de siyonizmin ateşi üstüne devrilebilir. Bu ateşin odunları olan Marksizm de liberalizm de sönererek kömüre dönüşür o zaman.

Âdem aleyhisselamın çocuklarından olan İslâm milleti, bu çağrının tabii muhataplarıdır ve bu çağrının müştakıdırlar. Yeter ki hayrı söyleyen ve yasaklardan kaçındıran örgüt İslâm aydınları sökün etsin. Sökün etmiş olan bu aydınlar, her bir yana ulaştırabilsin seslerini, çağrılarını.

Doğu dâhil, her bir taraf, ancak böylece gerçek kurtuluşa erer. “Tek doğru İslâm, gayrısı toptan bâtıl” diyenlere selam olsun! En başta, yurdumun doğusunda bu daveti yüceltenlere selam olsun. Yükün ağırı onların sırtında çünkü!

Yeni Devir, 29 Eylül 1979

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

MÜSLÜMAN DÜŞÜNÜRLERİN GENEL EĞİLİMİ

İslâm'ı bir ideoloji olarak ele alıp örgütlemeye yönelme yolundaki çalışmalar, İslâm mütefekkirleri arasında, sonradan baş gösteren bir çalışma türüdür.

İslâm'ın devlet olduğu dönemlerde buna asla lüzum görülmediği açıktır. Devlet ve onun kurumları, İslâm'a göre teşekkül ettiği ve İslâm dışı her şey bâtil sayıldığı için, aynıyla yaşanan İslâm düzününin doktriner mahiyette ne yorumu yapılmaya gerek duyulmuş, ne de öteki yönetim biçimleri karşısında savunulmasına kalkılmıştır.

Büyük İslâm bilginlerinin içtihatları, sağlam İslâmî esaslar, üzerinde kalmak kaydıyla doğruları en uç noktalarına varıncaya kadar arama, dolayısıyla Hakk'ın rızasına erme çabalarının bir ürünüdür. Ümmetin işlerini Hakk'ın razılığına uygun biçimde araştırarak güzelleştiren ve kolaylaştıran bu ilim erlerinin çalışmalarını, filozofların ve Batılı düşünürlerin çalışmalarıyla karıştırmak ve kıyaslamak doğru değildir. Onlar kendi tespit, teşhis ve hayalî varsayımları üzerinde, kendilerini aşan hiçbir tahdidi ayak bağı saymadıkları hâlde, İslâm bilginleri, çerçevesi Kitap ve Sünnet'le çizilen düzünün hikmetlerini araştırmanın, yorumlamanın ve bunu insanlara

ulaştırmanın hizmetini üstlenmişlerdir. Özetle söyleyecek olunursa Batı'nın, bir dünya görüşü vazetme mevkiindeki mütefekkirlerinin ortaya koyduğu doktrinler hüviyetinde değildir İslâm bilginlerinin çalışmaları.

İslâm bilginleri, İslâm devletlerinin tabii bir unsuru; yönlendiricisi, yardımcısıdır; devletle özdeşirler.

Batılı ise kendi düşünce ve hayalinin devletini gerçekleştirmek yolundadır; mevcut devletin değil, kurulmasını özlediği devletin kuramcısıdır; olmayanı oldurmak ister.

İslâm birliğinin zayıflamaya, çözülmeye yüz tutmasıyla birlikte, İslâm mütefekkirleri de âdeta Batılı düşünürler gibi, özledikleri bir devlet modelinin gerçekleşmesi yolunda bir çalışma biçimine yönelerek, kurumsal araştırmalara kalktılar.

Bir yandan Batılı düşünürlerin doktrinlerini eleştirmeye, öte yandan da İslâm devletinin ayrıcalığını belirleyen, hatta öbür doktrinler karşısında savunmasını yapan bir alana girdiler.

İslâm bilginlerini bu alana yönelten gerçekler bugün de geçerliliğini koruyor olmalı ki İslâm'ı bir doktrin olarak ele alan çalışma geleneği son bulmuş değil. Öyle ki her İslâm aydını, bu alanda yazılmış eserleri tanımayı, okumayı şart saymakta. Bu alanda yazılmış kitapların iyi satış yapması, çağdaş Müslüman aydınların içinde yer aldığı konumun belgesidir. Bu konumla, İslâm'ın devlet olduğu dönemlerdeki Müslümanların ve bilginlerin konumu arasında, çok derin farklar vardır.

Bu konum farkı aslında, değişen zaman farkının tabii olarak şekillendirdiği yeni, değişik bir ilmî hüviyet belirtme mecburiyetinden doğmuş değildir. Batı tefekkürünün kural ve yöntemlerinin etkisinde kalmanın sonucudur. Batı uygarlığının geliştirdiği ilim şemalarına göre, İslâm fikriyatını düzenleme yoludur.

İslâm'da kadın bahsinden tutunuz da kölelik konusuna, hukuk ayrıcalığına, ekonomisine, banka ve faiz meselesine, toprak anlayışına, iç ve dış ticaretine, politikasına kadar bir devlet için söz konusu olacak bütün hususlara dair bu yüzyılda verilen bir hayli eserde, Batı ilmiliğinin yansımaları vardır.

Yeni Devir, 23 Ekim 1979

AFGAN BİR EFGAN OLDU

Hepimiz bir bayram bolluğu, bereketi, tokluğu ve sevinci yaşarken; yeryüzünün çeşitli bölgelerinde, İslâm ülkelerinde, fiilen savaşlar verilmektedir. Yokluğun, imkânsızlığın kısılcığında, soylu kavgalarda, destansı şehitlikler sergileniyor.

Çok yediğimiz kurban etlerinden midemiz fesada uğrarken, 200 bin Afganlı göçmen çocuğu, açlıktan üzerlerine çöken ecel bulutlarının gölgesi altında solumaktadır. Bu göçmenlere, ülkemizden hiçbir yardım kanadınının sarkmasına imkân yok mudur, diyorum hâlâ?

Felakete uğrayanlara yardım etmek amacıyla var olan Kızılay Derneği'nden, bir kıpırdanış işareti alamadık çağırımıza.

Topraklarına sığınmış bulunan Afgan mültecileri için, dünyayı yardıma çağırarak Pakistan Devleti, bu genel çağırısını, özel çağrılara ve sefaretleri aracılığıyla teker teker bütün İslâm ülkelerine intikal ettirdi mi acaba? Mesela Türkiye'ye resmen müracaatta bulundu mu, Kızılayımızdan talebi oldu mu, bilmiyoruz. Yahut yardımda bulunmak isteyen yurttaşlarımızın, resmen ne yapması gerektiğine dair bir açıklamada bulunuldu mu?

Afganlı göçmenlere yardım için, icap ediyorsa bir dernek kurulması hakkında yazdığımız bir yazı üzerine, çeşitli çevrelerden bana müracaat oldu: “Ne yapalım, nasıl edelim?” diyorlar. “Yardıma hazır” olduklarını söylüyorlar.

Yine de derim ki böyle bir yardım kampanyasını Kızılay açmalıdır.

Açlıktan ölümler yüz yüze bulunan Afganlı muhacirlere, halkımızı seve seve yardımda bulunur. Yeter ki kendisine rehberlik edecekler ortaya çıksın.

Şu başımızda oturan hükûmetten bu konuda herhangi bir davranış görülmedi. “Kendi gitti, ismi kaldı yadigâr” olan bu hükûmet, faraza, şu mültecilere yardım için bir şeyler yapmaya yönelseydi ne kadar puan toplardı, kim bilir? Ama hayır, her alanda olduğu gibi, böyle insanî davranışlar konusunda da basireti bağlı bu hükûmetin.

Basireti betonlaşan sadece bu hükûmet değil. Düşününüz en az 1 milyon Müslüman her yıl olduğu gibi bu sene de hacda kurbanlarını kesecekler ve kurban etleri kumlara gömülecek. Bir yanda bu manzara, öte yanda açlıktan kırılan milyonlarca Müslüman...

Biz ki şimdi yine, Afganlı hicret çocukları için hiçbir şey düşünmeden ve yapmadan günlerimizi geçireceksek hele hele şu bayram günlerinde, yardım imkânının kapılarını zorlamayacaksak, bir anlamı kalacak mı Müslümanlığımızın? “Birbirlerinin dertleriyle dertlenmeyenler bizden değildir.” buyruğu kimin içindir?

Yeni Devir, 30 Ekim 1979

İSLÂM BİRLİĞİ

İslâm ülkelerindeki bazı etnik grupların “özerk”lik isteklerindeki temel düşüncüyü tanımak için, bu konuya, geçmiş tecrübelerden yararlanarak bakmak şarttır. Çünkü bu özerklik isteklerinin hiçbiri, yalnızca bugünkü mahallî ve kavmî ihtiyaçlardan doğmamıştır. Hepsinde, Dünya İslâm Birliği’ni parçalama girişimlerinin devamı olan bir muhteva ortaklığı var. Yani dünkü İslâm Birliği’nin adı olan Osmanlı Devleti’ni parçalamaya vesile olmuş ne kadar akım çıkmışsa hepsi aynıyla bugün için de söz konusudur. Dün, Osmanlı Devleti’nin parçalanmasında rol oynayan akımlar, bugün birbirinden kopmuş bulunan bu parçalar üzerinde, yeni parçalanmaları gerçekleştirmek amacıyla bağlı olarak faaliyet gösteriyor.

Bugünkü “özerk”çilerin dayandığı ideolojik öze dünkü: a) Adem-i merkeziyetçi, b) milliyetçi, c) Batıcı, hatta d) Osmanlıcı ve e) İslâmcı akımlar arasında ayniyet ya da benzerlikler vardır.

Prens Sabahaddin’in öncülüğünü yaptığı adem-i merkeziyetçilik, devlet içindeki uzak eyaletlere muhtariyet (özerklik) tanınması, vilayetlerin yönetimini seçimle işbaşına gelmiş olan il genel meclislerine ve merkezin tekeline bağlı olmayan valilere bırakılması gibi fikirleriyle, bizde Batı güdümlü özerkliğin İslâm toplumlarına da uygulanma isteğinin başlangıcıdır. Bu görüş “teşebbüs-i şahsî”ciliğiyle

de liberal bir ekonomi anlayışını savunmakla, İslâm toplumu içinde “İslâm dışı” bir doktrin savunuculuğunun da öncülerinden olmak mevkiindedir. 1889’da yurtdışına kaçarak, Batılı dostlarının desteğiyle etnik grupların temsilcilerini toplayıp meşrutiyet isteyen, siyasi kongreler düzenleyen bu Batıcı düşünürün fikirleriyle, öncülüğünü Dr. Abdullah Cevdet’in yaptığı “Batıcı” (Asrîlik) akım arasında bazı farklar olduğu gibi, birçok da müşterek taraf mevcuttur. Her ikisi de Batı’yı örnek almış olan bu akımlardan adem-i merkezîyetçilik, bir yanıyla “Osmanlıcı” idi (Çünkü, muhtariyet verilen eyaletlerin, genelde Osmanlı Devleti’ne bağlı kalmasından yanaydı); diğer yanıyla da “İslâmıcı” idi (Çünkü İslâm’ın bir siyasi düşünce olarak devamında bazı sosyal yararlar umuyordu); bir başka yanıyla da “milliyetçi” idi (Çünkü İttihat ve Terakki Fırkası’yla, bilhassa başlangıçta, meşrutiyet gibi konularda aynı kanaati bölüşüyordu).

Devletin sınırları içinde yaşayan gayrimüslim unsurlara, bir milliyetçi şuur aşılaktan ve bu unsurların Batılı büyük devletlerle işbirliğine imkân bağışlamaktan başka bir işlevi görülmeyen o zamanki “Osmanlıcılık” akımı da dâhil olmak üzere; yine o zamanki “adem-i merkezîyetçilik”, “milliyetçilik”, “Batıcılık” akımları gibi, bizzat sözde İslâm birliğini parçalamaya yardımcı olmaktan gayri bir sonuca hizmet etmemiştir. Bu akımların hepsi, yekdiğeriyle kavgalar vermiş olmakla birlikte, aslında birçok bakımından birbirini tamamlayan ve neticede Osmanlı’nın şahsında tahakkuk etmiş bulunan İslâm birliğini dağıtmaya yardımcı olmuş, dış güdümlü akımlardır.

Bu akımların hepsi, İslâm birliğinin yıkılmasını kollayan Batı desisesinin işini kolaylaştırmanın eylemini yürüttü. Birbirine muhalif olan espri farkları, yekdiğerinin bilerek veya bilmeyerek parçalanmaya alet oluşlarının zararlarını izale etmeye yaramamıştır. Tam aksine, fitnenin büyümesine, çoğalmasına, kargaşalığın yoğunlaşarak, mevcut birliğin bir an önce dağılmasına sebep olmuştur.

Yeni Devir, 22 Kasım 1979

MASKE

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Dünya, özellikle bölgemiz, bir tuluk gibi çalkalanıyor. Ya da bir cadı kazanı gibi kaynamaktadır. Kulaklar, ajansların, bültenlerin ipini çekiyor; acaba bu yangını dindirecek mutlu bir gelişme muştusu duyabilir miyiz diye.

Başına bunalımlar sarılmış ülkelerin orta yerinde oturansa Türkiye'dir. Ortadoğu'nun çözülmesi de bağlanması da Türkiye üzerine kurulan hesapların türevleri hükmündedir. Ortadoğu hamamının kazan dairesi biziz. Burada ocak sönerse her taraf buz. Bu hamamın külhanı, cadı kazanına çevrilerse bir fitne denizi oluyor her bir yan.

Ağır, yerli yerinde bir Türkiye demek; kalp atışlarının, nabzının, normal atışı demektir tüm Ortadoğu'nun. Kendi tabii rüzgârının değil, dış esintilerin yönüne gövdesini kaptıran bir Türkiye demek; öteki İslâm ülkelerinin de serseri bir sonbahar rüzgârı önünde bir gazel yağını gibi bir o yana, bir bu yana savrulması demektir.

İslâm birliğinin devlet planında parçalanışından sonra da asla değişmedi bu durum. Hem aynı kaderi yaşadı bütün İslâm yurtları. Daha doğrusu, Türkiye'nin yaşadığı kaderin izdüşümlerini yaşadı aynıyla

bütün Müslümanlar. Türkiye’de inşa edilen devletin, yapım projeleri yansıdı, yankılandı, Osmanlı Devleti’nden koparılan diğer İslâm memleketlerde de Batı, bizdeki modeli kopyalaya kopyalaya dağıttı, ulaştırdı, uygulattı onlara da.

Ama onlara taşınan bu ortak kadere rağmen onlara yine öyle bir ortak fitne de taşındı ki her biri yekdiğerinin düşmanı oldular. Kendi kuklalıklarına bakmadan, öteki kuklaların oyunlarına husumet duydular. Kuklacı, kuklalar arasında sürekli kavgalar üretti.

Ardı arkası kesilmedi bu kavgaların, soğuk ve sıcak savaş olarak mesela, Arap, “Pis Arap!”ı bizim gözümüzde. “Bizi arkadan vurmıştu I. Dünya Harbi’nde”, “Araba güven olmazdı, hain çıkmışlardı; yüz yıllarca Anadolu’yu ihmal etmiş, bütün zenginliğimizi onlara harcamıştık.” Bunlar yazıldı, bunlar okutuldu hep, bu memleketin çocuklarına, yetişkinlerine.

Onlara –Araplara– ise bizim asırlarca onları sömürdüğümüz anlatıldı. Dahası artık Hıristiyanlaştığımız, dinsizleştığımız telkin edildi.

Hep bir fitne pompalandı kısacası, bütün Müslümanlara, bütün Müslüman memleketler hakkında.

Hâlâ esen, estirilen budur.

Günümüzde uyanık, bilinçli Müslüman cemaatler gelişmiş olması gerçeği karşısında, kuklacıların bu fitneleri daha çok ortaya çıkınca, Müslüman herkes tarafından yüzleri iyice görünür olunca yani emperyalistlerin maskeleri düşünce, yeni, değişik görüntülü maskeler kullanmaya başladı onlar da.

Bu maskelerden birer nüshayı da gölgeleri olan Ortadoğu devletlerinin yüzlerine geçirttiler.

Bu maskenin ağzından şu sözler dökülüyor şimdi:

“İslâm ülkeleri Afganistan'ın işgaline karşı ilgisiz kalamaz!”

Hem İslâm ülkelerindeki uyanış hareketlerini oyalamak, aldatmak hem de emperyalist güçlerin tasarladıkları kazançlara zemin açmak uğruna dile getiriliyor bu sözler yalnızca.

Ama bu sözler, ne kadar çok söylenirse, haberlerin, ajansların ne kadar çok baş konusu olursa olsun, birer geri tepen silah gibi, emperyalizmi canevinden vurmaktan başka bir şeye yaramamaktadır.

Onların ikiyüzlü olduklarının, bu sözlerin birer maskeden ibaret olduğunun daha çok bilincine eriyor Müslümanlar artık.

Yürekler, kulaklar kuru lafların iğrenç yankılanmasına tutsak olmaktan çıkmıştır artık.

Bu sözlere yok inanan artık.

Fiiliyata bakıyor inanan artık.

Ve Afganistan, hâlâ fiilen hiçbir taraftan yardım görmemektedir. Fiilen, tek başına savaşıyor.

Türkiye mi... Türkiye, kaçırılan sayısız trenlerin istasyonudur. Dahası...

Dahası malum!

Yeni Devir, 23 Haziran 1980

ÇAĞIN ÇAĞRISI

Türkiye'nin sorunlarına gerçekçi bir gözle bakılınca, yararlarının, İslâm ülkeleriyle çok yanlı ilişkiler geliştirmeyi gerektirdiği somut bir biçimde görülür.

Yaygınlaşmış bulunan anlatımıyla Türkiye bugün, dış satımlarının tümüyle petrol gereksinimini bile karşılayamayacak bir konumda bulunuyor. Ve Türkiye sadece petrol alımı konusunda kendisine geniş bir ödeme kolaylığı elde edecek olursa dış kaynaklardan borç para bulma uğruna yüklendiği sıkıntılardan büyük ölçüde kurtulacak; altına düştüğü tabii üretim düzeyini yükseltip devreye sokamadığı birçok kaynağını diriltebilecek bir ülkedir.

Türkiye'nin, petrol tüketimine İslâm ülkelerinden olumlu cevaplar bulma şans ve ortamından yoksun olduğunu hiç kimse ileriye süremez. Hiç kimse, bu denli bir çözümün, borç para bulmaktan daha zor olduğunu da söyleyemez.

İslâm ülkelerinden, karşılığını uzun vadelerde ödememiz şartlarıyla petrol almak yolunda yoğun çalışmalara koyulmamızın gereği bir tarafa, İslâm ülkelerinin bizden almak istediklerini her fırsatta açığa vurdukları mallar için bile yeterli, ciddi girişimlerde bulunamadığımız bir gerçektir.

Bu durumyla Türkiye, elinin altındaki imkânları bile doğru dürüst değerlendirememesi konusunda, günümüzde bir ikinci örneği gösterilemeyecek trajik bir durum sergilemektedir.

Denebilir ki Türkiye, üzerinden hâlâ İslâm ülkelerine bakışındaki geleneksel olumsuz psikolojisini atamamış ve dolayısıyla, İslâm ülkelerindeki, Türkiye'ye karşı estirilmiş bulunan yapay soğukluk dalgalarının etkisini kökten silici girişimlere yönelmemişe benzer. Üstelik onlarla geliştirilebilecek işbirliğini engellemeye çalışan uluslararası çağdaş sömürü çevrelerinin oyunlarını boşa çıkarıcı bir çalışmayı, dış politikasını düzenlemede mesele ittihaz etmemişe benzer.

Oysa Türkiye'nin çıkarları, İslâm ülkeleriyle münasebetini geliştirmeyi şart kılmıştır. Bunu geliştirme konusunda, aslında aşılması mümkün olmayan engeller de bulundurmuyor önünde. Gereki olan, bu işe ciddi biçimde yönelmektir. Bir yöneliş çarpıklığı, şaşılığı içinde bulunan durumumuzu karşılıklı olarak değiştirmek zorundayız darboğazlardan çıkmayı içtenlikle istiyorsak.

İslâm ülkelerinin elindeki imkânlar, yekdiğerini tamamlayabilecek bir hususiyet belirtmektedir. İmkân, üretim mübadelesi düzenli bir alana çekilecek olursa, dışa bağımlılık zincirlerini gevşetir, kırar tümünü.

Bütün iç ve dış fitnelerin şartlamalarına rağmen, çok sağlam bir zemine sahiptir İslâm ülkeleri birbiriyle ilişkilerini geliştirmek için. Özellikle Türkiye'nin çok güçlü bir saygınlığı vardır tüm İslâm ülkelerinde. Aslolan bu imkânı, bu ilahî bağışları devreye sokmaktır.

Çağ buna çağırıyor Müslüman ülkeleri.

Yeni Devir, 6 Temmuz 1981

MUKADDES KUDÜS

Kudüs'ün Yahudi'ye başşehir olması Benî İsrail'in "Arz-ı Mev'ûd" hayalinin gerçekleşmesidir.

Kudüs'ün Yahudi'ye başşehir oluşu, Osmanlı Devleti'ni yıkma tasarısının asıl ve nihai hedefe ulaşmasının resmidir.

Kudüs'ün Yahudi'ye başşehir oluşu, Sultan Abdülhamit Han'a karşı işlenen zulüm ve cinayetlerin, Yahudiler tarafından düzenlendiğinin kesin ispatıdır. O Abdülhamit Han ki beynelmilel Yahudi Örgütü'nce Yahudilerin Filistin'de Osmanlı Devleti'ne bağlı vatandaşlar olarak oturması karşılığında bütün dış borçlarımızın ödeneceği şeklindeki resmî teklifini şiddet ve celaletle reddettiği için adı "Kızıl Sultan"a çıkarılmıştı ve bunun üzerine tahttan indirilmişti. Ve Osmanlı'nın yönetimi siyonistlerin güdümündeki İttihat ve Terakki Fırkası'na verilmiş, 10 yılda Balkanlar ve Trablus elden çıkmıştı. Devlet, I. Dünya Savaşı'na itilmiş, İslâm birliği ortadan kaldırılmıştı. Bunun için Ortadoğu, emperyalistler tarafından işgal ve taksim edilmiştir. Bunun için taksime uğratılan Ortadoğu'da birbirine muhalif devletler kurulmuş, başlarına emperyalizmin adamı kadrolar getirilmişti.

Ortadoğu ülkelerine göstermelik bağımsızlıklar verilmesi, ardından Birleşmiş Milletler kararıyla Filistin’de bir Yahudi devletinin kurulması safha safha, Abdülhamit Han’dan ve onun temsil ettiği İslâm birliği davasından intikam almaktan başka nedir?

O Birleşmiş Milletler ki şimdi de İsrail’in işgal ettiği topraklardan çekilmesini öngören kararın sahibidir ve dahi Kudüs’ün başşehir olarak ilanına muhalefet ediyor. Ne iğrenç bir oyun! Tavşana kaç, tazıya tut politikası! Birleşmiş Milletler, nasıl ki Yahudi âmâline hizmet sadedinde Filistin’i Yahudi’ye teslim etti ise şimdi dahi aynı hizmete amade sadedinde Kudüs’ün başşehir ilanına itiraz ediyor. Şimdilerde başını ABD çekiyor bu iğrenç oyunun. ABD hem İslâm ülkelerine şirin görünerek buralardaki sömürsünü pekiştirmeye bakıyor bu tutumuyla hem de öte yandan İsrail’i beslemeye, kuvvetli tutmaya yaramayan göstermelik bir jestle de İslâm ülkelerinin gönlünü hoş etmeye oynuyor. Sözle İsrail’i haksız gösteren Amerika, fiiliyatta İsrail’in ta kendisidir.

Başta ABD olmak üzere bütün kızıl ve kara emperyalizm, İslâm milletinden intikam almaktadır. İsrail’i destekliyor dünya emperyalizmi, İsrail’i güçlü ve saldırgan hâlde tutarak, İslâm ülkelerinin daimi bir savaş ortamı içinde yaşamasını sağlıyor.

Ortadoğu ülkeleri, emperyalizmin en pahalı silah müşterisidir. Emperyalizm, petrole ödediği parayı silah satarak geri alıyor Müslümanlardan. Satılan silahların nispeti ise hiçbir zaman için, İsrail’e eşitlenmiyor. Emperyalistler, milyarlarca dolara sattıkları bu silahları, İsrail aracılığıyla imha ettirerek sürekli olarak sömürmekte ve iflah olmamaktadır Müslüman ülkeleri.

İsrail, dünya emperyalizminin Müslümanların içine soktuğu her kundağın fitilidir.

İslâm ülkeleri, bu evrensel çarkı değiştiren ayrı bir kurtuluş yoluna koyulmadıkları sürece, bu oyun devam edip gidecektir. Müslümanlar, düşmanlarının sadece İsrail değil, bütün bir küfür dünyası olduğunu kavramalıdır. Küfür dünyasından alabildikleri silahlarla İsrail'i, yani küfür dünyasını mağlup edemeyeceklerini bilmelidirler. Müslümanların aldıkları her silah, emperyalizmin amaçlarına hizmet etmekten başka bir işe yaramamaktadır.

Kâfirlerin Müslümanlara kendilerini yenik düşürtecek silahları vermeleri mümkün mü? Müslümanları ancak İsrail'e karşı hacil düşürecek nispette donatır onlar, şimdiye kadar olduğu gibi.

Müslümanlar kendi silahlarını kendilerinin yapabildikleri güne kadar galebe çalamazlar İsrail'e, emperyalizme.

Kudüs'ün başşehir yapılması, İslâm ülkelerinin silah satıcılarına yine milyarlarca dolar ödemeleri için bir manevradır. İslâm ülkelerinin başında bulunan kukla idareciler bu silah alımı çabalarında kendi haklarını da peşlerine takmanın vesilesini bulmuşlardır. Halk, Kudüs'ün kurtarılması heyecanına düşerek, başlarındaki hükümetlerin, silah alımı eylemlerini candan destekleyecektir. Yani dünya emperyalizmi, siyasi ve ekonomik çıkarlarını temin yolunda, Müslüman hakları da elde etmiş bulunuyor şimdi. Müslümanlar, Kudüs'ün yasıyla kıvranırlarken, emperyalistler kasalarını dolduracaklar ve kukla yöneticilerse bu yası istismar ederek, rollerini oynamayı sürdüreceklerdir.

Kudüs'ün başşehir olması, İslâm'dan öç alma hamlesidir. Ama bu öç alma, yeryüzü Müslümanlarının bilinçlenmesinin de mihrakı olacaktır mutlaka.

Yeni Devir, 27 Temmuz 1980

KUDÜS BİR KURTULUŞ SAVAŞINA ÇAĞIRIYOR MÜSLÜMANI

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Kim demiş Kudüs, bütün dinlerin kutsal şehridir diye?
Kudüs, yalnızca ve sadece Müslümanlarındır.

“Bütün dinler” ne demektir? “Bütün dinler” derken Hıristiyanlığı ve Yahudiliği kastediyorlar şüphesiz. Lakin bir Müslüman olarak Allah indinde İslâm’dan başka din tanımıyoruz, biz. Bu sebeple Kudüs gerçekte İslâm’dan başka hiçbir din için kutsal olamaz. Ve Müslümanlardan başkasının olamaz Kudüs. Mekke ve Medine nasıl ki yalnızca Müslümanlarınsa Kudüs de öylece yalnız Müslümanlarındır.

Kudüs, gasp edilebilir. Zorla işgale uğrayabilir. Lakin yine de Müslümanlarındır. O takdirde çalınmış bir belde olur ancak. Müslümanlardan başkasının malı olamaz, mülkü olamaz. Tıpkı esir düşen bir Müslüman gibi. Bir Müslüman esir de düşebilir. Lakin bu esaret, nasıl ki o Müslümanın kişilik değiştirdiği manasına gelmezse Kudüs de öyledir. Hatta esir düşen bir Müslümanın eğer esir düştüğü yerde zürriyeti devam ederse belki nesli, aslını kaybederek yabancılaşılabir ama Kudüs öyle olamaz. Hiçbir değişikliğe uğrayamaz. İslâm’dan çıkamaz. Bir tek Müslüman bâki kaldığı sürece, Kur’an bâki kaldığı sürece Kudüs İslâm’ındır.

Kudüs, esir bir İslâm beldesidir. Yahudi'nin malı olamaz.

Kudüs esir olmakla, Müslümana bir ders vermiştir. Yeryüzü Müslümanları bir ilahî imtihanla karşı karşıyadır. Kudüs'ün elimizden çıktığına inananlar, oranın Yahudilerin mülkiyetine geçtiğini sananlar, bu imtihanı kaybetmişlerdir. Çalınan Kudüs'ü geri almak cehdiyle yaşamayanlar, bu imtihanı kaybetmişlerdir.

Hatta Kudüs'te Yahudilerin de Hıristiyanların da hakkı olduğunu sananlar da kaybetmişlerdir imtihanı. Mekke ve Medine için nasıl ki ortaklık kabul edemezsek Kudüs için de edemeyiz. Kudüs, Peygamberlerimizin, yani Müslümanların şehridir. Bütün peygamberlerin tek vârisi, Müslümandır ancak. Peygamberlerden bazılarını kendi ruhlarını karanlığa alet eden evrensel fitneleri için kullanmaya yeltenmenin endüstrisini kurmuş bulunan kâfirlerin, yani Ehli kitap geçinen öteki din mensuplarının hiçbir veraset hakkı yoktur Kudüs üzerinde.

Yahudi sanadursun oraları kendisi için bir Arz-ı Mev'üd diye. Oralar Müslümanlar için bir Arz-ı Mev'üd'dür ancak. Buralar, kendi peygamberlerine ihanet etmiş bulunan Yahudiler için bir "arz-ı kıtal" olmuştur tarih boyunca. Bu coğrafyada esir olmuş, helak olmuştur Yahudiler.

Yeniden esir olmak, helak olmak için talih getirdi kendilerini yine bu bölgeye. Filistin, mezarı olacaktır Yahudi kavminin. Hz. Süleyman'ın, Hz. Davud'un mirasına hıyanet eden bu kavim, kendi ayağıyla tekrar geldiği bu topraklarda helak olacaktır er geç.

Yahudiler, azgınlaşan fitnelerinin cezasını bu topraklar üzerinde çekmek için gönderilmiştir Filistin'e. Müntekim olan, Kahhar olan, Cebbar olan Cenabı Hak, yed-i kudret, burunları bu kutsal topraklarda yerlere sürülsün diye gönderdi onları buralara, geldiklerine

inanadursunlar. Bu kutsal beldeyi, kendi memleketleri sayadursunlar diye. Bütün süper devletlerin kendilerine destek olduğuna inadursunlar bakalım.

Bu felaketi, Yahudi'nin başarmış gibi görülen bu işgallerini, Müslümanlar çok iyi değerlendirmeye mecburdur. Bu azim musibeti dirilmenin, birleşmenin bir ihtarı olarak görüp cihada soyunmaya, kalkmaya mecburdurlar. Müslümanların hızla uyanması için, Hak bu azim musibeti başımıza musallat kılmıştır. Büyük bir imtihan ve sevap kapısı açılmıştır önümüze. Müslümanlar, peygamberlerin safında yer alarak, Allah ve peygamber düşmanlarının gövdelerini bu mukaddes beldenin topraklarında imha etmeye hazırlanmalıdırlar.

Yahudi, Müslümanlara cihat sevabı kazandırmanın kurbanı olacaktır.

Kudüs, Müslümanlara cihat çağrısının bir fedaisidir şimdi. Ve esir düşmüştür. Onu esaretten kurtarmak, Müslümanın esaretten kurtuluşuyla özdeşdir bugün.

Yeni Devir, 2 Ağustos 1980

İSLÂM BİRLİĞİ

Bugün birçok parçaya ayrılmış bulunan İslâm ülkelerinin bünyesindeki akımlar, dün Osmanlı İslâm Birliği'ni parçalamaya yardımcı olan akımların uzantılarıdır.

Dün nasıl ki bu akımların hiçbiri, o Birliği güçlendirerek devam ettirmeye çalışmadıysa, bugün de öyledir. Özellikle bugün muhtariyet kavgası güden milliyetçi akımlarla, sosyalist, Marksist ya da liberalist akımların hepsi, dün kurtuluşu “dışarıdaki düzenler”de gören akımların bugünkü g ölgeleridir. Ve dahi çağımızda, resmî yönetim biçimini “İslâm devleti” gibi gösteren böylece İslâmcı akımları da yedeğine almayı kollayan sözde İslâm devletleri de dünkü panislâmist akımdan daha farklı bir öz taşımamaktadır. Adını İslâm devletine çıkarmış bulunan Libya'dan Suudi Arabistan'a kadarki uygulamalar, İslâm'ı sosyalizme ya da kapitalizme yamamaktan başka bir anlama gelmez ve bu uygulamalarıyla, dün başını Efgâni'lerin çektiği, İslâm'ı Batı ürünü ideolojilerin çerçevesinde yorumlama eyleminin bugünkü izdüşümlerinden başka bir şey değildir.

Bugün İslâm birliğinin gerçekleşmesini engelleyen ne kadar barikat varsa, İslâm birliğini parçalayan akımların vârisleridir hepsi.

Peki, gerek dün gerekse bugün, İslâm birliğini sağlamanın kavgasını veren hiç kimse yok muydu yani?

Şüphesiz vardı.

Bu birlik uğruna kavga veren, hepimizin bildiği bazı bilim, sanat ve devlet adamlarından başka, bilhassa bir hükümdar vardı: Abdülhamit Han. Çağında, mevcut olan bütün fikir akımlarını bütün iç yüzleriyle tanıyan devleti yıkıma götüren bu akımların müspete dönüştürülmesi belki mümkün gibi görülen bazı tezahürlerinin güçlenmesine veya kontrol altına alınmasına özel bir çaba sarf eden bir hükümdardı.

O İslâm devletini parçalamayan da zaten onun bu olağanüstü çabasıydı. Bu sebeptendir ki Batı, onu ve düşüncesini yok etmeyi baş gaye olarak tanıdı ve bu düşmanlığını o günkü fikir akımlarının da temeline ektirdi. Bu akımların hepsi, tıpkı Batı gibi, Abdülhamit Han'ı karşılarında en büyük engel gördüler.

Ve bugün dahi gerçek İslâm birliğinin gerçekleşmesini ancak Abdülhamit Han'ın üzerinde bulunduğu doğrulardan sapmayan kadrolar sağlayacaktır. Dün Abdülhamit Han'a karşı olan akımların bugünkü uzantılarına karşı tabii. (Abdülhamit Han'ı, bütün hakikatiyle değil de bazı yanlarını duygu planında benimseyenlerin bu kadroya dâhil sayılması elbette imkânsızdır.)

Abdülhamit Han, bilindiği gibi bir ölçüde Batı'ya açık olduğu gibi, yine bir ölçüde milliyetçi idi ve keza belli bir sınır içinde adem-i merkezietten yana ve tabiri uygunsuzca Osmanlıcı ve İslâmcı bir hükümdar idi. Ama adı geçen bu akımların anladığı ve savunduğu bir biçim ve öz içinde değildi onun anlayışı ve tasarıları. Bu incelikleri Abdülhamit Han hakkında yazılmış birçok eserde görmek mümkündür. Tanzimat'tan sonra, daha yoğun bir şekilde Batı kontrolüne giren devleti ve bu kontrolün sonucu olarak baş gösteren fikir akımlarının tahribatını yok etmek hususunda Abdülhamit Han, bütün imkânsızlıklara rağmen gösterdiği olağanüstü çaba ve dirayetiyle bugün İslâm birliğini kendine dava etmiş olanlara, istinat edecekleri anlayış ve yöntemde.

Yeni Devir, 3 Eylül 1980

BU HÜZÜN BÖLGESİ BİR UMUT BÖLGESİDİR

Ortadoğu'daki savaşın başlıca sebebi, emperyalizmin silah satımına bir alan açmaktır. Bir silah deposu hâline getirilmiş bulunan Ortadoğulu ülkeler, mevcut silahlarını tüketmelidir ki yenilerine müşteri olalar.

Eğer bu silah alımı duracak olursa, Ortadoğulu ülkelerin yüksek petrol gelirlerini ekonomilerinin güçlenmesine ayıracakları şüphesizdir. Mevcut petrol gelirlerinin bir bölümünü yurt kalkınmasına ayırmaları bile, Müslüman ülkelerin rahat nefes almalarına yetebilir çünkü. Rahatlamış ülkelerin, emperyalizmin menfaatlerine ters düşecek teşebbüslere yöneleceği ise tabiidir.

Müslüman ülkelerin biraz rahatlaması demek, kendi aralarında daha yakın ve sıkı işbirlikleri oluşturmaya kalkışmaları demektir.

İslâm ülkelerinin bir dayanışma içinde olması ise çağdaş sömürünün dişlerini sökmeye yeter.

Geniş ve zengin bir coğrafyaya yayılmış bulunan bir milyarlık İslâm dünyası, aslında birbirinin eksiklerini, ihtiyaçlarını karşılamaya yetebilecek imkânlarla maliktir.

Devletlerin birbiriyle yararlı işbirliğine yönelmesi için günümüzde, bu işbirliğine yatkın bir kamuoyuna dayanması –özellikle demokratik ülkelerde– bir şart ve zarurettir. Müslüman halk, dinî inanışının gereği, dil ve renk farkına bakmaksızın bütün Müslümanları kardeş bilir. Ondaki bu inanışından gelen duygu, bütün fitnelere rağmen asla imhaya uğramamıştır. Yani İslâm ülkelerinin tümü, halk yapısı bakımından birbirleriyle yan yana gelmekten büyük mutluluk duyacak, talihli bir imkân içindedir.

İslâm ülkelerinin yan yana gelmesini kolaylaştıran bu zemin, günümüzde hiçbir devletler topluluğunun sahip olmadığı bir hususiyettir. İslâm ülkelerine has bu durumu çok iyi bilen emperyalizm, onları yan yana getirmemek için var gücüyle fitneler imal ediyor.

İslâm birliğini temsil eden Osmanlı Devleti'ni önce Batılılaşma serüvenine sürükledikten ve iyiden iyiye zayıf ve muhtaç duruma düşürdükten sonra, suni milliyetçilik tohumları ekerek bu birliği sarsan emperyalizm, dağılan devletin toprakları üzerinde güdümlü yeni devletler kurdurarak çıkarlarını garantiye bağladı.

Şimdilerde de sömürsünün devamını, ideolojik şartlamalarının yedeğinde yürütüyor. Bir yandan eski imparatorluk döneminin tabii bir bakiyesi olan etnik grupları bağımsızlık hülyalarıyla kandırıyor, öte yandan soğuk savaş cepheleri açtırarak can ve mal kayıplarına uğrattırıyor Müslümanları.

İslâm ülkelerinin ellerinde bulunan petrol varlığı, teknolojinin bel kemiği mevkiine geldiğinden, emperyalizm, Ortadoğu'yu önemi hiç eksilmeyen bir bölge olarak görmektedir.

Huzursuz kıldığı bu bölgenin petrolünü alıp karşılığında külliyetli miktarda silah satarak ayakta duruyor emperyalizm. Burada düzenlenen savaşlar, bilindiği gibi korkunç birer silah tüketimi savaşlarıdır.

İslâm ülkeleri, sömürücülerin maşalığını yaparak bütün Müslümanları belalara uğratan iç yönetimlerini –bir ölçüde bile olsa– etkisiz hâle getirip mevcut imkânlarını birbirine ulamaya yönelerek bir Ortak Pazar oluşturmaya kalkabilseler, daha da önemlisi ortak bir Harp Sanayii kurmaya yönelseler, hepsi birden tükenirdi bu fitnelerin.

Emperyalizmin tükendiği mutlu, insanî bir çağ açılmış olurdu o zaman. Ortadoğu'nun yaşadığı bu korkunç fitnelere rağmen hayal değildir böyle bir istikbal. Bu yapay fitnelerin bir gün iptale uğrayacağı muhakkaktır, tabiidir.

Yeni Devir, 16 Ekim 1980

YÖNELİŞ

Ülkemizin hem siyasal, hem ekonomik varlığı şimdilerde tam bir dönüm noktası üstünde bulunuyor. Görülen o ki çektiği sıkıntılardan, yıllar yılıdır yaşanan siyasal yalnızlık ve ekonomik tükenişin acı anılarından, Türkiye bazı dersler almışa, bazı sonuçlar çıkarmışa benzer. Gerçi bu sonuçlar henüz kesin yargılara bağlanmış, resmî politika kimliğine kavuşturulmuş değil ama şimdiye değin uyguladığı politikalara oranla gösterdiği değişik yönelişlere bakarak Türkiye'nin bazı ciddi arayışlar ve zemin yoklayışları sürecine girmeyi denediği söylenebilir.

Türkiye yakın zamanlara kadar, belli ve çok dar bir politika açısı içinde oturuyordu. Bu açı, dış politikayı da, iç politikayı da gelenekleşmiş bir resmî seçeneğin dışına taşırmama konusunda âdeta bağnazlığa varan, çok katı bir açı idi. Dışa bağımlılığı yoğunlaştıran bu Batıcı açı, ekonomik sorunlarımızın çözümünde bile bir esneklik göstermiyordu. Esnekliği, resmî politikasının kuram ve kurallarına aykırı buluyordu. Değişik dünyalarla, öteki ülkelerle ve bloklarla siyasal ve ekonomik ilişkiler kurmayı korkunç bir ödün sayıyordu ve bunu ülkemizin yörüngesini çarpıtacak bir tehlike gibi görüyordu. Bizim için kalkınmanın, büyümenin tek yolu vardı onlara göre, o da:

- a) İçinde bulunduğumuz resmî, siyasal yapının korunması,
- b) Onun gerekli kıldığı dış bağlantıların devam etmesi.

Türkiye'nin ekonomisine model düzenleyen dış çevreler, ülkemizi yönetenleri bu anlayışta kemikleştirmenin güç olmadığına tanık olmuşlardır. Özellikle İslâm ülkeleri ve Bağlantısızlarla ciddi işbirliklerine koyulmamızı engelledi bu çevreler.

İslâm ülkeleriyle kurulan bağlantıların bir türlü geniş boyutlu ilişkilere, büyük ekonomik işbirliklerine dönüşmemesi, genellikle kâğıt üzerindeki nezaket ve temenni sözcükleri olarak kalması, bizim içteki statükocu kadrolarla uyum içinde olan dış çevrelerin ortak başarılarının sonucudur.

Bu ortak başarı, Türkiye'yi bağlantı içinde olduğu bir dünyada bile yalnız bırakmış, ekonomik iflasın eşğine getirmiştir.

İşte bu acı sonucun uyarıcı darbeleridir ki şimdilerde ülke yöneticilerini daha farklı davranışlar sergilemeye yöneltmiş bulunuyor. Hiç değilse İslâm ülkeleriyle biraz daha tutarlı gibi görülen ilişkiler geliştirmeyi deniyorlar. Gerçi bu ilişkilerde Türkiye'nin özel durumunu ve bağlantılarını söz konusu ederek ayrıcalıklarımızı bir not olarak özetle zabıtlara geçiriyorlar; ama bu özel durumlarımızın İslâm ülkeleriyle daha ileri aşamalara varacak işbirliklerine engel olmadığını da vurgulamak suretiyle daha önceki yöneticilerden farklı olduklarını, çok daha gerçekçi bir çizgide bulduklarını da göstermiş oluyor. Dış bağlantılarımızın ve iç ideolojik yapımızın özelliklerini, değişik dünyalarla kuracağımız ekonomik işbirlikleri yüzünden kaybederiz diye korkunç rüyalar görmüyorlar, bunu tehlikeli bir ödün ve öcü saymıyorlar.

İslâm Zirvesi'ne daha etkin bir biçimde katılma, bu bilincin sonucudur.

Yeni Devir, 7 Şubat 1981

İRAN MANZARASI

Bir ülkede devlet adamlarının suikasta kurban gitmesi, o ülkede bir yönetim zaafı bulunduğu anlamına gelmez. Kennedy'nin katlinden, Emîr Faysal'ın şehit edilişine ve hatta Papa'nın vuruluşuna kadar yakın tarihlerde vuku bulmuş nice suikast, göstermiştir ki, en güçlü yönetimlerin en güçlü yöneticileri dahi suikastlara uğrayabilmektedirler. Bu bakımdan komşumuz İran'da devlet ileri gelenlerinin öldürülmesini de mevcut idarenin zaafı olarak görmemek gerekir. Bir katil ya da terör örgütü bir cinayeti kafasına koymuşsa, onu işleyeceği ortamı da bulacaktır.

Bir de şu var: Hiçbir cinayet veya cinayetler dizisi, bir ülkenin devlet adamları kadrosunu tüketemez. Ölenlerin, meydandan çekilenlerin yerini diğerleri alır.

Devlet hayatı, sürekli bir akış içindedir çünkü. Bir ailenin bütün fertlerini öldürmek suretiyle o ailenin kökünü kurutabilirsiniz, ama bir ülkenin devlet adamlarını katlederek o ülkeyi yöneticisiz bırakmak imkânsızdır.

Hiçbir terör hareketi, devlet adamlarını biçmek suretiyle iktidara gelemez. Hele bu terör, bir halk tabanından mahrumsa... Zaten terör, halk desteğinden yoksun olan grupların başvurduğu bir eylem nevidir. Geniş halk desteğine sahip bulunan hareketler, asla teröre yönelmeden iktidar yolu ararlar. Nitekim İran'da Şah'ı deviren harekette hiçbir terör olayına rastlanmamıştı. Şah'ın iktidarı başvuruyordu teröre. Savak Örgütü, Şah'ın ve dış sömürü çevrelerinin bir terör örgütüydü. Binlerce yurtsever İranlı bu örgütün suikastlarına kurban gitmiştir. Suikastla, idamlarla ve katliamla ayakta durmaya çabalayan bir yönetimdi Şah'ın iktidarı.

İran'da devrim sonrası gerçekleşen idamları, Şahlık devrinin idamlarına benzetenler var. Hatta devlet adamlarının uğradığı suikastları bu idamlarla izah ediyorlar; idamların bir tepkisi olarak yorumluyorlar. Oysa Şah'ın idamlarıyla şimdiki idamlar arasında tam bir mahiyet farkı mevcuttur. Şah'a istisnasız olarak baştan başa bütün bir İran halkı karşı idi. Ve o halk, Humeyni'nin temsil ettiği zihniyetin devlet olması adına Şah'a başkaldırmıştı.

Humeyni'nin zihniyeti İran halkının yüzde yüzü tarafından biliniyor, isteniyordu ve destek bulmuştu. Yani Humeyni'nin rehberliğinde gerçekleşen yönetim, İran halkının tümüne varan bir ekseriyetin istediği ve onayladığı bir yönetimdir. Bu yönetime başkaldırmak, halkın da iradesine âsi olmaktır. Şah, milletin reddettiği bir iktidarı temsil ediyordu; şimdiki yönetimse halkın reyini almış bir yönetimdir.

Şimdi İran'daki yönetime karşı olan gruplar, günümüzde hiçbir ülkede eşine rastlanması mümkün olmayan oranda oy almış, destek bulmuş bir devlet yönetimine karşı çıkıyorlar. İran'da devlete âsi olanlar, azınlık bile sayılamayacak kadar küçük gruplar hâlinedir ve hemen hemen hepsine yakını ya Amerikancı ya da Marksisttirler. Bunlar, halkın karşısına çıkıp onlardan destek isteme şansına ve cesaretine

sahip olamamanın; tabii yollardan iktidara gelme ihtimalinden yoksun olmanın bilinci içinde oldukları için, tek çıkar yol olarak teröre yönelmişlerdir.

Ve daha açık, daha kesin bir dış destek bulup bazı bölgesel isyanlar tezgâhlayamazlarsa sonları hüsrandır. Eğer destek bulup bir iç isyan çıkarmayı başarırlarsa İran süper güçlerin kan denizine çevirdiği bir ülke olur. Gerçi İran halkı süper güçlere karşı çok bilinçlendirilmiş bir halktır, ama bu bir dış belaya uğramayacağı anlamına gelmez. Vietnam'ın veya Afganistan'ın başına getirilenler, uzak örnek değildir. İran şimdi bölge barışını çok yakından ilgilendiren günlerin arifesinde. Bu bakımdan Türkiye'nin çok yakından izlemesi gereken bir manzara arz ediyor.

Yeni Devir, 8 Eylül 1981

ORTADOĞU'YA AYRICALIK

Türkiye'nin öncelikle en yakın çevresine yönelmesi gerekiyor. Yani Müslüman ülkelere. Bu ülkelerle geliştireceği alışveriş, Türkiye'nin temel ihtiyacını halledecek imkânları kapsayacak bir mahiyet arz etmektedir.

İslâm ülkeleri petrol ve para bakımından zengin... Buna mukabil Türkiye, gıda kapasitesi bakımından olağanüstü imkânlarla sahip. Pi-yasa arayan mensucat sanayimiz var. Ortak Pazar ülkelerinin satın almamak için türlü mânialar diktığı tekstil ürünlerimize bütün Ortadoğu ülkeleri çok rahatlıkla pazar olabilir. Et, süt, yumurta, hububat, narenciye hep Batı ülkelerinden gidiyor İslâm ülkelerine.

Onlar bizden satın almıyor değil, biz satmasını bilmiyoruz. Bu konuda ne denli yaya olduğumuz sayısız örnekleriyle ortadadır.

İslâm ülkelerindeki mühendislik hizmetlerini, inşaat işlerini alabilseydik Türkiye yalnız bu işlerle, belini tamamen doğrultabilirdi.

Sayısız imkânları, akıl almaz bir gariplikle sürekli olarak kaçırmışız.

Bunun en başta gelen sebebi, bu ülkelerle ciddi siyasal ilişkiler kuramamış olmamızdır. Karşılıklı nezaket ifadelerini, yani sathi dip-

lomatik üslûbu aşan girişimlerde bulunmamışızdır. Arada bir yeri düşünce: “Dost ve kardeş ülke!” dediğimiz, fakat daha köklü, ciddi ilişkiler oluşturmaya yönelmediğimiz bu ülkelerle, devam edegelen münasebetlerimizin tümünü yeni baştan gözden geçirmeye; değişik bir yaklaşımla, dipdiri bir haricî politika temellendirmeye mecburuz. Ortadoğu, Dışişlerimizin en başta gelen konusu olmalıdır. Buraya gönderilecek diplomatlarda, bu ülkelerin özelliklerine her hususta uygun düşebilecek nitelikler bulunmalıdır. Bilhassa bu konuda, öteden beri tamamen yanlış bir gelenek uygulanmıştır. Bu ülkelere gönderilen diplomatlarla, mesela Latin Amerika’ya gönderilenler elbette aynı vasıflarda olmamalıdır. Şimdiye değin İslâm ülkelerine yollanan diplomatlar için farklı nitelikler arandığına şahit olmamışızdır. Mesela, en basitinden, bu ülkelerin dilini bilen diplomat gönderildiği gayrivakidir. Keza itikat ve amel bakımından da özel bir süzgece tâbi tutulmamıştır buraya gönderilenler, Dışişleri camiasında.

Son dönemlerde İslâm ülkelerine karşı uygulanan yaklaşımların, girişimlerin ne denli olumlu sonuçlar verdiğine bakarak bu hususta yıllar yılı uygulanan tersliklere esef etmeliyiz. Ve daha önemlisi, bu girişimleri daha da ötelere taşıyıcı köklü tedbirler almalıyız. İçinde bulunduğumuz ekonomik sıkıntılar bunu gerektiriyor.

Ama gönül isterdi ki salt ekonomik gerekçelerle değil, tarihî beraberliğimizin bilincine bağlı olarak bu ülkelerle ilişkiler kurmalıydık günü gününe.

Yeni Devir, 16 Mayıs1981

ORTADOĞU İÇİN

Tabii şartları açısından Ortadoğu, dünyanın en istikrarlı bölgesi olmalıydı. “Tabii şartlar” derken, şunları söylemek istiyoruz:

a) Ortadoğu'nun insanları, aynı evrensel inanca bağlıdırlar ve inançlarına bağlılık bakımından dünyanın en dindar insanlarıdırlar. Tarih boyunca aralarında hiçbir inanç ve mezhep çatışması yaşamamışlardır. Batı dünyasında görülen mezhep savaşları, İslâm dünyası için asla söz konusu olmamıştır.

b) Ortadoğu çok yakın bir geçmişe kadar siyasal bir bütünlük içindeydi. Tek devletin sancağı altındaydılar. Mutluydular bu birliktelikten. Aynı tarihi ve aynı talihi yaşadılar. Aynı uygarlığın içinde yoğruldular.

c) Ortadoğu için, hele şimdilerde, ekonomik sıkıntı mevcut değildir. Çok zengin tabii kaynaklara sahiptir. Toplumsal çalkantılara sebep olduğu ileriye sürülen ekonomik nedenler bu bölge için fiilen bahis konusu edilemez. Bu bölge insanları millî gelir dağılımından eşit pay

alamıyor olsalar bile, görülen o ki, milli gelirlerin çok yüksek oluşu dolayısıyla, fukara bir halk kesimi yoktur Ortadoğu'da. Aç ve açıkta değildiler.

Evet, bu “tabii” yapı göz önüne alınınca Ortadoğu, dünyanın “tek” huzur bölgesi olmalıydı.

Aralarında hiçbir tarihî, itikadi ve iktisadi ihtilaf konusu bulunmadığı kesinlikle meydana iken Ortadoğu, bugün dünyanın en karışık bölgesi hâline gelmişse, kabul etmek lazım ki, bu kargaşalığa sebep olan etkenlerin hiçbiri tabii yani bünyesel değildir ve hepsi de sunidir ve dışarıdan pompalanmaktadır.

Halkları arasında çok yoğun bir samimi kardeşlik duygusu olduğu hâlde bu bölgede savaşlar varsa bu savaşlar elbette ki bölge halklarının savaşı değildir. Yani şimdi çarpışanlar İran'la Irak'ın halkı değildir. Şimdi birbirine düşman olanlar Suriye ile Irak'ın halkı değildir. Ürdünlü ile İranlı arasında bir düşmanlık yoktur. Mısır halkı, ihanet etmiş değildir İsrail konusunda. Bu anlaşmazlıklarda “halk” yoktur yani.

Ortadoğu'da devletler arasında sürdürülen anlaşmazlıklar, savaşlar, tamamen yapay sebeplere dayanıyor. Dünya emperyalizminin planları doğrultusunda cereyan ediyor. Dünya emperyalizmi hayatiyetini sürdürmeyi, bu bölgede sürecek anlaşmazlıklarla kaim görüyor.

Ve tabii haklıdır da. Çünkü bu bölge kendi tabii şartlarıyla baş başa bırakıldığı takdirde, çok kısa zamanda, muazzam bir denge otoritesi olarak zuhur edecektir ve dolayısıyla dünya emperyalizminin bütün hayat damarları kopmuş olacaktır.

Bu bakımlardan:

Bir cadı kazanı gibi kaynatılan Ortadoğu'nun ifade ettiği bu kötü dış manzaraya bakarak, hiçbir yılğınlığa ve umutsuzluğa düşmemek

gerekiyor. Çünkü bunalımlarının hiçbiri derinlerden, bünyesinden gelmiyor. Hepsi yapaydır, zorlamadır, aşılımadır.

Ortadoğulu halk üzerinde silinmesi mümkün olmayan etkiler bırakmıyor bu bunalımlar, çatışmalar. Ortadoğulu her gün biraz daha iyi anlıyor ki başına açılan bu gailelerin tümü, emperyalizmin oyunları meyanındadır. Bu oyunlar, Ortadoğulunun emperyalizme karşı diş bileyişlerini çoğaltıyor, bilincini geliştiriyor. Yani emperyalizmin oyunları malum sebepler yüzünden zahirî başarılar kazanıyorlarsa da aslında bu bölge halkının uyanışını yoğunlaştırmaya yol açmaktadır. Birleşme şuurunu hızlandırmaktadır. Onun için yılgınlığa, umutsuzluğa kapılmamalı Ortadoğudaki bu üzücü zahirî çatışmalardan.

Bu tamamen suni olan oldubittelerin, sürekli olarak başarı kazanaçağını düşünmek, Ortadoğuda gözlemlenen gayet somut uyanışlara ters düşer.

Tabii bünye, zaten kabul etmediği bu suni uzuvları bir gün mutlaka söküp atacaktır. Bünyeye aykırı olan Ortadoğudaki bu kargaşalıkların önünü almak yolunda bu bölgenin akıllı devlet adamlarına düşen ödev, ihtilafları çözme konusunda samimi çaba göstermektir. Ortalığı kızıştırmak değil, hepsiyle dostluğunu koruyarak ve geliştirerek arabulmaktır.

Dâhildeki terörlerin bile, uluslararası sömürü mihraklarının kontrolünde bulunduğu dair kesin bir bilinç içinde bulunan Türkiye'nin tecrübe ve tavsiyelerine kulak vermeli Ortadoğu. Birbirleriyle iyi ilişkiler içinde bulunma hususunda, Türkiye'nin gösterdiği çaba, yalnız bırakılmamalı ve amacına ulaşmalıdır. "Tabii bünye" bunu istiyor. Bu tabii bünyeye suni müdahalelerle karşı çıkan güçler, er geç hüsrana uğrayacaktır.

Yeni Devir, 14 Haziran 1981

ORTADOĞU'YA ÖNCÜ LAZIM

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Saygınlığı üzerinde bütün İslâm ülkelerinin ittifak ettiği bir devlette şimdi şiddetle ihtiyaç vardır Ortadoğu'da.

Ama görünürlerde ise böyle bir devlet mevcut değildir. Eğer böyle kendine güvenilir, sözü dinlenilir, hakemliğine razı olunur devlet mevcut olsaydı İslâm ülkelerinin arasındaki birçok anlaşmazlık ya çarçabuk çözüldü ya da hiç değilse büyük zararlara yol açmayacak bir sınırdan tutulabilirdi.

Ortadoğu ülkelerindeki anlaşmazlıklara bölge devletlerinin hususi menfaatlerinden ziyade, emperyalist devletlerin kışkırtma ve emri-vakilerinin sebep olduğu gerçeğine bakarak, bu bölgede saygın bir İslâm ülkesi bulunsa bile, bölgedeki sorunların çözümlenemeyeceğini iddia edenler çıkabilir. Diyebilirler ki süper devletlerin patlatmaya karar verdikleri bir olayın engellenmesi, çok defa, bölgedeki ülkelerin boyunu aşacak çaptadır. Bu yüzden de bölgede itibarlı bir devlet bulunsa bile olayların akışını değiştirmeye gücü yetmezdi.

Bir bakıma doğru gibi görünen bu mütalaaya cevap olarak şunları söylemek mümkündür.

“Ortadoğuda etkin bir devlet”in zuhuru demek, sadece “kendi zati iç ve dış sorunlarını halletmiş bir devlet” anlamına gelmez. Ortadoğuda etkin bir devletten kasıt; sayısı 42 olan İslâm ülkelerinin üzerinde geniş nüfuzu bulunan devlet demektir. Dolayısıyla, bir milyarlık Müslüman nüfus üzerinde etkisi olan bir devlet anlamına gelir bu. Böyle bir devletin mütalaası ise arkasında bu kadar devletin ve insanın bulunduğu bir karar hükmünde sayılır elbet. Onun için böyle bir devletin noktai nazarı, evvela kendisiyle yan yana bulunan kardeş devletlerin nezdinde muteberdir, saniyen süper devletlerin yanında ciddi muamele görür.

Süper devlet, sömürgeci devlettir ve sömürölmeye elverişli memleketleri sömürür. Hakkını savunmaya gücü yetmeyenleri, kendi savunmasıyla değil sömürgeci devletlerin kontrolünde olan devletlerle sömürür.

Süper devlet, ancak bir başka süper devletten çekinir, hatırını sayar. Eşit şartlarla anlaşır. Hiçbir süper devlet, küçük bir ülkeyle eşit şartlarla anlaşmaz.

Ortadoğuda, tek başına bir devletin kendi imkânlarına dayanarak büyük bir devlet hâline gelmesi, her bakımdan imkânsızdır, ihtimal dışıdır.

Ortadoğu ülkeleri ancak, birbirleriyle ciddi bir dayanışma içinde olurlarsa büyüyebilir.

Böyle bir dayanışma eyleminin başını çekecek öncü bir ülkeye ihtiyaç var Ortadoğuda. Bu rolü bir ülkenin üstlenmesi lazım... Ama bu, şimdiye kadar bazı başarısız örnekleri görölen “liderliğe soyunma” pozuna bürünerek olmaz. Samimiyet, yetenek ve kararlılık ister. Bütün İslâm ülkelerini kendine kardeş bilen, onların problemlerini halletme konusunda adil çözümler keşfedebilen, yüksek kişilikli ve

kendi iç meselelerini çözebilmede oldukça başarılı sonuçlar almış bir ülke ister.

Böyle bir devlet zuhur edinceye değin, bütün işleri askıdadır İslâm ülkelerinin. Ve sadece sömürünün, süper devletlerin âmâline yardımcı olurlar.

Bütün malzemesi hazır, fakat “helva yapanı” yoktur Ortadoğu'nun.

Yeni Devir, 15 Haziran 1981

BİR MUSİBET BİN DERSTİR

İslâm ülkeleri kendi aralarında ciddi bir işbirliğine koyulmaya mecburdur. Hayatta kalabilmeleri buna bağlıdır. Onurla yaşamaları ancak dayanışmalarıyla kaimdir. Aksi takdirde, hiçbirisi tek başına karşı duramaz sömürüye. Ne kadar güçlü ve zengin olursa olsun, bir İslâm ülkesinin tek başına sömürü dünyasına karşı ayakları üstünde kalabilmesi mümkün değildir. Yalnız başına çiğnenmekten masun kalamamak, denebilir ki, İslâm ülkeleri için değişmez bir sonuçtur.

İslâm ülkelerinin bugünkü işbirlikleri asla yeterli olamıyor, ezilmemeye. Bugünkü işbirlikleri, gelecekte daha güçlü birleşmelerin başlangıcı olabilir belki ama asla yeterli değil. Yeterli olmaması şuradan belli ki İsrail, hem de İslâm Ülkeleri Dışişleri Bakanları Konferansı'nın hemen arkasından, müthiş bir pervasızlıkla gelip konferansın yapıldığı ülkenin nükleer santralini bombalayabiliyor.

Bu açıkça, tüm İslâm ülkelerine bir meydan okumadır. Emperyalizmin meydan okuyuşudur bu!

Bu, bir ihtardır bütün İslâm ülkelerine. Korkunç bir derstir. İsrail, emperyalizmin bir uzantısı, hatta kendisi olarak yalnız Irak'ı onun

santrallerini değil, aklına koyduğu herhangi bir İslâm ülkesinin, herhangi bir tesisini de bombalamaya hazır ve amade olduğunu, hatta bu tür saldırıların, kendisinin baş görevi olduğunu ilan etmiş oluyor.

İsrail'in bu saldırısı, en münasip usûlle aynen mukabele görmelidir bütün İslâm ülkelerinden. Bu bir nefis savunmasıdır en azından bu ülkeler için.

Bu saldırıyı sadece lisan ile protesto, İsrail'e bir mukabele ağırlığı taşımaz asla. Lisan ile karşı çıkış, ya aczin ya da tasvibin ifadesidir ancak. Nitekim Amerika Birleşik Devletleri ve Fransa gibi devletler, birer "tasvip" içeriğinde olarak "protesto" da bulundular sadece.

İsrail, cevabını almalıdır Ortadoğu'dan. Yani emperyalizm, cevabını almalıdır.

Bu cevabın en sağlamı, en uzun vadeli İslâm ülkelerinin aylarak, hızla birleşmeleri mahiyetinde tecelli etmelidir.

Ayrıca, kısa vadede cevabını görmeli İsrail ve emperyalizm. Yoğun diplomatik ve ekonomik karşı çıkışlarla cevap verilmeli.

Bu ucuz, dil ucu protestolara "paydos!" çekmelidir İslâm ülkeleri.

Her vesileyle, her konferansta, her bildiride kınanagelen İsrail, bütün bu kınanmalara burnunun ucuyla gülmektedir. Böyle silik, aşınmış bir üslûpla yapılan protestoları kendi dâhilî siyasetlerinde istismar etmek suretiyle iktidarda kalmayı deneyen ve kollayan İslâm ülkeleri, bu üslûplarının hafifliği dolayısıyla, halkları üzerinde hiçbir ağırlıkları kalmamıştır zaten.

Akıllarını toplamaları menfaatleri icabıdır. Çünkü dış güçlerin gönlünü yapmak suretiyle ayakta kalmanın da modası geçmektedir bölgede.

Yeni Devir, 16 Haziran 1981

KUDÜS HER ŞEYİMİZDİR

Kudüs'ü unutupuyor muyuz?

Kudüs'ün işgali, herhangi bir devletin herhangi bir devletten bir şehrini zapt etmesi gibi değildir. Çünkü Kudüs, herhangi bir devletin bir şehri değil, tıpkı Mekke gibi, tıpkı Medine gibi bütün yeryüzü Müslümanlarının şehridir. Hıristiyan dünya için Vatikan nasıl ki ortak bir kutsal bölge ise Kudüs de Müslümanlar için çok daha fazla mübarek bir beldedir. Vatikan, Hıristiyanların sadece Katolik olanları için kutsal sayılır, ama Kudüs bütün Müslümanların ortak mukaddesidir. Vatikan, sonradan ihdas edilmiş, izafi kutsal bir bölgedir, fakat Kudüs sahihen ve fiilen mübarektir Müslümanlar için. Kudüs'ün Hıristiyan ve Yahudilerce de kutsal bilinmesinin temelinde sadece siyaset yatar. İslâm düşmanlığı üzerine kurulmuş bir siyasettir bu. Âdem aleyhisselamdan bu yana gelen peygamberlerin tümünü onaylayan, hepsinin mirasına sahip çıkan ve layık olan sadece Müslümanlardır. Hıristiyanlar ve Yahudilerse asabiyetin, bölücülüğün, inkârların, düşmanlıkların örgütü olmuştur. Ancak bir veya bazı peygamberlere bağlı görünerek, onların getirdiği dini tahrif ederek geliştirdikleri din ya da mezhep adlı örgütlerle, kendilerinin dışında kalan inançlara ve insanlara düşman oldular, katliamlar düzenlediler, Haçlı Seferleri açtılar.

Hıristiyanlar da, Yahudiler de çok iyi bilirler ki Kudüs bütün hak dinlerin şehridir, yani asıl Müslümanların öz malıdır.

Kudüs'ün işgali, Yahudilerle Hıristiyanların müşterek İslâm düşmanlığına çağdaş son örneklerden biridir ve en korkunç anlamlısıdır. Tarihî ve ırklaşmış bir nefretin timsalidir. Emperyalist niyetlerle mayalanmış bu nefretin bir ürünü olarak İsrail Devleti kuruldu. Ve emperyalizmin desteğinde adım adım ilerleyerek Kudüs işgalini gerçekleştirdi.

Kudüs, Müslümanların canından koparılmış bir parçadır. Kim, orası Araplardan alınmış bir şehirdir gibi düşünüyorsa emperyalizm onun beynini yıkamıştır. Kudüs yalnızca 100 milyonluk Arap âleminin değil, bir milyar Müslümanın malıdır. Bir milyar insana emanet kılınmış mübarek bir İslâm beldesidir Kudüs.

Yahudi devleti, İslâm düşmanlığıyla kol kola girmiş bulunan evrensel emperyalizmin bir sıçrama tahtasıdır. Filistin'de çöreklenmiş olan Yahudi, birkaç milyon nüfusuyla izah edilebilecek bir gecekondu devlet değil; bütün Müslümanları siyasi ve iktisadi bakımdan sömürmeyi, çürütmeyi amaçlayan evrensel bir üs'tür. Kudüs'ün işgaline karşı çıkmayan, bu reddini her vesileyle haykırmayan, orayı kurtarmayı millî ülkü olarak benimsemeyen her Müslüman ve halkı Müslüman olan her devlet, bir kement gibi başının etrafında dolanan esaret zincirinin farkında değil demektir. Kudüs'ün uğradığı emrivakiyi şiddetle reddetmektir Müslümanlardan beklenen. En azından şiddetle ve nefretle ret!

Yahudinin ve emperyalizmin yeni hamlelerine imkân vermeyecek tek silah vardır şimdilik, bu işgali gittikçe yoğunlaşan bir reaksiyonla reddetmek! 42 devlet ve bir milyar insan sürekli olarak bu işgali reddettiğini ilan etmelidir.

Kudüs'ü unutmak, yurdumuzu unutmaktır. İncancımızı, kişiliğimizi unutmaktır. Anlamımızı unutmaktır. Köleliğe talip olmaktır.

Yeni Devir, 2 Eylül 1981

KUDÜS MÜSLÜMANLARINDIR

Kim Mekke'yi, Medine'yi Suudi Arabistan Devleti'nin şehirleri olarak görebilir?

Oralar bütün yeryüzü Müslümanlarıdır.

Kâbe, bütün Müslümanların kiblesi, Mescid-i Nebevî âlemlere rahmet olarak gönderilen son Elçi'nin, yani Müslümanların Peygamberinin makamıdır.

Kudüs de öyledir. Peygamberimizin diyarıdır. İlk kiblemizdir. Kudüs, bütün peygamberlere inanmış olanların, yani Müslümanların şehridir. Hıristiyanlarla Yahudilerin Kudüs tutkusu ise yalnızca mukaddesatlarından kaynaklanmıyor. İslâm düşmanlığı siyasetinden kaynaklanıyor. Hıristiyanlar da Yahudiler de Kudüs'ün Müslümanlar için ne kadar mübarek bir belde olduğunu bilirler. Oraya kendilerinden daha büyük bir ihlasla bağlı olduğumuzu bilirler. Kendilerinin sandıkları o peygamberlere, asıl Müslümanların sahip çıktıklarını bilmez değiller. Onlar, Müslümanlara hakaret olsun diye Kudüs'ü isterler. Haçlı Seferleri'ni bunun için açmışlardır. Müslümanlarsa Hı-

ristiyanlara ve Yahudilere hakaret etmek amacıyla Kudüs'ü ellerinde bulundurmuş değillerdir. O kutsal beldeye layık olduğu ihtiramı ve ihtimamı göstermek göreviyle sahiplenmişlerdir. Hizmet için, emaneti korumak için, ziyaret etmek için sahiplenmişlerdir.

Filistin'de bir Yahudi devletinin kurulması, bu mübarek beldeye gerekli saygıyı sağlamak amacına dayandırılmış değildir. Çünkü bu belde, gerekli saygıyı ancak Müslümanların elindeyken görmekteydi. Kendisine saygı gösteren her insana açtı orası ve saygı ziyaretinde bulunanlara hizmet ediliyordu. Filistin'de Yahudilere devlet kurdurtmanın temelinde, yalnızca, İslâm düşmanlığı siyaseti yatar. Kemikleşmiş Haçlı siyaseti yatar. Dünya, siyonizmi, Haçlı zihniyetini yedeğine bağlayarak Filistin'i Müslümanlardan kopardı. İsrail'in kuruluşu, bu ortak düşmanlığın çağdaş künyesi olan sömürü kararının garantiye bağlanması demektir. Filistin'in işgali Müslümanlara ait bir konağın işgal edilerek silah deposu hâline getirilmesi anlamını taşır. Kudüs'ün işgali ise bu konağın en kıymetli salonunu zapt etmektir. Zapt edilen bu salonu, sırf Müslümanları tahkir için eşek ahırına çevirmiştir Yahudi. Burayı, manevi muhtevasına uygun bir hüviyette tutmamak amacıyla olduğu zaten belliydi Yahudi'nin. Kudüs'ü zapt eder etmez Mescid-i Aksâ'yı yakmaları, bütün niyetlerinin kaynağını göstermeye yetmez mi? Dine, peygamberlere düşman olduklarını tescil ettirmez mi?

Kudüs, sadece Müslümanlarındır. Kudüs'ün işgali; Yahudilerin, Hıristiyanların, emperyalizmin Müslümanlardan aldığı intikamı gösteren, hakareti sembolleştiren, sömürünün acımasız kararlılığını onaylayan müthiş bir dönüm noktasıdır. Bütün Müslümanların köle gözüyle görülmesinin ispatı hükmünde bir olaydır bu işgal.

Müslümanların ne denli birlik içinde olduklarının en cesur şekilde sınanmasıdır bu işgal. Emperyalizme karşı gösterecekleri tavrın ne olacağını somut bir şekilde tahkik içindir bu işgal.

Bu işgal kalkmadıkça, onu kaldırmak için kararlı, kesin, ciddi eylemler gösterilmedikçe, bu eylem etrafında bütün Müslümanlar halkalanmadıkça, hiçbir Müslüman ülke kendi geleceğinden emin olmasın. Hiçbir tabii zenginliğine güvenmesin.

O zenginlikler, emperyalizmin iştihasını çoğaltan ve elini çabuk tutmaya tahrik eden vesilelerden başka bir şey değildir zaten.

Yeni Devir, 4 Eylül 1981

BİR MUSİBET VEYA BİR HAYIR İMKÂNI

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Emperyalizmin Ortadoğu'yu bu denli mıncıklamasına zemin açan ana olay, Kudüs'ün işgalidir. Kudüs'ün işgali münasebetiyle dahi bir araya gelemedikten sonra, İslâm dünyasının korkulacak, saygı gösterilecek hiçbir tarafı yok, demektir. İşte bunu anladı emperyalizm. Kudüs gibi ortak bir beldenin elden çıkışı karşısında gerekli tepki gösterilmemişse Ortadoğu'ya bulunulacak olan hiçbir müdahalenin ciddi bir cevapla karşılaşmayacağı muhakkak gibidir. Çünkü Kudüs'ün herhangi bir Arap ülkesinin şehri değil, bütün yüzü Müslümanlarının kutsal bir beldesi olduğu malumdur. Buranın işgali, aynıyla bütün İslâm ülkelerinin işgali gibidir. Emperyalizm, Kudüs işgalinin büyük çaplı ortak bir tepkiyle karşılanmaması üzerine inşa etmiştir Ortadoğu'daki bilcümle hamlelerini.

Kudüs işgali, emperyalizmin bir nabız yoklaması olmuştur. Cesaretlerine cesaret katmıştır. Emperyalizm, aslında müthiş bir gözü karalık göstererek Kudüs'ü işgal ettirdi. Bu, satrançtaki şaha oynamak gibi bir şeydir. İslâm âleminin en hassas bölgesine girerek Müslümanların duyarlıklarını, şuurlarını ölçmüştür emperyalizm. Şahsiyetlerini kontrol etmiştir.

Eğer Müslümanlar bu işgal karşısında şiddetli bir ortak acı duyarak, bir uzuvlarının koparıldığını anlayarak hep birlikte ayağa kalkmaya davransalardı, o anda tahliye edilirdi Kudüs. Bundan hiç kimsenin

şüphesi olmasın. 42 devlet ve bir milyar insanı yekten karşısına almaya dünya emperyalizmi asla cesaret edemez. O akılsızlığı işleyemez. Müslümanlar, bu işgal üzerine, güdük, cılız protestolarla yetinmeyip ortak bir savunma oluşturma teşebbüsünde bulunsaydı, etekleri tutuşurdu işgalcilerin. Rücu ederlerdi eylemlerinden. Ve muhteşem bir ders de almış olurlardı.

İşte bu birliği, bu kişiliği gösteremedi İslâm ülkeleri. Gösterselerdi, emperyalizme müştereken gözdağı vermeye yeltenselerdi, İslâm toplumlarını birbirine daha da yaklaştırmaya sebebiyet bahşetmemek için emperyalizmin bu bölgede bu denli açık ve onur kırıcı oyunları devam edemezdi. Ve daha önemlisi, İslâm toplumları birleşmek için büyük bir vesile de yakalamış olurlardı.

Bu işgalin sineye çekilmesi, emperyalizmin şirretleşmesine kapıyı açmıştır. Kaygı ve endişe duvarlarını yıkmıştır.

Bütün bunlara rağmen vakit geçmiş değildir. Kudüs'ün tekrar Müslümanlara iadesi için Müslümanlar arası ortak faaliyette bulunmaya şartlar fevkalade elverişlidir. Bu konuda öncülük görevini üstlenen ülke, bütün yeryüzü Müslümanlarının gözbebeği olacağı gibi bütün dünyanın da önemsedığı saygın bir ülke olacaktır. Çünkü dünyanın bütün devletleri etkin ve saygın devletlere itibar eder. Devletler, çevrelerindeki güçlerle ölçülürler. Dostlarıyla önemsenirler. Tek başına olan ülkelerin zırnık kadar değeri, ağırlığı olmaz.

Emperyalizmin bütün amacı zaten, sömüreceği ülkeleri teke düşürmektir. Kudüs işgali, İslâm ülkelerinin her birinin teke düşürüldüğünün göstergesi oldu. Ama işbu Kudüs işgali, bütün Müslümanların bir araya gelmesini sağlayıcı muazzam bir vesiledir. Bu musibetten bir hayır doğabilir. Yeter ki çaba gösterile.

Yeni Devir, 5 Eylül 1981

ESKİ DÜNYA YENİ DÜNYA

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Ortadoğu dünyanın en eski yerleşim bölgesidir. Dinlerin, uygarlıkların beşiğidir. Yeryüzünün kavşak noktasıdır. Ortadoğu'nun önemi, tarihin hiçbir döneminde azalmamıştır. Hatta gittikçe artmıştır da. Bu artış, günümüzde en ileri sınıra ulaşmışa benzer. Ortadoğu ve çevresi, başta petrol olmak üzere sayısız yeraltı zenginliklerine sahip olarak Müslümanların elindedir bugün. Petrol ki çağdaş endüstrinin, ekonominin belkemiği mesabesinde...

Ortadoğu ülkeleri zengindir. Varlıklarının kaymağını süper devletler yediği hâlde, kendilerine bırakılan kalıntılar bile zengin kılmaya yetmektedir Ortadoğu'yu.

Zengin olmasına zengindir de büyük ve güçlü değildir hiçbir Ortadoğu ülkesi bugün. Zenginliğin ve refahın, bir devlet için önemli, saygın bir konuma oturmasına yetmediğine çarpıcı örneklerdir Ortadoğu ülkeleri.

İslâm ülkelerinin serveti, süperleri semirtir. Fakat kendilerinin büyüklüğüne asla büyüklük katmaz. Aksine, kuvvet ve kudret sahibi olmalarını engeller. Elinde büyük arazileri olduğu hâlde mahsulünü

eşkıyaya harç diye veren garip ve zavallı bir çiftçiye benzer Ortadoğu ülkeleri.

Ya da yakasını bir faizciye kaptırdığı için mahsulünün hepsine yakınına borcuna yatıran bir Anadolu çiftçisine. Yani Ortadoğulu, elinde kalan ancak “devede kulak” zenginidir. Bu devede kulak, “fert başına düşen millî gelir” bakımından, süper devletlerden daha aşağı olmadığı hâlde, gerçekte hiçbir kıymet irade etmemektedir.

Zengin, fakat yoksundur Ortadoğulular.

Büyüklikten yoksundurlar. Güçten yoksundurlar. İtibardan mahrumdurlar dünya üstünde.

Bir araya gelebildikleri takdirde, muhteşem bir kuvvet oluşturacaklarını düşmanları çok iyi bilirler. Bu yüzden aralarına fitne fideleri diler sömürgeciler Müslümanların. Bu fidelerini sulanmasını, geliştirilmesini ise baştaki devlet adamlarına ısmarlamışlardır. Dolayısıyla Ortadoğulu halk, kendilerine bırakılan o kısıntıları, kalıntıları bile ağız tadıyla yiyemez. Birbirlerini gırtlaklarlar. Silah satın alıp birbirlerini biçerler. Sömürgeci iyi bilir ki Ortadoğulular kendi hâllerine bırakıldığı takdirde, yani bu kısıntıları doğru dürüst kullanmaya fırsat bulduğu takdirde, emperyalizmin başına bela olmaya kâfi gelirler.

Denebilir ki Müslümanların serveti bizzat Müslümanların başına bela olmuştur. Malı ile malamat olmuştur Müslümanlar. Oturdukları coğrafi bölgenin önemi, yeraltı kaynakları, İslâm ülkelerinin elinde, sahibine yönelen bir tehdit silahı mesabesinde. Bu önem ve servet sebebiyle emperyalizmin bitip tükenmek bilmeyen fitnelerine maruzdurlar.

Bu manzaraya bakarak: “Keşke Müslümanlar bu imkânlarla malik olmasaydılar.” şeklinde düşünmenin sadra şifa vermeyeceği ortadadır.

Çünkü bu imkânların doğru dürüst kullanılması şansı ve ihtimali yok değildir.

Demek oluyor ki İslâm ülkelerinin ihtiyacı mala mülke, paraya pula, topa tüfeğe değil, insanadır. Bilinçli kadrolardır. Uygarlığına, yani inancına, insanına bağlı yurtsever, bilgili, yetenekli kadrolardır İslâm dünyasının ihtiyacı.

Şu da gerçektir ki İslâm ülkelerinin bir ikisi böyle bir “yeniden doğuş”a yönelecek olursa genel kurtuluşun arkası çorap söküğü gibi gelir Ortadoğu’da. Aslolan bir iki örneği bulmaktır. Emperyalizmi semirten bu imkânlar, bu servetler, sahiplerinin eline geçtiği gün, dünya yeni bir dünyadır artık.

Yeni Devir, 8 Eylül 1981

ORTADOĞU NASIL SÖMÜRÜLÜYOR?

Geçen hafta Beyaz Saray'da buluşan Reagan ile Begin, yayınladıkları ortak bildiriye "ABD ile İsrail arasında hiçbir ihtilaf konusu olmadığını, iki devletin her hususta tam bir uyum ve karar birliği içinde bulunduğunu ve ABD'nin bundan böyle İsrail'e daha geniş ölçüde destek ve yardımda bulunacağını" ilan etmişlerdi.

Demek oluyor ki İsrail'in, Irak reaktörlerini bombalaması üzerine ABD'nin İsrail'i kinaması, gerçekte göstermelik bir jestten başka bir şey değilmiş. Dahası bu bombalama olayının bizzat ABD tarafından düzenlendiği ortaya çıkıyor. İslâm ülkelerine karşı giriştiği her saldırı öncesinde silahla donatılan ve saldırıdan sonra da ödüllendirilen İsrail, reddi mümkün olmayan bir şekilde anlaşmıştır ki ABD'nin Ortadoğu'daki bir uzantısıdır.

ABD, İsrail'i, bu bölgedeki ABD yanlısı öteki ülkeler için bir tehdit unsuru olarak desteklenmektedir. Bu durumun "Sovyet yayılcılığını önlemek"le izah edilir hiçbir tarafı yoktur hakikatte. ABD de öteki emperyalistler gibi, sömürü alanlarının bölüşülmesinde kendi payına düşen bölgeleri elinde tutmanın hesapları içindedir. Yani bu

bölgelerdeki ulusal başkaldırlara karşı dikkatlidir. ABD'yi ürküten, Sovyet yayılcılığı değil, ulusal bağımsızlık direnişleridir. Sovyetler de öyledir: Kendi çit'inin içindeki ülkeleri ABD sömürgeciliğinden ürkütmek suretiyle sömürsünü sürdürüyor ve sadece ulusal başkaldırlara karşı müteyakkızdır. Sömürgeciler, birbirlerinin çitle-rini atlamıyorlar. Atladıkları takdirde evrensel sömürünün işbirliği ortadan kalkmış olur. Bütün tılsım bozulur.

Sovyetlerle ABD'nin arasında sadece bir üslup farkı vardır. Sovyetler bu işi, kesin bir işgal, tam bir el koyma biçiminde gerçekleştiriyor. ABD ise ekonomik ve kültürel ablukayla yürütüyor menfaatini. Maşalar kullanıyor. Paravana kullanıyor. ABD'nin Ortadoğu'daki maşası, paravanoası İsrail'dir.

ABD, kendi şemsiyesi altındaki ülkelerin elinde avucunda ne varsa ucuza satın almakta, karşılığında ise harp malzemesi satmaktadır. Bu silahları ise uzantısı olan İsrail'e imha ettirerek çarkını döndürmektedir. Bu ülkeler zahirde Sovyet yayılcılığına karşı korunmak için alıyorlar silahları.

Ortadoğu'ya satılan silahların hiçbiri şimdiye kadar ne Sovyetler Birliği'ne ne de ABD'ye karşı savunma yolunda kullanılmış değildir. Silahların tümü, emperyalizmin bu bölgede çıkardığı "bölgesel savaşlar"da kullanıldı veya İsrail tarafından imha ettirildi.

Suudi Arabistan'ın ABD'den almaya hazırlandığı 8,5 milyar dolar tutarındaki silahlar, özellikle AWACS uçakları için İsrail'in beyanatu, yukarıda bahsettiğimiz hususları doğrulayan son örneklerdendir. İsrail'in eski Savunma Bakanı Moşe Dayan, "Erken uyarı ve komuta (AWACS) uçaklarının İsrail hakkında bilgi topladıklarının belirmesi hâlinde bu uçakları düşürmek zorunda kalacaklarını" ilan ediyor. Dahası, bu hususun, geçen buluşmada Begin tarafından Reagan'a anlatıldığını belirtiyor. Oysa hatırlardadır: ABD, "Bu uçakların

Arabistan'a satışının, bölgeye bir Sovyet müdahalesini engellemek için yapılacağını" söylüyordu.

Emperyalizmin Ortadoğu'ya sattığı her silah, sömürünün vücudunu besleyen bir lokmadır. İran Devrimi'nin emperyalist güçler nezdinde gördüğü tepki, her yıl bu ülkeye satılan milyarlarca liralık silah satışı kapısının kapanmasıyla ilgilidir. İran'ın savaşa zorlanması, silah almaya mecbur bırakılmak suretiyle devrimi açmaza düşürmek içindir.

Ortadoğulu ülkeler, kendi imkânlarını yan yana getirerek güç birliğine koyulmadıkları ve kendi silahlarını kendileri üretmediği sürece, sömürünün elinde can çekişmekten kurtulamayacaklardır. İsterse dünyanın en zengin ülkesi olsunlar; bu zenginlik, bağımsızlığı sağlayıcı bir doğrultuda devreye sokulmadıktan sonra, emperyalizmin canına can katar sadece.

Yeni Devir, 21 Eylül 1981

ORTADOĞU NASIL ANLAYIŞLA KARŞILASIN

MEHMET AKIF İNAN ESERLERİ

Sağcı bir gazetenin dış politika yazarı profesör, “Türkiye ve Arap Dünyası” başlıklı yazısının sonuncusunda, Arap ülkelerinin, değişik dış politikamız dolayısıyla bizi anlayışla karŐılamaları gerektiğinden bahisle Türkiye’nin, coğrafi konumu gereği “karmaşık” bir politika izleme mecburiyeti içinde bulunduğunu ileriye sürüyor. Sınır komşumuz olan ülkelerin her birinin farklı siyasal seğernek içinde oluşlarını ve buna ilaveten “büyük kuvvet merkezleriyle olan münasebet”lerimizi, karmaşık bir politika gütmemizin sebepleri olarak sıralıyor.

Bu ifadelerin içinde yatan gerçek aslında Şudur, yazara göre: Türkiye kesinkes Batı dünyasında yerini almış bir ülkedir. Laik ve demokratik bir düzen biçimini seğermiştir. NATO ve Ortak Pazar ülkesidir. Arap ülkeleriyle ancak bu özelliklerimizin müsaadesi nispetinde bağlantılar kurabiliriz. Başka bir deyişle, içinde yer aldığımız kampın rızası ve çizdiği hudutlar çerçevesinde Arap ülkeleriyle ilişkiler geliŐtirebiliriz. Şimdilerde Arap ülkelere yaklaŐımımız, daha çok ekonomik sıkıntılarımız dolayısıyladır. Bu yaklaŐımımız, aynı zamanda aramızda siyasal bir güc birliği oluşturmak hedefini gütmemelidir. Hatta ekonomik imkânlarımızı bilinçli bir Şekilde yan yana getirerek ortak bir İslâm pazarı teŐekkülüne bile niyetimiz yoktur.

Sizler bize ihtiyacımız olan petrolü hem de ucuz tarafından veriniz, biz ise Batılı dostlarımızın bizden satın almadıkları mallarımızı size satalım. Bu kadarı yeter. Fazla üstümüze varmayın, bizden başka bir şey beklemeyin; içinde bulunduğumuz özel durumlarımızı hiç söz konusu etmeyin, anlayışla karşılayın...

Aslında bu görüş, yalnız bu yazarın değil, bütünüyle hemen hemen Türkiye'nin öteden beri uyguladığı bir dış politika anlayışıdır. Bu anlayışı izleye izleye ülkemiz bugünkü yerine gelmiştir. Dış politikada yalnız, ekonomisi güdük yerine.

İslâm ülkeleriyle münasebetlerimizi ilerletmekten azami ölçüde sakınan, buna mukabil Batılı dostlarından gördüğü ters muamelelerden asla bıkmayan bir politika geleneğinin içinde çakılı kalmak, Türkiye'yi hakkı olan büyümeden ve kazanması gereken saygınlığı elde etmekten alıkoymuştur.

İslâm ülkeleriyle sıkı işbirliğine koyulursak mevcut iç rejimimiz güme gider zannetmişiz. Batılılar, bizi dünyalarından ihraç eder ve yapayalnız ortada kalırız diye ödümüz kopmuş.

Oysa değil yalnız Batı âlemi, bütün dünya Ortadoğu ülkelerine özel bir özen göstermiş. Onlarla ne yapıp edip bağlantılar oluşturmuş. Petrolünü onlardan temin etmiş, mallarını onlara satmış.

Bu acayip politikamızı coğrafi konumumuzun belirttiği ayrıcalığa ve öneme bağlamak, ne dereceye kadar makuldür? Mesela Suudi Arabistan'ın ya da Körfez Ülkelerinin büyük kuvvet merkezlerince önemli, hatırandan geçilmeyen bir ülke olarak addedilseydik, bugünkü yalnızlığa ve ekonomik sıkıntılara layık görülür müydük?

Gerçek şu ki Batı'nın gözünde itibarı öyle yüksek bir ülke değiliz. Kendi kendimize Batı dünyasında seçtiğimiz yere ve öneme Batı

bizi layık ve münasip görmüş değil. İslâm ülkeleriyle aramıza mesafe koyuşumuz, biraz da kendi kendimize vehmettiğimiz sebeplerden kaynaklanıyor. Batı, kendi çıkarı dolayısıyla bizim İslâm ülkeleriyle kaynaşmamızı istemez ama bu kaynaşmamada asıl direniş bizzat kendimizden gelmiştir. Önyargularımızdan gelmektedir. Bu “karmaşık”lığa sebep biziz.

İslâm ülkelerinde “anlayış” beklemek yerine, çekingen ve sınırlı bağlantılarla oyalanmak yerine, hem onları hem de bizi ihya edecek çok yanlı, yürekli bağlantılar oluşturmaya, “çekici güç” olmaya yönelmeyi istiyor bizden tarih. Korku ve yersiz endişe duvarlarını aşmaya, vehimlerden kurtulmaya çağırıyor Türkiye’yi akliselim. “Büyük kuvvet merkezleri”nin etki alanından çıkmaya ve ayrı bir “kuvvet merkezi” olmaya bakmak lazım. Yalnız İslâm ülkeleri değil, bütün dünya, böyle bir kuvvet merkezinin zuhuruna muhtaçtır, emperyalizmin zincirinden kurtulmak için.

Yeni Devir, 30 Eylül 1981

İSRAİL'E YAKLAŞMA

Yahudi, İslâm'ın en büyük düşmanı olmakla birlikte, ayrıca dünyada da İslâm düşmanlığını yayan, İslâm memleketlerini daima bir huzursuzluk içinde tutmayı sağlayan bilcümle güçleri de kontrolünde bulunduran bir millettir.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra kendisine devlet kurması için Birleşmiş Milletler'den teklif getirecek kadar dünya politikasına hâkim bir millettir Yahudiler.

Yahudiyi, bugün Filistin'de bir devleti olan birkaç milyonluk bir kitle olarak görmek yanlıştır. O, dünyanın kültür, sanayi, sermaye ve propagandasına yön veren bir kuvvettir.

Osmanlı Devleti'ni yıkan güçleri o harekete getirdi.

Filistin'de bir devlet kurmak, binlerce yıl devam eden bir hayaldi Yahudi için. Buraları, Tanrı'nın kendilerine söz verdiği topraklar olarak sayıyorlardı, "Arz-ı Mev'ûd" diyorlardı.

Sultan Abdülhamit Han'dan, "Filistin'de Osmanlı Devleti'ne bağlı vatandaşlar olarak oturma izni" istemişlerdi. Karşılığında bütün dış

borçlarımızı ödemeyi taahhüt ettiler. Ret cevabı alınca da tahttan indirilmesine çalıştılar.

Filistin'e yerleşmeyi, Osmanlı Devleti'nin parçalanmasıyla ancak mümkün gördükleri için, Birinci Dünya Savaşı'nın patlamasına sebep oldular.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, kendilerine yurt olarak Kıbrıs ve Madagaskar Adaları da teklif ediliyordu. Onlar, "Arz-ı Mev'ûd" da ısrar ettiler.

Yahudi'yi yenmek, Filistin'den kovmak, oradaki bir avuç Yahudi ile başa çıkmak meselesi değildir. Batı dünyasıyla, özellikle Amerika ile hesaplaşmaktır, galip gelmektir bugün.

Araplarla yaptığı her savaşta, fiilen Amerika'dır savaşan. Amerika'nın sonsuz para ve silahıyla savaşıyor Müslümanlar.

Müslümanlar, yeni bir siyasi dengelemeye, yeni malî düzenlemelere, kombinezona gitmezse Yahudinin hakkından gelebilmek imkânsızdır. Araplar, Amerika'nın emir ve fermanıyla oturup kalkan bir politika anlayışı içinde kaldığı sürece, Yahudiye gasp ettirdiklerini kat'a geri alamazlar.

Amerika'ya dehalet etmekle, onunla iyi geçinmeye çalışmayla, Müslümanlar ancak kayıplarını çoğaltırlar.

"Zor" temizler bu işi.

Bu "zor" da, İslâm dünyasının kesin bir dayanışma içinde bulunmasıyla sağlanır. İslâm ülkeleri, güçlerini birbirine destek olarak düzenleyince, kendisinden çekinilir bir topluluk olunca, ancak o zaman dünya, İslâm haklarını çiğnemekten çekinir.

Zora, kuvvete saygı duyuyor kâfirler, dostluktan anlamaz, menfaattinden fedakârlıkta bulunmaz asla.

Enver Sedat, İslâm ülkelerinin muhalefetine rağmen bu geziye çıkmıştır. İslâm memleketlerinin hepsi ayağa kalktı bu gezi yüzünden. Bir kargaşalıktır, bir soğukluktur esiyor bu ülkelerde. Bu duruma bakınca, yine “Batı kazandı” diye düşünmemek mümkün mü?

“Denize düşen yılana sarılır.” derler. Sedat’inki galiba böyle değil, yüzme bilmeyen birinin kendini denize atması gibi daha çok. Allah, sonunu hayreylesin.

Yeni Devir, 21 Kasım 1977

“TARİHÎ BAĞLAR” KONUSU

Bir gazetede dış politika yazılar yazmakta olan bir profesöre göre İslâm ülkeleriyle resmî temaslar esnasında ortak “tarihî bağlar”dan bahsetmemeliymişiz. Çünkü bu, o ülkelere vaktiyle Osmanlı Devleti’ne bağlı oluşlarını hatırlatıyormuş ve milliyetçilik duygularını incitiyormuş vs. Hayret ki ne hayret! Şimdiye değin hiçbir İslâm ülkesi diplomatının ne ifade ettiği ne de imada bulunduğu bir husus değildi bu. Hatta şaka tarikiyle bile olsa dışa vurulmuş bir konu olmamıştı, tarihî bağlarımızın böyle bir hassasiyeti incittiği. Şimdiye kadar ne sözle ne de yazıyla dile getirildiğine hiç kimse- nin tanık olmadığı bir duyarlığa parmak basıyor profesör. Vakıa, Osmanlı Devleti’nin parçalanmasında yanından kenarından dahli bulunan o zamanki Ortadoğulu liderler, Osmanlı’nın kendilerini ihmal edegeldiğini ifade etmiş değillerdi; ama bu parçalanış fiilen gerçekleştikten, onlar ayrı Türkiye ayrı bir devlet hâline geldikten ve bilhassa Türkiye “Yurtta sulh, cihanda sulh” sloganına yapıştıktan sonra, hiçbir Ortadoğulu lider, bu tahtalara basmamıştır. Her resmî görüşmede bütün Ortadoğulu devletlerin sık sık “tarihî bağlar”dan kıvançla, sitayişle bahsettiklerine şahit olmuşuzdur. Emîr Hüseyin’in hükümdar olan evlatlarından ta Nuri Sait Paşalara kadar her Orta- doğulu liderin beyanlarında görülmüştür bu “tarihî bağlar”a verilen

kıymeti. Çünkü hepsi biliyorlardı “o çamların bardak olduğunu”, “o köprülerin altından çok suların geçtiğini”. Dolayısıyla hiçbir beis görmüyorlardı tarihî bağlardan, kardeşlikten dem vurmaya. Doğrusu Bay Profesör nereden çıkarıyor bu anlaşılması güç lafları! Ortaya bir Arap milletçiliği atmış bulunan müteveffa Abdünnâsır’da bile hiç görülmedi bu durum. Çünkü hepsi biliyordu ki ortaya böyle bir lafı atmak anlamsızdır, yersizdir ve dahası halklarımızı inciticidir.

Böyle bir duyarlılığı gündeme getirmek, çoktan kapanmış bulunan lokal bir ortak yarayı fitilleyip onu bütün vücuda yaymaya çabalamak gibi bir fitne değilse, en azından menfi bir hayale, mesnetsiz kuşuklara, vehimlere yenik düşmektir.

Dünya âlem bilir ki Osmanlı Devleti bir sömürgeci değildi asla. Ve asla Müslümanlar arasında bir ayırım gözetmedi.

Tüm Müslümanları temsil eden adil bir devletti. Bunun aksini söyleyecek lideri, bütün yeryüzü Müslümanları yalanlar. Belki de biraz bu yüzdendir hiçbir İslâm ülkesi yöneticisinin böyle ham laflar etmeye yönelmemesi, hatta her imkân ve fırsatta güçlü “tarihî bağlar”dan söz etmesi.

İster liberal isterse sosyalist eğilimli olsunlar, tüm Ortadoğulu devletler, devlet adamları, bütün temaslarında karşılıklı olarak birbirine ortak tarihî bağlardan söz etme geleneği içindedirler.

Bay Prof.’un ileriye sürdüğü gibi rahatsızlık duymuyorlar bu sözlerden. Bu sözleri milliyetçiliklerine de kapitalist ya da sosyalist oluşlarına da aykırı addetmiyorlar ve yine Prof.’un iddia ettiği gibi, Türkiye’nin “Osmanlı Devleti’nin yerine kaim olmaz.” gibi bir kaygıyla uykularını kaçırmıyorlar. Tam aksine, aralarındaki işbirliğini geliştirmeyi sağlayıcı psikolojik bir etken olarak tarihî bağları sık sık hatırlatıyorlar. Bunun sayısız örnekleri vardır. Ama Prof.’un iddiasını doğrulayan bir tek örnek mevcut değil.

Hatırıma geldiği için zikredeyim. Bu Bay Prof. gibi düşünen bir Fransız gazeteci vaktiyle bir basın toplantısında Kaddafi'ye soruyor: “Ülkenizin geri kalışını, yüz yıllarca Osmanlı Devleti tarafından sömürülmesine bağlamıyor musunuz?” “Asla!” diye cevap veriyor Kaddafi; “Biz Osmanlı Devleti'yle aynı halk ve devlet bütünlüğü içindeydik. Osmanlı, hepimizin devletiydi.”

Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Arafat ise herkesin bildiği gibi, Yahudi devletinin teşekkülünü, Osmanlı'nın çöküşü sonucuna bağlayıp Filistin halkının sahipsiz kalışını bu dağılışıla izah ederek, geçmişî minnetle yâd etmektedir.

Yani ideolojik anlayışı ne olursa olsun, hiçbir Ortadoğulu lider, geçmişte bizimle aynı tarihî bağ içinde oluştan kat'a rahatsızlık hissetmemiştir ve hissetmez de.

Ama bu tarihî ortak bağlarımızdan geçmişte olduğu gibi günümüzde de hâlâ rahatsız olanlar hiç yok mu? Vardır elbette.

Emperyalistler vardır. İdeolojileri farklı bile olsa, İslâm dünyasının dışında bulunan; yani gayrimüslim dünya, bilhassa sömürgeci çağdaş devletler bu tarihî bağlardan azami derecede rahatsızlık duymaktadır. Aramıza ettikleri düşmanlık tohumlarına, ırkçı fikirlere rağmen, hâlâ sitayişle ortak tarihî bağlardan bahsetmemiz onları çıldırtıyor!

Emperyalistlerin ve onların maşalarının korkulu rüyaları hiç etkilemesin bizi.

Yeni Devir, 29 Eylül 1981

BÜYÜK BİRLİĞE DOĞRU

Bir İslâm ülkesinin karşılaştığı her belayı, bütün İslâm ülkelerini hep birden göğüslemeye kalkacağı güne değin, böyle bir bilincin bu ülkelerde egemen olacağı vakte değin; kendi haklarını, özgürlüklerini elde etmeye kolay kolay güç yetiremeyecektir 42 İslâm ülkesi bir buçuk milyar nüfusuyla.

İslâm ülkeleri, birbirlerine yakınlıklarını diplomasi sanılan klişeleşmiş sözcüklerin, demeçlerin ötesinde, yeterli bir işbirliği ağırlığında somutlaştırmadıkça, her belaya karşı tek başlarına kalmaya hükümlüdür.

Oysa hiçbir İslâm ülkesi canla başla yanında değildir bir başka İslâm ülkesinin. Bu sebeptir ki her biri, her meselesinde kendi başına! Hem bugün, bu gidişle hem yarın, sömürünün kılıcı bu ülkelerin daima başında olacak demektir. Her İslâm ülkesi düşünse ki bugün Afganistan'ın yanında yer almamak, yarın kendisinin bir işgale uğrayacağı anlamındadır ve öteki İslâm ülkelerinin yardımından mahrum kalacağını göstergesidir. Çünkü sorunu olmayan ya da olmayacak olan bir tek İslâm ülkesi yoktur. Ve bu sorunların tek imha yolu ise güç birliğidir.

Her İslâm ülkesi bilmeli ve inanmalı ki kendisine yürekten dost olmaya müsait ülkeler, sadece Müslüman ülkelerdir. Bir ciddi dostluğun altyapısı, kendisi için, yalnızca İslâm ülkesinde mevcuttur. Bu altyapı, emperyalizmin bütün oyunlarına rağmen, tamamen çürümemiştir, hayatiyet arz etmektedir. İslâm ülkelerinin arasında bugün derin uçurumlar gibi görülen aykırılıklar, kavgalar, gerçekte yapaydır; haince düzenlemelerin, desiselerin yavrusudur. Hiçbir temelli anlaşmazlık konusu yoktur, hiçbir çözüm imkânsızlığı yoktur aralarında.

Birbirine kanlı kinli olan ulusların bile, bir aşamada yekdiğeriyle dostluklar kurduklarına tanık olunduktan sonra, İslâm ülkeleri için ebedî düşmanlık vesilesi olacak hangi konu gösterilebilir ki?

O hâlde bu suni ihtilaflar, bir İslâm ülkesi için asla yığınca vesilesi olamaz, olmamalı. Sürekli olarak bunu konuşmalı İslâm ülkeleri. Aralarındaki ihtilaflarda kendilerini haklı göstermek, kendi siyasetlerine öteki İslâm ülkelerini yandaş kılmak yolunda çaba göstermek yerine, bütün ihtilaflarının gerçekte basit konular olduğunu yaymalıdır. Yani ısrarla kendisinin haklı olduğunu savunmak değil, ihtilaflarının önemsiz olduğunu beyan etmeli her İslâm ülkesi anlaşmazlık içinde bulunduğu kardeş bir ülkeye karşı. Aralarında çeşitli bloklaşmalara gitmeye değil, tek blok hâline gelmeye ağırlık vermelidirler.

Her İslâm ülkesi, her türlü temasında birbirine kendi sorunlarını anlatmak ve yandaş aramak yerine, genel bir işbirliğine gitmenin gereğini anlatmalı. Büyük ve kalıcı işbirliğinin temeline harç taşımalı.

Millî Gazete, 4 Aralık 1985

MİLLÎ BENLİK

İslâm, Türk'ün mazideki “büyük oluş”unu yeniden yaşayabilmek intizar ve gayretinde tek hareket noktasının ancak kendi “benlik”ine tekrar avdet olduktan sonra şanlı yarınların başlayacağına dair sarsılmaz inançlar, vatan sathında her hareketle bir “varlık” olduğunu gösterebilen kemale ulaştıktan sonra, büyük “Millî Bayram”ın arifesine milletçe erişebiliriz.

Millî Benlik, türlü yüce müessirler (etken) sonunda, mukaddesleşen kitle üzerindeki haz, duygu ve korku mefhumlarının, bütün genişliğince özel bir görünüm ve ifade tarzıyla şuurlu olarak halkı birleştirip milleti ve milliyeti meydana getiren ruh ummanının adıdır.

Milletlerin payidar olmasında en büyük amilin, millî benlik manzumesine hiçbir taviz kırıntısı sokmaksızın sımsıkı sadakat olduğunun ispatını ihtiyar tarih yapmıştır.

Her milletin millî benliğinin hususiliği, her devirde yekdiğerinin bütün mevcudiyetiyle hiçbir müşterekiyet arz etmemesi realitesidir ki tarih kronolojisinin vukuat yekûnunun kalabalıklığını meydana

getirmiştir. Bu neticeleri, tarih boyunca büyük millet ve devlet ola-
gelmiş asil milletimizin daha yakından fethetmesi artık zarurettir.
Ve zevalimizden bu yana hasta adam ismi yamanmış milletimizin
muntazır leş kargalarının hangi hareket noktasıyla neyimize ve nele-
rimize musallatla bizi arzuladıkları kıvama getirmeye gayret sarf et-
tiklerini iyice kavrayıp muvaffak oldukları kesimleri, silkinip söküp
atma cengine girişmemizin demidir.

Bir devletin helaki için, önce milletin milliyetsizleşmesi, milliyetçi
şuurunu kaybetmesi gerekir.

Devleti, milletin milliyeti besler.

Beka için, millî benlik, dipdiri olmalı... Benlik, ruhtur, ruhtadır,
“Ruh olmayan yerde makine ezer”. En büyük zaferler, büyük ruhla-
rındır...

Hilâl, Şubat 1962

KURTULUŞ

Demir kuşaklı pehlivanlarıyla puthaneleri mescit eyleyerek, nâkus yerine ezanları okutan haşmetli Kanuni Süleyman Han'ın “Şahâne gözlerini yumduğu tarihten beri miktar-ı tâcille 'hız alan zaafımız'ın son raddesini yaşama bahtsızlığına giriftar olmuş bir nesil, nasıl ve nereden hız alarak, silkinecektir, davranacaktır bilebiliyor muyuz?”

Tarihimizin madde ve manada en haşmetli devirleri istisnasız, idareci büyük başlara sahip olduğumuz zamanlardır. Ve bu, millî bir özelliğimizdir, inkâr edilemez; “Balık baştan kokar” bizim atasözümüzdür.

O yüceliklerden bu derinliklere düşmemizi ancak, bu formülle izah etmek lazımdır. Asırlardır devam edegelen buhranımızı, “idare sistemleri”nde aramamızın, bizi bataklığın biraz daha içine sokmaktan gayrı bir teşebbüs olmadığını ne zaman anlayacağız.

Tanzimat, Meşrutiyet ve demokrasi provalarımızın hep satıhta kaldığını, zaten kalacağını da belli olacağını, mazbut bir mihrak bulamadan bu milletin halkalanamayacağını kabul etmeden hiçbir problemimizin çözülemeyeceğine inanmak lazım artık.

Tarih boyunca bütün büyük zaferlerimizin, büyük liderlerimizin riyasetinde kıvama getirilmiş milletimizle kazanmış bir nesiliz.

Bu cemiyetin düzenli, derli toplu hareket edebilmesi için onun bir disiplin dâhilinde ruh ve ilim ışığı altında toplatılması lazımdır. Ayrılık ve nifak sokarak değil.

Bu memleketin zaaftan kurtulup huzura kavuşması için, aslına, ruhuna rücu etmesi; soyunduğu değerleri yeni bir hamleyle yeniden kuşanması artık şarttır ve bu şartı da halk gerçeklerine gönül vermiş idarecilerinin rehberliğinde yapabilir.

Hilâl, Şubat 1963

KALKARSAK AYAĞA

Geçen yıllarda ölen ünlü İngiliz tarih felsefecisi Arnold Toynbée, bir yazısında; “Gelecekte, dünyanın üçüncü bir denge unsuru olarak belirecek devleti, Osmanlı Devleti’nin vârisi olan bugünkü Türkiyedir.” diyordu. Günümüzün, Batı’ya şartlanmış birçok aydını taşımakta oldukları kölelik duygusu sebebiyle Toynbée’nin bu ifadesini anlamsız, tutarsız bulabilirler. Zaten tarihî şahsiyetimizi kuşanmanın, sorumluluğumuzu tanımanın ve yüklenmenin, yeniden ayağa kalkmanın bu millet için ayak bağı bu cins aydınlardır! Bunlar Mustafa Reşit Paşa’nın halefleridir.

Milletine inanmayan, güvenmeyen bu tutsak ruhlu aydınlar yüzünden her gün biraz daha batarak battıkça Batı’ya olan ihtiyacımızı gözümüzde daha da büyüterek onu kendimize örnek, efendi sayarak, biz küçüldükçe, onların üzerimizdeki kinlerini ve iştahlarını kabartarak, koca Osmanlı Devleti’ni paramparça edip bugünlere geldik. Bugünlere geldik de, aklımızı başımıza toplayabildik mi? Yıkımımızın baş sorumlusu olan bu aydın tipinin neslini tüketebildik mi?

Tanzimat tipi aydınının, ülke yararına, özgürce düşünmesini, karar vermesini engelleyen bir korkusu vardı: “Aman düvel-i muazzama ne der?” diye ödü kopardı. Bu, Batılı büyük devletler korkusu, bizde uşak ruhlu bir devlet adamı, hariciyeci tipini oluşturdu, gelenekleştirdi.

Geçen aylarda, bir günlük gazetede eski, ünlü politikacılardan Faik Ahmet Barutçu'nun anıları yayınlanmıştı. Adı geçen politikacı o zamanın ana muhalefet partisi adına yaptığı görüşmelerden birinde, devrin Başbakanı Menderes'in: “Araplarla vaktiyle dürüst bir politika takip edilmedi.” sözüne karşılık şu cevabı veriyor:

“İngilizlere kuşku vermemek gerekir. Araplardan bir fayda gelmez. Araplar bir şey üzerinde anlaşılır: Birleşmemek üzerinde birleşirler! Bizim dış politikamızın mihverini Türk-İngiliz anlaşması teşkil ettiği için, Arap devletleriyle ilişkilerde bu nokta daima göz önünde bulundurulmuştur.”

Biz her şeye rağmen hâlâ Batılının zaman zaman korkulu rüyası olmaya devam ederken yerli politikacılarımızın hâlâ içinden çıkamadıkları çukuru görün!

Fakat hayır. İsterse hâlâ o çukurda yaşayanların soyu tükenmemiş olsun Batılının rüyası da rüya olmaktan çıkarak “aynıyla vaki” olacaktır Toynbée'nin sözü. Tarih, döne dolaşa bu noktaya getiriyor. Daha doğrusu getirecek bizi, şartı Türkiye'nin de bunu istiyor olması Ortadoğu'nun da. Ve çağ da o noktaya çekiyor, çağırıyor bizi. Bu çağın, gelecek yüzyılların ihtiyacı var bize. Her gün biraz daha tükenen Batı, her gün biraz daha hızlı tükenen ve çatlayan sosyalist ülkeler, canlanan Ortadoğu ve dirilen Afrika, yeniden evrensel kişiliğimizi giyinmenin şahitleri olacaktır. Çünkü bunun tohumlarını taşıyoruz içimizde. Bu tohumlar çürümedi. Çürütemediler.

Batı, sözünü tüketmiştir. Batı'nın bir gençlik aşısı olan komünizm bâtil rüyası, bir sırça gibi parçalanmıştır. Bizi engelleyemez bunlar. “En azından üçüncü bir denge unsuru olmalı” yolu görünüyor bize, inançla ve güvenle yürürsek... Var olan potansiyeli, tarih birikimini harekete dönüştürürsek biz de kurtulmuş oluruz, çağımız da...

Yeni Devir, 2 Mayıs 1977

YANMAYAN KALMADI

Batı öyle bir yangın çıkarmıştır ki ülkemizde, ruhunu ve vücudunu buna kaptırıp yakanlar bir yana, bu yangını görüp kaçanlar veya söndürmeye çalışanlar bile, ister istemez, şuralarından buralarından yara bere almışlardır.

Batı'nın bu yangını çıkarma hazırlıkları, çalışmaları yüzlerce yıl aralıksız devam etti ve ilk tutuşma Tanzimat'la birlikte başladı. Meşrutiyet, göğü yalayan azim yangın karşısında itfaiyemizin şaşkın ve artık yetersiz kaldığı dönemdir. Cumhuriyet'e girerken görülen manzara: Yangının bıraktığı enkazla birkaç ağır yaralı itfaiye erinin inilti ve gözyaşları...

Üstümüzden bir elli yıl daha geçti. Bu elli yıl, bir yandan Batı'nın bu birkaç eri kendi konaklarında uşak olarak tutmak hususunda bize yanaşmalarıyla onların ve kavruk çocuklarının diş ve tırnak gücüyle ortaya koydukları derme çatma bazı imkânlara çeşitli yollar deneyerek el koyma oyunlarıyla geçti.

Oysa elin Almanya'sı, Japonya'sı geçirdikleri harp yıkıntısı üzerine süratle yeni ve güçlü bir ülke oturtular. Bizimse elli yılda aldığımız yol meydandadır. Bir de içinde bulunduğumuz bu sefaleti bize göstermeye çalışan, gözümüzün açılmasını önlemek için çekilen beyin yıkayıcı, uyutucu nutuklar... Daha altmış yıl önce bizi yıkmak için dünyanın en kuvvetli güçleri el ele vermişlerdi de ancak bize güç yetirebilmişlerdi. Bugünse bir Yunan bizi bu kadar uğraştırmakta!

Uyanmalıyız. Şu Batı putunu tuz buz etmeyince onun tozunu toprağını dışarı atmayınca iflah olmak yoktur bize.

Kurtuluşumuzu Batı'da, Batılılaşmada görenlerin; bu tarihî yanlış yahut tarihî ihanet içinde olanların, ülkemizdeki etkinliklerine son vermeyince, ulusal kurtuluşumuz gerçekleşmiş olamaz!

Biliyoruz, gerek düşünce gerek sanat gerekse politika alanında, üzerinde Batılı izler, çizgiler taşımayan çok az aydınımız var. Yaşantısı, zevkleri bakımından Batılıya benzemeyen, içinde bir özenme duygusu taşımayan çok az vatandaşımız kalmıştır. Yani Batıcılık, Tanzimat'tan beri devam edegelen resmî tutum, zorlama ve telkinler sonucu hemen herkesi az veya çok etkilemiş, kuşatmıştır. Giyim kuşamından edindiği yeni geleneklere, politika anlayışından kültür te-lakkisine, müzik beğenisinden bütün araç gereçlerine kadar bir Batı yangını ülkemizde yanmamış insan bırakmadı. Bunu yok etmeye-ceye kadar yoktur bize kurtuluş! Binamızı kurmak için önce enkazı kaldırmak lazım. Yara berelerimizin tımarı lazım.

Yeni Devir, 4 Mayıs 1977

KONTROL ALTINA ALMAK

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Batı, Türkiye'deki Batıcılığın yara almasına, Batıcı düzenin değişmesine hiç razı olur mu? Olmaz!

Ama dünya dengesinde yeni gelişmeler olursa, menfaati de bizimle olan ilişkilerinde kendisini yeni düzenlemelere, kararlara götürürse, o zaman durum değişir, bırakır bizi... Ama şimdilerde bu durum söz konusu değildir. Hele hele 1940'lardan sonraki dönemlerimiz için hiç söz konusu değildi.

Peki, o hâlde niçin Batı, kendisinin aleyhine de gelişeceği tabii olan çok partili siyasi hayata geçmemizi istedi? Açılacak olan yeni siyasal ortam giderek Batı düşmanı örgütlerin güçlenmesine, ülke yönetiminde etkili olmasına yol açmaz mıydı? Kendi silahıyla vurulması demek olmaz mıydı bu, Batı'nın?

Hayır!

Bu işlerin ilmini iyi bilir Batı.

Hesabı da açtı: Ülkemizde sıkboğaz edilmiş düşünceler, artık bu durumda bırakılamazdı. Tabularla daha uzun süre toplumu yönetmenin talihi kalmıyordu. İnsanların, düşüncelerin baskı altında tutulmasının da bir süresi vardır. O süre iyi hesaplanmazsa, aşılsa toplumun başkaldırıyla karşılaşacağı sosyolojik bir gerçektir. Çok örnekleri var tarihte bunun. Bütün diktalar bir başkaldırıyla yıkılıp gitmiştir. Batı böyle bir karşı çıkışla, başkaldırıyla çekilip gitmek ister miydi? O hâlde yapılacak bir iş kalıyordu: Serbest siyasal ortam oluşturuyor gibi yaparak, kendine aykırı olan düşünce ve hareketleri kontrol altında tutmak... Kendine aykırı güçlerle açıktan savaş vermektense onları yanına alarak güdümlenmek daha akıllıca bir davranış olurdu. Düşmanı karşısına almak, elbette düşmanı her an için diri, uyanık, güçlü bulunmaya sevk eder. Oysa unuttur gibi davranmak, hatta dost görünerek ona tedbirini şaşırtmak, içinde bulunarak onu yönlendirmek daha emin yoldur. İşte 1945'lerden sonra Batı, başta Amerika böyle davrandı bize.

Güdümlü bir demokrasi başladı.

Batıcılığın bizde hayatını tamamlar gibi olduğu bir zamanda uyguladığı bu taktik ve strateji, Batıcılık için gençlik aşısı yerine geçti. Bir süre daha yaşamasını teminat altına aldı.

Zaten o dönemlerde politika yapanlarda da, siyasal kuruluşlarda da anti-Batıcı pek kimse yoktu. İktidar partisine karşı kurulan muhalefet partileri de temel espri olarak Batıcı idiler. Fakat bunlar iktidarı almak kavgasını sürdürürlerken, halktan destek görmek için yer yer milliyet ve mukaddesat konularını işliyorlar, yerli düşünceye sahip görünüyorlardı. Halktaki tarihî birikimi başka alanlara akıtmamak, kendi havuzlarında toplamak yolunda ilerliyorlardı. Bu tür bir çalışma, ülkede bir başka siyasal alternatif olmadığı için, yeni davanın hakikatini benimsemiş, onu kendine hareket noktası yapmış siyasal bir kuruluş olmadığı için, rakipsiz olarak gelişti ve iktidarı

aldı. Bu iktidar değişikliği, halkımız açısından “denize düşenin yılanı sarılması” şeklinde yorumlanmalıdır. Fakat bununla birlikte bu yeni iktidar kadrosu içinde gerçekten de ülkenin ıstırap ve ihtiyacını kökünden kavramış insanlar yok değildi. Ne var ki yürütülen politikada bunların renkleri, ancak bir çeşni olmaktan öteye gidemedi. Baskın renk, renksizlikti. Bir yandan halkın inancına pirim veriliyor, diğer yandan Batı ile özellikle Amerika ile çok daha sıkı işbirliğine gidiliyordu. Mesela Cezayir’in istiklal savaşında, biz Batı’nın yanında yer alıyorduk. Bir yandan Cumhuriyet’ten beri ilk defa Ortadoğulu ülkelerle paktlaşmaya gidiyor, öte yandan resmî beyanlarda laiklik konusunda daha önceki iktidardan ayrı düşünmediğimizi ilan ediyorduk.

Batıcı bir anlayış içinde, yerli düşünce tam bir kontrol altına alınmıştı, halka verilen küçük tesellilerle, ümitlerle... Halka, karanlıkta göz kırpılıyordu. Fakat ne yapsındı halk, başka alternatif yoktu... Sahici olmayınca yalancısıyla avunuyordu.

Hikâye olunur: Biri Mevlânâ’ya gelip “Şems geldi” deyince, Mevlânâ üstünde, başında ne varsa hepsini tutup müjdeyi getiren adama vermiş. Adam bunları alınca, “Seni kandırdım, gelen giden yok” deyince şu cevabı almış: “Biz bu işin yalanına bunları verdik, gerçeğine canımızı veririz.”

Halk da yalana iktidar vermişti.

Yeni Devir, 7 Mayıs 1977

YENİ BATICILIK

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Batıcılık bizde yeni bir görüntü kazanıyordu: Amerikancılık. Batı âleminin bu genç ve güçlü lideri, dünyada alışlagelmiş sömürme düzenine de yeni boyutlar getiriyordu. Demokrasi, hürriyet, insan hakları gibi kavramları olta yaparak sosyalist bloka karşı, çevresinde ayrı bir kümelenme oluşturuyordu. Çok yaygın propaganda imkânları bulmuştu. Sinemasından müziğine kadar bütün araçları propaganda, etkileme, kendisine sempati toplama vasıtası olarak çalışıyordu. Bir yandan barış gönüllüleri, dil kursları, dış yardım fonları hep bu amaca yöneltilmişti. Geri kalmış ülkeler, bu propaganda sağanağının altına alınmıştı. Bölgesel ve ikili anlaşmalar, Amerika etrafında demetleniyordu. Bir yardım alma yarışı başlamıştı. Alan da veren de bunu demokrasi, özgürlük için yaptığını söylüyordu. Sosyalist ülkelerdeki insanî hakları çiğneyen, halka kapalı dikta yönetimi teşhir ediyor, aşağılanıyor, Berlin'deki "utanç duvarı", doğudan batıya kaçışlar, iki rejim arasında bir mukayese konusu olarak kullanılıyordu.

Amerika, kendisiyle işbirliği yapılmasının şartı olarak devletlere, devletlerin yöneticilerine sürekli olarak demokrasiyi, çok partili si-

yasi hayata geçişi telkin veya teklif ediyordu. Totaliter yönetimlerden emin olamıyordu çünkü... Çok partililik, kendisinin güdümlenme ve kontrol altında tutabilme imkânına daha çok fırsat veriyordu...

Bir ülkede çeşitli siyasi alternatifler bulundurma, onları kendisiyle dostluk yarışında tutma, sonra bunlardan biri üzerinde tercihini kullanarak iktidar yapma Amerika'nın menfaatleri açısından en güvenilir yoldu. Gerektiğinde bu partileri birbirine musallat da edebilirdi. Bizim de çok partili siyasi düzene geçmemizi istiyordu.

Batıcılığın Türkiye'de kan tazelemesi, Amerika ile kurduğumuz yeni bağlar sonucunda olmuştur.

Bir Amerikan hayranlığıdır başladı.

Bu hayranlık, halktaki tarihi Moskof düşmanlığı köpürtülerek yaygınlaştırıldı. Gençlik kesimine ise "çağdaşlık", "ilericilik" gereği olarak benimsetildi. Rusların zaman zaman Kars'ı, Ardahan'ı istemesi, mukabil propagandaya yeni aktüel imkânlar da veriyordu. Missouri Zirhlisi'nin İstanbul'a gelmesi çılğın bir sevgiyle karşılanıyor, halk ve gençlik üzerinde bir moral oluyordu. Devrin Cumhurbaşkanı Amerika'da olağanüstü ilgi ve merasimlerle karşılanıyor; gördüğümüz bu itibar, millî bir kıvanç vesilesi olarak yorumlanıyordu.

Meşrutiyet dönemindeki "hürriyet, uhuvvet, müsavat" teranelerini çok aşan bir ulusal coşku içerisindeydik. Herhangi bir vatandaşın bile ağzından "Demokrasi var!" sözcükleri düşmüyordu. Şeflik yönetiminden kurtulmanın tadı çıkarılıyordu. Eisenhower'ın Türkiye'ye geldiğinde "Biz demokratız, o ise bir diktatördü." gerekçesiyle Anıtkabir'i ziyarete gitmeyi reddettiğini yazıyordu gazeteler.

Diktaya tam karşıydık.

Partiler vardı. İstedığımızı iktidara getirebilirdik. Hükümet üyeleri bile artık halkın ayağına gidiyordu, oy istiyordu... Devrin Başbakanı Konyada halka hitaben “Millet isterse şeriati da getiririz!” dememiş miydi? Demokrasi vardı.

Demokrasi aracılığıyla Amerikancılık, Amerika dostluğu sayesinde de demokrasi vardı artık. Daha doğrusu Amerika kontrolünde bir demokrasi vardı sahnede.

Yeni bir Batıcılıktı bu...

Yeni Devir, 8 Mayıs 1977

AYDINLAR, BATI VE BİZ

AH GELENEK

Toplumumuz yüz yıllarca İslâm düzeni içinde yaşadığı için, taşıdığı inanç gereği, devlete hep itaatkâr olmuş ve bu itaati âdeta gelenekleştirmiştir. Bu gelenek dolayısıyla, kendine aykırı olarak getirilen yeni uygulamalara ve devrimlere de hiç başkaldırmamıştır. “Ulû'l-emre itaat” geleneği içinde yaşayarak, rejime karşı hiçbir zaman problem olmamıştır. İslâm düzeninde halk (avam), “ehl-i rey ve'l-akt” olanlara uymak mecburiyetindedir ve kendisinin devleti eleştirmeye yetkisi yoktur. Devlet üzerinde tartışma, karar verme işi, bu alanda ehliyet sahibi olanlara ait bir görevdir. Halk, ehliyet sahibi olanların, yani bilginlerin, aydınların istişare sonunda varmış oldukları karara uymakla yükümlüdür. Devlet yükü, halkın değil “bilenler”in sırtındadır. Bu “bilenler”, yani rey sahibi olan kimlerdir? İslâm, bunların da vasıflarını saymıştır, göstermiştir. Her şey yerli yerindedir o düzende, yetki tecavüzü yoktur, haddini bilir herkes. Halkın görevi, kendi işinde gücünde olmak ve kendinden olan devlete itaat etmektir. Ancak devlet, bağlı olmak mecburiyetinde olduğu “hakikat”ten yüz çevirirse halk, rey ehli olanların girişimine uyarak başkaldırabilir. Bizim bin yıllık geleneğimizde bu cinsten bir başkaldırma yoktur. Osmanlı'nın devlet düzeninde yer yer bazı uygunsuzluklar, aksamalar olmuşsa da devlet nizamının temeli İslâmî olduğu için, başkaldırmayı gerektirecek bir durum belirmemiş ve halk, düzene hep bağlı kalmıştır. Ve bu düzene bağlı kalış, bizde gittikçe bir gelenek hâline gelmiştir.

Kuzu gibi bir millet olmuşuzdur.

Bu durumu devrimciler çok iyi bildikleri için, meydanı boş buldukları için, ellerinden geleni arkalarına koymamışlardır. Bizde, hiçbir devrim, mukabil bir halk hareketiyle karşılaşmamıştır. Bazı ufak tefek bölgesel protestoları halk başkaldırısı olarak saymak, en azından gülünçtür, halk gerçeğini tanımamaktır. Eğer halk bir kalkarsa nasıl kalkar ve neler olurmuş bunu iyi hesaplamalı. Hani o Tanzimat'tan beri yapılan devrimlere karşı, halkın hep başkaldırdığını iddia eden devrimciler, bunların birer başkaldırma olmadığını çok iyi bilirler. Bilirler de niçin yalan söylerler? Şunun için söylerler: Muhtemel gerçek bir başkaldırıya karşı halka gözdağı vermek isterler. "İşte geçmişte başkaldırmıştın da başını nasıl kırmıştık... Unutma... Aklını başına topla da başından büyük işlere kalkışma." demek isterler! Geçmişteki, başkaldırı hareketleri olarak sayıp döktüklerinin cümlesi, devrimciler tarafından düzenlenmiş kırım hareketleridir. Milleti daha da sindirmek, korkutmak ve bildiklerini iyice işlemek için başvurdukları birer düzmece olaylardır. Bu düzmece kırım hareketlerini ikide bir tekrar gündeme alarak millete "aba altından değnek gösterirler."

Oysa gerçekten millet kuzulaşmıştır. Mazlum ve biraz da masumdur yani. Kötü bile olsa halk bir geleneğinden öyle kolay kolay uzaklaşmıyor. Bu millete aydın geçinenlerin, devrimcilerin ettiğini, "Bu oyunu kurt etmez kuzulara şah olsa!"

Bulunmaz hiçbir yerde böyle muti bir halk.

Bulunmaz da niye ona düşmandırlar.

Anlatacağız.

Yeni Devir, 14 Mayıs 1977

İNSAN BU

Kafasında kendine göre bir şeyler uydurarak buna bir hayat görüştü gözüyle bakıp oyalanan insanlar vardır. Böyle insanların zanları, vehimleri, hataları, hatta sevapları genellikle kendilerine aittir. Güler geçeriz, kızar geçeriz böylelerine.

İnsanlar vardır, gördüğü, işittiği bir olay karşısında “asmalı, kesmeli böylelerini” diye hiddetlerini belirtirler. Zahir, topluma öyle düzen gelir, diye düşünürler. Bunların nizam-ı âlem görüşleri de bu kadardır.

Bazılarına göre kapatmalı bütün bu partileri, gelmeli bir diktatör, mum gibi yapmalı herkesi. Onlara göre en üçkâğıtçı adamlar, cahiller, satılmışlar; hep mebuslardır, bakanlardır.

Kimisi, elinde olsa, şu Danıştay’ı, Yargıtay’ı, Anayasa Mahkemesi’ni kapatacaktır. Hele hele şu Anayasa’yı değiştirecektir. O zaman kurtulur ancak memleket.

Sendikaları lağvetmek isteyen mi ararsın, fakülteleri kapatanı mı? Bazı hocaları fakültelerin kapısında, karaborsacıları dükkânlarının önünde, sevmediği parti liderini şehrin en görkemli meydanında asmak isteyen mi sorarsın?

Şu şoför milleti ölüm saçıyor kimisine göre. Bu gazete bozguncu, o film iğrenç kimine göre.

Biz adam olamayız, gidip bir görmeli de ibret almalı Almanya'yı kimine göre.

Şu askerlik süresi çok uzun, altı aya indirmeli, tüketicici olmaktan çıkmalı ordu kimine göre.

İnsan bu... "İnsanlar çeşit çeşit, yer damar damar." demişler.

Erkek berberinin derdi de uzun saçtan.

Terzinin şikâyeti konfeksiyondan...

Memurun derdi, müdüründen; sevdalının hüznü, sevdiğinden.

Şair Eşref:

"Kârhâne-i âlemde herkesin bin kavgası var

Bizim Kırkağaçlı Ahmed'in bir kenef davası var"

demiş. Fil önündeki körlerin hikâyesini bilirsiniz. Filin orasını burasını tutan körlerden her biri tuttuğunu bir başka şeye benzetir de fili keşfedemez hiçbiri.

Herkesin ayrı bir rüyası var. Herkesin ayrı bir derdi, ayrı sevinci, ayrı görüşleri... Yağmura kızır kimisi, kimisi yağmura bel bağlamıştır.

"Cümlelerin mâksudu bir amma rivâyet muhtelif" demiş ya şair, öyle değil: "Maksut"lar da, "rivayet"ler de muhtelif. Ortak bir şey varsa o da herkesin "aklından razı olduğu"dur.

*“Kimseler fehmetmedi mânâsını dâvâmızın
Biz dahi hayrânıyız dâvâ-yı bî-mânâmızın”*

Herhâlde acı olan da bu: Derdimizi, dilimizi bizden başka anlayan yok zannı, inancı... Sanki biz başkasını anlıyormuşuz gibi, anlaşıl-mayı beklemeli...

Fuzulî: *“Dert çok hemdert yok düşman kavî tali’ zebûn”* dememiş mi? Günümüzün insanı için mi söylenmiş dersiniz?

“Bir dokun bin âh işit kâse-i fağfûrdan”

Ne demiş Nâbî Efendi:

*“Biz dâiye-i vuslât ile hâk-i reh olduk
Ey bâd-ı sabâ lûtf ü mürüvvet sana kaldı”*
Anlaşılan, *“Denizler durulmaz dalgalanmadan.”*

Yeni Devir, 20 Mayıs 1977

BATI MİNDERİ

Günümüzde futbol seyircisinin sayısı çok artmıştır. Hele bu sporun Anadolu'ya da kaydırılmasından sonra meraklıları katlana katlana çoğaldı. Daha çok yakınlar kadar, futbol maçlarıyla ilgilenenler, bizim kamuoyumuzda, hafife alınırdı. Bir ciddiyetsizlik nişanesi olarak görülürdü. Hoş, eksik olmasınlar, hâlâ böyleleri kalmadı değil. Ülkemizin şu kadar meselesi varken bir kişi spor dedikodularına da zaman ayırabiliyorsa, ne demeli bilemem.

İnsanları zihnî mesaiden alıkoyan bir oyun olarak görenlerdenim bu futbol salgını.

Bu salgın, Spor Bakanlığı kurulduktan sonra disiplin altına alınacağı yerde, yaygınlaşmış, örgütlenmiştir.

Özellikle gençliğe spor yaptırmak ne kadar gerekli ise sporu ancak bir seyirlik oyun hâline dönüştürmek de o kadar gereksizdir.

On binlerce okulumuzda spor tesisleri yokken, beden eğitimi öğretmeni kıtlığı varken, uygulanan spor dersleri ve çalışmaları düzensiz ve bilinçsiz olarak yürütürken, futbol dünyasına, gerek hükümetin

gerekse halkın göstermeye şartlandığı bu ileri derecedeki ilgi, en azından, anlamsızdır.

Bütün bu şartlanmalara rağmen ve bu şartlanmaların sonucu olarak artan futbol merakına rağmen, halkımızın güreşe beslediği sevgi ve bağlılık, herhâlde futboldan çok daha fazladır.

Futbolla güreş, aynı kapıya çıkmaz. Güreş, Anadolu insanının tabii hayatının içinde mevcuttur. Ömrünün bir döneminde güreşmemiş, kuvvet gösterisi denemelerine girişmemiş insan yoktur. Yani güreş, fitratımızın bir sporudur. Hiç kimsenin ona verdiği zaman, boşa gitmemiştir. Seyrinde bile bir hatıra tazelenmesi, bir şeyler daha öğrenme, bizzat insanın kendi kendini yeniden kontrol etmesi vardır. Güreş seyreden kişi, âdeta kendisi güreşiyormuş gibi olur. Çünkü geleneğimizde vardır, hayatımızda vardır güreş.

Ve güreşi de en iyi biz biliriz. En iyi güreşi biz tutarız.

Peki, niye mi uluslararası karşılaşmalarda ne zamandan beridir dökülüyoruz?

Buna sebep olarak şimdiye kadar gösterilen himaye etmemek, gerekli tesislerden yoksunluk, adam kayırmalar, güreşçilerin aç bırakılması gibi daha birçok malum sebep, aslında sanıldığı kadar önemli değildir. Bütün bu malum engeller giderilse bile güreşimizin eski seviyesini bulması imkânsızdır. Ancak bir nispette biraz daha başarılı oluruz o kadar.

Bizim yenilgilerimizin asıl sebebi nedir biliyor musunuz?

Güreş, uluslararası örgütlerce bizim geleneksel güreş tarzımızdan uzaklaştırıldı. İşte sebep budur yenilgilerimize. Bizim bildiğimiz stildeki güreşte, dünya bizi alt edemeyeceğini çok iyi anladığı için,

değiştirdi güręři. Bizim otoritelerimiz de her nedense bu inceliği kavrayamadılar, bu tadile karşı çıkmadılar.

Her sporun bir vatani vardır. Hiçbir millet, judoyu tekvandoyu Uzakdoğulular kadar yapamaz. Çünkü her spor, her milletin fizik imkânı ve hassasiyeti içinde vücut bulur. Her milletin kültürü, iç dünyası nasıl farklı ise fiziği de farklıdır ve farklı kabiliyetler taşır.

Niçin, güręşin grekoromeninde öteden beri başarılı olamıyoruz? Olamayız, çünkü bizim fiziğimizin geliştirdiği güręş stiline uygun değildir de ondan. Bu stilde şu veya bu güręşçimizin muvaffak olması ölçü değildir, istisnai olaylardır. Genellikle başarılı değildir grekoromende.

İşte Batılı, bunu bildiği için, rakipsiz olduğumuz serbest güręş biçimini, getirdiği yeni kaidelerle bizim fizik yeteneklerimizin dışında kalan farklı bir spora dönüştürdü ve harcadı bizi. Gerek zaman düzenlenmesi, gerek oyunların sınırlandırılması gerekse puan toplama şartlarını –bize aykırı yönleriyle– daha geniş biçimde sıralayarak ayrıntılara girmeye kalkmayayım. İsteyenle tartışırız bunları.

Öncelikle şunu kavramalıyız artık. Batı'nın hazırlayarak bizi buyur ettiği bu minderde bir genel başarı kazanmamız çok güçtür.

Yeni Devir, 6 Haziran 1977

BİR YENİ DÖNEM

Yeni bir döneme giriyoruz.

Aktüalitenin gürültüsünden uzaklaşarak sakin, dengeli, hesaplı bir döneme yöneliyoruz.

Küçük ve kısa süreli mutluluklarla oyalanmaya yer yok. Dava yolunda “Bugünün tavuğu, yarının kazından iyidir.” diye düşünülemez. Yakında, hepsi bizim olacak olan bir varlığı, sabırsızlık göstererek şimdiden az az alıp harcamanın, tüketmenin, krediyi çürütmenin anlamı yoktur.

“Bugün, ne olduğumuz”dan çok, “yarın ne olacağımızı”, daha doğrusu “ne olmamız gerektiğini” düşünmeliyiz. Ne olmamız, nasıl olmamız lazım, bunu belirlemeliyiz. Milletın başında kalarak mı yoksa içinde yer alarak mı kendimizi ve milleti tanımlamalıyız? Milletle en sıkı, en samimi diyalogu kurmanın, onu yeni baştan düzenlemenin, örgütlemenin, bu işe çok daha fazla zaman ayırmanın yolunu iyi-ce bir bulmalıyız. İnsanımızı şimdilik teker teker tanımanın, onları eğitmenin, en uygun olanlarını bir örgüt kadrosu içinde görevlendirmenin ve onlarla sürekli bir ilgi hâlinde uzun ve kısa vadeli taktik ve strateji alışverişi içinde bulunmanın yoluna koyulmalıyız.

İşimiz insan yoğurmaktır bizim. İnsan yoğurma işi de gündelik işlerin telaşı, süslü odaların ve unvanların soğukluğu, resmiyeti ve elverişliliği içinde gürültüye gidiyor. Derinliksiz temaslarla hiçbir olumlu sonuç alınmaz. İçli dışlı ilgiler kurulmayınca sağlam işbirliği sağlanmaz.

Önce kendimize, kendi içimize, öz kadromuza yönelmeliyiz. Yâr ile ağyârı ayırmalıyız. Halislerle, nimet peşinde koşanları ayrı kaplara koymalıyız. Düşüncemizin kurmaylarını bulmalıyız. Kurmayların yönetiminde yol almalıyız. Kimdir kurmay? Kurmay, meydanlarda nutuklar söyleyerek iyi “ayran kabartan”lar değildir. Eli kalem tutanlar değildir. Veya yalnız şu kadar ideolojik geçmişi olanlar da değildir. Bunların çoğu, yeni bir nesil yoğurma gayreti içinde bulunmaktan çok, belli ve zaten sağlam olan bir kesimde at oynatmış, şu veya bu şekilde alaka toplamış, kendilerine bir iş ortamı kurmuş kişilerdir. Muayyen bir hizbin dışında kalanlar nezdinde ya meçhuldürler ya da antipatiklerdir. Bunlarla geniş tabanlı, insan ortalamamıza yönelik genel bir anonsa geçmek doğru olmaz ve bu bizi ancak belirli bir çevrede mahpus kılar.

Kurmay, düşüncemizin kültürüne malik, dünya ve ülke şartlarını iyi bilen, neyin nerede söylenmesi veya yapılması gerektiğini hesaplayan, üstün sevk ve idare şahsiyeti olan, ikbal kaygısını ayaklarının altına almış, sürekli bir inanç ve idrak vecdi yaşayan tefekkür ve hassasiyet erbabı içinden çıkar. Teori ile pratik arasındaki ilgi ve dengelemeyi birlikte götürendir kurmay. Harcâlem reçetelerle oyalanmayan, ucuzluklarla düşüp kalkmayan, köklü fakat çağdaş bir nefese sahip olandır kurmay.

Evet, önce kurmaylara kavuşmalı... Sıradan adamlarla, büyük bir davanın çağımıza, insanımıza nakşedilmesi gerçekleştirilemez. Kurmaya kavuşunca kadroya, örgüte kavuşulur. Kadrosu, teşkilatı sağlam ve güçlü olanlar, ancak bir kamuoyu oluşturabilirler. Bilinçli

bir kamuoyu gerçekleştirmeyince, başarı imkânsızdır. “Taşıma suyla değirmen dönmez.” Gelişine oynamakla, kalıcı bir muvaffakiyet söz konusu olamaz.

Tecrübelerimiz, yeni bir döneme çağırıyor bizi. Bir iç düzenlemeye, bir iç onarıma! Bunu hızla sağlayıp, yani kadromuzu, örgütümüzü, kurumlarımızın eliyle saf düzenine koyup, düşüncemizi yayan geniş “tebliğ” akınına koyulmalıyız. Biz büyük, güzel ve kurtarıcı tebliğimizi liyakatle yaparsak, içleri mühürlü olanlar hariç, herkesin kalbini açar anahtarımız! Gündelik telaşlardan koparak asıl sonuç alıcı, bütün ülkeyi kuşatıcı bildiri yağmurlarını başlatmalıyız. Başka nasıl kalkar kara bulutlar?

Yeni Devir, 11 Haziran 1977

AYDINI BULMAK

Bir aydınlar kadrosuna sahip olmayınca, bir aydınlar kadrosuyla ülkenin bütün aydınlarına seslenmeyince, ülkenin bütün aydınları içinden büyük bir grubu kendine çekemeyince, onları hiç olmazsa sana karşı peşin antipatik tutumlarından alıkoymayınca, bir düşüncenin o ülkede başarıya ulaşması imkânsızdır.

Aslolan, bir düşüncenin bir aydın kadroya malik olmasıdır öncelikle.

Sonra, bu kadronun, bütün taşra örgütünü, bağlı bulunduğu dünya görüşünün niteliğine uygun bir biçimde çaba gösteren liyakatli kişilerden oluşturması gerekir. Örgüt, baştaki kadroyla akort olmalıdır.

Kadro, bir görev bölümüne giderek, üniversite, basın ve sendikal kuruluşlarda etkili olacak bir çalışma içinde bulunmalıdır.

Kadro, akademik bir faaliyete yönelerek, bir yandan kendi aydınına çoğaltacak kültürel bir çalışmaya, öte yandan da bu kültürel çalışmayı yurt çapında anons edecek organlara sahip olmalıdır. Öteden beri dernek faaliyetleri, bir düşünce hareketinin başlaması ve geliştirilmesi yolunda en uygun kuruluş olarak benimsenmiştir. Bugün ülkemizde etkili olan bütün düşünce hareketleri ve onların güçlendirdiği siyasi kuruluşlar, hep dernek çalışmalarından kaynaklanmıştır.

Kadronun yapacağı baş iş, kültür faaliyetidir yani. Her şey ondan sonra gelir. Bir ülkünün kültürünü yapan, yayan, yaşayan bir kadro olmayınca, o ülkü ayakaltındadır.

Bir ülkünün aydını demek, o ülküyü benimsemiş mektep medrese bitirmiş takımı değildir. Biraz daha açıklayalım. Mesela biz, İslâm ülküsüne bağlıyız. İslâm aydını demek, yalnızca İslâm inancına bağlı, onun görünür plandaki farzlarını yerine getiren doktor, mühendis vs. değildir. Böyle birinin, halktan herhangi birinden hiç farkı yoktur. Bir meslek sahibi olmak değildir aydın olmak. Bir meslek sahibi olmanın ötesinde, o ülkünün zamana ve mekâna nakşedilmesi yolunda keskin bir bilinç içerisinde bulunan, o ülkünün hususiyeti içinden çıkardığı taktik ve stratejiyle bir kavgaya yönelmiş kişidir aydın. Avamdan, yani halktan elbette farklıdır havas, yani aydın... Aydın anlayışımızda bir açıklığa kavuşmalıyız.

Aydını bulma yolunda, kadronun elinde en geniş alanlara sarkan yayın organları olmalıdır. Kadronun sanat, fikir, politika adamlarını kamuya mal eden yayın şarttır. Ülkenin kültür hayatının akışını yönlendirmenin yolu yayındır. Belirli bir çevrenin değil, genel ilgiye cevap verebilecek bir görüntü içerisinde gazeteler, dergiler olmalıdır. Sanat, edebiyat eserleri, bir ülkünün var olduğunun tescilidir. Aydını yoğuran da, dışımızda kalan aydınları şartlayan da sanattır. Gençlikle kurulacak diyalogun da, gelecek nesilleri yönlendirecek birikimin de adı, sanattır, edebiyattır. Tanzimat'tan beri gelen bütün yıkımlar, çarpılmalar, aydınları şartlamalar, düzeni benimsetmeler hep sanat adamlarının yazdıklarıyla, yaptıklarıyla sağlanmadı mı? Bir ülkenin genel görüntüsü hakkında fikir edinmek, o ülkenin sanat eserlerini tanımakla mümkündür. Bir ülkenin sanatçıları hangi ülküyü yansıtıyorsa o ülkenin de ülküsü odur âdeta. Yani hangi ülkünün sanatı, geniş anons imkânına sahipse ülkeyi temsil hakkına da o sahip oluyor.

Yaygınlaşmanın var mı başka yolu? Aydınla başlıyor, aydınla bitiyor başarı.

Yeni Devir, 12 Haziran 1977

REDD-İ MİRAS

Biz Tanzimat'tan beridir redd-i mirasta bulunmuş bir toplumuz. Dünyada, mirasını reddetmiş bir toplum arasak bizden daha belirgin ve tipik bir örnek bulamayız.

Dünyanın en büyük uygarlığını kur, yeryüzüne misli görülmemiş bir hayat nizamının nakşını işle, sonra gel, sana düşman olanlardan daha azgın bir düşmanlıkla, bütün bu varlığını temelden söküp atmanın yoluna koyul!

Bütün devrimler, sosyal bünyeyi aslına döndürmeyi, mevcut bünyenin arızalarını gidermeyi hareket noktası saymışken, sen aslını, tarihî birikimini, uygarlığını bir ilkelik sebebi sayarak yok etmeyi hedef seçiyorsun ve buna “devrim” diyerek devrilip gidiyorsun. Devrilip gidiyorsun da, hâlâ bu devrilmeni, eski uygarlığının bir sonucu olarak göstermeye yelteniyorsun. Oysa hani, devrim yapmış kurtulmuşsun eskiden. Yürür-lükten kaldırdığın eski mi hâlâ seni devirmeye devam ediyor?

Öyle bir budalalık ki bu, anlamayan beri gelsin. Tanzimat'tan beri yapılan devrimler, çöküşümüzü durdurmak bir yana, bizi bugün

dünyanın bilmem kaçınıcı sırasına itti. İtti de redd-i miras edenler hâlâ inancımıza, tarihimize, uygarlığımıza saldırıyor. Hâlâ işi, mirası reddetmek... Ne bitmez tükenmez mirasmış bu? Ne heyula imiş, rüyalarımızı kaçıran? Biz bırakmışız, reddetmişiz onu, o bizim yakkamızı bırakmıyor. Biz hırsız bırakmışız da o bizi bırakmıyor gibi.

Evet, mirasımız bizi bırakmıyor!

Mirası reddedenler ev sahibi, miras ise hırsız değil; tam aksi olduğu için, o bizi bırakmıyor. Evi, yabancıların işgaline uğrayan mirasımızdır asıl.

O bizi bıraksaydı, bugün bilmem kaçınıcı sırada bulunan biz, şimdiki yerimizde de tutunamazdık, silinir giderdik tamamen. O mirasımızın gölgesidir bu kadarcık olsun bizi tutan. Batıcılık tam anlamıyla gerçekleşseydi, ne yerimiz kalırdı dünyada, ne yurdumuz. Kim önem verir kişiliği olmayana? Biz reddettikçe kişiliğimizi, daha da hafife aldı bizi Batı. Biz köleleştikçe, daha çok efendi rolü oynadı Batı. Oysa biz Batılılaştıkça, onlar bizi daha çok sayar sanıyorduk.

Hâlâ böyle sananlarımız var! Hâlâ Batıcılığın yedeğinde giden aydınlarımız çoğunluktadır. Mirasımızı kutsal emanet gibi koruyan gerçek aydınlarımıza rağmen, hâlâ köle ruhlu aydınların –nasıl aydınsa artık– sesi daha gür çıkıyor ülkemizde.

Bir yönüyle çöküntüye, diğer yönüyle tarihî kişiliğimizi gerçekleştirilmeye giden ülkemiz, bu iki cins aydından hangisine sığınırsa nereye gideceği belli olan yere gider.

Redd-i mirasta bulunan aydın türünün nesli tükenmedikçe ya da etkinliği azalmadıkça, bu yurda huzur yoktur!

Yeni Devir, 18 Haziran 1977

DEVİRİM ÜSTÜNE

Bir ülkede uygulanan siyasi rejim, kendi yapısına uygun olarak eğitim kurumlarını da oluşturacağı için, bir süre sonra, önceleri ürettiği aydınları, giderek de bütün vatandaşları, rejimin istediği insan tipine yakın hâle getirir.

Özellikle devrim biçiminde bir ülkeye getirilen rejimler, kendi tabiatlarına uygun bir toplum yağurmak konusunda bütün imkânları kullanır. Çünkü her rejim, önce aydın kesimde, sonra da halk katında kendine destek arar. Aydın ve halk içinde güçlü istinatlara kavuşmamış bir rejimin, o ülkede uzun ömürlü olamayacağı açıktır.

Devrimler, aydınlarla ordu gücünün işbirliğiyle gerçekleştirilegelmiştir. Halk, devrimlere en güç ve en geç şartlanan kesimdir. Fransız İhtilali dâhil hiçbir devrimde halk, yeni bir rejim isteyen bilinçli bir yığın olarak ayağa kalkmış değildir. Devrimciler, halkı da arkalarına almayı gerekli gördüklerinde, onları yeni rejimin talepçisi olarak bilinçlendirerek peşlerine düşürememişlerdir. Çünkü halkın, haklı olarak bu hesaplara akli ermez.

Devrimciler, devrim fikrini ve bilincini ayağa düşürmezler. Bu bilinç ayağa düşünce bir kör dövüşü çıkar ortaya çünkü. Bir kargaşalık belirir, disiplin kaybolur.

Oysa devrim, ancak disiplinle gerçekleşir.

Devrimci, halkı yönlendirmeyi ve kullanmayı kollar. Halkın, devrimin anlamını kavramaya başlamasını devrimci, devrimden sonraya bırakır. Her devrim yeni bir öz getireceğinden, bu özün, halk tarafından hemencecik devrim öncesinde bütün boyutlarıyla kavranması imkânsız olduğu için devrimci, bu konuda halkla uğraşmayı daha sonraya bırakır. Devrimci için aslolan düşündüğü devrimin gerçekleşmesidir. Halk konusunun hallini, devrimin gerçekleşmesinden sonra sürdüreceği disiplin ve propagandaya bırakır.

Çünkü devrimler, bir üstyapı hareketidir.

Sadece halk yığına dayanarak devrim yapılamaz. Özellikle günümüzde hiç yapılamaz halkla devrim. Ateşli silahların bulunmasından sonra, devrim yapma imkânı, beyin olan aydınlara bağlı olarak askerine eline geçmiştir. Halksa ancak bir dekordur. Sahnede bulunanlar aydın ve ordu ikilisidir.

Devrimi gerçekleştirmek için aydın-ordu ikilisinin tümüne hâkim olmak gerekmez. Bütün devrimler, aydın-ordu ikilisinin ancak bir kesimine dayanmıştır. Ama örgütlü bir kesimine... Bu örgüt, kendi çizgisinde olmayan diğer kesimi, eğer kendi çizgisi içinde kullanmanın yolunu bulamamışsa, hiç olmazsa, kendine engel olmayacak şekilde, etkisiz hâle getirmenin yolunu mutlaka bulacaktır. Aksi takdirde, bir kontr hareketle karşılaşabilir.

Devrimin gerçekleşmesinden sonra yapılacak işlerin başında, ülkenin aydın ortalamasına kendini benimsetmektir. Halkın benimsemesi ise aydınların benimsemesiyle başlar.

Önceleri bir aydın kesimine dayanmayan, sonra, ülkenin diğer ve müstakbel aydınlarını kendi rejiminin esprisi içinde yoğurmayan ve giderek halk katında kendisine dayanak noktaları yakalayamayan devrimler, ya hızla yozlaşarak bir başka şeye dönüşür ya da karşı bir hareketle yıkılıp gider. Çünkü her devrimde, kendine kontrdevrimlerin de tohumu vardır. Özellikle milletin yapısına uygun düşmeyen bütün devrimlerde...

Yeni Devir, 25 Haziran 1977

DEVİRİMİN BORCU

Bir devrimin, bir siyasi rejimin, o ülkede kalıcı olabilmesi için, ülkenin sosyal yapısıyla çelişmemesi şarttır.

Aslanan, gerçekleşen devrimin yaşamasını sağlamaktır.

Herhangi bir ideolojiye bağlı bir örgüt, bir anda, ülkeye el koymanın yolunu bulabilir. Bu belki ilk merhaleidir. Ama önemlisi, bu merhaleyi o ülkede temellendirmektir. Daha doğrusu, ülkede zaten bulunan bir temel üzerine oturtmaktır. Her ülkenin bir sosyal temeli vardır çünkü. Bu sosyal temel, zamanla sarsıntıya uğrayabilir. Devrim, işte asıl, sarsıntıya uğrayan sosyal temeli yeni baştan gün yüzüne çıkarmak yolunda girişilen bir hareket olursa önemlidir, kalıcıdır.

Bir devrim, ülke şartlarından kaynaklanmıyorsa yıkılır gider bir gün. İsterse kendi esprisine uygun aydınlar üretme yolunda bütün imkânları kullansın. İsterse ordu ve polis gücüne dayansın... Bütün bu güçlerin etkinliği gün olur tükenir. Zor kullanarak bir ülkeye uzun süre hâkim olunamaz. Çünkü zorbalık ya tavsar zamanla ya da kendisine aykırı güçlerin oluşmasını davet eder. Her iki durumda da işi sarpa sarar devrimin.

Bir devrim gerçekleştikten sonra da, önce ülke aydını ve giderek ülke halkı ile özdeşleşmeye, bütünleşmeye mecburdur. Aksi takdirde o devrim, bir gardirop devrimidir. Şu veya bu güçleri kullanarak gelip oturur memlekete, tıpkı bir baskın gibi, bir süre ülkenin içine düştüğü şaşkınlıktan, apışmadan yararlanarak suspus ettirir sağı solu, onu bunu asar, keser... Sonra kesilir hızı... Ve yıkılıp gider sonunda da...

Devrim, ulusal olmak borcundadır.

Devrim, ulusal olmazsa isterse kendi ülkesinin insanları tarafından gerçekleştirilsin, bir istila hükmündedir, bir işgaldir; işgale uğrayan hiçbir ülke, yenik düşse bile hazmedemez, kabullenemez bu durumu. Başkaldırmanın yollarını arar.

Bir devrim ki o ülkenin kültür birikimine karşıdır; insanını tarihî temellerinden kopararak bir başka insan yapmaya yönelmiştir, iç ve dış dünyasını düzenleyen inanç manzumesini yok etmeyi hedeflemiştir, o devrim, bir devrim değil, bir istiladır. Hangi güçlere dayanırsa dayansın o ülkenin başında ne kadar kalırsa kalsın, benimsememez, yıkılır gider er geç.

Ülkesini içinde bulunduğu uygarlıktan kopararak bir başka uygarlığa şartlamayı aklına koymuşsa bir devrim, ayakta kalmak için hangi yola başvurursa vursun, başını bir gün millettaşına vurarak parçalanır gider.

Örgüsünü ulusun ruhunda bulmuş bir düzeni, kültür kurumlarını, yaşama biçimini, duyma ve düşünme özelliğini ve bu özelliğin oluşturduğu sanat dünyasını değiştirmeye yönelmiş olan bir devrim varsın elli yıl, yüz yıl kalsın başta isterse, her istila gibi defedilir bir gün. Çünkü yoktur böyle devrimlerin ulusa mal olma imkânı, talihi.

Devrimin borcu, millî olmaktır.

Yeni Devir, 27 Haziran 1977

NE Mİ YAPMALIYIZ?

Milletimiz Tanzimat'tan beridir, resmî kurumların da zorladığı Batıcılığa ısınmıştır, alışmıştır, şartlanmıştır sanılsın.

En kokuşmuş, bozulmuş gibi görülen insanımızda bile, içinin bir yerlerinde boynu bükük duran bir millî rengin ve çizginin var olduğunu, dikkat ederse görmek mümkündür.

İnsanımızın bilinçaltında bile olsa tıpkı bir anne ninnisi gibi, yan- kılanıp duran bir yerlilik duygusu, yabancılaşmayı reddeden bir iç mekanizma vardır. Hangi insanımızda, Batı'nın bize karşı dostluk duyguları taşıdığı, kalkınmamız, yücelmemiz konusunda hiçbir art hesaba dayanmayan bir iyilikçi anlayış içinde bulunduğu inancı, gü- venci vardır?

En yabancılaşmış insanımızdan, en iddiasız vatandaşımıza kadar he- men herkesin yüreğinde, yüreğinin bir yerinde, Batı'ya karşı çıkan bir ışık yumağı yanar durur. Sözümüz, yüreği satılmış, mühürlenmiş olanların dışında kalan büyük çoğunluk içindir.

Bize düşen nedir?

Bize düşen bu büyük çoğunluğun yüreğindeki ışığı, bir yangına dönüştürmektir. Batı'ya karşı olan bu ortak çizgiyi, bir bilince götürüp bağlamaktır. Batı'ya karşı olma duygusunu çoğaltarak bunu belirli bir düşünce biçimine, yerli bir düşünceye kavuşturmak.

Yerli düşünceden başka her düzenin anlayışının, Batı'nın ve Batıcılığın ikiz uzantıları olduğunu sürekli anlatmaya çalışmalıyız. Yerli düşünceden kaynaklanmayan bütün devrimlerin Batıcılık yedeğinde yürütülen devrimler olduğunu ve olacağını, tarihten örneklemelerle bıkmadan, usanmadan anlatmalıyız.

Tanzimat'tan beri yöneldiğimiz Batı, bizim siyasal bütünlüğümüzü parçalamaktan, bizim yeryüzündeki ağırlığımızı ortadan kaldırmaktan ve bizi kendisine kişiliksiz bir uydu yapmaktan başka hiçbir çaba taşımadı. Batı'ya yönelmeden önce, hangi noktadaydık, bugün nereye varmışız, düşünelim.

Düşünelim de kendimize yönelelim.

Yeniden bir varoluş bilincine ve kavgasına yönelelim. Hepimizi kuşatan küçük, gündelik ve siyasal didişmelerin ve tercihlerin, büyük ölçüde, asıl konumuzu unutturmak yolunda nasıl bir yarış içinde olduklarını anlayalım. Gün, önemsiz ayrıntıların, bir öz görüntüsüne büründürülerek, nasıl avutulduğumuzu, oyalandığımızı kavramanın günüdür.

Batı'yı da Batıcılığı da çirkin bir elbise gibi sırtımızdan çıkarmalıyız. Ruhumuzu yakan Batı yangınını, kendi uygarlığımızın gücüyle söndürebiliriz ancak.

Yerli kalmayı, yerli düşünmeyi, tarihî misyonumuzu kuşanmayı, yani ayrı bir insan, ayrı bir millet olduğumuzu, ayrı bir uygarlığımızın olduğunu, ayağa kalkmaya davranırsak eğer, buna gücümüzün pekâlâ yeteceğini bilelim. Fırlatıp atalım, bizi hasta olduğumuza inandıran Batı'nın koltuk değneklerini.

Ayağa kalkabiliriz ve Batı'nın koltuk değneklerini Batı'nın da Batıcıların da kafalarında paralayabiliriz.

Hiçbir şeye muhtaç değiliz Batı'nın. Bizi muhtaç olduğumuza inandırdılar. İnandırdıkça yaklaştırdılar bizi kendilerine. Yaklaştıkça küçülttüler, sömürdüler bizi. Bizden sömürdükleriyle güçlendiler. Kendi imkânlarımızı kendimize yöneltirsek, kendimiz kullanır, kendimiz işletirsek güçlenen biz oluruz. "Nizam-ı âlem" biz oluruz yine. Hiçbir ülke, yeniden ayağa kalkışın potansiyeline bizim kadar sahip değildir. Batı, çok iyi biliyor bunu. Aslolan bizim kavramamız...

Yeni Devir, 28 Haziran 1977

ONLAR TÜKENDİ

Hem Batıcı aydın tükenmiştir hem de onların yedek takımı olan solcular... Söyleyecekleri sözleri, deneyecekleri eylemleri kalmadı artık.

Aslında düzen, hep kendilerinden yana çalıştığı hâlde, günü gününe ortaya, büyük, önemli, orijinal eserler koyamadılar.

Fikir alanında yetiştirdikleri kişiler, Batı'nın başarısız birer çeviricileri olmaktan öteye gidemediler. Batı kaynağından aldıklarını, bizim yerli gerçeğimizle kaynaştırma, bağdaştırma, uzlaştırma yolunu bile deneyemediler. Batı düşüncesiyle, uygarlığıyla, bizim sosyal yapımız arasında bir dengelemeye bile koyulamadılar. Kısacası, telifçi olamadılar. Batı'nın gözü kapalı uyduları oldular hep.

Kaldı ki telif yoluna sapsaydılar bile, bugünkü noktaya, aynı darboğaza gelip dayanacaklardı. Çünkü uygarlık konusunda da ayrı cinslerin birlikte toplanmaları imkânsızdır. Ama her şeye rağmen telifçiliğe yönelme külfetini, çilesini, sancısını olsun çekecek kadar bir zihin cehdi göstermediler. İradeleri ellerinden alınmış bir medyum gibi çalıştılar; taklitçi veya çevirici oldular.

Bizde devrimler, devrimin özüne uygun aydınlar yetiştirmeyi hedef bilmişlerdi. Bir başka cins aydınının yetişmesi için hiçbir ortam bırakmamışlardı. Ülkede estirilen devrim havası, bazen devrimin aydınlarını, aydın adaylarını öyle kuşatıyordu ki mevcut devrimi bile kâfi görmeyecek kadar ileri gidiyorlardı. Devrim, bir yandan kendine bağımlı çocuklar üretirken öte yandan daha çok devrim isteyen âsi çocukların da üremesini engellemiyordu. Bir yandan Batıcı düzenin istediği nitelikte bir insan tipi oluşurken öte taraftan Batıcı düzeni de aşan bir başka cins Batıcı insan tipi de oluşuyordu.

Düzenin var ettiği bu iki insan tipini biraz daha tanımlamaya kalkarsak; biri cumhuriyetçi, laik, demokrasiye bağlı olan tip; diğeri gelip Marksizmde karar kılmış olan tiptir.

Her iki tip de, her iki dünya görüşüne bağlı olan aydın tipi de yozlaşmıştır bugün. Alanlarının, büyük muhteva belirten aydınları olmaksızın çok uzaktırlar. Politikacıları da öyle...

Düşüncede olsun, sanatta olsun, tükendiler. Yeni sözleri, yeni eylemleri kalmamıştır bunların. Ülke bunlarındı, daha doğrusu ülkeye bunlar el koymuşlardı, zaman da düzen de kendilerine çalışıyordu. Cumhuriyetçi aydın ile solcu aydın birbirine omuz vererek, destek olarak bugüne kadar geldiler. Bugün vardıkları nokta, bir tükeniş noktasıdır.

Günü gününde bir şey değillerdi ama bugün hiçbir şey değildiler. Taşıma suyla değirmen ancak bu kadar dönebilirdi.

Onlara şartlı olan kamuoyu, bu tükenişi görmekten uzak görünüyor. Fakat bu konularda ileri derecede ilgili olan çevreler, sanatta da, fikirde de bu iki cins aydınının, yazarın tükendiğini görüyor. Aslında Cumhuriyetçiler, çok daha önceleri tükenmişlerdi. Solcular yetişti imdatlarına. Onlardan bir kesim, imdatlarına yetişen bu akıma ayak uydurmaya çalışarak bir süre daha yaşamayı denemiştir.

Kim mi var peki Şimdi?

İslâm dűŐüncesi var. Onun yazarı, onun sanatçısı var artık. YarıŐa yeni baŐlamıŐ cins atların tazeliği içinde. Őiiri de, hikâeyi de onlar yazıyor bugün. Uyurgezer olmayanlar görüyorlar.

Yeni Devir, 8 Temmuz 1977

AYDINLAR, BATI VE BİZ

BİTMİŞTİR AYDIN

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Ülkemizin fikir ve sanat hayatı, çoraklaşmıştır. Hangi dünya görüşünü benimsemiş olursa olsun, ülke aydınları bir noktada, yani seviye düşüklüğü noktasında âdeta eşitlenmişlerdir.

Büyük, derin aydın tipi kayıplardadır.

Düşünen, bir düşünce çizgisi içinde yol arayan, yol açan aydın yok görünürlerde.

Okuyan, daha doğrusu okuduğunu özümleyerek yeni, canlı bir sentezle örgütleyen görülmüyor.

Yurt gerçeğini, tarihi, geleneği ve çağdaş görüntüsü içinde algılayan, yorumlayan kimse kalmadı.

Düşünce alanında yeni bir bileşimle belirene rastlanmıyor. Hatta bileşim şöyle dursun, bilgili, dürüst, iyi nakilciler bile yok.

Sanatta; şiir, tiyatro, roman ve hikâyede baş çeken imzalar da kalmadı.

Bütün bu kısırlıklar yüzünden politika dünyası da darboğazdadır. Eskilerin “kaht-ı rical” dediği durum. Büyük devlet adamı tipine rastlayan beri gelsin.

Bir sebebi olmalı; nedeni, niçini olmalı bu çoraklığın. Neden, niçin aydın yetişmiyor artık?

Aslında sebebi açıktır bunun.

Bu düzen, aydın yetiştirme yeteneğinden yoksundur, bu yüzden yetişmiyor.

Bu düzen tıknefes olmuştur. Hiçbir üretken özelliği kalmamıştır. Bit-ti doğurganlığı.

İşin doğrusu, Batı’yı kendimize örnek aldıktan, yani kendimize özgü biçimimizi değiştirdikten sonra, bize uyan, bizi yansıtan, bizi yücelten aydın tipini de kaybettik. Büyük çaplı aydının yetişmesi için gerekli ortamı kaldırmıştık çünkü.

Batıcı düzen Tanzimat, Meşrutiyet ve Cumhuriyet aşamalarında, bu aşamaların ilk yıllarındaki hız ve coşkuyla, kendi görüş temeline uygun, bazı aydın görüntülü kişileri üretmedi değil. Onlar terbiyesini aldıkları düzenin karakterini yansıtan bir fikir ve sanat ortamı oluşturmaya çalışmadılar değil. Ama ne var ki iğreti bir düzen ve uygarlık içinde ne kadar güçlü ve etkileyici olunursa o kadar olabildiler.

Bunları izleyen nesil ise Tanzimat, Meşrutiyet ve Cumhuriyet devrimlerinin sıcaklığını yitirdiği ve durağanlaştığı bir dönemde yaşadıklarından, hızla tavsayan bu devrimlere uygun olarak daha gevşek, daha kişiliksiz çıktı.

Şimdi son devrim olan Cumhuriyet’ten elli yıl sonra görülen bugünkü manzara, bu gevşek, kişiliksiz, pelteleşmiş neslin son kalıntılarını sergilemektedir.

Bir samyeli geçmiş gibi ülke üzerinden.

Düşünce, sanat ve siyaset alanları ıpsız...

Bir yanda bu ıpsızlığın verdiği ürperti, diğer yanda bu ıpsızlığın kendine özgü bir lisanla, kurtarıcıları davet eden tavrı iç içe sanki.

Bazı çığırtkanlar yüzünden çok canlıymış gibi görülen fikir, sanat, politika ortamı, gerçekte pek ıpsız bir vaha görüntüsü içindedir. Batmak üzere olan bir insanın son ve ümitsiz çırpınışları ya da... Bu, kelimenin tam anlamıyla Batıcılığın tükeniştir.

Batıcılığın ve onun gençlik aşısı olan her türlü solculuğun tükeniştir bu. Tanzimat'tan beri ülkeyi temsil ettirilen, etkileyen bir anlayışın tükeniş dönemidir yaşanan. Bu yarış bitmiştir. Bu atlar yorgunluktan öte hastadırlar artık. Tedavileri de imkânsız.

Rejimin Tanzimat'tan beridir yarışmasına engel olduğu başka cins atlar var ülkemizde. Bunların yarışı başlayacak bundan böyle. Tırnaklarıyla yeri eşeyen bu atlardır, şimdi ufuklarla yarışacak olan.

Yeni Devir, 3 Temmuz 1977

BATI'NIN KORKUSU

Batılı ülkelerden herhangi birinin, tarihin herhangi bir döneminde bile olsa, bizim hakkımızda dostça, insanca bir tutum ve davranış içinde bulunduğunu tarih kaydetmemiştir. Temelinde menfaat olmayan hiçbir yaklaşımı yoktur bize Batı'nın.

Batı bize düşmandır. Bu düşmanlık, tarihî bir mirastır kendisi için.

Batı, bütün dünyayla bütün ülkelerle dost olabilir, biz hariç. Bu gerçek, bütün aydınlarımızda, tartışmasız kesin bir yargı olarak belirlemeyince, bizim için “tam bağımsızlık” söz konusu olamaz.

Evet Batı, sonuna kadar, yalnız bize düşman kalabilir. Yeryüzünde bizden başka hiçbir ülke yoktur ki Batı'yla, Batı uygarlığıyla herhangi bir gün bütünleşmesi, birleşmesi mümkün olmasın! Batı ile Batı uygarlığıyla, temelde kesin bir ayrılık ve aykırılık içinde olan yalnız biziz; yani İslâm ülkeleri ve İslâm uygarlığıdır...

Batı, kendi dışında, kendine karşı, bir tek kamp tanımaktadır yeryüzünde. Bu, biziz.

Yeryüzünde iki küme insan ve iki küme uygarlık vardır: Biri Müslümanlar ve İslâm uygarlığı, diğeri bunun dışında kalan bilcümle insanlar ve uygarlıklar. Kısacası Batı dünyası... İslâm'ın dışında kalan hiçbir ülke ve uygarlık kalıntısı yoktur ki temelde Batı ile çatışma içinde bulunsun.

Batı'nın bize dost olabileceğini zannetmek ya da güçlü bir ülke olmamız için Batılılaşmayı şart görmek, bir ucu budalalığa, öteki ucu ihanete varan bir bâtil yoldur.

Birazcık olsun tarih bilen, birazcık olsun “millet” kavramından haberi olan, birazcık olsun uygarlığın ne olduğunu anlamış bulunan bir tek kişi düşünülemez ki bizim de, Batı'nın da, ayrı ayrı misyonlar taşıdığımızı, ayrı vakıalar, ayrı dünyalar olduğumuzu kabul etmemiş olsun.

O hâlde neden Tanzimat'tan beri bu ülkeyi Batılılaştırmaya çalışıyorlar? Sıradan bir bilgi bile, ayrı dünyalar olduğumuzu teslim etmeye yeterli olduğu hâlde, neden böyle bir maceraya sürüklendik? Dedik ya, hamakat ya da ihanet yüzünden.

Bizim yıkılmamızın ancak kendi içimizden alacağımız yaralarla mümkün olabileceğini Batı çok iyi bildiği için, bizi kendi uygarlığımızın özünden saptıracak devrimlere zorladı.

Kendi uygarlığımıza, onun düzenine bağlı kaldığımız sürece, ne kadar zayıf düşersek düşelim, bizimle başa çıkamayacağını biliyordu. Zayıf düşmüş olmak, şüphesiz bizim için geçici bir durumdu, Batı'ya göre de. Uygarlığımızın düzeninde sağladığımız büyük siyasal birliği, en zayıf dönemimizde bile parçalamanın imkânsız olduğunu görüyordu. Yüz milyonlarca insanın etrafında halkalandığı bu uygarlık birliğinin devlet gücünü, hiçbir üstün tekniğin ve askerî kuvvetin istila edemeyeceğini çok iyi biliyordu Batı. İslâm ülkelerini istila

edebilse bile, buralarda öyle uzun süre kalamayacağını, bu ülkelerin belki kendine mezar olacağını biliyordu.

Çünkü uygarlığına sahip bir ülke, düşman istilasına uğrasa da bu onun çökmesi, yıkılması anlamına gelmez. Uygarlıktır diri tutan insanları, ülkeyi; istilalar, yenik düşmelerse olağandır. Yenik düşmek, “tükenmek” değildir uygarlığı olan topluluklar için.

İşte, Batı da, bizi yenik düşürebilse bile, tüketemeyeceğini, hazmedemeyeceğini anlamıştı. Uygarlığımızı yenik düşürmeyince, daha doğrusu uygarlığımızı yürürlükten, aktüaliteden kaldırmayınca, siyasal bütünlüğümüzü dağıtmanın imkânı yoktu. Dağıtsa bile, bunun uzun süre devam etmeyeceği açıktı.

Uygarlığımızı bırakmalıydık.

Batı uygarlığını benimsemeliydik. Bütün sosyal, siyasal, kültürel kurumlarımızı Batı uygarlığına göre düzenleme yoluna girmeliydik. “Hamakat” ve “ihanet” şebekeleri oluşturulmalıydı bunun için. Ve bu şebekelere, “iktidar” kapıları açılmalıydı. Kesin sonuç alıcı yol bu idi. İslâm uygarlığı ve onun düzeni var oldukça, bizi istila etmek bir yana, kendi varlığı da belki bir zaman tehlikeye düşer, yok olmaya maruz kalabilirdi. Kendi uygarlığına karşı, bir İslâm uygarlığı alternatifini, Batı'nın korkulu tek rüyasıdır.

Yeni Devir, 25 Temmuz 1977

HAFIZA

Bir kaza sonunda hafızasını kaybetmiş bir insan düşününüz. Geçmişe ait ne varsa hepsini unutmuş, hatıralardan mahrum kalmış böyle bir insan, artık bir başka yaratık olmuştur.

İnsanı insan eden, hepsi birer hatıra görüntüsü kazanan geçmişteki hayatı, çalışmaları, edindiği bilgilerdir. Evet, hepsi zamanla birer hatıra hüviyeti kazanan insan geçmişi, insana şahsiyet biçmiş, meslek kazandırmış olan bir dönemdir. Hatırasız, mazisiz insan, daha doğrusu bunların bilincinde olmayan insan yoktur.

Bir insan için söz konusu olan bu durum, toplumlar için de geçerlidir. Mazisi, tarihi olmayan bir millet, millet değildir. Anlamsız, gayesiz, istikbalsiz bir yığındır ancak.

İnsan nasıl geçmişteki iktisabına dayanarak kendisine bir istikbal hazırlarsa, milletler de tarihlerine yaslanarak hayatlarını ve geleceklerini düzenler. Geçmişî olmayanın, istikbale dair tasarıları yoktur.

Biz toplum olarak nice zamandır, geçmişî reddetmenin, tarihimizden utanmanın eğitiminden geçiriliyoruz.

Kurulan yeni düzenin methi için, eski varlığımıza, kökümüze sövüp saymayı baş meslek edindik. Geçmişi kötölemeyi, aşağılamayı ve unutmayı ders olarak okuttular bu yurdun çocuklarına. Okuma kitaplarından şu iğrenç mısraları hatırlıyorum:

“Geçmişi unut

Yeni yolu tut

Türklüğe umut

Sen ol çocuğum.”

Akılın, bilimin, inancın, idrakin dinamitlendiği bir eğitim dersin, o, yıllarca bizim uyguladığımız eğitimidir, derim.

Hafızasız bir insan, hafızasız bir millet meydana getirmek, “On yılda on beş milyon genç yarattık her yaştan” diye marşlarla beyni yıkanmak, milletimizin kaderi oldu.

Bu havayla yetişen, bu havanın cezbesi içinde yaşayan insanlara “aydın” gözüyle bakıldı. Yani ne kadar çok sövüyorsa atalarına, ne kadar çok adi ve barbar görüyorsa tarihini, ne kadar çok “Avrupa medeniyeti”ne hayran ve bağlıysa o kadar çok “münevver” sayıldı bu toprağın çocukları.

Kurtuluşu, adam olmayı kendi tarihinden, uygarlığından soyunmakta, Batılılaşmakta gördü aydınımız.

Hafızadan uzaklaştırılan insanımıza, yeni bir kişilik kazandırma çalışması olarak Batıcılık telkini yapıldı. Yani hafızasını kaybetmiş adama uygulanan şok tedavisi gibi Batıcılık talim ettirildi, böyle bir beyin yıkama yoluna gidildi.

Batı'nın medyumu kılındı aydınımız.

Bu aydının fikrisabiti, kendi öz varlığından, değerlerinden nefret etmek, Batıcılığı adam olmanın şartı bilmektir.

Bugünkü şu veya bu “izm”e bağlı olma, kurtuluşu onlarda görme hastalığı, çünkü beyin yıkama, hafızayı kaybettirme ameliyeleriyle birlikte yürütülen Batıcılığın tabii bir sonucudur. “Kurtuluşu dışımızda aramak” telkini zamanla kılık değiştirerek günümüzde şu veya bu “izm”e bağlı olmaya dönüşmüştür. Çünkü gayrimeşru izdivacın, meşru olmayan çocuklarıdır, bugünkü durum.

Kendimize yönelmezsek, hafızamıza kavuşmazsak, gözümüzü dışarıdan medet ummaktan çevirmezsek, böyle daha bin türlü gayrimeşru döllemeler ve çocuklara şahit olacağız.

Yeni Devir, 31 Temmuz 1977

RÖNESANS BİR İSLÂM DÜŞMANLIĞIDIR

Batı uygarlığının kendini olanca imkânıyla yeni baştan düzenlemesi ve evrensel İslâm uygarlığına karşı yeni bir disiplinle bilencesi, Rönesans'la başlamıştır.

İslâm dünyasının son olarak da Osmanlı Devleti'nin önderliğinde Baltık sahillerine ve Manş Denizi'ne kadar yayılması, 23 milyon kilometrekare gibi akıl almaz bir sınıra ulaşması, fethini Bizans'tan sonra Roma'ya ulaştırma tasarısı, Batı dünyasını canhıraş bir varoluş çabasına itmişti.

Aslında Batı, kendi hayatietini İslâm'ın yok oluşuyla kaim görme bilincine Rönesans'la birlikte ermiş değildi. Yüz yıllarca sürdürülen Haçlı Seferleri, hep bu bilincin eylemiydi. Fakat bu eylemleri kendilerini başarılı kılamıyordu. Daha çok dinî bir cehdin birleştirdiği ordularla İslâm'a karşı sürdürdükleri bu savaşlar, İslâm dünyasının daha da genişlemesinden başka bir şeye yaramıyordu. Çünkü bu savaşlar, iki tarafın ordularının karşılıklı vuruşmaları değildi, iki uygarlığın kavgasıydı. Uygarlık üstünlüğüyse kesinlikle Müslümanlardaydı. Bu o kadar kesin bir üstünlüktü ki kendileri bile yüzlerce yıl bu gerçeği görmüşler, İskenderiyeden sonra Sicilya ve Endülüs'teki

medreselere öğrenciler göndererek bu eksikliklerini tamamlamaya çalışmışlardı. İslâm ülkelerine Batı'nın öğrenci akımı, onlara bu kav-
ganın doğrudan doğruya bir uygarlık kavgası olduğunu anlatmaya
yarıyordu.

Batı, İslâm dünyasını geriletmenin bir uygarlık konusu olduğu-
nu anlayınca Rönesans doğdu. Rönesans, Batı'nın mevcut uygarlık
düzeyinin İslâm'la başa çıkamayacağına resmî bir tesciliydi âdeta.
Kendisini yeni güçlerle kuvvetlendirmeyi, diriltmeyi deneyecekti.
Bununla birlikte çözüm Batı'nın diriltilmesinden ziyade Doğu'nun
öldürülmesiydi. Binaenaleyh Rönesans Batı'nın diriltilmesinden
çok, Doğu'nun öldürülmesi ameliyesidir.

Batı'nın on beşinci yüzyılın ortalarına doğru koyulduğu bu yeni
uygarlık hamlesi, temelde, İslâm'la hesaplaşma psikolojisine dayalı-
dır. Eğer Batı, kendisine temel olarak İslâm düşmanlığını değil, sırf
çağdaşlaşmayı ve daha insanî bir düzene erişerek mutlu yaşamayı
hedef alsaydı, Rönesans doğmazdı. Çünkü o dönemde İslâm toplu-
mu, böyle bir düzen içinde yaşıyordu zaten. Mutluluk getirmiş bir
düzendir. Ona kavuşan her topluluk, o mutlu düzenin bir unsuru olu-
yordu. Batı'nın da gayesi mutlu bir düzene kavuşmak olsaydı, yani
fanatik bir İslâm düşmanlığı olmasaydı, toptan Müslüman olmaları
gerekirdi. Rönesans hareketini, hümanist yani insancıl bir hareket
olarak yorumlayanlar, Rönesans'ın temel esprisi olan İslâm düşman-
lığını gizleme çabası içinde olanlardır. Dediğimiz gibi Rönesans, Batı
uygarlığının antik Yunan uygarlığıyla tazelenerek, İslâm uygarlığıyla
kıyasıya bir savaşa girme hamlesidir. İnsanlığa daha mutlu bir yaşa-
ma ortamı getirmenin hamlesi değildir.

Eğer Batı, kendini insanî bir uygarlık içinde mutlu yaşayan bir top-
luluk olarak görmek isteseydi veya varlığını devam ettirmenin şart-
tını İslâm'ı ortadan kaldırma gibi bir önyargıyla hareket etmeseydi,
İslâm'ın evrensel bir nizam, dolayısıyla insanlık için bir rahmet ve-

silesi olduğuna inansaydı veya kısacası bağlı olduklarını sandıkları peygamberlerine gerçekten bağlı olsalardı, İslâm dŸnyasıyla kavgayı bırakarak kardeş olurlardı ve belki İslâm uygarlığı bulduğu bu yeni alan ve akın aracılığıyla bŸtŸn yeryŸzŸnŸ kaplardı.

Ama hayır, RŸnesans gerçekleşti. Yani yeni bir İslâm'dan intikam alma ağrısı. Oysa İslâm, dŸřmanlık değil, kardeşlik getiriyordu, zulŸm getirmiyordu ki intikama kalkılaydı.

Yeni Devir, 10 Ağustos 1977

AYDINLAR, BATI VE BİZ

İKİNCİ GÜDÜM

Cumhuriyet devrimlerinin tamamlanmasıyla, hızı kesilen devrimci heyecan, dünyada başlayan demokrasi hareketine bağlı olarak zorlandığımız çok partili siyasi hayatın getirdiği çaba, serbest bir ortama kavuşunca, kendisine yeni heyecanlar aradı.

Devrin fikrine şartlı olarak yetiştirilen, devrimciliği kendisine meslek edinen insan, devrimin donmasına, bir yerde kalmasına elbette razı olamayacaktır. Onun işi sürekli devrimdir çünkü...

Devrimcilikte kendisine Batı'yı rehber edinmiş bir gelenek ve onun insanı, Batı'daki devrim aşamalarını izleyecek ve elbette kendisini yenileyecektir. Devrim de, sanat da sürekli yeni, geniş alanlar arar.

Rejim edebiyatı 1940'larda bir darboğaza girmişti. Söyleyeceklerini söylemiş, sözünü tüketmişti. Kendi kendini tekrarlıyordu. Şefleri medh mi dersiniz, yüzlerce ağızdan hem de birbirine benzer şekillerde yapılmıştı. Vatanın kurtarılmasının sevinci mi, söylenmedik söz bırakılmamıştı. Padişahların, halifelerin hainliği mi, devrimlerin bizi ileri, çağdaş yaptığı mı, hepsi, hepsi anlatılmıştı.

Belli bir şema içerisinde her şey söylenmişti.

Kucaklar dolmuş, bütün sözler ezberlere geçmişti. Milli bayram günlerinde hatiplerin nutukları, okunan şiirler, düzenlenen gecelerde uygulanan program, ilkokul çocukları için bile ilginç ve yeni olmaktan çıkmıştı. Bu noktada, küçücük çocuklarla ergin aydınlar, birbirine eşitlenmişti.

Bu tükenen söz, küllenen heyecan, kesilen hız, kendi kendini tekrarlama, durağanlık, yeni fikirlerle ve eylemle canlandırılmazsa, hareket getirilmezse, bütün devrimler tehlikeye düşebilirdi.

Devrim furyası geçince, devrimi eleştirme başlar.

Cumhuriyet devrimleri, eylemini birbirine ulayarak sürdürmüş ve eleştiriyi susturmuştu. Eleştiri ve başkaldırıları cezalandırıyordu. Devrimler hızlı ve aralıksız bir sağanak gibi iniyordu. Bu sağanak dinince, yani devrimler tamamlanınca, etraf bir sükûnete kavuşunca, arkasından eleştiri gelecekti. Kurşun yarasının soğuyunca sızlamaya başlaması gibi, devrim sağanağından rahatsız olanlar, ama o hengâmede seslerini sedalarını çıkaramayanlar, sinenler, şimdi bu sakin ortamda, konuşmaya başlayabilirlerdi. Baskıların da toplumu susturabildikleri süre belirlidir, sınırlıdır. Baskı, sürgit hâkim olamaz bir topluma. Sıkıştırma, nihayet bir noktadan patlayacaktır. Bütün patlama noktaları, delikleri, hızla kapatılsa bile, sıkıştırılmaya devam edilen bir balonun sonunda birdenbire patlaması ve darmadağın olması gibi, zamanı dolunca toplum da patlar.

Devrimlerin tamamlanmasıyla patlama noktasına gelen toplum, patlama için bir “eşref saat” kollama yoluna gitmişti. Onun için eşref saat, devrimlerin hızının kesildiği dönem olabilirdi. Devrim ömrünü tamamlayınca, yarışının sonuna varınca, rahata erince, kendi kendini tekrarlama dönemine girince, aktüaliteden çekilince, kendi başının çaresine bakmaya yönelince, toplumun hesaplı, düzenli bir biçimde ayağa kalkış ânı belirecekti.

Devrimciler de devrimin artık tamamlandığını, sözünü bitirdiğini, bütün kurumlarını oluşturduğunu biliyorlardı, görüyorlardı. Devrimler bitince, toplumu devrim metotlarıyla susturmanın da tabii olarak aktüalitesi kalmıyordu. Devrimlerin gerçekleştirilmesinden sonra, devrimleri yaşatmak için daha değişik, daha akıllıca yöntemler gerekirdi. Baskıya dayalı yöntem, yerini daha sakin, özgürlüğe daha çok prim veren bir yöntemle yer değiştirmeliydi. Patlama noktasına gelen toplumun “karşı eylemi”, ancak bu değişik yöntemle kontrol altına alınabilirdi.

İşte Batı özlü Cumhuriyet devrimleri, ayakta kalabilmek için demokrasiye muhtaç noktaya gelmişti. Bizde demokrasi, Batılı devrimlerin hayatını garantileyen bir merhale olmuştur. Böylece devrimlere karşı halkta oluşan reaksiyonun işi patlama noktasına vardiirmeden özgür görüntülü ortam içinde daha iyi kontrol etmesi sağlanmıştır. Bir yandan halkın memnun görüneceği hür siyasi bir ortam, öte yandan halkın reaksiyon potansiyelini hedefinden uzaklaştıracak, oyalayıcı, unutturucu bir güdüm devri başlıyordu 1945’lerden sonra.

Bu duruma uygun olarak edebiyat da bir öz değişikliğe uğrayacaktı.

Yeni Devir, 8 Eylül 1977

SKOLASTİK DÖNEM

Eski Yunan felsefesinde, ne ararsan bulunur. İslâm inancına ve tasavvufuyla örgütleştirilen mistiğine destek arama hevesine düşen bazı Müslüman bilgin ve mutasavvıflar bile, eski Yunan filozoflarından yararlanmaya yönelmişler, onların bazı görüşleriyle, hem İslâm hem de kendi görüşleri arasında tespit ettikleri benzeyişleri dengelemeye çalışarak yeni ve cazip terkipler ortaya koymanın hummasına düşmüşlerdir.

Aynı çabayı, Orta Çağ Kilisesi de göstermiştir. Kilise, önceleri mevcut kutsal kitapların dışında kalan her türlü düşünceyi küfür sayarken; sonraları bu çok sınırlı dogmalarla sorunları aşamayacağını fark etmiş, görmüş, katı ve akıl dışı dogmalarına beşerî yorumlar katarak ona daha zengin bir inanış ve bilim hüviyeti vermek kaygısıyla eski Yunan felsefesinden yararlanmaya koyulmuştur. Fakat Kilise bunu yaparken dini dogmaları eski Yunan filozoflarının nazariyeleriyle birleştirerek yeni bir disipline giderken de yobazlığını korumuş, eski Yunan'dan kendi işine yarayan unsurları almış veya onların aslı hüviyetlerini değiştirerek, yani kendi işine yarayacak biçimde yorumlayarak almıştır. Anlayacağımız Kilise, eski Yunan'ı, kendi doğrultusunda istismar etmiştir.

Bu o kadar bellidir ki önceleri Platon'u okuyanları cezalandırırken miladi üçüncü yüzyıldan sonra yeni-Platoncu İskenderiye Okulu'nun yorumladığı Platon'u, dogmalarının baş destekçisi olarak benimseyecek ve skolastik dönemin başladığı beşinci yüzyıla kadar Platon'u reddedenleri kâfir sayacaktır. Kilise, çoktanrıcılığı, dolayısıyla Yunan felsefesini ilkin reddederken sonra ondan bile medet umma durumuna düşüyor.

Kilise'nin içinde bulunduğu bu seyyaliyet, daha doğrusu çelişmeler, Hıristiyanlıktaki öz eksikliğini vurgularken öte yandan da Kilise Babalarının cahil, samimiyetsiz, zalim ve yobaz karakterlerini de ortaya koymaktadır. Bir yanıyla Kilise insanlığın din ihtiyacını cevaplayan bir müessese olmaktan öte kendi menfaatlerini korumayı gaye bilen, bu gaye uğruna feodal düzenin devamını sağlayan ve zihni uyanışları engelleyen, kendi çarpık universal anlayışını hâkim kılarak ulusal diriliş ve birleşmelere imkân vermeyen bir irtica ve istismar ocağıdır.

Kilise, beşinci asırdan Rönesans'a kadarki skolastik dönemde, Platon ideasının metafiziğini suçlayarak âdeta Platon'daki çoktanrıcılığın farkına yeni varmışçasına Aristo'ya yönelir. İlkin, Aristo'yu okuyanları diri diri yakan Kilise, sonra Aristo felsefesinin akla uluhiyet izafe eden garip tektanrıcılığı skolastik felsefenin temel diyalektiği olarak istismar ederek kullanacak ve bu kere de Aristo'yu reddedenleri aforoz edecek, ateşte yaktıracaktır.

Gerek patristik dönem Platonculuğu gerekse skolastik devrin Aristoculuğu olsun, aslında bu iki Yunan filozofu gerçek hüviyetleriyle ele alınarak yorumlanmış değildir bu dönemlerde. Bunlar Kilise tarafından kendi dogmalarını takviye etmek ve geçerli bir diyalektikle güçlenmek kaygısıyla çarpıtılarak alınmışlardır.

Kilise Babalarının, bu filozofların metafizik yanını nasıl tadil ederek semerelendirdiklerini, Rönesans'ın düşünce adamları ortaya çı-

karmışlardır. Ne var ki Rönesans dinsizliği de eski Yunan felsefesini kendi doğrultusunda yorumlama yoluna girerek Kilise skolastiğinin yaptığı istismarı, tersinden bizzat kendisi de uygulamaktan çekinmemiştir.

Yeni Devir, 14 Ekim 1977

AYDINLAR, BATI VE BİZ

YORUM

Zengin bir tarihimiz var. Yüksek bir medeniyet kurmuşuz. Ulaştığımız her alana kişiliğimizin damgasını vurmuşuz. Yüreklermizde emperyalist gaye değil, evrensel bir bildiri taşıdık. Savaşlarımız halklarla değil, düzenlerle oldu; bu yüzden çok kısa sürede büyük fetihler yaptık ve kurduğumuz devlet, dünyanın en uzun ömürlü devleti oldu; halkları yüz yıllarca bize sadık kaldılar. Savaşlarımız, insanlığın kurtuluşu içindi. Batılı, Doğulu bütün halklar, insanca yaşamının mutluluğuna ancak bizde erebiliyorlardı. Kurduğumuz düzende bütün soyların ve inanışların yeri adil ölçülerle belirlenmişti.

Yüz yıllarca dünyanın bir denge unsuru olarak yaşadık. Politikada, askerlikte, ilim ve sanat alanlarında dâhiler yetiştirme geleneği kurulmuştu. Bütün bu aydınlar kadrosu, evrensel bildirimizin çevresinde yetişiyordu. Millet, ferdinden yönetici ekibine kadar herkes bu bildiriyle kuşatılmıştı. Bu kuşatma, tarih içinde oluşan ve kendimize özgü bir biçimde gelişen özelliklerimizin ortaya çıkardığı kültür medeniyetimizin kuşatmasıydı. Onun tarzına ve şartlarına uygun olarak eğitiliyordu. Bize en uygun tarza ve şartlara kavuşmuştuk.

Kısacası, yerli yerine oturmuş bir düzen vardı ve bu düzene bağlı olarak çalışan kurumlar, bir uçtan bir uca her alanda büyük çaplı insanlar yetiştiriyordu. Bu kurumlardan yetişen insanlarla onların meydana getirdiği bu yüksek ortamda yaşayan halkımızın içinde bulunduğu sosyal seviye, medeniyetimizin ulaştığı noktayı belirliyordu.

Bu durum on yedinci yüzyıl başlarına kadar devam etmiştir. Ulaştığımız bu nokta, gerçekten baş döndürücüydü. Bizim dışımızda kalanların bildirimize olan düşmanlıktan gelen kin, haset ve nefretle başları dönerken, vardığımız bu noktada duymaya başladığımız nefis emniyeti dolayısıyla bizim de başımız dönmeye başlamıştı. Yaşamakta olduğumuz refah, yüksek medeni seviye, gayret ve şükürümüzü arttıracacağı yerde, nefsin hoşuna gidecek acayip bir miskinlik yolunu tuttuk. Bizans ve Fars kalıntıları hayatımıza karıştı. Yahudi'nin ve Haçlı'nın çeşitli oyunları artık ürününü vermeye başlıyordu.

Rönesans'ını yapan Batılı bir hayli zaman kazanmış, büyük hamleler yapıyordu. On yedinci yüzyılda biz, güven sarhoşluğu içerisinde derin bir umursamazlık yaşıyor ve onları hiç önemsemiyorduk. Bu önemsememe ve hafife alma, gururumuzu okşuyordu. Batı'ya karşı gittikçe nefrete dönüşen bu durum, onların bütün gelişmelerini gözetlememize, silkinip tedbirler almamıza, uzakta kaldığımız evrensel bildirimizin gereklerine uyararak yeni hamleler yapmamıza, tek kelimeyle kendimizi yenilememize de engel oldu.

Yeni Devir, 30 Ekim 1977

HEM MÜSLÜMAN HEM LAİK

- Laik adamdan dindar olur mu?
- Oluyor.
- Ne menem şeymiş onun dindarlığı?
- Önce bir alıntı yapalım da onun üzerinde belirtelim laik dindarlığı: “Babalarımız mezarlarından kalkıp bizi görseler, elbette kendi evladı olduğumuzu tanıyamazlar ve belki usûl ve efkârımıza hayran hayran bakıp mesela, gazetelerimiz ıslahat ve terakkiyat gürültüleriyle memlu olduğu hâlde bizim muttasıl geri geri gittiğimizi ve din-i İslâm üzere olduğumuzu iddia ile beraber evâmir ve nevâhî-i meriyyeyi tamamıyla aksine icra ettiğimizi ve Avrupa’yı taklit ile ileri gitmek dairesinde bulunduğumuz hâlde Avrupa’da cari olan rivâyet-i kanûn ve icrâ-yı ahkâmı, mükâfat ve mücazât ve terakkî-yi sanayi ve tevsî-i ticaret ve terfî-i hukuk ve usûl-i meşveret-i milliye ki esbâb-ı terakkiden hiçbirine taklit etmeyip fakat tiyatro yapmak, baloya gitmek, zevcesini kıskanmamak, taharetsiz gezmek misillü şeylerin tatbik edildiği” (Ziya Paşa, *Hürriyet*, 5 Nisan 1869). Nasıl dindarlıktır pes, bu anlaşılıyor değil mi? Böyle Müslümanlık olmazmış, Avrupa’nın sanayi gelişmesini, ticaret usûlünü, hukuk düzenini, hürriyetini, kanun hâkimiyetini almamız gerekirken ancak bunları

alır ve uygularsak ilerlememiz mümkün olabilecekken biz kalkmış Batı'nın kötü yanlarını taklit etmişiz, baloya, tiyatroya gitmeyi, eşini kıskanmamayı almışız; Allah'ın emir ve yasaklarını böylece önemsememiş, bu sebeple de ilerleyeceğimiz yerde gerilemişiz.

Üzerinde daha fazla açıklamaya, konuşmaya bilmem lüzum var mı?

İşte size dört dörtlük bir Tanzimat dindarlığı... Batı'nın iyi taraflarını almamız, ticaretini, sanayisini, hukukunu almamız icap ederken biz işin cürûfatına yönelmişiz, babalarımızın atalarımızın bizi tanıyamayacağı kadar dinden imandan uzaklaşmışız. Ne Tanzimat kafası? Üç aşağı beş yukarı hâlâ böyle dindarlar, muhafazakârlar yok mu aramızda, hem de anlı şanlı kişilerden?

Dini topyekûn bütün sosyal hayatı düzenleyen eksiksiz bir manzume olarak değil de bazı kişisel davranışları ayarlayan, bazı ibadetleri ihtiva eden bir inanış biçimi olarak gören, tanıyan az insan mı var?

Bu, laisizmin ta kendisidir işte.

Demokrasi ve laiklik üzerine nutuklar çeken, dersler veren, yazılar yazan nice ünlü kişiler gelsin gözünüzün önüne. Hepsi bu idrakin çevresinde halkalanmışlardır. Hem de adları Müslümana, milliyetçiyeye çıkmış nice aslanlar, kaplanlar...

Hemen her gün Batı, Batıcılık, Batılılaşma üzerinde duruyoruz. Onu kendi tarihî gelişimi içinde yorumluyor, ruh ve fikir haritasını çizmeye çalışıyoruz. Kendi uygarlığımıza nasıl bir aykırılık belirttiğini, Batı'ya yönelmemizden bu yana geçirdiğimiz değişimleri anlatmaya çabalıyoruz. Ayağa kalkışımızın hangi zincirleri kırmakla mümkün olabileceğini göstermeye gayret ediyoruz. Sanıyorum, söyleneceklerin daha başlarındayız. Tefvik Allah'tan...

Yeni Devir, 17 Kasım 1977

YENİ DÜNYA SANCISI

Batı'nın ve Batı çizgisinde yer alan içimizdeki menfaat gruplarının, Türkiye'de ağır sanayi kurulmasından rahatsız olduklarını bilmeyen yok artık.

Tanzimat'tan beri dışa bağımlı bir ekonomi politikası uygulanan ülkemizde, ilk defa bu olumsuz geleneğin çemberini kırma yolunda ciddi girişimlere tanık olan Batı ve Batıcılar, bu yerli sesi susturmak için olanca güçleriyle saldırıya geçmişlerdir. Türkiye'de başlayacak olan ağır sanayi atılımlarının Batılılar için anlamı çok büyüktür. Türkiye'nin bu atılımlar sonunda kazanacağı güç, yalnız güçlü bir Türkiye oluşturmakla kalmayacak giderek dünya politikasında yeni bir denge unsurunun ortaya çıkmasına yol açacaktır. İşte Batı asıl bundan çekinmektedir. Yani ülkemizde gerçekleşecek olan ağır sanayi hamlesi, ülkemizin sınırlarını çok aşan yeni bir dünya uyanışının çekirdeğini taşımaktadır. Uyanacak olan bu yeni dünyanın İslâm ülkeleri olacağından kimsenin kuşkusu yoktur.

Şimdi biz, Batı'nın gözünde sadece ağır sanayi kurma sancılarını çeken bir ülke değil, bununla birlikte, bütün İslâm ülkelerini uyanan,

ayltan bir dönüm noktasında bulunuyoruz. Bu ülkenin insanları öncelikle bu inceliği görmelidirler. Ağır sanayi kavgası, yalnızca herhangi bir siyasal kuruluşumuzun ortaya atıverdiği herhangi bir konu olarak değil, gelişigüzel bir slogan değil, hatta yalnız Türkiye'nin sorunu değil, nihayet Ortadoğu'yu çok yakından ilgilendiren, onların bağımsızlıklarını tamamlayan bir dava değil, aslında dünya politikasının yelpazesini değiştirecek yeni bir öz kavgasıdır. Yeryüzünde egemen bulunan kapitalist ve sosyalist dünya görüşlerine karşı yeni bir öz kavgasıdır bu.

Konuyu gerçek boyutları içinde görmek istiyorsak, sanayi tasarısına bu yanıyla yaklaşmalıyız.

Yeni bir dünyanın kurulması eylemi yatmaktadır sanayi davasında. Bu bakımdan bu davaya karşı çıkmak, Tanzimat'tan beridir her gün biraz daha tutsaklığı pekiştiren bir dünya görüşünün esaretine razı olmaktır.

Batı'nın da, Batıcıların da, bu esaretin sürüp gitmesinden yana olacakları olağandır.

Ama asıl üzüntü veren şey, temelde emperyalizme karşı çıkan bazı aydın kesimlerimizin bu ağır sanayi konusunu, siyasi bir kuruluşun sloganı sanarak Batı ve Batıcıların âdeta yanı başında yer alırcasına saldırlarda bulunmaktan geri durmamasıdır. Konuya küçük siyasal rekabet açısından yaklaşmak, büyük, evrensel gerçeklerin görülmesine engel oluyor.

Bu ülkenin gerçek aydınları, tam bağımsızlığın savaşını verenler, davayı küçük siyasi çıkarların üstünde tutmaya çaba göstermelidirler.

Yoksa nasıl yürür bu dava?

Omuzlarımızın üstünde tarihî bir sorumluluk vardır. Gelecek nesiller de bizi yorumlayacak ve bir hükme bağlayacaklardır. Tıpkı bizim, geçmişimizi irdelediğimiz, yorumladığımız, kıymet hükmüne bağladığımız gibi...

Aslolan davadır. Tarihî misyonumuzun bizden beklediği görevin bilincini taşımak zorundayız. Yeni dünyanın mimarları olmaktır bu çağ içinde bizden beklenen.

Şimdilerde, bu yeni dünyanın inşası için çok sancılı bir dönem yaşıyoruz. Bir kavşak yerindeyiz ya da bir dönemeçteyiz.

Sanayi kavgası, yeni dünya kavgasıyla özdeşleşmiştir, o kadar.

Yeni Devir, 11 Aralık 1977

CEHALET YAHUT İHANET

İlkokulun 5. sınıfına giden çocuğumun Sosyal Bilgiler kitabının 36. sayfasından küçük bir bölümü aynen alıyorum:

“Osmanlı İmparatorluğu’nda, padişahın gücü ve yetkisi sınırsızdı. Ülkenin tümü padişahın malı sayılırdı. O, isterse bir kimsenin bütün varlığını (malını mülkünü) elinden alabilirdi. Tapu senedini yok sayabilirdi. Ülkenin ve insanların kaderi, halkın canı, malı ve güvenliği padişahın iki dudağı arasından çıkacak buyruğa bağlı idi. Kimse ve hiçbir güç, onun isteğinin önüne geçemezdi. Osmanlı Devleti’nin kuruluş döneminde, padişahların gücü ve yetkisi gittikçe arttı, bu yetki, Fatih Mehmet zamanında sonsuzlaştı.”

Bu kitabın ve diğer okul kitaplarının daha neresinde ne gibi saçma, yalan, iftira ve ihanet ifadeleri vardır bilemiyorum.

Herhangi bir adam tarihimizi istediği şekilde anlayabilir, yorumlayabilir. Kendi hain fikirlerinin açısıyla bakabilir tarihe. Ama bu tür bakışların ders kitaplarında yer alması, olacak şey değil.

Devrim sarası geçiren toplumlarda bile, bir süre sonra olaylarla geçmiş döneme bakış açısında bir ılımlılık belirmediği hâlde bizde tersi mi oluyor ne? Bu, ne menem iştir?

Dünya âlem bize gülse ya da acısa yeri var. Yahut düşmanlarımız ne kadar sevinse yeridir.

Şeflik devrinde bizlere okutulan tarih, bugün aynıyla, belki de daha kötü olarak çocuklarımıza okutturuluyor.

O zamanlar millet, korkusundan “gık” diyemezdi. Bağrına taş basar otururdu, içine akıttırdı gözyaşlarını.

Demokrasi memokrasi derken rejim ipleri biraz gevşetince, ortam biraz değişince, bu tür yalan yanlışlar kısmen törpülenir gibi oldu.

Şimdi tekrardan mı hortlatılıyor bu çarpık anlayış?

Sosyalist ülkelerde bile kalmadı devrimcilik adına tarihe sövmenin, yutturmacanın bu kadarı.

Bu kitabı, nasıl ders kitabı yapar Millî Eğitim? Şunun bunun keyfi anlayışı, kasdî anlayışı, cehli nasıl resmî ders kitabı olur, hele günümüzde?

Bu adamlara şimdi kalkıp Osmanlı Devleti’ni mi anlatalım? Kanunlara, nizamla, adalete bağlılığına dair sayısız örnekler mi sıralayalım? Padişahların yetkilerinin bugünkü demokrat ülkelerdeki devlet başkanlarından bile geniş olmadığını mı anlatalım?

Bu kitabı yazanlar, onun ders olarak okutulmasını onaylayanlar aydan mı geldi? Bir kavanozun içinde özel eğitim mi gördüler? Bu kadar tezkireler, tarih kitapları, üniversite yayını varken bunların hiçbirini görmediler mi?

Tarihimizde rastlanılabilen münferit bazı menfî olayları ve uygulamayı, bizim tarihî geleneğimizmiş gibi göstermek ya destanî bir bilgisizliğin ya da evet ya da emsalsiz bir ihanetin örneğidir.

Biz, geçmişte neyimiz varsa hepsini baş tacı edelim, bazı kötü örnekleri, uygulamaları görmemezlikten gelem demiyoruz. Geçmişirdelemek gereğini asıl biz gündeme getiriyoruz. Yanlışlıkları yargılamak ödevimizdir. Doğruyu, iyiyi bulmanın yöntemi budur çünkü. Ama kalkıp bazı istisnai olaylara dayanarak ters genellemeler yapmak, en azından “haramzade”liktir.

Yukarıya aldığımız cümleleri, bize düşman yabancı tarihçiler bile bu biçimde yazmaktan çekinirler. Onların gösterdiği sahte tarafsızlığı olsun gösteremiyor bizimkiler.

Yeni Devir, 19 Aralık 1977

LAİKLİK

Laisizm Batı'da, dinin toplum ve devlet üzerindeki hâkimiyetine son vermek için başlamış bir harekettir. Laikliğin kavgasını verenlerin hepsi temelde dine karşı olanlardır. Dinin yani Hıristiyanlığın oluşturduğu skolastik düşünce geleneğinin serbest düşüncüyü engellediği, müspet bilimlere hayat hakkı tanımadığı, büyük halk yığınlarının zararına olarak feodal düzenin koruyucusu olduğu, ulusal devlet oluşumlarına set çektiği, devletleri kendi sultanı altında tuttuğu ve onları Kilise'nin yararı doğrultusunda bir maşa olarak kullandığı gibi, gerçekten doğru gerekçelerle yola çıkan laisizm, aslında yaman ve azgın bir din düşmanlığını da ihtiva ediyordu.

Laisizm, dinin özüne yönelme ve onu Kilise'nin tasallutundan kurtarma hareketi değil, doğrudan doğruya dini, sosyal hayattan söküp çıkarma eylemidir.

Luther'in protesto hareketinden sonra hızla gelişen ve bir disiplin içinde dinle kavgaya tutuşan bu hareket, uyanan ve dış dünyaya açılan yeni sömürgeci gelişmelerle sermaye ve üne kavuşan Avrupa'nın kişiliğini, Kilise hegemonyasına kaptırmak istemeyen ulusal devletlerce de geniş destek görüyordu.

Netice olarak laisizm kavgayı kazandı.

Batı, devlet ile Kilise'nin sınırlarını belirledi. Kilise artık devletleri elinde bulunduran bir güç değil, kendisini isteyen insanların tapınma ihtiyacına cevap veren ve böylece yalnız taliplerinin vicdanı üzerinde etkisini sürdüren bir kurum hâline geldi. Bu, bir bakıma kişilerin ruhsal konforunu düzenleyen fantastik bir alana hapsedilmesi idi Kilise'nin.

Kilise, devletler üzerindeki hâkimiyetinin son bulması üzerine, yani devlet iddiasını terk edince, bu kere de devletler tarafından kendisine fahriyen ilgiler ve iltifatlar buldu. Çünkü devletler Kilise'yi kendileri için artık asla tehlikeli görmüyorlardı. Fakat insanoğlunun fitratında var olan din ihtiyacı, devletlerin varlığı için gerekli birçok moral unsuru taşıdığından, devletçe korunması hatta desteklenmesi gereken bir kurumdu Kilise. Bu bakımdan Batı, geliştirdiği yeni devlet anlayışında, devlet iddiasını yitirmiş olan dine saygılı davranmayı lüzumlu bir ilke olarak benimsedi. Ona bazı alanları hediye gibi sundu. Doğum, nikâh, yemin gibi merasimleri ona terk etti.

Kilise ise ister istemez kendisine terk edilen bu alanlardan memnun göründü. Çünkü mukabil direnmelerin artık kendisi için hiçbir anlam ifade etmeyeceğini, kayıplarını kazandırmayacağını çok iyi biliyordu. Mevcudiyetini korumanın bile çok güç olduğu bir noktadaydı. Laik devlet akımıyla anlaşarak hayatını sürdürmeye razı oldu. Manevi etkinliğini kurtarmanın, mal varlığını korumanın başka yolu kalmamıştı. İş gücünü kaybetmiş yaşlı bir baba gibi unutulup bir tarafa atılmaktansa göstermelik bir saygıyla bayramlarda yanına gelinip eli öpülen bir baba gibi muamele görmeye razı oldu.

Kısacası kendisi devletlere karışmıyordu artık; devletler de kendisine müdahale etmek gibi herhangi bir saygısızlıkta bulunmuyordu. Dinle devlet ayrılmıştı. Din, yani Kilise, kendisine bırakılan alanda tamamen bağımsızdı.

Batı laisizmi, böylece devleti dinden ayırmış, kendine göre devlet yönetimine bir bağımsızlık kazandırmış oluyordu ve dini de kesinlikle devletin hâkimiyetine tâbi kılmaya, onu kontrolü altında tutmaya yönelmiyordu. Yani din, devlete bağlı bir kurum değildi, müstakildi...

Yeni Devir, 28 Ocak 1978

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

TEKRAR ÇIĞLIK

Elimizde bazı kozlar olmadıkça Batı'nın bizi ciddiye almayacağı tabiidir, diyoruz. Biz Batı'ya muhtaç ve mahkûm kaldığımız sürece, onların da bize önem vermeye mecbur bulunacağı bazı imkânlarla malik bulunmadığımız sürece, daimi olarak hakları çiğnenen insanlar oluruz.

Biz, istediğimiz kadar kendimizi Batılı saymaya, ilan etmeye devam edelim, katiyen önemsemez bunu Batı, aklımıza güler. Bu durumumuzu, bizi daha kolay sömürmeye bir araç gibi kullanır. Ayağına, kendiliğimizden gittiğimiz için sevinir.

Şimdiye kadar hep böyle olmadı mı?

Kraldan çok kralcı olmanın cezasını az mı çektik? Batı'nın bize oynadığı oyunların, hatta bize oynattığı oyunların haddi hesabı var mı?

Ama bunların hiçbirisinden gerekli dersi almamışız. Bu konular ancak zaman zaman iç siyasal çekişmelerimizde, yani iktidar-muhalefet kavgalarımızda, sadece birer eksik, yanlış ve yüzeysel tartışma ve suçlama konuları olarak yer aldı. Açıkçası, "tencere dibin kara,

seninki benimkinden kara” biçiminde birer iç polemik vesilesi oldu. Velhasıl köklü ve değişik bir yönetim politikası şeklinde ele alınıp yürürlük kazandırılmadı. Bütün yönetici kadrolar, üç aşağı beş yukarı, aynı gelenek içinde yer aldılar. Bu kısır döngüde birbirinin vârisi oldular.

Muhalefetteyken söylenenlerin, iktidara gelince yutulduğu, uyutulduğu garip talihli bir ülkedir Türkiye. Devlet yönetimini yüklenenleri bazı konular bir anda, statik bir tavrın çemberine alıyor hemen. Onun dışına çıkmayı, ya devlet adamlığının şanına, ciddiyetine aykırı görmeye başlıyorlar ya da öyle davranmadıkları takdirde kendilerini iktidardan alaşağı edecek evrensel güçlerin hareketi karşısında telaşa düşüyorlar. Dolayısıyla bu statik döngü devam edip gidiyor.

Anlaşılan, Batı bu işin tezgâhını iyi kurmuş.

Devlete adımını atan her devletlü, aynı yerlerinden yanıyor hep. Yani bir bakıma karakteri belli bir ateş bu. Hiçbir sürprizi yok.

O kadar sürprizi yok ki bize karşı tavrı, edası o kadar belli ki Batı'nın. Ondan her sille yiyište, sanki ilk defa başımıza geliyormuş gibi hayret etmek, esefler etmek anlamsızlıktır.

Batı'nın bize karşı geleneksel tutumunda meçhul kalan, yorum bekleyen veya tasdik edilebilir hiçbir hususiyet yoktur. Hepsisi malum ve açık...

Biz onun için herhangi bir önem belirtmiyoruz asla.

Bizden korkacakları bir şeyimiz yok ki bizi önemsesinler. Bize muhtaç değiller ki bizi sayınsınlar. Asıl biziz kendimizi onlara muhtaç sayan ve bunu gelenekleştiren. Böyle olunca onlardan medet ummak, bazı haklarımızı çiğnememesini beklemek, kediye ciğer emanet etmek gibidir.

Ey akıl ve idrak sahipleri!

Biz neye benziyoruz bilir misiniz? Çeşme başında susuzluktan çatlayan birine benziyoruz. Servetini yemekten korktuğu için ölüme giden bir cimriye.

Yalnız başımıza ve mevcut imkânımızla Batı bize zırnık vermez, ehemmiyete almaz bizi.

Gırtlığımızı paralarcasına bağırarak söyleyelim: İslâm dünyasına yönelelim!

Gerisi laftır ve tarihî yanılmaların tekrarıdır.

Yeni Devir, 14 Mart 1978

SEBEP KALKIYOR MU ACABA?

Batı'nın bizi önemsemesi için gerekli hiçbir sebep yok ortada.

Yani Amerika'nın ambargoyu kaldırması, Uluslararası Para Fonu'nun kalkınmamıza yardımcı olmak gayesiyle para vermesi, Ortak Pazar'ın bizi haricî saymaması için bir sebep var mı?

Konuyu soğukkanlı olarak ele alıp konuşalım: Niçin, hangi sebeple Batılı devletler bizi tutsunlar? Mesela Kıbrıs meselesinde desteklenmemiz için Batıca muteber sayılacak bir mesnedimiz var mı?

Devletler arası ilişkilerin düzenlenmesinde başlıca iki dayanak noktası söz konusu olabilir. Bunlardan birisi tamamen psikolojiktir. Bir devletin bir devleti veya bir milletin başka bir milleti sevmesinde veya nefret etmesinde psikolojik tutum ve gerekçeler önemli rol oynar. Bu psikolojinin aşılması öyle kolay değildir. Mesela Batı'nın kamuoyu, Yunan'ı bize tercih eder. Aydını da halkı da öteden beri şartlanmıştı. Hâlihazırda Yunan'la hiçbir çıkar alışverişi olmayan bir Batılı devlet bile, bir önyargı hâlinde elbette Yunan'ı bize tercih etme şartı ve geleneği içindedir. Bu tercihinde tarihî bir derinlik, aynı uy-

garlık temeline bağı olma gerçeğı veya zannı, kendisinde öyle bir psikolojik dinamik oluşturmuştur ki onu bundan koparmak, artık mümkün değildir yahut çok zordur.

Aynı durum, İslâm ülkeleriyle bizim aramızda da görölmekte değildir mi?

Kısacası, psikolojik şart belki bir şey değil ama çok önemli, belki de ilk etkidir. Uluslararası ilişkilerde, diğere önemli dayanak noktası, karşılıklı menfaat alışverişidir.

Bizim Batı'yla ilişkilerimiz, psikolojik bir zemin üzerine değil, karşılıklı çıkar hesapları üzerine oturmaktadır. Velez bizim hasbî Batı yöneticilerimiz tarafından olmasa bile, Batı'nın bize bakış açısı bakımından aynıyla böyledir.

Bir önyargı olarak hiçbir Batılı devlet bize karşı psikolojik bir bağ, peşin bir sevgi içinde değildir. Ancak menfaatinin ölçüsü nispetinde bizimle ilgilidir.

Durum böyle olunca şimdi bizimle iyi münasebetler içinde bulunan, kendileriyle aynı paktta bulunduğumuz Batılılar, dünyada belirecek muhtemelen yeni menfaat dengelenmelerinde elbette ki bizden tereddütsüzce vazgeçebileceklerdir. Karşılıklı menfaate dayanan ortaklıklar, yeni ve daha büyük menfaat hesabı karşısında tabii ki dağılacaktır.

Biz, Batılı dostlarımızdan jeopolitik bakımdan bir önem belirten coğrafyamızın karşılığını istemekten gayri hiçbir mesnede dayanmayan bir hürriyet belirttiğimiz sürece, daimi bir dostluk bekleme-yelim. Açıkçası coğrafyamızın hatırı için Batı bizi kendine muhatap etmiştir. Yani bizzat kendi öz savunmasının gereğı olarak bizi yanın-da tutmaktan başka sebep yoktur. Bu savunmasının mahiyet değiştirmesi gerektiğı an, yani başka menfaat hesapları gündeme gelince,

Türkiye'nin rahatlıkla feda edilebileceğini aklımızdan çıkarmayalım,
tabii olanı da budur.

Şimdilerde bakıyorum da, galiba Batı'nın bizi önemseyen şu meşhur
tek sebebi de hürriyet değişiminin sancıları içinde gibi...

Yeni Devir, 24 Mart 1978

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

SIRTLAN

Türkiye Tanzimat'tan beridir dışa bağımlı bir hayat yaşamıştır. Politikasından kültürüne, ekonomisine kadar her alanda Batı'nın yönlendirmesine açık kalmıştır. Zaman zaman bazı basiretli yöneticilerin çabalarıyla, bu bağımlılığın çemberi kırılmak istenmişse de bu çabalar dış güçlerin ve onun yedeğinde yürüyen iç güçlerin çeşitli engellemeleriyle karşılaşmış, bu yüzden de uzun ömürlü olmamıştır.

Batı'nın Türkiye için biçtiği hayat, tam anlamıyla bir müstemeleke hayatıdır. Batı'nın bu tutumu hiçbir dönemimizde değişmemiştir. Bizim samimi olarak Batılılaşma isteklerimiz, gayretlerimiz, asla Batılılar nezdinde bizi kendilerinden saymalarına vesile olamamış, hakkımızdaki anlayışlarını değiştirmemiş, bizi bir sömürge alanı kabul etmelerini önlememiştir. Bu bakımdan bizim Batılılaşma çabalarımız, Batı'nın bizi sömürmesi için gerekli iç koşulları sağlamaya yaradı. Batı hayranlığı, onun üstünlüğüne inanma ve güvenme, kurtuluşumuzu Batılılaşmada görme, ona yaranmaya çalışma, hep Batı'nın bizi sömürmesine alanlar açmaya sebep olmuştur. Batılıların içimizden satın aldıkları bir yana, samimi olarak Batıcı olanların

bu tutumu, kuzunun kurdun ayağına gitmesine benzer. Batı bu kuzuların sayesinde, tabiri caizse bütün sürülerimizin içine sırtlanlar gibi saldırmıştır.

Batı sırtlanının saldırılarından hiçbir sürümüz kurtulamadı. Kültür, ekonomi ve siyaset alanındaki boğulmalarımız, parçalanmalarımız hep bu sırtlanın marifetidir. Ve bir o kadar da –ister fahriyen olsun isterse menfaati icabı olsun– Batı’ya gel gel diyen Batıcılarımızın marifetidir. Tanzimat’la başlayan bu marifetleri üzerinden 139 yıl geçmesine ve bu kadar zaman içinde başımızdan geçen sayısız maceraların bu gerçeği doğrulamasına rağmen, hâlâ bu geleneği idrak etmemeye pes doğrusu! Geçelim Tanzimat’ı, Meşrutiyet’i, 50. yaşımı gerilerde bırakmış, şu saçları aklaşmış “devr-i dilârâ-yı Cumhuriyet”te bile, Batı’yı, sırtlan hüviyeti içinde görebilenler kaç kişi?

Hani o sağda solda “tam bağımsızlık” nutku çekenler, “sömürüye paydos”çular, “kahrolsun”çular, “yabancı sermayenin yerli uşakları” diye bağırıp çağırınlar, “bu düzen değişsin” diye mangalda kül bırakmayanlar, “Ortak Pazar’a hayır!” diyenler, nerededir şimdi? Kendi işlerine geldiği zaman değil, milletin işine yarayacak şekilde ve yerde konuşsunlar. Cevap isterim, mütalaa beklerim, şimdilik şu konularda:

Bir; IMF ve Dünya Bankası ve kredi çevrelerinin akıl hocalıklarına ne buyuruyorlar?

İki; Kıbrıs konusunda fikirleri nedir?

Üç; Sanayi Bakanlığı bütçesinin 15,5 milyardan 3,5 milyara indirilmesi karşısında ne düşünüyorlar?

Yeni Devir, 3 Şubat 1978

BATI UYGARLIĞININ İNSANI

Getirip öyle bir darboğazda bıraktı ki insanı Batı uygarlığı, öyle bir inançsızlığın, ülküsüzlüğün ateşine attı ki çağı öyle bir çözümlenin, dağılmanın içinde yaşıyoruz ki ne insanın insanla ne de insanın devlet dâhil hiçbir kurumla soylu bir bağı kaldı.

Çocuğuna yabancı, ondan kendisini sorumlu tutmayan bir insan, uzak ve yakın çevresiyle nasıl halleşebilir; bir kurumu ya da bir inancını kendine nasıl rehber edinebilir?

Bir anarşidir kol gezen içimizde, yanımızda, dünyamızda. Ruh disiplini olmayan hayat şartının uyurgezer sürüsünün bir parçasıdır bugün insan. Fıtratından uzak düşürülmüş, garip bir sürgün hayatı yaşatılıyor kendisine.

Batı uygarlığı aslında uygarlık olmaktan da çıkmıştır. Batı'nın bazı cins kafaları bu uygarlığın tükendiğini yana yakıla dile getiriyorlar. Tekniğin himayesinde ayakta tutulmak istenen bu uygarlık, can çekişme nöbetleri geçiriyor.

Bu ruh boşluğunda daha fazla yürüyemez insan. Kişinin iç ihtiyacını, boşluğunu, açlığını makine doyuramıyor. Daha çok yalnızlığa itiyor onu.

Bir içgüdü hâlinde, arayışlar içindedir insanoğlu bugün. Fıtratından gelen bir dürtüyle bir şeyler aramaktadır. Sezgileri kendisini, kaybetmiş olduğu ruh iklimini keşfe zorluyor. Bilinçle değil, sezgiyle, bir “arama” yolculuğuna çıkmış hâli var.

Açlığını doyurur zannıyla, garip ve çılgın denemelere koyuluyor. Ser-serilik, anarşi, seks ihtiyacı, çeşitli sarhoşluk iptilaları, aslında onun iç açlığını doyurma denemelerinin çarpık, dengesiz tezahürlerinden başka nedir ki? Bütün bu denemelerinden, daha aç, daha bitkin, daha bedbin olarak çıkıyor hep. Deva olacağı sanılan her yeni ilaç, onu daha da zehirliyor. Çoğalan her eşya, yalnızlığını çoğaltan bir vesile gibi... Günlük hayatının inzibatı, güvensizliktir. İşinden eşine kadar, kendine kadar, bir güvensizlik kol geziyor içinde. Bu inzibat aslında, hayatını zapturapta bağlayan bir güç değil, aksine kendini darmadağın eden bir ruh ihtilalinin ajanıdır sanki. Her an yolunu kesecek birileri varmış gibi tedirgin, güvensiz, telaşlı adımlarla sürüklüyor günlerini. Kimseciklerin kendisini düşünmediğine, sevmediğine, acımadığına inanıyor. Çevresiyle ilişkisinin karşılıklı menfaat sınırları içinde hapsoldüğüne inanıyor. Bunun için de kendisi, kendini savunmak adına kimsecikleri sevmiyor, kimseye acımiyor. Apartmanından birisi ölse, hiç aldırıyor. Yolda birisini dövülüyor görse başını çevirip bakmak istemiyor. Birileri kendisine misafir olsun istemiyor. Kimsenin yemeğini yemiyor, kimseye yedirmiyor. Ferdî, korkak ve yalnızlık dolu, kalabalık bir dünyada yaşıyor insan...

Batı uygarlığının insanı, bir trajığın destanını yansıtıyor günümüzde.

Zavallı ülkelerin idealize ettiği uygarlığın insanı bugün böyledir. O uygarlığı benimseyenlerin yol aldığı yol da bir başka yol değil elbette.

Yeni Devir, 5 Mart 1978

KOZLARIM KIRILINCA

Batı'dan rağbet görmek isteniyorsa veya hiç olmazsa Batı'nın hakkımızı ketmetmesine mâni olunmak isteniyorsa herkes bilmelidir ki bunun da yolu yordamı vardır.

O da şu: Bütün dünyaya karşı, bizim de elimizde bazı kozların bulunması.

Ne gibi kozlarımız olabilir: Güçlü bir sanayimiz yok, çok kalabalık nüfusa, yani çok yoğun bir insan potansiyeline sahip değiliz, yeraltı kaynakları bakımından bugün için dünyanın bizsiz yapamayacağı bir özellik de belirtmiyoruz, zirai mamullerimize de kimseler pek muhtaç değil, vazgeçilmez bir turistik fevkaladelik arz ettiğimize de itibar edilmiyor, önemli ticaret filolarımız da bulunmuyor. Neyimiz var yani?

Yalnız stratejik bakımdan mühim bir coğrafyaya malik bulunmak ve onun avantajını kullanarak dünyada rağbet kazanmak, bir çıkamaz sokaktır. Hızla değişen bir çağ ve onun tekniği karşısında, bir zamanlar için önemli olan stratejik bölgelerin önemini aynıyla koruyacağı elbette düşünülemez. Gelişen tekniğin, değişik stratejiler getireceğini aklımızdan çıkarmayalım.

Kaldı ki dünya, süper güçlerin karşılıklı pazarlığıyla sürekli değişmeye maruzdur ve birçok ülke istese de istemese de süper güçler arasında değiş tokuş konusu olma talihiyle karşı karşıyadır hep.

Hâl böyleyken, peki biz ne yapabiliriz? İyice bilelim ki biz mevcut durumumuzla, dünyanın doğrudan doğruya zatımıza muhtaç bulunduğu hiçbir hususiyet sahibi değiliz. Yani biz, bizzat kendi muhtevamızdan gelen bir ağırlıkla, dışımızdaki dünyayı kendimize ram kılacak bir mevkiye bulunmuyoruz.

Dünya bize, “biz” olduğumuz için pek muhtaç değildir. Onun bize ihtiyacı, bizzat kendi politikasının ve zati stratejisinin gereği ölçüsündedir. Bu noktaya dikkat isteriz. Kısacası dünya, yani süper güçler için Türkiye, tek başına bir problem değil, ancak onların kendi özel hesapları açısından önem belirten bir ülkedir. En başta bunu bilelim.

Mesela Osmanlı Devleti, dünya için büyük bir problemdi. Dünyanın siyasi dengesi bakımından hesaba alınması zaruri bir kuvvetti. Keza dünya ekonomisi için bir önem belirtiyordu. Yani bizzat kendi varlığından gelen bir ehemmiyeti vardı. Bu ehemmiyeti, çöküş döneminde bile olanca ağırlığıyla devam ediyordu. Dünya için bir süper güç olmaktan çıkmış gibi görünmesine rağmen, ancak süper güçlerin işbirliği sonucunda yıkılabileceğine inanılıyordu. Onda her an yeni bir dinamiğe dönüşebilir bir potansiyel bulunduğunu, onun her çöküş görüntüsünün aslında suni ve geçici bir görüntü olduğunu biliyorlardı. Ondan korkuyorlardı.

Dünyaya karşı, ayrı bir dünyaydı Osmanlı Devleti. Ayrı hesapları olan, ayrı kişiliği olan bir dünyayı temsil ediyordu. Ayrı bir bildiri sahibiydi.

İşte bu ayrıcalıklar ona bir ağırlık biçmişti.

Elinde kozları vardı.

Bu yüzden ister dostu için, ister düşmanı için bir önem belirtiyordu. Onu hesaba katmadan, dünyada herhangi bir kararın alınması imkânsızdı. Bizatihi onun kendi mevcudiyetinden gelen bir vakıydı bu.

Şimdi Türkiye olarak bu imkânlardan yoksun bulunuyoruz. Farklı bir gerçeğin çemberi içindeyiz. Kozlarımız kırılmıştır. Yani bir şey yapacak durumda değiliz.

Öyle mi?

Hayır! Her şeye rağmen yapılabilir, yapmaya mecbur olduğumuz çok şey, birçok şey var.

Yeni kozlar bulabiliriz, yani kozlarımızı bütünleştirebiliriz.

Yeni Devir, 25 Mart 1978

ÇAĞIMIZ İNSANI GÖNÜLLÜ ESİR

Batı uygarlığının teknolojiyle özdeş gelişmesi, insanı ülküsüz bırakmıştır.

İnsanın içini düzenleyen asil, anlamlı bir iddia taşıyor artık Batı uygarlığı. İnsan, makinenin tabii bir uzvu durumuna düşmüştür. Belki makinenin en önemli uzvu, belki onsuz makinenin çalışmadığı bir uzvu, ama makine işte.

Makinenin çalışması için nasıl bir bakım gerekirse, makine nasıl yağlanmaya ve yıkanmaya muhtaçsa, insan da tıpkı onun gibi, yemeye, içmeye ve çiftleşmeye ihtiyaç duyan bir makine hâline gelmiştir. Yaşayışına yardımcı olan eşyalar, makineler, hâkimiyetinin değil, tabii zevklerinin, hayvansal güdülerinin ihtiyacını kolayca yerine getirmek görevindedir. Bu ihtiyaçların yerine getirilmesi, yürürlükte olan makine nizamının aksamaması adına şart.

İnsan bu nizamın tutsağı edilmiştir. Tutsak olduğunun bilincinden bile yoksun, garip bir tutsaktır bu çağda insan. Mısır ehiramlarını yapmak için kullanılan insanlar, tutsak olduklarını biliyorlardı. Çağımızın insanıysa özgür olduğunun zannı içinde, gönüllü olarak esirdir.

Gayesi, ufku sınırlandırılmıştır bugünkü insanın. Daha çok kazanmak, daha çok eşya edinmek, vesaire, bir de daha çok yaşamak.

İnsan olarak yaratılmış olmanın derin, soylu hikmetleri üzerinde yol alması istenmiyor insandan. Niçin geldi dünyaya, neler yapmaya memurdur; dünya niçin var olmuştur gibi ezeli sorular, beşerî kaygılar, içinden sökülüp alınmıştır. Bunları düşünmenin, ruhi hassasiyetin ve kemalin yolu tıkanmıştır. İncelemenin, derinleşmenin, erginleşmenin, anlam kazanmanın uzağına itilmiştir insan. Öteyi, ötelere, ötenin ötesini, yeryüzünü, gökyüzünü, toprak altını, yeniden dirilmeyi, hesap vermeyi, büyük sevinci, soylu ıstırapı, bütün varlıkların özellikle insanın kutsallığını, insana karşılık beklemeden yardımda bulunmanın ulviyetini, eşyanın da gövdesinin de geçiciliğini tefekkür ettiren, kendisini öylece düzenleyen bir çağda yaşatılmıyor insan.

Büyük bir ülküsü yok insanın.

Küçük, gündelik işi, ihtiyaçları, onları karşılayan araçları, monoton, makine düzeninde bir yaşayışı var. Kendi ve nihayet yakın çevresini aşmayan bir dünyası ve çok silik gayeleri var.

Bütün beşeriyeti kucaklayan ülküden yoksun.

Eti ve kemiği aşan endişeleri yok.

Acıları, hüznüleri, sevinçleri, mutlulukları basit, kişisel, geçici, ölümlü...

Ölümsüzlüğe yabancı. Ölüme de yabancı.

Bir inanç tereddidi bile yaşıyor. İnanca yabancı bir hayatı sürüklüyor. İnanca muhtaç olduğunun farkına varmaması için, her şeyi hazır bulmuş dünyasında. Tanımadığı, bilmediği inanca bir önyargı

biçiminde karşı olmanın pratik eğitimi verilmiş sadece, inanç adına, inanç yerine. Asıl inancın farkına varmasın diye, bir oyalama, avutma çarkı kurulmuş. Eşyalar, makineler konulmuş önüne, bir çocuğa verilen oyuncaklar gibi.

İnanca muhtaç olduğunu fısıldayan her vesilenin önüne duvar örülmüş. Tabiatla, tâbîlikle bağları koparılmış. Azat edilmeye yabancı bir köle olarak onu tutmak, bu uygarlığın, Batı uygarlığının ve onun teknolojisinin temel şartıdır.

Bu uygarlığın yaşamasını şart görenler, bunda yarar bulanlar, insanları inançsız, ülküsüz bir sürü hâlinde tutmaya, bütün dehalarıyla seferber olmuşlardır. Aklın olanca fitnesi, Batı uygarlığının yaşamasına kira edilmiştir. Bu, inançsızlığın uygarlığıdır. Bu, insanı saptırmanın uygarlığıdır; insana aykırılığın, düşmanlığın uygarlığıdır.

Ruhun tükeniş destanıdır Batı uygarlığı. Bu, bir çağdaş uygarlık değil, çağın hafıza ve ruh ihtilalidir, çağın ihtilacının müsebbibidir.

Yeni Devir, 15 Mayıs 1978

ALIŞMIŞLAR BİR KERE

Halk demiş bir kere “Gâvurdan dost olmaz.” diye “OynaŐa güvenen ersiz kalır”, “ÇarŐıya pirince giderken evdeki pirinçten olma” diye...

Bizse halkın yüz yıllardır içinde bulunduğu bu bilince, illa başımız taştan taŐa değince, çaldığımız kapılar yüzümüze çarpılınca, çaresizlikten bitap düşünce ulaşıyoruz ancak. Aynıyla yaŐayınca, hayattan dersler alınca varıyoruz bu sonuca. Oysa bu halk biliminden ve bilincinden yola çıkacak olsak, gereksiz tecrübelere giriŐmeden, boşuna vakit kaybetmeden kurtulmuş oluruz. Tecrübeyle sabit olmuş sonuçları, durumları, yeni baştan tecrübeye kalkmaya hiç gerek yoktur.

Galiba  çeşit insan var: Biri, tecrübe edilmiş hususlardan yararlananlar. Bunlar akıl ve izan sahibi olanlardır. Görünen köye kılavuz istemezler. Eski tecrübelerden yararlanırlar. Hikmet erbabıdırlar. Deneyden geçmiş, kesin sonuç alınmiŐ, kanunlara baĐlanmiŐ hususları yeni baştan laboratuara almazlar, tekrardan denemeye koyulmazlar. Zira keŐfedilmiŐ bir Şeyi tekrar keşfetmeye çalışmak akıllı adamın işi değildir.

İkinci çeşit insan ise ömrünü, denenmişleri yeniden denemelerle geçirir. Boş bir çabadır, anlamsız bir vakit kaybıdır bunların yaptığı. Gerçi neticede aynı sonuçlara ulaşır ama zayi olan zamandır, emektir, mesaidir. Güvensiz, mütereddit, akılı kıt olanlardır bunlar. Akrebin sokuculuğuna inanmak için, kendilerini akrebe sokturmaktan pek farklı değildir bunların durumu. İlla ki canları yanmalı. Gerçi canları yanınca akılları başlarına gelir ama ne fayda!

Üçüncü çeşit insansa akrep soktuktan sonra bile akılları başlarına gelmeyenlerdir. Dönüp hayretle akrebe bakarlar, akrebin bu sokuşunu, akrebe ait olmayan bir vasıfla yorumlamaya kalkarlar. Sonsuz bir tecrübeye sokarlar kendilerini akreple. Akrep mutlu, kendileri hayrette, böylece devam edip gider.

Ben derim ki: Bizim Batı karşısındaki tutumumuz işbu üçüncü adama benzer. Tanzimat'tan beridir, sokar bizi bu akrepler. Gövdemiz, zehir kâsesine dönmüştür. 140 yıldır, sokulmadık azâmımız kalmamıştır.

Öyle gelir ki biz bu zehrin tiryakisi olduk. Kurdun ayağına, kendi ayaklarıyla giden kuzular gibiyiz. Hani o masallardaki gibi, bir vampire yakalanıp kanı emildikten sonra, bu işin hemen tiryakisi oluveren, geceleri kendisi kalkıp uyurgezer gibi vampir arayan insanlar misali. Yahut kendisini kırbaçlatarak ancak şehvî tatmine ulaşan bir mazoşist gibi mi desek?

Fuzulî'nin ilahî aşk yolunda söylediği: “*Yani kim çok belâlalara kıl mübtelâ beni*” mısraındaki derin vecd ve teslimiyet ruhunu ters yüz ederek, içinde bulunduğumuz feci fiilî duruma uygulayabiliriz, daha doğrusu tercüman kılabiliriz.

Bir gâvur soksun da bizi, bu Amerika mı, Rusya mı, Çin mi hiç fark etmez.

Sürekli olarak biz, olanak ve seçenekler arayalım hep kendimizi sok-turmaya. Biri olmazsa biri... Ama mutlaka biri... Alışmışız ya, birin-den yüz bulamazsak öteki alternatifi kollamamız mecburi.

Sana derim sana Amerika, eğer sen şu ambargoyu kaldırmazsan, şu Kıbrıs meselesinde bizi sıkboğaz etmeye devam edersen, biz dahi başka akrepler, başka vampirler ararız. Alışmışız bir kere!

Bu mesele etrafında bir yığın atasözü geliyor aklıma ya, dursun bir tarafta.

Şu var yalnız, bu sözlerin cümlesinden ben milletimi tenzih eylerim.

Sözüm, aydın geçinen bir avuç kişiyedir ve de onların her türlü örgütlerinedir. Örgütleriyle 140 yıldır ulu orta ötenleredir.

Yeni Devir, 6 Haziran 1978

SOYGUNCULAR

1 40 yıldır kendi öz evimizin sahipliğini Batıcılar yapıyor.

140 yıldır Batı, bu Batıcılarla ortaklaşa evimizi soymaktadır.

Evimizin her soyuluşunda, ev sahibimiz yaygarayı basarak evin soyulmasından zarara uğrayan masum hane halkını, yani çoluk çocuğu suçlamakta, Batı'yı temize çıkarmaya çalışmaktadır. Gerçek suçluyu; bizim gerçek dostumuz, örnek almamız gereken medeni dostumuz, büyüğümüz, olarak gösteriyor ev sahibimiz.

Ev sahibimiz, Batı tarafından evimize sahip kılındığı için, bu sahiplik elinden alınmasın diye, sürekli kırk haramileri, yani Batı'yı temize çıkarmak görevindedir.

Ev sahibimiz, bu kırk haramilerden hem korkmaktadır hem de onları sevmektedir. Onun korkmadığı ve sevmediği, hane halkıdır sadece.

Hane halkını hiç ciddiye almaz.

Hane halkının kendisini tepeleyemeyeceği bir güçte olduğunu bilir. Reşit değildir hane halkı çünkü. Hane halkının rüştünü ispatlaya-

çak bir çağa gelmemesi için bütün tedbirleri elinde tutar. Bu yüzden hane halkının reşit ve âkil olmaması için bütün yolları tıkamıştır. Hane halkını ya kendi gibi işbirlikçi ya da kendine tâbi beyinsiz kişiler olarak yetiştirmeye çalışır hep. Arada bir kendine aykırı gibi yetişenlere karşı da çok merhametsizdir. Onu kırar, hane halkının öteki üyelerine kırdırır. Evin soyulması dâhil, bütün kabahatleri ona yükler; hain ilan eder onu.

Batılılaşmaya, uygarlaşmaya onun mâni olduğunu, bu yüzden adam olamadığımızı, ilerleyemediğimizi, dostlarımıza güven veremediğimizi, saygınlık kazanamadığımızı ileri sürer. Hatta ülkeyi onun sömürdüğünü, ağalık ve patronluk yaptığını, dini siyasete alet ettiğini, ülkeyi darboğazlara onun götürdüğünü, içinde bulunduğumuz kötü durumlardan onun yüzünden kurtulamadığımızı iddia ve ilan eyler. Hane halkını bunlara düşman eyler. Hatta hane halkının her üyesini her üyesine düşman eyler. Onlar birbirini kırsın ki kendisi rahat eyleye. Ağababalarının sömürüsü devam eyleye!

Birbirini kıranlar da zanneder ki vatani kurtarıyoruz. Zannederler ki hizmet görüyorlar.

Sömürü düzenin devamı için yazılmış bir senaryoyu oynadıklarının farkında olmadan, kırarlar birbirini. Onlar birbirini kıradursunlar, hanenin bir kısım öteki üyeleri de bunlara kâh alkış tutar kâh kızar, soygun üstüne soyguna uğrar hane...

Bir, bir buçuk asırlık kırımı dindirmenin, bu talanı geri çevirmenin yolu yok mudur?

Çok zordur ama vardır yolu.

Dostu düşmanı iyi tanımak lazım önce...

Kimdir dost? Beliren her türlü dış ve iç meselelerimizde, kayıtsız şartsız bizi tutan ülkelerdir dostumuz.

Düşmanımız kimdir? Beliren her türlü dış ve iç meselelerimizde, şart ve kayıtlar ellerinde olduğu hâlde, düşmanlıktan bir dem geri durmayanlardır. Yani topyekûn Batı dünyası... Kuzey ve Doğu ülkeleri bile olsalar, hepsini teke irca ederek “Batı” dediğimiz dünya. Aldırmayın, aldanmayın onların kendi aralarındaki bazı düşmanlık görüntülerine, rejim farklarına. Onların hepsi bir tek millet gibidirler, hatta bir tek devlet gibidirler. Onların birbirine düşmanlıkları, karşıtlıkları, bir deyyusun karısına küstüğü gibidir, o kadardır. Birbirinin kuyruğuna bassalar bile, birbirlerini incitmezler, acıtmazlar. Bunlar, ancak kendi dışlarında kalan dünyanın canını yakmaya, kanını emmeye memurdurlar.

140 yıldır bizi bunlar sömürüyor. Bizi ve bağrımızdan kopardıkları kardeşlerimizi sömürenler bunlardır. Evlerimizi soyanlar bunlar...

Bunlar ve bunların uşaklarıdır düşmanlarımız.

Kendi kendimizle, kendi kardeşlerimizle buluşarak, birleşerek defedebiliriz bunları.

Bu çok zor, fakat imkânsız olmayan birleşmeye bel bağlamamız gerekir.

Yeni Devir, 7 Haziran 1978

MECBUR MU BATI ?

İşin doğrusu, Batı'nın bize itibar etmesi için hiçbir sebep yoktur. Yani hiçbir zorlayıcı sebep yoktur, Batı'nın bizi adam yerine koyması, hakkımıza riayet etmesi için.

Bunu böylece bilmeliyiz.

Batı, bize muhtaç değildir. Kendi kendimizi hiç boşuna dev aynalarında görmeyelim.

Batı'nın bizsiz yapamaması için neyimiz var elimizde? Bir ipimiz, bir kuşağımız işte, meydanlarda dolaşıp duruyoruz.

Adamlar ne endüstrimize muhtaçtır ne de ziraatımıza. Öyle petrolümüz metrolümüz de yok görünürlerde. Yani Batı'nın çarkını işletecek, onları bize mahkûm kılacak hiçbir şeyciklerimiz yoktur açıkçası.

Bir patronun bazı işlerini yaptırması için amele tutması misaline uygun düşecek bir biçimdedir olsa olsa Batı'nın bize duyacağı ihtiyaç. Bununsa ne kıymeti var, hele çağımızda? Amele olmaya muhtaç yığınla millet var dünyamızda bugün. Amele kıtlığı yok; iş kıtlığı, açlık var dünyamızda şimdi. Bu bakımdan, kendimizi “iyi amele oluruz, bizim gibisi yoktur” diye de avutmayalım.

Üstünde yaşadığımız coğrafyanın önemine inanarak da gâvurları bize muhtaç görmeyelim. Geçmiş ola bu hesaplar artık! Bir kıtadan öteki kıtayı dövmenin, vurmanın gerçekleştirildiği teknik aşamaya ulaşılmış bu hız çağında, gündemden kalkmıştır, o eski stratejiler ya da önemi kalmamıştır eskisi gibi. Araya tampon devletler koymak, öyle pek önemsenmiyor artık.

Süper devletlerin menfaat bölüşmelerinde, kimin hissesine düşüyor-
san, ona bırakıveriyorsun. Kimse kimseye hasbi dost değil.

Hele Batı, bize hiç dost değildir.

Batı'nın bizimle ilişkisi, menfaati dolayısıyladır. Dikkat edelim, muhtaç olduğu için değil, bazı menfaatleri dolayısıyladır. Bizden bu menfaatleri elde etmeyince mahvolacak, batacak değil. Yani hiçbir eksiğini tamamlıyor değiliz onun. Menfaatine yardımcı olan, imkânı sınırlı bir ülkeyiz onun için. O, bu menfaatini bizden başka ülkelerden de sağlayabilir. Hayatî bir ihtiyacına cevap vermiyoruz.

Özetle hâlimiz budur.

Hâl böyle olunca, niçin önemsesin bizi? Üstüne üstlük bir de tarihî düşmanlık var.

Bu bakımdan, Batı'nın bize, hangi meselemizde olursa olsun, yardımcı olmayacağı açıktır.

Mecbur değil, muhtaç değil çünkü.

Biz mecburuz ve muhtacız ona!

Tanzimat'tan beridir buna, kendimizi de onu da inandırmışız.

Biz izine düşmüşüz onun.

Yakalayıp hesaplaşmak için değil, bizi sevmesi, bize acıması, yardım-
da bulunması, dostluğumuzu kabul buyurması, bizi kendisinden
sayması için.

O, bizi tekmeledikçe, bizim minnet ve ricalarımız çoğalmıştır. Şük-
ranlarımız artmıştır, kendimize güvenimiz azalmış, kabiliyetsizliği-
mize eseflerimiz ziyadeleşmiştir.

O, gözümüzde büyümüş, biz yanında küçülmüşüz. Onsuz yapama-
yacağımızı ilan eden biziz!

Durum bu olunca, niçin itibar edecekmiş Batı, yani bilcümle küfür
dünyası bize.

Bu durumda biz, daha neyimize karşılık, bizi hesaba alsın isteriz
Batı?

Ambargo kalksın, kredi muslukları açılsın, Kıbrısımızı bize bırak-
sınlar, Ortak Pazar bizi sömürmesin, öyle mi?

Ne hakla?

Hangi hakla? Hakkı hesaba katan kim?

Yeni Devir, 8 Haziran 1978

EVİNE DÖN

“Türkiye evine dön” derken neyi kastettiğimiz malum. Türkiye, Tanzimat’tan beridir, kendi evinin dışında gezip dolaşmaktadır. Yani ecnebi kapılarda...

Gözü ecnebi oynaşlarda, eliye ecnebileri taklit işlerde...

Tanzimat’la birlikte öyle bir Batıcılık kapısı açıldı ki gelip bu kapıdan hacet dilemeyen hemen hemen kimse kalmadı.

Kayıtsız şartsız Batıcı olanlar bir tarafa, hatta muhafazakâr, gelenekçi olarak bilinenler, bu anlayışın çetin kavgasını verenler bile, Batı ölçüleri içinde anlayışlarını düzenledi ve kavgalarını verdiler.

Tanzimat’tan başlayarak, yakın dönemlere kadar devam edegelen muhafazakâr çizgide, Batı etkisi ve ölçüsü açık seçik görülüyor. Onlar, Batı’yı reddi mümkün olmayan bir vakıa olarak görmüşler, Batı’nın üstünlüğüne inanmışlar, kendimizi Batı’ya göre tanzim etmemizi ileri sürmüşlerdir. Bu tanzim işinde, sadece mukaddesatımızı korumamızı, ahlak ve aile düzenimizden vazgeçmememizi savunmuşlardır.

Batı'nın fennini, medeniyetini alalım ama Müslüman kalarak, Türk kalarak alalım, diyorlardı. Bizdeki "İslâmcı" veya "Türkçü" akımların temelinde bu anlayış vardır.

O dönemin Batıcılara düşman muhafazakâr aydınları bile, aslında Batı'ya düşman değil ancak Batı'dan alınacaklara kısmî bir ambargo uygulanması taraftarıydılar. Bütün kavgaları, Batı'yı her alanda benimsemeyelim, buna bir sınırlama getirelim biçimindeydi.

Kısacası kapılara bir gümrük koymaktı bunların istediği. Kendileri de Batı'yı benimsiyor, onların uygarlığını üstün buluyor, sanat ve teknikte onlar gibi olmamızı, kurtuluşumuzun şartı görüyorlardı.

Her şeyleri hoştu, güzeldi, insanîydi, hatta İslâmî idi de, aile ve namus anlayışları bize uymazdı Batı'nın, diyorlardı. Dinlerine bağlılıkları bile, bizden daha ileriye. Biz de onlar gibi bağlanalım, hürmetkâr olalım kendi dinimize, diye yazıyorlardı. Onların ilimlerini, fenlerini almamıza dinimiz asla engel değildir, İslâm ilim öğrenmeyi farz kılmıştır, yani İslâm terakkiye mâni değildir, diyorlardı.

O zamanki muhafazakâr aydınların bütün yazıp çizdikleri, mücadelesini verdikleri temel konular bunlardı.

Batı'nın üstünlüğü, onlardan almamız, öğrenmemiz gereken birçok şeyin olduğu, münakaşa edilmeden kabul olunmuştu.

Kimi tamamına, bir kısmı da bazı taraflarına vurulmuştu Batı'nın.

İşte evden çıkış, bu çıkıştır.

Evinde kalarak kendi kendini onaran, düzenleyen, "istiklâl-i tam" kaygısı içinde olan yoktu.

Bu evden çıkış, evimizin başkalarınca işgaline açık kapı oldu. Biz onların kapılarında yardım dilenirken, onlar gelip evimizi bastılar.

Evimiz basıldığı hâlde, biz hâlâ onların kapılarında dolaşır dururuz, onlara ilanıaşklar eyleriz.

Evimiz, onların ayakları altındadır, kendi haneleri gibi kullanırlar, yerler içerler, her şeyleri eylerler. Bizler dışarıdayız hâlâ.

Bir yandan onlara aşk ilanındayız, yardım, himmet dileriz, öte yandan evimiz soyulur, evimiz kullanılır onlar tarafından.

Öyle ki evimize dönsek bile, tanıyabilecek miyiz bilmem?

Belki de tanıyamadığımız, bulamadığımız için dönemiyoruz.

Ama bir de dönersek, bu dönüş şokuyla hatıralarımıza kavuşursak ve bu hatıralara uygun biçimde tekrardan düzenlersek evimizi...

Evet, "Türkiye evine dön!"

Bu ev, İslâm dünyasıdır, bir milyar insanı ve şu kadar ülkesiyle İslâm dünyası!

Yeni Devir, 11 Haziran 1978

OSMANLI RUHU

Tarih şuurundan yoksun bir insana, dünyanın hiçbir yerinde “aydın” gözüyle bakılmaz.

Devletinin tarih mirasına karşı çıkan devlet adamına, hiçbir yerde rastlayamazsınız.

İhtilalle işbaşına gelmiş hükümetler bile, devletin kendileriyle başladığını iddia etmek gibi bir zaafa düşmemişlerdir. Hiçbir devlet, milletin geçmişte kurduğu devletlere düşmanlık beslemez. Milletinin geçmişteki devletlerini, tarih sahnesindeki uzun ömürlülüğüne, şerefliliğine bir mesnet sayar. Milletinin tarih boyunca var olduğunun tescilidir geçmişteki devletleri.

Bu inceliğe en başta devlet adamları sahip çıkar. Bugün bile Cumhurbaşkanlığı Sancağı’nda yer alan on sekiz yıldız, tarih boyunca kurduğumuz devletlere resmen sahip çıkışımızın bir sembolü olarak bulunmaktadır. Buna rağmen geçmişteki devletlerimize karşı düşmanlık, bizde Cumhuriyet’le birlikte görülür. Özellikle en yakın tarihimiz olan Osmanlı’ya kötü gözle bakmak, aydın ve devrimci olmanın şartı sayılır.

Aslında bu durum, devlet hayatında Batıcı zihniyetin egemen olmaya başladığı dönemlerle birlikte başlayan bir hastalıktır bizde. Bu, Tanzimat'tan beri gelir, yoğunluk kazanmasıysa Cumhuriyet'ten sonradır. Yeni Batıcı rejim, kendi kendini kabul ettirme ihtiyacıyla, geçmiş dönemi kötülemedi, kadrolarına görev olarak yükledi. Onlara göre geçmişe ait her şey, geri ve ilkeldi. Yeni rejiminse getirdiği her şey kutsal ve dosdoğru... Resmî güçlerin ve onun desteklediği ve yetiştirdiği kadroların sürekli telkinleriyle, beyinleri yıkanmış bir nesil oluştu. Devlet, millet, kültür, politika anlayışı bakımından, muayyen önyargılara, çok sınırlı ve sığ bir idrake bağlı bu yarı aydın nesiller; fikir, sanat ve politika hayatımızda, makbul kadrolar olarak görev aldılar.

Yarım yüzyıldır meydanlarda görülenler bunlardır.

Bu bakımdan Dışişleri Bakanı'nın Amerika'daki bir gazetede yayımlanan, bir Ermeni yazarla yaptığı mülakattaki: "Kendisinin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin, Osmanlı ruhuna karşı savaş verdiklerini" dile getiren ifadelerini asla yadırgamıyoruz. Hatta bunun aksini söyleseydi asıl o zaman garibimize giderdi. Çünkü aksini söyleseydi, yeni ve değişik bir ses olurdu bizim için. Tarihe, hele Osmanlı'ya sahip çıkmak, Cumhuriyet geleneğine aykırı düşmek sayılıyor hâlâ.

İsterse dünyanın hiçbir ülkesinde görülmesin tarihe karşı geliş, onu reddediş, bizde yürürlüktedir. Bu, Batıcılığın alametifarikasıdır.

Tarihî miras isterse en görkemli hazineleri saklasın, Batı'nın bakış açısına uyarak onu reddetmek mevkiinde görüyoruz kendimizi hâlâ. Buna mecbur biliyoruz kendimizi. Bilgimiz, bize bilgi olarak öğretilenler de bunu gerektiriyor.

Hâlbuki o Ermeni yazarın bile "Osmanlı ruhuna karşı savaş" açması beklenirdi. Çünkü Osmanlı ruhu, bütün azınlıklara en insanca

yaşama nimetini bağışlamıştı. Yüz yıllarca “Kerim Devlet”in çatısı altında, hep birlikte mutlu olarak yaşamadık mı?

“Ermeni patirtisi” da, öteki azınlık unsurların başkaldırısı da hep, “Osmanlı ruhunun” zayıflaması ve ortadan kalkması üzerine baş göstermedi mi? Osmanlı ruhu yürürlükten kalkınca koca devlet yıkıldı asıl. Osmanlı ruhunu yıpratmaya çalışanlarsa devletimizin düşmanı olan dış güçlerdi. Azınlıklar da bu dış güçlerin tahrik ve desteğine dayanarak Osmanlı ruhuna karşı çıktılar.

Ben olsaydım, Osmanlı’dan da bahsetmek zorunda kalarak bu Ermeni yazarla bir mülakatta bulunsaydım, özetle derdim ki:

– Biz tarih boyunca Osmanlılık ruhu içinde sizinle dostça ve mutlu olarak yaşadık. Osmanlılık ruhunun ortadan kalkması üzerine birbirimize düşman olduk. Tahriklere kapılmanın cezasını çektik. Oysa biz sizden memnun, siz bizden razıydınız. Geç bile olsa bu tahrikleri bundan böyle telin edelim.

Yeni Devir, 24 Temmuz 1978

TOPLU İRTİDAT

Batı ülkeleri, nüfus artışlarının duraklaması karşısında telaşa düşmüşlerdir.

Batı Almanya, bu konuya çözüm getirmek için şimdiden bazı tasarımlara sahip. Genç nüfus açığını kapatmak için Türk işçilerinin çocuklarına göz dikmiş. Almanya'daki işçilerimizin 400 bin civarında çocukları olduğu söyleniyor. Almanya'da, ailelerinin yanında yaşayan yüz binlerce çocuk, annelerine babalarına oranla, buldukları yerin şartlarına uyum göstermek bakımından daha müsait oldukları için, Alman yetkilileri çocukları Almanlaştırmayı hesaplıyor.

Türk işçileri, Almanya'daki hayatlarında bile, memleketlerinde edindikleri birçok alışkanlığı devam ettirmektedirler. Özellikle Türklerin çoğunluk sağladıkları mahalle ve kasabalardaki hayat, birçok yönyle Türkiye'yi andırmaktaymış. Almanlar bu durumdan asla memnun değil. Almanya'daki hayat şartlarına, kapitalci düzenin tabii saydığı tüketim yöntemlerine aykırı düşen bir gelenek içinde yaşamakta olan işçilerimizi değiştirmek, Almanlaştırmak imkânsız çapta güç... Ama bu güçlük, çocuklar için aynıyla söz konusu değil. Hele Alman okullarına giden çocukların hızla Almanlaştıklarını görüyorlar. Evlerde yaşanan yerli hayatın izlerini, okul ve çevresinin etkisiyle

sildiklerini görüyorlar. Zaten çalışan ailelerin çocuklarına gerekli zamanı ayıramamaları, talim ve terbiye bakımından Almanların işlerini hayli kolaylaştırıyor. Aslında, oradaki işçilerimizin büyük bir bölümünde genel kültür ve görgü seviyesi, ortanın altında bir düzey belirttiği için, kendi çocuklarını şartlandırmaları şuurlu olmaktan çok, zayıf duygusal bir gelenekçilik biçimindedir. Bu yüzden çocuklar, Almanların şartlandırmalarına karşı hiçbir direnme ve dayanma talihine malik değiller.

Türkiye ise yurtdışındaki işçi çocuklarının eğitimi konusunu ciddi olarak asla ele almış değil. Türkiye'yi sadece işçilerin gönderdikleri döviz ilgilendiriyor. Hatta işçi dövizleriyle olsun layığı veçhile ilgilendirilmediği malum.

Netice-i kelim oradaki işçi çocukları, Alman makamlarının da belirttiği gibi, “ne Alman ne de Türktür” ama Almanlaşma imkânı daha geniştir. Almanlarsa bunları Almanlaştırmaya kendilerini mecbur ve muhtaç görüyorlar. Ve bu meselenin hele hele birkaç nesil sonra tamamen hallolacağından eminler.

Toplu bir irtidat olayıyla karşı karşıya bulunuyoruz.

İslâmiyet, çağımızda yayılan tek din olduğu, her yıl yüz binlerce insan İslâm'ı seçtiği hâlde, ebenced [babadan oğula] Müslüman olan bir milletin çocuklarıysa göz göre göre milliyet değiştirme tehlikesine maruz bırakılmıştır. Bu, tarihlerin şimdiye kadar yazmadığı bir olaydır, tehlikedir. Kendi nesline ihanetin bu türlü görülmemiştir.

“Vatanım ruy-ı zemin nev-i beşer milletim” diyen zihniyetin insanların bile rencide olacağı dehşetli bir tablo karşısındayız. Değil dinden, imandan, milliyetten, insanlıktan dahi tecerrüt etmiş bulunan kişilerin bile içine sancı düşürecek bir tablodur bu.

Yeni Devir, 5 Ağustos 1978

YALAN SÖYLERLER

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Ülkeyi Batı'ya şartlamak yolunda çaba gösterenler, Tanzimat döneminde, bu eylemlerini İslâm'a muvafık bir davranışmış gibi yorumlamaya kendilerini mecbur sayıyorlardı. Çünkü devleti, İslâm'a aykırı bir şekilde düzenlemeye koyulmanın, imkânsız çapta zor olduğunu biliyorlardı. Halkın ve ülke aydınlarının büyük bir bölümü, Batı'yı esas alan, dolayısıyla geleneksel İslâmî düzene ters düşen devrimlere asla razı gelmezlerdi. Bu sebeple Tanzimatçılar, eylemlerine, İslâm'ın emirlerini yerine getirme süsü vermeye özellikle dikkat etmişlerdir.

İslâm'ı yürürlükten kaldırmak için, bizzat İslâm'ı alet etmek, bizim devrimcilerimizin günü gününe kullanageldikleri bir taktiktir. Bu taktik bizde, resmî güçlerin bir geleneği olmuştur. Fakat görülen odur ki bu gelenek dahi, başlangıcındaki nispeti, sonuna kadar aynı ağırlıkta kullanma ihtiyacını duymamıştır. Batılı anlamda yapılan devrimler, zamanla toplum bünyesini değişikliğe uğrattığı için, resmî güçler de eylemlerine İslâmî bir görüntü verme ihtiyacından gittikçe uzaklaşmışlardır. Yani korkuları azalmıştır.

Nitekim Tanzimatçılarda gördüğümüz İslâm'dan ve İslâm toplumundan çekinme, aynıyla Meşrutiyetçilerde yoktur. Cumhuriyetçilerse daha cüretli davrandılar.

Birbirinin tecrübelerinden yararlanan ve cesaret alan Batıcı devrimciler, dini, sosyal hayatın dışına iten tedbirleri alırken her şeye rağmen dindar veya dine saygılıymış gibi davranmaya, daha önemlisi, devrimlerinin propagandasını yaptırmak için Müslüman(!) ve bilgin(!) bilinen bazı kişileri kullanmaya özen göstermişlerdir.

Mustafa Reşit Paşa, okuduğu Tanzimat Ferma-nı'nda, ülkenin geri kalmasını, şeriat esaslarına bağlılığımızın gevşemesiyle izah ediyordu. Dinden uzaklaşmamızla gerilemeye başladığımızı söylüyordu. Ve nihayet sözü, âdeta dini tekrar gündeme getirmek anlamına gelirdesine, yapacakları devrimleri anlatmakla bitiriyordu.

Daha yakınlara gelelim: Hilafetin kaldırılışı. Bilindiği gibi, o dönemlerde ilmiyeye mensup birçok kişi, İslâm'da hilafetin olmadığına, hilafetin de saltanatın da bid'at olduklarına dair fetvalar(!) veriyor; bu görüşlerini birçok ayet ve hadisle ve İslâm tarihinden örnekler vererek ispata çalışıyorlardı. Bu hareketli savunmaların en önemlisi parlamentoda yapılıyordu. Eski Meclis Zabıtlarını karıştıranlar bunları görür. Birçok âlim efendi, hilafetin ilgasını, İslâm'a bir hizmet olarak ilan ettiler. Devrimciler, devleti laik bir esasa bağlamada, dindarlığın icabını yerine getirmek, Medeni Kanunu kabul ettirmekte İslâm'ın medeniyete karşı olmadığını ispat etmek gibi bir taktiği kullandılar.

Âl-i İmrân Sûresi'nin 78. ayetini okurken birdenbire aklıma bunlar geliverdi. Ayetin anlamıysa şöyle:

“Kitap ehlinde öyle bir güruh da vardır ki dillerini kitaba doğru eğip bükerek, siz onu kitaptan sanasınız diye. Hâlbuki o kitaptan değildir. ‘Bu Allah katındandır.’ derler, o ise Allah katından değildir. Allah'a karşı (Allah adına) bile bile yalan söylerler.”

Yeni Devir, 30 Ağustos 1978

ONLAR VE BİZ

İslâmcı düşüncenin günümüzde ulaştığı aşama çizgisinden bakarak Meşrutiyet dönemindeki İslâmcı harekete yorum getirince, birçok tenkit, hatta suçlama noktası beliriyor hemen gözümüzde. Bir düşünce hareketinin kaydettiği gelişmenin tabii göstergesi olan bu durum, şayet adil ve gerçekçi olmamızın gereğini unutacak olursak giderek düşüncemizin geleneğine bir “inkârcı” unsurun katılmasına da sebep olabilir. Oysa hüviyeti ne olursa olsun, Meşrutiyet dönemindeki İslâmcı akım, bugünkü İslâmcı hareketin inkârı mümkün olmayan bir ağabeyidir.

Kaldı ki o dönemi, şartlarını göz önüne alarak yorumlamaya yönelince, suçlamalarımızı hafifletici birçok ipucu da görmekteyiz.

En başta gördüğümüz şudur: Tanzimat’la başlayan Batılılaşmaya rağmen, İslâm düzeni tamamen ortadan kalkmamış, özellikle millet hâlâ yoğun bir dinî hayatı yaşamaktadır. Devrimler, İslâm’ın geçerliğini ve İslâm milletinin yeniden yücelmesini, ilerlemesini sağlamak gerekçeleriyle yapılmıştır. Aydınların büyük bir bölümü gerçekten ülkeyi kurtarmanın coşkusu ve çabası içindedir. Batı’nın bizi parçalamak düşüncesiyle kendi uygarlık düzlemimizden koparma tasarılarına bu aydınlar genellikle yabancıdır. Batı’daki özellikle teknik aşamayı ülkemize taşımanın şart olduğuna inanıyorlardı. Bunu, din ve vatanseverlik görevi gibi görüyorlardı.

Uzun bir duraklama ve gerileme devri yaşadığımız için, eğitim kurumlarımız, artık her alanda seri kabiliyetler yetiştiremez duruma düşmüş; bu yüzden bizimle, bizim dışımızdaki uygarlık vakıası üzerinde muhakeme ve muhasebe yapamamış, yeni atılımlara temel olacak düşünce ve teknik üretimine koyulamamıştık.

Meşrutiyet, diri bir miras alamamış aydınlar zincirimizin bir halkasıydı.

Hele hele en yetenekli ve ciddi görünen aydınlar, Tanzimat'tan beri Batılılaşmanın gereği üzerinde birleşmiş gibiydi. Ama hepsinde de bir başka ortak özellik daha vardı: Hepsi İslâm inancından sapmama konusunda titizlik içindeydiler. Batı'nın din, ahlak ve aile hayatına asla olumlu gözle bakmıyorlardı.

Sosyal, hukuki düzenimiz, İslâm'la amel etmeyi asla yürürlükten kaldırmadığı için aydınlar, İslâmî bir düzeni yürürlüğe getirmek gibi bir kavgadan habersizdiler. Bu yüzden İslâm'ı bir dünya görüşü boyutları içinde ele alan, bunun ideolojik savaşını veren kimse de yetişmedi.

İslâm yeni bir akım değildi ki ideolojik bir hareket hüviyetinde kendisini sunsun. Hâlâ toplumumuzda geçerli olan ve kaldırılmasını kimsenin söz konusu edemediği, yaşanan bir vakıaydı. Yani yeni bir ideolojik iddia değildi İslâm ve bu yüzden onu bir doktrin gibi vazetme mücadelesi vermek gereği de yoktu. İslâm davası bu durumda, olsa olsa, ancak bozulan sosyal yapıyı tekrar onunla tedavi etmek, sarsılan ahlaki hayatı düzenlemeyi, baş gösteren cehaleti, toplumu şartlayan bâtil inanışları ortadan kaldırmayı hedef edinen bir dava olarak idrak edilebilirdi.

Bu bakımdan Meşrutiyet devrinin İslâmcılarını, içinde buldukları sosyal ortam, yetişme gelenekleri, Batıcılığın o dönemlerde bulduğu yorum göz önüne alınarak değerlendirmek gerekir. Hele hele İslâm'ı,

bir dünya görüşü özelliği içinde ele almayışlarındaki mazeretlerini bilhassa tabii görmeliyiz.

Bununla birlikte, gittikçe azgınlaşan Batıcılığa ve öteki akımlara karşı, hem en soylu mücadeleyi veren hem de âdeta İslâm'ın düzen olarak vazını, daha doğrusu savunmasını bir hayli tutarlı biçimde ilk defa yapmaya kalkan bir nesil olarak görmekteyiz onları. Ayrıca birçok bakımdan da bugünkü İslâmcılara oranla daha geniş bir bilgi birikimine sahiptiler. Devletin en çürük döneminde yetişmelerine rağmen İslâmî bilgilerde bizim neslimizden çok daha ileride bulunuyorlardı. Bizim kadar Batı'yı tanımadılar, karşı çıkışlarını belki bizim kadar kesin ve doğru ölçülere bağlamamışlardı ama bilim ve terbiyede bizden öndedirler. Onları kıymet hükmüne bağlarken haklarını ketmetmemeye, öncülük haklarını teslimine mecburuz.

Yeni Devir, 17 Ekim 1978

“İSLÂMCI” SÖZÜ

Cumhuriyet dönemi İslâmcısıyla, Meşrutiyet devri İslâmcısının farklı düzlemlerde yaşamasındandır, aralarındaki farkın baş sebebi. Aslında Meşrutiyet İslâmcısına “İslâmcı” demekten çok, “Müslüman” demek daha uygun... O dönemin öteki fikir hareketlerinin “Batıcı”, “Türkçü” diye ad almaları, yani her düşünce hareketinin sonuna “-ci” meslek ekini alması usulü yaygınlık kazandığı için, tıpkı Osmanlı gibi İslâm düşüncesinin mensupları da “İslâmcı” olarak adlandırıldılar. Oysa devlet fiilen Osmanlı Devleti ve düzeninse İslâm düzeni olması bakımından bu iki hareket, âdeta yeni bir fikir hareketiymiş gibi adlandırılmamalıydı. Öyle sanıyoruz, onların dahi böyle isimlendirilmesi, yine Batı dünyasından gelen yargılama ölçülerinin etkisindedir. Yoksa ne Osmanlı içinde “Osmanlılık”ın ne de İslâm düzeninde “İslâmcılık”ın yeri ve anlamı vardır. Âdeta birer asabiyet belirten bu tür adlandırmalar, evet, Batı’daki “hizipçilik”, “kulüpçülük” gayretlerinin etkisiyle bize de bulaşmış oluyor.

“İslâmcı” deyimini biz bugün, temelindeki bu garabete rağmen, Meşrutiyet devrinin İslâmcılarından daha doğru ve isabetli olarak kullanmak mevkiindeyiz. Çünkü bugünkü resmî düzen İslâmî değildir. İslâm, bir hukuk düzeni olarak ancak kişisel hayatlarımızda ve ibadetlerimizde tezahür bulmaktadır. Laisizme uygun olarak sı-

nırlanmış, kısıtlanmış bir İslâm vardır sadece. Bu bakımdan İslâm'ı bütün sosyal hayatı düzenleyen bir nizam olarak kabul edenlerin “İslâmcı” diye adlandırılmaları tabii sayılabilir.

Bu “-cı” ve “-cılık” eki uygunsuz, dışarıdan gelen, soğuk bir adlandırma biçimi aslında. Dikkat buyurulsun, Meşrutiyet döneminde çıkıyor meydana. Batı'dan geldiği o kadar belli ki. Osmanlı'nın güçlü döneminde var mıydı yahut daha önceki İslâm devletlerinden hangisinde var?

İslâm düzeninin tasfiye edilmesine başladıktan sonra, Batı'dan gelen öteki akımlarla birlikte, onların adlandırılmasına uygun biçimde Müslümanlar da “İslâmcı” oluveriyorlar.

Şimdi Müslümanların “İslâmcı” diye adlandırılıp adlandırılmaması konusunun tartışmasına pek gerek olduğunu sanmıyorum.

Ama gerçek şu ki günümüzün Müslümanı, Cumhuriyet öncesi Müslümanından daha çok bu adı almanın tabii olduğu sosyal bir şart içerisinde.

Çünkü “İslâmcı” sözü, dünden daha çok, bir ayırımı açıklama niteliği taşıyor. İslâm bir nüfus kâğıdı olayıdır bugünkü insanda. Yani kendini Müslüman sayıp da İslâmî yönetim biçimine razı olmayan kişiler var. Elbette dün, Meşrutiyet döneminde bunların sayısı bu kadar değildi. Bu yüzden denebilir ki günümüzde İslâmcı olmayan Müslümanlar(!) da yaşadığından, galiba İslâm düzeninden yana olan Müslümana “İslâmcı” demek muvafık düşecektir.

Yeni Devir, 20 Ekim 1978

FİTNENİN KAYNAĞI

Yüz sene önce 1876'da, Osmanlı Devleti'nin yüzölçümü 13 milyon kilometrekareydi. Bu yüzölçümü Meşrutiyet'in ilanı olan 1908'de 9 milyon kilometrekareye düşmüştü. Bu tarihten sonra çok daha hızlı bir tasfiye hareketi yaşadık. Cumhuriyet, 776 bin kilometrekarelik bir toprak parçası üzerinde kuruldu.

Bir kurtuluş, yeniden ayağa kalkış şartı olarak sarıldığımız Batılılaşma çabaları, ancak çöküşümüzü, batışımızı sağladı.

Dünyanın denge unsuruyken, yüz milyonlarca insanın, Müslümanın baş bağladığı bir merci iken, yalnız kendi başımızın çaresine bile bakamayacak durumlara düşürüldük.

Bütün bunların hazırlayıcısı, baş sorumlusu, müsebbibi Batı'dır. Batı dünyası, yani küfür cephesi günü gününe İslâm düşmanıdır. Batı'nın bu düşmanlığı, askerî bir hareket olarak da örgütlenmiş olan Haçlı zihniyeti, tarih boyunca İslâm'ı ortadan kaldırmayı amaç bilmiştir. İslâm dünyası, bu Haçlı zihniyetinin gerek ekonomik gerekse kültürel saldırılarına yüz yıllarca maruz kalmıştır.

Dün olduğu gibi bugün de İslâm toplulukları, aynı Haçlı zihniyetinin değişik şekillerde de olsa, çeşitli saldırı ve hileleriyle karşı karşıyadır. Onların İslâm dünyasına karşı bu tutumları ne bitmiştir ne de bitecektir. İslâm'ın ve İslâm topluluklarının yeryüzünden silinmesiyle ancak biter bu düşmanlık. Kendilerinin ve uygarlıklarının yaşama şartını ve talihini, İslâm'ın yok olmasıyla mümkün görüyorlar. Bunu anlamaması için bir insanın tarih ve uygarlık bilincinden yoksun olması gerekir. Batı, yalnız İslâm'a düşmandır. Bir uygarlık ve güç alternatifi olarak yalnız İslâm'ı görüyor ve yalnız İslâm'ın İslâm olduğunu iyi biliyor. Bu nizamın, kendisinin bütün tarihini ve uygar kişiliğini yok edeceğine inanıyor. Misyonunu tüketeceğine inanıyor. Müstakil bir varlık olmaktan çıkarak "uydu" olacağını sanıyor.

Onun için Batı, İslâm topluluklarını yenik ve etkisiz hâle getirmekle bu işin tamamlanacağını kabul etmez. Çünkü bir gün tekrar dirileceklerini düşünür.

Aslanan, kendini tam rahatlatacak olan, İslâm'ın da Müslümanların da ortadan kalkmasıdır.

Bunun ise imkânsızlığını bilmektedir. Uygarlığı(!) bunun yolunu dahi keşfettirmedi kendisine.

O hâlde geriye ne kalıyor yapması gereken?

Geriye, Tanzimat'tan beridir yaptıkları kalıyor. Yani bizi kendi uygarlığımızdan kopararak muallakta bırakmak! Bizim siyasal bütünlüğümüzü, birliğimizi sağlayan bu uygarlık değil mi?

Bir yandan uygarlığımızı bozma çalışmalarında bulunacak –ki yüz yıllarca bunu yaptı– diğer yandan bu uygarlığın canına sinmediği bir aydın nesil peydahlayarak ve bu nesli örgütleyip destekleyerek, onlar aracılığıyla İslâm toplumunda Batıcı anlamda devrimler gerçekleştirecek.

Peki, Batı bunları yaparken, ya biz nerelerdeydik? Bütün eylemler onlardan geliyordu da, bizim elimiz armut mu topluyordu? Evet, bunlar en yoğun biçimde, elimizin artık armut toplamaya başladığı dönemlerde karşımıza geliyordu.

İslâm'ın zuhurundan, miladın on sekizinci yüzyılına kadar, güçlü kuvvetli olan bizdik. Saldırmaları, yenilmeleriyle sonuçlanıyordu çoğunlukla. Saldırmaları, fitneleri üzerimizde zaman zaman iz bırakıyordu ama galibiyetler bizde kalıyordu. On yedinci yüzyıl bizim için bir duraklama devriydi, ama yine de çok güçlüydük. İlk toprak terkimiz olan 1699 Karlofça Antlaşması'ndan sonra, artık elimiz armut topluyordu. Bu olaydan 140 sene sonra Tanzimat ilan edilir ve Batı'nın elinde, ayağı bağlı kurbanlık koyun hâline gelmemiz dönemine girilir.

Bundan sonra artık her geçen yıl ve her devrim bizi hızla çöküşe götürecektir. Batı bizi teslim almaya karardır. Yolu da bellidir: Kurtuluşu Batılılaşmada gösterecek ve bizi hızlı bir Batılılaşma alanına çekerek, siyasal bütünlüğümüzü sağlayan İslâm'dan, İslâm düşüncesinden, uygarlığından uzaklaştıracak, adım adım ilerleyip "nizam-ı âlem" devletini yıkacaktır.

Yıktıktan, dağıttıktan sonra da tekrar dirilmemesi için yine Haçlı zihniyetine bağlı olarak tezgâhında yeni fitneler üretecektir.

Cumhuriyet'ten beridir işte bu fitnelere maruzuz.

Yeni Devir, 23 Aralık 1978

ÜÇ DÖNEM

Osmanlı Devleti'ni yıktıktan sonra Batı, bu topraklar üzerinde güdümlü devletler kurdu. Bu topraklar, çizgisi cetvelle çekilmiş suni sınırlarla bölünerek yeni devletlere taksim edildi. Batı, bu devletlerin başına güvendiği, kendisine minnet borçlu olan adamlarını getirdi.

Zamanla değişen dünya şartları, özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası, Batı sömürgeciliğini, yeni oyunlarla güdümünü devam ettirmeye yöneltti.

Bu “yeni oyun” demokrasiydi.

Batı, dağılan İslâm birliğinin topraklarındaki güdümlü devletlere, onların halkına, demokrasiyi ithal ettirdi.

Bu aslında, klasik sömürgeciliğin kendini yenileme hareketiydi.

Ortadoğu'nun insanına demokrasi; düşünce özgürlüğü, şeflik ve dikta yönetimlerini ortadan kaldırma hakkı olarak telkin edildi. Halkın eğilimlerine uygun iktidarların, seçim yoluyla işbaşına gelebileceğini iddia eden siyasi hizipler ortaya çıktı. Halk, Batı emperyalizminin hizmetinde bulunan başlarındaki hükûmetlere karşı yoğun bir nef-

ret duygusu içinde olduğu için, demokrasinin çürümüş, güdümlü kurumlar karşısında hizipler oluşturmaya izin vermesinden duyduğu şevkle bu demokrasi oyunlarının çok rahatlıkla ağına düştü. Oysa demokrasi havarisi gibi ortaya çıkan siyasi hiziplerin hepsi, tamamen Batı güdümündeydi ve Batı, nefret toplayan sömürücülüğüne yeni ve cazip bir hüviyet getirmek amacıyla Ortadoğu'da demokrasi hareketlerini başlatmıştı.

Fakat halk, özgürlük ve bağımsızlık aracı sandı demokrasi oyunlarını. Çünkü kendisine öyle telkin ediliyordu. Önceki yönetimlere, krallık, şeflik gibi dikta idarelerine öyle derin bir düşmanlık beslemişti ki demokrasiyi âdeta bir cankurtaran simidi olarak görmüştü.

Bu kısmî özgürlük ortamı, siyasal hizipler arasındaki menfaat çekişmeleri, bir yandan halkın eğilimlerini hesaba katan, halk yararına bazı ufak tefek tavizlerin verilmesini sağladığı gibi, halkın eğilimlerini Batı'nın istediği biçimde istismar eden, güdümlen yeni oyunları, tedbirleri de birlikte getiriyordu.

Dinin söz konusu edilmesi bu dönemle başladı.

Sosyalist düşüncelerin de kendine bir ayak yeri edinme çabaları yine bu döneme rastlar.

Ortadoğu'da başlayan Batı güdümlü demokrasi oyunları çok kısa zamanda, hatta kendilerinden önceki dikta dönemlerinin ömründen çok daha kısa bir zaman sürecinde büyük yaralar aldı.

Alınan bu yaralar, hiziplerin birbirini yıpratma yarışıyla ilgiliydi. Çünkü Batı, bu ülkelerde kendine uşaklık edecek yeni alternatiflerin bulunmasını bu tür rekabetlerle kaim görüyordu.

Gerek bu rekabetler gerekse kısmî özgürlük ortamı, bu ülkelerde sosyalizmin de örgütlenmesini sağlıyordu.

Bir yandan sosyalizm öte yandan çok acayip bir muhteva ile İslâm gündeme geliyordu artık.

Ortadoğu ülkelerinde görülen İslâm sosyalizmi terkibi bu ortamın hediyesi(!) oldu.

Osmanlı Devleti'nin dağılmasıyla üç dönem yaşamış oluyor böylece halkı Müslüman olan bu ülkeler: Dikta, parti dönemi (demokrasi denemeleri) ve İslâm sosyalizmi.

İlk ikisi kesinlikle Batı emperyalizminin güdümündedir. Sonuncusuna ise başka süper güçler de karışmış oluyor.

Yeni Devir, 2 Şubat 1979

HALK KIYAFETİNİN DÜŞMANLARI

Toplumun, genel-geçer yargıların dışındaki kılık kıyafete karşı tavrı alması olağandır. Mesela bir kadın, çarşı pazarda şortla dolaşırsa toplum buna tepki gösterir. Yahut bir adam ülkemizde, mesela Kızılderililerin kıyafetiyle gezip dolaşırsa, halk bunu da yadırgar. Çünkü bu kıyafetlerin halk yaşamında bir yeri ve dayanağı yoktur. Bu sebeple her kim olursa olsun, toplumun yabancı bulduğu, acayip karşıladığı bir giyime tepki gösterirse, bunda haksız olmaz. Toplumunda yeri ve geleneği olmayan bir giysiyi reddetmek, onun giyilmemesini istemek kişilerin ve toplumun doğal hakkı sayılır.

Dünyanın her yerinde bu böyledir.

Ama bizim ülkemizde bu doğal durum, tam anlamıyla ters yüz edilmiştir.

Toplumumuzun tabii yaşantısında yeri bulunmayan giysilere karşı gösterilmesi gereken tepki, doğrudan doğruya yaşantımızda var olan kıyafetlerimizi kullanan kişilerin üzerine yöneltmiştir.

Gayritabii kıyafetler için kimsenin sesini sedasını çıkardığı yok.

Tabii kıyafetlere karşı, yobaz bir düşmanlık var.

Her ne kadar halkımız, gayritabii kıyafetleri reddetmek ve tabii kıyafetleri sürdürmek ya da onaylamak konusunda tutarlı ve dengeli bir bilinç içindeyse de çok azınlıkta bile olsalar, kendilerini aydın sayan bazı kişi ve çevreler, müthiş bir azınlıkla bir ters yön içinde direnmek ve devinmek ilkelliğini sürdürmekte inat gösteriyorlar.

Dairelerde, okullarda başörtüsü düşmanlığı yapanlar, buna tipik örneklerdir.

Bunlar, her gün dışarıda yüzlerce örneğini gördükleri kıyafetin hıncını, maiyetlerindeki memurlardan ya da öğrencilerden çıkarmaya çalışan kliniklik ruh hastalarıdır. Dışarıda etkili olamadıklarını görmenin kompleksini, aczini, ellerinin altındakilerden tatmin etmeye özenen dar kafalı, maymun kişilikli, onursuz, hatta halk düşmanı yaratıklardır bunlar.

“Dışarıda ne giyerse giysin, ama dairemde, okulunda bu kıyafeti istemem, baş örttürmem!” diye yırtınan ve tepinen bu manyaklar, hayatın bir bütün olduğunun, insanoğlunun bir bukalemun olmadığına, kişilik değiştirmenin “kişiliksizlik” anlamı taşıdığına bilgisinden yoksundurlar.

“Dışarıda kimi öldürürse öldürsün, ama ben dairemde adam öldürtmem!” demek ne kadar abesse, budalacaysa “Ben burada başörtüsü istemem!” diye ulumak da en azından öyledir. Dünyanın neresinde olursa olsun böyle davrananları tımarhaneye kapatırlar ama bizde bunlar müdürdür, amirdir... Toplamalı bu zararlı delileri.

Yeni Devir, 6 Aralık 1979

BU DAM ÇÖKMEK ÜZEREDİR

140 yıllık yönetim süresi sonunda Batıcı kadroların gelip dayandıkları nokta kesin bir yenilgidir. Ülkeyi, bir uçurumun dibine oturtmuşlardır. Tanzimat'la başlayan Batıcı uygulama, Meşrutiyet ve Cumhuriyet aşamalarını tamamlamış olmakla, özünde taşıdığı önerilerin tümünü denemiş ve tüketmiş bulunmaktadır. Sakladığı, uygulama fırsatı bulamadığı hiçbir iddiası kalmamıştır Batıcıların artık. Anayasa'dan, bütün yasalara kadar, oradan sosyal, siyasal ve kültürel bütün kurum ve kuruluşlara değin ne varsa hepsi Batıcı bir anlayışla ve Batı örnek alınarak düzenlenmiştir bu ülkede. Batıcılar, Tanzimat'tan beri tam egemendirler ülkeye. 140 yıldır rakipsiz ve ortaksız olarak yönetim ellerindedir. Öyle ki rakiplerinin bile faaliyet alanlarını gösteren, sınırlarını çizen, kendileridir. Okullar, propaganda araçları, Batıcı düzenin istediği insan tipini üretmeyi üstlenen kurumlar olarak çalıştırıldı 140 yıldır. Batıcı düzen 140 yıl boyunca kendine aykırı düşen hiçbir düşünce ve eyleme asla izin vermedi. Bu düzeni değiştirmeyi öngören ne bir siyasal davranışa ne de bir inanç biçimine hayat hakkı tanınmıştır.

Yani düzenli, büyük ve ciddi hiçbir karşı çıkışa rastlamadan, rakipsiz bir egemenliği oldu Batıcı düzenin bu ülkede. Dolayısıyla bütün kozlarını rahatlıkla oynamıştır, bütün yeteneklerini ortaya koymuştur Batıcı kadrolar. Kendilerine talihin tanıdığı bu 140 yıllık mühlet sonunda onlar bu ülkeyi nereden nereye getirdiler?

Alanı 20 milyon kilometrekareyi bulan bir devlet tasfiyeye uğradı bu Batıcı kadroların elinde. O devlet ki o zamanlar bir bunalım dönemine girmiş olmasına rağmen yine de dünyanın en güçlü birkaç devletinden biriydi.

Ülkeyi bunalımdan kurtarma iddiasıyla ortaya çıkan, sırtını Batı'ya dayamış kadroların elinde 140 yılda (1979'daki Dünya Bankası'nın istatistiklerine göre) Türkiye, dünyadaki 176 ülke arasından 82. sıraya düşmüştür.

Bir ülkenin bu kadar hızlı düşüşüne dünyada bizden başka bir örnek bulamazsınız. Hainlerin oyunlarını hiç şaşmadan ve bir engele uğramadan oynadığı bir ülke olmuştur Türkiye. 140 yıllık bir serüvenden sonra, hâlâ yine Batı'ya avuç açan kadroların yönetiminde çırpınmaktadır Türkiye. Kesin iflas ve yenilgilerine rağmen, hâlâ halk katında iplikleri pazara tam çıkmamıştır Batıcıların. Bir buçuk asrı bulan egemenlikleri içinde halkın düşünme melekelerini de büyük ölçüde dumura uğrattılar çünkü. Halk, sürekli olarak başına gelen yeni belalarla meşgul kılınıp apıştırıldığı için, can derdine düşegel-diği için, hâl ile pençelediği için, mazi hâl ve istikbal arasındaki bağlamı çözme ve yorumlama fırsat ve yeteneğinden uzağa düşürüldü. Hep emrivakilerin kışkacı arasında tutuldu. Batıcı kadroların tekelindeki propaganda araçlarıyla beyni yıkandı. Daha doğrusu beyni iptal edilmeye çalışıldı.

Halkı düşünmeye çağıran davranış ve eylemlerse ya suç ya da alay konusu edildi Batıcı egemen çevrelerce.

Ekonomik sıkıntıların, can güvenliği yokluğunun müthiş darbelerine rağmen, Batıcılığın kesin yenilgisine rağmen, halk gerçek suçluları teşhiste bu yüzden hâlâ güçlük çekiyor, çökecek damın altında oturuyor.

Yurtseverlere, halkın bu binayı tahliye etmesi için görev düşüyor.

Yeni Devir, 4 Nisan 1980

FİTNEYE KARŞI HALK

İçinde yaşadığımız düzenin tabii ürünü olan yabancılaşma fitnesi, seferberliğini çoktan ilan etmiştir. Kuvvetlerini toplamış, savaş alanına girmiştir; her gün canlar almakta, can vermektedir bu savaşta. Bu savaş, kesin bir başarıya götürebilir mi savaşan düşünceyi? Bu Batıcı düzeni, kendi kuluçkası altından çıkan yavrular alaşağı edebilir mi?

Edemez.

Bu, Batıcı düzenin kuvvetli olduğuna işaret sayılmamalıdır. Yavrularının saldırısı karşısında nasıl sendelediği, şaşkınlaştığı, baş edemediği meydandadır bu düzenin. Bu düzenin, ikide bir yavrularına hitaben: “Asarım, keserim!” diye yiğitlik taslaması; aynıyla asmaya, kesmeye gücünün yetmediğinin ilanından başka nedir ki? Hane halkının dağa kaldırılmasına mukabil, faillere gıyaplarında sövüp saymaktan başka bir şey yapamayan âciz, ihtiyar bir baba mevkiindedir bu düzen. Ve hatta biraz da “mezhebi geniş” bir baba...

Bu yavrular, yani eşkıyalar; şaşkın, güçsüz ve pişkin iktidara rağmen, gelip bu eve el koyamıyorlar. Koyamazlar da. Şundan zapt edilmiyor ev: Öteki hane halkından emin değiller. Ev sahibi geçinen ihtiyardan değil, evdeki diğer insanlar güven vermiyor kendilerine. Aslında evdekiler de ihtiyardan hoşnut değil ama “bu asan giderse kazıklayan gelir” diye endişe ediyorlar. Bunu biliyor eşkıyalar. Nitekim eşkıyalar

da bu amaçlarını hiç gizlemediler. Kimi tuttularsa zulmettiler, tutamadıklarını bile korkutmaktan geri durmadılar. Otobüs soymalar, halktan zorla haraç istemeler, okul ve mahalle işgalleri, bombalar, yürüyüşler, grevler, sloganlar, gazeteler, dergiler ve vurup kırmalarla bu halkı, kendilerine düşman hâle getirdiler.

İşte bu yüzden gelip alaşağı edemezler ihtiyarı.

Ve bu ihtiyar, aslında iktidarını halkına değil, bu eşkıyalara borçludur. Sövüp saydığına bakmayın ihtiyarın, bütün aczine ve yaşlılığına rağmen küçümsenmeyecek bir tecrübesi vardır onun. Ve dışarıda da bazı dostları var. Sövüp sayarak zevahiri kurtarmaya çalışıyor. Bu eşkıyalar olmasaydı halkını zor oyalardı, çok zor etrafında tutabilirdi. İktidarını devam ettiren bir nimet oldu eşkıyalar son çağında ihtiyara. Eşkıyanın örgütlenmesine, seferberlik ilan etmesine hem göz yumdu hem de göz kırptı yıllarca. Ama eşkıyalar, ihtiyarın tahmin ettiğinden daha çok kuvvet sahibi oldular. Yer yer kepaze ediyorlar adamı. Ama ne var ki eşkıya, ihtiyara ve onun bazı kapı kullarına galebe çalacak güce erişmiş olsa bile gelip bu evi işgal etmeye muktedir değildir. Buna izin vermez evin yerli halkı. Bu izin vermeyişi, baştaki ihtiyarı korumak, savunmak adına değil, kazıklanmaya karşı mutlak savaş açacağındandır. Karşısında bir tek düşman hedef bulunmuş olacaktır o zaman halk. Eğer halkımız bugün bu eşkıyaya savaş açmamışsa bunun sebebi, başındaki ihtiyara sevgi ve güven duymadığındandır. Ona inanmadığındandır. Onu, tüm yabancılaşmaların babası gördüğündendir. Kendine sahip çıkmayan düzene, kendisinin de sahip çıkmak istemeyişindendir. Bu düzen, eşkıya tarafından yıkılacağı an, “iş başa düşmüştür” diye meydanlara çıkacak olan bu halktır. Eşkıyayı işte o zaman tepelemeye kalkar halk. Bu düzeni savunmak için kalkmaz. Çünkü bu düzenle özdeşleşmemiştir halk. Bu düzen, oyalamıştır, aldatmıştır halkı.

Yeni Devir, 8 Nisan 1980

NEREDEN NEREYE GELDİ TOPLUM -I

Bazı dış görüntülere bakarak karar verecek olursak babalarımız bizlerden daha sağlam Müslümanlardı, dedelerimizse babalarımızdan daha kaviydiler.

Oysa toplumumuzun İslâm'dan koparılması, onların zamanında gerçekleştirildi. Bu koparılıştta, şüphesiz ki onlar fiilî görev almadılar ama kopma eylemini uygulayan kadrolara karşı düzenli ve toplu olarak engelleyici girişimlerde de bulunmadılar.

Onların bu durumlarını, bilinç eksikliğiyle yorumlamak mümkündür. Kendilerine yol gösterici, diri kadroların yetersizliği ve imkânsızlığıyla da izah etmek mümkündür bunu. Yüz yıllardan beri devam edegelen devlet geleneğinin etkisine de bağlayabiliriz bu karşı çıkmayışları, bilindiği gibi devletin İslâmî esaslara bağlı oluşu, halkta devlete karşı kesin bir itimat duygusu geliştirmişti. Devletin şeriata tâbi olduğunu çok iyi bilen, bu sebeple de devlete tâbi olmayı, yani padişaha (yöneticiye) itaat etmeyi temel görev sayan bir millet oluşmuştu. Devlet işleriyle ilgilenmek, onu “kritik” etmek, halkın işi değildi. Bu işleri “ehliyet”inden şüphe etmediği görevlilerin yürüttüğüne inanıyordu halk. Yöneticilere güveniyordu. Bu sebeple de müsterihtti ve huzur içinde kendi işi gücüyle meşguldü. Kısacası devletin veya devlet adamlarının bu düzene ihanet edeceğini hiç düşünmüyordu. Çünkü bu tür ihanetlere hiç şahit olmamıştı.

Tarihimizde İslâm'dan kopuş hareketleri, halkımızı bu güven duygusu ve yaşayışı içinde yakaladı. Halk, yüz yıllardan bu yana sürüp gelen kişisel ve ailevi yaşayışını zorla değiştirmeyen ilk İslâm dışı devrimleri bu itimat duygusunun da etkisiyle yadırgamadı. Gördükleri veya işittikleri kadarıyla, bu devrimler gerçi içine sinmiyor, kendisine kekre geliyordu ama “hikmet-i hükûmet”ten sual sormak, üstüne vazife olmadığı için sesini çıkarmıyordu. Aslında yalnız kendi işi gücüyle meşgul olan halk değil, halkın saygıyla bağlı bulunduğu aydınlar, özellikle de dinî hizmetleri yürüten kesim bile aynı gelenek içindeydiler ve devrimlere itiraz etmiyorlardı. Korktuklarından değil, tanımadıklarından, meselenin özüne, aslına yabancı bulduklarındandı bu sessizlikleri.

İşte kademe kademe Tanzimat, Meşrutiyet ve Cumhuriyet devrimleri böylece geldi. Bugün bizden daha Müslüman, genel İslâmî bilgi bakımından daha ileri olan babalarımız ve dedelerimiz zamanında başladı bozulma, çürüme. Onların gerçekten de bizlerden daha muhkem olduklarına, hemen hepimiz kendi aile çevremizden ve hatıralarımızdan örnekler verebiliriz. Hem ayrıca hepimiz de onların genel durumlarına, olaylara bakış ve yorumlayış biçimlerine dayanarak, o devrimlerin nasıl bir toplum vasatı yüzünden rahatlıkla gerçekleşmiş olduğuna dair bir fikir sahibi olabiliriz.

Günümüzün toplumu ise bir bölüm bilinçli insan dışında, büyük ölçüde bu geçmiş devirlerin mirasçısıdır. Dahası, önceki nesiller kadar İslâm bilgisine ve yaşayışına sahip değiller. Yani bozulma daha ileri merhalelere ulaşmıştır. Bozulmanın hızına intibakta, pek güçlük çekmiyorlar. Bu yüzden de gözlerini toplumsal değişikliklerin daha ağır seyrettiği önceki nesillerin kalıntısı olan aile büyükleriyle tabii bir çatışma ya da anlaşmazlık içindedirler.

Yeni Devir, 9 Nisan 1980

NEREDEN NEREYE GELDİ TOPLUM -II

Nesiller arasındaki uyumsuzluğu işleyen birçok sanat eseri yazılmıştır edebiyatımızda. Recaizade Ekrem'in *Araba Sevdası*, Yakup Kadri'nin *Kiralık Konak*, Reşat Nuri'nin *Yaprak Dökümü* romanlarına konu olan bu sosyal gerçek, Necip Fazıl'ın *Ahşap Konak* adlı piyesiyle, Rasim Özdenören'in *Çözülme* ve *Gül Yetiştiren Adam* kitaplarında en olgun tespit ve yorumlara kavuşur. İslâmî kaygılar, bugünün insanında heyecansız, iddiasız, kavgasız bir öze bürünmüştür. İslâm'ı bazı şekli davranışların sınırı içinde algılıyor insanımız. Namaz, oruç, bayramlaşma gibi davranışları İslâm'ın tümü sanıyor. Camilerin ibadete açık oluşu, hiç kimsenin içki ve kumar gibi fiillere zorlanmayışı, İslâm'ın hayattan kovulmadığının kanıtı olmuştur bugün halk için. Keza ezanı aslına uygun olarak okutturan, radyoda mevlit okunmasına izin veren iktidarlar da Müslümandır birçok insanımıza göre. Bir siyasinin sözleri arasında "Cenabı Hak" deyimini kullanışı, bir gazetenin "Ramazan Sayfası" düzenleyişi, tatmin ediyor kendilerini.

AYDINLAR, BATI VE BİZ

Kısacası bozulmaya başladığımız dönemlere ait insan yapımızı da kaybetmişiz büyük ölçüde. Oysa bugünkünden daha mazbut olan insanların yaşadığı dönemler dahi, toplumu bozan operasyonların yapılmasına mâni teşkil etmemişti. Buradan şu sonuca ulaşabiliriz:

Bugünün insanını babaları, dedeleri seviyesine ulaştırsak bile bu, toplumsal meselelerimizi halletmeye yetecek bir ortama kavuşturamaz bizi. Mesela, bugünkü düzen içinde bütün insanlarımızı, cami cemaati hâline getirsek bile Türkiye'nin sosyal yapısını değiştirici bir hamleyi gerçekleştirmiş olamayız. Unutmayalım ki elli yıl önce daha çok insanımız camilere devam ediyordu. Yüz yıl önce ise bu oran daha da yüksekti, ama olanlar olabildi pekâlâ.

Aslanan Müslüman görüntülü halka, İslâm'ın sosyal muhtevasını tanıtmaktır. Halkı, Hakk'tan ayrılacak uygulayıcıları "kılıçlarıyla doğrultacak" vasıflı halk seviyesine yükseltmektir. Başındaki yöneticiler İslâm'ı uygulasalar bile halkı, uygulayıcıları sürekli olarak dikkatle izleyen insanlar düzeyine ulaştırmadıktan sonra çürüme, dağılma muhakkak olur. Halk, bu bilinç düzeyini kaybettikçe, yani "kritik" müessesesi ortadan kalktıkça, yöneticilerin kayıtsızlığı çoğalır, ihanetler başlar.

Yakın geçmişimizde halk, sürekli olarak yöneticilerinden emin olmak geleneğini sürdürerek ihanetlere açık kapı bırakmış oldu. Demek oluyor ki halk için model, Saadet Asrı'nın insanıdır ancak. Nitekim "İnsanlar nasılsa yöneticileri de öyle" olmaktadır.

İnsanımızı işte bu keyfiyette yoğurmalıyız.

Peki kim yoğuracak insanlarımızı bu keyfiyette?

Bunu bu düzenden beklemenin ne kadar boş bir hayal olduğunu tekrar etmeye hiç lüzum yoktur. Bunu, günümüzün sayısı çok sınırlı olan bilinçli Müslüman kadrolarından beklemek lazımdır. Bilinçli Müslümanlar, seslerini bir yandan çarpık "İslâmî" bir gelenek kalmıntısı içinde bulunan insanlara, öte yandan da İslâm'ın varlığından bile haberleri kesilmiş yağınlarla ulaştırmak yükü altındadır. Geçen zamanların bu yükü ne kadar ağırlaştırdığı bellidir. Bugün, dünkü

insanlarımızı bile bulmanın çok uzağında yaşıyoruz; toplum o denli bozulmuş, çürümüştür ama bir de şu gerçek var ki bu tarihî süreçte kaydettiğimiz tereddinin idrakinde bulunan, yakın dönemlerde örneğine pek rastlayamadığımız, bilinç düzeyleri gerçekten yüksek bir nesil de vardır. İşte aslolan bu nesli maya yaparak bir milleti kurtarmaktır.

Yeni Devir, 10 Nisan 1980

AYDINLAR, BATI VE BİZ

NASIL KURTULURUZ ?

Geçmişindeki Moğol İstilasası sonrasında yaşıyor âdeta Anadolu bugün. Belli tarihi bilgileri tekrarlayarak o dönemin Anadolu'sunu anlatıp şimdiki Anadolu ile arasındaki benzeşimleri sıralamaya gerek var mıdır?

Yoktur! Çünkü bu benzeşim o kadar açık ki.

Siyasi birliği çözülmüş, iktisadi varlığı ezilmiş, can güvenliği ortadan kalkmış; şaşkın, düşkün, yılgın insanların yurdu hâline düşmüştü Anadolu, Moğol İstilasası'ndan sonra. Halkın başvuracağı, sığınacağı bir kapı kalmamıştı. En başta devlet kalmamıştı çünkü. Eriyen devletin açtığı boşluk, bazı beyler tarafından doldurulmaya çalışılmıştı. Bu doldurma çabaları, dış kavgayı, içe taşımaya sebep oluyordu. Hepsinde “bağımlı” olan bu beylikler, bir de kendi aralarında rekabet sürdürdükleri için, tam bir iç anarşi yaşıyordu Anadolu. Gerek bu rekabet kavgaları gerekse eşkıyalık, soygun, zulüm vakaları, Anadolu insanını bir bunalımın çemberine sokmuştu.

İşte, en kötüsü de buydu. Çünkü halk çürüyordu.

Devletin bir musibete uğraması, eğer halk dinamizmini koruyorsa, tez zamanda atlatılacak türden bir musibettir. Devlet, uğradığı güçlü bir dış toslama sonunda sarsılabilir, hatta dağılabilir; ama halkta bir çözülme olmamışsa çabucak kurtulur bu yıkıntının altından. Devleti yaşatacak olan halktır, koruyacak olan halktır. Elinden devleti alındığı hâlde çürümemiş bir halk olma haysiyetiyle, çetin bir bağımsızlık savaşı veren Afganistan, bu hususa çağdaş bir örnektir bugün. Keza yakın geçmişimizdeki İstiklal Savaşı da bir yanıyla bu gerçeği vurgulayan bir örnek hüviyetindedir.

Yeter ki halk ruhî direncini korumuş olsun.

Moğol İstilasından sonraki dönem, devletin dağılışını, büyük bir bunalım olarak aynıyla halkımızın da yaşamaya koyulduğu tipik bir örnek dönemdir tarihimizde. Büyük ve güçlü devletten yoksun kalan halk, belki bir çürüme, tükenme manzarası arz etmiyordu; ama içinde biraz da umutsuzluğun karışık olduğu yoğun bir bunalımın pençesine düşmüştü. Bağlanma mercii bulamıyordu. Bir otorite boşluğu vardı. Küçük beylikler, birer otorite değil, bu boşluğun simgeleriydi âdeta.

Yılgınlık, bunalım çoğaldıkça ve genelleştikçe, yeniden bir “büyük devlet” kurma ortamı da tükeniyordu.

İşte tam bu noktada “mana kahramanları” girdi devreye. Başta Horasan’dan olmak üzere, “er kişiler”in yürüyüşü başladı Anadolu’ya doğru.

Halkı onarmaya koyuldular; fitratına bağlamaya, imanlarını yenilemeye başladılar. Çözüp gevşemeleri, bunalımları, umutsuzluğu kovaladılar. Baş göstermiş bulunan fiili iç savaşları, terörü, eşkıyalığı tüketici bir “iç imar”a başladılar. Ekber cihada kuşandırdılar milleti.

Ta ki halk devlete, büyük devlete, büyük birliğe layık bir yapı belirtinceye kadar devam etti bu kesif faaliyet. Erenler, himmetle-

riyle zemini hazırladılar, yani halkı hazırladılar. “Siz nasılsanız, öyle idare edirsiniz.” hükmüne uyularak, halkı devlete layık düzeye ulaştırdılar.

Bugün de aynı himmete muhtaç bir millet mevkiindeyiz. Âdetullah değişmeyeceğine göre, kurtuluşumuzun tek yolu vardır demektir.

Yeni Devir, 11 Nisan 1980

BATI KULÜP NEDİR?

Batı Kulüp, Batı kapılarında dilencilik demektir. Batı Kulüp, bir mazoşizmdir. Kendine hakaret ettirmek, dövdürtmek, sövdürtmek suretiyle cinsel tatmine kavuşan sapıklığın, siyaset alanındaki benzerine denir Batı Kulüpçülük. Siz gider süklüm püklüm yanlarına sokulursanız, el etek öperseniz, o sizi adam yerine koymaz; işte budur Batı Kulüpçülük. Parasını peşin vermişsinizdir, size silah satmaz, ambargo uygular. Ortak Pazarı'na dâhil olmuşsunuzdur, mallarınıza müşteri olmazlar. Ağır sanayii ağzınıza aldirtmazlar. Git otelcilik yap, derler.

Siz de bütün bunlara dünden razı gibi görünürsünüz. İşte Batı Kulüpçülük budur. Hem paranıza yön verirler, hem kültürünüze, hem de siyasetinize. İplerinizi onlara teslim etmişsinizdir; işte budur Batı Kulüpçülük. İşte, işleri güçleri lüpçülük olan bir avuç sermaye sahibinin gönlünü hoş etmeyi siyaset olarak seçmişsinizdir; işte budur Batı Kulüpçülük. Çünkü o sermaye sahipleri, senin bağılı olduğun Batılı ağababaların has uşaklarıdır.

Bir sömürücülüktür, büyük sömürücülere teslimiyettir, Batı Kulüpçülük.

Milyonu aşan insanımızı Batı kapılarına işçi diye postalamaktır Batı Kulüpçülüğün varıp dayandığı ekonomi anlayışı.

Borç ile hayatı idame ettirmeyi üstün bir siyaset gibi göstermektedir Batı Kulüpçülük. Borç alabilmede yarışa çıkmaktır. Politikada başarayı, şartına şurtuna bakmadan borçlanmayla ölçmektir Batı Kulüpçülük.

Demokrasi aletiyle ülkemizi, insanımızı hacamatlamaktır; bölgeciliği, hizipçiliği, mezhepçiliği, particaliği arkalayarak Batı'nın işlerini kolaylaştırmaktır; ulusal bütünlüğü sürekli olarak bombalamaktır Batı Kulüpçülük.

Mebus çalarak hükümet kurmaktır Batı Kulüpçülük. Kürsüye şarkıcı çıkarmak, güvercinler uçurarak, mavi gömlekler giyerek propandada yapmaktır Batı Kulüpçülük.

Hükümlerinden habersiz olduğu hâlde, oy toplamak amacıyla mitinglere elde Kur'an-ı Kerim'le çıkmaktır Batı Kulüpçülük. İkide bir "Cenabı Hak" diyerek halkın inancını mincıklamaktır Batı Kulüpçülük. Açlığı, pahalılığı, anarşiyi karşılıklı bir tahterevallı gibi kullanarak, iktidarı nöbetleşe paylaşmaktır Batı Kulüpçülük.

Bütün ihracatımızın, petrol alımını bile karşılayamadığını ilan edip yakınmak, sonra da petrol üreticisi Müslüman ülkelerle sıkı işbirliği geliştirmekten kaçınmaktır; onlara uygulanan ambargolara karşı çıkmamaktır Batı Kulüpçülük. İran'ın istediğimiz kadar petrol vereceğini ve karşılığında et ve buğday istediğini açıklamasına rağmen, Batılı dostlarının hatırı uğruna bu imkânları değerlendirmemektir Batı Kulüpçülük. Bunun yerine, millet kesesinden şarkıcı karılara yüz binlerce lira sarf ederek "Aman petrol, canım petrol" diye göbek attırmak üzere yurtdışına göndermektir Batı Kulüpçülük.

Velhasılıkelam, Tanzimat'tan beri yöneticilerimizin müptelası olduğu bir hastalıktır bu. Ve tedavisi asla mümkün görünmüyor bu hastalığa yakalananların.

Millet bu hastaların elinde kıvranmakta.

Yeni Devir, 13 Nisan 1980

YARINLAR KİMİNDİR?

Dünyaya doğma saati yaklaşmış bir civcivin, yumurtayı delmesi ve çatlatmasını andıran bir manzara gösteriyor Türkiye.

Toplumun yaşadığı bütün çalkantıları, civcivin yumurtayı darbelemesi olarak yorumlamalıyız.

Civciv, civcivler kabuğu zorluyor.

Ama yumurtaların hepsi, aynı cinsten değil. Rejimin kuluçkaya koyduğu yumurtalardan bazılarını değiştirmiştir bazı eller.

Kuluçkanın başı çok ağrıyacağa benzer. Kendi cinsinden olmayan yavruları görünce deliye dönecektir kuluçka. Bu yavrulardan kimilerinin üzerine amansızca saldıracaktır. Gerek bu saldırılara gerekse öteki şartlara dayanamayan birçok civciv, daha palazlanmadan ölecektir. Ancak en canlı, dayanıklı ve akıllı olanları yaşayacaktır bu civcivlerin. Görünmez ya da görünür eller tarafından korunanları yaşayacaktır.

Zamanla bu civcivler arasında büyük kavgalar da başlayacaktır.

Öyle çalkantılara, gürültülere, dövüşlere şahit olacağız ki daha! Şimdiki çalkantılara hiç benzemeyecek, gelecekteki vuruşmalar. Şimdi gördüklerimiz, duyduklarımız; civcivlerin yumurtaları tırtıklamalardır sadece.

Civcivler arasındaki kavgaya, bir süre sonra anaç tavuk, ancak seyirci kalabilecektir. Yavrulara hiç güç yetiremez olacaktır. Çünkü altındaki yumurtaların hiçbirinden, kendi cinsinin yavruları çıkmamıştır; arkalamaya seğirteceği yavru da göremeyecektir ayrıca. Yaşlı ve umutsuz olarak kala kalacaktır bir köşecikte. Kendi cinsinin yumurtaları cılk çıkmıştır.

Baticılığın yumurtaları cılk çıkmıştır. Ancak başka yumurtalara anaçlık yapmıştır Baticı düzen ister istemez.

Baticı düzen, kendi kendini devam ettirmek amacıyla kurduğu kurumlardan, kendine aykırı yavruların çıktığına tanık olmuştur. Kendi yumurtaları tohumuz olduğu için çürük çıkmıştır, yavruya dönüşmemiştir. Nesli kesiktir Baticı düzenin. Baticı düzen, kuluçkasının altına aldığı yumurtaları özenle seçiyordu yakın zamanlara kadar. Ama hızla değişen dünya şartları kendisini şaşırttığı, apıştırdığı için, her yıl biraz daha çarpıklaşmıştı bu özeni. İlk başlarda zorla susturduğu insanımızın bir süre sonra uysallaşacağını, rejimle бүтүнleşeceğini hesap etmişti. Yani tanımamıştı insanımızı. Oysa geçen zaman, yalnızca kendisini çürüttü. Halk diri kaldı. Halk önemli yaralar almakla birlikte erimemiştir, tükenmemiştir.

Değişmesi hedef alınan halk, değişmemiştir. Etrafına çekilen çembere kırılmaya çabılıyor şimdi halk, daha cesaretle.

Yumurtalarını kırarak çıkmakta olan civcivler, bu halkın öncüleridir, önderleridir. Halk, bunların yanında yer alarak, çembere parçalamaya yürüyecektir asıl.

Yumurtalardan değişik cinsten yavruların çıkması, Batıcı düzenin hiçbir kesimi memnun edemediğinin ispatıdır. Düzenin, genel bir başkaldırıya maruz kaldığının delilidir.

Bu başkaldırılardan hangisi başarıya ulaşabilir.

Bu soruya doğru cevabı bulmak için, uzun boylu bir araştırmaya, hatta geniş geniş düşünmeye bile gerek yoktur. Bu civcivlerden hangisi halkı temsil ediyorsa odur muvaffak olacak olan. Halk, inancını, özelliklerini, tarihini dava edenin arkasına düşer er geç. Sürekli yarıldığı görülmemiştir halkın.

Düzen bozursa toplum yapısı da sarsıntıya uğrar. Dolayısıyla bir kesim şaşkın halk, kurtuluş umuduyla bâtılların peşine düşebilir. Ama sürekli değildir bu düşüş. Onun için bugün Türkiye’de, bazı bâtılların topladığı puanlara, kalıcı gözle bakılmamalıdır. Bu durum, bozuk düzenin insanları şaşkın hâle getirmesinin tabii bir sonucudur. Lakin böyle devam edecek değildir bu manzara.

Halk, kendisinin gerçek sahiplerini hızla anlamaya, tanımaya başlamıştır.

Düzen göçmektedir. Sahibi yoktur, yumurtaları cılk çıkmıştır. Öteki yumurtaların içindeki civcivler, son darbelerini vuruyor yumurtalarına. Çıkacak civcivlerin hangisi intibak edecekse bizim özel dünyamıza, o yaşayacaktır. Yani bu çıkışlar, çıkarken çıkardıkları gürültüler pek önemli değil. Önemli olan yaşayıp yaşayamayacakları... “Civcivi güzün sayarlar.” demiştir atalarımız.

İslâm insanının sulbünden gelen yumurtaların civcivleri yaşayabileceklerdir İslâm yurdunda. Eski zorbalık ömrünü tamamladı. Yenisine hayat hakkı tanımayacak kadar bilinçlenmiştir, bilinçleniyor halkımız artık.

Yeni Devir, 1 Temmuz 1980

ÜLKEYİ KURTARMAK

Türkiye’de ideolojik mücadele içinde olanların ortak bir amacı vardır: Ülkeyi kurtarmak.

Siz bakmayın bunların birbirini hainlikle, satılmışlıkla suçlamalarına. Çünkü gerçekten de her ideolojinin temel amacı, insanlığı kurtarmaktır. Faşizmin de hedefi budur, komünizmin de, vesairenin de.

Tarih boyunca zuhur etmiş ne kadar fikir hareketi varsa hepsinde görebilirsiniz bu “kurtarıcı”lık güdüsünü; toplumlar bunların ellerinde yağmurdan kaçarken doluya uğramış olsalar bile.

Beşerin dalaletlere sarılması kendi nefislerini ve toplumu felakete götürmek isteğinden kaynaklanmış değildir; tam aksine nefisleri ve insanlığı selamete ulaştırmak duygusundan fıskırmıştır.

Bir fikrin bâtil olduğunu bile bile ona sarılmaz kimse. En azından kendi ve toplum yararına olduğunu kabul eder fikrinin, ideolojisinin. Mesela Firavun, Hz. Musa’nın getirdiklerini “doğru” olarak bilmiyor değildi ama kendi nefsi ve toplumu için saltanatını ve düzenini daha çok yararlı buluyordu.

Bugün toplumumuzda, ölümü göze almışçasına ideolojik kavgayı sürmekte olanların bu hâlini, ideolojilerinin kurtarıcılığına inanmış olmalarından başka ne ile izah edebilirsiniz? Yurt ve insanseverlikten başka ne ile yorumlayabilirsiniz?

Mevcut düzenin bir “bela” olduğuna inanmışlıktan başka ne ile açıklayabilirsiniz, bu canı ve başı hiçe saymayı?

Bir avuç dalganın yerinde insandan başka kim kalmıştır bu düzenden, bu gidişattan memnun olan? Bir sorarsanız bin şikâyet duyarsınız herkesten. Herkes şikâyetçi, herkesin bu şikâyetini ilan üslûbu farklı sadece. Şikâyetini had safhaya ulaştıranlardan bir kesim, eline silah almış olduğu hâlde ilan etmektedir şekvasını.

Herkes istiyor bu düzenin değişmesini. “Herkesin maksudu bir amma rivayetler muhtelif.” Rivayetler, yani öneriler farklı olduğu için kızılca kıyamet kopuyor, kan gövdeyi götürüyor zaten.

Bugün Türkiye’deki kıyametın bir müsebbibi var, hiç kimse inkâr etmiyor bunu mevcut düzen!

Dökülen kanların ve kan döken zavallı idealistlerin vebali yalnızca bu düzenin boynunadır. Toplumı anarşiye sürüklemiş olan, Batıcı düzendir. Herkesi mutsuz kılmıştır bu düzen. Kendisine âsilerin türemesine yol vermiştir, sebep olmuştur bu düzen. Bu düzen o kadar çağ ve insanlık dışıdır ki insanların öylesine bezdirmiş ya da öylesine kinleştirmiştir ki bazı vatandaşa, kurtuluş iksiri zannıyla, zehirden medet umacak ölçüde şaşkın ve perişandır.

Toplumları helak edecek ideolojilerden kurtuluş umduracak kadar dengelerini kaybettirmiştir insanların bu düzen; her kötüyü kendinden daha iyi sandıracak şüphelerin koynuna atmıştır vatandaşları bu Batıcı düzen.

Türkiye’deki anarşi ve terör, bu düzenden duyulan genel rahatsızlığın dengesiz infilaklarından başka nedir?

Bu düzen, ateşe atmıştır kendi eliyle insanlarını.

Ülkeyi kurtarmak hayaliyle her gün bir demet insan ölüyor yurdu-
muzda.

Hemen hemen hepsinin yüreğinde bu ülkeyi kurtarmak iştiağı ol-
duğu hâlde... Bu ölenlerden en büyük bătıla inanmış olanlar bile çok
daha masumdur, ülkeyi bu duruma sürükleyenlerden. Ülkeyi mutlu
bir yarına kavuşturmak ceahidiyle baş veriyorlar sanki.

Baştan başa bir yurda, topyekûn insanımıza kıymıştır Batı, Batıcılar.

Coğrafyaya kıymışlardır, tarihe kıymışlardır, inanca kıymışlardır,
ırklara kıymışlardır, dillere kıymışlardır.

Her türlü bătıla yol açmışlardır. Hatta her türlü bătılı gelişmesi için
yıllarca arkalamışlardır. Belki kendi bătıllarına yedek olarak, yaptık-
ları tahribe destekçi olsunlar diye, öteki bătılların palazlanmasına
imkân bahşetmişlerdir.

Bir tek şeye düşmandı onlar: Bir inançla bütünleşmiş olan varlı-
ğımıza.

Hâlâ bu düşmanlıkları devam ediyor hiç eksilmeden.

Bu düzen, kendisine silah çekecek kadar düşmanlığını açığa vuran-
lardan daha ziyade, gerçek inançla bütünleşmiş olanlarımızı düşman
görüyor hâlâ.

Bu o kadar açık ki anarşistlerin arkalandığına dair sayısız beyanatla-
rına şahit olmuyor muyuz siyasi partilerin?

Düzen, hâlâ ülkeyi Müslümandan kurtarmanın davasını güdüyor.

Yeni Devir, 2 Temmuz 1980

MÜSLÜMANLARIN GAZETE ÇIKARMASI YASAKTI

Türkiye’de Müslüman kesimin az gazete okuması, münevverinin az olmasıyla izah edilmemelidir. Gazete okumayı alışkanlık hâline getirmedi Müslümanlar; çünkü gazete, yakın zamanlara kadar, İslâm dışı güçlerin inhisarındaydı. Bu durumu, okumamakla protesto etti Müslümanlar.

Niçin gazeteleri olamamıştı Müslümanlar?

Yasaktı çünkü.

Bu “yasak” sözünü, olanca şümülüyle kullanıyorum. “İslâm”ı, ağza almanın fiilen suç sayıldığı bir geçmiş yaşadık yıllarca.

Medreseler, tekkeler, zaviyeler kapatılmıştı.

Harf devrimi yapılmıştı.

Kıyafet Kanunu getirilmişti.

İsviçre’den Medeni Kanun, faşist İtalya’dan Ceza Kanunu aktarılmıştı.

Ezan Türkçeleştirilmişti.

Laiklik alınmıştı.

Dinî eğitim külliyyen menedilmişti.

Hacı, hoca, müftü, müderris gibi sıfatlar, unvanlar kaldırılmış, Soyadı Kanunu çıkarılmıştı.

Hilafet lağvedilmişti.

Batılılaşma tek amaçtı.

Tarihe sövmek, devrimciliğin şanıydandı.

Dine hakaret, dindara hakaret aydın olmanın şiarıydı.

Din lafzını, savunma sadedinde telaffuz edemezsiniz.

Gerisinde, devrim aleyhtarı bir mana araştırılır da, eskiye özlem sayarlardı bunu. Bir irtica hortlaması addedilirdi dinden yana olmak. Bir isyan gibi muamele görürdü en küçük dinî bir eylem.

İşte bu yüzden gazete de çıkaramazdınız.

Olsa olsa, çok az satılması şart olan, dar imkânlı, kötü baskılı dergiler çıkarabilirdiniz. O da hiçbir diri konuyu ele almadan, hiçbir sosyal eleştiriye yönelmeden.

Günlük olayları belli bir açıdan okuyucusuna yansıtan, her gün okuyucunun karşısına çıkarak onları bir bilince doğru iteleyeni bir gazete çıkarmanın bütün yolları fiilen kesilmişti.

Canlı, diri, İslâmî dergiler çıkaranlar hapishanelerde çürütülüyordu.

Yıllarını hapislerde geçirmemiş bir tek Müslüman kalem tanımıyorum ben, o dönemlerin yazarlarından, bilginlerinden, sanatçılarından.

Bin bir fedakârlıklarla çıkarılan bu dergileri ve telif edilen eserleri bile korkarak, çekinerek alırdı okuyucular bayilerden. Her bayi de satmaya cesaret edemezdi bu tür yayınları.

Bu sebeplerle gazete kuramadı Müslümanlar.

Bu sebepler yüzünden gazetelere küstü Müslümanlar.

Şimdi, belli bir ölçüde bile olsa kısmen değişmiştir şartlar. Birkaç gazetemiz çıkıyor. İlan alma imkânları çok sınırlı, genel dağıtım müesseseleri namevcut, haber ajansları yok gibi olmakla birlikte, birkaç gazetemiz var. Lakin okuyucumuz yok!

Yok, çünkü Müslümanlar daha tam anlamıyla ısınamadılar gazete-ye, bu bir. Bir de şu var: Gazete okuyan Müslümanların önemli bir bölümü bir düzenden “vurgun” yemiş oldukları için, gerçek İslâmî gazeteyle İslâm’ı alet eden gazeteleri pek tefrik edemiyorlar birbirlerinden. İslâm’a hasret kalan halkımızın bu tahassürünü ustaca sömüren, kendine Müslüman süsü veren gazetelerle teselli oluyor halk. Onun derin hasreti, münafiği Müslüman sandırıyor kendine.

Ayrıca bazı dinî hiziplerin çıkardığı zayıf gazeteleri okumak, onlar arasındaki laf dalaşlarını takip etmektense adı büyük gazete-ye çıkmış olan ve yanından kıyısından –tabii istismar için– dine de yer veren gazetelerle oyalanıyor, bilerek veya bilmeyerek.

Ama bu kabuk kırılacaktır artık.

Her gün biraz daha sağlamlaşan bünye, yarasını onararak, kabuğunu atmaya çabalıyor.

Yakın bir gelecekte Müslümanlar, gazeteleri en çok satılan kesime dönüşeceği benzer. Tabii bu durumu aşma konusunda Müslümanlar bir çaba göstermeye ağırlık verecek olurlarsa!

Yeni Devir, 4 Temmuz 1980

AYDIN YIKTI BİZİ

İslâm mahkûm kılınmasaydı Türkiye bugünkü sosyal, siyasal, ekonomik buhranlara düşmez; anarşinin, terörün pençesinde kıvrılmazdı.

Başka hiçbir dünya görüşü değil, sadece İslâm düşman olarak görüldü yıllarca. Yakın tarihimiz, irtica adı altında, İslâm'la mücadele etmenin tarihidir. Fanatik bir Cumhuriyet devrimcisi, daha doğrusu beyni dondurulmuş bir Batıcı kafasıyla değil, soğukkanlı bir yaklaşımla siyasi tarihimizi gözden geçiren herkes, açıkça görebilir ki Tanzimat'tan beri devletin gerçekleştirmeye çalıştığı bütün devrimlerin temelinde, İslâm'ı hayatımızdan söküp atmanın cehti vardır. Bugünkü bunalımlarımız, İslâm'a karşı açılan savaşların başarısıyla orantılıdır.

Bütün bu Batıcı devrimlere ve gelip saplandığımız anarşik ortama rağmen, Türkiye tamamen yerle bir olmamışsa, hâlâ bir hayatîyet işareti taşıyorsa, bunun da sebebi, halkımızın direnme gücüyle izah edilmelidir.

Aydınların yıkımını, halkımız tamire çalışmıştır.

Hayırsız bir babanın varlığına rağmen, evlatlarını tek başına korumaya, yetiştirmeye çalışmış fedakâr bir anne misali bu halk, kendi kendine sahip olmaya direndiği için, bugün tamamen tükenmiş değiliz.

Aydınların imha etmeye yöneldiği İslâm'ı, halk yaşamaya devam etti.

Batı'nın, Batıcıların birbirine düşman kılarak kırdırmaya çalıştığı halkımızı, bu halkın geleneksel kardeşlik bilinci katliamdan korumuştur. Halk üstüne kurulan oyunları bozan, fitneleri dağıtan bizzat halkımız olmuştur.

Emperyalizmin ve onun yerli maşalarının bunca tahrikine karşılık, bu ülkede ırk ve mezhep kavgaları istenen boyutlara ulaşamamışsa bunu halkımızın bilincine bağlamak lazımdır.

Emperyalizmin de, aydın geçinenlerin de bütün kışkırtıcılığını, halk kırmaktadır Türkiyede. Halk bu kışkırtıcılara kanmış olsaydı müthiş bir iç savaş hüküm sürerdi yurdumuzda.

Türkiyede bir iç savaş başladığını her gün beyanatlarına konu edenler, yani kendi kışkırtmalarının sonucu çıkan bazı küçük çatışmaları dehşetengiz bildirilerle dünya âleme duyuranlar, her bir yanı velvelaye verenler, halkımızı korku ve telaşa boğarak âdeta silahlanmaya çağırıp bir kampta yer almaya şartlayanlar, bu fesat kumkumaları, bu fitne tellalları, muratlarına nail olamıyorlarsa bunun bir tek sebebi vardır. Halkın bilinci!

Halkın bu bilincininse bir tek kaynağı mevcut: İslâm.

İslâm'ı imha edemediler, İslâm'ı sökemediler halkın yüreğinden.

Aydınlara uysaydı, onların tahriklerine kapılsaydı hâli dumandı milletin.

Partilere kansaydı, gazetelere inansaydı, derneklere güvenseydi, sendikaların peşine takılsaydı, üniversiteyi dinleseydi; romanlara, şiirlerle, hikâyelere, tiyatroya, sinemaya uysaydı, bütün mukaddesatını he-der etmez miydi, anarşinin, terörün piyonu olmaz mıydı halkımız?

Halk, aydın geçinenlerle bütünleşmemiştir Türkiye’de. Aydınla hiç bağlanmamıştır, güvenmemiştir. Tanzimat’tan beri bir uçurum var, halk ile aydın arasında. Halk, aydının kendine aykırılığını hissetti ve gördü.

Halk bu aydını tepeleyemedi ama ona teslim de olmadı. Batıcı aydınlarsa ağababalarının himmetiyle bütün ezici ve vurucu güçleri ellerinde tuttuğu hâlde, halkı tüketemediler, yani değiştiremediler. Çok sarstılar, çok yaraladılar, hırpaladılar ama tüketemediler.

Halkı tüketmenin yolu İslâm’ı kaldırmaktan geçiyordu. Çünkü halkla İslâm özdeşti. İslâm kalkınca halk çözülebilirdi. Bu yüzden sürekli olarak İslâm’la savaştılar.

İslâm’ı mahkûm kıldılar ama imha edemediler.

Yeni Devir, 21 Temmuz 1980

CUMHURİYET AYDINLARI YAHUT MARKSİZMİN FİDELİĞİ

Türkiye’de Marksistlerin el attıkları kesim, Cumhuriyet devrimlerine yürekten bağlı görünen aydın kadrolar olmuştur.

Cumhuriyet’in eğitim kurumlarından yetişenlerin belli başlı farikası, devrimci olmalarıydı. Cumhuriyet, aydın olmanın adını koymuştu: Devrimci olmak! Her Cumhuriyet aydını kendini devrimci, ilerici, çağdaş bir kişi olarak görüyordu.

Her Cumhuriyet aydınının baş görevi, tutuculukla, gelenekçilikle savaşmaktı. Cumhuriyet öncesi dönemi, karanlık bir geçmiş olarak görmektir. Cumhuriyet aydınına göre Padişahlık, Hilafet, bizi geri bıraktı. O dönemlere ait hukuk düzeni, yani şeriat, çağ dışı ilkel kavramlardı. Bir çöl kanunuydu şeriat. O döneme ait edebiyat, saray ve çevresini tatmin etmeye yönelik birer samimiyetsizlik, yaltaklanma numuneleriydi; toplumdan kopuktu. Medreseler, ilmiye sınıfı, devlet erkânının kapı kulu ocaklarıydı. O dönemin elifbası, halkın cahil kalmasına sebep olmuştu, dilimizin boyunduruk altına girmesine yol açmıştı. O dönemin kılık kıyafeti komik ve ilkel.

Bunlara inandırılmıştı aydınlar.

Osmanlı Devleti'nin parçalanmasını, trajik bir olay olarak değil, emperyalizmin bir amacı olarak değil, öteki Müslüman unsurların bize bir ihaneti olarak sayıyorlardı. Bu parçalanmanın sonucunda küçük bir sınıra hapsedilişimizi, bir kurtuluş, bağımsızlığa kavuşma olarak benimsemişlerdi.

Cumhuriyet aydınları, Tanzimat'la başlayan Batılılaşma hareketlerini, kurtuluşumuzu sağlamaya yönelik girişimlerden sayıyordu. Batılılaşmaya başladığımızdan bu yana çökmeye başlamamızı ise Batılılaşmanın bir ürünü olarak değil, bu girişimleri engellemeye çalışan "gerici"lerin direnişleriyle izah ediyorlardı. Batıcı kadrolar başarısızlıklarını görmüyorlardı. Kabahati "tutucu"lara yüklüyorlardı. Yönetimde kendilerine asla yer verilmeyenlere yıkıyorlardı bütün kabahatleri.

Onun için "mürteci"ler ezilmeliydi bu aydınlara göre.

Eskiye ait her şey, her düşünce, her inanış, her müessese birer irtica kaynağıydı aydınların nazarında. Onları kaldırmak, devrim demekti.

Bu anlayış ve inanışla yetişen devrimci kadrolar, Marksizmin propagandasına da kanmaya elverişli düştüler.

Gerçi Cumhuriyet kanunları komünizmi yasaklamıştı. Cumhuriyet devrimleri bütün dertlere devaydı bu aydınların yanında... "Bolşevikliğe ihtiyacımız yoktu" ve hatta "Komünizm her görüldüğü yerde ezilmeli" idi ama her devrimci fikirleri taşıyanı da "komünist görmemek gerekirdi". Cumhuriyet aydınları, kendileri gibi düşünen "ilericiler"e, gericilerin "komünist" adını taktıklarını iddia etmeye başladılar. Bu aydınlara göre gericiler, ellerine bir yağlı boya almışlar, bütün aydınları komünist olarak boyuyorlardı. Oysa komünizm diye bir tehlike yoktu Türkiye için. İrtica tehlikesi vardı.

Gerçekten de Marksistler, Cumhuriyet devrimcilerini çok iyi avlıyorlardı. Bilhassa Kemalizm peçesini takmış olan Marksistler, bu aydınlara çok iyi hulul ediyorlardı. Onların devrimciliklerini, ilerici olduklarını, çağdaşlıklarını başarıyla kullanıyorlardı Marksistler.

Nâzım Hikmet'i hapisten çıkartmak için Marksistlerin dolaştırdığı dilekçeye imza atan 185 kişilik liste, Cumhuriyet aydınlarının komünistlerce nasıl alet edildiğinin bir belgesidir. Bu sürekli alet edilişler, birçok Cumhuriyet aydınının zamanla Marksistleşmesinin mektebi olmuştur. Cumhuriyet terbiyesi alan birçok entelektüel, hızla Marksizmde karar kıldılar. Görevi Cumhuriyet'i savunmak olan ve bu amaçla çıkan gazetelerin, bugünkü kıpkızıl hâline bakarak, bu söylediklerimizin canlı örneklerini görebilirsiniz. Keza birçok yazarın, sanatçının, gazetecinin, üniversite hocasının hayat hikâyelerine bakarak, Cumhuriyet devrimciliğinden Marksist devrimciliğe ulaşışın aşamasını gözlemleyebilirsiniz.

Netice-i kelim, Marksistler için Cumhuriyet aydınları birer fidelik olmuştur. İlk kurbanlık koyunlar bunlardır. Marksizmin bu işgal macerasını, Cumhuriyet'in belkemiği olmuş bir siyasi partinin bugünkü manzarasında da görmek mümkündür.

Marksizm, bir kul gibi hizmet ettirdi Cumhuriyet devriminin aydınlarını kendine. Lakin "sonradan olma" bu hizmetçilere, "anadan doğma" Marksist olan kuşaklar, âdeta ancak birer "piyon" gözüyle bakılmaktadırlar. Kaderlerinde hizmetçilik, "kurbanlık" yazılıdır bunların, efendilik değil.

Marksizmin oltasına gelmemiş Cumhuriyet aydını hiç yok mu?

Var! Ve şimdi iktidardadırlar. Azınlık bir iktidarda...

Yeni Devir, 22 Temmuz 1980

NE ZAMAN ANLAYACAĞIZ BATI'YI?

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Batılı, dostluktan bizim anladığımızı anlamaz. Dostluğu, menfaat alışverişine dayanır onun. Aralarında iş ilişkisi bulunmayan iki Batılı, birbiriyle tanışıp görüşmeyi gerekli bulmaz. Batılının akıllılık ölçüsü, işinde başarılı olmaktır. Başarısını gölgeleyen her engeli kaldırmayı şart kabul eder. Engelleri yok etmede, acıma duygusuna yer vermez. Karşısındakinin menfaatini de korumak diye bir sorumluluktan habersizdir. Kendi çıkarına bakar Batılı.

Bizi Batılılaştırmaya çalışan kadrolar, öyle sanıyorlardı ki biz Batı'ya yaklaştıkça Batı da bizi kendisinden sayarak yardım ellerini uzatacak. Bizim devlet ve millet geleneğimizde bulunan “kendinden olanlara karşılık beklemeden yardımda bulunma” anlayışı, Batıcı devlet adamlarımızı da şartlamış bulunan bir anlayıştı. Yani Batı'yı gerçek hüviyetiyle tanımadan, hasbi bir muhabbetle yönelmişlerdi o tarafa.

Bu yönelişin sonunda nasıl meyveler verdiği malumdur. 1839'dan bu yana kaybettiklerimizin haddi hesabı yok. Dünyanın en geniş hudutlu devleti olan Osmanlı tuz buz olup eriyip gitti.

Bu uzun maceradan ne denli hisse çıkardığımız ise meydandadır.

Aramızdaki ilişkinin faturalarını yalnız biz ödemiştir. Bilcümle fedakârlık hep bizden olmuştur. Ulusal yapımızda mevcut bulunan “dosta bağlılık” tamamen karşılıksız bırakılmıştır Batı tarafından. Yani halis niyetimizin layığı olmamışlardır.

Oysa ya biz de değişmeliydik tıpkı Batılıların baktığı gibi bakmalıydık dostlarımıza, yani geleneksel “dost” anlayışımızı tadil etmeliydik ya da vazgeçmeliydik bu Batılılaşma sevdasından.

İtiraf etmeliyiz ki hâlâ aynı dost canlılığımızla sürdürüyoruz Batı’yla ilişkimizi. Batı’yı, Batılıyı anlamadan devam etmektedir Batılılaşma girişimlerimiz.

Fazla uzağa gitmeye lüzum yok; şu vize ambargosu, söylemek istediklerimizin aktüel görüntülerinden biridir sadece. Keza kredi arama çabalarımızın karşılaşa geldiği muameleler de Batı’nın zamirini aydınlatan bir projektör değil mi?

Bir musibet bin nasihatten evladır, demişler ama ya bin musibet bir nasihat hükmü yerine geçmiyorsa?

Yeni Devir, 28 Ekim 1980

AYNA

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Batıcılık iflas etmiştir Türkiye’de.

En azılı Batıcıların bile itirafa mecbur kaldığı, kesin bir yenilgiye uğramıştır Batıcılık.

Türkiye’nin genel manzarası, bu iflasın resmidir.

Türkiye, Batıcı yolda yürütüle yürütüle küçülmüş ve güçsüzleştirilmiştir.

Tanzimat’tan beridir Batıcı kadroların işgalinde bulunan Türkiye, parçalana parçalana Anadolu yaylasından ibaret bir ülke hâline gelmekle kalmamış; her yıl mevcut potansiyelini biraz daha imha ede ede emperyalizmin tam bir sömürge alanı mevkiine düşmüştür.

Ekonomisi iflasta, eğitim kurumları iflasta, dış politikası iflasta, itibarı iflasta, iç barışı tam bir iflasta olan bir Türkiye’dir karşımızdaki.

Bir tek sorumlusu vardır bu durumumuzun: Batıcı kadrolar. Çünkü Tanzimat’tan bu yana, yalnızca Batıcı kadrolar yönetti ülkeyi, birbirine devrede ede.

Türkiye'nin bu durumuna düşüşünde başkaca kabahatli aramak gerekmez.

Batıcı kadrolar kendi aralarında ayrı siyasi partiler oluşturarak, kendi aralarında birer danışıklı dövüşten ibaret olan iktidar kavgaları vererek, halkı küçük ve gündelik siyasi çekişmelerle oyalayarak, Türkiye'nin iflasını halkın gözünden kaçırmakta, şimdiye değin gerçekten muvaffak oldular. Halkı günübürlük dertlerle, kavgalarla meşgul ederek 1839'dan 1980 yılına kadarki tarihî maceramızı tahlil etmekten alıkoydular. Şu 140 yılda bu ülke, nereden nereye düştü? Bunu düşünmekten menetmenin oyunları sergileniyor hâlâ. Gündemde tutulan anarşi, devam ettirilen pahalılık, aslında, halkın can ve boğaz derdine düşürülmek suretiyle gerçek suçluları teşhise ve sile ve fırsat bulamaması için ayakta tutturuluyor. Batıcılığın içine düştüğü çok hazin bir müdafaadır bu. Anarşi ve pahalılık gibi geri tepen bir silahla savunuyor kendini tarihî düşmanlarımız. Bu silahların sayesinde halkın, temel meselelerimizi düşünmeye mecal bulamayacaklarını sanıyor Batıcılar. Aktüaliteye çıkarılmış suni dertlerle meşgul kılınan halkımızın nazarlarından kaçırılmak istenen baş suçlular, yani Batıcılar, bu talihsiz oyunla kendi ömürlerine mühlet kazandırmayı kollamaktadırlar.

Lakin geçmiş ola artık.

Bu oyunların geri teptiğini görüyor kendileri de.

Çaresizlikten, şaşkınlıktan hem bu oyuna devam ediyorlar hem de şikâyet ediyorlar, ürküyor, korkuyorlar bu oyundan artık.

İki büyük partinin karşılıklı suçlamalarından da görüyoruz ki bu gidüş iflasın gayyasıdır.

Bununsa sorumluları, sırayla iktidar olagelen bu iki partiden başkası değil.

İşte bunu anlamaya başlamıştır halk.

İki partinin can havliyle yaptıkları karşılıklı suçlamalar, halkın gerçek suçluları hızla keşfetmesine yardımcı olmaktadır artık.

Dipleri birbirinden daha kara olan bu iki partinin suçlamaları, halkın zihninde birbirine iliklenerek bir bütün oluşturuyor. Suçlunun iki kanadını da keşfediyor birden.

Birbirinden farkı olmayan, temelde ikisi de aynı dünya görüşünü bölüşen bu iki partinin, Türkiye'yi bugünkü muzmahil hâle ulaştıran Batıcı zihniyetin uzantıları olduğu artık ortadadır. Saklanamayacak biçimde ortadadır. Hiçbir suni oyalamayla gizlenemeyecek kadar meydanlara düşürülmüştür.

İkisi de Batıcı olan bu partilerin, birbirlerini eleştirirken kendilerini temize çıkarmak telaşıyla sömürüye, Batıcılığa zaman zaman karşı çıkışları, günümüzde sık sık rastladığımız bir manzara olmuştur. Kendilerini tenzih etme telaşıyla, karşısındaki partinin Batı'ya teslimiyetçiliğini dile getiren laf dalaşları, manzarayı adiyeden olmuştur bugün.

Batıcılar, yıkılmalarının, çökmelerinin telaşıyla, yekdiğerlerini hırpalıyorlar, telin ediyorlar.

Oysa yıkılan, karşılarındaki Batıcılar değildir artık. Bizzat Batıcılar yıkılıyor toptan. Hepsini birden.

Onlar, birbirlerini suçlamaya devam etsinler. Ülkeyi emperyalizme peşkeş çekmekle suçlasınlar birbirlerini.

Halk bunun, kendisine ayna gösterilen bir kurdun kendi hayaline saldırmamasından başka bir şey olmadığını anlıyor artık.

Batıcılığın iflasını gözlerden saklamak, öyle imkânsızlaştı ki.

Yeni Devir, 10 Nisan 1981

BİZDEN BEKLENEN

Türkiye hakkında menfi düşünceler beslemeyen dış çevreyi, lehimize çevirmek mümkün değildir. Bu menfi dış çevre yalnızca Avrupa Konseyi'ndeki sosyalist, komünist veya Yunanlı delegelerden oluşmuyor. Kendileriyle aynı blokun çatısı altında yer aldığımız “dost” devletlerin birçoğunda da her zaman gözlemliyoruz aynı olumsuz tutumları, soğuk davranışları.

Türkiye, Batı dünyası tarafından benimsenmemiş olduğu gerçeğini kanıtlayan sayısız örneğe tanık olmuştur.

Türkiye, Tanzimat'tan beridir Batı'ya duyduğu resmî yakınlıklara, eşit bir karşılık görememiştir.

Türkiye, Batılılaşma yolunda giriştiği bütün eylemlere rağmen, Batılının gözünde hep “Doğulu” olarak kalmıştır. Hatta Doğu'nun, Ortadoğu'nun değişmez öncüsü ve temsilcisi olarak görülmüştür. Türkiye'nin, Ortadoğu ülkeleriyle arasındaki bağların alabildiğine gevşek olduğu dönemlerde bile Batılı, bu hâlin geçici bir durum olduğu kanaatinden kopmamıştır.

İşin aslına bakılırsa Batılı, bu kanaatlerinde haksız da sayılmaz.

Türkiye gibi ayrı ve büyük bir uygarlığa, köklü bir geçmişe ve birikime sahip bir ülkenin, bütün bu tabii ve bünyevi özelliklerinden soyunarak Batılılaşması elbette mümkün olamazdı. Ve olsa olsa, resmî Batılılaşma eylemleri son sürat uygulandığı takdirde, kendi temelleri üzerinden kayan ama Batılı bir zemine de oturamayan, bunalımlı bir Türkiye doğabilirdi.

Tarafsız bir gözlemlerle Türkiye'yi değerlendirecek olursak, bizler de teslim etmek zorundayız ki, tam anlamıyla Batılı olduğumuzu ileriye sürmenin hiçbir inandırıcı tarafı yoktur. Şekli, kurumsal bazı benzerliklere bakarak Türkiye'yi Batılı saymak, yanılıdır ve dünyada kabul görmesi mümkün olmayan bir iddiadır.

Fakat bu Batılı olmayışımızın gerçeği, karşılıklı menfaatlere dayanarak Batılı ülkelerle bizi bir araya getiren ilişkilerde, hep lehimizde olmayan muamelelere maruz kalmamızı sağlamamalıydı. En azından, bir araya gelişlerin temel amacına ters düşerdi bu hak tanımazlık. Batı'nın Türkiye'yi değerlendirmesi, Batılı olup olmadığımız gerçeğine göre değil, mevcut kişiliğimizin kabulü ve karşılıklı hak ve menfaatlerimizin kulanması esasına dayanmalıydı. Oysa Batı, sürekli bizi Batılı görmeyen, görmediği için de bize güvenmeyen bir önyargı içinde bulunmuştur. Batı'nın bu önyargısını pekiştiren hususun bir kaynağı da bizim kendimizi "Batılı" ilan eden tutum ve davranışlarımızdır. Bizim kendimizi Batılı olarak sunmamız, Batı dünyasının fikir çevrelerinde bu hususun tartışılmasına ve hakkımızda, ilanlarımızı doğrulamayan hükümler verilmesine ve hiddetlere sebep olmuştur. Yani Türkiye, kendini Batılı olarak sunan her girişimine mukabil, Batılı çevrelerden tepkiler buldu.

Denebilir ki Batı'nın bize asıl itibarı, kişiliğimizin ayrıcalığını daima önde tutan bir politika kurmamızla sağlanabilir ancak. Nitekim

çağdaş dünya şartları da bunu gerektirmektedir. Karşılıklı ilişkiler kurulması, aynı tarih ve uygarlığa bağlı bulunmayı gerekli kılmaz.

Türkiye, hakkında menfi düşünen çevreleri, kendini Batılı olarak ilan etmeye ağırlık vermek suretiyle izale etmeye muktedir olamaz.

Kişiliğini güneş gibi parıldatan bir tavır belirtmektir bize düşen.

Yeni Devir, 31 Mayıs 1981

AYDINLAR, BATI VE BİZ

TÜRKİYE'DEN BEKLENEN

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Batı ile ilişkilerimizde biz hep “harici” muamelesi görmüşüzdür. İşbirliklerimiz, dostluklarımız çok defa haklarımızın teslimine bile yetmemiştir. Onlar tarafından arkanamak, yardım görmek şöyle dursun, hakkımız olan konularda dahi anlayış göremediğimize dair sayısız örneklere tanık olmuşuzdur.

Mesela sürekli olarak Kıbrıslı soydaşlarımız zulme uğradıkları hâlde, dostlarımız buna hiç aldırmamışlar, dahası Yunan’ı tutmuşlar ve fiilî müdahaleye mecbur kalmamız üzerine de bize ambargo uygulamışlardır. Parası ödenen uçakların ve askerî mühimmatın ambargoya uğraması hatırlardadır.

Keza üyesi olduğumuz hâlde Ortak Pazar ülkelerinin üretimlerimize ilgi göstermemelerine, ortak olmayan ülkeler kadar dahi alaka bulmadığımızı dair birçok muameleye muhatap olmuşuzdur.

Kredi edinmek yolunda bizi ne denli yorgunluklara düşürüp yokuşa itelediklerini ne zamandan beri görüp yaşamaktayız.

Anlaşılan şu ki Batılı dostlarımız bizi, kapıdan kovulsa bile pence-
reden girmeye kalkan “çantada keklik” görmeye iyice alışmışlardır.

Genel tutumumuzda bir değişme olmadığı sürece bu “vurun abalı-
ya” üslûbunun devam edip gideceği de kesin gibidir.

Batı, Türkiye'nin her hâlükârda kendine muhtaç olduğuna inanmış-
tır. Elden kaçması mümkün olmayan bir ülke, bir kaynak mahiyetin-
de mütalaa ediliyor Türkiye.

İşte bu emniyet hissidir, ülkemizin açık haklarının teslimine engeller
diken.

Türkiye, tabii potansiyelini idrak edip mevcut ağırlığını kavrayıp
devreye sokuncaya değin bu muamelelerin sürüp gitmesi olağandır.

Türkiye bugünkü hâliyle, çeşme başında bulunup da susuzluktan
çatlayan bir insan gibidir.

Türkiye'nin çeşmesi, Ortadoğu'dur. Yani İslâm ülkeleridir.

Ülkemiz Ortadoğu ülkeleriyle daha ciddi yeni bağlantılar kurmaya
yöneldiği takdirde, mevcut susuzluğunun büyük ölçüde son bulaca-
ğı, bilinmeyen bir gerçek değildir.

Bütün dış satımlarımızın petrol alımını bile karşılayamadığı bir aç-
mazda ve devletlerin petrol uğruna savaşlara tutuştugu bir ortamda,
Türkiye için bu konunun halli, fevkalade kolaylıklar belirttiği inkârı
mümkün olmayan bir vakiadır; lakin bu konunun çözümü yolunda
somut ve köktenci girişimlerde yaya kalmadığımızı kim iddia ede-
bilir?

Ortadoğu ülkeleriyle ortak bir pazar oluşturma konusunda ciddi
girişimlerde bulunma eylemini tarih bizden beklerken, ancak ve

ancak kâğıt üzerinde kalan ve diplomatik nezaket sınırları içinde sürdürülen sathi ilişkiler ve minik boyutlu alışverişlerle yetinirsek bu, mevcut potansiyelimizi devreye sokmamaktan başka bir anlama gelir mi?

Şurası kesindir ki Türkiye, Ortadoğu ülkeleriyle yeni ve güçlü bağlantılar oluşturmak yoluna koyulursa hem kendi sorunlarının büyük ölçüde çözüme kavuştuğunu hem de tüm Ortadoğu ülkelerine yepyeni bir canlılık geldiğini görecektir, öte yandan da Batılı ülkeler yanında itibarının yükseldiğine tanık olacaktır.

İşimiz işte bu kadar kolaydır yahut bu kadar zor bir işi halletmektir bizden beklenen.

Çünkü sorumluluğumuz bunu istiyor bizden.

Yeni Devir, 18 Haziran 1981

ERMENİ TERÖRÜ ÇEVRESİNDE

Türkiye’de refah düzeyi en yüksek olan kesim şüphesiz ki gayrimüslim vatandaşlardır. Bu gerçek, genelde iki sebeple izah edilebilir. Birincisi, bu cemaatler azınlık şuuruyla kendi aralarında yardımlaşmaya, dayanışmaya özel bir itina göstermişlerdir. İkincisi, bilhassa Tanzimat’tan beri devlette gayrimüslim azınlıklar lehine bir önyargı olmuştur. Birinci husus, azınlıkları tarih boyunca ülkemin en varlıklı insanları hâline getiren daha çok psikolojik bir etken olmakla birlikte ikincisi siyasal nitelikli bir içerik taşır. Tanzimat’la birlikte ülke yönetiminde dış etkiler yoğunlaşmış, gayrimüslim unsurların dış güçlerle bağlantıları somut görüntülere kavuştuğu için devlet, azınlıklara yeni avantajlar tanımayı, Batılı dostlarını memnun kılmanın bir ispatı gibi görmüştür. Meşrutiyetçilerin ünlü sloganı olan “*Rum, Yahudi ve Ermeni / Gördük bu rû-yı rûşeni*”, devletin bu unsurları ne denli baş tacı ettiğinin ifadesidir. Daha önceki dönemlerde kanunlarımızın kendilerine tanıdığı adil ortamda gayet rahat yaşayan gayrimüslimler, Tanzimat’tan sonra tamamen “özel” ve “ayrıcılık”lı bir statüye nail oldular. Osmanlı Devleti’nin çökertilmesinde de bu unsurların arkalanışı ve bağımsızlık davasına kaldırılışları en önemli rolü oynamıştır. Devletin dağılmasından sonra Türki-

ye sınırları içinde kalan gayrimüslim unsurlar, Cumhuriyet yönetimi tarafından asla sorumlu görülmedikten başka, en rahat ve kavgasız yaşama ortamına da kavuşmuş oldu. Laik devlet içinde özgürlüğün bütün nimetlerini tattılar. Ekonomik ve kültürel yaşantılarının üstüne hiçbir gölge düşmedi. Hilafeti kaldıran devlet, onların Patrikhanelerini bile lağvetmedi. Gerek kanun karşısında gerekse realitede, öteki yurttaşlarla aralarında bir farkın bulunmadığı bir ülkenin yurttaşları oldu bu azınlıklar.

Cumhuriyet Türkiye'si içinde hiçbir müşkülli kalmayan, dahası, hayat standartları öteki vatandaşlarımıza oranla en üst düzeye sıçrayan bu azınlıklardan, özellikle Ermeniler, şu da bir gerçektir ki tarih boyunca bu toprakların en sadık ve uygarlığımıza en yakın vatandaşlarımız olmuşlardı. Meşhur "Ermeni Patirtisi"nda işfallere aldanarak hem kendilerine hem de bize verdikleri zarar hariç tutulacak olursa, geçmişte onlarla aramızda ciddi anlaşmazlıklar çıkmamıştır. Yahudilerin hiçbir dönemde tavsamamış bulunan düşmanlıklarına ve Rumların son yüzyılda kapıldıkları Melago-idea'larına bakılınca, Ermenilerin bu azınlıklarla neden kıyaslanmayacak biçimde halkımızca benimsendiğinin bir sebebi kendiliğinden ortaya çıkmış olur.

Ermeni teröristleri çıldırtan vakıya da budur zaten. Ermenilerin Türkiye içindeki uyumlu hâllerini değiştirmek amacına yöneliktir teröristlerin eylemleri. İstiyorlar ki Türkiye'de Müslümanlarla Ermenilerin arası gerginleşsin. Ermenilerin milliyetçilik, ırkçılık, damarları tahrik olsun, teröristlerle bütünleşsinler.

Oysa Ermeni teröristler, birer milliyetçi olmaktan çok, uluslararası terörizmin bir uzantısıdır. Ve şüphesiz ki amaçları "Bağımsız Ermenistan" değil, dünyayı ve Türkiye'yi anarşiye boğmaktır. Uluslararası terörün en başta gelen geleneksel malzemesi, kavmiyetçilik duygusudur. Bu manivelayı kullanarak uluslararası emperyalizme hizmet verirler, emperyalizme maşalık ederler.

Ermeni teröristlerin Türkiyeli soydaşlarını yanı başlarına ne ölçüde alabildikleri elbette meçhulümüzdür. Maceraya ve heyecana dönük olanlar arasında bu terör olaylarının onay bulduğuna ihtimal verilse de büyük kesimin kendi rahatlarını kökünden imha edici böyle bir serüvenden yana olmayacaklarını kabul edebiliriz. An şart ki dünyanın her yanındaki Ermeni cemaatleri, bu terör olaylarını şiddetle reddettiklerini resmen açıklasınlar.

Aksi takdirde, evet aksi takdirde bir avuç Hınçak Taşnak komitacısının 1915'te bir küsur milyon Ermeni'yi ateşe sürüklemesi olayının yeniden gündeme gelmesinden korkulur. Uluslararası emperyalizmin çalgısından hoşlanarak oynamaya kalkanları bekleyecek olan istikbal, hüsrandır.

Yeni Devir, 27 Eylül 1981

YÂR GELİR DURA DURA

Son Osmanlı-Rus Savaşı yüzünden şehirlerini terk ederek Urfa'ya göçen Vanlı, Bitlisli muhacirlere Urfalı bazı haylaz çocuklar kafiyeli cümlelerle takılır, laf atarlarmış. Muhacirler de aynı yollu tekerlemelerle cevap verirmiş. Mesela derlermiş ki: “Urfalı Kara Abalı / Deli Babalı”. Tekerlemeden de anlaşıldığı gibi “aba” giyerlermiş o zamanlar Urfalıların çoğu.

“*Aba da bir çuha da bir, giyene yâr*” diye bir İstanbul türküsü vardır, bilirsiniz.

Aba, o dönemler bütün Osmanlı halkının giyeceği, içinde aba kelimesi geçen daha birçok türkü, mâni, tekerleme hatırlıyorum. Giyim kuşam kelimelerine yer veren bir Urfa türküsü de şöyle başlar: “*Yavrum da sana kalç potin alayım.*” Aslında Urfalılar eskiden “yemeni” denilen bir pabuç giyerlermiş. Köylülerin çoğu ise çarık kullanırmış. Yemeni “*Ayağına giymiş kara yemeni / Sallanma sevdiğim öldürdün beni*” diye türkülere geçmiştir. Yemeni, çok sağlam bir ayakkabı olarak yüzlerce yıl bütün Osmanlı ülkesinin en başta gelen pabucu olmuş. Yavuz Selim, kırmızı yemeniyi çok severlermiş. Son yüzyılın

başlarında, her alandaki Batılılaşma merakına muvazi olarak giyim kuşamda da değişmeler olunca ortaya çıkıyor şu “kalıç potin”. Ve tabii hemen yanı başında da “kundura” boy gösteriyor. Kundura önceleri varlıklı, giyinmeyi seven, biraz da yeni yetme delikanlıların pabucu oluyor.

“*Ayağında kundura / Yâr gelir dura dura*” türküsü, o zamanlardan kalma.

Yani yüz yılda vatandaşlarımız abadan, kürkten, paltoya, pardösüye; çarıktan, yemeniden potine, kunduraya geldi. Tabii şalvardan, entariden de pantolona, cekete. Önceleri keyfi olarak paşazadelerin, mirasyedilerin giydiği “setre pantolon” sonraları resmî giyecek olarak kabul edildi. Memur takımına pantolon, fes vs. giydirmek Sultan Mahmut devrinde kanunlaştı. Cumhuriyet’ten sonra da halka teşmil kılındı. Güvenlik kuvvetleri tarafından sokakta erkeklerin şalvar ve entarisinin; kadınlarınsa çarşaflarının, peçelerinin fiilen yırtılıp parçalandığı tarihler pek uzakta değildir. Yaşı kırk-kırk beş civarında olanlarımız da hatırlar o furyayı. Vatandaşlarımızın mecbur kılındığı bu giyeceklerin çoğu, ithal edilirdi. Her yıl büyük paralar öderdik yabancılara aksesuarımız için. Elbiselik kumaşların, fötr şapkaların çoğu İngiltere’den alınırdı. Cumhuriyet’in ilk yıllarında bir de baston taşımak modalanmıştı ki onu da İtalya’dan sipariş etmişizdir.

Batılılaşmanın temel ögesi olarak sayılmış bizde, giyimde değişmek. Uzun savaş yılları yüzünden ekonomisi harap hâle gelmiş bir ülkenin yönetici kadroları, kendileriyle dışarıya savaşan Batı’nın yalnız hukuk düzenini almakla kalmamışlar, kıyafetini de örnek edinmişler. Batı’nın tekniği karşısında ezilmenin güdüsü, dış görüntümüzü Batılılaşma suretiyle tatmine itilmiş. Tekniği almamak, alamamak, onun bazı ürünlerini ithal etmekle telafi edilmiş. Ülkenin mübrem ihtiyaçlarına cevap verecek sanayi oluşturmanın çabası, sancısı yerine körüklenen tüketimcilik, uzun yıllar Türkiye’yi Batı’nın pazarı hâlinde tutmuş. Montaj

sanayisi, işte bu sancısızlığın, hazıra konma kolaylığının uzantısıdır ve şüphe yok ki Batı yönlendirmesinin bir neticesidir.

Türkiye’de ağır sanayi, harp sanayisi değil de ancak giyim kuşama talluk eden endüstrinin gelişebilmiş olması, öteden beri resmen hızla itildiğimiz giyim kuşam tüketiciliğinin alışkanlığına koşmanın bir yansımasıdır. İleri teknolojiye geçmiş ülkelerin, az gelişmiş ülkelere itelediği mensucat sanayisindeki üreticiliğimiz ve ev aletleri yapımı alanındaki montajcılığımız, Batı teknolojisiyle aramızda bulunan dünkü mesafeyi aynen korumakta olduğumuzun göstergeleridir. Yani bir bakıma ithal manzaramızı korumaktayız: Kumaş, fes, fötr ve baston ithalimizin uzantısından başka nedir bugünkü sanayimiz, ithalciliğimiz?

Şalvar, entari, peçe geride kaldı. Çarık, yemeni, aba, kürk geride kaldı. Hepimizin ayağında kundura, yürürüz dura dura. Ne güzel de yakışmış setre pantolonlar var üstümüzde.

Teknikten ne haber, ağır sanayiden ne haber? Çağdaşlaşmanın neresindeyiz?

Anadolu gezilerimde görüyorum. O “geride kaldı” denilen kıyafetlerin bazısını kullanan vatandaşlarımız var hâlâ. Batı açmazına direnişin, yerli ekonomiyi koruyuşun, tüketim furyasına göğüs gerişin ve gerçek sanayi ortamını kollayışın hakiki sanayiye hasret çekişin yuveleri olarak sayılabilirler mi dersiniz onlar?

Yeni Devir, 28 Eylül 1981

BATILILIĞA HÂLÂ DEVAM MI?

Diyenlere rastlamışsınızdır:

“Batı dünyasında yerimizi almalıyız.”

“Batı dünyasında saygın bir yerimizin olması için demokrasi sorunumuzu çözümllemeliyiz.”

“Batı’nın bizi önemsemesi, Batılı anlamda uygarlaşmamıza bağlıdır.”

Yukarıdaki sözlerin benzeri, Tanzimat’tan beri hem devlet yöneticilerinin hem de aydın bilinenlerimizin ortak fikirleridir.

Tanzimat’ın baş mimarı Mustafa Reşit Paşa ile Tanzimat Edebiyatı’nın babası Şinasi Efendi’nin temellerini attığı bu Batıcılık, o gündür bu gündür siyaset ve edebiyat âlemimizin kuşaktan kuşağa devredilen bir mirası olmuştur.

Ve o gündür bu gündür bu fikri, bu mirası reddedenlerimiz de oldu. Lakin ülkenin sevk ve idaresi bu retçilerin değil, mirasçıların elinde bulunageldiği için, ülke genelinde hiçbir ciddi değişiklik gerçekleşmedi. Retçiler, silahı ve kalemi ellerinden hiç bırakmayan zorlu hatta zorba mirasçıları alt edemediler. Her devirde horlanan ve suçlanan

retçiler oldu. Suçlanan sürekli suçlanan ama bu suçlanan fikirleri bir kez olsun dinlenmeyen retçiler oldu. Yani mirasçılar retçileri, bir münazaraya dahi çekmeden onları dinlemeden suçladılar.

Dahası mirasçılar, hem âlem hem de kalem ellerinde olduğu hâlde, önlere kendilerini engelleyen bir rakip bulunmadığı hâlde, bir türlü kurtulamadıkları başarısızlıktan da daima retçileri sorumlu tutmuşlardır. Başarısızlıklarını, dayandıkları fikirlerin tutarsızlığı ve kendi yetersizlikleriyle açıklamaya yönlemediler.

İlericilik-gericilik konusunu böylece çıkardılar. Mirasçılar bir defalık olsun anlamaya yönlemediler ki demokrasiyi bütün kurumlarıyla işletsek de Batılı anlamda uygarlaşma yolunda yarışı sürdürsek de Batı dünyasında bize yer yoktur. Batılı, bizi asla kendi arasına almaz.

Batı'nın bizden istediği olması gereken her şey olsa da, kısacası kendi uygarlığımızdan, milliyetimizden tamamen uzaklaşsak da, hatta dahası dinimizi değiştirsek bile bizi asla ve kat'a kendisinden saymaz. Hâlimiz ve istikbalimiz Batı'nın tıpkısı olsa bile, Batılı mazimizi düşünerek, mazimizi önümüze yığarak yine dışlar bizi.

Bunu anlamamak, yerli Batıcılarımıza mahsus bir sabit kanaattir.

Batıcıların anlaması mümkün olmayan bir özelliği var Batı'nın, Batı ancak kuvvet karşısında eğilir. Anlayacağı dil, kuvvettir Batı'nın. Zor karşısında ancak saygıyla eğilir. Batı nefretle bile olsa, saygıyla eğilir.

Zorlu, kuvvetli olmamızın şartı ise Batılılaşmakla ters orantılıdır. Batılılaşma uğrunda yüz elli yıllık çabamız, ortadadır: Yüz elli yıl önce, dünyanın kuvvet sıralamasında en başlarındaydık. Yüz yıl önce ise dünya için, 50 yıl öncesinden daha önemliydik. Şimdi kaçınıcıyız? Devletleri önem sırasına göre sayarak yerimizi görelim. Uluslararası resmî istatistiklere bir göz atalım.

Batı'yı reddedenleri hâlâ dinlemeyecek miyiz? Geriye sayıŖa devam mı yani?

Kendi köklerimiz üzerinde yeŖermeye, kendi ayaklarımızın üstünde durmaya çağırınları suçlamaya devam mı? Dinlemeden vurmaya ara verilmeyecek mi?

Ara verildiği takdirde Batıcılar hesap veremeyeceklerinden mi korkarlar?

Milli Gazete, 1 Aralık 1984

AYDINLAR, BATI VE BİZ

REFAH OLTASI

1 946'lardan bu yana siyasilerimizin dilinden düşmeyen bir slogan var: Mamur ve müreffeh Türkiye!

Mamur ve müreffeh Türkiye sloganı, her parti ve partide kelimesi kelimesine tekrarlanmamış olabilir, ama meal bakımından hepsinde bulabilirsiniz bu dileği, bu temenniye, bu ülküyü.

Mamur ve müreffeh bir Türkiye düşü, halk katına kadar yaygınlaşmıştır; bu sloganın şahsında bizzat kendisinin de nail olabileceği lütufları hayal edegelmiştir halk.

Nasıl ki konut davası ve kredisi söz konusu edildiğinde, aç tavuğun kendisini buğday ambarında görmesi misali, her evsiz barksız dar gelirli vatandaş, bu konuya kulak kabartıyorsa (hatta vaat edilen bu imkânlara rağmen başını sokacağı bir evin kendisine nasip olamayacağını biliyorsa, buna gücünün, takatinin yetemeyeceğini aynıyla kavrayabiliyorsa) tıpkı bunun gibi her "mamur ve müreffeh Türkiye" lafında, cüzdanına birdenbire doluvorecek bir bereket hayalinin sarhoşluğuna gömülmektedir halk.

Bu manzara şunu ortaya koymaktadır: Maddileşme genelleşmiştir. En mühimi de bu maddileşmenin ruhları istila etmiş olmasıdır. Gözü, gönlü tok birinin zenginliği nasıl hayırlı bir zenginlikse açgözlü birinin zenginliği, hatta fukaralığı da o derece zararlıdır.

Söylemek istediğiniz, mamur ve müreffeh Türkiye sloganının, insanlarımızı açgözlü, açgönüllü insanlar hâline getirdiğidir. Amaç yalnızca refah olur ve yanı başında hiçbir ideali bulundurmazsa, ruhların açlığını doyurucu idealleri göz ardı ederse, neticede refah elde edilmiş bile olsa, bu refah; doyumsuzluğu, mutsuzluğu, toplumsal sorunları yavrular. Keseleri doldurduğu hâlde, ruhları aç bırakmış olan ileri(!) Batı toplumlarının yaşadığı trajedi meydandadır.

Fert başına düşen gelirlerin artışına göre, bir toplumun ileri ya da geri olduğuna karar veren materyalist Batı kafası, kendi toplumunu itelemiş olduğu uçuruma, bütün dünyayı da çekmektedir. Madde zenginliğinin insanları nasıl canavarlaştırdığına, artık bizzat Batılı bile tanıklık etmektedir. Bir yanıyla, *Dallas* ve *Şahin Tepesi* gibi diziler dahi bunun ilancısıdır.

Maddileşme, her toplumda farklı olsa bile, mutlaka ruhsal çölleşmeye sebep oluyor. Müreffeh Batı dünyasının yaşadığı ahlaki çöküntüyle, mesela petrol zengini Arapların iç çöküntüsü birbirinin aynısı olmasa bile, gerçek şu ki bunların hepsi, yıkılmakta olan insanlığın değişik örnekleridir.

Aslolan insanların dışlarıyla birlikte içlerini de zenginleştirmektir.

İktidar yarışında “Seni refaha kavuşturacağım!” biçiminde sloganlarla halkı ayartmak, halkın ruhuna birer canavar bağlamaktan başka bir şey değildir. Ve canavarlar kavgasına sebep olmaktan başka bir şey değildir. Nefsi okşayan, nefsi azdıran, insanlarımızın içine madde putları diken bu siyaset yarış, bizde demokrasi denemeleriyle yaşaştır.

Millî Gazete, 4 Aralık 1984

GERİ KALMIŞ ÜLKENİN AYDINLARI

Bir ülke neden geri kalır?

Birçok sebebi vardır geri kalışın. Bu sebeplerden biri, belki başlıcası geri kalmış ülke aydınlarının sıradan aydın oluşlarıdır. Yani bir ülke geri kalmışsa o ülkeye dikkat edin, yönetimleri mutlaka sıradan aydınların elindedir. Sıradan aydınların sultanı vardır orada. Onlar bu sultayı âdeta gelenekleştirmişlerdir; statüleri, yetenekli insanların yetişmesine mâni biçimde düzenlenmiştir. Tesadüf eseri iyi yetişenlerse bir kenara itilmiştir. Ya önemli görevlerin başına getirilmezler, ya da tehlikeli adam muamelesine maruz kalırlar. Sıradan aydınlar, bu cins gerçek aydınların varlığından daima rahatsız olurlar. Ziya Paşa'nın dediği gibi: “*Rencide olur dide-i huffaş ziyâdan.*” Yarasanın ışıktan kaçtığı gibi, onlar da gerçek aydına tahammül edemezler.

Gerçek aydın, yurtseverdir, idealisttir. Bu yüzden de geri kalmış ülkelerde nasibi, daima çile doldurmaktır. Zulümler, zindanlar, idamlar hep bu aydın içindir. Sürekli bir suçlama salvosu altındadırlar. Gerilikle, çağ dışılık, hatta kışkırtıcılıkla suçlanırlar.

Geri kalmış ülkelerin aydını nasıldır? Alametleri nelerdir? Birkaç özelliğini sayalım onların:

Geri kalmış ülkenin aydını, dış yardım almaksızın ülkesinin kalkınmayacağına inanmıştır.

Geri kalmış ülkenin aydını, silah yardımı görmeden yurdunun savunulamayacağına kanidir.

Geri kalmış ülkenin aydını, kendi ulusal imkânlarını daima yetersiz görmeye alışmıştır.

Geri kalmış ülkenin aydını, ulusunun geçmişine karşıdır. Bu karşı çıkış, ulusal özeleştirici biçiminde değildir; peşin bir ret duygusuyla ilgilidir.

Geri kalmış ülkenin aydını, ülkesindeki nüfus artışına muhaliftir. Millî gelir dağılımının azlığını, nüfus hızını aşağıya çekmekle gidermeyi tek hedef bilir.

Geri kalmış ülkenin aydını, kesinlikle şekilcidir. Kılık kıyafetinden, evinin döşenmesine kadar şekilcidir, taklitçidir.

Geri kalmış ülkenin aydını, sanayileşmeyi, altından kalkılması imkânsız bir olgu olarak görür ülkesi için. Ona göre sanayi ancak ileri ülkelere özgüdür. Bu yüzden montajcılıkla yetinir.

Geri kalmış ülkenin aydını, hammadde satmayı, ziraat ve hayvancılıkla uğraşmayı yeğlemiştir ulusu için. Dünyada tek başına yeterli bir ülke olmadığını savunarak ekonomilerin birbirine olan muhtaçlığını abartarak dış ticaret politikasını dışarıdan sanayi mamulleri alıp karşılığında toprak ürünlerini satmak biçiminde düzenlemiştir.

Geri kalmış ülkenin aydını turizme çok meraklıdır. Turizmin, uluslararası dev firmaların düzenlemesinde yürütülen ve politik amaçlarla yakından ilgili bir konu olduğunu kavrayamamıştır ve borçlarını ödemek için devdikenini ekmeye yeltenen Nasrettin Hoca misali, turistik yatırımlara koyulur. Hem de borçlanarak. Bir gün uluslara-

rası bir oyunla bu yatırımlarının baykuş yuvasına dönebileceğine ihtimal vermez.

Geri kalmış ülkenin aydını, ileri ülkelerin denetimindeki kuruluşların kontrolüne terk etmiştir ekonomisini, endüstrisini, yatırımlarını. Onların geri kalmış ülkeler için geliştirdikleri, sömürülerini pekiştiren programları kurtuluş reçetesi bilmıştır.

Millî Gazete, 27 Temmuz 1985

EMPERYALİZM YANKISI

Hayatı bir külfet hâline getirmişiz. Kolayı zora çevirmişiz, düzlüğü sarp kılmışız.

Bu yüzden günlerimiz bir işkencedir. Açlığımızın dinceceği yoktur. İhtiyaçlarımızın sınırını sildiğimiz için, ihtiyaç sınırsızlaştı. Onu doyurmak, dindirmek imkânsız oldu.

Azgın iştahın doyması mümkün değildir. Doymaktan çatlasa bile, doymamıştır azgın iştaha.

Servet edinmeyi hedef bilen insanı hangi servet doyurabilir, kandırabilir?

Tekniğin ürünlerini, yaşayabilmek için şart gören insanı, tatmine erişmiş olarak görebilmek hayaldir.

Hayatı, bugün çağdaş araç ve gereçlerden yararlanmayla kaim gören bir gözü, ebedî açlıktan kurtarabilir misiniz?

Oysa hayat öyle kolaydır ki. Büyük zorluklarla güreşelim diye yollanmadık dünyaya. İdamei hayat için insan o kadar az eşyaya muh-

taçtır ki. Fazla eskilere gitmeye ne hacet, kendi çocukluk yıllarımızı düşünelim... Bundan otuz-otuz beş yıl öncesini hatırmıza getirelim. Ne kadar basitti hayat, geçim. O yılların herhangi bir Anadolu kentinin insanı için, bugün zaruri sanılan birçok eşya, ya lükstü ya da meçhul. Aslında iyi düşünülecek olursa o günler için lüks veya meçhul olan birçok eşya, bugün için de gereksizdir. O günler hiç değilse bizim için birden fazla elbise sahibi olmak, nasıl ki gerçekten de gereksiz idiyse, haddizatında bugün için de gereksizdir. O yıllarda hemen herkes, yamalı elbiseler giyerdi. Niçin bugün de giyilmesin? O yıllarda özel oto sevdası diye bir şey yoktu. Bugün de olsa ne kaybederiz? O yıllarda televizyon da yoktu. Bugün de olmasa ne fark eder? O yıllarda iç çamaşırlarımızı ev halkı dikerdi, bugün de diki-verseler olmaz mı?

Ama hayır ihtiyaç anlayışımızı değiştirmişiz. Çağdaş imkânlardan yararlanmayı bir put hâline getirmişiz, onları reddetmeyi bir türlü almıyor aklımız.

Giyim kuşamımızdan, yiyip içmemizden, eğlenmemizden herhangi bir fedakârlığı bir ayıp sanır olmuşuz, zül sayar olmuşuz. Eskiler hayat için, “bir hırka bir lokma” demişler. Bugün çoğumuz için âdeta bir alay konusu olmuştur bu deyim. Oysa deyimden kasıt, yani en nadide kumaştan da giysen nihayet bir elbisedir o. En leziz yemekleri de yesen, alt tarafı karın doyurmaktır. Yani bir hırka bir lokma uğruna kendini heder etmeseydi insan ne kadar mutlu olurdu. İyi giyme, iyi yeme uğruna insanların çektiği sıkıntıları, yaşadıkları aç-gözlülük yazgısını düşününüz.

Tüketme hırsı içinde yaşıyor bugün insan.

Batı'nın, Batı uygarlığının ürünüdür bu genelleşmiş hırs, çağdaşlaşmış hastalık.

Emperyalizmin yankısıdır bütün bu acılar, ıstıraplar, ezilmeler, açgözlülükler, merhametsizlikler, nefis azgınlığı.

Yani dünyamızı zindan etmiştir, cehenneme çevirmiştir bu anlayış. Bu anlayışın dünyayı ihya ve imar etme maskesinin altında bir zindan, bir cehennem yatıyor.

Ahireti ise malum bu anlayışın.

Millî Gazete, 17 Ağustos 1985

AYDINLAR, BATI VE BİZ

MEŞRUTİYET AYDINI

Meşrutiyet devrinin tipik aydını olan ünlü siyaset ve edebiyat adamı Hüseyin Cahit, kendisi ve arkadaşları hakkında şu itirafta bulunuyor: “İçtenlikle söylemek gerekir ki Müslüman dininin ve şeriatının ne olduğunu hiçbirimiz bilmiyorduk. Müslüman dini üzerinde okullarda öğretmenler bir parçacık ne öğretmişlerse ondan başka kimsede temelli bir bilgi yoktu.” Ama İslâm hakkındaki bu derin bilgisizliklerine rağmen Meşrutiyetçiler, dini, yönetimden uzaklaştırmayı hedef edinmişlerdi. Devam ediyor Hüseyin Cahit: “31 Mart, hürriyet rejimi ve modern hükümet sistemiyle Muhammed şeriatı arasında uzlaşma olanaksızlığı açıkça göze çarpıyordu. Çünkü herkesin anladığı ve kabul ettiği biçimde bir İslâm diniyle modern bir meşrutiyet yönetimini birbirine uydurmak olanağı gerçekten yoktur.” Açıkça anlaşılıyor ki Meşrutiyetçiler İslâm dinini bilmemelerine rağmen, onun meşrutiyete aykırı olduğunu ileriye sürüyorlar.

Bizde dinle devletin birbirinden ayrılmasının tarihçesi hakkında Hüseyin Cahit: “Gerçi, zorba padişahların, hele Tanzimat’tan sonra izledikleri rejim de şeriatın ayrılıştı. Ama bazı görüşlerde, bunu örtmek bir yere kadar olanak içindeydi.” diyerek, Tanzimatçıların bu ayrımı gizleme konusunda çaba gösterdiklerini söyleyip onların ikiyüzlülüğünü eleştirirken, Meşrutiyet’in ikili oynamaktan

vazgeçtiğini şöyle anlatıyor: “Açıktan açığa, gerçek bir meşrutiyet rejimi ise, Türk hükûmet ilkeleriyle Müslüman şeriatı arasındaki ayrılığı ortaya koymaktan geri kalmazdı.”

Dine karşı kesin bir tavır alınışına güncel bir örnek de veriyor Hüseyin Cahit: “Şimdi İstanbul’un havası bütün bütün değişmişti. 31 Mart’ta sokakları doldurduğu söylenen sarık ve hoca kalabalığı ortadan kalkmıştı. Hatta sarıklılar bile, esen rüzgâr icabı, sarıklarını çıkararak fesle sokağa çıkmayı tercih ediyorlardı. Fakat bunlar feslerindeki renk garabetinden fark ediliyorlardı. Çünkü çıkarılmış sarığın altındaki parçanın rengi uçmamış, leke teşkil etmiş bir hâlde göze çarpıyordu. Bundan tanınan o eski yobazlar hemen yakalanarak divanharbe veriliyormuş.”

Dini tanıyıp bilmedikleri hâlde, din hakkında önyargıyla dine karşı olmak, Meşrutiyet ricalinin ve Meşrutiyet aydınının en belirgin özelliği oluyor. Meşrutiyetçiler için bu ortak özelliğin oluşması, hangi kaynaklardan besleniyordu? Ülkemizin içinde, emperyalizmin kurduğu bazı kurumlar, bazı odaklar mı vardı ve bunlar mı şartlıyordu aydınlarımızı? Yine Hüseyin Cahit’ten dinleyelim: “Büyük harp içindeydi. 1914 tarihine gelinceye kadar, Beyoğlu’ndaki ‘Küçük Kulüp’ tamamen bir ecnebi yuvası sayılırdı. Beyoğlu’nda hüküm süren ‘Levanten’ ruhu, Türk’ün en büyük, en durup dinlenmek bilmez düşmanıydı. Aleyhimizde en büyük iftiralar ve fena sözler Beyoğlu’ndan çıkardı. Bu Türk aleyhtarlığı propagandasında Beyoğlu’nun iki mühim kulübünün büyük bir hissesi olabilirdi. İstanbul’a gelen gazeteci, diplomat vesaire gibi nüfuzlu ecnebler, bu kulüplere mutlaka devam ederlerdi. Oralarda Türklere hemen hiç tesadüf etmezlerdi. İstanbul’a dair bütün aldıkları malumat, Türklüğe düşman Levantenler tarafından uydurulurdu.” Yazar, serbestçe faaliyet gösteren bu yerlerin İttihatçılar tarafından bilindiğini, hatta İttihatçıların bu yerleri “Türkleştirmek” hayaliyle, oralara üye kaydedildiklerini anlatıyor. Bizimkilerin mi oraları Türkleştirdiğini, yoksa oraların mı

bizimkilerin beyinlerini daha çok yıkadığını ve devletin 10 yıl içinde yıkılmasına alet olarak kullandıklarını, araştırmacılar araştırıp hükme bağlasınlar. Yazar burayı Türkleştirmek için Talat Paşa'nın gösterdiği ilgiyi şöyle anlatıyor: "Talat Paşa Küçük Kulüp'e sık sık devam ediyor, kulübün harpten sonra yazılan Türk ekseriyetiyle muntazam surette ve eskiyi aratmayacak bir tarzda idare edilmesine ehemmiyet veriyordu."

Yazarın anlattığına göre, orada Talat Paşa'ya dost görünmek için yarışan hatta Paşa'nın en sevdiği yemek olan kuşkonmaza bile "tabasbus eden" bu "karaktersiz herifler", Paşa İstanbul'dan kaçtığı zaman, onun aleyhinde bulunmakta da yarışa giriyorlar. Çünkü işleri Paşa'yla bitmiştir ya da Paşa, görevini yapmıştır artık.

Millî Gazete, 22 Şubat 1986

AYAĞA KALKIŞ DÖNEMİ BAŞLAYACAKTIR

Tanzimat'tan bu yana Türkiye ilimde, sanatta büyük insanlar yetiştirememeye devresine girdi. O gündür bugündür hayatımız her gün bir adım daha geriye sayış gibidir. Bundan 70 sene kadar önce yıkılmasına rağmen, hayatının çöküş dönemini idrak etmesine rağmen hâlâ dünyada bir güç unsuru ve bir denge unsuru ve kendisinden korkulan bir ülkeydik biz. Yapılan istatistikler, yayınlanan rakamlar gözümüzün önünde. Memleketin, halk olarak, her gün biraz daha fakirleştiğini, teknikte ileri gitmiş ülkelerle aramızın her gün biraz daha açıldığını, politikada artık büyük nefese malik insan yetiştirememeye durumuna gelmiş olduğumuzu hep görmekteyiz. Ülkemiz özellikle Tanzimat'tan bu yana, yani Tanzimat, Meşrutiyet, Cumhuriyet aşamalarıyla geri sayımını tamamladı denilse yeridir ki bundan sonra artık ayağa kalkış dönemi başlayacaktır. Bu kadar düşünün, inkırazın, zevalin giderek bir ikbale dönüşmesi tabii olmalı. Nitekim memleketimizde fikir ve sanat alanında ve hatta politikada çok genç seslerin, yeni seslerin meydana zorladığını, kendilerine alanlar açmaya çalıştığını görüyoruz. Yakın siyasi tarihimiz bize bu mutlu manzaraları sergilemedi değil. Hepimizin bildiği bazı sanat adamları, düşünce adamları, fikir adamları bu ülkenin bundan böyle

ayağa kalkış dönemine girdiğinin müjdesini size göstermedi değil. Yapılması lazım gelen şey şudur: Bütün bu başlangıç, bütün bu ilk işaretleri ferdi birer hareket, ferdi birer zuhur olmaktan öte, bir merkeze bağlı kolektif bir faaliyete dönüştürmektir. Tanzimat'tan beri gerilemişiz diyoruz. Tanzimat'tan bu yana fikirde, sanatta güçlü adamımız hiç çıkmadı mı? Elbette çıktı, ama bu çıkışlar birer solo mahiyetteydi, ferdi zuhurlar biçimindeydi. Günümüzde bazı müspet örnekleriyle karşı karşıya bulunduğumuz manzara şu ki: Tanzimat'tan bu yana süregelen solo hareketler, bundan böyle bir koroya dönüşeceğe benzemektedir. Kurtuluş ancak bununla mümkün olur. Ciddi büyük sanat yeteneği taşıyan arkadaşlarımız var. Bunların âdeta ipe dizilmiş tespih taneleri gibi birlikte bulunmaları lazımdır. Ekonomik alanda düşünce üreten, fikir üreten, bir şeyler yapmaya müsait muktur insanlar vardır, belki kenarlarda köşelerde. Bir hareket bunları tekrar bir araya getirmelidir. Bunları yine yan yana getirmelidir. Ülkemizde üniversitelerde, üniversite dışında bilimle meşgul veya meşgul olmaya fevkalade müsait, üretken olmaya fevkalade yatkın arkadaşlar var. Bunları devreye sokmak lazım. Onları tek başına bırakmak değil.

Hepimizin bildiği gibi, özellikle ilahiyat fakültelerinde bugün belki yüz civarında ilim adamı aday, ilim adamı olmaya namzet arkadaşlar var, üniversite dışında arkadaşlar var. Bunlar kendilerine bir yazı, bir eser üretimi teklifiyle karşılaştıklarında ortaya bir şeyler koyacaklardır. Birbirimizle el ele vererek bu meseleyi daha ileriye nasıl götürebiliriz. Bir fikir ortamı geliştirme konusunda ne gibi faaliyetlere koyulmalıyız. Kimlerle bağlantı kurmalıyız. Kültür hayatımızı daha ileri noktalara götürmek için ne gibi imkânlar hazırlamalıyız? Bütün bunların sancısı içerisinde olmalıyız. Memleketimiz düşüştür ayağa kalkış dönemine yönelmiştir artık. Her alanda ciddi kabiliyetlerin varlığına tanık oluyoruz. Bunları devreye sokma konusunda hepimiz kendimizi vazifeli addedelim

Kendimiz orada yazıyla, fikirle, bir şeylerle katkıda bulunmak imkânına malik değilsen bile, o hareketin daha ileri noktalara gitmesi konusunda hiç olmazsa üstümüze düşen vazifeleri yerine getirelim. Hiç olmazsa onun bir propagandacısı, yayıncısı olarak vazife görelim.

Çünkü bu mesele hepimizindir. Bu mesele bütün ülke Müslümanlarıdır; bu mesele bir yanıyla yeryüzü Müslümanlarıdır.

Millî Gazete, 11 Mart 1986

AYDINLAR, BATI VE BİZ

MEŞRUTİYET'LE GELEN

MEHMET AKİF İNAN ESERLERİ

Kendisinin ve arkadaşları olan İttihatçı liderlerin, İslâm dini ve Şeriatı hakkında bir şey bilmediklerini içtenlikle itiraf eden Hüseyin Cahit, iktidardaki arkadaşlarının, halkın tepkisinden çekindikleri için din konusunda tavizler verdiğini anlatır ve gerçekte, Meşrutiyet rejimiyle “Muhammed şeriatı arasında uzlaşma olanaksızlığı” bulunduğunu savunurken, garip bir içgüdü dürtmesiyle dönüp bir de şöyle konuşur: “Oysa Muhammed’in yaydığı Müslümanlıkla meşrutiyet ya da herhangi bir hürriyet rejimi arasında hiçbir uzlaşmazlık yoktur. Kur’an’da din ve dünya işleri kesinlikle birbirine karıştırılmamıştır.”

Hüseyin Cahit’in bir yandan İslâm’ı hiç bilmediğini, bununla birlikte İslâm’la meşrutiyet rejimi arasında uzlaşmazlık bulunduğunu ve rejimin İslâm’a taviz vermemesi gerektiğini savunurken öte yandan bu fikirlerinden çark ederek “oysa bir uzlaşmazlık yoktur” diye açıkça tezada düşmesinin, daha doğrusu bu tezadı göze almasının sebebi açıktır. O da eleştirdiği arkadaşları gibi, aynı zihniyetin, aynı neslin insanı olmanın genel vasfıyla donandığı için yeri düşünce, tezada, tenakuza düşmekten çekinmeyecek, oportünist ve Makyavelistlere mahsus bir tutum ve diyalektikle gerekli bulduğu imkân ve fırsatları kullanmaya yönelerek, gemisini yüzdürmeye bakacaktır.

Hüseyin Cahit'in burada birdenbire İslâm'ı iyi bilen bir kişi edasıyla kalkıp Kur'an'ın din ile dünya işlerini birbirinden ayırdığını ileriye sürüşü ve: "Kur'an'da Müslümanlık, yalnız tek bir Tanrı'ya ve ahiret gününe inanmak sayılmıştır. Kur'an'da dünya işlerine ait hükümler bulunması, Muhammed'in aynı zamanda bir hükümet başkanı görevini yapması, olayların gidişyle zorunlu olmasından ileri gelmiştir. Dünyaya ve hükümet işlerine bağlı bu hükümlerin Müslüman dininin temellerinden bir parçayı oluşturduğu konusunda Kur'an'da hiçbir sava rastlanmaz. Kur'an'ın dünyaya bağlı hükümleri, yalnız o tarihteki Arap toplumunun örf ve âdetlerinden ve bu örf ve âdetlerde yapılan ıslahattan oluşmaktadır. Yargısı yalnız o çevreyi ilgilendirir." şeklinde konuşması, arkadaşları gibi kendisinin de dini kullanmak, ama mutlaka çarpıtarak kullanmak anlayışından doğar.

Burada görülen en belirgin husus, Meşrutiyet aydınlarının dinle uğraşmayı kendilerine belli başlı bir iş edindikleridir. Bunlar evvela dini bilmiyorlar. Sonra bu bilmedikleri din ile meşrutiyetin birbirine aykırı olduğuna inanıyorlar. Yahut bilmedikleri din üzerinde konuşarak kendilerine göre açıklamalar getirip İslâm'ın meşrutiyete karşı olmadığını ileriye sürmek suretiyle rejimlerini diri tutmaya çabalyorlar ve bu çaba uğruna dini çarpıtmayı şart görüyorlar. Çarpıtma-ya, dini bilmemeleri sebep olmuyor; din hakkında bilgisiz oldukları için akıllarından estiği gibi dine yorum getirenler gibi konuşmuyorlar: Bilinçle benimsedikleri rejimlerine İslâmiyet'i hizmetçi etmeyi kafalarına koymuşlar. Bu amaçları uğruna bir yandan mecbur kaldıkça Müslüman halka bazen taviz veriyorlar, öte yandan da sürekli olarak İslâmiyet'te din işleriyle dünya işlerinin birbirinden ayrıldığı fikrini işliyorlar. Bu konuyu Hüseyin Cahit şöyle nokt alıyor:

"İşte Muhammed dininin bu sadeliği bilinseydi, Kur'an'da dünya işleri üzerindeki hükümlerin Müslüman diniyle hiçbir ilgisi olmadığı ortaya konsaydı, en katıksız Müslüman bile vicdaniyle uzlaşmazlığa düşmeden, dinine hiç aykırı gitmeden, en saf bir meşrutiyetçi olabi-

leceğini görürdü. Ama bu noktayı anlayan ve gören bir tek devrimci bulunmadığı gibi, bulunsa da bu gerçeği bağınaz hocalara kabul ettirmenin olanağı yoktu.”

Aradan geçen zaman, Hüseyin Cahit’in istediği türden cumhuriyetçi, demokrasici aydınları yetiştirdiği gibi, hocaları da yetiştirmiş bulunmuyor mu şimdi?

Yeni Devir, 12 Mart 1986

“AYDIN” ÜZERİNE

Uygarlık ve kültür meseleleriyle ciddi olarak ilgilenmiş kimsele-
re “aydın insan” gözüyle bakmakta ısrar edenler, herhâlde bu-
gün yükseköğrenim görmüş olanların büyük bir bölümünü “aydın
sınıfına” dâhil etmiyorlardır. Onlara göre, mesela ülke yönetiminde
görevli, hatta üniversitelerde hoca olan kişiler aydın değildir. Günde
birkaç gazete okuyanlar ya da gazetelerde yazı yazanlar da belki ay-
dın olma özelliğinden yoksundurlar.

Şimdilerde bu aydın anlayışının savunucuları sayıca ne kadardır bi-
linmez ama, yakın zamanlara değin çoğunluktaydılar. Sanat ve ede-
biyatla, din, felsefe ve tarihle ilgilenen, dahası bu konular çevresinde
fikir yürütebilen kişileri ancak aydın sayan anlayışın, bir zamanlar
için genellik kazanmasında rol oynayan etkenler nelerdi?

Sanırım iki ana etken vardı: Biri, teknolojinin şimdiki gibi hayatı-
mızın her bölgesini kuşatmamış olması; diğeri de düşünce ve yazı
alanlarını daha çok sanat ve edebiyat adamlarının temsil etmesi.

Gelişen ve dallanan teknoloji, evvela kendi mensuplarını sanat ve
fikir konularıyla yakından ilgilenemeyen bir sınıf olarak oluşturdu.
Tiptan fiziğe ve kimyaya kadar her alanın hızla gelişip dallanması;

kendi bünyesinde çeşitli uzmanlık bölümleri kurması, uğraşıcılarını olanca çekiciliğiyle işgal etmesi, öte yandan sosyal bilimlerin de birer ayrı saha olarak düzenlenip gelişmeleri, ortaya kendi özel alanıyla uzaktan veya yakından ilişkisi bulunan sahalarla bile ilgilenme ortamı bırakmayan sınıflar oluşturdu. Dolayısıyla bir doktorun felsefeyle ilgilenmesi şöyle dursun, bir edebiyat tarihçisinin dahi güncel edebiyatla ilgilenmemesinin tabii sayıldığı bir ortam belirdi.

Düşünce ve sanat dünyasının edebiyat adamlarınca temsil edilme geleneğiye gittikçe sona eriyor gibi. Çok yakın dönemlere kadar mesela gazetelerin köşe yazarları hep edebiyat dünyasının isimleriydiler. Güncel olaylardan hukuk ve siyasete varıncaya kadar her konu, onların anlatımına göre kavranırdı. Şimdiyse hiçbir sanat eserini okumaya gerek duymamış bulunan yazarlar çoğunluktadır gazetelerde.

Ve giderek uygarlık ve kültür konuları üzerine konuşma, tartışma, aktüaliteden büyük ölçüde ihraç edildi, hafifsenir oldu. Askeri de, bürokrati de ciddi bir mesele saymıyor artık bu konuları.

Yani aydın kavramı büyük ölçüde değişmiş bulunuyor şimdi. Günümüz, birazcık okuryazar olan herkese aydın gözüyle bakmaktadır. Hele hele o kimse bir de yükseköğrenim belgesine sahipse...

Hangi anlayış doğudur acaba?

Kendi uzmanlık alanlarının dışında kalan konulara kapalı bir mühendisi, doktoru, avukatı aydın olarak kabul edebilecek miyiz? Günümüzde yaygınlık kazanmış gibi görünen aydın anlayışına evet mi, hayır mı?

Denebilir ki madem yaygınlık kazanmıştır, o hâlde evet demek zorunlu olmuştur. Dolayısıyla bu konu artık tartışılmamalıdır. Kültür ve uygarlık meseleleriyle meşgul kişilere aydın sıfatını veren de er

geç, bu yaygınlaşmış anlayışa evet diyeceklerdir. Demeseler bile önemi, taraftarını kaybetmiş bulunuyor o eski anlayış zaten.

Ya da isterse azınlığa düşmüş olsun o “eski anlayış”, değişmez bir doğruyu ifade ediyordur; bize düşense o doğruyu tekrar ayağa kaldırmaktır. Yere düşen birçok doğru gibi “aydın anlayışını” da doğrultmamız lazımdır. Yani gerçek aydın yalnızca okullar okumuş, şu veya bu alanda yetişmiş kimseler değil, onlarla birlikte ayrıca ve belki en başta, yurt ve dünya meselelerini içinde bulunduran uygarlık ve kültür meseleleriyle de meşgul, hatta fikir sahibi, düşünce ve sanat ürünleriyle ilgili olan kişilerdir, şeklinde mi kabul etmemiz gerekiyor?

Yeni Mesaj, 4 Aralık 1997

GERÇEK AYDIN KİMDİR?

“Yazarak, konuşarak birbirimizi daha iyi anlama, yanlışlarımızı düzeltme olanağı bulamaz mıyız? Birbirimizin karşısında olduğumuzu sandığımız yerde bile, olasıdır ki, birbirimize çok yakın yerde bulunuyoruzdur.” diyor *Biat III* adlı kitabının bir yerinde Nuri Pakdil.

Eh, boşuna “İnsanlar konuşa konuşa anlaşır.” dememişler. Ama ne var ki çok defa insanlar diyalogu değil, monologu seçiyor. Herkes kendi başına bir monolog tutturunca da gürültüden başka bir şey kuşatmıyor dört bir yanı. Bir Babil Kulesi’ne dönüşüyor ortam. Birbirinin dilinden anlamayan yaratıkların bir ağıldan gelen kalabalık ses yığınlarını duyar gibi oluyorsunuz: Uğultu, çılgılık, böğürtü, anırtı, tarraka!

Bir kişi bir kişiyle, yalnızca kendi düşüncelerini söylemek amacıyla konuşuyorsa, karşındakini dinlememeye peşinen kararlıysa, hatta karşısında konuşurken bile onu dinlemekten çok kendinin ne söyleyeceklerini kuruyorsa, o konuşma genellikle daha doğmadan ölen yararsız bir buluşmadır. Dahası, karşılıklı anlaşmazlığı perçinleyen bir buluşup görüşmedir.

Kargaşalığın, kutuplaşmaların, vuruşmaların temelinde, hep karşısındaki dinlememe ahlakı yatar. Dinlememe, insanlarımızın, özellikle de aydınlarımızın kemikleşmiş bir içgüdüğü olmuştur. “Dediğim dedik, çaldığım düdüğü” misali... Kişi, kendisinin bir yanığı içerisinde olacağına hiç ihtimal vermiyor. Hele hele bir iki olay, kendisini doğrulayacak biçimde sonuçlanıvermişse her konuda tümünden haklı, doğrucu olduğu konusunda sabitleşiyor, betonlaşıyor, bağnazlaşıyor.

Oysa anlamak için, önyargılardan silkelenecek baş şarttır. Üstünde sabit kalınması şart olan yalnızca Tanrı buyrukları olmalıdır. Yani kesin, yoruma gerek olmayacak kadar açık ilahî buyruklar. Onun dışında bulunan, insan üretimi bütün düşünceler, bütün eylemler, doğruyu araştıran insan için, en azından tartışma konusudur. Tartışılmazsa “tabu” olur, put olur onlar. Tabularsa bir toplumun ilerlemesinin önündeki uçurumlardır.

Beşerin sapkınlıklarının, çılgınlıklarının simgesidir tabular. Bağımsız düşünmeye, doğruya yaklaştırmaya en büyük engel, tabudan gelir. Mesela bir toplumu yalnızca Marksizmin kurtaracağına inanmak veya kapitalizmin kalkındıracağına güvenmek veya yalnızca falancanın elinde yahut düşüncesinin doğrultusunda yürünürse düzlüğe kavuşulacağını, uygarlığa erişileceğini sanmak, hep birer tabudur.

Türkiye, Tanzimat’tan bu yana üretilen tabuların güdümünde tutulduğu için, aydınları tabuların fanatik bağlıları olarak belirdikleri için, sendeleye sendeleye bugünkü çıkmazlara kilitlemiştir. Gerçek aydın, tabuları ayağının altına alandır. Gerçek aydın; ilim, bilgi diye kendisine, topluma yutturulan tabusal şartlamaları çiğneyendir. Tartışmaya, dinlemeye açık olandır. Düşünce ortamına vurulmak istenen prangaları parçalayandır. Karşısındakileri dinleyen, onlara konuşma hakkı tanıyandır. Kendi düşüncelerinde yanlışlıklar olacağına ihtimal verendir.

Yeni Mesaj, 11 Aralık 1997

DENGEYİ KURMAK

Devlet, uygarlık ve edebiyat üçlüsü arasındaki bağların kopması bizde Tanzimat'la birlikte başlamıştır.

Devlet, kendi uygarlığımızın bir devleti olma niteliğinden uzaklaşarak Batılı, Batıcı bir anlayış içinde düzenlenince, bir yandan uygarlığımız devletsiz kalırken, öte yandan da devlet uygarlıksız bir konuma düşüyordu. Sonucundan da anlaşıldığı gibi Tanzimat, kurtuluşumuzun değil, hızlı bir çöküş sürecine girişimizin başlangıcı oldu.

Ciddi bir uygarlık birikimi olmayan toplum, herhangi bir uygarlıkla tanışınca onu benimseyip özümseyince yeni dinamizm kazanarak güçlenip büyüyebilir ama büyük bir uygarlık düzeyine ulaşmış toplum, kendi uygarlığını bırakarak başka uygarlığın dünyasında kendine yer aramaya yeltenirse bunun sonucu yıkım olur.

Tanzimat'la başlayan yanılgılarda aramalı bizdeki çöküntüleri. Önce, devletle uygarlık arasındaki bağlantılar çözüldü. Toplum, Batı uy-

garlığında yerini almadan, alması da imkânsızken yerini Batıcı olarak belirledi. Uygarlıkla devlet arasındaki bu aykırılık, devletle toplum arasında da aykırılığın başlaması demektir. Toplumun yaşama biçimini İslâm uygarlığı düzenlemişti. Toplum, yaşadığı uygarlıkla devlet arasında özdeşlik bulamazsa önce devlete olan güven ve bağlılığını yitirir ve zamanla devlete düşman olur. Devletine güvenini yitiren topluluğun, birbirine güven ve saygısı kalmamış, kendi iç dayanışması da tükenmiş demektir.

Devletle uygarlık arasındaki ilgi kesilince, uygarlığın en belirgin görüntüsü olan edebiyat da felce uğrar. Çünkü her edebiyat, bir uygarlık birikiminin ve tecrübesinin ürünüdür. Uygarlığın sarsıntısıyla edebiyatın sarsıntısı birbirine yakın grafikler çizer.

Nasıl ki uygarlığı tanımak, onun edebiyatını tanımak yahut bir edebiyatı tanımak o uygarlığı öğrenmek anlamına geliyorsa devlet de ulusunun uygarlığını edebiyatını tanımak, bunları kendisine temel yapmak mecburiyetindedir.

Ülkesinin uygarlığından kopmuş, onun tarih içinde var kıldığı sanatları bilmeyen bir devlet, millî bir devlet değildir artık. Dolayısıyla o, güçlü bir devlette sayılamaz. Zalim bir devlettir ancak. Kendisinden korkulur ve bu yüzden güçlü gibi görülebilir ama asla hakikatte güçlü değildir. Milletine rağmen güçlü olabilmek imkânsızdır çünkü.

Devleti güçlü kılan, ulusunun uygarlığıdır, bu uygarlığa bağlılığıdır. Edebiyatsa uygarlığın görüntüsü, onun somut ispatı olduğuna göre, devletin de bağlı olduğu bir kurum olarak kabul görmelidir. Birbirini yansıtan, yorumlayan vakıalardır devlet, uygarlık ve edebiyat. Bu üçlü dengenin bozulmasıyla bozgunumuz başlamıştır bizim.

Devlet, uygarlık ve edebiyat ilişkisini, tabii geleneğimizin aydınlığında yeniden geliştirip yürürlüğe koymadıkça, bu ülkeyi büyük, güçlü, karnı tok hâle getirmek yolundaki bütün çabalar –içinde iyi niyeti taşısa da– başarısızlığa adaydır. Çabalamak kurtulmak demek değildir, belki batmak demek olur, bu denge kurulmazsa. Çünkü dikenin battığı yerden çıkarmak lazımdır.

Yeni Mesaj, 26 Aralık 1998

GEÇMİŞİ TAHLİL

Eskilerin “nefis muhasebesi” dediği özeleştirici, kişilerin de toplumların da yücelmeleri, gelişmeleri için temel şartlardandır. Bir bölüm aydın bizde, yine eskilerin “hâl” dedikleri şimdiki zamana karşı duydukları reaksiyon sebebiyle, toplumumuzun geçmişini idealize ederek ısrarla muhasebeden kaçınmışlardır. Geçmişin her şeyini yüceltmeyi kendileri için âdeta bir ideoloji hâline getirmiş bulunan bu aydınların çoğu, ya aristokrat bir aileden gelmişlerdir, ya da kendileri başlamasını istedikleri aristokrat aile düşü içerisinde. Konaklarda, yalılarda doğmuş olup çocukluğunun bir parçasını dadılar, halayıklarla yaşamış, eski güngörmüş ve varlıklı ailelerin çocukları, zamanın tırpanını yiyerek dünyalıklarını yitirmiş olsalar bile çoğu kez, damaklarında kalmış bulunan o eski tatları unutmadıkları gibi, sıradan bir aileden gelmiş olmakla birlikte bir münasebetle kıyısından bucağından tanıma fırsatı buldukları eski aristokrat hayatlara imrenerek, başını kavak yellerine tahsis etmiş kişiler de vardır. İster kendine kalmış bulunan menkul ya da gayrimenkul eşyaları elden çıkarmak suretiyle hayatını sürdüren bir mirasyedi olsun isterse eline geçirdiği imkânı, mirasyedilerin sattıkları eşyaları satın almaya ayırsın, her ikisi de mazinin sevdasıyla yanıp tutuşan

kişilerdir. Bu tür insanların içinde her tür ve seviyeden olana rastlayabiliriz. Esnafından, tüccarından yazarına, politikacısına kadar... Ortak yanları, geçmişe özlemdir bunların. Bu özlem duygularıyla geçmiş kendilerine yorumlatmayacak kadar baskın çıkmıştır. Ne kendi kendilerini ne de geçmişin eşyalarda somutlaşmış cephesini bir türlü tahlil etmemişlerdir. Geçmiş zaman onlar için zevklerin, eşyaların doruk seviyeye ulaştığı vakitlerdir.

Oysa eskinin her yanını ululaştırma, kör tutuculuktan başka bir şey değildir. Geçmiş her yanıla doğru ve eksiksiz olsaydı, devletiyle birlikte toplumu duraklama, gerileme ve nihayet çökme devirlerini hiç yaşar mıydı?

Geçmiş muhasebe etmeden benimseme, toplumu da devleti de yücelten veya çökerten unsurların neler olduğunu kavramamıza mânidir. Yücelttiği dinamikleri çökertici zaafardan ayırmadıkça, hâl için bir çözüm bulmak ve hele hele "istikbal" için sağlam zeminler belirlemek imkânsızdır. Eskinin devam etmemiş olmasının acısını, şimdiki zamana duyulan tepkilerle birleştirerek kendimize bir hayat felsefesi edinmek bizi, hem geçmişten hem de çağdan habersiz bir konuma çiviler.

Kişiler gibi toplumlar da sürekli kendilerini gözden geçirmelidir ki eski yanlıklar keşfedilerek ayıklansın ve yüceltici dinamizm ortaya çıksın.

Uygarlıkla, uygarlık sayılan bünye kemirici kurtların ayrı şeyler olduğu ancak özeleştiriyile anlaşılır. İnsanca yaşamayla eşyanın, içgüdülerin egemenliğinde yaşama ayrı şeylerdir.

Uygarlık, kültür ve sanat konuları ve anlayışları günümüzün bir bölüm aydınında akla karayı birbirine karıştırmış, acayip ve ters fikri-sabitler oluşturmuştur.

Yeni Mesaj, 1 Ocak 1998

TEFEKKÜRÜN KAYNAĞI

Bir kişinin kendi mesleğiyle ilgili bilgileri iyice öğrenmesi, onun “bilgin” sayılmasına yetmez. Böyle biri için “nakilci” denir. Bilgin olmanın şartı “mütefekkir” olmaktır. Mütefekkir sahasında düşünen, bilgilerini kendi içinde muhakeme eden, onları tahlil sonunda bir terkibe bağlayan insandır. Dolayısıyla özel yakalayışları, yani buluşları olan kişidir.

Bu kısa açıklamadan kalkarak bakalım, bugün Türkiye’de bilgin, yani âlim kaç kişi vardır? Bu kadar üniversitemizin olması, sayılan on binleri aşan öğretim üyemizin varlığı, ilim adamlarımızın bulunduğu manasına gelmez, olsa olsa “ilim meraklısı”, belki “öğretmenlerimizin” olduğuna örnektir.

İlmi geliştirense tefekkürdür. İlmi kuru bilgiler yığını olmaktan kurtarıp canlandıran, toplumun hususi ihtiyaçlarına cevap vermek için dillendiren tefekkürün oluşması, diğer bir ifadeyle mütefekkirin yetiştirilmesi, evvela kültür ortamının varlığına bağlıdır.

Zengin kültür varlıkları bulunmayan topluluklardan mütefekkir çıkmıyor. Böyle bir topluluğun herhangi bir ferdi fırsat bulup da bir ilim

dalının bütün bilgilerini öğrense de mütefekkir olarak zuhur edemiyor. Zengin kültür ortamından gelmenin talihi, yetenekleri mütefekkir olarak geliştirmenin yolunu açmaktadır.

Türkiye'nin mütefekkir yetiştirememesi ise kültürümüzün yetersizliğiyle açıklanamaz. Eğitim yapımızın yerli kültürü hiçleyen geleneğiyle açıklanabilir. Bizde okumuşluk; toplumdan, toplumumuzun kültüründen kopmuşluğun somut örneği olmuştur. Dinî nikâhla evlenenlerin çocuğunu "gayrimeşru" sayan bir hukuk adamı, isterse üniversitelerimizde hukuk okutan ünlü bir prof olsun, onu kültürümüzün bir üyesi sayabilir misiniz? Böyle birinden mütefekkir zuhur edebilir mi? Ekonomimizin düzlüğe çıkmasının şartını faiz nispetlerinin indirilip çıkarılmasıyla ayarlamaya çalışan bir kafayı, o kafa isterse Batı üniversitelerinin ve ekonomi çevrelerinin lisansına da sahip olsun, siz onu kendi kültürünüzün bir ekonomisti sayabilir misiniz? Hele hele onu hiç "düşünür" sayabilir misiniz?

Kişi yaşadığı toplumun, yani milletin kültüründen süt emmemişse tahsil ettiği bilgilerle, âlim olamıyor, mütefekkir olamıyor. Ancak, bilinci düşük bir nakilci, daha doğrusu kötü bir kopyacı oluyor. Tanzimat'tan bu yana yetişen fikir, sanat ve siyaset adamlarımızın büyük bir kısmını bu sınıfa dâhil edebilirsiniz. Bu çemberi yırtan istisnalarımız yetişmişse de onlar, "su başını tutmuş" olan ötekilerin daima ve ısrarla bir tarafa ittikleri, horlayıp suçladıkları kişiler olarak kaldı. Şükür ki onların itilip kakılmasına rağmen, bu damar kurumamıştır. Meşaleleri elden ele intikal etmiştir.

Ülkemizi bir gün aydınlatacak olan güneşin, bu meşalelerin ışığı olduğundan kuşkumuz yoktur.

Yeni Mesaj, 6 Mart 1998

EĞİTİM-BİR-SEN GENEL MERKEZİ
G.M.K Bulvarı Ş. Daniş Tunalıgil Sk. No:3/13 Maltepe/ANKARA
Tel: (0312) 231 23 06 Faks: (0312) 230 65 28
www.egitimbirsen.org.tr
e-posta: egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr